éveiben épült néhány ren. palota homlokzatán ma is jókarban díszlenek a szgrafitto művészet alkotásai. (Pl. az Andrássy-úton a M. Á. V. palotán Székely Bertalan és Rauscher Lajos kartonjairól, továbbá a Képzőművészeti Főiskolán. — Rauschertől.)

Egyidőben divatban volt a vakolatrovásnál grafikus jellegű, apró karcolásokkal árnyékhatások keltése is. Ez az eljárás azonban teljesen elhibázott és anyagszerűtlen volt, s ellenkezik a bevezetésben említett díszítési alapelvekkel.

A vakolatrovás, annak ellenére, hogy vakolattal kell dolgozni, mégis festőmunka.

KÖNYVISMERTETÉS — LAPSZEMLE

A *Magyar Nemzet* jul. 2.-i számában bennünket közelről érdeklő cikk jelent meg *„Művészet és nevelés"* címén dr. *Mándy* Stefánia tollából. (Fejtegetéseit Bernáth Aurél „Gondolatok a Magyar Művészetért kiállításon" című cikkének ahhoz a megállapításához kapcsolja, mely szerint Bernáth „a bajok legmélyebb gyökerét művészeti nevelésünk elégtelenségében" látja.)

„Szerintem — írja Mándy Stefánia — közönségünk elképesztő közömbössége ellen csak egyetlenegyféleképpen lehet cselekedni a magyar piktúra érdekében. Ez a módszer pedig a sokat hangoztatott s minden eredmény nélkül hangoztatott *művészi nevelés, a nagy tömegek ízlésének tudatos fejlesztése és finomítása kell, hogy legyen.*"

„A művészettörténet tanításában túl sok szó esik nevekről és évszámokról, korokról és városokról. Ez helyrehozhatatlanúl unalmas iskolai kötelezettséggé süllyeszti a gyermek szemében azt, ami később kulturális magatartásának alapvető része kellene, hogy legyen."

„A jó meglátást és helyes érzékelést szolgálná azután a felső osztályokban a művészet nagyjainak alapos ismertetése, már a rajzóra keretén belül is. Itt nem történeti ismeretekre gondolunk, hanem *a műalkotások részletes formai és esetleg lélektani elemzésére.*"

„A művészettel ismerkedő gyermeket először is arra kell megtanítani, hogy igyekezzék tárgyilagos maradni. Szükség van tehát elsősorban a legelemibb művészetelméleti és lélektani ismeretekre, amelyek *elvezetik a növendéket az ábrázolás szükségszerűségének megértéséhez.* Ezért hallania kell az alkotó típus természetéről, lelki alkatáról és rá kell őt vezetni azokra a jelenségekre, melyek művészben és közönségben egyaránt megvannak és így mély és tartós kapcsolatot teremthetnek a kettő között."

„Jó irányban tovább fejlesztve a serdülő ifjúság lelkiségét, bizonyára lehetséges volna eljövendő korok művészetének olyan közönséget teremteni, amely nemcsak esős vasárnapokon és nemcsak sajnálnivaló snobizmusból látogatná a múzeumokat és tárlatokat, hanem őszinte benső szükségszerűségből."

„Ez a helyesebben nevelt középosztálybeli publikum, kiegészítve egy tudatosan művelt munkásgenerációval, majd visszhang lehet visszhangtalan művészetünkre és lehetővé teszi, hogy az eddig közkedvelt és egyedül közérthető középszerűség helyett az úttörő fiatal művészet teljes megértésre találjon és ezáltal szellemi, erkölcsi és anyagi fellendülése bekövetkezhessék."

*

Az **„Erdélyi Helikon"** (Főszerkesztő Kisbán Miklós, kiadja az Erdélyi Szépmives Céh) 1943. július havi számában **dr. Biró** Béla egyetemi m. tanár, kartársunk figyelemreméltó tanulmányt irt **„A kolozsvári Normál Rajzoda"** címen. A tanulmányban, amelyhez 4 reprodukciót mellékelt, a szerző részleteket közöl „A kolozsvári Normál Rajzoda és Simó Ferenc" című, könyvalakban nemsokára megjelenő művéből. A tanulmány rövid összefoglalását az alábbiakban adjuk:

A Mária Terézia rendeletéből felállított rajziskolák nemcsak az iparosnevelés gyakorlati célját szolgálták, hanem a művészképzést is. A 18—19. század fordulóján Kolozsvárnak két rajziskolája is volt: a református kollégiumhoz kapcsolódott az egyik s a római katolikus liceumhoz a másik. Különösen ez utóbbinak lett fontos szerepe az iparostársadalom műízlésének emelésében és a társadalom érdeklődésének felkeltésében a művészetek iránt.

II. József császár 1781. április 18-án csatolta a római katolikus liceumhz a rajziskolát. Szervezéséről eredeti okmány nem maradt fenn, működésének első évtizedét homály boritja, nem ismerjük első rajzmestereit sem. Multjának feltárásában mégsem vagyunk bizonytalan tapogatódzásra utalva, mert kegyeletes rajztanári kezek napjainkig megőrizték az 1800-as századforduló idején virágzási korát élő rajziskola sok egykorú mintalapját, növendékrajzát, névsorait, számadásait s egyéb iratát.

A rajziskola legrégibb emléke az a műszaki rajzgyűjtemény, melyet 1787-től 1795-ig a **„Budai Rajzoló oskola"** adott ki Pethő Jakabnak, a „Nemzeti Oskolák Királyi Fő Igazgatójá"-nak aláirásával. Erről a mintalapsorozatról készültek a legrégibb fennmaradt rajzok. Majdnem mindegyikük tisztán műszaki jellegű, a szabadkézi rajzolásnak alig mutatja nyomát. 1795-től kapnak jelentőséget a művészi célkitűzések. Sajnos, nincs rá adatunk, hogy ki volt a vezető tanár a rajziskola első évtizedeiben. **Neuhauser** Gottfried az első rajzmester, akit névről is ismerünk. Neuhauser ma még ismeretlen elődjének vezetése alatt készültek a fennebb emlitett s a korra jellemzően kinosan gondos kivitelű rajzok. Hasonlóan jöttek létre az első figurális ábrázolások is. Egyik sem készült természet után, mindegyik másolat, többnyire négyzetes hálózat segitségével, vörös krétával rajzolták, „Wischer"-rel elpuhitva az árnyékokat s ennek a tónusrétegnek a tetejére alkalmazták a lendületesnek ható tetszetős vonaltechnikát.

E jellegzetes modorosság nemcsak a kolozsvári rajziskola sajátja. Végigvonul ez az egész egykori Európa művészeti oktatásán, Párisban készül a legtöbb másolásra szolgáló lapminta-sorozat, főleg antik szobrokról, és régi nagy festők műveinek egyes alakjairól, három-négy külön lapra rajzolt fokozatban mutatva be a rajz fejlesztésének a módját. Máig is „francia iskolá"-nak mondjuk ezt a rajztanitási módot.

A vidéki rajziskolák vezetői nem voltak nagy művészek. A növendékek természet utáni tanulmányokat egyáltalában nem folytattak s igy munkásságuk mindvégig a puszta manuális ügyeskedés szinvonalán maradt. Érthető, hogy sem Kolozsváron, sem másutt nem termeltek ki egyetlen egy nevesebb művészt sem.

Ha jelentéktelenek is a kolozsvári Normál Rajzoda 18. századvégi művésznövendékei, nehányuknak a nevét, mint úttörőkét, feljegyezte a magyar művészettörténet, mások meg érdemesek arra, hogy itt kiemeljük nevüket az ismeretlenségből. Ez utóbbiak közé tartozik **Gyergyai Mihály**. Jó megfigyelő és biztoskezű rajzoló. 1747—1828-ig élt, az erdélyi festészetben nincs többé nyoma. A tehetségnek erőteljesebb jegyei figyelhetők meg **Bája** István rajzán. Bája jómódú dévai birtokos nemes és insurgens-kapitány nem választotta a lenézett piktor-pályát. Kazinczy sokra tartotta s megjegyezte róla, hogy művészetével „ha a sors és születés arra kárhoztatta volna, Bécsben is kenyerét kereshetné". Bájának eddig mindössze egyetlen műve volt ismeretes. Kétségtelen, hogy több miniatür-arcképe rejtőzik ismeretlenül erdélyi kúriák falán.

Fennmaradt egy rajz **Ugrai** Lászlótól is. A rajz erőteljes megjelenitése elárulja a statikus formákat kereső épitészt. Ugrai valószinüleg a kolozsvári rajziskolából indult el szép ivelésű épitészi pályájára. Hires épitész korában is bejárogatott a rajziskolába. A fennmaradt egyetlen rajza azt tanusitja, hogy erős rajzoló volt, épitészi munkáinak felkutatásával még adós Ugrainak a magyar művészettörténelem.

Egy Rembrandt után másolt fejen **C. Bergman** aláirást láfunk, talán ez az a Bergman, akiről később Kazinczy mint jónevű arcképfestőről emlékezik meg.

Sok feladat vár még a kutatásra Erdélyben. Teljesen zavaros képünk van magáról a rajziskola vezetőjéről, **Neuhauser** Gottfriedről, a nagyszebeni Neuhauser festőcsalád tagjáról. A kolozsvári rajziskola fennmaradt rajzai és iratai között nem szerepel a neve sem, a lexikonok adatai bizonytalanok, felmerül az a kérdés, hogy egyáltalában két különböző személy-e Neuuhauser Gottfried és Ferenc?

A rajziskola első két évtizedéből való egy sereg lapminta is. Hogy kinek a művei, nem tudjuk. Kezeket, lábakat, fejeket és egyéb testrészeket ábrázolnak. Sokkal értékesebbek a maguk nemében a rendkivül érdekes kocsi- és szán tervrajzok, hidtervek, bútor-részletrajzok stb. Értékesek azok a kőrajzok is, melyeket az 1820-as évek elején a nagyszebeni rajziskola tanára, Neuhauser Ferenc készitett. Virágokat, csokrokat, állatfejeket, antik szobrokat ábrázolnak. Neuhauser Ferencnek egyéb művei is megtalálhatók itt, ami érthető is, hiszen a kolozsvári rajziskolát is egy Neuhauser vezette.

Az 1781—1836-ig tartó ötvenöt év munkájáról csak a fent ismertetett mintalapok és növendékrajzok nyujtanak tájékoztatást. Annál bővebb és pontosabb adatok állanak rendelkezésünkre 1836-tól, amikor a rajziskola vezetését kis-solymosi **Simó Ferenc** veszi át. Simó Ferencről dr. Biró Béla külön tanulmányt irt már az Erdélyi Helikon 1942. évi 8. számában. Ezúttal a rajziskolai működéséről emlékezve meg, irja, hogy lépten-nyomon látjuk a rajzokon az aláirását, fennmaradtak továbbá az iskola legfontosabb okmányai.

Legrégibb az 1851—52, tanévből való növendék névsor, mely szerint a rajtanitás 3 csoportban folyt. A „hétköznapi oskolá"-ban iparosifjak és műkedvelők végeztek rendszeres rajzi tanulmányokat, a „vasárnapi oskolá"-ba pedig többnyire felnőttek jártak. Végül külön csoportot alkottak a gimnázium növendékei, kik — mint ma is, — „rendkivüli tárgy"-ként tanulhatták a szabadkézi rajzot.

Az egyes csoportok létszáma elég tekintélyes volt. Összesen 200 felé járt Simó növendékeinek a száma

Növendékeit osztályozta is Három osztályzatot adott: kitűnő, kielégitő és csekély Kitűnő osztályzatot keveseknek adott, ezek között mindjárt ismert névre bukkanunk: **Bardócz** Lajosára, aki apja volt hasonló nevű ismert művészünknek. **Dózsa** Géza tizéves korában Simónál kezdte művészeti tanulmányait. **Sikó** Kálmánnak, Sikó Miklós festőművész fiának a nevei is szerepel itt. (Sikó Miklósról a szerző az Erdélyi Helikon 1942. évi 4. számában irt tanulmányt.) A névsorokban nem szerepel Székely Bertalan neve, de saját közlése szerint kisdiák korában ő is Simótól vette első rajzleckéit, valószinűleg, mint priváttanitvány. „Ez a rajztanulás abból állt, — irja Biró, — hogy Székely tájkép-részleteket rajzolt a szabadban. Simó pedig azalatt horgászott a Szamosban . . ."

A vasárnapi tanfolyamra főleg iparosok jártak, mégpedig minden foglalkozási ágból, igy pl.: esztergályos, ács, asztalos, kerékgyártó, szabó, plehes, kesztyűs, zsemlyés, szobafestő, szobrász, timár, csizmadia, harangöntő, kőműves, kardmives, üveges, lakatos, fotográf, aranymives, takács, késmives, cukrász, könyvkötő, órás. A „hétköznapi elegyesek" közt kevés az iparos, e tanfolyamot főleg az értelmiség fiai látogatták. Nem hiányoznak a Normál Rajzoda növendékei közül az arisztokrácia sarjai sem.

Simó Ferenc rajztanárnak évi 300 forint fizetése volt, ami kezdőfizetésnek sem volt sok, később pedig még inkább szükösnek bizonyult. Ezért vállalt Simó priváttanitványokat s ezért szervezte meg a rajziskola negyedik csoportját is: az elemi iskolásokét is. Ingadozó volt az apróságok száma: 1865-ben hetvenkilenc, rá egyévre pedig mindössze nyolc. Érthető ez a feltűnő csökkenés, mert a mester ekkor már hetvenedik éve felé járt, belefáradt a harminc éve tartó tanári munkába.

A növendékek által fizetett tandij nagyon szegény volt. Mindegyik csoport tagjai egész évre 52 és félkrajcárt, félévre 21 krajcárt fizettek. Simó szedte be a pénzeket és számolt el vele az erdélyi kat. püspökségnek. A püspöktől kapta meg évről-évre tanári megbizatásának megujitását és fizetését is. Előléptetésről, fizetési osztályról természetesen szó sem lehetett.

Amilyen szerény volt a tandij, olyan csekélyek a kiadások is. „Négy kupa liszt 15 kr-jával és két koncz irópapir 38 kr-jával". stb. Nagyobb összeget csak jutalmazási célokra forditottak, igy pl. „Praemiumra 273 frt".

1866-ig tartanak a névsorok és számadások, Simó elöregedett s vele együtt a Normál Rajzoda is. Az iskola 1865—66-ban elérte a mélypontot, a növendékek száma ötven, de ez nem mind tartozott szorosan a Rajzodához. Ez pedig az iskola végét jelentette. Eljárt az idő felette s 1866-ban megszünt. Simó azért nem maradt kenyér nélkül, a püspök a gimnázium tanárai közé nevezte ki helyettes tanári minőségben s mint gimnáziumi tanár működött még 3 évig, 1869-ben bekövetkezett haláláig.

A kolozsvári Normál Rajzoda több mint nyolcvan év alatt jelentős tényező volt Kolozsvár kulturális életében. Ezrek lelkébe vitte bele a szépnek szeretetét s ezreknek adta meg azt, amit ma „rajzműveltség"-nek nevezünk. A tizenkilencedik században országszerte kiválónak elismert kolozsvári iparosok, ott szerezték meg azt az ismerettöbbletet, amely őket az átlagkézművesek fölé emelte s amely munkáikat becsültté tette.

P. Á.

Rajzoktatás
1943. 8. szám

A Székesfővárosi Pályaválasztási Tanácsadó és Képességvizsgáló Intézet tájékoztatója

Az 1911-ben létesített Székesfővárosi Pedagógiai Szemináriummal kapcsolatosan egy lélektani és pedagógiai laboratóriumot is szerveztek azzal a célkitűzéssel, hogy ott a székesfővárosi tanítók és tanárok lélektani és pedagógiai vizsgálatokkal, kísérletekkel, gyakorlatokkal szakszerű vezetés mellett, tudományos alapon foglalkozzanak.

Ebből a Lélektani Laboratóriumból fejlődött ki a mai Székesfővárosi *Pályaválasztási Tanácsadó és Képességvizsgáló Intézet.*

A régi Lélektani Laboratórium is foglalkozott ugyan az ifjúság pályaválasztási irányításával és az ehhez szükséges előzetes képességvizsgálatokkal, de tevékenységének súlypontja inkább a tudományos célú lélektani vizsgálatokon nyugodott. Az 1941-ben életrehívott és átszervezett új intézet tevékenységének központi tengelye az ifjúság *egész tömegére kiterjedő* iskolaválasztási és pályaválasztási *tanácsadás*, tájékoztatás és irányítás, amelyet vagy előzetes képességvizsgálathoz kötve, vagy anélkül — csupán külső körülmények ismerete alapján — lát el az ifjúság körében.

Az Intézet, ideiglenes szervezete szerint, három szakosztályban működik

1. a pályaválasztási tanácsadó, tájékoztató és propagandaosztály, amely az iskolaválasztási tanácsadást is végzi;
2. a képességvizsgáló osztály és lélektani laboratórium
3. a tudományos és statisztikai osztály.

1. *Az Intézet pályaválasztási tanácsadó, tájékoztató és propagandaosztálya* útmutatást és gyakorlati tanácsokat ad a pályaválasztás (iskolaválasztás) előtt álló fővárosi ifjúság, illetve a szülők számára. A szakosztály az elhelyezkedési lehetőségek ismerete, az adott és *várható* munkapiaci viszonyok állandó figyelemmelkísérése alapján arra törekszik, hogy az iskolákon keresztül tömegszerűen irányítsa a fővárosi ifjúságot pályaválasztási vagy iskolaválasztási elhatározásaiban. A tömegszerű irányítás azt jelenti, hogy az Intézet nemcsak a *hozzáfordulóknak* ad tanácsot, hanem tájékoztatásával felkeresi az iskolába járó egész ifjúságot; így ebből a központi irányításból senki sem marad ki. A pályaválasztási vagy iskolaválasztási irányítás során az Intézet kiadványaival is tájékoztatja a szülőket és az ifjúságot az egyes élethivatások, pályák felkészültségbeli követelményei, az elhelyezkedés lehetőségei és előfeltételei, valamint szociális viszonyai és gazdasági helyzete tekintetében. Tárgyilagos szempontok és hiteles adatok alapján felhívja az ifjúság figyelmét az egyéni és közösségi érdekekből *nem kívánatos* pályaválasztás esetleg káros szociális következményeire, testi vagy lelki veszélyeire. Különös gonddal kívánja az Intézet kidolgozni az *iskolaválasztási tanácsadás tudományos alapjait.*

2. *Az Intézet képességvizsgáló osztálya* és pszichotechnikai (lélektani) laboratóriuma elsősorban azoknak a testi és lelki tulajdonságoknak, képességeknek és jelenségeknek kutatásával, mérlegelésével foglalkozik, amelyek az egyes életpályákra s a magasabbfokú (középfokú) iskolákra való alkalmasságot vagy alkalmatlanságot már a 10—11 éves gyermeknél meghatározzák, illetőleg, amelyek alapján a 14—15 éves korban csaknem teljes biztonsággal eldönthető, hogy a gyermek milyen iskolákba és később milyen *élethivatásokra* való. Ezt az utóbbi megállapítást a 10—11 éves korban még nem egészen konkrét értelemben kell venni, mert itt még nem azt kutatjuk, hogy valaki jó ötvös lesz-e, vagy jó tisztviselő, hanem csak azt, hogy a gyermek magasabb előképzettséget igénylő *szellemi* pályákra való-e inkább, vagy a középfokú előképzettséggel is elvégezhető *gyakorlati élethivatásokra.* Az Intézet tehát csak *fővonalakban* irányítja az ifjúság pályaválasztási (iskolaválasztási) elhatározásait.

A szakosztály keretében önálló orvosi alosztály is működik, amely az egyes élethivatások és munkakörök *testi* igényeinek, esetleges testi ártalmainak vizsgálatával, s rendszerezésével foglalkozik.

Különleges nemzeti feladata a képességvizsgáló szakosztálynak *a magyarság lelki alkatának* sajátos jellemvonásait felderíteni s ezeket a jellegzetes lelkületi megnyilvánulásokat az egyes élethivatások és gazdasági munkakörök követelményeivel összevetve, a fajtabeli magyarság gyermekeit megfelelő pályairányításban részesíteni.

3. *A tudományos és statisztikai* osztály elsősorban a szellemi és fizikai

SIMÓ FERENC (1801—1869): FÉRFIKÉPMÁS. 1841.
Vízfestmény

Hoffmann Edith: A Szép-
művészeti Múzeum új szerzeményei

MAGYAR MŰVESZET
1931-402.1

CS MIHÁLY: KECSKETANULMÁNY. 1847. Olajvázlat kartonra
Kacziány Ödön festőművész úr ajándéka

Simo Ferenc

Az arcképek festői közül Kis-Solymosi Simo született Székely-Udvarhelyen s Bécsben tanult. 1824-ben tünik fel, mint arcképfestő s irodalmunk akkori jeleseit ábrázoló képei közül több a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében függ. Egyik festménye, szőke göndörfürtű leány, kezében galambbal oly népszerűvé vált, hogy női melltűkre másolták. Az 1831-ik évben Kolozsváron telepedett le s rajztanár lett.

Művészet 1909. 410. l.

Késmárk IV. 83

Simó Ferenc

Kazinczy foglalkostatta

Mitrovics Gyula

Kazinczy esztétikai törekvései - Budapest.

Szemle 1929. 214. l.

febr -

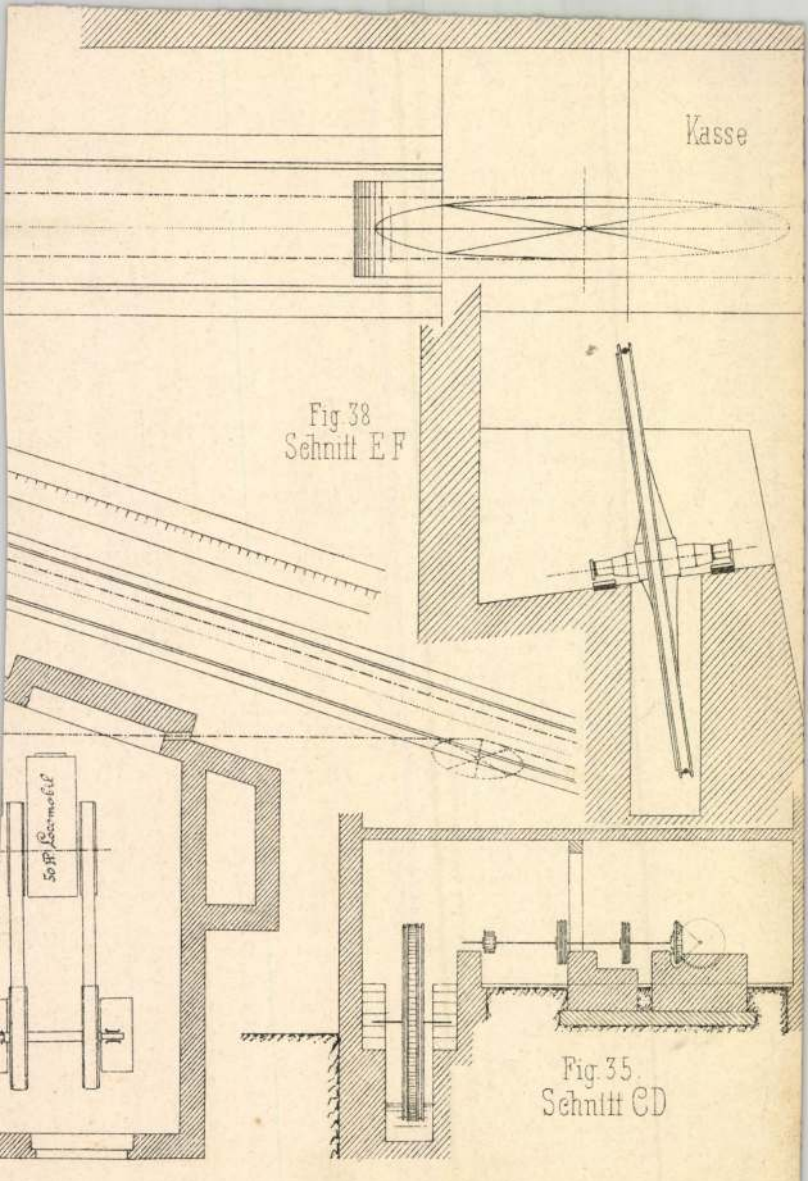

Fig. 38
Schnitt E F

Fig. 35.
Schnitt C D

Simó Ferenc

laód okr.

Thieme-Becker

31. k. 50. l.

Szinnyei Ferenc

1801 – 1869

l.

Ernst-Múzeum aukciója I.

42. l.

Simó Ferenc (1

Biedermann Kiáll. 1937

VII. terem.

1 Férfi archép.) vizf.
2 Női archép.)

Kapm. Museum

Simó Ferenc 2

Biederm. kiáll. 1937

VIII. terem.

Ülő férfi; akv. mim.

XIX. terem

Női arckép, olaff. 1826.

A nő nagyon csunya de a kép nem rossz.

6 Aquarelle
von J. M. WILLIAM TURNER

(1775—1851), dem weltberühmten englischen Landschafter und Virtuosen der Farbe

Alle 6 Blätter, unter Kulissen gelegt, zusammen in Mappe (48×34,5 cm), mit einer Einführung von CAMPBELL DODGSON, RM. 36.—

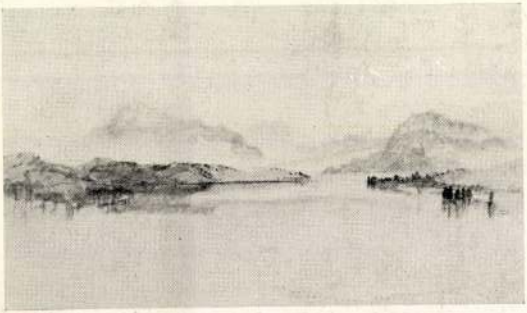

E 1 Der Vierwaldstätter See (24·4×58 cm), RM. 6.—

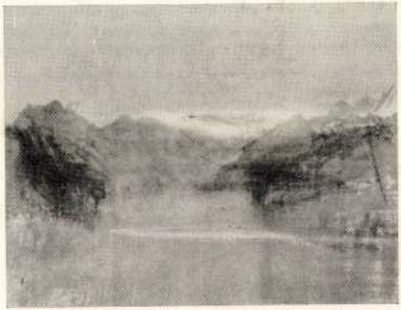

E 2 Bergsee im Morgennebel (21·5×27·7 cm). RM. 6.—

Simó Ferenc székel
~~képét ismerjük:~~ Bod Péter iroda
Ld. cédula

y portréfestőnek csak egy történeti arc
omtörténetiróét.M.T.Kpcs.Kat.301.a.-

RTRÉLITOGRÁFIÁK

Simó Ferenc (Kissolymosi) Kolozsvárott
első rajzmestere volt Székely
Bertalannak. (Szyka, Tbv. m. II. 17.
II. 45.)

Simó Ferenc

fordito

Simó Ferenc

SIMÓ FERENC festőnek számos művét említi Szana Tamás a „Száz év a magyar művészet történetéből", című művében. De nem ismeri a következő három arcképét: Petrich Endre altábornagyét, ki a váci katonai intézet kormányzója volt, továbbá Geöcz Lászlóét és báró Pley tábornokét.

n. —448.

Művészet 1912
204. l.

F. F.: Masjon J. A. emlékbillikoma „F. F. del (inexvit)", a billikom rajzát Feszl épitőmester tervezte, mintáját Weber F. és Kramarz készitették és Schlick I., az óbudai öntőde főnöke eszközölte az öntést. (1857. 521. l.)

Weinem H.: Szent István király megkeresztelése „H. Weinem sc." (1857. 570. l.).

Pollák: Nyiregyháza „Pollák" (1857. 453. l.)

Vogel székesegyház „Pollák" (1857. [illegible])

Simó Ferenc

festő

Szül. 1800. Székelyudvar-
hely

1820. Gundel-díj.

lásd

Fleischer Béés

85. l.

Simó Ferenc

Az erdélyi arcképfestészetnek Szabó János mellett legfontosabb alakja a székely *Simó Ferenc*, aki maga nem rajzolt kőre, de néhány rajza és festménye után készítettek litográfiákat. Megemlíthetjük a bölöni Farkas Sándort ábrázoló rajzát, amely Szabó stilusához hasonlóan a 19. század elejének fügeri klasszicizmusát követi. Kiváló egyéni képességeire mutat azonban az arcnak plasztikus, a belsőt kifejező markáns megmintázása.

Magyarlitt. 57. l.

zoktatásügyi minisztertől

Orsz. Bizottsága
régének

BUDAPEST
1935 JAN 26 15
NEK
N 3 N

Bpest

VI. Állatkerti u. 1.

Simó Ferenc

SIMÓ FERENC székely arcképfestőnek több kőrajza is ismeretes: Bod Péter, Szentiványi Mihály, Szathmáry Pap Mihály, Farkas Sándor arcképei. Valamennyi a M. T. Kpcs. graf. gyüjt.-ben. — Bibl.: Emlékkönyv a Székely Nemzeti Múzeum 50 éves jubileumára. Sepsiszentgyörgy, 1929. 737. l. — Honművész, 1837. I. 35. l. — Kazinczy Lev. XIV, XIX, XX, XXI, XXII. — Magyar Művészet, 1926, 1927, 1928, 1931. — Művészet, 1909, 1912. — Nagy I. — Tud. Gyüjt. 1827. VI. 123, 214. l. —

[illegible] Bibl.: Déry Múzeum [illegible] — Fév. Muz. Lt. 3746. — M. T. Kpcs. Kat. 45. — [illegible] — Der Spiegel. 1846. 236. l. — Lykat Tev. m. IV [illegible] l. 536. l. (Fuchsstaller sub). — Wurzb. Lex. XI [illegible] és [illegible] 262. l. —

STRIXNER ÁGOSTON kőrajzai: Mészáros Lázár arcképe. Hedr. b. J. Raph. — Szathmáryné szinművésznő. — [illegible] Peter arcképe a 60-as évekből. — Palugyai Imre [illegible] arcképe 60-as évek. — Bibl.: Bedő Rudolf é:

Simó Ferenc

lásd

Magyarország képm

4. 27.

BESZTE
POZSONY
SOPRON
SZÉKESF.
BP.
BALATON
DUNA
KEC
ZÁGRÁB
DRÁVA
PÉCS
SZAB
FIUME
SZÁVA
ADRIA T.

Simó Ferenc

Simó Ferenc: Bayer József: kissollymosi Simó Ferenc. Erdélyi Múzeum, 1915.

Simó Ferenc

l.

Va Ylö Ernstgyújt

VII/II 14.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyíltan szállítam sz
mely a mai veszedelmes külpolitikai
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a
pártjából.

Az ország sorsáért való mélysé
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a

Én tehát felveszem a harcot,
ki az országot a mai szörnyű helyzetél

kibontom a legitimiz

„Istenért,

Simó Ferenc
1801–1869k
Lásd I. 105, 121, 135
II. 17, 45, 47
III. 31, 37,
IV. 105, 117, 119, 152

Simo Ferenc

festő

sz. Udvarhelen

1801. apr. 11-en.

Karinczy Ferenc. Magyar

Pantheon. (Abafi Nemzeti kosztár) 395 l.

Simó Ferenc

Női-arcképét 1925
nyerte meg a Szépm-
Múzeum

6.

ALJA
OSTÁ

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

HASZNALJA
A LÉGI POSTÁT

APR-8 16
72

HASZNALJA
A LÉGI POSTÁT

dr. Szentiványi Gyula

úrnőnek
úrnak

Magánügy

BUDAPEST,

VII Aréna út 41

Simó Ferenc

XIX

A Czigaród alapán Pesthe jó nevű festő.

SIMÓ *Ferenc*, festő, * Székelyudvarhely 1801 ápr. 11, † Kolozsvár 1869. Bécsi tanulmányai után előbb Budán, utóbb Kolozsvárott mint keresett arcképfestő működött (Berzsenyi, Virág, Kisfaludy S.), emellett szépségképeket is festett (magányos leányalakok) a táblabíróvilág stílusában. Egy női arcképe a Szépmův. Múzeumban.

E. G. II 446 l

hó nap

19

Jött

Simo

orchepfertő

1828-ban megfestette Kiss Károly szegedi kapitány orchépét.

Reizner János. Szeged története. Szeged. 1900. III. 406. l.

Simo Ferenc

Erdélyben udvarhelyszéki szülelettes
Simo Ferenc bájecsetű magyar képíró
ki mintán Bécsben az Anna
akademiánál tanulásat végezte,
a magát másolatokban Salesnél
gyakorlotta, Budám 1827-1829-ben
Döbrentei Gábor K. tartomány
biztos urnál laktakor szemára
Berzsenyi Dániel, Dessewffy Jó-
zsef gróf, Horvát Endre, Kazinczy
Ferenc, Kisfaludy Sándor, Majlath
János gróf, Mednyánszky Alajos
báró, Ráday Gedeon gróf
Teleki József gróf, Virág Bene-
dek mellkepet hiven tálalva
festette. Kolozsvárra telepedvén
1831-ben, itt a király lyceumba
nehán Neuhauser Gottfried hefé-
re rajztanítóva nevezetett 1836
beli október 1 vöjétől fogva évi-
kinti 400 pengő forentyi fizetésnek

Simo Ferenc, magyar képíró.
Honmúvész. 1837. 35. l.

Simo Ferencz festo

Kolozsvár

[illegible] k[illegible] ek neve
lakhelye O M K Tévkönyve 1865/
240—45.1

Simó Ferenc

teljes életrajza

laid okv

Tud. Egyet

1827. VI. 1221

Egy magyar képírónak megesmerte-
tése.

Thaisz czikke

Simo Ferenc
rajztanár

1836-ban Kolozsvárt elkészítette az akkor épülő katonai laktanyas homlokzatának kifestésére vonatkozó tervet Pataki Mihály épülő felügyelő mérnöktől. Ez középüt a város cimeret s két felől katonai cimereket ábrázolt. Mintán azonban ő a homlokzat kifestésére nem vállalkozott, azt Brandspiegel Gábor festőre bízták, aki e munkáért 60 forintot kapott.

Jakab Elek Kolozsvár története.

Bp. 1888. III. 651. l

Simó Ferenc

Művészet 1906. 70
– 1909. 410/411.
– 1912. 204

Magyar Művészet

1926. 41.
1927. 113
1928. 464, 465–

Követel

Tartozik

Simó Ferenc

Művészeti lexikon 726
Révai lex. 16 k. 813.

festő, szül. 1801. IV. 11. Békéscsabán, megh. 1869. Kolozsvár. Becsben tanult, 1826-tól Budán, 1837-től Kolozsvárt élt. Arcképeket (Döbrentei, Bessenyei, Dessewffy József gróf, Kazinczy, Kisfaludy Sándor stb.) s nehány életképet festett.

(28

JULIUS

27

Simó Ferenc

szül. Székelyudvarhely
20 éves

1821.

Bècsi akadèmia
Ujh'zy

(würzburgi egyetemi tanár)

Knapp, Fritz, V. 234.

Sinó Franz

Geb. in Sz. Udvarhely

20 J. alt.

1822-23.

Bécsi akadémia
(illegible)

~~Křída II. 226.~~

Sinno Ferenc

Festő

1. Kazincy

levelezése

21. kötet

82. 94, 118, 131,

199, 210,

258 l

Lombárdia I. 100

1905. március 4.

Dr. Cserni Béláuak: köszönet az alsófehérmegyei tört. társ. és term. tud. egylet XIII. évkönyvének megküldéséért, elismerés az apulumi maradványok földerítása körül szerzett érdemeiért. (92/1905.)

Simó Ferenc

festő 1801—1869.

irod

Krück. II. 498. l.

Csataképek III. 206-209

kis-solymosi

Simó Ferencz, festő; szül.

Udvarhelyen 1801 ápr. 11-én.

Beisben az Anna akademián

nagy tanult.

Salesnél

1827-1829-ig Budán Dobren-

tei Gabornál Lakott s azó rengye

megfestette Bessenyi Dániel

Derenffy Ionef Horváth

Endre Kazinyi Ferencz, Kis-

faludy Sándor Majlath János

gróf Medyanszky Alajos

bern Ráday Gedeon gróf

Teleky Ionef gróf, Virág

Benedek mellkepest.

1831-ben Kolozsvár

telepedett le, 1836-ban

a 'uráh i Liceumba rajz-

tanárrá nevezetett ki.

1866-ban még élt

Simo

1844-ben Münchenben elt. Hires arczkep fartó állandóan ígen dicsári.

Honderü 1844. I. 93 l.

Simon Ferdi
nánddal tévesztő
önzel!

Sinio

Szentiváni Mihály Erdélyi
arczkeje közönatban is
megjelent.

Gerley. Erd. galambpasta.
Londoni 1843 II. 95. l

Sinno

1843 meggestette Szentvanyi Mihaly archepet (halotti maszk utan)

Óvári. Erdélyi Galambposta. Honderu 1843. I. 620 l.

Simo

Festő

1843. Pesten volt s a Honderü felhivten vá a fizpehiltt-Allitólag Victoria ~~tügte~~ királjné arczkepet is megfestette. Tanyleres mintérne az (Pesten) rýpiaczi Burgmanházban volt.

Vigyesz. Ez vagyláton ouresevents Simót = Simonnal

Honderü. 1843. I. 355. l

Simo

Bod Péter (3 sor
tövig) Közomat,
8°

Simo rajt.

Kolozsvart ref Koll.
Lith.

Simó

A Mübarát

1921. 252

Pósta Béla IX. 76.

Simó F.

Női arckép, akvarell
1837-ből. Képzőművé-
szeti Múzeum tulajd.
Kiállítva a MAFE
1929. évi kiállításán
(Műcsarnok 1929. évi
őszi kiáll.

Kardevan Vilmos I.
Karlovits Tihamér I.
Károlyi József I. II.
Karsai Antal I. II.
Kassai Farkas László II.
Katzendorfer Zoltán I. II.
Kelemen Sándor I. II.
Kell Péter I. II.
Kemenes Ottó I. II.
Kinczes Gyula I. II.
Kiss Béla I. II.
Kiss Dezső I. II.
Kiss István I. II.
Koncz Barna I. II.
Korányi György I. II.
Kovács Bertalan I. II.
Kovács Ferenc László II.
Kovács László I. II.
Kováts Gábor I. II.
Költő László I. II.
Kőrősy László I. II.
Krakkay Tibor I. II.
Kulcsár Miklós I. II.
Kulla Géza I. II.
Lacfalvi József I. II.
Lauritz Béla I. II.
Laziczius Gyula I. II.
Lendvai Jenő I. II.
Lendvai József I. II.
Lévai Mór I. II.
Nagy Ferenc I. II.
Nagy Frigyes I. II.
Nagy Sándor I. II.
peremartoni Nagy Sándor I. II.
Nagy Tibor I. II.
Neugebauer Jenő I. II.
vitéz Nyiredy Szabolcs I. II.
Obermayer Ferenc I. II.
Ocskay György I. II.
Onódy György I. II.
Orlay János I. II.
Osim Imre I. II.
Őrkény István I. II.
Pálffy Mária I.
Pap Géza I. II.
Papp István I.
Patzier Béla I. II.
Paulik Ferenc I. II.
Paulinyi Ernő I. II.
Perédi Józsff I. II.
Pesty Tamás I. II.
Piller György I. II.
Pöhl Jeromos I. II.
Pokoli László I. II.
Polinszky Károly I. II.
Pongrácz Ráfáel gróf I. II.
Pósta Béla I. II.
Póti Géza I. II.
Práger István I. II.
Putnoky János I. II.

Simó Ferenc, kis solymosi festő -

Kazinczy levelezése -

XIV. 229, 245, 538.

XIX. 48, 77, 280, 318.

XXI. 82, 94, 118, 131, 199, 210
258.

~~XX~~ XX. 505, 622.

XXII. 427, 429, 431.

Hasznos Mulatságok
1830, 202. 1831. 5. l.

Erdélyi Múzeum 1915. 80-83. l.

Emlékkönyv a Kékely Nemzeti Múzeum 50 éves jubileumára Sepsiszentgyörgy 1929. 737. l.

A fenti adatok a legutóbb emlitett forrásból véve -

országba irányult. Főváros: Algier 207.000 l. Nagyobb városai: Constantine 73.000 l., Wahran 40.000 l., Bilkától: Algier, Oran 1146.000 l., Roma 422.000 l., Philippeville 32.000 l.

Algier. Algeria fekvő- és fővárosa, 207.000 l.

Algol. A Perseus csillagképnek egyik csillaga (β Persei), melynek fényessége 2½ h. háromnapi (pontosabban 2.86733 nap) időközökben egy fényességrendbeli kisebb lesz, 2.3 magnitudóról 3.5-re száll le. A fényváltozásra okot az A. sötét kísérő csillaga, mely az A. körül keringve azt időnként eltakarja. A. után minden olyan fényváltozó csillagot A.-típusúnak nevezünk, melynél a fényváltozást ilyen elfedés okozza.

Algoritmus, (al-Chwarizmi mathematikus nevének latinos alakja), a mathematikában számítási eljárást jelent. Pl. a közös osztók (kiszámításának) A.-a. Ha az A. nem abszolut pontos, akkor megtörténik, hogy általa az eredmény pontossága tetszőlegesen fokozható lényeg és hogy minden egyes lépése után tájékoztassa a hibahatárokról. Ilyen A. pl. a gyökvonás tizes számrendszerben.

Alginát. Oly sóoldat-sorosító eljárás, melynek szerszáma alumínium lemez. Ezre a rajz w. szöveg- az litografiával tárgyalt eljárások bármelyikével másolható.

Algunil, spanyol tömegységi szolga, pomposság.

Algyay-Papp *Sándor* (* 1877). M. k. honvéd altábornagy, honv. államtitkár. A világháborúban a keleti, az Balkán, az olasz és a francia hadszíntéren teljesített szolgálatott. 1919 decemberétől ott évben alt. József kir. herceg szárnysegéje, majd csoportfőnök, 1927 elhője óta honv. államtitkár.

Algyógyítás ((Cocagiul de jos). Kk., Hu. m. R. Wagus formásának vízét már a románok használták.

Alhadhagy, a jelenlegi honvédségnél a legmagasabb rangú, rangosztályba nem sorolt, kattonállományú hivatásjas altiszt, akit közvetlenül a tiszthelyettes előz sorol.

Alhambra. A mór, azaz arab fejedelmek granadai palotája, emelteti arab nevén Medinat al-Hamra («vörös város», miután vörös kőből készült). Építői: II. Mohammed (1232—

Alhidade. Britannia város, 1527 2220 l.

Alkalmi (glandula submaxillaris). Az állkapocs mögött lévő hármas váladékban, az alsó állkosont szögletében alhatt fekvő nyálat elválasztó mirigy, vezetéke az nyelv alatt nyílik.

Allam. Az az emberi társas lét, melyben az egyesülés külső rendjét vmely oly önálló (eredeti) tekintély szabályozza, mely a rendelkezésére állott tanulásban s egyénenkkel szemben akaratának érvényesítéséhez, saját energiáit, megfékedő fizikai hatalommal is rendelkezik. Minden A. jellemző és elemei: *a)* vmely tekintély, mint önrendező parancsolni — és fizikailag is kényszeríteni — képes hatalom, *b)* az emberekek vmely összeműködő csoportja, mint nép s mint a tekintély akaratát hatalmának személyi kiterjedése, továbbá *c)* vmely területe, mint a tekintély uralmának területi szférája. Ezeknek az elemeknek történeti változatosságához képest a koronként A.-ok különféle típusait mutatnak. Így a illatozmérten, hogy az A.-ban uralkodó tekintély ez jellege egyelőn fizikai személyhez, vagy vmely A. testületéhez kapcsolódik-e, az A.-ok vagy egyeduralmak (monarchiák), v. közösségek. Az A.-ban dől népnek azt egyesülhatozás tudatta és érzelme tekintélyében való egységességhez vagy tagoltságához képest az A.-ok v. nemzeti, v. nemzetiségi A.-ok. Az A. elsőlleges feladatkörének mikéntje a tudományban vitás kérdés. Kétségtelen, hogy az A. nem tisztán természeti képződmény, hanem részben emberi mű is, ez vonatkozásban azonban nem kölcsönös egyoldalúságok, hanem hatalmi viszonyok eredője. Az A. mint a hanne élők erkölcsi és anyagi tökéletesítésének oly biztosítéka, mely mellett ez tökéletesítésre az emberi képtelen lenne, értték, erkölcsi jós az emberek számára szükséges és mellőzhetetlen (l. *Alkotmány, Anarchizmus, Államformák*).

Államadósságok. l. *Közületi adósságok.*

Államadósságok könyve. Egyes államokban különféle rendeltetéssel vezetett könyvek, amelyekben vagy azok a hitelezők tartoznak névszerint nyilvántartásba, akiknek államuk szóló államadósságai kötelezvényekre igényt nem tarthatnak (Franciaország, Németország, Németbirodalom); v. oly könyvek, amelyekben az állam fundált adósságaira vonatkozó adatok

Simó Ferenc

Bod Péter
Lithogr. a kolozsvári
Kollégiumról.

Römer Flóris hagy. X.

ottságától.

I. ker.

Budapest.

Simó Ferenc

irod

Bayer József: Kisoolly-
mosi Simó Ferenc.
Erdélyi Múzeum
1915. évf.

Lerakat jelenle
V., Nádor ucca 20
Telefon: 18-0-25

TOKAJ

König der Weine und Wein der Könige.

King of all the wines and wine of the Kings.

Le roi des vins et le vin [illegible]

Simo Jestő M.D.K.

körajzait a nagyszebeni nyomdában
Sokszorosították

Gerni, H mag. körajz. 1960 16

M. D. K.

SIMÓ Ferenc kotő

Szenger Erwin: Adalékok Szentgyörgyi
János művészetéhez 152. l.

művért. 1953. 1-2. 17

Simó Ferenc festő M.D.K.

1801 - 69

litográfiái felsorolva

Gerni, A magy. köraje. 1960 200

S

Simó Ferenc festő

M. D. K.

Erdégben dolgozott a 19. n. Van.
Tanitványa volt Fémy Bertalan

Gáldi L.: Siebenbürgen im Aufbau der
ungarischen Kultur. Bp.-Leipzig 1943, 72

Simo Ferenc MDK

" Majláth György"

arcképt - rézmetszet
1832

Simo - Ehrenreich

65.o.

Rózsa György:Ehrenreich Ádám forrásai.
Műv.Ért. 1959. VIII.évf. 1. sz. 61-67.o.

Simo Ferenc

MDK

"Virág Benedek"

arckép - rézmetszet

1831

Simo - Ehrenreich

65.o.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám forrásai.
Műv.Ért. 1959. VIII.évf. 1. sz. 61-67.o.

Simó Ferenc MDK

Repr:

"Kisfaludy Sándor"
rézmetszet

Simo-Ehrenreich

65.o. 6. kép.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám forrásai.

Müv. Ért. 1959. VIII. év. 1. sz. 61-67.o.

Simo Ferenc Gerlő M.D.K.

Bod Péter c. rajza után
Danielis készítete litográfiát

Gerszi, A magy. Kőrajz. 1960 132

Simó Ferenc litografus M.D.K.

Bécsben tanult.

Getri, A magy. Körajz. 1960 26

Simó Ferenc festő, litografus M.D.K.

Barra Gálortól tanulta a litografálást. Egy ideig Pesten volt, majd 1831-ben visszatért Erdélybe.

Bölöni Farkas Sándor archéjre (16. kép)

Gerszi, A magy. könyv. 1960 28, 30, 31

MDK

Simo Ferenc

"Kisfaludy Sándor"

arckép - rézmetszet 1831

Simo Ferenc - Ehrenreich

A Magy.Tört. Képcsarnok 494 lt. sz.olaj-festmény nem lehet előkép.
Erdélyi magántulajdonban volt a képnek egy variánsa, esetleg az lehet az előkép.

65.o.

Rózsa György:Ehrenreich Ádám forrásai.
Müv.Ért. 1959. VIII.évf. 1. sz. 61-67.o.

MDK

Simó Ferenc 1801-69

Férfiarckép

Almásy-Teleki 4.műv. aukc. 1940. nov.

35 l.

M.D.k.

Simo Ferenc

festő

Dósa tehetségét először a kolozsvári Normál Rajziskola tanára Simó ismerte fel.

M. Kiss Pál: Dósa Géza

M.M.M. Évkönyve 1952, 166 l.

M. D. K.

Simó Ferenc festő.
* 1801. + 1869.

Kazinczy Ferenc arcképe (1829.)

Olajfestmény (repr.) Eredeti el-
veszett.

Fényképe a Történelmi Képcsar-
norban.

Rózsa György: Kazinczy Ferenc a
művészetben.
Művért. 1957. VI. é. f. 2–3. sk.
183., 186., 192. l. (15. kép)

Simó Ferenc
Ámor, olaj

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI. kiáll.
1948. jul. 11 1.

Simó Ferenc

MDK

Székely Bertalant tanította.

Csánky Dénes: Száz év magyar festészete.
(Kiáll. kat.) Győr 1943. 39. l.

MDK

Simó Ferenc

Női arckép

KM Társ, Biedermeier kiáll. 1937-38, 37 l.

Kölesd (Tolna)

Kismegyeháza, egyemeletes, bo
család számára 175o körül. A
gyüléseket tartottak.

(K. Szabó Benedek, 1955)

MDK.

Simó Ferenc

1865. Három képét:

„Gyümölcsevaport"
„Smádhozó lányka"
„Atyaisten"

a KT ~~[illegible]~~ csak S.F. „külön kívánatára" állittatja ki.

MDK-A-I.-1/271.

MDK.

Simó Ferenc

1863-ban Kolozsvárról küldi két képét kiállításra Pestre

„Ámor" (1861-ben festette, a most nagy részét átdolgozta)

„Madonna" (előző hónapban készült.)

A KT szinte egyiket sem fogadja el. („gyenge művek")

MDK-A-I.-1/67. és 79.

MDK

Simó Ferenc

Ülő férfi

M. Biedermeier kiáll. Mücs. 1937. nov.

22 l.

MDK

Simó Ferenc

Férfiarckép, festm.

Női arckép, "

M. Biedermeier Kiáll. Mücs. 1937. nov.

18 l.

MDK

Simó Ferenc

Női arckép, festm.

M. Biedermeier Kiáll. Műcs. 1937. nov.

37 l.

KISMARJA /Hajdu/

Ref. templom, homlokzat előtti bar
1804-ben.

/Kováts J. István: Magyar reformát
576 l. /

MDK

Simó Ferenc, 18o1-1869.

Hölgy rózsával

Alm-Tel. 3.nuk. 194o. ápr.

xfxxx

8 l.

Simó Ferenc festő M.D.K.

1801 - 1869

holozsvárott archépeket festett.

Kampis, Magy. műv. Bp. 1960 491.

MDK

Simó Ferenc festő

1867-i párisi világkiállításra egy képet küld.

MDK-A-I-1/315.

MDK

Simó Ferenc, festő

Női arckép, 3 l.

OMSZM. - 27. kiáll. - 1918 márc. - 19.-20. sz. fajk. I. csoport.

Jegyz.

Clemens Kozma Arcskopi
de Kizdi St. Lélek
Consil aulicus actualis
Donatus Aost 727 Ao Aetatis 67.

A festo = Simo. 1830 arcsek

Unio
~~[illegible]~~
Kizdi kapi arcsecaz. Tarlaz

Simo Tsere
Jenő

Simó Ferenc

Csod
z

Csánky Dénes:

Erdély az ujabbkori magyar festészetben.
Művészeti hetek

Kolozsvár, 1942.
32. l. 33. l.

Simó Ferenc

1801–1869.

Kazinczy Ferenc arcképét, másolat Kreutzinger képe után.

Irod.

Zoltán Lajos: Fáji Fáy János a könyv- és műgyűjtő debreceni polgármester 1793–1833. Erdélyi Dézsi. 1935. 132. l.

3.

4.

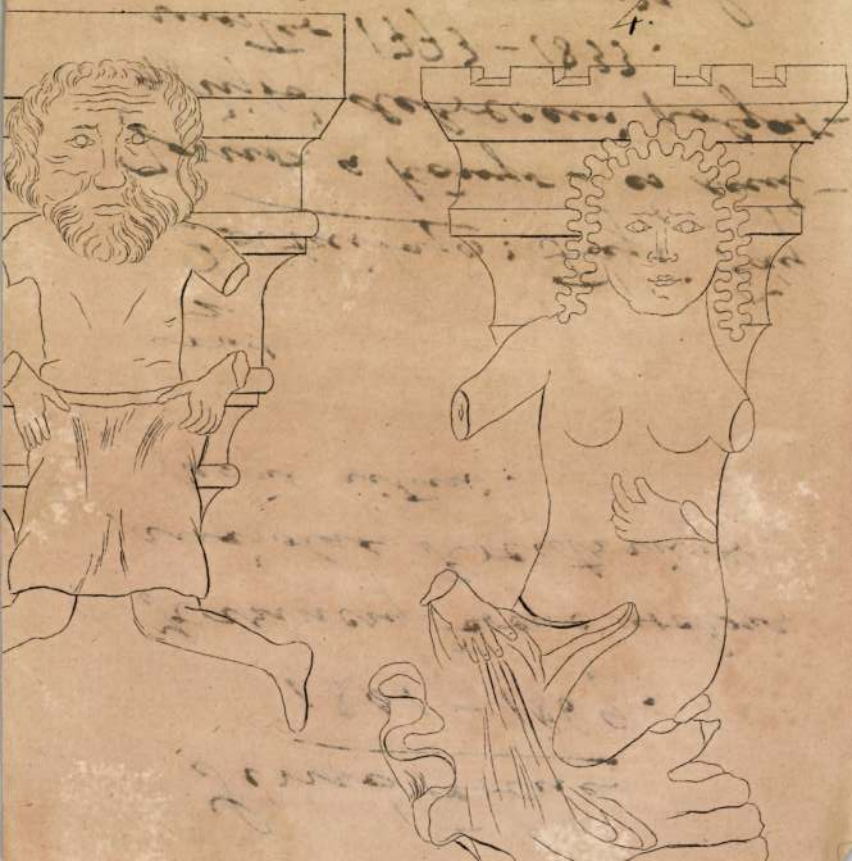

Simó Ferenc

1801 – 1869

Ámor, olajf. 1836.

Székesfőv. Képtár tulajd.

Kopp Ism 30. l.

Repr. u. o. XXVII ~~tábla~~

Ezt a képet több
példányban ismerem.
Valószínűleg másolat
egy becsi festő képe
után

10
MAGYAR KIR. POSTA

MAGYAR KIR. POSTA

Simó Ferenc

l.

Lykanomzromantika
88, 102. l.

Sinó Ferenc festő

M.D.K.

Művért. (1952)
Kiró Béla: A reformkor művészetének társadal(
mi háttere 82.l.83.

~~Művért. Kiró Béla: A reformkor művé~~

Simó Ferenc
1801—1869

Biró Béla:
Kis-solymosi Simó
Ferenc 1801—1869.
Erdélyi Helikon
1942. 8. sz.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Ferenc de Kissolymossy SIMÓ, *Sombori Eszter, cat. no. 266*

If in the first two decades of the 19th century, Transylvanian painting showed an academic-classicist orientation and as the end of the century drew near two tendencies became more and more manifest: on the one hand, a tendency generated by the artist's involvement in history, which made art purposely extend into politics and nationalism (an active romanticism, related to signification), and on the other a tendency that accepted the individual's sensitiveness as being essential (a romantic inclination towards Biedermeier – the cult of the moral and sentimental values of the middle class).
The Biedermeier style (in painting) developed strongly in the Transylvania of the 3rd to 6th decades of the last century, but the romantic Biedermeier style was perpetuated into the next century. Most painters of the time assimilated this style when studying at the Saint Anne School of Fine Arts in Vienna – a very important centre for the formation and dissemination of this international style. Some of them enforced this style in Budapest, the nearest cultural centre to the capital of the empire. This is the case with painter Simó Ferenc of Kissolymossy (1801–1869), who settled in Cluj in 1832, after a formative periodin Vienna (1819–1823) and a fertile artistic stage in Vienna (1823–1826) and Budapest (1826–1831). His pedagogical activity was carried out in Cluj, as a teacher at the Drawing School (1836–1866) and at the Roman-Catholic High School (1866–1869), being an important contribution, through aesthetic education, to the establishment of a new mentality, by which art could be accepted in Transylvania. The most important of his works painted in Cluj are the pair of portraits representing the teenagers Sombory Miklós and Eszter (1832), painted in the most typical manner of Transylvanian Biedmeier. (L.D.)

Constantin David ROSENTHAL, *Dr. Grünau, cat. no. 260*

Born in Budapest, the Jewish painter Constantin David Rosenthal (1820–1851) was an active participant and martyr of the 1848 Revolution in the Romanian Principalities. He proved through his life and work that nationality is a matter of individual option. He became Romanian by subscribing to all Romanian ideals of his adoptive country – Walachia – and painted two of the best known symbols of these ideals ("Romania Breaking her Chains on Liberty Field" and "Revolutionary Romania"). Rosenthal became acquainted with Biedermeier painting during his studies in Vienna (he graduated from the Saint-Anne School of Fine Arts) and consolidated his preference for this style in Budapest.
In Bucharest, where he first arrived in 1840, Rosenthal painted one of the most expressive portraits belonging to this romantic trend. If in most of these, the face of the model – analysed in an obviously friendly manner (a typical feature of the Biedemeier style) – is projected against a neutral background; in the portrait of *Dr. Grünau* we see a background dilatation and individualization, also characteristic of this style. Dr. Grünau, a model of an intellectual's physiognomy, poses in front of an interior populated by objects (paintings, precious vases, flowers) suggesting authority, not only from a social point of view, but also cultural.
The composition is small (also an epoch preference) but the mirror reflecting the interior gives it an ampler and more suggestive extension. The intimacy of the atmosphere is given by the transparent colour, tonally plugged to "warm" and laid out in fine brushes. (L.D.)

66

ransylvanian painting showed an academic-classicist orienta-
vo tendencies became more and more manifest: on the one
lvement in history, which made art purposely extend into pol-
lated to signification), and on the other a tendency that
essential (a romantic inclination towards Biedermeier – the
middle class).
trongly in the Transylvania of the 3rd to 6th decades of the last
s perpetuated into the next century. Most painters of the
e Saint Anne School of Fine Arts in Vienna – a very important
his international style. Some of them enforced this style in
ital of the empire. This is the case with painter Simó Ferenc
uj in 1832, after a formative periodin Vienna (1819–1823) and
l Budapest (1826–1831). His pedagogical activity was carried
(1836–1866) and at the Roman-Catholic High School
hrough aesthetic education, to the establishment of a new
ansylvania. The most important of his works painted in Cluj
rs Sombory Miklós and Eszter (1832), painted in the most
).)

60

David Rosenthal (1820–1851) was an active participant and
Principalities. He proved through his life and work that
ecame Romanian by subscribing to all Romanian ideals of
vo of the best known symbols of these ideals ("Romania
lutionary Romania"). Rosenthal became acquainted with
a (he graduated from the Saint-Anne School of Fine Arts)
udapest.
nthal painted one of the most expressive portraits belonging
ce of the model – analysed in an obviously friendly manner
jected against a neutral background; in the portrait of
ndividualization, also characteristic of this style. Dr. Grünau,
n front of an interior populated by objects (paintings, pre-
ly from a social point of view, but also cultural.
ce) but the mirror reflecting the interior gives it an ampler
the atmosphere is given by the transparent colour, tonally
L.D.)

THE NATIONAL ART MUSEUM OF CLUJ
THE NATIONAL GALLERY

AUTHORS:
Introduction:
dr.Livia Drăgoi, researcher,
Manager of the National Art Museum – Cluj
Painting:
Velica Boari (V.B.), curator
dr.Livia Drăgoi (L.D.), researcher
dr. Negoiță Lăptoiu (N.L.), researcher
dr. Gheorghe Mândrescu (G.M.), researcher
Maria Rus Bojan (M.R.B.), curator
Sculpture
dr. Alexandra Rus (A.R.), researcher

Cluj

953
s and Tuesdays when closed.

MDK

Simó Ferenc

Biró Béla dr.: Sikó Miklós élete és művészete 1818-1900. Kolozsvár, 1944.

Simm Ferenc

Vizfestményét "Pásztorgyerek" cimmel szines mellékletként mutatta be a lap, de hiányzik, kivágták a lapból.

ÉLET, Bp. 1909. okt. 3. I. évf. 40. sz.
a 437. lap előtti oldalon szerepelt.

M.D.K.

Simmel Ferenc, órásm.

1811 febr.25-én vették fel a céhbe Győrött, mint "glein Uhr machert". 348.o.

Jenei Ferenc: Régi győri órásmesterek. 345.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965. Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

M.D.K.

Paul Simmel

"Hires karikaturista" lemjzolta Hollay Kamilla magyar filmszinésznőt. A berlini képzőművészet kiállitásnak külön Hollay szobája van, ahol a leghiresebb berlini festők képeit állitották ki a magyar filmszinésznőről.

V.A.: Megfilmesitik Berlinben a János vitézt c. Szinházi Élet. Bp. 1927. juli 3-10. XVII. évf. 27. sz. 38-39. lap.

SIMMER, Georg Johann, pozsonyi kőműves-segéd

G. J. S., Maurergesell, 3 éves korában meghalt
(1769, 65. szám, 4 l)

—

G. Simmer, Maurergesell, 6 éves korában meghalt
(1776, 72. szám, 8 l)

Preßburger Zeitung
(Jentsch)

1997 nov. 4

Simon András-tárlat

Tegnap délután fél öt órakor a bajai Honvéd Kaszinóban nyílik meg a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége bajai csoportjának szervezésében *Simon András* grafikusművész-író képeinek kiállítása, melyet *dr. Michna Ottóné* könyvtáros nyit meg. Az ünnepség után lehetőség nyílik beszélgetésre Simon Andrással művészetéről, hivatásáról, könyvéről és életútjáról.

A helyszínen megvásárolható lesz a bibliai témájú Szeretetközelben című könyve. A tárlat vasárnapig megtekinthető.

Az óvónők járnak a legtöbb továbbképzésre

Sokoldalú személyiségfejlesztés

Daikáink tovább-

Termőfö

Az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatal közleménye
Az 1997. december 10–23-ig terjedő időszak – II/1., II/2. és II/3. föld réseiről

Az 1997. december 10–23-ig terjedő időszak – II/1. földalapra vo

A megyei (fővárosi) kárrendezési hivatalok 1997. december 10–23-ig verési hirdetményeit az 1995. évi LXIII. törvény 1. §-ával módosított 19 dése alapján (II/1. földalap) az alábbiakban tesszük közzé:

Tájékoztató az árverések fontosabb szabálya

1. Az ingatlanok tehermentesen kerülnek árverésre, kivéve az 1991. sében meghatározott Ak-értékben ki nem fejezett értéknövekedésén összegű megtérítésének kötelezettségét.

M.D.U.

SIMMLER, Johann Pestó

Svájc

Garas XVIII. 77 279. 1.

M.D.K.

Simmler

"Szülői örömök" c. művét bemutatja a lap.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 1895. Junius hó, 23. kötet
575. lap

Simon András

Hajdú-Bihari Napló 1998. III. 21

KIÁLLÍTÁS

Simon András budapesti grafikus kiállítása nyílik 15.30 órakor **Debrecenben** az István király téri templomban. A rendezvény védnökei: Bölcskei Gusztáv, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke és Fodor András, a Debreceni–nyíregyházi Egyházmegye püspöki helynöke. A vendégeket köszönti: Jenei Zoltán lelkipásztor és Orosz Lőrinc, a Szent Anna-székesegyház esperes plébánosa. Közreműködnek: Szilágyi Enikő és Miske László, a Csokonai Színház művészei, valamint a Szent László kórus (vezényel: Dobos Mihály). A műsor – Tallis: Salvator Mundi, Simon András: Szeretetközelben, Tóth Árpád: Isten oltó-kése, Orlando di Lasso: Super flumina Babylonis.

SIMON ANDRÁS – grafikus

Simon András kiállítása a kaposvári megyei könyvtárban

Grafikák a szeretetről

Töltelék szó lett a szeretet. Az ember gyakran a szeretetlenséget takargatja, amikor az mondja: szeretlek. Sokkal ritkább a szavak nélkül megmutatkozó szeretet. Bár az asszonyok mindig elvárják, hogy a fülükbe súgjuk...

Simon András grafikus mondta ezt kaposvári kiállításán, a Megyei és Városi Könyvtárban. *Szeretetközelben* – ezt a címet is adhatnánk a tárlatnak. Az alkotó ősi értékről beszél, s ehhez a hitélet, a Biblia történetei adják az alapot. Decemberben megjelent s tegnap bemutatott könyvének is ez a címe. Simon András ugyanis nemcsak képzőművészettel, hanem írással is foglalkozik.

— Egyik válságos időszakomban, amikor nem értettem, hogy miért nem vagyok boldog, elkezdtem írni. Ekkor jöttem rá: az életnek nem az az értelme, hogy boldogok legyünk, hanem az, hogy szeressünk. A boldogság csak ezután következhet — mondta a grafikus, akinek munkái az *Új Emberben*, a *Kirche und Leben* és az *Image Magazinban* jelennek meg.

Simon András – egyik alkotásaival FOTÓ: KOVÁCS TIBOR

A kiállítást *dr. Rumszauer Miklós* veszprémi teológiai tanár ajánlotta az érdeklődők figyelmébe. A megnyitón a Szent Imre-templom gitáros csoportja, valamint a katolikus gimnázium tanulói is közreműködtek.

(Lőrincz)

Somogyi Hírlap 1996. 05. 25

SAMARA 5 ajtós 62 ezer km-rel, MZ 125-ös motorkerékpár eladó. Németh Kaposszerdahely, Kossuth u. 26. Tel.: 82/484-159. (19429)

Renault Torokes
Kaposvár, Iszák u.
Tel.:82/319-400 **RENAULT**
(19867)

Tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

GERDELICS LÁSZLÓNÉ

csökölyi lakos életének 65. évében elhunyt. Temetése május 24-én, (pénteken) 16.30 órakor lesz a csökölyi temetőben.

Gyászoló család

BÚTORKIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR BARCSON A MŰVELŐDÉSI HÁZBAN

Május 22-től - május 25-ig naponta 8-18 óráig.

10-20-30% ENGEDMÉNNYEL ÁRUSÍTUNK

* szekrénysorokat: 34 000 Ft-ért
* kárpitos garnitúrákat: 36 000 Ft-ért.
* KONYHAI SAROKPADOT (3 asztal+2 db ülőke): ~~36 000 Ft~~ 28 000 Ft-ért!

VÁRJUK VISZONTELADÓK JELENTKEZÉSÉT IS!

(18675)

RENDKÍVÜLI AKCIÓ A TABI TÉGLAGYÁRBAN

A megjelenéstől számított 3 napig a következő árakon fizethet be.

– B-30	42 Ft
– Kettős méretű	30 Ft
– KM tömör	20 Ft
– Magasított	26 Ft

Az árak az áfát tartalmazzák!

Tel./fax: 84/320-015

(19283)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás szívvel köszönjük mindazoknak, akik

FÜZI JÓZSEFET

temetésén, vagy bármilyen módon emlékezésükkel búcsúzoul megtisztelték.

Gyászoló család

ÉPÍKEZŐK!

Mini Tüzép megnyílt!

AKCIÓS ÁFÁ-s árakon!

Bányakavics natur	1700 Ft/m³
Bányakavics oszt.	1900 Ft/m³
Homok	1400 Ft/m³
Folyami homok	2 000 Ft/m³
Cement	1 200 Ft/q
Hydrát	1200 Ft/q

2 m³ felett ingyenes házhozszállítás!

Speditőr Gmk.

Kaposvár, Pécsi utca, Vámudvar.
Tel/fax: 82/419-043 (19125)

Használtruha Nagykereskedés

Pécs, Csárdakörnyék 6. 204-es km kőnél Tel.:72/314-995

Jó minőségű nyári áru hollandiából, zsákos és egyedi kiszerelésben. Kultúrált vásárlási mód. VÁLOGATÁSI LEHETŐSÉG!

KERESEK Kaposváron házas ingatlant, villannyal, bérbe, részletre, későbbiekben megvásárolhatót. 7401 Kaposvár, Pf. 362. (18845)

KÉTSZOBÁS, komfortos, központifűtéses ház Rácegresen sürgősen eladó. Irányár: 1.9 M Ft. Tel.: 82/385-345. (19555)

MEZŐCSOKONYA, Ady E. u. 37. alatti 2,5 szobás, gázos családi ház eladó. Érdeklődni: Ady E. u. 39. (17805)

ORCIBAN kertes családi ház szőlővel, gyümölcsössel, nagy telekkel eladó.

AZ EÖTVÖS LORÁNT MŰSZAKI KÖZÉPISKOLA, KAPOSVÁR, PÁZMÁNY P. U. 17.SZ

pályázatot hirdet

az alábbi pedagógus állásokra:

– 1 fő angol-német szakos középiskolai tanárt (egyetemi végzettséggel)

művészete tökélyét árulta el, s viharos tetszést aratott."[14]

Budapestről még párszor jelentik föllépéseit 1877 tavaszán, majd kikerül sajtónk látóköréből. További kutatásom célja tisztázni pályája ismeretlen részét.

Életének eddig ismert ívelése bizonyítja, hogy mesterének méltó tanítványa volt, műsoraiban mindenkor jelentkezett Liszt zongoraműveivel és mindezt Erdélyben is megismerhették a múlt század zenerajongói.

FANCSALI JÁNOS

Jegyzetek:

1 Legány Dezső: Liszt Ferenc Magyarországon 1869—1873. Budapest 1976. 115—116.

2 Alex. Lapedatu:In jurul asasinrii lui Barbu Catargiu (iunie 1862). In: Academia Română, Memoriile secţiei istorice, seria III. Tom SIV. 1933. 185—226.

3 Alex. Lepedatu: Un aventurier ungur în Principatele Române în epoca unirii lor (Gh. Bogáthy). In: Academia Român Memoriile secţiunii istorice. Seria III. Tom XXII. 1939. 43—105.D 13.51. oldal:"lautend auf die Baronin Josika, auf deren Gute Branyiczka Bogati ursprunglich Zigeuner-bursche war, so viel Schereri hatte."

4 Alex. Lapedatu 1939-beli írása, D 3. 41. és D 25., 65.

5 uo. D 11. 49.

6 Franz Liszt's Briefe. I—VIII. Kiadta La Mara. Leipzig 1893—1905. Bd. VI. Leipzig, 1902. 216.

7 Dr. Nádor Tamás: Liszt Ferenc életének krónikája. Zeneműkiadó, Budapest 1975.

8 Kaschauer Zeitung 1872. sept.28.

9 Székesfejérvár 1872. dec. 29.

10 Magyar Polgár 1875. dec. 15.

11 uo. dec. 17.

12 Hermannstädter Zeitung 1875. dec. 20.

13 Édesapját 1871 végétől az osztrák hatóságok, román kérésre Gyulafehérváron internálták és 1875—76-ban ugyanitt élt.

14 Nagyvárad 1876. nov. 22.

Szatmári László

SIMÓ FERENC (1801-1869)

A napóleoni háborúk és a szabadságharc által behatárolt kor a felocsúdás, a lassú, de fokozatos szervezkedés, végül a lendületes kezdeményezések kora. E két történelmi drámát bizonyos mértékben határkőnek is tekinthetjük művészetünk történetében. A század elején már csak néhányan élnek azon művészek közül, akik — mint a barokk világ utolsó és elkésett szószólói — még emlékeztetnek a közelmúlt művészetére. Ekkor már a magyar nyelvterületeken is teljes erővel érezteti megjelenésének hatását az új klasszicizmus, amely a művészeti akadémiákra bevonulván, új irányt szab az ízlésnek. A másik határkő az 1848-as év, a- melynek eseményei során egy fél évszázad lassú szervezési munkája omlik össze. Utána más jellegű, más célú művészet alakul ki nálunk is.

Bár az anyagi és szellemi művelődés terén nagyreményű kezdeményezések egész sorát mutatja fel ez a kor — a biedermeier kor vagy a Lyka Károly terminusa szerinti táblabíró világ, művészete szegényes képet ad. Ennek ellenére, éppen ez a korszak, ennek a korszaknak a művészete vetette meg azokat az alapokat, amelyeken az utána következő babérkoszorús nemzedék egy valóban értékes művészetet bontakoztatott ki.

E korszak művészettörténete eleinte — központ, egységes társadalom, intézmények híján — egy sor vállalkozó ember egyéni kísérleteiből áll, miket több-kevesebb joggal művészeti törekvéseknek nevezhetünk. Pályájuk során az elismerés elenyésző, annál inkább részük van koplalásban és megalázottságban. A római nagyok a Via Appia két szélén állították sorba sírjaikat, művészetünk e félszázadban a maga temetőútját a művésznyomor ez áldozataival szegélyezte — írja a szóban forgó korszak művészetének jellemzésekor Lyka Károly.

Az alábbiakban a kibontakozó magyar festészet egy feledett úttörőjének pályáját mutatjuk be, akinek legfőbb érdeme, hogy a közfigyelmet a magyar művészetre irányította.

Kissolymosi Simó Ferenc 1801. április 11-én született Székelyudvarhelyen, régi székely nemes család sarjaként. Iskoláit 1818-ig szülővárosa katolikus gimnáziumában végezte, mégpedig fennmaradt iskolai bizonyítványának tanúsága szerint kiváló eredménnyel. Kétségtelen, hogy a rajzolás iránti hajlama már ekkor megnyilatkozott, hiszen alkotásai egy Pál nevű nyugalmazott kapitány figyelmét is felkeltették. Ez a művészetpártoló katona, aki minden bizonnyal kapcsolatban állott a későbbi művész apjával, Simó Mihály ügyvéddel — felajánlotta, hogy egyik Bécsi útja alkalmával magával viszi a császárvárosba, hogy az ottani akadémián pallérozzák tehetségét. A Tudományos Gyűjtemény szerkesztője, Thaisz András, e folyóirat hasábjain hívja fel Simóra a figyelmet, aki „öt esztendeig tanulván a Bétsi Anna Akadémiában a festést, s azon innen Füger tanítványánál Salesnél gyakorolván magát három esztendeig leginkább az olajfestésben."

1819 elején került Simó a derék Pál kapitány támogatásával Bécsbe, hamarosan fel is vették az akadémiára, ahol — Franz Clausig igazgató és Carl Gsellhofer professzor által, 1821 május elsején szignált látogatási bizonyítvány tanúsága szerint — kiválóan megállta helyét: 1819. február 1-től jó magatartással, szabályszerűen látogatta a Cs. Kir. Képzőművészeti Akadémiát és kitűnő képességeit, rátermettségét jó teljesítménnyel hasznosítja, mint kétségtelenül ígéretes festőművész.

SIMÓ Ferenc festő művészete 1995 4/5

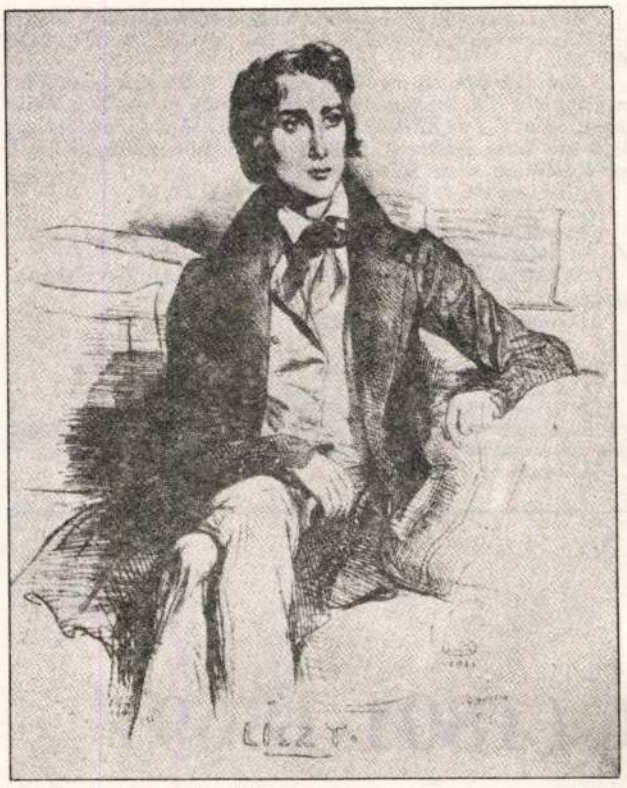

Az ifjú Liszt. Deveria rézkarca

rester a Rome — peut-etre cependant ne suivre-t-elle mon consail qu' a moitie!"[6]

Liszt — római tartózkodása alatt — az olaszok mellett, csak meghívott tanítványokkal foglalkozott, rejtély eddig, Elza kinél tanult zongorázni, miért került Rómába, miként sikerült elnyerni Liszt ismeretségét, jóakaratát!

Az előbbi mellé kerüljön most két eddig ismeretlen Liszt-levél, melyet az utóbbi két évben sikerült felkutatnom. Az első a Villa d'Este-ből kelt:

„Chere Mademoiselle Elisa,
Chaque jour qu'il vous conviendra de choisir, vous serez la tres bien venue à la Villa d'Este.
Mille choses bien affectueuseument
devouée
Samedi F.Liszt"

Sajnos pontos keltezését immár lehetetlen rögzíteni.

A második egy névjegykártya:

***Fr. Liszt** presente ces tres affectueuses compliments á Mademoiselle Bogathy et la prie de venir à lá "Stadtpfarrei" le matin à 11 heures.*
Lundi 22 aout 870."

A korabeli sajtó, Bogáthy Elza hangversenyei kapcsán számtalanszor említi a Liszt-tanítványként eltöltött 2—3 évet. Ez szerintem 1868—1870 között történhetett.

A fiatal zongoraművésznő — általam ismert —, első hangversenyéről, Kassán, 1872 őszén ellentétes vélemények jelentek meg, bár az előzetes beharangozó szerint: "Frl. Bogathy, welche immer mit bedeutende Erfolge concertierte, und auch in den vor züglichsten Städten des Auslandes mit grossem Wohlgefallen und besondererAuszeichnung aufgenommen wurde..."[8] karácsony után, Székesfehérvárott — már sikeresebb: "a művésznőt minden darab játszása után élénk kitüntetésben részesíté, ... játéka is egészen elbűvölé a hallgatóságot. Különösen Liszt Ferenc Magyar Rhapszódie-ájának eljátszása után nyerte ki leginkább a közönség elismerését, mely után szűnni nem akaró taps s lelkes éljenekbe részesíté a művésznőt".[9]

Tavasszal Bécsbe föllépve a Musikverein kistermében, ottani letelepedését próbálta előkészíteni. Tervei között szerepelt ekkor egy németországi hangversenykörút Bürger Vilmossal, de ennek adatai pillanatnyilag hozzáférhetetlenek. Bizonyos ellenben azon 1875 őszén megkezdett turné Kletzer Ferenc gordonkaművésszel és annak szavalóművész feleségével — Valerie Grey asszonnyal — mely Sopronban kezdődött okt. 17-i és 28-i föllépéseikkel. Következett Kőszeg (okt. 31.), Veszprém (nov.7. és 14.), Pápa (nov.15.), Székesfehérvár (nov.20.), Debrecen (dec.6.), Nagyvárad (dec.12.), Kolozsvár (dec.15.,18.). A helybeli Magyar Polgár a nagyváradi krónikást idézve harangozza be koncertjüket: "Solopiece-t kettőt játszott Bogáthy kisasszony: Liszt Tarantella-ját és a 12-ik számú rhapsodiáját. E művésznő fényes és tiszta technika fölött rendelkezik, mely elragadó s nemes előadással párosul; ami pedig nagyon ritka dolog. Skálái és accord-menetei valóságos gyöngyök, pianissimoja lehelet; erőkifejezései a vihar harsogásához hasonlítanak, s e mellett egyik hangot úgy mint a másikat tisztán elkülönzötten ki lehet venni, úgy hogy egyetlen sem vész el a hallgató előtt. A legkorrektebb rithmika és helyes felfogása a kompozíciónak képezi fény pontját a valódi művésznő játékának. Ily zseniális előnyök mellett a legfényesebb művészi jövő bizonyára nem fog kimaradni."[10] Kolozsvárt: „Elza kiváló fényes tehetségnek bizonyította be magát zongorája mellett."[11]

Nagyszeben (dec. 19.) ugyancsak elismerően írt: "Fraulein Elza Bogathy, präsentierte sich als mehr beachtenswerthe Pianistin. Sie spielte und von Liszt und erwies sich als volkommen würdige Schülerin dieses Grossmeisters; man könnte sagen, dass die Liszt' sche Methode dieser seiner Schülern in succum et sanguinem gedrungen ist. Sie bewies dass das Wort Schwierigkeit nicht in ihrem Kunst—Dictionär steht.

Alles, was den Begriff Technik enthält seheint ihr Eigenthum zu sein, Ihr Anschlag erinnert uns unwillkürlich an den Liszt's; wie bei diesen Meister kommt ihr Ton auch in Piano markig und abgerundet hervor und im Forte entwickelt Sie eine Kraft, die man der zarten Erscheinung gar nicht zutraunen möchte. Auch Frl. Bogathy wurde nach jeder Piece durch Beifall und wiederholten Hervorruf ausgezeichnet."[12]

Utána útjaik elválnak: a Kletzer házaspár Nagyszebenben időzik, Elza pedig édesapjához siet Gyulafehérvárra,[13] ott maradva 1876 tavaszáig. Itt még 1875. dec. 26-án a helybeli tűzoltóság javára rendezett hangversenyen föllép, majd Nagyenyeden 1876 májusában a kollégiumi énekkarral közösen.

Ősszel Budapesten találjuk, zongoratanárként óhajtana itt működni, majd novemberben Nagyváradon Ruhoff Armin társaságában játszik (nov.18,19.)

"Már programja is mutatá a művésznő sokoldalúságát, művészi öntudatosságát és tettvágyát... úgy, hogy valóban nehezünkre esik részletekbe bocsátkoznunk... programja utolsó száma, Liszt 8-ik Rhapsodiájával valóságos szenzációt idézett elő. Csakis oly zongoraművészek, kik előtt Liszt lénye kellőleg ismert, képesek a mester rapszodiáit helyesen visszaadni... A hangversenyző e rhapsodiával

Ekkor díjat is nyert fejrajzával — az akadémiai növendék már sejteti későbbi művészi pályája kiemelkedő teljesítményét. Ebből az időből fennmaradt vázlatkönyvében — Biró Béla tanulmánya szerint — antik szobrok gipszöntvényeiről készült tanulmányok, kompozíció vázlatok, arcképek, drapériarajzok váltakoznak, mint hű tükrei a bécsi akadémia tanulmányi menetének s egyben Simó művészi képességeinek. „Nagy művészi lendületet — írja Biró Béla az Erdélyi Helikonban 1942-ben megjelent méltatásában — hiába keresünk ezekben az általában gyenge, száraz rajzokban és fantáziátlan kompozíciókban, melyek még az átlagot is alig érik el, de ebben része volt a bécsi akadémia áporodott levegőjének is, amelyben a merev szabályok még a nagyobb tehetségeket is gúzsbakötötték".

Valóban, ezidőtájt nem találunk Bécsben nagyszabású művészeket, az itteni művészet magva egy szigorú művészeti rendszer. Bár az akadémia tanárai és Bécs mesterei közül Fügert, Zaunert, Führicht, Waldmüllert messze vidékeken elismerően emlegették, a művészettörténet bebizonyította, hírnevük felülmúlta tehetségüket. Simó Bécsben való tartózkodása idején, a legtöbb neves művésznek fő erénye, hogy értett mesterségéhez, azonban egyikük sem mutatott fel valódi értékeket. A kezdő művész — s így Simó is — hírneves, jól szervezett, ám minden egyéniségtől mentes, keményen megrendszabályozott képzőművészeti iskolát talált itt. A klasszicizmus ennek a rendszernek az alapja s Füger hűséges őre. Az ő akadémiája gondoskodott arról, hogy az érzelmek és egyéni hajlandóságok ne juthassanak szóhoz, mindenek előtt a szabályok betartására törekedjenek a leendő művészek. A művészet úgy jelenik itt meg, mint egy pontosan megszerkesztett szolgálati szabályzat végrehajtása.

Simó Ferenc 1823-ban ismerkedik meg az akkor Bécsben élő műbaráttal, Döbrentei Gáborral, aki pártfogásába veszi. Döbrentei, a 19. század első felének nagyjelentőségű művelődésszervezője, ma már jóformán csak

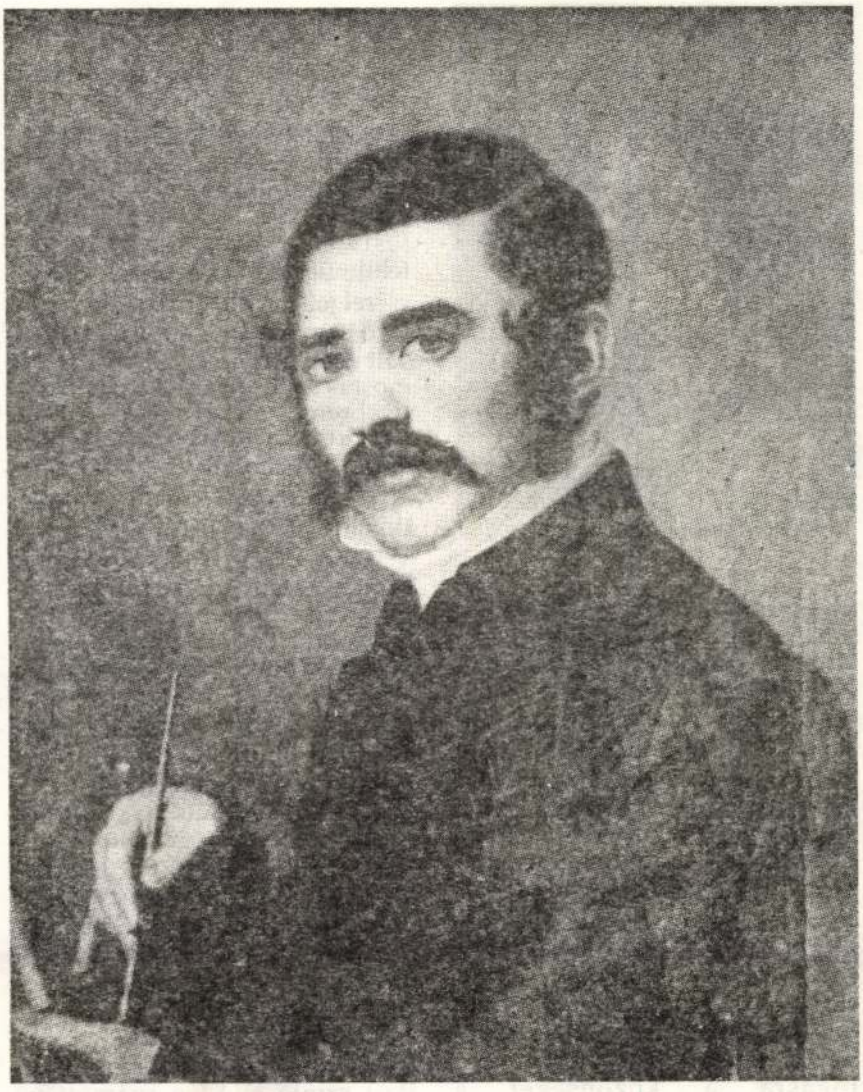

Önarckép

mint az első magyarnyelvű erdélyi folyóirat, az Erdélyi Múzeum alapítója és szerkesztője él a köztudatban. Az 1814-18 között megjelent 10 kötet valóban messze túlnőtt szűkebb környezetén, országos jelentőségűvé vált, de mindehhez tegyük hozzá, hogy Döbrenteinek még sok más tevékenysége is méltó az emlékezetre — így Simó Ferenc pártfogása is.

Döbrentei 1820-ban költözik Pest-Budára, innen két év múlva Bécsbe, ahol az Archiv-ban magyar irodalmi vonatkozású cikkeket közöl. Itteni tartózkodása alatt kereste fel Simót, hogy Gyulai Lajos, volt tanítványa kívánságára modellt üljön. „Most Döbrenteit festi Simó számomra — újságolja Gyulai 1824. február 24-én Kazinczy Ferencnek — igen nagy szorgalommal és igyekezettel, minthogy a jövő húsvét utáni Kunst-Ausstellungra (képzőművészeti tárlatra) ki is akarja tenni, bár lehetne valami ezen jól indult művészünkből". Gyulai Lajos érdeme tehát, Döbrentei életnagyságú térdképe, melyet Simó az 1824. évi bécsi kiállításon már be is mutatott. Többi képéről alig tudunk valamit, ám nagyon valószínű, hogy 1823-tól 1826-ig portréfestésből él, ugyanakkor az elvárásoknak megfelelő kompozíciókkal is foglalkozott, „gerlicével játszó leánykákat, kézi tükrébe nézegető szőke leányt festett — a Tudományos Gyűjtemény tudósítása szerint —, a' mint arany haját illegeti".

Simó Ferenc 1826-ban azzal a szándékkal indult el Bécsből, hogy szülővárosában telepedik le. Útját

A művész Ágnes nevű lánya

megszakítja Budán, ahol felkeresi pártfogóját, Döbrenteit, aki már két évvel megelőzőleg hazatért, hogy elfoglalja tartományi biztosi hivatalát. A befolyásos tisztviselő saját otthonában adott szállást a művésznek, bevezette az előkelő társaságba, melynek tagjai hamarosan elhalmozták arcképmegrendelésekkel. „Igen szívesen óhajtjuk, hogy olyanok, kik magokat ővele akarják festetni, minél többen találkozzanak. Egy-egy képnek árát, eddig annyi forintra szabta ezüstben, ahány hüvelyknyi magassága van a képnek" — biztatja további pártfogásra a közönséget a Tudományos Gyűjtemény. Thaisz András, a lap szerkesztőjének ajánlása tele van bizakodással Simó iránt: „ha több s nagyobb munkáknak eleibe adásával segítődik, nevezetes képírónkká válik".

A fővárosra ezidőben jellemző reformkori fellendülésben, amikor mindössze idegen festők működtek eredménnyel, most egy ifjú magyar művész tűnik fel, a sokat emlegetett s mindjobban kitüntetett első nagy magyar szobrász, Ferenczy István mellett. Simót valósággal elhalmozták munkával, 1826 és 1830 között, amíg Pest-Budán működött 158 festményt — többnyire portrékat — jegyzett fel magának, s rögzítette a művek pontos adatait. (1826-tól 1834-ig tart e rendkívül becses jegyzék, mely a művész 257 képére vonatkozó száraz adatokon — ábrázolt téma, képméret, megrendelő neve, esetenként rangja, címe, hivatása — túl, mint kortörténeti emlék is nagy értékű.)

Első budai művével, az 1826 szeptemberében festett Felsőbüki Nagy Benedek képmásával nagy sikert aratott, az egykorú lapok egyöntetűen megállapítják, hogy a festmény kvalitásai messze felülmúlják a Döbrentei portré dicséret jellemzőit. „Ezen kép térdig levő nagyságban olly szerentsésen sült el, hogy annak látására, melly most is a Tartományi Biztos Urnál (Döbrentei Gábor) függ, többen kívánták Simó kezétől festve lenni". A modell — Felső Büki Nagy Benedek, Kir. politico fundationalis Direct. fiscalis, Soprony, Veszprim, Bars, Hont Várm. Tábla Birája — emberi nagyságáról, a politikai életben betöltött szerepéről, Berzsenyi Dániel 1821-ben Felsőbüki Nagy Benedekhez című ódájából értesülhetünk. A hexaméterekben írt vers címzettje ama Felsőbüki Nagy Pál, a reformkort megelőző időszak nevezetes politikusának rokona, kinek a főnemességet ostorozó, a magyar nyelv ügyéért szót emelő beszédének eredményeként és természetesen Széchenyi István anyagi felajánlása következtében került sor az Akadémia megalapítására.

Tábornokoktól kezdve gazdag kereskedőkig, az akkori Buda és Pest szinte minden számottevő emberének megfestette portréját — a köztudatban élő hittől eltérően nem Barabás Miklós volt az első elismert képíró a fővárosban, jóelőtte Simó Ferenc úttörő munkájával érdemelte ki a sikert.

Társadalmi kiválóságok mellett több író-költő portréját is elkészítette, kiket a Tartományi Biztos Úr a magyar írók Gyűjteményébe lefestetett. Feljegyzéseiben (Jegyző-könyvecske, mellybe minden Festéseimet, idő szerint beirogattam. Elkezdve Bécsből lejövetelem után Szeptemberben 1826 Budán — a kolozsvári egyetemi Könyvtár kézirattárának tulajdonában) ilyen tételeket olvashatunk:

Kis Károly, Máriássy Gyalog Ezredbeli Granatéros Hadnagy. 15 hüvelyknyi. (1827)

Gróf Majláth Nep. János. 12 hüvelyknyi. Döbrentei Gábor részére. (1827)

Bersenyi Dániel. Munkáji előtt álló rézbe-metszett képéről. 12 Hüvelyknyi. Döbrentei Gábor számára. (1827)

Virág Benedek. 12 hüvelyknyi. Döbrentei Gábor számára. (1827)

Gróf Ráday Gedeon. Döbrentei Gábor számára. 12 hüvelyknyi. ovális vasbáldogra. (1827)

Mlgos Gróf Teleki Josef ÖNsga Döbrentei Ur Számára. 12 hüvelyk. Ovális báldogra. (1827)

Kisfaludy Sándor. Döbrentei Gábor Számára. 12 hüv. Vászonra. (1828)

Gróf Dessewffy Jósef. ÖNsgát Döbrentei Számára. 13 hüvelynyi. Ovális vas báldogra ragasztott vászonra. (1828)

Kisfaludi Sándort főhadnagy Ujfalvi Ur Számára. 12. hüv. (1828)

Kisfaludi Sándort 13 hüvelynyi vas báldogra ön magának (1828)

Tit Tudos Kazinczi Ferenczet T. Károlyi István Könyvnyomtató Urnak a Tudományos Gyűjtemény eleibe valo Metszésre nézve. 12. hüv. (1829)

Döbrentei Gábort 12. hüv. (1829)

T. Döbrentei Gábort 30. hüv. (1829)

(Zárójelben a feljegyzés datálása.)

Már csak az idézett névsorrészletből kiviláglik, milyen hathatósnak bizonyult Döbrentei támogatása és ez érthető is, hiszen a tartományi biztos úr egyre jelentősebb szerepet játszott a reformkori fővárosban, a fellendülő társadalmi, politikai, irodalmi életben. Döbrentei nemcsak a budai kerület kir. tartományi biztosa,

Szentiváni Mihály

Pest, Komárom, Somogy, Vas és más megyék táblabírája, de 1831. február 20-tól a Magyar Tudós Társaság titoknoka is. (A Társaság választmányának tagjai, az eddig említettek közül Kazinczy Ferenc és Kisfaludy Sándor, Berzsenyi Dániel, Kiss Károly, Ráday és Majláth grófok pedig rendes tagok.)

Simó Ferenc műfaji egyoldalúsága — a portrék túlsúlyára gondolunk életművében — könnyen érthető. A képeknek e fajtája, amely minden történeti, táj- és életképnél szaporábban termett ezidőben, valódi szükségletnek tett eleget. A portrék megítélésében elsőrendű szempont volt a hasonlatosság, ám ez még nem döntötte el egymagában az alkotás értékét. Az átlagos megrendelőnek is jól körülhatárolt nézete volt az arckép különleges követelményeiről — elvárásuk vissza is tükröződik a legtöbb munkán. A férfiportrén a méltóság ábrázolását követelték meg, csak a fiatalemberek portréin lehetett egy kis romantikát vászonra csempészni, a nők esetén pedig a szépítés volt elengedhetetlen. Ilyen követelmények nem karaktereket eredményeztek, annál inkább ünnepélyes, de kifejezéstelen mosolyú átlagosított átlagarcokat.

Simó Ferenc műveinek lajstromát végigolvasva, alig találunk egyebet arcképeknél, kevésszámú kompozíciója a kor igényeinek eleget téve édeskés, romantikus tárgyú: Egy magát tükörbe néző Szöke leány, pongyolán öltözve; Alvó Szöke leány; A' Fenyegető Amor; Rozsák egy pohár vízben; Egy Éjji darab, egy Sziklán vigyázkodó Zsivány a' holdtol világitva vagy éppen Egy temetőhej három sirásokkal. Arcképein kívül, ezek a kompozíciók teszik művészünket még jóval Barabás és Boros előtt a magyar biedermeier legjellegzetesebb képviselőjévé. Mint portréfestő nem törődik azzal, hogy kit fest, képeinek árát — mint láttuk — azok mérete szabja meg, annyi ezüst ahány hüvelyknyi (25-27 mm) a kép magassága. Jegyző-Könyvecskéjében közvetlenül egymás után szerepel Generalis Leimel és Löfler Ferdinánd Káplár; Báró Krayné és Öregebb Herzerberg, Piliczi Zsidóné és Nagy Kereskedöné Aszszonyság, majd Lustig Borkereskedő és Lustignak a Szeretői. Műveinek többsége olajfestmény, de festett akvarelleket, akvarell-miniatűröket is, ám művészeti érték szinte kizárólag az olajfestményein fedezhető fel, egyiken-másikon a becsületes mesterségbeli tudáson túl megcsillan a tehetség szikrája, a bécsi akadémián tanult sima ecsetkezelés olykor a tiszta festőiség magaslatáig emelkedik, de általánosságban Simó nem váltotta be azt a reménységet, melyet művészetéről Budán való letelepedése idején a fővárosi sajtó egyöntetűen táplált. A bájecsetű magyar képíró kénytelen nemsokára távozni a fővárosból. Bayer József valószínűnek tartja, hogy ez az eltávozás összefügg Döbrentei egyéni dolgaival, a Conversations-Lexiconi perből folyó kellemetlenségeivel, tekintélye aláhanyatlásával. Biró Béla azt is feltételezi, hogy Simó saját magában való hite is megingott s ez is okozhatta, hogy 1831-ben elköltözik Budáról.

Szülővárosába, Székelyudvarhelyre tért haza, ott próbálkozott művészetéből megélni, de néhány oltármegrendelésen kívül (gyergyóalfalusi és máréfalvi templomok oltárképei) alig akad művészi munkája s pár hónap múlva Kolozsvárra költözik — „1831. Esztendőben october 7 megérkeztem Kolozsvárra". Itt kezdetben munkája volt, a mágnáscsaládok elég megrendeléssel látták el, de 1833-ban már ilyen bejegyzéseket találunk műveinek jegyzékében: „Mészáros Antal füszerszámos Kereskedő boltja ajtajára Kifüggesztő táblákat (festettem). A Romai Császárt és egy tengerpartot, majd Zakariás Kristóf Kereskedő Számára a' boltja ajtaja felett függő fekete táblára két tengeri hajót és Grof Kendefi Ádámné Számára Kandaló eleibevalót". Simó nem válogathatott a munkában, cégérfestővé kellett váljon, hogy saját magáról és immár feleségéről is gondoskodni tudjon. A litografált arcképek sokszorosításával is megpróbálkozott, de anyagi gondjain ez sem segített s öt évi tengődés után, művészi álmait elfeledve, kapvakapott a biztos megélhetést nyújtó rajzmesteri állás után a katolikus gimnázium Normál-

Kiss Károly

Rajztanodájában. Neuhauser Gottfried, a nagyszebeni Neuhauser festőcsalád Kolozsváron működő tagjának elhalálozásával megüresedett tanári helyre a Kormányszék 1836. október 1-től kezdődőleg nevezi ki Simó Ferencet.

Ezzel a fordulattal törik meg a 35 éves művész pályája, s bár megélhetése most már biztosított, a negyvenes-ötvenes években alig vesz ecsetet kezébe, s ha mégis — a néhány megrendeléstől eltekintve, melyeknek unottan tesz eleget —, akkor saját maga számára és kedvére fest. Harminchárom esztendő alatt — míg a Rajziskolát vezeti — több jeles művészünk is (Székely Bertalan, a fiatalon elhunyt Dósa Géza, id. Bardócz Lajos) tőle sajátította el a szabadkézi és műszaki rajzolás, a festés elemeit. A Rajziskolában való működése egyben virágkorát is jelentette ennek, az ízlés nemesítésében élenjáró intézménynek. Ez talán Simó Ferenc legnagyobb érdeme — tevékenységének ezt a részét kell felelevéníteni.

Hatvannyolc éves korában halt meg, erről a Kolozsvári Közlöny mindössze ennyit írt: „A halál városunknak ismét egy derék polgárát ragadta el folyó hó (december) 19-én, Simó Ferenc közbecsülésben állott rajztanárban".

EMKE-eseménynaptár

JÚNIUS

1—2. — Gyermeknapi rendezvények, Brassó, „Apáczai Csere János" Közművelődési Egyesület

1—15. — Keresztesi Sámuel festőművész kiállítása, Tasnád, Helyi RMDSZ

2—4. — Bárdos Lajos — Nagy István Kórustalálkozó, Marosvásárhely, RMD

3—4. — I.—IV. osztályos gyermekek szavalóversenyének döntője, Beszterce, Besztercei EMKE, „Beszterce" Műv. Alap.

— „Szilágysági gyerek vagyok", VI. szilágysági magyar népdalvetélkedő a szilágysámsoni Műv. Házban, EMKE

— Emlékezés Kármán József halálának 200. évfordulóján, Nagybánya, Bányavidéki Új Szó

— Gyermeknap, Szatmárnémeti, MADISZ

— Mátyás király juhásza, Színbemutató, Nagykároly, Petőfi Sándor Ifjúsági Irodalmi Pódium

3—4. — Régizene fesztivál, Csíkszereda, HMMF

5—6. — „A kisebbségek kultúrája a demokratizálódó társadalom körülményei között", szimpózium, Árkosi Kultúrközpont, „Mikes Kelemen" Közműv. Egyes.

8. — Tanulmányi kirándulás „Petőfi nyomdokain" témával, B. M. Színtársulat, Fogaras

9—10. — „Hajnal akar lenni", Kárpát-medencei népdalvetélkedő döntő, Szatmárnémeti, RMDSZ, MADISZ, Szent-Györgyi Albert Társ. EMKE Szatmár megyei szerv.

10. — Zengjen a dal, ifjúsági kórusok és együttesek találkozója, Nagykároly, Pietas KKE

10—11. — Találkozás a magyar népdallal és tánccal, Sepsiszentgyörgy, EMKE

15. — 195 éve született Brassai Sámuel, emlékest a zilahi Kálvineumban, Szilágyi Társaság

— Jókai szoboravatás a centenárium alkalmából, Tusnádfürdői iskola, Helyi RMDSZ

— Úr napja, Szatmárnémeti Székesegyház, körmenet, Róm. Kat. Egyház

16—18. — Bábos napok, Szatmárnémeti, MADISZ

16—30. — II. Zenei tábor Kovászna és Hargita megyei fiataloknak, bevezető a fúvószenébe, Réty, RMD

18—24. — Nemzetközi kórustalálkozó, Szováta, RMD

20—25. Intenzív tanfolyam Barót környéki amatőr színjátszóknak, Barót, Baróti Műv. Ház

24. — Tordaszentlászlói Kórustalálkozó, EMKE, RMD, Kolozs megyei RMDSZ

25. — Néptánc találkozó, Bogdánd, Bogdándi RMDSZ

30. — Fúvószenekarok találkozója, Szélkelykeresztúr, RMD

— Orvosi Könyvtár, Szatmárnémeti, Szent-Györgyi A. T.

Ugyanebben a hónapban kerülnek megrendezésre:

— Gyermekrajzkiállítás Besztercén, megyei EMKE, RMDSZ, „Beszterce" Műv. Alap.

— Ady Endre irodalmi est, Beszterce, EMKE, RMDSZ, „Beszterce" Műv. Alap.

— Támogassuk a szórványt — kiszállás a régizene és hagyományőrző együttessel szórványvidékekre, fehér megyei EMKE

— In Memoriam Zsizsik Jenő, Apáca, Bartalis János Egyesület

— Műemlékek fóruma, Arad, KLMT

— Vendégszereplés a Liliomfival Halmágyon, Mohán, Apácán, Nagyajtán, Bölönben, Babits Mihály Színtársulat, Fogaras

— Szilágysomlyón a hónap folyamán tanulók szavalóversenye és népdalvetélkedő, Báthory Alapítvány

— A hónap első felében: Hunyadi zenei kultúrnapok, Déva és Vajdahunyad, EMKE, RMDSZ

— Gyermek Gyöngykoszorú, néptánc, -dal és -viselet találkozó, Marosvásárhelyen a várban, EMKE

— Nagyajtai születésű zenészek találkozója, Nagyajta, Műv. Otthon

SIMÓ FERENC: Portré, 1841

PÁLYÁZAT

A Család, gyermek, ifjúság című, Budapesten megjelenő család- és gyermekvédelmi folyóirat pályázatot hirdet család- és gyermekvédelmi problémákat bemutató

esettanulmányok

megírására. Szakemberek: pedagógusok, tanárok, tanítók, pszichológusok, szociológusok, de gyakorló szülők összefogására (is) számítunk. Mert a családot és az ifjúságot érintő gondok, problémák manapság annyira sokrétűek, hogy megoldást csak társadalmi összefogástól lehet várni. Meggyőződésünk, hogy ebben a munkában úgy tudunk egymásnak segíteni, ha megosztjuk tapasztalatainkat.

A pályaművek beküldési határideje: 1995. december 31. Terjedelme: legtöbb 15 szabványoldal (30 sor, 60 leütés).

Kérjük a foglalkozás és a pontos cím feltüntetését.

A legjobb tanulmányokat folyóiratunk folyamatosan közli, szerzőit kiemelt tiszteletdíjjal jutalmazza.

Kérjük a borítékra írják rá: **pályázat**.

Postacím: 1300 Pf. 23. Tel./fax: 188-7104, Budapest.

Család, gyermek, ifjúság szerkesztősége
1032 Budapest, Zápor u. 45-47

Simó Ferenc

1829-ben, Karinczyról festett Egyet, 2 évvel annak halála előtt. Radnóti majtagja a Zéjs másolatát. 1941. jan. 12.

Radnóti Miklós: Nyl.
Bp. 1989. 132. l.

SIMÓ Ferenc

Sz.KÜRTI Katalin: A Református Kiollégium és a képző-
művészetek (1790-1848). = A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve,
1988 (1990) 287.p

Fáy János debreceni polgármester 1825-ben
több Zépet másoltat vele Kazinczy és Igar Sámuel
reven

SIMÓ Ferenc

TATARU, Marius: Art et histoire: étapes de développement dans la culture visuelle de la Transylvanie du XIXe siecle. - Revue Roumaine d'Histoire de l'Art

1. XVII, 1980
2. XVIII, 1981 92.p.sbb.+

SIMÓ N Ferenc ?

1850

89. márc. 16. Ugyanaz hasonló tárgyban Simó N. úrnak
Kolozsvárra

MÜvtört.Ért. 1990 1-2 128

levonások: jöv. adó .....

.....

.....

Kifizetendő összeg: .....

azaz .....

Fenti összeget a mai napon hiánytalanul felvettem.

Fenti összeget kérem alábbi címemre kiutalni: ....

.....

Budapest, 19 ..... hó i

MTA Sokszoro

SIMÒ Forem

TATARU, Marius: Art et histoire: étapes de développement dans la culture visuelle de la Transylvanie du XIXe siecle. Revue Roumaine d'Histoire de l'Art

1. XVII, 1980 58.
2. XVIII, 1981

SIMMETH József könnüves mester

1772-ben tervet. kérnitett az ungvári vártemplom átalakítására

ld. Műremlékvédelem. 1997/3.

183, 186. is ill
184.

Szabadi 1. Mindegyen ez a példányszám

2. Lavesebb legyen a leszolgáltatandó példányszám (3-5 pld.)

Simó Ferenc bibliográfia

Simó F. művészetéről két kisebb cikk jelent meg tollából:
Biró Béla " Régi erdélyi művészek.Kissolymosi Simó Ferenc. 1801-1869."Erdélyi Helikon, Kolozsvár, 1942.évf. 522-527.l. és "Simó Ferenc nyolc képe a Szépmüvészeti Muzeumban."Az O.M.Szépmüvészeti Muzeum Közleményei, No.2. Bp. 1948. VI. 61-64.l.

SIMÓ Ferrer

11828.

Simó:

Farkas Sándor.

Mellig, kissé jobbra fordult, de vissza néz. Haját előre fésüli, kis bajusza hegyes, arcra beretvált. Felirata a kép alatt:

BÖLÖNI
FARKAS SÁNDOR.

a jobb keznél: Simó rajz.
a balnál: Az ev. ref. Kolleg. Sithogr.

Környomat, magassága. 19·5 cm.

Ltn. 22723.
Szakl. 4-918
49-918-4

10 K.

Simo Ferenc

(Kis-solymosi) jeles festész. Székely Udvarhelyen született nemes családból. Bécsben az Anna akadémiában tanult 5 évig, azután Füger tanítványánál Salesnál 3 évig gyakorlá magat az olajfestésben. Innen hazaindult; de Pál kapitány ismét fölvivé öt Bécsbe, hogy tehetséget jobban kimívelhesse. Itt festé ő 1824-ben Döbrentei Gábor arcképét, mely oly elismerésben részesült hogy Döbrentei a hazavágyakozó ifjút letartóztatá magánál Budán és öt itt szeles körben megismerteté. Művészetének bemutatására szolgált elemtén Döbrentei Gábor arcképe, majd utóbb 1826-ban Budán felső-bükki Nagy Benedek kir. alapít. ügyésznek térdig festett és kitünően sikerült életnagyságú képe. Ezek után sorban érték egymást az arcképsmegrendelések, ily festé Petrich Endre cs. kir. altábornagyot és a vaczi katonai intézet kormányzóját, Geöcz Laszlo kamarai tanácsost, báró Pley tábornokot. Ezek után Simo két év alatt még 16 arcképet festett, sezek közt Berzsenyi Dániel, Vincy Benedek, gr. Ráday Gedeon, gr. Dessewffy József, Horváth Endre, Kazinczy Ferenc, Kisfaludy Sándor, báró Medny ánszky Sándor, Grof Teleki József, gr. Majláth János irodalmi férfiakat, kik közül egy pár jelenleg a m. akadémia termében függ. Ez időtájt festé Simo más képeket is; ilyen tőle egy kezei közt gerlét tartó gyönyörű leány, arcána gondörödő szóghajjal és kökény szemekkel, melyekkel gerlejére tekint; továbbá egy szőke leányalak, amint kezi tükre előtt arany hajat illesztgeti üde arcához. Simo 1831-ben Kolozsvárra telepedett és ott 1836-ban Neuhauser Gottfrid helyére rajztanárrá nevezetett. Élt még 1866-ban is.

Tudom. Gyűjt. 1827. VI. k. 123-124 l.
Honművész. 1837. I. k. 35. l.
Nagy Iván. Magyarország képző művészek a legrégibb időktől 1850 ig.
Bázadok. 1874 évf. 194. l.

Simo Ferencz festo

Kolozsvár

[illegible] neve

lakhelye O M K Tévkönyve 1865/[illegible]

240–45.1.

Simái Ferenc festőművész.

Tud. gyűjt.

1827., VI., 122-124.

Országh Antal, grafikus

Divatcsarnok, 1853.május 12.12.237.

Önálló táblakép

Kezei között gerlét tartó leány
Simó Ferenc

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Neugebauer Józsefről festő,

Divatcsarnok, 1853.juni 5.19.374-379.

Solt: A pesti állandó képtárlat.

Önálló táblakép

Kazinczy Ferenc
Simó Ferenc

Századok 1874. 184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Molnár József festő (1821–1899)

Pesti Hirlap. 1885. VI. é. dec. 16. 50.
a Képzőművészeti Társulat tagjai
sorából...

Önálló táblakép

Horváth Endre

Simó Ferenc

Századok 1874. 184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Molnár C. Pál festő és grafikus XX. s.

Nouvelle Revue de Hongrie

1934. XXVII. année, L. Tome,
284-288. l.

Magyar Bálint: Molnár C. Pál.

Önálló táblakép

Berzsenyi Dániel

Simó Ferenc

Századok 1874. 184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Mezey József, festő

Divatcsarnok, 1853.juni 5.19.374-379.

Solt:A pesti állandó képtárlat.

Önálló táblakép

Heöcz László kamarai tanácsos

Simó Ferenc

Századok 1874.184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Simó Ferenc/

Marastoni Jakab, festő

Divatcsarnok, 1853. juni 5. 19. 378.

Iró- és művészélet.

Döbrentei Gábor müpártoló

Századok 1874.184-2o5 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőmüvészei
/Simó Ferenc/

Marastoni Jakab, festő

Divatcsarnok, 1853. ápr. 28. 8. 157-159.

Pál kapitány müpártpló

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Mohossinyi Kató, festő, ?

Pásztortűz, 1929. 12 sz.
287. l.

R. Bende Mária: Marosvásárhelyi kiállitások után.

Önálló táblakép

Felsőbüki Nagy Benedek
Simó Ferenc

Századok 1874.184-2o5 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Miwrinek. Munkácsy Mihály (Lyceli mus.)

Magyar Minerva V. 1912-13
576-79 l.

Önálló táblakép

Gróf Desewffy József

Simó Ferenc

Századok 1874. 184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Markó Károly, festő

Divatcsarnok, 1853.juni 5.19.374-379:

Solt: A pesti állandó képtárlat.

Önálló táblakép

Döbrentei Gábor

Simó Ferenc

Századok 1874.184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Simó Ferenc/

Molnár József festő,

Divatcsarnok, 1853.ápr.28.8.157-159.

Önálló táblakép

Virág Benedek
Simó Ferenc

Századok 1874. 184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

festő és

Országh Antal, grafikus

Divatcsarnok, 1853. juni 16. 22. 835-836.

Országh Antal: Párizsi levél.

Önálló táblakép

Gróf Teleki József

Simó Ferenc

Századok 1874.184-2o5 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei /Simó Ferenc/

Kolmár József festő (1821–1899)

Pesti Hirlap. 1885. VI. é. jun. 10. 4.

a Műcsarnokban kolnap nyilik

meg....

Önálló táblakép

Szőke leányalak tükör előtt

Simó Ferenc

Századok 1874.184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei /Simó Ferenc/

Ybl.

Munkácsy Mihály festőművész 1844-1900

A bécsi nemzetközi mükiállitáson /1882/ egyik aranyérmet kapja.

Budapesti Hirlap 1882:VIII.7: 216.sz. 2.o. /Sz.és M./

Önálló táblakép

Br. Pley tábornok
Simó Ferenc

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Molnár József, festő

Divatcsarnok, 1853. juli 3. 27. 535.

Hirvivő

Önálló táblakép

Gr. Ráday Gedeon
Simó Ferenc

Századok 1874. 184-2o5 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Festő 1919-1945

Molnár C. Pál

Pesti Hirlap 1932 LIV okt. 9. 12 o.

A páduai egyházmüvészeti kiállitás stb.

Önálló táblakép

Petrich Endre cs.kir. altábornagy
Simó Ferenc

Századok 1874.184-2o5 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Országh Antal, festő$_x$ és grafikus

Divatcsarnok, 1853.juni 2.18.350-361.

Országh Antal: Párizsi levél.

Önálló táblakép

Gróf Majláth János
Simó Ferenc

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Molnár József, festő

Divatcsarnok, 1853.juni 5.19.374-379.

Solt: A pesti állandó képtárlat.

Önálló táblakép

Kisfaludy Sándor

Simó Ferenc

Századok 1874.184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei /Simó Ferenc/

donnal, vámokkal vették körül. Csak az a szellemi áramlat juthatott át az egységes kulturális vámsorompón Magyarországra, amelyet Bécsben vámoltak el. Így akarták a nyugati áramlatokat feltartóztatni. Ennek a rendszernek eredménye a Bécshez való legteljesebb szellemi és művészi kapcsolódás lett, amit még az is elősegített, hogy a főnemesség, a magasrangú katonaság egy része Bécsben lakott. Az ország fővárosa, a dinasztia és az arisztokrácia távolléte folytán nem bírt a művészi életben azzal az éltető szereppel, mint a nemzeti királyság idejében. Művészi élete a legnagyobb mértékben pangott.

A magára hagyott magyarság szellemi nívójának süllyedését mégcsak elősegítette a gazdasági viszonyok leromlása. A külországi háborúk a legnagyobb takarékosságra szorították a kormányt és az országot, ami a szellemi és művészi viszonyok kedvező kialakulását szintén hátráltatta.

Még a XIX. század elején is a magyar művészi élet fő útja Bécsbe vezetett. Művészeink itt nyertek kiképzést s kaptak részben munkát. A provinciaként kezelt Magyarország művészei azonban csak másodlagos szerepet játszhattak; itthon még azt sem, lenézés és mellőzés volt részük. Életlehetőségeiket csak a művészi szempontok föláldozásával teremthették meg. Az iparosként kezelt művészek alantas helyzetére jellemzőek azok a sorok, amelyekkel 1827-ben ajánlják Simó Ferenc Pesten élő festőt: „... igen szívesen óhajtjuk, hogy ollyanok, kik magokat övele akarják festetni, minél többen találkozzanak. Egy-egy képnek árrát eddig annyi forintra szabta ezüstben a' hány hüvelyknyi magassága van a' képnek."[1]

Már a XVIII. század második felében követelő erővel jelentkezik minden irányú reform szüksége. Az irodalom indította el a harcot, könnyebben előteremthető eszközeivel. A harc politikai és szellemi volt, a kettős cél mindkét szempontból a „szabadság" és a „magyarság". A magyar szellem, a magyar irodalom és művészet felszabadulási harca idegen eszmék, idegenből átplántált s majd magyarrá idomított irányok felhasználásával indult meg. Az új irodalom, amelynek célja az új magyar nyelv megteremtése volt, idegen hatásokat vett fel s franciás, deákos, németes iskolákat alkotott. A képző-

[1] Tudományos Gyűjtemény. 1827. VI. köt. 129. l.

művészet is idegen példákat követ, Bécsen túl is néz s Ferenczyvel és Pollákkal, Casagrandeval, Grigolettivel és Marastonival közvetlen kapcsolatba lép az olasz művészettel, felújítva vele hagyományos összeköttetéseit.

Ferenczy Mátyás király emlékművén a magyar multat dicsőítő nagy király alakját antik hősként, tógában ábrázolja, hazai eszmét, tartalmat idegen ikonografiai és stílusi formában ad. A magyar gondolat csak később, a XIX. századi magyar művészet egy későbbi fázisában fejezi ki magát magyar stílusnyelven.

Az országnak a XIX. század elején megindult politikai és szellemi átigazodása egybekapcsolódik Pest emelkedésével és központtá fejlődésével. A XVIII. század nagy részében Pest nem jelentett többet, mint az ősi Buda külvárosát. Ez volt a helyzet társadalmi és kulturális téren is. A XVIII. század utolsó tizedeiben kezdődik erősebb vérkeringése, a hadsereg szükségleteit itt fedezik, a város élete nagy mértékben föllendül. József császár a helytartótanácsot Budára, a budai egyetemet Pestre helyezte, amivel kijelölte a szellemi élet kialakulásának helyét. Ezen intézkedésének eredménye a város föllendülése, a lakosság megnövekedése, aminek hatásaként a XIX. század első tizedeiben a társadalmi és szellemi élet is eleven lüktetéssel megindul. Pest az irodalmi élet központja, hirlapjaival, magyar színtársulatával a feltörekvő magyar szellem szimbóluma. A föllendülő város lakosságának magva a polgári osztály, amely anyagi erejének növekedésével a város kiépülését elindítja. Kispolgári szellem uralkodik s nyomja rá a város kulturális életére bélyegét, ami a képzőművészet kialakulásának és magasabb művészi szempontok érvényesülésének nem kedvezett. Az egyes képzőművészeti ágak fejlődési folyamata tükre a kor szellemi szintjének s Pest társadalmi rétegződésének. A pesti kispolgári igényeknek leginkább az olcsó metszet és a litográfia felelt meg, ami ebben a korban Pesten igen nagy keresletnek örvendett. Ez a népszerűség kettős veszélyt rejtett magában. Gátolta a műízlés nemesebb irányban való kifejlődését és a könnyebb útra terelte magukat a művészeket, akik ecset helyett szívesebben nyúltak a karctűhöz. Közepes vagy épen jelentéktelen metszőmesterek vagy kőrajzolók kezén az eredeti alkotások szomorú torzképpé lesznek. A több példányban való sok-

HUIT TABLEAUX DE FRANÇOIS SIMÓ AU MUSÉE DES BEAUX-ARTS

L'art „biedermeier" hongrois diffère à beaucoup de points de vue de celui de l'occident et cette différence est encore plus accentuée dans les parties du pays situées au delà du Királyhágó. L'art biedermeier essentiellement bourgeois revêt en Transylvanie un caractère seigneurial ou tout au moins nobiliaire et le conserve même iu cours de sa lente diffusion dans les couches bourgeoises. Il ne peut être question aci d'une vie artistique organique. Les artistes suivent isolément leur voie et n'ont que peu ou aucun rapport entre eux. Dans les cas les plus favorables ils apportent leur viatique artistique de Vienne et il est déjà bon s'il est de première main. A leur retour en Transylvanie ils distribuent des miettes de ces provisions à leurs élèves pour lesquels la présence d'un artiste ayant séjourné à Vienne signifie la possibilité d'études artistiques supérieures ou du moins l'illusion de celles-ci.

François Simó est le premier des artistes qui osa s'établir en Transylvanie après ses années d'académie. Il dut payer un grand prix pour sa témérité et sa nostalgie; il sacrifia sa réputation d'artiste, ses rêves au pain sec que lui offrait sa contrée natale. François Simó est du même âge que le siècle: il est né en 1801 à Székelyudvarhely. De 9 ans plus âgé que Barabás c'est à lui que revient le mérite d'avoir été le premier à frayer une voie dans la friche désolée de Transylvanie. Lorsqu'il eut achevé ses études au gymnase de Székelyudvarhely son père, qui était avocat, voyant son talent, lui permit de se former à l'art. En 1819 il alla à Vienne et devint l'élève de Gsellhofer à l'académie dirigée par Causig. Après quatre ans d'études Gabriel Döbrentei, vivant à cette époque à Vienne, le prit sous sa protection et lui procura plusieurs commandes de portraits. Ceux-ci bien réussis lui valurent une bonne réputation et, après le départ de Döbrentei, il resta encore deux ans dans la capitale. Il mit jusqu'en 1826 son art au service des exigences artistiques de la ville impériale „biedermeier" retentissant des chansons de Schubert. Il peignit des portraits, des petites filles blondes gazouillant avec une tourterelle ou se regardant dans une glace, des amours guetteurs et d'autres délicieuses scènes de ce genre.

En 1826 François Simó quitta Vienne pour s'établir dans son pays. A Bude il alla voir Döbrentei et grâce à lui il reçut une série de commandes de portraits. Bientôt l'attention de la presse fut éveillée: en 1827, un an avant l'article notoire louant le jeune Barabás, la revue „Tudományos Közlöny" fait l'éloge du peintre „au pinceau charmant" en de termes si enthousiastes que ce dernier, acquérant ainsi une popularité inespérée et un bien matériel, reste à Bude et travaille 5 ans, jusqu'en 1831, dans la capitale en voie d'éveil.

Ces 5 ans peuvent être considérés comme les années les plus productives et les plus florissantes de l'artiste. A partir de son installation à Bude il tient pendant huit ans un registre de ses œuvres. Cette liste qui va jusqu'en 1834 a été retrouvée il n'y a pas longtemps. Non seulement nous y trouvons des données authentiques sur 257 oeuvres de Simó mais c'est aussi un document historique précieux sur l'époque. Il y a encore un autre point de vue pour lequel elle mérite d'attirer l'attention: elle prouve que, contrairement à la croyance généralement admise, Barabás ne fut pas le premier artiste reconnu et bien payé de la capitale; dix ans avant lui François Simó avait déjà fait honneur au nom de l'artiste hongrois. Son importance découle justement de ce fait insuffisamment apprécié jusqu'à présent.

Trois portraits à l'huile et cinq miniatures à l'aquarelle de François Simó se trouvent au Musée des Beaux-Arts. Le plus réussi de ces huit portraits est une peinture à l'huile figurant dans l'inventaire sous le titre de „portrait de femme" (No. 5978; mesures 76×62 cm.). Ce tableau ovale représente en buste une femme d'un certain âge se détachant sur un fond verdâtre; sa robe décolletée en satin laisse ses épaules

Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts. Bp. 1948. No2.

Frans Hals: Portrait de Jan Asselyn. — Budapest, Musée des Beaux-Arts.
Frans Hals: Jan Asselyn képmása. — Budapest, Szépművészeti Múzeum.

François Simó: Portrait de Mme Joséphine László née Szücs. — Budapest, Musée des Beaux-Arts.
Simó Ferenc: Lászlóné Szűcs Jozefa képmása. — Budapest, Szépművészeti Múzeum.

François Simó: Portrait de sa femme Thérèse Sándor, 1837.
Budapest, Musée des Beaux-Arts.
Simó Ferenc: Sándor Terézia, a művész neje. 1837.
Budapest, Szépművészeti Múzeum.

François Simó: Portrait de sa femme vers 1860.
Budapest, Musée des Beaux-Arts.
Simó Ferenc: A művész nejének képmása 1860 körül.
Budapest, Szépművészeti Múzeum.

à découvert. Son cou est paré d'un collier de perles à trois rangs; ses cheveux sont coiffés en spirale, ses yeux sont bleus, ses sourcils à peine visibles. Le procédé d'exécution témoigne de la peinture lisse de l'Académie de Vienne. C'est une création caractèristiquement biedermeier. Elle est signée: Simó 1826. Grâce à ce dernier fait et aux dimensions du tableau il a pu être établi, sur base du registre du peintre, que la femme représentée était „Mme Joséphine László née Szücs habitant dans le (quartier appelé) Ráczváros. Hauteur 29 pouces". (La hauteur en pouce est mentionnée chaque fois car Simó se faisait payer autant de florins d'argent que le tableau comptait de pouces de hauteur.) C'est le premier portrait de femme exécuté par l'artiste, âgé de 25 ans, depuis son établissement à Bude. Il eut incontestablement du succès avec cette oeuvre d'une facture douce et rendant avec un réalisme remarquable le regard rêveur du modèle. A cette époque Nicolas Barabás était encore l'élève du collège de Nagyenyed et son nom n'était guère connu en dehors de la ville.

Simó peignit deux ans plus tard, en 1828, les deux portraits à l'huile de petit format dont Louis Ernst fit don au musée en 1930. L'un est un buste d'homme aux cheveux gris (No. 6392) dans un manteau brun aux revers bleus clair; il est coiffé d'un chapeau bleu en forme de barrette. Le second portrait, faisant pendant au premier, (No. 6393) est un buste de femme à la perruque grise, au manteau rouge garni de fourrures avec un manchon brun dans la main; sur sa tête un fichu noir, semblable à un châle, est noué sous le menton. Tous les deux sont signés „Simó 1828" bien que les costumes des personnages reflètent la mode du tournant du siècle précédent plutôt que celle de 1828. La note de Simó lui-même nous éclaircit cette contradiction. Le registre mentionne au sujet du No. 70 des oeuvres exécutées en 1828: „J'ai copié pour le comte Festetich un portrait d'homme de 8 pouces" et au sujet du No. 71: „Pour pendant du même une femme d'un vieux portrait de famille. Également 8 pouces." La concordance des mesures figurant dans le texte avec celles des deux tableaux du musée rendent incontestable que ces derniers sont les copies des portraits de deux membres inconnus de la famille Festetich. Peut-être s'agit-il de Paul Festetich, fondateur du Georgicon et conseiller intime de Marie-Thérèse, et de se femme née Julie Bossányi?

En 1831 Simó quitta Pest pour se fixer dans son pays natal, en Transylvanie. Après quelques mois de séjour à Székelyudvarhely il s'installa à Kolozsvár en cherchant à y vivre de son art. Au début il a suffisamment de travail grâce surtout aux commandes que lui font les familles aristocrates si bien qu'au bout d'un an il peut se marier. Sa femme Thérèse Sándor, rejeton de la famille Sándor de Marosvásárhely avait 32 ans, un an de plus que Simó, lors du mariage. Mais les commandes devinrent de plus en plus rares et dès 1833 l'artiste est obligé de gagner sa vie en peignant des empreurs romains et des navires sur les enseignes d'épiceries. Dans cette situation difficile il accepta avec empressement la place de professeur de dessin au lycée catholique devenue vacante par suite de la mort de Gottfried Neuhauser en 1836 et qu'il occupa jusqu'à sa mort survenue en 1869. Il fut le premier maître de Barthélemy Székely.

Une périclition progressive caractèrise son activité de Kolozsvár. Avec les années ses oeuvres deviennent de plus en plus sèches, de plus en plus décolorées perdant tout pittoresque. Vers 1850 il ne prend même plus guère son pinceau en main. Parmi ses oeuvres de Kolozsvár les meilleures sont encore celles qui représentent les membres de sa famille. Le Musée des Beau-Arts a acheté en 1914 de Denis Szoffka deux miniatures à l'aquarelle représentant des portraits de femmes. Sur l'une d'entre elles nous voyons une femme entre 30 et 40 ans dans une robe rose avec une coiffure particulière (No. 1914—127). Selon l'inventaire cette femme est „un membre de la famille Sándor de Marosvásárhely". Le femme du peintre était née Sándor: le portrait exécuté en 1837 est vraisemblablement le sien. La seconde miniature (No. 1914—128) représentant une femme assise sur un divan rouge vient à l'appui de cette supposition. L'exécution sèche et les couleurs déteintes témoignent du fait que c'est une oeuvre tardive de Simó. Le visage montre une telle ressemblance physiognomonique, ne prêtant à aucune

équivoque, avec la femme à la robe rose que c'est incontestablement Mme Simó 20—25 ans plus tard. Simó signa toutes ses oeuvres, exceptées les portraits des membres de sa famille. Sur le portrait de la femme en robe rose on ne trouve qu'une date „22 septembre 1837", sur celui de la femme aux cheveux gris il n'y a aucune marque. Simó n'a donc pas préparé ces deux portraits sur commande mais pour sa propre famille. Encore une circonstance plaide en faveur de l'identification de la dame âgée avec Mme Simó née Thérèse Sándor: la main droite de la femme reposant sur le bras du divan est restée inachevée. Dans un tableau fait sur commande Simó n'aurait pas laissé une telle lacune; vu sa pédanterie artistique il n'a pu se permettre cet inachèvement que dans le plus strict rapport familial.

Il est impossible d'établir pour le moment l'identité des personnages des trois autres miniatures à l'aquarelle. Le portrait d'homme âgé en costume hongrois (Nos. 1925—1201) a été exécuté en 1841. Les deux autres (Nos. 1941—3617, 1941—3618) sont deux pendants d'un jeune ménage. Les cheveux de l'homme sont bruns; il porte la raie à droite, une moustache et des favoris: c'est une figure typiquement biedermeier. Le femme est assise sur un divan à la housse rayée; sa coiffure blanche de dentelles ne cache qu'à moité ses cheveux bruns lisses. Elle porte des boucles d'oreille et un pendentif en or; sa robe décolletée laisse ses épaules à découvert. Les deux portraits furent peints par Simó à Kolozsvár en 1846.

Ces portraits datent déjà de l'époque où Simó ne tenait plus de registre de ses oeuvres et lorsque ses occupations de professeur de dessin ne lui laissaient que peu de temps au travail artistique. Comparées à la conception douce et pittoresque ainsi qu'à l'exécution plus fraîche du portrait de la femme en rose terminé dans les premières années de son professorat ces trois oeuvres, avec leur facture dure et séche, recélent des traces de fatigue. Néanmoins l'artiste mit en relief les traits du visage avec un sens sûr du caractère ainsi que la corporalité de la face par un dessin, pour ainsi dire plein de virtuosité.

François Simó ne fait pas partie des artistes hongrois de première classe et son écroulement survint également trop tôt mais c'est son mérite que d'avoir accepté dans sa patrie transylvaine le sort désespéré des artistes de la première moitié du XIXe siècle et d'y avoir tenu éveillée par son activité de professeur-artiste la foi dans l'art hongrois.

Béla Biró

DEUX ESQUISSES DE STATUE FRANÇAISES AU MUSÉE DES BEAUX-ARTS

Les artistes peintres ou sculpteurs n'aiment pas à vrai dire que ce soient les „initiés", les historiens de l'art, qui rendent compte de leur travail et de leur procédé d'exécution; ils préférent garder pour eux-mêmes, „les indigènes", la possibilité de les expliquer.

Il se présente pourtant quelquefois des circonstances heureuses qui, en dehors des déclarations des artistes eux-mêmes et de leur correspondance éventuelle relative à leurs oeuvres, jettent de la lumière sur la naissance d'une oeuvre d'art sans risque de dénaturation. Tel est le cas de la découverte de l'esquisse, de l'étude préliminaire, d'une oeuvre de plus grande envergure.

Parmi les feuilles graphiques du Musée National Hongrois des Beaux-Arts provenant de la collection Majovszky se trouvent un dessin de Carpeaux et un de Rodin pouvant être mis en connexion avec des groupes sculpturaux notoires et donr ils peuvent être considérés comme les esquisses. Celui de Carpeaux (Craie sur papier bleu; sur le dos d'une lettre datée du 20 nov. 1868. Marqué du timbre successoral. 231×209 mm. No. d'inv. 1935—2667) sert d'ébauche à la négresse de la Fontaine

Carpeaux: Esquisses d'une esclave. Budapest, Musée des Beaux-Arts.

Carpeaux: Vázlat egy rabszolganőhöz. Budapest, Szépművészeti Múzeum.

Carpeaux: Buste d'une esclave. Saint-Cloud.

Carpeaux: Rabszolganő mellszobra. Saint-Cloud.

de l'Observatoire[1] tandis que dans le dessin de Rodin (Crayon et aquarelle. Signé: AR. 321×270 mm. No. d'inv. 1935—2776) se dégage le galbe de la femme agenouillée de l'Éternelle Idole (marbre, 1897, collection Alexandre Blanc).[2]

Ces deux dessins donnent en même temps un aperçu des deux différents cours du processus de la création d'une oeuvre d'art. Il n'est pourtant pas possible de dire que ces deux méthodes de travail caractèrisent les deux personnalités artistiques de leurs auteurs car chacune peut se retrouver chez l'un aussi bien que chez l'autre.

Nous savons d'une lettre de Carpeaux que sa pensée première fut de faire supporter la sphère divine symbolique par des figures symbolisant les quatre points cardinaux.[3] Ce n'est que plus tard qu'il les remplaça par des formes humaines personnifiant les quatre parties du monde. L'artiste scruta avec une curiosité passionée les types les plus caractèristiques pour pouvoir rendre de la façon la plus nette et la plus vigoureuse les propriétés spécifiques et la structure des différentes races. Il imagina de personnifier l'Afrique par une esclave noire et c'est dans le dessin du Musée des Beaux-Arts que les pensées qui vivaient en lui à ce sujet sont jetés pour la première fois sur le

[1] *E. Chesneau:* Le statuaire J. B. Carpeaux. Sa vie et son oeuvre. Paris, 1880, cf. gravure: après p. 120, 124.

[2] *J. Cladel:* Auguste Rodin. L'oeuvre et l'homme. Bruxelles, 1908. Catalogue des principales oeuvres de Rodin par odre de date d'exposition dressé par M. René Chéruy p. 159, gravure après p. 112.

[3] *Chesneau:* Op. cit. p. 121 ss.

előtt, ahogyan a mester tűje alatt a rézlapon megszületett. A fej beállítása ilyenformán nagyjából egyezik a festett képmáséval. A szembehelyezés önmagáért beszél. Az arcnak tökéletesen egyező alkata, ugyanazzal az áll alatti redővel itt is, ott is; ugyanaz a széles nyergű, jellegzetesen hajlott orr, ugyanaz a haj- és bajuszviselet, s ugyanaz a rövid szakáll az ajk alatt. Ami a tekintetnek némileg eltérő jellegét illeti, ez sem lépi túl annak a különbségnek mértékét, amennyi általában is elválasztja Rembrandt halkabb, titokzatosabb lelkiségét Hals kicsattanó elevenségétől. Viszont nem kerülheti el a figyelmet az a körülmény, hogy mennyire ugyanannak az olaszos-franciás lélekalkatnak kifejezői egyrészt a Hals-féle képmásnak kissé alulnézetes perspektívája, mely az ábrázolt férfi vídámságának fölényes, kihívó jelleget kölcsönöz, másrészt a Rembrandt-karcon látható színészies kiállás, mely az amsterdami mester grafikájában merőben egyedülálló jelenség. Ugyanennek a délies vérmérsékletre való magatartásnak külső jelét véljük felismerni a karcon és a festményen egyező köpenyviseletben, a mell alatt vízszintesen elhúzott, széles redőnyalábbal, mely Hals képmásfestészetében ritkán, Rembrandtnál meg éppen nem fordult elő egyébként, úgy hogy nyilvánvalóan a közös ábrázoltnak egyéni szokását örökíti meg.

Nem érdektelen, hogy a budapesti festményben már régtől fogva művészképmást láttak; a kifejezésnek Hals alkotásai között is párját ritkító, lebilincselő közvetlenségében kétségtelenül van valami megfoghatatlan elem, ami csak az ilyenfajta arcképeknek szokott sajátja lenni. Pulszky Károly (Az Országos Képtár kiválóbb művei, I, 1878, 43) feltételesen Hals önarcképének mondotta. Jóval előbb, az Esterházy-gyűjtemény 1812. évi katalógusában és 1820. évi leltárában Karel Dujardin önarcképeként szerepelt. Ez az utóbbi elnevezés, figyelemmel Dujardinnak az amsterdami Rijksmuseumban, a hannoveri képtárban, a párisi Louvreban és egyebütt őrzött önarcképeire (v. ö. „Oud-Holland" LXI, 1946, 185 kk.), mindenesetre tarthatatlan volt, mégis a valóságnak valami magvát tartalmazta. Dujardin élete és művészete ugyanis nem egy hasonlóságot mutat Asselyn pályájával, illetve stílusával. Bár Dujardin tizenkét évvel fiatalabb volt Asselynnél, ezzel körülbelül egyidőben tartózkodott Rómában, s az ő táj- és élet-képfestészetében is mindvégig az olaszországi motívumok uralkodtak. Ő is tagja volt a „Bent"-nek, melyben a „Bockebaard" nevet kapta. 1650-ben mutatható ki újra Amsterdamban. Második délvidéki útjának megkezdéséig, 1674-ig főleg itt működött, s így tevékenységének főszínhelye is egyezik Asselynével. Miként ez utóbbi, úgy ő is Lyonban nősült, s az ő felesége is flamand származású volt. Az életpályáknak ilyen hasonlóságát tekintve, nem meglepő, hogy a hagyományban a két festő neve valamiképen felcserélődött, s Asselyn képmása az Esterházy-gyűjteményben mint Dujardin arcképe szerepelt.

A festmény, a maga gazdag lelki tartalmával és monumentális felfogásával, hozzáfűzött történeti reminiszcenciák nélkül is feledhetetlen élmény a szemlélő számára. Mégis nem mehetünk el közömbösen ama körülmény mellett, hogy ebben a festményben annak a mester nek a képmását bírjuk, aki sokoldalúsága mellett olyan szenvedélyes ódával gazdagította a hollandi művészet klasszikus korszakát, mint az amsterdami Rijksmuseumban őrzött Védekező hattyú (v. ö. W. Martin, De Hollandsche Schilderkunst in de 17. eeuw, II, 1936, 324—325).

Pigler Andor.

SIMÓ FERENC NYOLC KÉPE A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN

A magyar biedermeier-művészet sokban eltér a nyugatitól s ez az eltérés még fokozottabb a Királyhágón túli országrészekben. A jellegzetesen polgári biedermeier-művészet Erdélyben főúri, vagy legalább is nemesi jellegűvé válik, s ezt a jellegét megőrzi a polgári rétegben való lassú elterjedése során is. Szerves művészeti életről nem lehet szó, — a művészek magányosan járják útjukat és egymással nincs vagy alig van

kapcsolatuk. Művészi útravalójukat legjobb esetben Bécsből hozták magukkal s még jó, ha első kézből. Ebből az útravalóból juttattak Erdélybe való visszatérésük után morzsákat azoknak a tanítványaiknak, akiknek a Bécset-járt művész közelsége a magasabb művészi tanulmányok lehetőségét vagy legalább annak illúzióját jelentette.

A bécsi akadémiai évek után Erdélyben megtelepedni merészelő művészek között Simó Ferenc az első. Nagy árat kellett fizetnie merészségéért és honvágyáért: művészi hírnevét, álmait kellett feláldoznia a szűkebb hazája által nyujtott sovány kenyérért. Simó Ferenc egyidős az évszázaddal: 1801-ben született Székelyudvarhelyen. Kilenc évvel idősebb Barabásnál és övé a kietlen erdélyi parlag első feltörésének érdeme. Ügyvéd-atyja a székelyudvarhelyi gimnázium elvégzése után, látva tehetségét, hozzájárult ahhoz, hogy művésszé képezze magát. 1819-ben Bécsbe ment s a Causig igazgatása alatt álló akadémián Gsellhofer tanítványa lett. Négy évi tanulmány után az akkor Bécsben élő Döbrentei Gábor vette pártfogásába és több arcképrendelést szerzett neki. Jól sikerült képmásai ismertté tették a nevét és Döbrentei távozása után is még két évig Bécsben maradt. A Schubert-daloktól visszhangzó, telivér-biedermeier császárváros művészeti igényeit szolgálta művészetével egészen 1826-ig: arcképeken kívül gerlicét gyügyögtető vagy kézitükrébe néző szőke leánykát, leselkedő Ámort és hasonló édeskés jeleneteket festett.

1826-ban távozott Simó Ferenc Bécsből, azzal a szándékkal, hogy hazájában telepedik meg. Budán felkereste Döbrenteit s az ő révén egész halom arcképmegrendeléshez jutott. Csakhamar felfigyelt reá a sajtó is. 1827-ben, egy évvel az ifjú Barabást dícsérő ismert cikk előtt, a „Tudományos Gyűjtemény" lelkes szavakkal dícséri a „bájecsetű magyar képíró"-t, aki nem remélt népszerűségre és anyagi jólétre szert téve Budán marad és öt évig, 1831-ig működik az ébredező fővárosban.

Ez az öt év a művész legtermékenyebb és legvirágzóbb időszaka. Budai letelepedésétől kezdődőleg jegyzéket is vezet műveiről. Ez a még kiadatlan becses jegyzék, melyet 1834-ig, nyolc évig vezetett, nemrég került elő. Benne nemcsak a művész 257 képére vonatkozólag kapunk hiteles adatokat, hanem mint kortörténeti emlék is nagyértékű. Még egy szempontból értékes a jegyzék: azt tanusítja, hogy a köztudatban élő hittől eltérőleg nem Barabás Miklós volt az első elismert és jólkereső magyar képíró a fővárosban, hanem már egy évtizeddel előtte becsületet szerzett a magyar művész nevének Simó Ferenc. Jelentőségét éppen ez az eddig kellőleg nem méltatott tény adja meg.

A Szépművészeti Múzeumban Simónak három olajfestésű képmása és öt aquarell-miniatürje van. A nyolc arckép között legsikerültebb az a 76 × 62 cm nagyságú olajkép, amely 5978. szám alatt mint „Női arckép" szerepel a múzeum anyagában. A kép festett ovál-formátumban zöldes háttérből kiemelkedő középkorú nő mellképét ábrázolja. A nő kivágott kék bársonyruhája vállait szabadon hagyja, nyakát háromsoros gyöngysor díszíti. Barna haja csigákba van szedve, szeme kék, szemöldöke alig látható. A képmás a bécsi akadémia síma festésmódját mutatja, jellegzetes biedermeier-alkotás. Jelzése: „Simó 1826". Ebből és a kép méreteiből a fentemlített kép-jegyzék alapján meg lehetett állapítani, hogy az ábrázolt nő: „*László Ferenczné Szűcs Józéfa. Lakik a Ráczvárosban. 29 hüvelyknyi magasságú.*" (A hüvelykméretek azért szerepelnek minden képnél, mert Simó annyi ezüstforintot kért honoráriumként, ahány hüvelyknyi magas volt a kép.) A huszonöt éves művésznek budai letelepedése után ez az első *női* képmása. Kétségtelenül sikere volt ezzel a lágyan kezelt, s a nő álmatag tekintetét meglepő élethűséggel visszaadó művével s bizonyára ez is hozzájárult népszerűségének növeléséhez. Barabás Miklós ekkor még a nagyenyedi kollégium növendéke volt s nevét a városon kívül alig ismerték.

Két évvel később, 1828-ban festette Simó azt a két kisméretű olajfestésű képmást, mely Ernst Lajos ajándékaként 1930-ban került a múzeum tulajdonába. Egyik egy őszhajú férfi mellképe (6392. lt. sz.), világoskék hajtókás barna kabátban, fején kék barettszerű kalappal. A másik kép ennek párképe (6393. lt. sz.): szürkeparókás, prémmel

díszített piroskabátos nő mellképe, kezében barna muffal, fején sálszerű fekete kendővel, mely álla alatt nagy csokorba van kötve. Mind a két képen „Simó 1828" jelzés látható, az ábrázolt alakok öltözete azonban nem az 1828-i viseletet mutatja, hanem az előző századfordulóét. Erre az ellentmondásra is Simó sajátkezű jegyzéke vet világosságot. A jegyzék az 1828. évben készült művek sorában a 70. számúról ezt írja: „Gr. Festetics Vinczénének másoltam 8 hüvelynyi férfi portrét", a 71. számúról pedig: „Ugyan annak társául egy asszonyt egy régi familiai képről, ugyan 8 h.". Az idézett szövegben szereplő méretek egyezése a múzeum két képével kétségtelenné teszi, hogy ez utóbbiak a Festetics-család két ismeretlen tagjának arcképéről készült másolatok. Talán a Georgicont alapító Festetics György apjának, Festetics Pálnak, Mária Terézia bizalmas tanácsosának és nejének, Bossányi Júliának arcképei.

1831-ben búcsút vett Simó Budától és szűkebb hazájába, Erdélybe ment vissza. Párhónapos székelyudvarhelyi tartózkodása után Kolozsvárra költözött s ott próbált művészetéből megélni. Kezdetben eléggé foglalkoztatták is, főleg a mágnáscsaládok, úgy, hogy egy év múlva meg is nősülhetett. Felesége, Sándor Terézia, a marosvásárhelyi Sándor-családból származott s a házasságkötéskor 32 éves volt, egy évvel idősebb, mint Simó. A rendelések azonban egyre gyérültek s a művésznek 1833-ban már fűszerkereskedők cégéréül római császárt és tengeri hajót kellett festenie, hogy megélhessen. Ebben a nehéz helyzetében két kézzel kapott a Neuhauser Gottfried halálával 1836-ban megüresedett kat. liceumi „normál-rajzoda"-i rajztanári állás után és ettől kezdve haláláig, 1869-ig rajztanárként működött. Ő volt Székely Bertalan első mestere.

Kolozsvári munkásságát fokozatos hanyatlás jellemzi. Művei az évek folyamán egyre szárazabbakká, fakóbbakká, festőietlenebbekké válnak. Az ötvenes években már alig is vesz ecsetet a kezébe. Kolozsvári művei közül még azok a legjobbak, melyeken családja tagjait örökíti meg. A Szépművészeti Múzeum 1914-ben dr. Szoffka Dénestől két aquarell-miniatür női képmást vásárolt. Ezek egyike 30—40 év közötti rózsaszín-ruhás nőt ábrázol, sajátságos hajviselettel (lt. sz. 1914—127.). A leltári bejegyzés szerint a nő „a marosvásárhelyi Sándor-család egyik tagja". Simó felesége Sándor-leány volt, az 1837-ben festett kép tehát minden bizonnyal feleségét ábrázolja. Ezt tanusítja a másik kép (lt. sz. 1914—128.) is, melyen piros kereveten ülő idős nő látható. A száraz kivitel és fakó színezés arra vall, hogy a kép Simónak késői műve. Az őszhajú nő arca olyan félreismerhetetlen fiziognómiai azonosságot mutat az előbb említett rózsaszín-ruhás nőével, hogy kétségtelenül ez is Simóné képmása, de 20—25 évvel későbbi időből. Simó mindig névaláírásával látta el műveit, kivéve családtagjairól készített képmásait. A rózsaszín-ruhás nő arcképén csak „Sept 22-n 1837" jelzés látható, név nélkül, — az őszhajú nő képén pedig semmiféle jelzés nincs. Simó tehát nem megrendelésre készítette ezt a két képmást, hanem azok saját családja számára készültek. Még egy körülmény szól a mellett, hogy az idős nő Simó Ferencné Sándor Terézia: a nőnek a kerevet karján nyugvó jobbkeze befejezetlen. Megrendelésre készült képen ezt a hiányt Simó bizonyára nem hagyta volna így, — az ő kínos művészi pedantériáját ismerve, ezt a befejezetlenséget csak legszűkebb családi vonatkozásban engedhette meg magának.

A többi három aquarell-miniatür képmáson ábrázoltak kilétét egyelőre nem lehet megállapítani. A magyar ruhás idősebb férfi arcképét (lt. sz. 1925—1201.) 1841-ben festette Simó. A másik két kép egy fiatal házaspár párképe (lt. sz. 1941—3617., 1941—3618.). A férfi oldalt választott haja fekete, dús bajuszt és pofaszakállt visel, tipikus biedermeier-alak. A nő csíkos huzatú pamlagon ül, fehér csipkefőkötője csak félig takarja lesímított fekete haját. Arany fülbevalót és nyakdíszt visel, kivágott ruhája szabadon hagyja vállait. Mindkét képet 1846-ban Kolozsváron festette Simó.

Ezek a képek már abból az időből valók, amikor Simó már nem vezetett jegyzéket műveiről, s amikor rajztanári elfoglaltsága már csak ritkán engedett időt a művészi munkára. A tanársága első évében festett rózsaszín-ruhás nő képmásának lágy, festői felfogásával és frissebb technikájával összehasonlítva, az említett három kép kemény és száraz kezelésével a fáradtság jeleit viseli magán. Mindamellett az ábrázolt személyek

vonásait biztos karakterérzékkel és az arcok felületének testszerűségét szinte bravúros rajzzal emelte ki a művész.

Simó Ferenc nem tartozik az elsővonalbeli magyar művészek közé, letörése is túlkorán következett be, de mindig érdeme marad, hogy szűkebb erdélyi hazájában vállalta a XIX. század első felének reménytelen művészsorsát és művészi-tanári működésével ébren tartotta ott a magyar művészetben való hitet. *Biró Béla.*

KÉT FRANCIA SZOBORVÁZLAT A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN

A képzőművészek tulajdonképen nem szeretik, ha munkájukról, alkotásmódjukról csak a „beavatottak", a művészettörténészek nyilatkoznak és nem ők maguk, a „bennszülöttek" magyarázhatják azt.

Mégis adódnak néha olyan szerencsés helyzetek, — a művészek saját nyilatkozatain, műveikre vonatkozó esetleges levelezéseken kívül is, amik belemagyarázás vádjának veszélye nélkül vetnek fényt a műalkotások létrejöttére. Ilyen eset, ha előkerül egy-egy nagyobbszabású mű vázlata, előkészítő tanulmánya.

Az O. M. Szépművészeti Múzeumnak a Majovszky-gyűjteményből származó grafikai lapjai között van egy Carpeaux és egy Rodin-rajz, melyek ismert szoborcsoportokhoz kapcsolhatók, azok vázlatainak tekinthetők. Carpeauxé (kréta, kék papíron; egy 1868. nov. 20-áról keltezett levél hátán. Jelezve a hagyatéki bélyegzővel. 231 × 209 mm. Lt. sz. 1935—2667.) a Fontaine de l'Observatoire néger nőalakjához készült,[1] Rodin rajzában viszont (Ceruza és vízfesték. Jelezve: AR. 321 × 270 mm. Lt. sz. 1935—2776.) az Éternelle Idole (márvány, 1897, Collection Alexandre Blanc)[2] térdelő nőjének körvonalai bontakoznak ki.

A két rajz egyben a műalkotás menetének kétféle lefolyásába enged bepillantást. Nem mondható ugyan, hogy a kétféle munkamódszer egyben a két művészegyéniségre is jellemző, mert mindegyik előfordulhat egyiknél és másiknál is.

Carpeaux egyik leveléből tudjuk, hogy első elgondolása szerint eredetileg a négy égtáj szimbolikus alakja tartotta volna a jelképes égi szférát.[3] Csak később váltotta fel őket a négy világrész megszemélyesítőivel. Ezekhez pedig szenvedélyes kíváncsisággal kutatta a művész a legjellemzőbb típusokat, hogy minél élesebben, erőteljesebben fejezhesse ki a különböző fajok sajátságait, alkatát. Afrika megszemélyesítőjét egy néger rabszolganőben képzelte el és az erről benne élő elgondolások először a Szépművészeti Múzeum rajzán vetődnek papírra, majd ugyanígy az 1869-iki Salon kiállításon szereplő mellszoborban nyernek alakot, hogy azután az 1872-ben felállított kuton a végleges formában a rabszolga felszabaduljon és megkötöttségére már csak bokájának lehulló bilincse emlékeztessen. A Salonban kiállított mellszobor márvány példányát III. Napoleon Saint Cloud számára vásárolta meg, de hogy a kastély 1870—1871-iki kiürítésekor és pusztulásakor mi lett a sorsa,[4] arra vonatkozó adatom nincs és ezért megfelelőbb reprodukciót sem lehet közölni róla. A kétalakos krétavázlat felső rajza kétségtelenül a Saint Cloud-beli szobor első kivetítődése, az egész alakban pedig a „Pourquoi naître esclave?" gondolata keresi a megoldási formát. Itt tehát

[1] *Chesneau, E.:* Le statuaire J. B. Carpeaux. Sa vie et son oeuvre. Paris, 1880 (képe a 120. l. után és 124. lap után).

[2] *Cladel, J.:* Auguste Rodin. L'oeuvre et l'homme. Bruxelles, 1908. Catalogue des principales oeuvres de Rodin par ordre de date d'Exposition dressé par M. René Chéruy. 159 l., képe a 112. l. után.

[3] *Chesneau:* I. m. 121. skk. l.

[4] *Fleury le Comte:* Le palais de Saint Cloud; ses origines, ses hôtes, ses fastes, ses ruines. Paris, é. n. 266. skk. l.

MDK

Simó Ferenc

"Férfiképmás" c. vizfestménye a grafikai kabinet gyarapodásából.

Cikk: A Szépm.Múz.gyarapodása 1926-ban.

Magyar Művészet, 1927. 2.sz. 112.l.

MDK

Simó Ferenc

/T.D./: Erdélyi müvészek, erdélyi tájak a Szép-müvészeti Muzeum grafikai kiállitásán. Esti Ujság 1940. szept. 23. 7.l.

MDK

Simó Ferenc

Női arckép (1826) c. művével gyarapodott a Szépműv.Múz. modern képtara.

Cikk: A Szépműv.Műz.gyarapodasa 1925-ben.

Magyar Művészet, 1926. 1.sz. 41.l.

MDK

Simó Ferenc, tanár

Az 1806. évi Ratio Educationis által a középfoku iskolákban megszüntetetett rajzoktatással uj irányt nyertek a hazai rajziskolák. A budai volt a legelső intézmény, amelyhez félévenként felküldték a rajzokat az ország összes rajziskolái felülbirálás végett. Ez iskola a Föv. Ipar rajziskola elödje.

Kolozsvárott két rajziskola müködött, melyek egyben S.F. tanárkodott. 1-

Jó Székely Bertalan mestere volt Athenaeuma.

A müvészeti és ipari oktatás múltjából.

Dr Voit Pál

Magyar Müvészet. 1936. 196.l.

Simó Ferenc MDK

festő

Az erdélyi müvészeti kiállitás.
Magyar Kulturszemle 1941. 227.o.

MDK

Simó Ferenc

Megemlitve azon festők közt, akik kulturviszonyainkra nem voltak kedvező hatással.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

72.1.

Simó Ferenc

l.

Szana 1890

21. l.

22. l.

Igen nagymérvű a közt
szobormüvek pusztulása.Nagy hány
alkotás - teljesen elpusztult és
sebb-nagyobb sérülést szenvedet
guk - akár márvány, akár bronz -
javitásuk hosszu ideig megoldhat
nál is inkább,mert a munka nemcs
nös gondot és szakértelmet is ig

A vidéken kivált a mü
szenvedett sok kárt.Itt tartotta
fejtett ki legtovább ellenállást
titó és rabló dühét a náci hadse
az ország legrégibb városai, ott
legbecsesebb müemlékei, kezdve a
mus és romantika idejéig.Különös
stilü müemlékekben.A mai Magyaro
nagyobbik részén találjuk a legő

Simó Ferenc

nut 1801. ápr. 11 Székelyudvarhely

+ 1869. dec 19 Kolozsvár

Bielz Gráphik

19, 29. l. Keppel

Salmen József

szászgróf arczépe, htogr.

1847 Körül

1836–1869. a kolozsvári ork. normáliskola rajzsanítója volt.

müv.

m. 13
1 Röt. 4r

Diez
Ernst

Die Kunst der islamischen Völker

(Handbuch der Kunstwissenschaft)

I. XXII. + 1.-218. ll.

Simó Ferenc

festő

I M Ó F E R E N C /kis-solymosi/ festő.

Irodalom:

Béla dr.: S.F. "Erdélyi Helikon" ,1942, 522-527.l.
zsvári Normál Rajzoda. "Erdélyi Helikon" 1943.juniusi szám.
biedermeier müvészet. "Erdélyi Helikon", 1944.juniusi szám.

Dr. Varga Tibor (1904, Kolozsvár, ref.), orvosdoktor, gyermek-

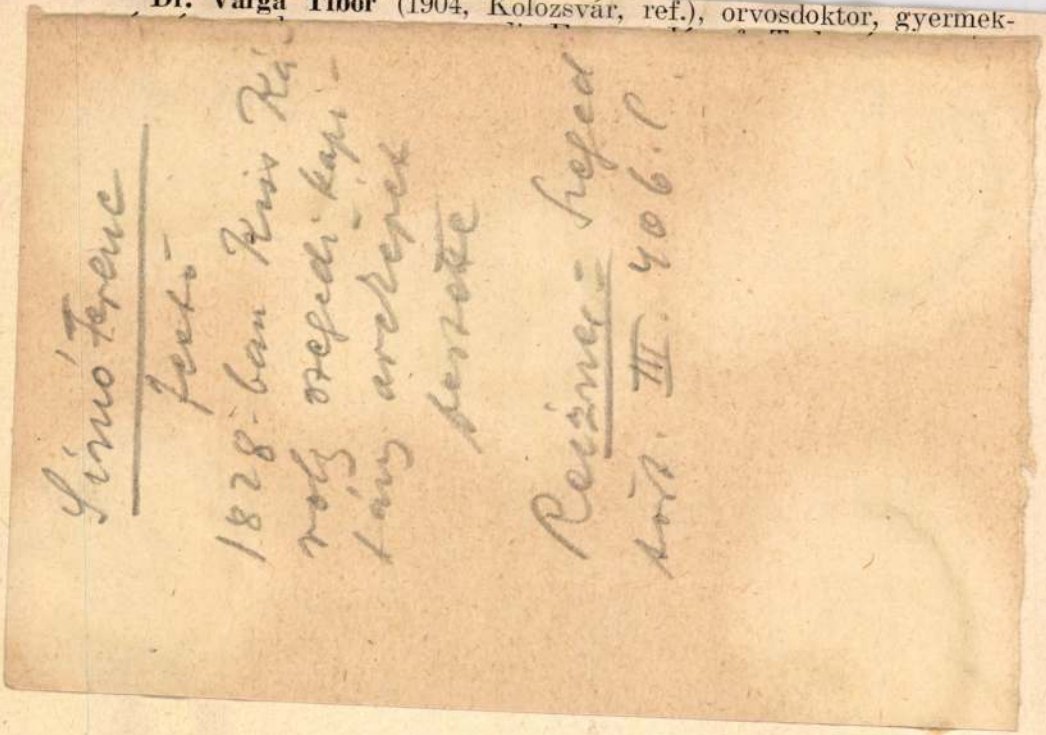

vetségi vasútak főigazgatóságának könyvtárában dolgozott, s itt egy később megjelenő munkája számára összeállította a monarchia vasúthálózatának kialakítására vonatkozó tervek irodalmát.

Dr. Rudnay Gyula (1910, Budapest, róm. kat.), bölcsészdoktor, a Magyar Történeti Múzeum próbaszolgálatos tisztviselő jelöltje, Budapestről (Gerevich professzor). Állami ösztöndíjas az egész évben. Magyarország pénztörténetéhez gyüjtött anyagot, II. Mátyás, II. Ferdinánd és III. Ferdinánd királyok korából. Az udvari kamarai levéltár magyar és alsóausztriai kamarai, és körmöcbányai iratai nyomán főképen Bethlen Gábor korával foglalkozhatott behatóbban. Pénztörténeti kutatásait a bécsi állami levéltár könyvtárában, a bécsi nemzeti könyvtárban és a művészettörténeti múzeum könyvtárában egészítette ki, az említett múzeum éremtárában pedig Loehr professzor, az éremtár igazgatójának vezetése alatt a múzeum XVII. századbeli pénzgyüjteményét gyakorlatilag is tanulmányozta.

Dr. Sárkány Oszkár (1912, Budapest, ág. hitv. ev.), bölcsészdoktor, okleveles középiskolai tanár, Budapestről (Horváth János professzor). Állami ösztöndíjas az egész évben. Feladata volt a XVIII. szá-

Sinno Ferenc

festő

l.

lexikonom

423. l.

Metzger

130

kb. 1914

műemlékek
országos
Bizottságá-
nak

Budapest.

Simó Ferenc

l.

Biró Béla: Kis-
solymosi Simó Fe-
renc. Erdélyi
Helikon. 1942.
522-527. l.

Mély tisztelettel

Mészáros

bizotts.tag

Simo Ferenc

l.

Lexikonomben

426. l.

...atás

...k Omágos Birottságánál

...leoo alkalmazottakról

...o korona ...ünteletdij	6 év óta	Tr. IX. kat. állomásokat	
...oo korona ...teletdij	19 év óta		
...oo korona ...ünteletdij	7 év óta		Megbízása ... évre ujit... meg...
...oo korona ...j arás	1 év óta		

Simó Ferenc

lásd

Lamb. 25. 1.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
383 1931 szám.
Érk. 1931 év sept hó 21 n.

Simó Ferenc

festő

l.

Márk Barónéletr

5. l.

sprünglich ganz sicher verschieden gebil
rselbe geschlossene blockmässige Gesamt-
ø ihrer dienenden Funktion im architek-
n dieser Beziehung ein Vergleich mit
en aus den Reliefdarstellungen, während
eren Abschluss stützenden Freifiguren
sst völlig unberührt erscheinen, verra-
m gebeugten Nacken und dem leidenden
n Funktion.
nun eine Baldachinplatte aufgeruht ha-
ne Rekonstruktion mit den allerschwers-
en muss. Im Grunde ist es eigentlich nur
eren Teil des Aufbaus in Beziehung ge-
Identität des Materials nur zu diesem
sich um ein akroterienartiges dreitei-
dem klassisch-griechischen Formenvor-

Simó Ferenc

rajztanár

vród
z 1836.

Jakab Kolozsvár

III. 650. 1.

Két talpas, fedeles és füles üvegpo-
hár, ~~XXXX~~ XIX. század.

Ezüst pohár
vézett
címerrel

Simó Ferenc, képiró MDK

első mecénása egy Pál nevü kapitány volt, aki magával vitte Bécsbe. Bécsben Görög Demeter, akinek sokat tett irodalmunkért támogatta.

?: A táblabiró-világ gyüjtöi és mecénásai. 1800-1850. A Mübarát. 1922. II.évf. 1.sz. 10.l.

MDK

Simó Ferenc

képe: Virág Benedek

Magyar rézmetszetek a XIX. század elején. Müvészet 1906. 7o.l.

NDK

Simó és Kudelka

Tór és Forma. 1936. 12. sz. 35o.l.

MDK

Simó Ferenc (szül.1801)

Lyka Károly: Kis Sámuel a Műcsarnokban.

Uj Idők, 1929. 43.sz. 488-489.l.

trich András tábornok
Simó Ferencmüve. 1826.

Tud. gyüjt.
1827., VI., 122-124.

Táblahép. Gr. Ráday Gedeon archépe.
Simó Ferenc műve. 1826.

Tud. gyűjt.
1827., VI., 122-124.

ep. Berzsenyi Dániel archépe.
Simó Ferenc műve. 1826.

Tud. gyűjt.
1827., VI., 122-124.

Táblakép Virág Benedek arcképe.
Sinó Ferenc műve. 1826.

Tud. gyűjt.
1827., VI., 122-124.

Töblakép. Felsőbüki Nagy Benedek archipr. Simó Ferenc műve. 1826.

Tud. gyűjt.

1827., VI., 122-124.

Táblakép. Geöcze László tábornok arcképe.
Simó Ferenc műve. 1826.

Tud. gyűjt.
1827. VI., 122-124.

MDK

Simó Ferenc (szül.1801.)

Lyka Károly: Kis Sámuel a Műcsarnokban.

Uj Idők, 1929.okt.20. 43.sz. 488-489.lap

Simó Ferenc festő M.D.K.

/ 1801-1869/

Kolozsvári arcképfestő .

Kampis Antal: A képzőművészetek története 700.l.

A Kultura Világa Bp. 1963.

Simó Ferenc

a bécsi akadémiára jár

Pogány Ö. Gábor: A magyar nemzeti képzőművészet kialakulása.
MTA. Tars. Tört. Tud. Oszt. Közl. XI. (1961.) 348. l.

Simó

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán a Műcsarnokban szerepelt.

Esti Kurir 929. IX. 18

Simó

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban szerepel.

NU. 929. IX. 18.

Simó

Művészek őszi tárlatain a Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülésének kiállításain szerepelt.

MH. 929.-X.-6.

Simó Ferenc festőművész.

MDK.

A Szépmüvészeti Muzeum "Magyar Müvészképmások" c. kiállitásán vett részt.

Magyar Müvészet, 1931. 314. l.

Simó Ferenc festő

/1801-1869/

Kékruhás nő /Olajf./
Vázlatkönyv, ceruzarajzokkal
Berzsenyi Dniel képm. /Olajf./
Ámor /Olajf./
Idős nő képmása /Vizf./
Női képmás /Vizf./
Kisfaludi Sándor képm. /Olajf./

Erdélyi Müv.Kiáll. 1941. Kolozsvár

Simó Ferenc, Székelyudvarhely

Gundel-dij.

182o. 2. dij.

Bécsi képzőm. akad. magyar ösztönd. névsora
Fleischer Béce. 1oo. l.

Simó

Műcsarnok őszi tárlatán szerepel.
az akvarellisták között.

Est 929. X. 6

MDK

Simó F.

Női arckép 1837. A Szépmüv.Múz. tul.

KMTars, 1929. őszi kiáll. 16.1.

Simó _____, [iparművész] M Dk

Művei mai fejlődésünket tükrözik.

Bencze Gyula: A Magyar Képzőművészek Szövetségének Közgyűlése elé 8-l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. febr. 13.

MDK

Simó Ferenc

Öreg házaspár arcképei

Ernst Muzeum aukciói XLV /1930/. Gróf Zichy Béla hagyatékából stb. 38.1.

 M. D. 4

Simó Ferenc rajztanár

Iróarckép-sorozatot készített

visszatért Erdélybe és 1832 után

Kolozsvárt el, ahol 1836-ban a

normálrajziskola tanára lesz

Itt tanult Székely Bertolan is, aki-

nek ő az első mestere

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1[illegible]0-1945.
Bp. 1962. 99-100. l.

MDK

Simó

Férfiképmás, vf.

Ernst Muzeum aukciói. XXX. 51.l.

MDK

Simó Ferenc

Női arckép

M. Biedermeier kiáll. Képes tárgymutató.
1937.hov. Müvs.

37 l.

Magyar Néprajzi Múzeum – 6000 db – 64.85783 K

MDK

Simó Ferenc

Ülő férfi

M. Biedermeier kiáll. képes tárgymutató

1937.nov. Mücs. 22 l.

MDK

Simó Ferenc

Ámor, of.

Reformkorú művészete. Főv.Képt. 36.kiáll. 1948. jul.

11. 1.

MDK

Simó Ferenc

Férfiképmás, vf.

A marosvásárhelyi Sándor-család egyik tagja, vf.

Erdélyi művészek, erdélyi tájak. Szépműv. Muzeum graf. oszt. 76. kiáll. /1940/. 9.l.

MDK

Simó Ferenc

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 184-205.

Simó Tereus

Magyar Vízfestők és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban női arcképével szerepelt.

PH.929. X.6.

mdk

Simo Ferenc rajztanár

a Kolozsvári normál-gimnázium rajz-oktatója első mestere Székely Bertalannak. Ő fejlesztette ki fehetséget s a gyerek St. minden idejét rajzolással fölte.

Huzella Ödön A remek mű halála.

Kolozsvár 1937

13.l

Simo Ferenc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

NÉPSZAVA
Budapest
1969 DEC 19

DECEMBER 19

SIMO FERENC
festőművész halálának 100. évfordulója.

PAUL DESSAU
Nemzeti-díjas német zeneszerző és karmester 75 esztendeje született.

RIMANÓCZI GYULA
Kossuth-díjas építész halálának 11. évfordulója.

BRONISLAW HUBERMANN
kiváló lengyel hegedűművész 87 esztendeje született.

OLÁH GUSZTÁV,
az Állami Operaház volt főrendezője halálának 13. évfordulója.

VITUS BERING
dán származású orosz tengerésztiszt, az első kamcsatkai expedíció vezetője 228 esztendeje halt meg.

EDITH PIAF
világhírű francia sanzonénekesnő születésének 54. évfordulója.

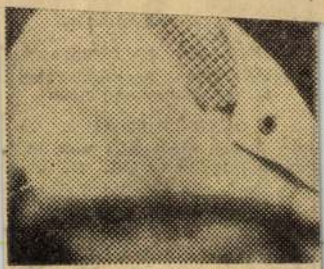

(Je

afélét nem szeretik, így ve
nát a mamának a beiglin ép
ívül rácsos linzereket ne
tell sütnie. elő

MDK

Simó Ferenc festő

Virág Benedek

M. rézmetszők a 19. sz. elején. Művészet, 1906.

7o l.

MDK

Simó Ferenc

Még Barabás Miklós előtt fest gerincét ölelgető lányt.

Hoffmann Edit: Barabás Miklós. Bp. 1950. 35. o.

MDK

Simó Ferenc

Nagy Iván:Magyarország képzőművészei. Századok 1874. 184-205.l.

MDK

Simó Ferenc

Női arckép

A Szépmüvészeti Muzeum gyarapodása 1925-ben. Magyar Müvészet 1926. 41.l.

Simó Ferenc F.M.19.2.

Kolozsvárott 1869ig /haláláig/ rajzt. sok arckép.
/Ly.N.r. 192./

MDK

B. Simó Ferenc

Jászsági müvészek kiáll. Jászberényben. Esti Ujság 1942. ápr. 17.

MDK

Simó Ferenc festő

Kisfaudy Sándor

M.rézmetszetek a 19. sz. elején. Művészet, 1906.
7o l.

MDK

Simó Ferenc festő

Majláth György

M. rézmetszetek a 19. sz. elején. Müvészet, 1906.
7o l.

MDK

Simó Ferenc

Kolozsvár. Erdélyi zene-és szinm.kiáll. 1941.

46.l.

Simó Ferenc (1801 - 1869)

Férfiarckép. „Simó mlk. 1841"
arv. és fedőfehér, 153 x 201 mm.
Ltn.: 1925 - 1201.

Magyar rajz. és akvarell a XIX. és a XX.
héradban: kat. bev. Delmachér Anna
Bp. 1959.

24

Simó F.

MDK

Női arckép, 1837

Műcsarnok 1929 őszi kiállítás

MDK

Simó Ferenc

Székelyudvarhely

Feketeruhás öreg nő, vf.

Erdélyi müvészek, erdélyi tájak. Szépmüv. Muzeum graf. oszt. 76. kiáll. /1940/. 9.1.

MDK

Simó Ferenc, 1801-69.

Berzsenyi Dániel, of.

Ernst Muz. aukc. Árv.Közl. 1.rk.sz. 1939. jan.
42 l.

MDK

Simó Ferenc

kolozsvári rajztanár

Nála kezdte festőpályáját Székely Bertalan.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. B. 1960.

21.1.

Simó Ferenc MDK

Férfiarckép

Női arckép

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

MDK

Elmé Norene

Pénélarcklép

Mél arcklép

Mécanrok 1937 Magyar Biodermeier Kiáll.

MDK

Simó Ferenc

Férfi arckép, vf.

Szépm. Muz. Graf. Oszt. 82. kiáll.
Hoffmann E. eml.kiáll. 1948. dec.

MDK

Simó Ferenc

Női arckép, vf.

Szépm. Muz. Graf. Oszt. 82. kiáll.
Hoffmann E. eml.kiáll. 1948. dec.

Simó Ferenc MDK

Női arckép

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Simó Ferenc MDK

Ülő férfi

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

MDK

Simó Ferenc

képe: Kisfaludy Sándor

" Majláth György

Magyar rézmetszetek a XIX. sz. elején. Művészet 1986. 7o.l.

Simó Ferenc/Kissolymosi/ festő

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Munkácsy Mihály festő

1844 - 1900

M Ű V É S Z E T

XIII.évf.1914.

12-27.

"Lázár: B.Eötvös J. ..."

Simó Ferenc

napszámos

Lykakőrös

116. l.

G Y Z É K

Bpest,IX.Hőgyes E.-u.10.tel:186-556/

tti rendeleté/a Műszaki alkalmazottak

pótdij jun.hóra 30 % Ft.	pótdij jul.hóra 30 % Ft.	összesen Ft.
162.-	162.-	324.-

Simó Ferenc

l. Rajzoltatás

1943. IV. cf. 8. n.

63. l.

tobbször

Kiadva
gr. M. 14.

~~M. O. B. Pénztár.~~

Ócsai réf. templ

25.

ágos Bizottsága.

ány { száma: Hivatalból 192
kelte: 192
beérkezése: VII/4. 1925.

ek száma:

elintézett szám:

áma:

áma: Polakovits M.

5 VII/22 ½

Nagyméltóságú m. kir. Vallás és Közok

M.D.K.

Simó Ferenc, festő

1823-ban 100-120 ft-ot is elkért egy képért. 271.o.

Lengyel Imre: Wilh. Egger pinxit 1825. A Villa arckép festőjéről 257.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen, 1966
Földi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Simó Ferenc, festő, 1801-1869

A művészek a múlt sz. elején, hogy megéljenek rajzleckéket is adtak, vagy rajztanárok lettek. Így ő is Kolozsvárott. 278.o. 31. jegyz.

Lengyel Imre: Wilh. Egger pinxit 1825. A Villa arckép festőjéről. 257.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen, 1966
Alföldi Nyomda, Debrecen

Simó Ferencz festőre a Tudományos Gyűjtemény hasábjain legelőbb Thaisz hívta fel a művészet iránt érdeklődők figyelmét. 1827-ben „Egy magyar képirónak megesmertetése" czimű czikke a következőleg emlékezik meg ~~e kevésbé ismert~~ művészünkről:

„A hazai érdemet megesmertetni s előmozditani nem csak illő, hanem kötelesség is egyszersmind, legalább caeteris paribus, s ezért közöljük e következendőket is:

Székely udvarhelyi születésű Kissolymosi Simó Ferencz öt esztendeig tanulván a bécsi Anna académiában a festést, s azon innen Füger tanitványánál Salesnél gyakorolván magát három esztendeig leginkább az olajfestésben, Erdélybe hazájába indult, honnan ötet Pál kapitány úr vivé fel Bécsbe, hogy a benne észre vett festésre való talentumot ott kifejthesse. Erdélybe menetele teljesitését azonban tartományi birtos Döbrentei Gábor javaslására, kit Budán meglátogatott, későbbre hagyá s az emlitett tartományi birtos úr mind megesmertetését, mind szállást ajánlván neki, nála maradt, sarólta folyvást annál is lakik. Esmervén ugyanis Döbrentei Gábor úr még Bécsből, Simo Ferencznek képirási talentomát, mely mind az arczok hasonlatossága jól eltalálásában, mind az ecset gyengédségében és szinek elegyitésében kiváló, örömét lelé abban, ha

7 (Karinczy Ferencz: Magyar Pantheonja szerint 1801. április 11-én született)

ezen itju magyar művészt, jövendőbeli boldogulására nézve utjába igazithatja, s azért barátjainak, s a szép művek más kedvelőjinek esmeretségébe juttatá. Mutatóképül elejinte az emlitett tartományi biztos úrnak Simó által lemásolt mellképe szolgalt, melynek eredetijét csakugyan Simó Ferencz festette Bécsben 1824. azon akarván akkor megmutatni, hogy tanulásában mennyire ment, s kérésére egyedül azon okból is ült neki Döbrentei Gábor. De hogy Budán helyben uj eredetin mutathassa meg ügyességét hazafini indulatból tek. felsőbüki Nagy Benedek politico-fundationalis királyi fiscalis úr festette magát vele oktoberben 1826. Ezen kép térdig lévő nagyságban oly szerencsesen sült el, hogy annak látására, mely most is a tartományi biztos úrnál függ, többen kivántak Simó kezétől festve lenni; nevezetesen a váczi katona intézetnek kormányzója, Feldmarschal-lieutenant Petrich András úr ő exclja, s ennek lelkes ajánlására, mint a ki az ily szép műveknek jó izlésü megitélője, a magy. f. udv. kamaránál lévő tanácsos Geöcz László s generális Báró Pley András urak. Ezen négy emlitett képen kívül Simó még

16 más uj képet festett, melyek közé Bersenyi, Virág, Gróf Ráday Gedeon, Gr. Majláth János tartoznak, kiket a tartományi birtos úr a magyar irók képei gyüjteményébe festetett, melyet Kazinczyval kezde meg, azét a derék öreg Donát után másoltatván. De feste Simó ezeken kívül idealban egy gesztenye szöghajú leányhát, fél arczára göndörödött fürtökkel, kökény szemmel, a mint azokat olvadó örömmel kis gerliczéjére forditja, melyet gyengéd kerei közt gyüggögtet. Magyar az öltözete a kis leányhának. Gyönyörü édes teremtés! Az ideát Döbrentei Gábor adá, feste, az ország szemorvosa doctor Szabó János úr számára egy kéri tükrébe néregető szöke leányt, a mint arany haját illegeti hasonlókép kedvesecsettel.

Ezzel kívánja a redactio figyelmessé tenni hazánkfiajit Simó urra, ki valóban, ha több s nagyobb munkáknak eleibe adásával segitödik, ~~a~~ neveretes képironkká válik, s igen szivesen ohajtjuk, hogy olyanok, kik magokat ö vele akarják festetni, minél többen találkozzanak. Egy egy képnek árát, eddig annyi forintra szabta erüstben, a

hány hüvelyknyi, magossága van a képnek.

Meglehet, a mint feljebb is említettük, találni Budán Tartornanyi biztos Döbrentei Gábor úr szállásán, most az urak utczájában Nro 42. Szt Jakab napján tul ugyanazon utczában Nro 34 a Pfisterer háznál."

1828-ban Kis Károly szegedi kapitány arczképét festette meg Simó. (Reizner János: Szeged története. Szeged, 1900. 406. l.)

1837-ben a Honmüvész foglalkozik ismét müveszünkkel, s rövid közleményéből megtudjuk, hogy Simó 1831-ben a Kolozsvári királyi lyceumban néhai Neuhauser Gottfried helyébe rajztanitóul neveztetett ki évi 400 pengő forintnyi fizetéssel.

Az utóbbi évben Kolozsvárt elkészitette az akkor épülő katonai laktanya homlokzatának kifestésére vonatkozó tervet, melyre a megbizást Pataki Mihály épitő felügyelőtől kapta. Mintán azonban ő a homlokzat kifestésére nem vállalkozott, azt Brandspiegel Gábor festőre bizták, aki e munkáért 60 forintot kapott. (Jakab Elek: Kolozsvár története, Budapest, 1888. III. 651. l.)

~~Simó Ignácz~~ Müveszünk nyugalomba vonultan 1865-ben Kolozsvárt még élt.

telepedett meg Erdély fővárosában s 1836-ban pedig

1843-ban Simó ismét Pesten volt, s ez alkalomból a Honderü hivta fel reá a figyelmet. (1843. I. 355. l.) Ez időtájt állitólag Victoria királyné arczképét is megfestette. Ideiglenes műterme Pesten az ujpiaczi Burgmanházban volt. Ugyanez évben halotti maszk után festette Szentiványi Mihály arczképét, mely festménye Kolozsvárt könyomatban is megjelent. (Honderü, 1843. I. 620. l. II. 95. l.) Simó Pestről Münchenben távozott s 1844-ben úgylátszik itt képezte magát tovább a festészetben.

1) Simó Ferenc
festő

1801–1869. kolozsvárom működik. Béni akadémián tanult, a 20-as évek végén Pesten élt. /Döbrentei arcképe/ vázac-kép-sorozata/

1832 után kolozsvára telepedik vissza.

A magyarországi műv. tört. I. 365.

Corvina 1970.

Simó Ferenc

festő

ahol 1836-ban a normáliskola tanára lesz. Székely Bertalannak ő az első mestere itt.

A magyarországi műv. tört. I. 365.
Corvina 1970.

M.D.K.

Simó Ferenc, festő

sz. Székelyudvarhelyen 1801-ben. 1819-ben Bécsbe ment, azol 4 éven át az akademián Gellhofer tanítványa volt. 1826-ban tért vissza azzal a szándékkal hogy hazájában felepszik le. 1834-ig Budán működik és egyike a legkeresettebb arcképfestőknek. Ezzel visszatért Erdélybe, azol Kolozsvárott egyideig még eléggé foglalkoztatták, de ./.

Biró Béla: Simó Ferenc nyolc képe a Szépművészeti Muzeumban. Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux-Arts. 1948. 2. sz. 62. o.

M.D.K.

Simó Ferenc, festő

... idővel a rendelések mindinkább gyérültek, a művésznek 1833-ban már füszerkereskedők cégéreit kellett festenie, hogy megélhessen. Ilyen körülmények között örömmel vállalta a megüresedett „normál-rajzodai" rajztanári állást a kat. liceumban, akol haláláig, 1869-ig működött. Ő volt Szerely Bertalan első mestere.

Biró Béla: Simó Ferenc nyolc képe a Szépművészeti Muzeumban. Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux-Arts. 1948. 2.sz. 63.old.

M.D.K.

Simó Ferenc, festő (1801-1869)

bárom Szépművészeti Muzeum beli portréjának reprodukciója!

Biró Béla: Simó Ferenc nyolc képe a Szépművészeti Muzeumban. Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux-Arts, 1948. 2.sz. 31.old.

Simó Ferenc

volt a kolozsvári ref. gimnáziumban Székely Bertalan rajztanára.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és bev.: Marosy László). Bp. 1962. Képzőművt. Alap Kiadóv. - 214 l., 32 t. (A művészettörténet forrásai) - Bev.: 10. l.

Simo Ferenc festőművész

A Szépmüvészeti Muzeumnak adományozta Ernst Lajos az 1828-ból keltezett két kis arcképfestményét.

Magyarság 1931.IV.1.

Simó Ferenc festőművész

A Szépművészeti Muzeumnak adományozta 1828-ból keltezett két kis arcképfestményét - Ernst Lajos

Nemzeti Ujság 1931.IV.1.

Simó Ferenc

Alkotása, a Szépmüv.Múz. uj grafikai szerzemé-
nyeinek bemutatóján.

M.931.V.31.

Simó Ferenc

Alkotása, a Szépmův.Móz. uj grafikai szerzemé-
nyeinek bemutatóján.

M.931.V.31.

Simó Ferenc, festő

Az akadémia palotájának képes
termében látható az akadémia egyik
első tagjának, Kisfaludi Sándornak képe
melyet Simó Ferenc, erdélyi festő alkotott!
(szülőtve)

Művészeti Magazin

1977. III. 17. 21.25 D. TV.

Simó Ferenc

Jellinek Ferenc pesti, Simó Ferenc kolozsvári, Klimkovits Béla nyiregyházi rajziskolai igazgatót, a rajziskolák művendőkai közül Benczúrt és Székelyt /Klimkovits-tanítványok/, Barabást /Nagyszeben/, Dunaissky Lőrincet és Brocky Károlyt /Temesvár/ emliti

Rónai György: Gondolatok szívó szemvelésünk intézményesítésének centenáriumán. - Művtört.Ért.1971.3.sz.204-212.
1.

206.1.

SIMÓ FERENC, litografus

1737-1812

Szathári Pap Mihály, teológiai tanár a kolozsvári református kollégiumban, archaelogus, éremgyüjtő. Simó litografiája mellkép kivágatban Franz Anton Bergman festményét sokazorositja. 85.old.

-ÓZSA GYÖRGY: Szathmári Pap Mihály képmása 85.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966
Akad. Kiadó, Budapest. 1966

-1- M.D.K.

SIMÓ Ferenc rajztanár

~~1882 - 1~~

(1801 - 1869)

Kolozsvárt működik, mint sokat
foglalkoztatott arckénfestő
A bécsi akadémián tanult.
A 20-as években Pesten Telepedett le
Döbrentei arckénvéll olyan nitert arat hog.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-19.
p. 1962. ~~100~~, ~~182~~. l.
99-100, 178.

-/-

Simó Ferenc

nyolc képe a Szépmüvészeti Muzeumban

cimü cikk Biró B.: Szépm.Muz.Közl.1948.

2.p.61-64

Müvészet és felvilágosodá s Akadémia Kiadó1978

Zá dor Anna:A fe lvilágosodáskori müvészet kutatásának kérdései 120

Simó Ferenc

Szabó Júlia: A XIX. sz. Gertésztek Mo-n
Bp. 1985,

124 (70 es kép)

M.D.K.

Simó Ferenc, festő (1801-1869)

sokat ígérő kezdet után legjobb erejét Kolozsvárott fotografikusan hű, semmit mondó arcképek festésére fordította.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

252. old.

MDK

Simó Ferenc, festőm.

részt vett műveivel a kiállításon.

Művészet. 1918. 23. old.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Simo Focus

MAGYAR MŰVÉSZET

1926. 41.
1927. 113
1928. 464, 645
1931. 314, 402

LEVELEZŐLAP

Feladó:

Viktória-nyomda.

Simó Ferenc

festő

7 képe

lásd

2

Iml

Simó Ferenc

Veszta c. festménye
(fiatal magyar ruhás
leány kezében galamb-
bal.) A két hatán
a köv. szöveg: „Veszta.
Döbrentei Gábor leira-
sa nemint festette
Kis Solymosi Simó
Ferenc Budán 1826."
Imrédy Béla dr fordítás

1688

1682.

1460 *1462.* *1461.*

Kolozsvár

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Markó Károly festő,

Divatcsarnok, 1855. május 1.9.175.
Iró- és müvészélet.

Buda

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Markó Károly festő,

Divatcsarnok, 1853.május 26.16.301-307.

Császár: Markó Károly.

Bécs

Századok 1874.184-2o5 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Simó Ferenc/

Marchese Pietro, szobrász

. – .

Divatcsarnok, 1855. ápr. 10. 3. 57.

lró- és müvészélet.

Simó Ferenc, szobrász, festő

Honderü, 1843.I.k. 620.
Erdélyi galambposta

Simó Ferenc festö.

Katol.Szemle.1938.I.88-92.l.

Simó Ferenc, festő

Honderü, 1843. I.k.355.

Pesti Salon heti szemléje.

Tömörkény István: A fületlen kanta hordó-
szerszáma VII. 63–64.

Šimo Ferenc

l.

Kazničný lev

XXII. 427, 428. l.
431, 510. l.

Simó Ferenc

(1801-1869) Bécsben folytatott művészeti tanulmányokat.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században, Budapest, 1970.

9 l.

Simó Ferenc

festő

l.

Szabómagyfest

153. l.

TELEFONSZÁM LIPÓT 918-53 AUT. 222-87 AUT. 267-90

VAN SZERENCSÉM TISZTELETTEL ÉRTESÍTENI, HOGY A JÖVŐ 1930. ÉVI NAPTÁRKOLLEKCIÓ

K MUNKÁLATAI EZIDŐSZERINT MÁR FOLYAMATBAN VANNAK, ÚGYHOGY AZ ÚJ

P·T·Á·R·M·I·N·T·Á·K·A·T

. CÍMNEK RÖVIDESEN BEMUTATNI. EGYBEN FELHÍVOM TISZTELT CÍM B. FIGYELMÉT
RA, HOGY AZ IDEI VÁLASZTÉK AZ EDDIGINÉL IS VÁLTOZATOSABB
SZ, MERT SOK ÚJDONSÁGOT HOZUNK. NAGYON KÉREM TEHÁT,
GY NAPTÁRRENDELÉSÉT RÉSZEMRE FENNTARTANI SZÍVESKED-
K. AMIDŐN SZÍVES JÓINDULATÁT HÁLÁSAN KÖSZÖNÖM, KÉREM,
GY AZT RÉSZEMRE TOVÁBBRA IS FENNTARTANI SZÍVESKEDJÉK
S VAGYOK NB. SZOLGÁLATÁRA KÉSZEN, KIVÁLÓ TISZTELETTEL

BUSA JÁNOS

A HULLÁM PAPÍRÁRUGYÁR RT KÉPVISELŐJE
BUDAPEST, VI. KER., ARADI-UTCA 14. SZÁM

Simó Ferenc

festő, litogr. Kolozsvár

1846.

l.

Bielz Portrkat

757. n.

Kelet. művészet III. 224.

Simó Ferenc

Szód

Kapmüvészörélete

34. l.

Sida rhombifolia

Sida

Simó Ferenc

l.

Gerő Művészetről

70. l.

II

Simó Ferenc,

Kissolymosi

l.

Biró Erdmův

158. l.

ŐI ÖLTÖNYÖK.

Sinnó Ferenc

Kazinczy Ferenc
arcképe 1829.
olaj.
l.

Magyar Múzeum
1945. 41. l.

Simo Ferenc

l.

Pásztortűz

1942. 231. l.

CSÜTÖRT.

8

Kath. Szeplőt. fog.
Prot. Mária

PÉNTEK

9

Kath. F. sz. Péter
Prot. Natália

SZOMBAT

10

Kath. Melkiades pk.
Prot. Judit.

Izr. 11. S. Vajeze

Simo (Ferenc?)

festő (?)

l.

Kazinczy lev

XVIII. k 450, 461,

468, 480. l.

és a létezők kiterjesztését elősegíteni.

II. Igazgatás. 2. §. A kereskedelmi múze
ügyeit egy felügyelő-bizottság vezeti, mely
elnöke a kereskedelemügyi m. kir. minisz
alelnöke a kereskedelemügyi m. kir. min
terium államtitkára, esetleg a felügyelő-biz
ságnak a miniszter által ezzel megbizandó
egy tagja. — A felügyelő-bizottság tag
valamint a múzeum igazgatóját a kereskedel
ügyi m. kir. miniszter nevezi ki, illetve al
mazza. A múzeum igazgatója a felügy
bizottság tagja és annak üléseiben mint
adó működik. 3. §. A múzeum szerveze
vagy működésére kiható minden elvi for
ságú ügy a felügyelő-bizottság kebelében
gyalandó és ennek utján terjesztendő a ke
kedelemügyi miniszter elé. A felügyelő-bi
ság megállapítja az évi költségvetést,
évi mérleget és zárszámadást és ezeket
hagyás végett a kereskedelem ügyi mini
elé terjeszti; felülvizsgálja a havi pén
kimutatásokat, időnként pénztári rova

Sinkó Ferenc, Kis-
solymosi
festő

Bayer József:
Kissolymosi Sinkó
Ferenc festő
Erdélyi Museum
1915. 80-83. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

SIMÓ FERENC (1801—1869).

37. *Férfiképmás.* Jelezve: Simó mlk 1841. — Vízfestmény.

Szépm. Muz. graf. o.
61. tétel (1931)
Új szerem.

MAGYAR MŰVÉSZKÉPMÁSOK

A MŰVÉSZETI MÚZEUMOK
BARÁTAI EGYESÜLETÉNEK KIÁLLÍTÁSA
A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN

Simó Ferenc

festő

Kolozsvárt, Szekely

Bestalan rajzok=

tatója

Balogh Kolozsvár

42. l.

Simó Ferenc

wod
z

Szana Szárev
18. l.

Rodr. Alfonz

Csütörtök

31

Farkas pk.

Október

Péntek

1

Mindenszentek

Nap kelte 6 ó. 44 p. — Nyugta 16 ó. 43 p.

Szombat

2

Halottak napja

1935 • 44. hét **November** **XI. hó • 30 nap**

naptár

Thisri-Markh.

V	30	R Kh.
H	1	Markh
K	2	
S	3	
C	4	
P	5	
S	6	S. N.

Simó Ferenc

KRIBL JÁNOS (vagy Sándor; életrajzi adatok ismeretlenek)

4. Simó Ferenc festőművész (1801—1869) képmása. Vizfestmény. Jelezve lent jobbra: fes: Kribl Ján. [?] 1852. — A Szépművészeti Múzeum tulajdona; 1915. évi vétel.

Magyar művészek képei

Ára 30 fillér.

Simó Ferenc

Jestő

Kazinczy archépe

l.

Kazinczy lev

az arch. képre vonatk. (XXI. k. 82, 89, 93, 94, 100-l.

u.o. XXI. k. 82, 94, 118, 131, 199, 210, 258 l.

kiterjednek.

Alamizsnás szt. János († 619 kb.). Előbb családos férfiú, utóbb az alexandriai egyház püspöke. A szegények nagy jótevője. Ünnepe jan. 23.

Alán. Ázsiai eredetű szarmata nép, melyet a Volga és Don között elterülő európai hazájukban az előretörő hunok leigáztak. A népvándorlás forgatagában Germániába, Galliába, Hispániába, Itáliába, sőt Afrika területére is elkalandoztak. Visszamaradt törzseik a XIV. sz. körül enyésztek el.

Aland-szigetek. A Keleti-tengerben Finnországhoz tartoznak, de lakói svédek. 1442 km², 27.000 l.

Alantas tiszt, hajdan gyüjtőneve a főhadnagyoknak és hadnagyoknak.

Alany (subjectum). A mondat megnevező része; pl. *A virág* nyilik.

Alanyi jog. A tárgyi jog (l. Jog) szempontjából megengedett emberi cselekvés lehetősége (facultas agendi). Szorosabb értelemben az a megengedett emberi cselekvés, amelyhez egy másik személynek vmely jogi kötelessége fűződik; ekként igény vmely jogi kötelesség teljesítésének követelésére. Az ú. n. cselekvőképtelen személy is bírhat A.-okkal és gyakorolhatja is azokat törvényes képviselője útján, mert a képviselő cselekvését úgy tekinti a jog, mintha a képviselet cselekedett

lyamata. Természetesen csak nagy ... nál (főképen részvénytársaságoknál) szólunk A.-ról. Minthogy a kapitalisztikus vállalatok nagy tőkét igényelnek, ennek előteremtése az A. főkérdése. Maga az A. részvénytársaságoknál kétféleképen történhetik. Vagy egy csapásra, midőn t. i. az egész részvénytőkét egyszerre jegyzik le. Ez a *szimultán* A., mely nálunk, Ausztriában és Németországban, míg Angliában és az Északamerikai Egyesült-Államokban a *szukcesszív* (folytatólagos) A. uralkodik. Ez üzletszerűen az A.-sal foglalkozó egyének közreműködésével történik, kik a részvényaláírásokat folytatólagosan gyüjtik, úgy, hogy a részvénytársaság megalakulhat, mielőtt egész tőkéjét lejegyezték volna. A szimultán A. a bankok közreműködésének tág teret enged, mert nagy tőkét igényel már a részvénytársaság megalakulásánál. Innen nálunk és Németországban a bankok nagy befolyása az iparra.

Alapítási tervezet, l. *Részvénytársaság.*

Alapítóbankok. Oly bankok, melyek vállalatok alapításával foglalkoznak. L. *Bankok.*

Alapító levél (Litterae fundationales). Olyan oklevél, amellyel vki közcélok, közintézmények, régente egyházak, kolostorok stb. fenntartására bizonyos ingatlant (mint tőkét) kötött le, melynek jövedelme az illető intézményt szolgálta.

mederszabály
jutást biztosít
ciók, áteresztő
utak (l. o.), a
biztosító szivá
esetleg szüksé

Aleppo. Ha
Anatolia, Örn
(sivatag, hegy
nál, 140.000 l.

Álernyő. B
virággal záród
hajt ki. Ilyen

Alessandria.
ban, 78.000 l.

Alessi. *Gale*
a genovai pal

Aletsch-glec
gleesere.

Aleuadák. U
Larissza-ban,
száliai államsz

Aleuron. F
ható gömböly
jékből állanak
nak. A gabon
alatt vannak
megy. A ricin

Simó Ferenc

l.

Kazinczy lev

XX. 622. l.

Simó Ferenc

Thieme Becker

XXXI. 50 l.

(Lyka)

Simó Ferenc

Báró Bánffy Farkas
arck. Egyhorn XVIII. n.
kép után. Jelzése
„Simó 855."
Vászon, olaj Bonchida

Biró Bonch
198. l.

kben részesült hallgatókról.

Szigorlati segélyben részesült											
80	70	60	50	45	40	35	30	25	20	15	10
pengő											
					2						
1	3	6	1		14				1		
								2	26	26	2

Gyógykezeltetési segélyben részesült						
40	30	20	15	10	7	5
pengő						

Mérési gyakorlati segélyben részesült		
30	7	5
pengő		

Felruházási seg		
télikabát		
89·64	64·64	50·—
p e		

121·20	101,75	101,6

Simó Ferenc

urod

Koppllagybiedfest.

12. l.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

Sinnó Ferenc

91

l. Kazinczy lev

XX. 505, 622. l.

XIV. századi reliefekből áll, a Palazzo Buonsignori renaissance-stílű udvarában befalazták és az egyes darabok így inkább dekoratív jelleget nyertek. A képgyüjtemény érdekesebb és jelentékenyebb része, mint említettük, a másodikemeleti termekben van. Az első helyiségben a sienai festészet legkorábbi alkotásai: egy a XIII. század első negyedéből származó románstílusú festett kereszt és egy érdekes, 1215-ből datált oltárpaliotto kaptak helyet. A következő termekben a bizánci hatás első nyomait mutató festmények, Guido da Siena iskolájának, követőinek és a XIII. század második felében virágzott bizantinizáló mestereinek alkotásai fogadják a látogatót. Közülük különösen kiemelkedik az a Madonnakép, amelynek keletkezési idejét — 1260 — újabban sikerült meghatározni: e dátum Guido da Siena műhelyének hosszú virágzási idejéről tesz bizonyságot. A 3—5. termekben Duccionak és követőinek: Ugolino di Nerionak, Segna di Bonaventuranak, Niccolo di Segnanak, stb. műveit helyezték el; e termek legjelentékenyebb darabja Duccio kis képe, a Madonna a három franciskánussal, amely talán az egész képtár legnagyobb értékű remekműve. A következő nagytermet a Lorenzettiek és követőik töltik meg, Ambrogio és Pietro Lorenzetti mellett néhány ismeretlen tanítványuk, a csak nemrég kidolgozott „Ugolino

Sinó Ferenc

l.

Bíró Bonch

216-l.

Hásinyom

Simó Ferenc

önarcképe,
tusrajz

Petr E M magyarművész
arcképek

6. l.

Simó Ferenc.

l.

Kazinczy lev

XIV. k 229, 245

538. l

Tüzhely, öskori VII. 191

Sinio

laód

Ehrenreich

Siinó Ferenc

Vázlatkönyve
az Erdélyi Nemzeti
Múzeumban
Kolozsvár

Jul

Át. Képt. 55.

mbe rész.

Vállaira omló hosszú haja és szemöldöke
kkendője fekete, begombolt kabátja barna,

.

m.—

adatok:
I.47.- 1870:I.10.- 1871:I.10.- 1873:
7- 1880:VIII.37.- 1881:VIII.37- 1883:

84:III.49.- 1894:VI.214.-

Simó Ferenc

festő

l.

Bíró Sikó

17, 18, 22, 27, 39. l.

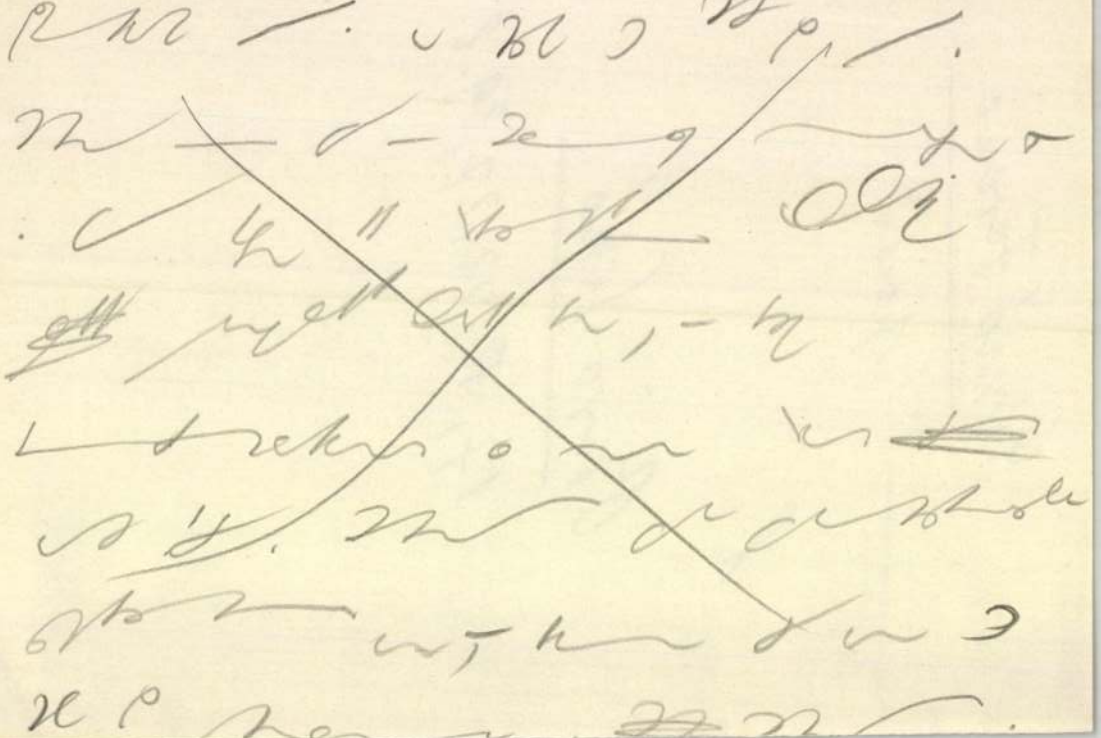

Simo

festő

Korán elhagyta Pestet s szülő földjén, Kolozsváron telepedett le s mint rajztanár működött 1862-ben halalkoztam ott vele, 37 év multán. 1)

---

1) Karacs Ferér: Régi festőkről. (Napló jegyzetek) Képzőmüvészeti szemle. 1880. évf. 77-l.

... tetőleg térhere, 190..... évi .....

hóban előfordultak.

Folyó szám	Az alap megnevezése	pén
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Sinio

Laid

Ehrenreich

Virág Bendek Egyé

Dobrentei

Aulajdona

volt

Sinno.

Szathmári Pap Mihály / három szöveg. Jelz.: Berg-
man ut. raj. Sinno. Kolostorát
a Ref. Koll. Lithogr. Könyo-
mat, 8°

Simó Ferenc

A kenyérmezei csata c. képén dolgozik 1834-ben.

Jancsó Elemér: Döbrentei Gábor levelei Bölöni Farkas Sándorhoz. Pásztortűz 1942. 252. l.

AUKCIÓ

lomáshoz, a huszonötödik aukcióhoz, melyek
eménye volt. Itt egy percre megállunk, hogy
ünk, mielőtt tovább haladnánk a magunk elé

ól, kiállitások rendezésével szolgálta a magyar
észben a külföldi, részben a magyar művészet
ros kapcsolatainak feltárásával figyelmeztesse
y következetes lépés volt a művészeti aukciók
ezettek; többször hangoztatott tény, hogy mi-
cióházak, amik a művészi alkotások helyes érté-
esen és szakszerüen vezetett, nagyobbszabásu
odás folyt, műtárgyaink potom áron, fel nem
pedig csakis külföldön kerülhettek kalapács
utniok, hogyha valamit meg akartak menteni.
fajta kis művészi aukciót, Henszlmann Imre

Aukcióink szinvonala mindegyre emel
is s megállapitást nyert, hogy aukcióink a műk
játszva pótolhatták s a raffinált izléssel val
az otthont művészi szellemben kiépiteni.

Amit azonban elsősorban hangoztatni k
nyek kiegészitését is szolgálhatták, múzeumai
értékben fel nem mérhető műtárgyakhoz jutot
kedvet tartották ébren, hanem a magyar mű
hivták fel gyüjtőink figyelmét, jeles régi és élő
szeti kultura gazdagodott általuk. Az aukcióinl
művészet átértékelése folyamatban van, ami a
hatását.

Nagy része van ebben annak a körülmé
sora kezdettől fogva lelkesedéssel szolgálja az
gét két kiváló szaktudósunknak, dr. *Térey Gá*
hetjük. Már pedig helyes megállapitás, hogy
kutatás forrásműveivé válnak s az aukciók all
ösmerése és leirása a történeti dokumentum é
munkatársunk lelkiismeretes gonddal készült
gazdagok.

És most, hogy elérkeztünk a huszonötöd
szabásu és sokoldalu gyüjtemény bemutatása
mellettünk van gyüjtőink lelkessége és munka
csak fokozza az eddig bemutatott aukciók m

Eltelve a magyar művészi kultura szolg
kezdett munkát, sokat szenvedett hazánk ig

Simó (Simon) Ferenc

festő

restaurálta 1850-ben
az alábbi templom
Szent József oltárának
képét F. amely jelenleg
a rendház folyósján
van elhelyezve.

Szabó pesti ferencrendiek

80. l.

F. amely a Szent
halálát ábrá-
zolja
és a XVIII. Szaradból
-ató

Ez Simó Ferenc lesz

Bekapcsolódnál-e havi egy vasárnap délelő
zeumlátogatás, megbeszélés/ .....ne

IV. Kötelező olvasmányokon kivül olvasol-e r
Jársz-e valamilyen könyvtárba ? .....Ig
Vélemányed szerint mivel lehetne előmozdit
...minden collegista ajandékozna...eg

V. Milyen tárgy iránt érdeklődöl a legjobban
Foglalkozol-e vele bahatóbban ? .....
Gondolkoztál-e már jövődről; milyen pályár
Tanulmányaidat illetőleg miben segithetün

VI. Otthon lakol-e, vagy internátusban ? ..
Élnek-e Szüleid ? Vannak-e testvéreid ? .
Reformátusok-e, ha nem, milyen vallásuak
Ha igen, igyekeztél-e őket a SDG-hez kapc
Vannak-e anyagi gondjaitok ? .....

VII. Ismered-e a Soli Deo Gloria mozgalmat
Részt veszel-e a collegiumon kivül valami
rák valamelyike, stb. /.....Nem.
Mit jelent számodra a Soli Deo Gloria Coll
Mit vársz a SDG-től ? .....
Mit teszel érte ? ....Imadkozok érte m
.....
.....

VIII. Van-e valami inditványod ? .....
.....
.....

Simó Ferenc

SIMÓ FERENC / 1801 - 1869 / :

173. Kékruhás hölgy. - Olajf.,v.méret 55.5 x 70 cm. Jelz.l.j."Simó 1842".

Kopp 1939/40. nevem I.

2509. ÍRÓGÉP, Royal 200
2510. SZÍNHÁZI LÁTCSŐ NYÉLLEL. Gyöngyház foglalatban 20
2511. PRIZMÁS LÁTCSŐ, Busch: Neolux, 8×25. Bőrtokban 65
2512. SZÍNHÁZI LÁTCSŐ, gyöngyház foglalattal, zománcdísszel 25
2513. PRIZMÁS LÁTCSŐ, Goerz, 6×24 65
2514. SZÍNHÁZI LÁTCSŐ, gyöngyház foglalattal. Calderoni és Társa 15
2515. PRIZMÁS SZÍNHÁZI LÁTCSŐ. Busch: Thaliar. Bőrtáskában 65
2516. SZÍNHÁZI LÁTCSŐ. Busch. Bőrtokban 28
2517. RAJZESZKÖZ. VII—P. Tokban 19
2518. SZÍNHÁZI LÁTCSŐ. Bőrtáskában 38
2519. ÍRÓGÉP. Royal 225
2520. SZÍNHÁZI LÁTCSŐ NYÉLLEL, gyöngyház foglalatban 30
2521. FÉNYKÉPEZŐGÉP. Kodak, 8×10½. Hozzá 2 kettős lemeztartó, film és lemezre 50
2522. SZÍNHÁZI LÁTCSŐ, gyöngyház foglalatban. Tokban 18
2523. STEREOSCOP 20
2524. SZÍNHÁZI LÁTCSŐ. Tokban 25

Simó Ferenc

festö

cred

z

Biró Béla: Döbrentei Gábor napi jegyzései.

(1822 – 1845)

Pásztortúz. 1942

234. l.

IX., ÜLLŐI-ÚT 11—13.
TELEFON: 187—711.

ORSZÁGÉPITÉS

Méltóságos
Nagyságos

S z e n t i v á n y i G y u l a urna
urnő

BUDAPEST

XI.Lágymányosi-u.16.

Simó

L.

LykaMagyműI800-50

107, 122, 135–6,
156–7, 184, 187,
283, 290, 572. l.

Baroni Eugenio

Ugróbajnok

A vadászat

Berti Antonio

Ruspoli hercegnő

Locatelli ur, az Aranyérem tulajdo

Biancini Angelo

Arckép

Biagini Alfredo

Simó

Festo

Lira

Ecsedi 1912 66, 67

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi min'a

Simó festo

Lásd

Ecsedi 1912. 39. l

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Sinio festi

Mikor Kolozsvárt élt

Irod

Regélő. 1842. I. 176.

Simó Ferenc

wód

Mysk Ernő

74. l.

Simó Ferenc

l.

Lambrecht K. O. 1920

25, l.

A BUDAPESTI MÉRNÖKI KA

A Közlöny lá

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍ

1926. III. évfolyam 1—12. szám. — 221 ábrával,

Szerkesztette: FE

TECHNIKA ÉS K

1926. IV. évfolyam 1—49. szám. -

Szerkesztette: THC

BUDAPES

MAGYAR MÉRNÖK- É

(IV. REÁLTANOD

Simó Ferenc

kissombjói

festő

l. Biró Erdkast

98. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Simo Ferenc
festö 1836
l.

Szépmüvèszet

1943. 60. l.

Simó Ferenc

1865-ben restaurálta az alábbi minház első függőnyét.

Ferenczy Zoltán:
A kolozsvári minoriták és minház tört. Kolozsvár 1897. 465. l.

Simó Ferenc

l. Kazinczy lev

XIX. k. 318. l.

48, 71, 280. l.

k csak római tárgyakat gyűjtenek, a görög tár-
el állanak a római ízléshez, vagy is a renaissance
akat kedvelte. Ez így tartott a 18-ik század első
nikor a görög művészetet kezdték közelebbről
m kerülte el a hatást. Míg a franciaországi és
r a legtisztább rokoko árjában uszott, az ama-
ó körül mind azt különösen szerették, a mi à la
szrevehető a XVI. Lajos korabeli művészeten,
érvényre jut.
sztán látjuk, de lehet azért, mivel nagyon közel

az irodalom romantikus lelkesedésének idejé-
ssikus fölfogás ellen s érvényre jut a közép
ozik a régiségkedvelők ízlése is, a figyelem az
észet felé irányúl, rövid idő alatt jelentékeny
emlékekből. A 30-as években ugyan ez az ízlés
zágban is, itt is kezdik becsülni a közép kori
különösen támogatott a 30-as évek nagy iro-
ugo Viktor állott. De a mint az irodalomban a
úgy a megfelelő ízlés a régiségek terén sem

Grafikák a szeretetről

Töltelékszó lett a szeretet. Az ember gyakran a szeretetlenséget takargatja, amikor azt mondja: szeretlek. Sokkal ritkább a szavak nélkül megmutatkozó szeretet. Bár az asszonyok mindig elvárják, hogy a fülükbe súgjuk...

Simon András grafikus mondta ezt kaposvári kiállításán a Megyei és Városi Könyvtárban. *Szeretetközelben* — ezt a címet is adhatnánk a tárlatnak. Az alkotó ősi értékről beszél, s ehhez a hitélet, a Bibliai történetek adják az alapot. Decemberben megjelent könyvének is ez a címe. Simon András ugyanis nemcsak képzőművészettel, hanem írással is foglalkozik.

— Egyik válságos időszakomban, amikor nem értettem, hogy miért nem vagyok boldog, elkezdtem írni. Ekkor jöttem rá: az életnek nem az az értelme, hogy boldogok legyünk, hanem az, hogy szeressünk. A boldogság csak ezután következhet — mondta a grafikus, akinek munkái az Új Emberben, a Kirche und Leben és az Image Magazinban jelennek meg.

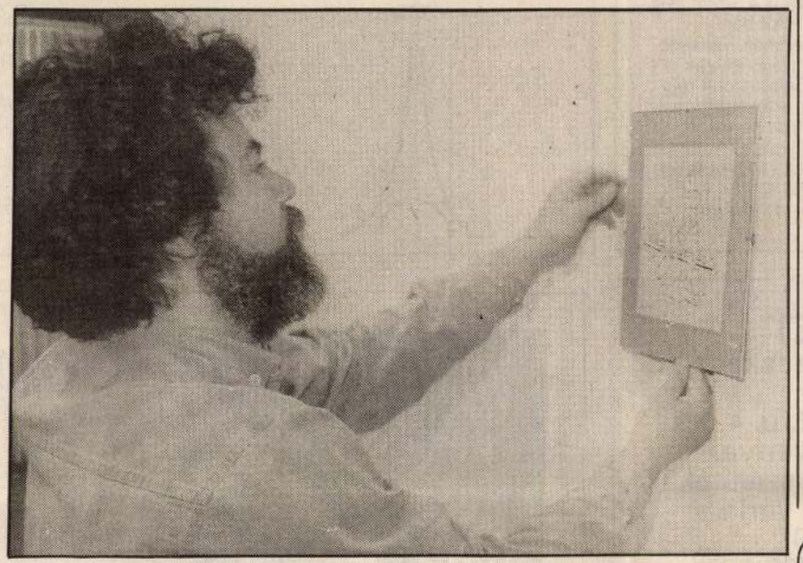

A kiállítást Rumszauer Miklós veszprémi teológiai tanár ajánlotta az érdeklődők figyelmébe. A megnyitón a kaposvári Szent Imre templom gitáros csoportja, valamint a katolikus gimnázium tanulói is közreműködtek.

(Lőrincz)

Hajnali történetek

Horror

Alig két perce állt a hideg éjszakában, már tudta, hogy hiába. A biztonság kedvéért azért még megnézte a menetrendet, aztán halkan, de különösebb indulat nélkül káromkodni kezdett.

Hétfő volt, és már éjfél is jócskán elmúlt, amikor Hajnali elindult Pest felé. Egy gyerekkori barátjánál volt látogatóban, aki valami furcsa okból kifolyólag Érdligeten lakott, távol a várostól, a metrótól meg a McDonald's-októl. Nem volt kedve visszamenni és fölverni a kölyköket [illegible] az utolsó buszt, rekekre, meg a jó meleg szobára, ahol rá várnak izgatottan és rémülten, soha nem ment haza ilyen későn anélkül, hogy szólt volna előtte, már biztosan lezajlott néhány kétségbeesett telefon is, a francba, mért nem áll már meg valaki.

Egyszer csak azt mondta, hála Istennek. Két fényszórót látott közeledni. A hozzá tartozó kocsi szépen, lassan jött, szinte lépésben. Ahogy hajnal mellé ért, egy pillanatra megállt, úgyhogy ő ujjongva ugrott oda, egy másodperccel később már bent is ült, és ahogy finoman bekatzott. Körülnézett. Alig húsz méterre volt attól a helytől, ahol beszállt az autóba. Mi a csuda ez?

Aztán meglátta. Egy férfi feszült a kocsinak hátulról, és tolta teljes erőből a legközelebbi benzinkút felé. A nagy esőben a szerencsétlen észre se vette, hogy közben valaki beült az anyósülésre, aztán kiugrott onnan — a kettő közt egy jólfésült kis szívroham érintésével.

— Hé, maga — kiáltott a férfira Hajnali. — Segíthetek?

— Köszönöm — zihálta az fárad-

Könyvajánló

Nem voltam egyedül

— Beszélgetések az evangélikus közelmúltról —

A könyvben idős, nyugalmazott evangélikus lelkészekkel beszélgetnek a kérdezők a II. világháborút követő évtizedek megélt eseményeiről. A megszólalók vallomást tesznek, feltárják életüket, az evangélikus egyház legutóbbi évtizedeinek történetét: az '56-os forradalom megpróbáltatásait és szenvedéseit, valamint az azt követő diktatórikus politika korszakát. Ezeket a személyes hangú beszélgetéseket különösen érdekessé teszi a beszélgetőtársak egyedi stílusa.

A riportok előtt Mirák Katalin: *Az evangélikus egyház Magyarországon (1945-1991)* című, bevezető tanulmánya általános, rövid áttekintést nyújt az 1945 utáni évtizedekről. Ismerteti a legfontosabb politikai és egyháztörténeti eseményeket, melyek a beszélgetésekben is fel-felbukkannak.

A Nem voltam egyedül cím különösen találó, hiszen az elbeszélők mindegyike elmondhatta magáról a megpróbáltatások éveiben, hogy Istenbe vetett hite segítette a túlélésben.

Ez a könyv nem számonkérés, de az ilyen jellegű emlékezésekre szükség van, hogy a későbbi generációk is ismerjék és megértsék egyházuk múltját. (Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség)

Bánfalvi Katalin

Németh István Péter:
Naplósorok a fehér sportról
A '96-os wimbledoni döntőkor

Mint igazi teniszező, mondjuk,
Szeles Mónika az ellene elkövetett
késes merénylet utáni sokadik napon,
vagy hogy mást ne mondjak, miképp egy szöget
beverő szekercés a szerszám nyelét; szabályosan,
úgy fogtam ütőt újra kezembe.
Sok éve, hogy fölhúroztattam Keszthelyen,
pendül is még, akárha lírai hangszer,
csak fakeretéről itt-ott már lepattogzott
ragyogó gyászfekete lakkja. A garázs oldalának
szerválgatok egyetlen, innenső, pár négyzetméternyi
térfélről vele. Aztán gyorsítom a tempót:
tenyeres, tenyeres, fonák, röpte, satöbbi.
A mindre hosszabb és szebb labdameneteim végén
mégiscsak a fal győz. Állok alatta, amíg
vakít, vakít rám ráérősen s mindentudón, mintha egy
sokszor átmeszelt hajdani napóra homloka volna.

Herceg Árpád:
ma sem, ma is

[illegible] az automata ébresztő szolgálatot hall[illegible]

Simon Áudrás graf.

Computer Orgel

Új korszak az orgonaépítésben

Gyönyörű hangú digitális templomi és házi orgonák Európa vezető gyártójától, nagyon kedvező áron

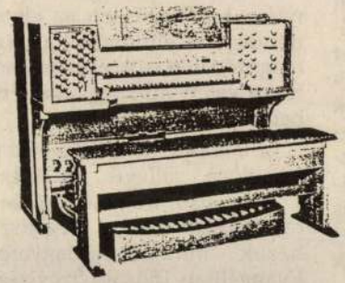

Az AHLBORN ORGEL GmbH magyarországi képviselője: Organo Pleno Bt. Somogyi-Tóth Gábor
1122 Bp. Maros u. 9. Tel./fax: 156-7753
ELŐZETES BEJELENTKEZÉST KÉRÜNK!

Új Kegytárgybolt nyílt...!

a Szent István-bazilika mellett, az 1050 Budapest, hercegprímás u. 4. szám alatt. **A RELIGION-ÜZLETHÁZ**-ban templomi felszerelések, miseruhák, vallásos könyvek mellett teológiai antikvár művek is megvásárolhatók, továbbá foglalkozunk régiség bizományi átvételével és értékesítésével. Várjuk szeretettel a Kedves Vásárlókat, valamint a Kegytárgygyártókat, Művészeket ajánlataikkal. Tel.: 266-5757.
Nyitva: munkanap 10—18 óráig.

HITÉLET
Szolgáltató és Kereskedelmi BT.
Kaposvár, Ady E. u. 4. I/3.
Kegytárgy, gyertya, ajándéktárgy beszállítók jelentkezését várja.
SÜRGŐS!
Tel./Fax: (82) 422-537.

A GAZDAGRÉTI SZENTANGYALOK TEMPLOM ÉPÍTÉSÉRE

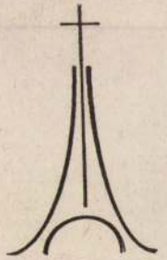

Adománygyűjtés: Gazdagréti Katolikus Templom Alapítvány 10200878-31512222-00000000 Az APEH felé az adóalapból leírható.

Hangpostán normál tarifával: László atya: A vasárnap üzenete 36 Ft/perc Tel.: 06 (60) 505-660 egész héten (0—24 h).

Légitemetés a BTI Rt-vel együttműködve. Információ—Ügyintézés Tel.: 166-9556 munkaidőben.

MAKROVILÁG

MAKROVILÁG ZARÁNDOKUTAK IRODÁJA
1091 Budapest, Üllői út 11—13.
Tel.: 215-0636, 217-5307 fax: 215-2570

Elsőszombati kilenced:

GYÖR (Pápalátogatás) szept. 7.	950,— Ft
SZEGED—ÓPUSZTASZER, (Feszty-körkép) s zept. 21.	1450,— Ft
KAPOSSZERDAHELY (Kaposvár) okt. 5.	1650,— Ft
ZARÁNDOKLATOK:	
RÓMA (Padova—Velence) . Vezeti: Kőrinczy Ferenc plébános. szept. 8—12.	21990,— Ft
ÚJRA—ÚJRA—ÚJRA! SZENTFÖLD gazdag programmal. Vezeti: Arnold János villányi plébános. okt. 17—24.	95650,— Ft
MELK—WACHAU—GÖTTWEIG—KREMS aug. 31.	2300,— Ft
PANNONHALMA aug. 19.	1550,— Ft
VERECZKEI HÁGÓ aug. 18—20.	7990,—Ft

Szentatyára várva: MEGJELENT:
REMÉNYI JUDIT: MI A TITKA? (Morzsák a karizmatikus PÁPA életéből. Előrendeléssel: 560, — Ft. Kereskedelemben: 672,—Ft. Minimum 10 darabot postázunk!)

Palák a gyári árnál
10—15%-kal olcsóbban,
150 m² feletti vásárlás esetén ingyenes házhoz szállítás.
Osztrák lambéria, hajópadló, szlovák fenyő-fűrészáru nagy választékban kapható.
Egyházi intézményeknek további árengedményt adunk!

Cermit

Építőanyag-kereskedés
Balatonfüred, Noszlopy u. 3.
Tel./fax: (87) 341-349; (87) 343-341

Új Magyarország
független polgári napilap

Hetente kétszer, szerdán és szombaton
HITÉLET
rovattal

Megrendelőlap

Név: .....
Lakcím: .....
(ir. szám, helység)
.....
(utca) . . . (házszám) . . . (emelet) . . .(ajtó)

megrendelem az Új Magyarország c. napilapot . . . példányban.

Az előfizetés díja egy hónapra:	650 Ft
negyedévre:	1950 Ft
fél évre:	3900 Ft
egy évre:	7800 Ft

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező kézbesítőnek fizetem.

.....
aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül a következő címre szíveskedjenek feladni:
Vidéken: Postahivatal, helyben
Budapesten: Hírlapüzletági igazgatóság kerületi ügyfélszolgálati irodáin

!!!MÁR kapható – MÉG kapható

Kun Erzsébet a Szeretetről Kunitzer Szonja várva-várt könyve akár a híres *Családmesék* folytatása is lehetne. *„Aki éhes a szeretetre – és ki ne éhezne rá ebben az elgépiesedett világban, amelyben még a jó szó kimondására is alig marad idő – annak szolgáljon ez a kötet mindennapi lelki eledelül."* (580)

Az én igám (Egészen különleges, rövid keresztúti elmélkedések.) A kötet segítségével még közelebb kerülhetünk a kereszthordozó Jézushoz – s megszeretjük a keresztúti elmélkedést. 298 Ft)

Örökimádás – A háború előtt megjelent híres ima[illegible]eménytáblás, nagybetűs

Az Új Ember könyvesbolt ajánlata

Megvásárolhatók az 1969—1990 között megjelent **SZOLGÁLAT** című folyóirat alábbiakban felsorolt számai

1. Papi és világi lelkiség
2. Az Ige szolgálatában
4. Egyház és szentségek
34. Őt hallgassátok
35 „Én is munkálkodom
36 „Én vagyok az Út"
53. Az élet delén
54. Ki a te Istened?
55. „Az örök [illegible]

Simó Ágoston

"A főváros számára készítet alkotások között az első nagy vállalkozás a mezőgazdasági kiállítás dekorálása volt; ebben ... Gádor István, Sándor István, Kiss Roóz Ilona, Simó Ágoston és Csekovszky Árpád vet ek részt."

P. Brestyánszky Ilona: Iparművészek a fővárosért. I. Kerámikusok . - Budapest, 1970. 11.sz. 2
18-20. l.

Simó Ágoston
keramikus

A Csók galeriában Burás Árpád
textilművész és Simó Ágoston
rendezett kiállítást

P. Brestyánszky Ilona: Burás Árpád és Simó Ágoston..
Művészet, 1971 augusztus - 44 lap.

Simó Ágoston
keramikus

„Kavicstorco" (repro)

P. Brestyánszky Ilona: Buzás Árpád és Simó Ágoston.
Művészet, 1971 augusztus – 4 lap.

Simó Ágoston

keramikus

Simó Ágoston keramikus konstruktív megfogalmazású, nyíz-nemzeti gyöbereskből táplálkozó muzikal humanus művészi tartalmat hangsúlyoznak.

P. Brestyánszky Ilona: Buzás Árpád és Simó Ágoston
Művészet, 1971. augusztus - 44 lap.

Simó Ágoston
keramikus

„Penészwázai" sok elismerést hoztak
„nevének. A csók galeriában bemutatott
tej nagyméretű rekotásai mértéktartó-
ak.

P. Brestyánszky Ilona: Burás Árpád és Simó Ágoston . . .
Művészet, 1971 augusztus – 44 lap

Sinó Ágoston
keramikus

1964-ben hés rult a Györi Vagongyár „Vasút fejlődése" cimü müve, valamint a szigeti ére filmszinhár „Lrinyi"-je.

P. Brestyánszky Ilona: Buzás Árpád és Sinó Ágoston...
Művészet, 1971. augusztus - 44 lap.

Simó Ágoston
heraldikus

A Művelődésügyi Minisztérium Toldja
1962-ból való, ugyanisak 1962-es mű
a zirci gyemekóvoda „Három arany
körű hecshé"-je.

P. Brestyánszky Ilona: Buzás Árpád és Simó Ágoston
Művészet, 1971. augusztus - 44 lap.

Simó Ágoston
heraldikus

1960-ban készült a budapesti Georgina úti iskola „Lúdas Matyi"-ja. 1961-ben a somogyvári gyógypedagógiai iskola „Hegyőkiralyfi"-ja.

P. Bristyánszky Ilona: Burás Árpád és Simó Ágoston...
Művészet, 1971. augusztus – 44 lap.

MDK

Simó Ágoston, keramikus

Keramia-kompozíció.

Reg.

— : Építészeti kerámia Műmelléklet: 1. o.

KRITIKA, BP. 1969. május VII/5.

Simó Ágoston kerámikus

Szerepel körzepen a ? kerámikus kiállításán

Vas Népe 1971 III. 14

Sinio Ágoston
heranikus

Érdeklődése az ötvenes évektől kezdve a muralis heránina felé fordul, 1959-ben készült e tárgyban az egri pince-gazdaság „Szeret"-e.

P. Bestyánszky Ilona Bunás Árpád és Sinio Ágoston. Művészet, 1971 augusztus – 44 lap.

Simo Ágoston
keramikus

Vázái, edényei évek hosszú során kicelelt stilusának jellegzetes kifejenői. Tárgyai a leegyszerűsdett formarendszer követelmi-nyei folytán monumentálissá válnak

P. Brestyánszky Ilona: Burás Árpád és Simo Ágoston ...
Művészet, 1971. augusztus – 44 lap.

Simó Ágoston
heraminhus

Művészi hitvallását a Szélabyföld
tradiciói határozzák meg, kifejezés
rendszerében ma már a geometriai
formarendszerig jutott el.

P. Brestyánszky Ilona: Burás Árpád és Simó Ágoston..
Művészet, 1971 augusztus – 44 lap.

Sinio Ágoston
keramikus

Máraiban a kerételi sagyogó farekasmárak helyett, ma már a matt felületeket kedveli.
Márai egyénick.

Brestyánszky Ilona Burás Árpád és Sinio Ágoston..
vészet, 1971 augusztus – 44 lap.

Simó Ágoston
keramikus

A Székelyudvarhelyen született művész a Székelyföldön ismerhedett meg az anyag titkaival és művészete a farekastechnikából indult ki.

P. Brestyánszky Ilona: Burás Árpád és Simó Ágoston
Művészet, 1971. augusztus – 44 lap.

Simó Ágoston

Torzója dr. Baroch József miskolci fog-
orvas tulajdonában.

Műgyűjtő, 1970. 1. sz. 47. l.

Simó Ágoston, keramikus

Körlegen, a Zwingerben rendezték
meg kiállítását.

Szocialista művészetért, 1941.

Simó Ágoston

Emlékére

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztatója 1970. IV. 28.

Simó Ágoston

A KÖR iparművész csoport többi tagjával a Mester utcai piarista helyiségében decemberben kiállít.

Iparművészet, 1968. 5-6. sz. 60. l.

Simó Ágoston

Részt vett az I. Országos Kerámia Biennálén Pécsett.

Iparmüvészet, 1968. 5-6. sz. 59. l.

Simó Ágoston

szerepel az

I. Orsz. Kerámia Biennálén Pécsett

Székely András: Pécsi kiállítások

Nyugat Budság 1968 X. 24

Simó Ágoston

Kerámikus rekonstrukciós rajzok alapján elkészíti az V. László idejéből származó díszes kályhát, amelyet majd az újjáépülő Várban helyeznek el.

Fotó: a kályha és a mester.

XV. századbeli kályha
Pestmegyei Hírlap, 1966. szept. 29. 3. o.

Simó Ágoston

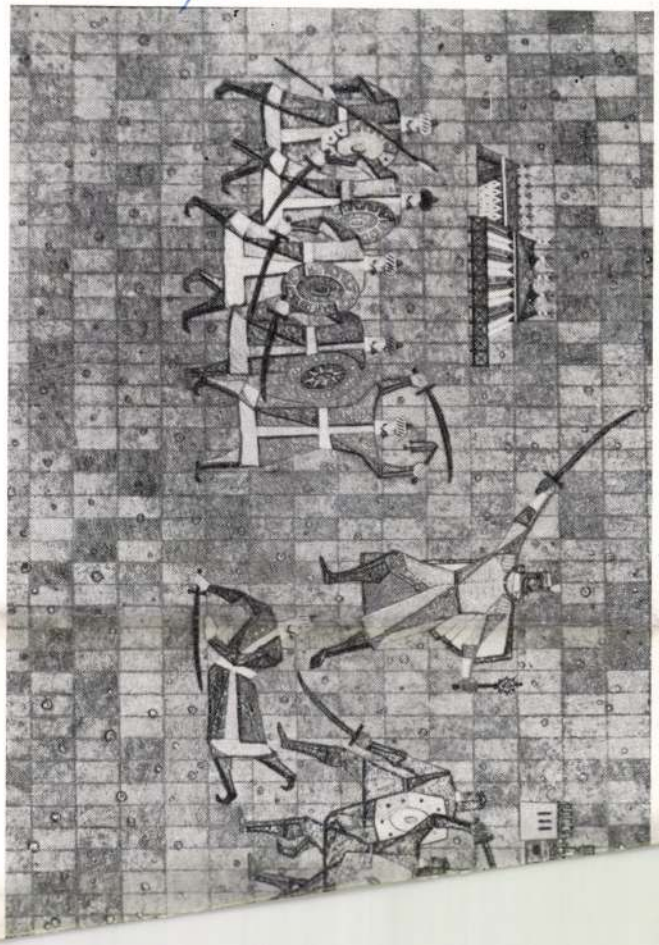

Kritika 1969 V.n.

a házak, melyek mellett napo
melyre ablakaiból rátekint. Jós
szük őket — megszoktuk, hogy
tenek. Az építészeti kerámia, r
szokást akarja megtörni, az esz
akarja előidézni: az épületet di
zíciók nemcsak újdonság—jelleg
rális vagy jelzésszerű vonalaikk
gyelmet, hanem „láthatóvá tesz
felrázzák egy kicsit az embert,
szeti élmény számára is. Az ép
új művészet, kísérleti jellegét az
gött hagyja, s nemcsak a befog
vészi formanyelvével is felnőtté
velője lesz esztétikai kulturánkn
elsősorban: egy új művészet jel

FOTO: KOFFÁN

MDK

Simó Ágoston

Medvék

Mai magyar kerámia kiáll. Siklósi várban, 1968.
Janus Pannonius Mu. füzetei 14.

MDK

Simó Ágoston, Kerámikus

A ferencvárosi
A pincetárlaton nerepel.

– : Kör a pincében 2

ESTI HIRLAP. Bp. 1968. dec. 14.

MDK

Simó Ágoston

Mai magyar kerámia kiáll. Siklósi várban, 1968.
Janus Pannonius Muz. füzetei 14.

Simó Ágoston,

„Zrinyi harca a törökkel"

Kerámia/alrép, 17 m².

Szigetvár, Baranya megye,

„Zrinyi" Filmszínhár előcsarnok.

Tájékoztató 64/65, képző és Iparművészeti Lektorátus

9 l.

Simó Ágoston

„Vasut fejlődése", kerámia falzáj, 16.6 m². Kerámia pillérburkolat, 9 m².

győ - Sopron megye, győ, W. Pieck vagon és gépgyár, központi irodaépület, emeleti hall és orvosi rendelő.

Tájékozható 64/65 képző és Dparmuvészeti Lektorátus 12 l.

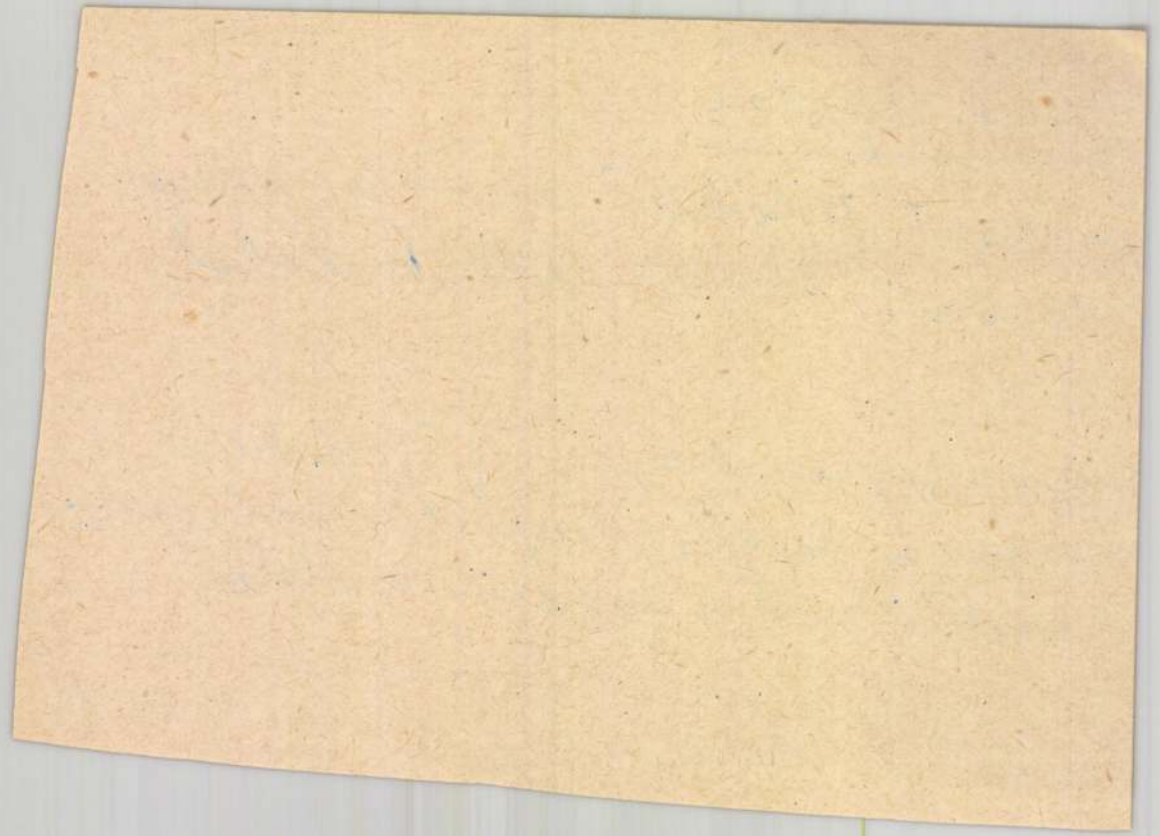

Simó Ágoston

Kerámia falbusztolet, 20 m?

Somogy megye, Siófok, Balaton éllesem.

19 l.

Tájékoztató 64/65 Képző és Iparmiváseti Lektorátu

MDK

Simó Ágoston, keramikus

Rekonstrukciós rajzok alapján kérít el a budai Várba keramia-kályhát. (fényhép.)

–: Korhű kályha 8

ESTI HIRLAP Bp. 1956 szept. 24.

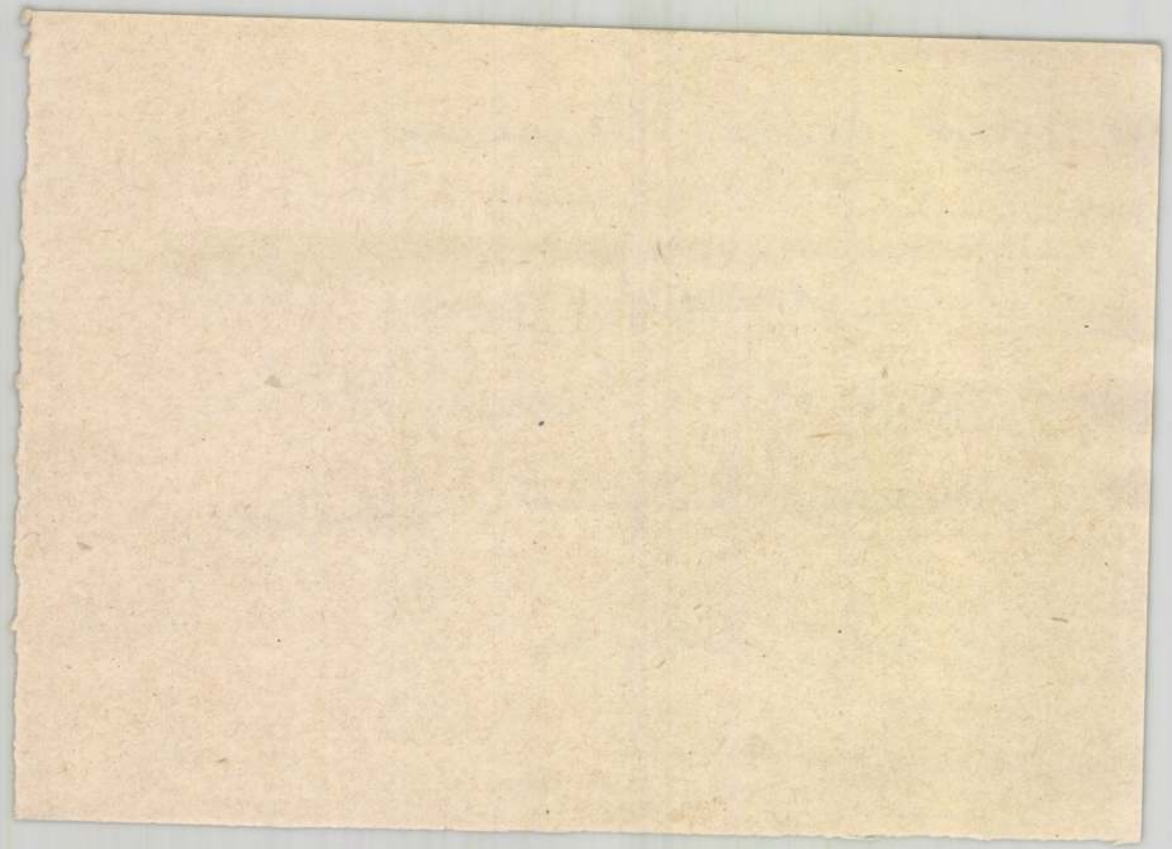

MDK

Simó Ágoston

Kigyókirályfi /Terv. Somogyvári Gyógyp.Int./

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Mics. 1962.

MDK

Simó Ágoston és József

Számológép /Oroszlányi ovoda/

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Műcs. 1962.

Simó Ágoston
keramikus

MDK

Simó Józseffel együtt végezték el
a Fóti Gyermekvarus Argirus király-
fiát és a Ceglédi úti ovoda Török
vasa keramia falkép munkáit.

P. Brestyánszky Ilona: Az új magyar épületkerámia 16l
Művészet, 1961. február.

Simó Ágoston keramikus M.D.K.

Az elmult 20 év alkotó keramikus

faliképe a Győri Vagongyár előcsarnokában

Domanovszky György: Husz év magyar kerámiája
Magyar Nemzet 1965. márc. 14.

MDK

Simó Ágoston

Kerámia falkép, sz.peszt.

Felszabadult Bp. művészete. N.Szal. 196o.

M. D. K.

Simó Ágoston keramikus

Bp. XI. Leglidi-úti óvoda, keramia a tépcsőházban

Társalkotó: Simó József

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 15. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Simo Ágost az Ifjúsági

MAGYAR IFJÚSÁG

1960 DEC 15

esztendejének legnagyobb ré-

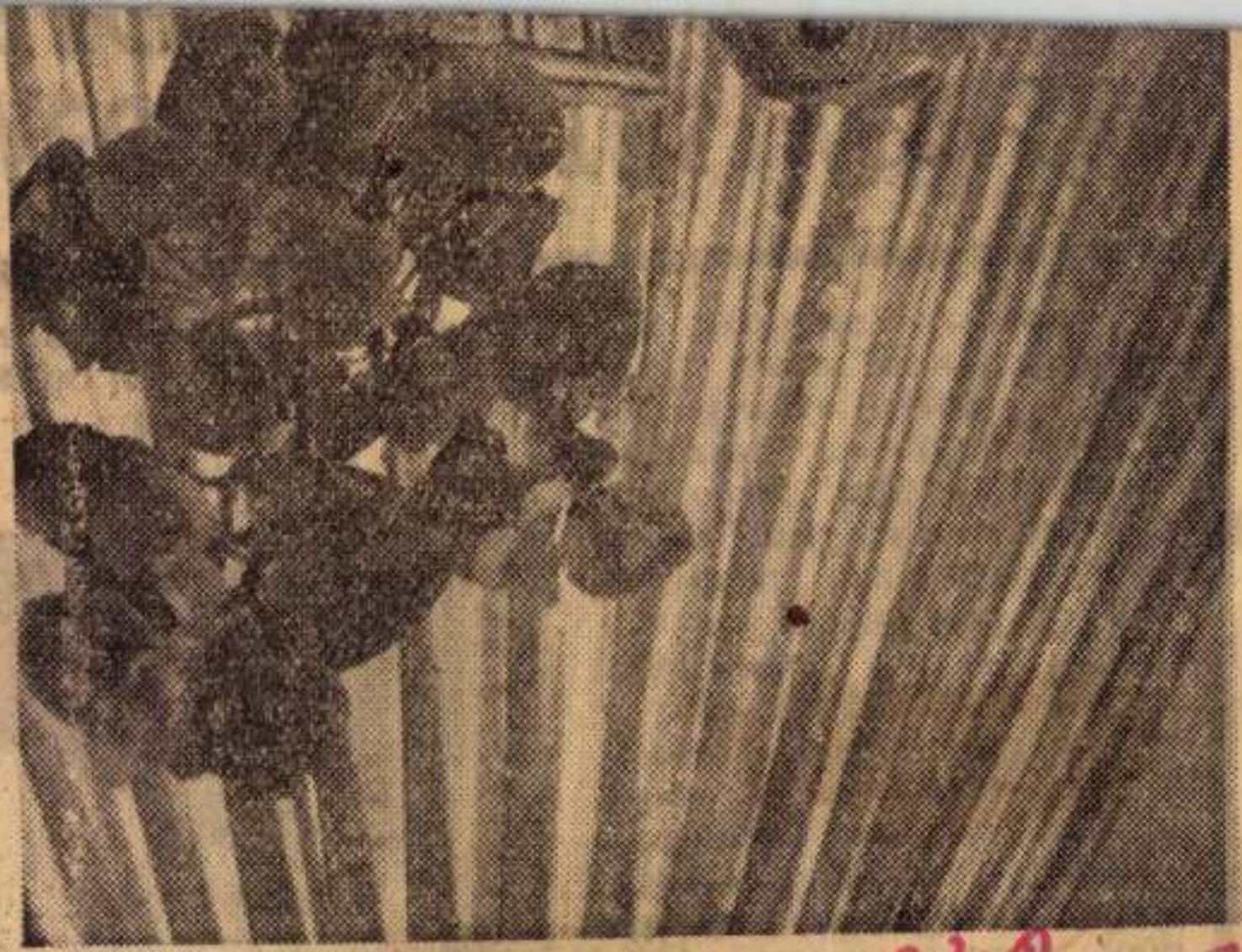

MDK

Simó Ágost

és József „Virágkorsó" c. kerámiája repr.

(Forrás.)

Magyar Ifjúság, Bp. 1958. 7. sz. [6. l.]

MDK

Simó Ágoston

kerámia bagoly lámpatestje második díjat nyert az Iparművészeti Vállalat lámpatestekre hirdetett pályázatán. (repr.)

F. Á.: Fényeskedjenek nekünk!

Nők Lapja, Bp. 1957. augusztus 15. [17.l.]

M.D.K.

Simó Ágoston
keramikus

Az egri Borpalachozó klubhelyiségében
dombormüveit helyezik el.

P.T. Utabb képzőmüvészeti alkotások díszítik vidéki ...
Vemret, 1960. febr. 16

4 l.

N.C.M

Simó Ágoston

A kőszegi löpartárunyban hétfőn kiállítás nyílt három fiatal kerámikusművész alkotásaiból, közlük Simó Ágoston, sikeres hazai és küföldi kiállítássorozat után mutatkozik be a határszéli üdülővárosban.

Magyar Hírlap 1971/193 Sold.

Simó Ágoston
keramikus

Részt vett a XXX.Faenzai Nemzetközi Kerámia Kiállitáson.

.-. Magyar müvészek kiállitásai külföldön.
MÜVÉSZET, 1972.szeptember - 46.oldal

Simó Ágoston

Kiállítása a Csók Galériában

Simó Ágoston kiállítása * Csók Galéria
1970. október

Simó Ágoston

Kerámiái szerepeltek a

Faenzai Nemzetközi Kerámia Kiállításon

Magyar Nemzet 1972 július 23

9. old.

Simó Ágoston

„Kecske" figura mag.: 81

Kerámia Symposion Siklós, 1977.

Sinkó Ágoston

„Aquárium" plasztika mag.: 99

„Madár" figura mag.: 71

Kerámia Symposion Siklós, 1972.

Simó Ágoston, kerámikus

Kiállít Faenzában.

— : Nemzetközi kerámia-kiállítás

2.

ESTI HIRLAP, B..1972. júl. 13.

Siró Ágoston, keramikus

Szerepel a faenzai kerámia-kiállításon.

—: Magyar képzőművének kiállításai külföldön 7.

Népszabadság, Bp. 1972. júl. 14.

Simó Ágoston, kerámikus

Szerepel Fzenzában.

— : [] Az idén ....

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972 máj. 30.

Simó Ágoston

„Bölény" c. mince (samott)
szerepel a III. Országos Kerámia
Biennálén, Pécsett

Népszava 1972 október 27
k.old.

Simó Ágoston
keramikus

Az 1972-es siklósi nyári keramikus
szimpozionon részt vett.

N.Dvorszky Hedvig: "A kísérletezés lehetősége."
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 34.oldal

Simó Ágoston

Az idei 30. tárlaton keránniái szerepelni fognak

Fejér Megyei Hírlap, Székesfehérvár, 1972. júl. 15.

Simó Ágoston

Az idei 30. tárlaton kerámiái szerepelni fognak.

Dunántúli Napló, 1972. jul. 14.

Simó Ágoston.
A müvészi kerámia kategoriájában
állított ki Pacuzában.

B.B.M. Magyar siker Pacuzában.

Magyar Hirlap 1972/208 Fold

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1961 MÁR 14

ESTI HÍRLAP

Középkori kályha mai csempével

1021

Érdekes feladatot kapott *Simó Agoston* keramikus: egy *eredeti középkori kályhát* mintáz meg a Várban helyet kapó Történeti Múzeum részére. Az ásatások során előkerült a kályha alapja és néhány cserépkockája, ezek alapján mintázta meg a keramikus a kályha csempéjét. A kályhához 143 csempe készült, közülük *80-at különböző figurák díszítenek*. A kályha középső részét dongáshátú cserepekből állítják össze, éppen úgy, ahogy az eredetinél volt. A zöld csempékből épített kályha a Vár lovagtermében áll majd.

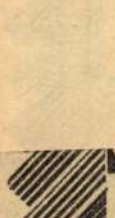

linoleum
gumi
p.v.c.padló
HASZNÁLATA
GYORS EGYSZERŰ

BEPISZKOLÓDÁS UTÁN

Simó Ágoston, kerámikus MOH

Miskolcon mutatkozik be műveivel.

— : Kiállító közösségeket alakítanak az iparművének 9

Népszabadság, Bp. 1967. nov. 28 [Vidéki]

MDK

Simó Ágoston

Kiállitási kritika

Északmagyaro szág 1967 dec.16.

MDK

Simó Ágoston

Kiállitási hir

Északmagyarország 1967 dec.13.

Budapest, 19

MDK

Simó Ágoston

neve említve

Gádor István gyüjt. kiáll. Ernst Múz. 1966.

Simó Ágoston

nagykőrösi kerámikusművén középkori kályhát mintáz a budai vár lovagterme rénére

Pestnyugyi Hírlap, 1967. ápr. 9. 6. o.

Simó Ágoston

Örök naptár c. kerámia szobra
Szomorza kerül (eml.)

Tanácsok hajja 1968 XII. 19

Simó Ágoston

kerepel az I. Kerámia Biennálén

Pécsett

N.N.: Kerámia biennálé

Dunántúli Napló 1968 X. 6.

Simó Ágoston /

Gádor István tanitványa volt az
Iparmüvészeti Főiskolán

Gádor István gyüjteményes kiállitása Bp. 1966.
Ismertetőt ltr. Domanovszky György

Simó Ágoston

Kerámia örök naptára a Tisza pasti gimnázium anlájába
Lerül kolmokon (eml.)

N.N.: Ujabb képzőművészeti alkotások kolmokon

Nyugva 1969 IV. 23

Simó Ágoston

Kerámia öröknaptárát
a Tisza parti gimnázium anlájában
helyezik el.

Nápszava 1969 április 23
2. old.

Simó Ágoston

Kerámia örök nagtára a tiszapakti gimnázium élé kerül Szolnokon

MTI 1969 IV·22

Simó Ágoston

Tovrója
dr. Barsch József miskolci fogorvos
tulajdonában van

Páskány László: A otthon
vonzásában

Déli Hislap 1969 XI. 21

Sinió Ágoston
keramikus

Az épüldkeramika kritikus
eredményes munkát végzett.

Domanovszky György: Hol tart ma a magyar...
Művelet, 1970. február - 21 lap.

Simó Ágoston
keramikus

„Vára" (repro)

Katona Imre: Simó Ágoston keramikus,
Műtiszet, 1970. április - 43 kap.

Sinió Ágoston
keramikus

Jártás a dón és használati keramia
készítésében, legyen az formai konstruk-
ció avagy alakos megoldás.

Katona Imre: Sinió Ágoston keramikus
Művészet, 1970. április - 43 lap.

Sinió Ágoston
keramikus

Nevét igazán ismertte a budai
várban lévő, sokat által nug-
csodált kályhavekonstrukció tette.
A kályhát több mint 1 évig készítette.

Katona Imre: Sinió Ágoston keramikus
Művészet, 1970. április – 43 lap.

Simó Ágoston
keramikus

Munkái a keramiák változatos csoportját alkotják. A un. díp-
váráktól a különböző rendeltetésre
szolgáló tárgyakig.

Katona Imre: Simó Ágoston keramikus
Művészet, 1970. április – 43 lap.

Simó Ágoston
keramikus

Matt márak esetén jobban érvényesül
a formai egyszerűség, a nemesség.
A művész „perzén-varáz" nem egy
ki állításon keltettek feltűnést.

Hatóva Imre: Simó Ágoston keramikus
Művészet, 1970. április – 43 lap.

Simó Ágoston
keramikus

Első munkái főleg farekas technikával készültek, ennek egyik elemre a felrazásos eljárás jellemzi munkásságot

Katona Imre: Simó Ágoston keramikus
Művészet, 1970. április - 43 lap.

Simó Ágoston

Kiállítása nyílt a Csát Galé-
riaban.

Kettős kiállítás
Népszabadság, Jg. 1970, sep. 30.

Simó Ágoston keramikus

Buzás Árpád textiltervezővel közös kiállítása
volt. Megyált X. 2-án.

Ipari Művészet, 1970. IV. 61. l.

Népszabadság, B.v. 1970. okt. 3.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 JUN 3

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Simó Ágoston, keramikus-művész
1021

Új, szép kivitelű alkotással gyarapodtak a megyeszékhely köztéri szobrai. Tegnap, kis ünnepség keretében avatták fel a Lencsési úti 7. számú bölcsőde udvarán Simó Ágoston, budapesti keramikusművész térplasztikáját. Az avatási ünnepségen Csepelényiné Fekete Mária, a városi tanács művelődésügyi osztályának helyettes vezetője mondott rövid ünnepi beszédet, majd az apróságok birtokba vették az udvarukat díszítő, harmóniát, játékosságot, szépséget sugárzó alkotást

Fotó: Gál Edit

TELEX

● **BUDAPE**

Kádár Jánosnak, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága első titkárának meghívására Lazar Mojszov, a Jugoszláv Kommunisták Szövetsége Központi Bizottsága Elnökségének elnöke a JKSZ küldöttsége élén szerdán baráti látogatásra Magyarországra érkezik.

● **BERLIN**

Több mint 3000 küldött részvételével, s a Német Demokratikus Köztársaság számos párt- és állami vezetője — köztük Erich Honecker, az NSZEP KB főtitkára, az államtanács elnöke — jelenlétében kedden a berlini közlekedési palotában megkezdte munkáját a Szabad Német Ifjúság (FDJ) XI. parlamentje. Az NDK ifjúsági szövetségének négynapos kongresszusára több mint 100 külföldi, illetve nemzetközi ifjúsági szervezet képviselői érkeztek. A magyar ifjúsági küldöttséget Köpf Lászlóné, a KISZ Központi Bizottságának titkára, a szovjet delegációt pedig Borisz Pasztuhov, a lenini Komszomol Központi Bizottságának első titkára vezeti.

● **BONN**

Első külföldi útján kedden Bonnban tárgyalt Claude Cheysson francia külügymi-

saság szövetségi kormányának elnöke, aki Lázár Györgynek, a Minisztertanács elnökének vendégeként baráti látogatáson tartózkodik hazánkban, kedden délelőtt — kíséretének több tagjával együtt — felkereste a Bábolnai Mezőgazdasági Kombinátot.

A csehszlovák miniszterelnököt Burgert Róbert vezérigazgató tájékoztatta a nagyüzem tevékenységéről, eredményeiről.

A tájékoztató után lovasbemutató következett, majd a látogatók megtekintették a

Eltemették Ziau

Ahmed Manzur tábornokot, a rövid életű chittagongi lázadás vezetőjét, kedden megölték — jelentette a Reuter és az AFP hírügynökség, a daccai rádióra hivatkozva. A rádió szerint azok a kormányhű tisztek vetettek véget életének, akik Chittagong környékén, a őserdőben letartóztatták, s úgy volt, hogy Chittagongba kísérik a szökésben levő lázadót és családját.

Több tízezer ember gyűlt össze hétfőn Daccában a parlamentnél, hogy lerója végső tiszteletét a szombaton meggyilkolt Ziaur Rahman államfő ravatalánál.

A különböző pártállású bangladesi politikusok hétfői nyilatkozataikban kifejezésre juttatták a megölt államfő iránti tiszteletüket, és egyhangúlag elítélték a véres puccskísérletet. Ilyen értelemben nyilatkozott Seikha Haszina, a néha Mudzsibur Rah-

Simó Ágoston: Kavicstorzó.
Chamotte. 1969
Caillou en torse. Chamotte
Галька-торс. Шамот

ábrázolás felé, amikor falképein a kötött-hurkolt technikát fejlesztette a művészi kifejezés szintjére. Módszere a technikából és az anyagok lehetőségeiből indult ki, falképei a képi elemek technika adta formai leegyszerűsítésével síkszerűekké váltak, monumentális jelleget öltöttek.

Formanyelve, kifejezésmódja az elmúlt években még inkább anyagszerűvé, egyben dekoratívabbá vált. Kifejezési eszközei az anyag és technikából eredő ötletes variációk, a csomózás, a rojtozás, az applikálás, a különféle fonalak keverése.

A Csók Galériában rendezett kiállításán fali- és tértextíliákat mutatott be. Kifejezési rendszere és technikája az utolsó 4–5 évben a műfaj nemzetközi fejlődésének inspirációit követve monumentálissá és sokrétűbbé vált.

A textil falikép, a gobelin nemzetközi nyelvét Lurçat újította meg, de sokat köszönhet a modern európai textilművészet az északi országok művészeinek is. A nemzetközi koncertben új, erőteljes hangnemben szólaltak meg a népi demokratikus országok, elsősorban a lengyelek, csehek és románok, helyi hagyományaik modern áttételeivel.

...mo Ágoston

Faenzában az idén harmadszorra rendezik meg a keramikus művészek nemzetközi kiállítását, melyen művei szerepelni fognak.

Esti Hírlap, 1972. máj. 30.

SIMÓ ÁGOSTON, keramikus

1971-ben a Kőszegi Jurisich Miklós Múzeumban időszaki kiállitása volt:

Simó Ágoston keramiamivész, julius 12-től -31-ig.
651.old

SZÖVÉNYI ISTVÁN: Jelentés a Vas Megyei Múzeumok 1971-72.évi munkájáról.Jurisich Miklós Múz.Kőszeg.
649.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 5-6.
1971-72. Szombathely, 1975

15. Simó Ágoston: Kerámia falikép, Oroszlány, Általános Iskola, 1967

A történelmi ismeretek elmélyítésére szolgál az általános iskolában ez a kétalakos kompozíció. Minden bizonnyal a hűbériség korát idézi – de a dekoratív vonal önmagán kívül semmit nem szolgál, elmélyüléseket pedig különösen nem.

Simó Ágoston

Kerámia falikép

Kovács Gyula: A kifejező és a dekorativ vonal III.
Müvészet, 1978. október / - 34.oldal.

Simó Ágoston, keramikus

Egerben új alkotásokat állítanak fel, a városi már több alkotást is elfogadott, melyeknek felállítása folyamatosan folyik majd. Így a művész műve az autóbusz-pályaudvar mellé kerül.

(Heves)
Népújság, 1978. jún. 17.

Simó Ágoston
(Szilvásvárad, 1925-

Műveivel részt vett az V. Országos Kerámia Biennálén - Pécs, 1978.

- Katalógus a könyvtárban -

Simó Ágoston

15. Simó Ágoston: Kerámia falikép, Oroszlány, Általános Iskola, 1967

A történelmi ismeretek elmélyítésére szolgál az általános iskolában ez a kétalakos kompozíció. Minden bizonnyal a hűbériség korát idézi – de a dekoratív vonal önmagán kívül semmit nem szolgál, elmélyüléseket pedig különösen nem.

Kálmán elitkörében igyekeztek figyelemmel kísérni a kortárs külföldi törekvéseket.[7] Így került sor az amerikaiakra is – előbb csak az európai bemutatók kapcsán, majd a századelőn egyre inkább tanulmányutak, helyszíni tapasztalatok és munkálatok alapján. E híradások széles skálán mozogtak: az amerikai gyári bútoroktól kezdve az iparművészeti oktatásig, a *Tiffany cég*ről szóló hírektől a világkiállításról írt beszámolókig.[8] Az utóbbiak különösen az 1904. évi St. Louis-i bemutatkozásunk alkalmából szaporodtak meg – feltárva az Egyesült Államok addig kevéssé ismert vonásait. A korszak jeles gazdasági írója, Gelléri Mór a kiállítás megtekintése után vaskos kötetben összegezte sokoldalú, ipari, gazdasági, társadalmi és kulturális vonatkozásban egyaránt érdekes, mindmáig figyelemre méltó tapasztalatait.[9] Emellett megsokasodtak a népszerűsítő műszaki-gazdasági kisközlemények is, amiben nagy szerepe volt a műfajt itthon megteremtő Gellérinek.[10]

Ahogy egyfelől a beszámolók, képes tájékoztatók és nagyobb lélegzetű elemzések a sajtóban, másfelől az amerikai iparművészetet és azon belül

2

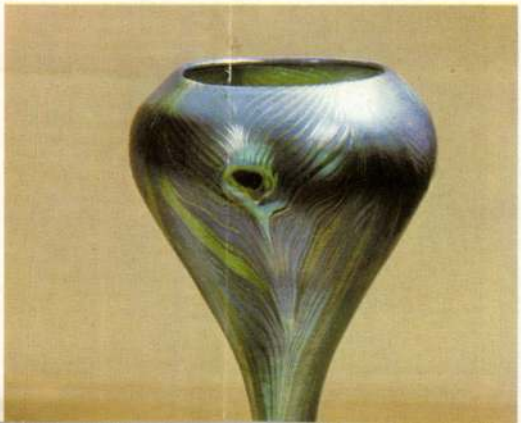

SIMÓ Enikő
Brassó, 1943.
IA Képz. Főisk. Kvár, textiles

Banner Erdély

SIMÓ A'BOSTON

Budapesti képes hir

1924

takarékossági rendszabályok el-
lenére 17 millió frankot tes-
A nagytekint
több mint kéte
s amennyiben
mány nagyob
siet segítségére,
nevét lassanké
egy reformterv
ki, amely szeri
munkatársak ált
mény rövid idő
hajtó intézménn

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

In

A San Francis
az Egyesült Álla

(Selmeczi felv.)

Simó Ágoston kerámikusművész
a Csók Galériában mutatta be
legújabb alkotásait. Képünkön:
a művész egyik szép, hangula-
tos kerámiaszobra.

kisgyerek élt ott,
ma már 600 az összlétszám. A
rezervátum, ahogyan nevezik,
jelképes. Bejáratánál ez áll „In-
dián-terület — Belépés csak in-
diánoknak". A lakók az Egyesült
Államokban élő, sokféle törzs-

SIMÓ ÁGOSTON

Keramikusművész. A Csók István Galériában jelentkezik alkotásaival.

Népszabadság, 1970. okt. 3.

Simó Ágoston.

Kiállítása nyílt — Buza Árpáddal együtt — a Csók Galériában.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap, 1970. okt. 7.

Simó Ágoston

Említve

P. Brestyánszky Ilona: (parművészet) a Szovánosért

Budapest, 1970. nov. 18-20. l.

Simó Ágoston

Keramikus

Részlet az I. Országos Kerámiai

Biennáléról.

Kerámia Biennálé

Dunántúli Napló 1968 X. 6. 7.

Simó Ágoston

"Három kiállitás" c. beszámolójában tesz említést a müvész munkáiról Perneczky Géza. A Csók István Galéria kiállitásán szerepelnek "szépen kivitelezett kerámiái, vázái, táljai és diszitő szobrai."

Élet és Irodalom, Bp. 1970. nov. 7.
XIV. évf. 45. sz. 12. lap

MDK

Simó Ágoston, kerámikus

Kiállítása nyílik meg a
Csók Galériában.

— :Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1970 szept. 30.

MDK

Simó Aporton, keramikus

Kiállítása nyílik meg a
Csók Galériában.

— : Hír —

8.

Népszabadság, kp. 1970. nov. 30.

Sinió Ágoston

kerámikus szerepel a szegedi képcsarnok Kárász utcai bemutató termében megrendezett, „A kör" nevű iparművészcsoport első kiállításán. Dér Endre iso nyitotta meg.

Kulturális króznika szegeden.. (Kultura - Tudomány)

Magyar Hírlap, 1968 június 8. 9. l.

Simó Ágoston
keramikus

Visszonylag korán kialakitotta
sajátos művészi nyelvezetét.
A népművészet eredményeiből
indult ki.

Katona Imre: Simó Ágoston keramikus
Művészet, 1970. ápriles - 43 lap.

Simó Ágoston
keramikus

Gádort vallja mesterének
Simó, Érthető ha munkás-
ságában is jelen vannak azok
a vonások amelyek Gádor
művészi kivékenységét jellemzik.

Katona Imre: Simó Ágoston keramikus
Művészet, 1970. április - 43 lap.

Sinic Ágoston

Kronikus

Gádort vallja [illegible]

Sinic, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Latorca Imre: Sinic Ágoston kronikus

[illegible], 1970. [illegible] - 43 [illegible]

Simó Ágostán

Emlétve

Budapesti kiállítások az év másoslik felében
Magyar Nemzet, Bp. 1970. jún. 26.

Simó Ágoston
keramikus

Néhány évvel ezelőtt készítette
a „Medvebocsok" cirmi kompo-
zicióját, amelyben a játékosság
elemei dominálnak.

Katona Imre: Simó Ágoston keramikus
Művészet, 1970. április – 43 lap.

Simó Ágoston
keramikus

Síp-várával sikeresen szerepelt kiállításokon. Már ainak homoly szíme, tónusa és formáinak mértéktartossága harmonikus egységet alkot.

Kortonsa Jonne. Simó Ágoston keramikus
Művészet, 1970. április – 43 lap.

Simó Ágoston
keramikus

Mintegy két évtiede foglalkozik
az agyag műrészetével. Erdélyben, Székelyudvarhelyen szülelett és az ottani agyagipari szakiskola növendike volt.

Katona Imre: Simó Ágoston keramikus
Műrészet, 1970. április – 43 lap.

Simó Ágoston
Keramikus

A Szilebyndvarhelyi egyegyházi szakiskolai tanulmányai után a budapesti Iparművészeti Főiskolán folytatta tanulmányait.

Katona Imre. Simó Ágoston keramikus
Műrészet, 1970. április – 43 lap.

MDK

Simó Ágoston, kerámikus

felület-megmunkálási módok
(Pécsi kerámia-biennálé).

Székely András: Pécsi Kiállítások 7

Népszabadság, Bp. 1968. okt. 24.

Simo Ágoston

Kerómia falkép, 1959, 50 x 110 cm
III. SZTK.

A felszabadult Budapest művészete
Budapest, 1960. Kiállítás, katalógus
361

MDK

Simó Ágoston

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1968 juni.8.

MDK

Simó Ágoston, keramikus

Megbízásból egy eredeti középkori kályhát másolt meg a Történeti Múzeum részére.

–: Középkori kályha mása csempével 3

ESTI HIRLAP Bp. 1967. márc. 14.

Simó Ágoston, kerámia

4. orsz. iparműv. kiáll. Miskolc. 1959.

MDK

Simó Agoston

Simó Agoston /keramia/ műveivel szerepelt a IV.Orszg.Iparm.Kiall.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarnok Budapest 1959.Dec.18 - 1960.Jan.31. Katl

M.D.K.

Simó

nevét említi:

Bencze Gyula: Képzőművészetünk tegnapja, jelene fejlődésének néhány kérdése

Művészettörténeti Értesitő, 1965, XIV, évf. 3.sz.

235. old.

MDK

Simó

Pázmándi Horváth Endre arcképe. Rajzolta Simó.
Perlaszka acélmetszete. Repr.

Domanovszky Sándor: Magyar müvelődéstört.
V.k.Bp. é n. 288, 672.l.

Szinó Ágoston
keramikus

M.D.K.

Az Oroszlányi Béke Szálló előcsarnokat Jarics Vitér cimű keramikája díszíti

K.E.: Képzőművészet Oroszlányban
Művészet, 1962. febr. – 8 l.

Šimó Ágoston keramikus M.D.K.

Faliképe a siofoki nagy étteremben

Domanovszky György: Husz év magyar kerámiája

Magyar Nemzet 1965. március 14. lo. 1.

MDK

Simó Ágoston

kerámia

4. Orsz. Iparmüv. kiáll. Mücs. 1959. dec.

Simon András grafikus Hangtalan jelek című kiállítása

Időpont: Május 10. 17.30-tól
Helyszín: Vörösmarty Művelődési Ház, Kaszap István u. 6.
A belépés díjtalan

2004

Megnyitja Dr Sinoros Szabó Katalin művészettörténész

18 órától: Beszélgetés Simon Andrással

Beszélgetőtárs:
Bakonyi István irodalmár, irodalomtörténész a Vörösmarty Társaság elnöke

Közreműködik:
F. Dőry Magdolna Radnóti díjas versmondó

Simon András néhány éve mondandóját a vonalakon kívül szavakba is önti. Megjelent kötetei: *Elmélkedések rajzban és írásban; Életed üzenet*

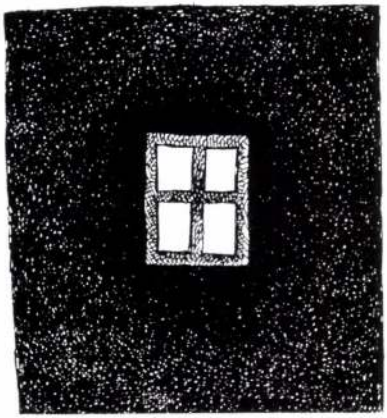

„ A mosoly
vidáman világító
kisablak
a közöny
sötét éjszakájában."

Idézet Életed üzenet című könyve 72. o.

Oroszlánkörmök 3.
Repülő, hajó, autostop

Időpont: május 12. 17 óra
Helyszín: Városi Könyvtár, Széna tér 6.
A belépés díjtalan

Műveit kiállítja: Varga Veronika a Képzőművészeti Egyetem hallgatója

A kiállítót és verselő, zenélő barátait bemutatja Nagy Éva Júlia építész

Szaxofonon közreműködik: Jelasity Péter

Sinkó Ágoston kerámikus

Pogány Gábor: Kerámia, mint

Simó Bertalan és Bertalanné

A szovátai müvészek "emberfejü, csicsesfülü, furfangos kancsómüvészetéről" ad számot Banner Zoltán: "Csillagfaragók" c. könyve, melyről a lapban Szepesi Attila, azonos cimmel ir, felsorolva az abban szereplő müvészeket és munkáikat.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. aug. 26.
XVI. évf. 35. sz. lo. lap.

Simó János, [iparművész, ?]
díszkovács

Megemlítve.

Maros Dénes: Díszkovácsok 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 17.

MDK

Simó József

Apa,fiu és unoka együtt festi a herendi porcelánt.
Magy. Nemzet, 1949. okt. 23. 7.1.

Simó József

keramikus

1943 ban 17 éves

szül. Kékelyudvarhely (?)

lárd

Vrány Elemér

Levente nincsenek

89. l. Keppel

Kályhatöredék, XVIII. sz. beli

IX. 45.

Simó József, iparművész,
keramikus

Csiszár Albert építész támogatásával került Herendre. Keramikus iparművész lett. Most, 47 éves korában a Budapesti Porcelángyár igazgatója. Maga is nevelő munkát végez. Felfedezettjei: Mittelholcz Mihály, Nagy József (gépész), Szemlér Magda, iparművész.

Máté György: Agyagformálók, emberformálók
4–5. o.

Népszabadság, Bp. 1971. szept. 9.

Simó Gábor

építész

Simó Gábor okl. építész és építő-
mester, II. Batthyány-u. 12.
15[illegible]

Bptávb 1940 szept.

3/1935.tfo.sz.

A MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

Rákos u 10

BUDAPEST.

VI., Aréna ut 41.sz.

alból.

nyozva.

Sírnó és Kudelka

Béhár az Attila utcában Budapesten

Repr.

Tér és Forma

1936. 350. l.

Simó Gábor

hegedűkészítő czer-
mester Remetszegen
XIX. sz.

Emlitve
Molter Károly
visszaemlékezésében

Kovács László:

Séta bölcsőhelyem
körül. Erdélyi ké-
peskönyv. Bp. 1940
90. l.

osultak részére

11. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás
:felügyelőket, hogy büntetőjogi felelősség mellett
-én vagy 30-án (szerdán és csütörtökön)
ztkészletbejelentési ürlapokat, valamint
alapján készült **„Ismertetést".** A házmegbízott
kiadott „Ismertetés" alapján összeállítva felsorolni
an lakók közül 15 dkg-os fejadagra jogosultak, majd
ket a kiosztási jegyzék megfelelő rovataiba beírni
rtoznak.
ól készített kiosztási jegyzéket a vissza-
hó 31-én (pénteken) vagy február hó 1-én
illetékes körzeti jegyfióknak, ahol a beszol-
roltak részére napi 15 dkg kenyérre

MDK

Simó Gábor épitész

Tér és Forma 1937, 199 l.

Simó István
kissóstyánosi
festő

Műcs. kiáll. 1937 tól
Pipics 120. l.

Simó

tollrajz illusztrációk
Garay János: Az
obsítos c. költeményé-
hez.

Repr.
Kis Ujság 1943. jun. 13

nem azonos
Simó Ferenccel

62. DERŰS ÖREG

SIMÓ JÓZSEF

MEGHÍVÓ

A MAGYAR-SZOVJET BARÁTI TÁRSASÁG, A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK
SZÖVETSÉGE ÉS A KIÁLLITÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHIVJA ÖNT AZ

ÉSZT GRAFIKAI ÉS IPARMŰVÉSZETI

KIÁLLITÁS MEGNYITASÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET MONDJ:

SIMÓ JÓZSEF

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE IPARMŰVÉSZETI TITKARA

1964 FEBRUÁR 29-ÉN, SZOMBATON, DÉLI 12 ÓRAKOR
A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIALLITÓTERME
BUDAPEST, V., DOROTTYA U. 8.

OFFSET . BUDAPEST

MDK

Simo József

beszámol a Zsolnay porcellán brüsszeli sikertelen szerepléséről.

Esti Hírlap 238. sz. 1958. okt. 1o 2 old.

M.D.K

Sinkó József
keramikus

A Magyar Képzőművészek
Szövetségének iparművészeti
kara lett.

— : A Magyar Képzőművészek Szövetsége. . . .
Művészet, 1963. március – 44 kép

M Dk

Simó József, keramikus

Iparművész-titkár lett.

– : Megválasztották a Magyar Képzőművészek Szövetségének új elnökségét 8. l.
Bp. 1963. febr. 26.

NÉPSZABADSÁG

melk

Simó József

Kerámia Kepe (szászvári iskolában)

Lehőcz Mária: a x magy. Képzőm. kiállításról

Jelenkor 1962. 4. sz 541. l

Simó József M.N.K.

" János vitéz"

Tillai Ernő: Kiállitás

Magyar Épitőművészet 1962 /4. 51.1.

Mb.

Simó József

kerámia

4. Orsz. Iparmüv. kiáll. Mücs. 1959. dec.

Simó József keramikus M.D.K.

A győri szélesvásznu filmszinház előcsarnokának kerámia faliképe.

repr.

Épült: 1958-196 0.

Magyar Építőművészet 1962/1. 36, 37.l.

MDK

Simó József

/kerámia/ Repr.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarnok
Budapest 1959.Dec.18 - 1960.Jan.31.Kat.

Simó József, keramikus M.D.K.

az építészeti tanulmányok-
ból tért át a kerámiára. Témáit
a magyar mese világ gazgadsá-
gaiból meriti és munkáiban
érdekesen egyesíti a népművészet
hagyományait a legmodernebb
irányzatokkal. 1959-ben készült
Török pasá-ja, vagy a fóti gyermekváros
„Argonaus hirályfi" c. fali képei a legjobb
alkotásai.

Ilona Pataky-Brestyánszky: Moderne ungarische
Keramik.
Bp.1961. Corvina, 54.old. 48 k.,köztük 8 sz.t.,
48.old. 48.a.

Simó József, [iparművész?] M.Dk

Megnyitó beszédet mondott a kult. Kapcsolatok Intézetében rendezett tárlaton.

–: Megnyílt az Ifjú grafikusi és iparművészeti kiállítás 5.

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1964. márc. 1.

MDK

Simó József

Simó József /kerámia/ műveivel szerepelt a IV.Orszg.Iparm.Kiáll.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarnok Budapest 1959.Dec.18 - 1960.Jan.31. Katl

Simó József, [Keramikus] MD4

Kétnégyzetméteres faliképe – kerámia –
: a János vitéz Prága megy.

Ai: A János vitéz, a Nóra, a Turridu Prágába
utazik 6.1

ESTI HIRLAP, bp. 1961. jan. 5.

M.D.K.

Simó [József]. keramikus

Kerámiáit az épitészeti művel jó összhangban felfogott munkák körött említi:

D.Fehér Zsuzsa: Mai képzőművészetünk néhány problémájáról.
Művészettörténeti Értesitő, 1962. ~~xxfxx~~XI.évf. 1.sz.
53.old.

Simó József

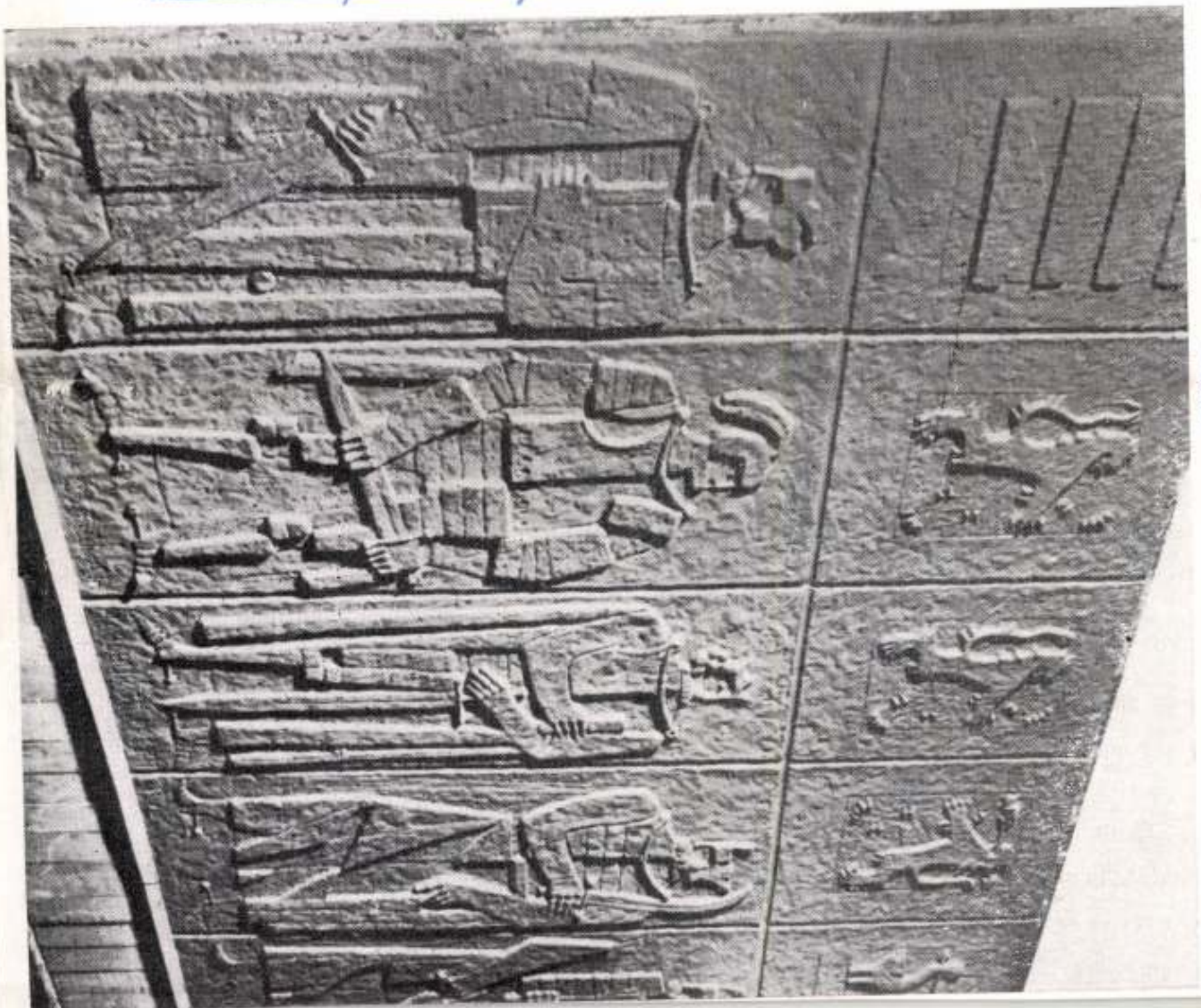

Kutika 1969 Ü.m.

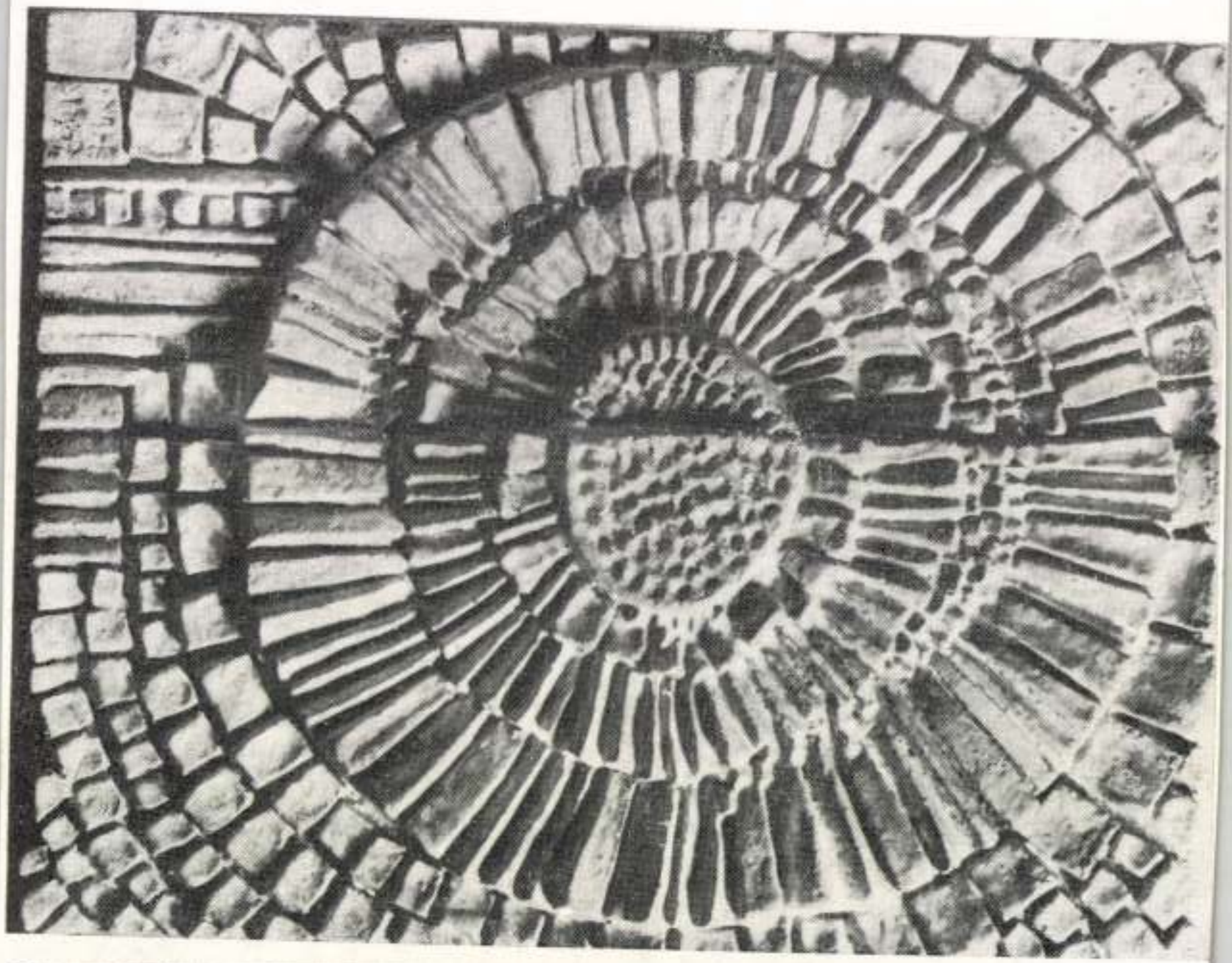

A mode

Simó József

Kerámia faliképe a „Egyesvári termál-fürdő és fedett uszoda"
fedett uszoda terébe.

Magyar Építőművészet 1968. 5. n. 53. l.

Linió József

Kerámia falképet készít a
nyírbátori járási pástszékház
részére

N. N.: Ujabb képzőművészeti alko-
tásokkal gazdagszik megyénk

Kelet Magyarország 1968 XI. 24

Simó József

Mesámikus az egri Árnyékszalai n-i főpince hegiségébe tervezett kompozíciót

Magyar Nemzet 1968. jún. 29. 4. o.

Sitkó József /

Gádor István tanitványa volt az
Iparmüvészeti Főiskolán

Gádor István gyüjteményes kiállitása. Bp. 1966.

Ismertetőt ker. Domanovszky György

Simó József, iparművész

A Munkácsy-díj II. fokozatát kapta.

– : Kiosztották a művészeti díjakat

2.

ESTI HÍRLAP, Bp. 1966. márc. 31.

MDK.

Simó József

Szállodadekorációiról

Müvészet 1966 dec.p.25.

Simó József, iparművész
Kerámikus

704

A prágai sajtó elismerésével ír
kerámiáiról.

-: A prágai magyar iparművészeti Kiállítás
sikere 10. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. febr. 4. [Vidéki]

M. D. K

SIMÓ József keramikus

Kerámia falkép (Budapest) a Főváros Idegenforgalmi Hivatalának Roosevelt téri helyiségében

Dutka-Tekvös: Szebb lett Budapest városkére

Magyar Nemzet 1864. (XVII.) jan. 3. 4. l.

Simó Józse f keramikus M.D.K.

Keramia falikép a nyirbátori MSZMP -székház bejáratához

Napló

Magyar Nemzet 1965. nov. 28. 10. 1.

Simó József
Keramikus

M.D.K

Munkáit kiállította a tár-
laton.

Szentes Lajos: Keramika az V. Országos ....
Művészet, 1966. április - 22 kap

M.D.K

Sinkó József
iparművész

A Munkácsy Mihály díjat kapta
az 1965-ben készült kerámia fali-
képeiért

— : 1966. Állami és Kossuth díjasai
Élet és Irodalom, 1966. ápr. 2. - 2 lap

Simó József MDK

A fóti Gyermekváros ebédlőfalait fenti művész alkotása is disziti.

Esti Hirlap 136 sz. 1959. jun. 12. 2 old.

Simó József

Művei a IV. Iparművészeti Kiállításon.

említve.

Valóság, 1960 2. sz. 67. l.

Simó J ózsef keramikus M.D.K.

Térelválasztó rácsa a siófoki nagy étteremben

Domanovszky György: Husz év magyar kerámiája
Magyar Nemzet 1965. március 14. 10. l.

Simó József keramikus M.D.K.

Falikép a fóti gyermekváros egyik ovódájában,
a győri Általános Iskola előcsarnokában

Domanovszky György: Husz év magyar kerámiá-
ja
Magyar Nemzet 1965. március 14. 10. 1.

Sinó József
keramikus

M.D.K.

A Bihe Szálló előterét díszíti
Jancos Vitér cinnü keramiája
Oroszlányban

K.E.: Képzőművészet Oroszlányban
Művészet 1962 febr. — 8 l.

Simó József keramikus

M.D.K.

Az elmult 20 év alkotó keramikus

Faliképe a fóti gyerme város egyik óvodájának foglalkoztatójában és a győri Ált. Isk. előcsarnokában

Domanovszky György: Husz év magyar kerámiája
Magyar Nemzet 1965. márc. 14.

.

M.D.K.

Simó József keramikus

Az elmult 20 év alkotó keramikusa

térválsztó rács a siofoki nagy étteremben

Domanovszk György: Husz év magyar kerámiája
Magyar Nemzet 1965. márc. 14.

Simó József M.D.K.

Választmányi tag

Dutka Mária: A Képzőművészek Szövetsége megválasztotta uj vezetőségét

Magyar Nemzet 1963. február 17. 9.1.

MDK

Simó József, kerámia

4. orsz. iparmüv. kiáll. Mücs. 1959.

Simó József, iparművész

MDk

A Munkácsy M.-díj II. f.-t kapta.

– : Kiosztották az idei irodalmi és művészeti díjakat 7

NÉPSZABADSÁG, jún. 1966. ápr. 1.

Simó József

térelválasztó zárás, Zerámia, 19m?

Somogy megye, Siófok, Balaton
étkezem.

19 l.

Tájékoztató 64/65 Képző és Iparművészeti Lektorátus

M.D.K.

Simó József

Mérrácsok, krámiaképek.

Üveg,kerámia és porcelán. Bp. 1967.

90.1.

Simó József

V. Orsz. Ipars. kiáll. Miss. 1965.

Simó József

„Kinizsi" tezámia dombos műve a pécsi Jókai utcai Ált. Iskola főbejáratát díníti (említve) 1965.

Történelmi tezámia falképe (1965) a mosonnagyaróvári hez. gazd. Akadémia Kollégiumának Társalgóját díníti (említve)

Jelentős 1966 VI.n. 561 old.

Simó József, keramikus M.P.K.

(1926 -

nevét az új irányokat kereső modern iparmivészet hőrt emeliti a szerző.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 957. old.

Simó József

Török basa. Relief. 1959.
Repr.

p. Bratyánszky Alona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
49.o.

Sinkó József

Iparművész

II

Munkácsy Mihály dij II. fokozatát kapta 1966-ban.

Kiosztották az idei irodalmi és müvészeti dijakat
Északmagyarország 1966. ápr. 1. 4.l.

Simó József

Kerámia falkép, Cegléd i úti óvoda
Budapest látképe, 1960, Kerámia
falkép, Ibusz

A felszabadult Budapest művészete
Budapest, 1960. kiállítás, katalógus
38 l.

Simó József

kerámikus

a.) „Török basa" c. munkája (népmesét dolgozfel)

b.) a győri mozi falképe (győr történetét sűrűti)

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
42.o.

MDK

Simó József

neve emlitve

Gádor István gyüjt.kiáll. Ernst Muz.1966.

MDK

Simó József

„Győri városképek", Zerámia falrép, 10 m².

Győr - Sopron megye, Győr, Álmos u. 16 tantermes Ált. Isk.

Tájékoztató 64/65, képző és Iparmüvészeti Leltárátus

13 l.

MDK.

Simó József

készitette a kaposvári termál-

fürdő faliképét

Somogymegyei Néplap 1967 ápr.16.

MDK

Simó József, keramikus

Kerámia - kompozíció

Repr

— : Építészeti kerámia Műmelléklet: 1. o.

KRITIKA, BP. 1969. május VII/5.

Simó József
1021

Simó József kerámia térfala a Duna Intercontinentalban

A Duna Intercontinental eszpresszójában álló kerámia térfal egyike a centenáriumra készült műalkotásoknak.

A mintegy három éve működő létesítmény beruházói a különben rendkívül igényes, magas művészi színvonalon berendezett szálloda kissé szerényebbre sikerült kávézóját kerámiafallal, faliképpel akarták díszíteni. Simó József kerámikus kapott megbízást a munkára. És a mű, minden bizonnyal a választott téma miatt is — tisztelgés a centenáriumára készülő Budapest előtt — túlnőtt az eredeti elképzeléseken. Széles időskálát ölelt fel, nagyvonalú, elegáns mintázásra adott lehetőséget, és alkotója eddigi legkiemelkedőbb művévé vált.

A város — és ugyanakkor az ország — történelmének néhány legfontosabb mozzanatát idézi elénk a kerámia fal. Közel kétezer esztendőt, rég elmúlt időket is vallat az emlékező művész.

Az iniciálészerűen keretbe foglalt, súlyos figurák között átmeg átjár a fény, életre kelti és átmelegíti a máz finom, tartózkodó tónusait. A fal szerkezeti tagolása nem alkot szigorú ritmusképletet. Sokkal inkább tevékeny részese a kompozíciónak

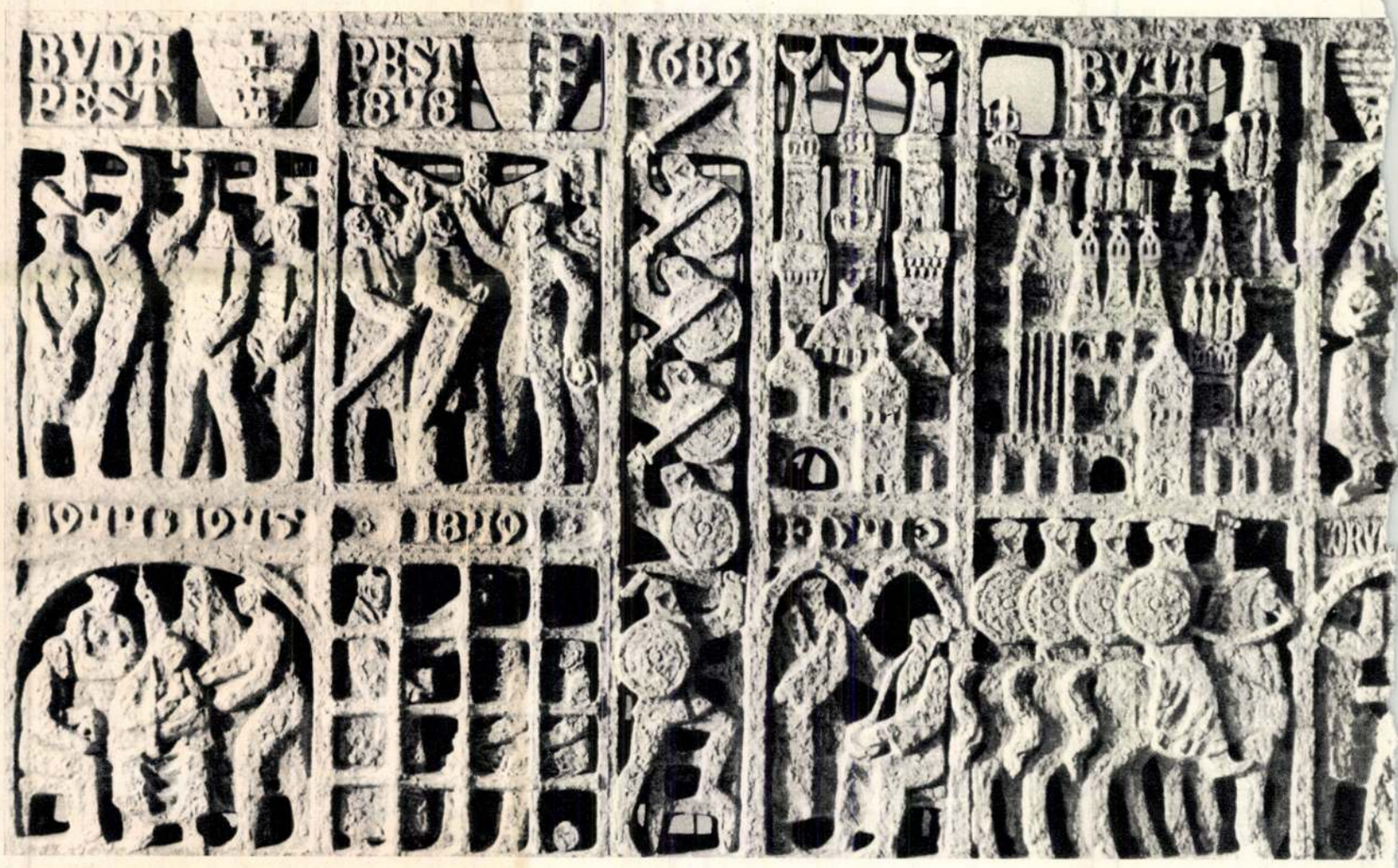

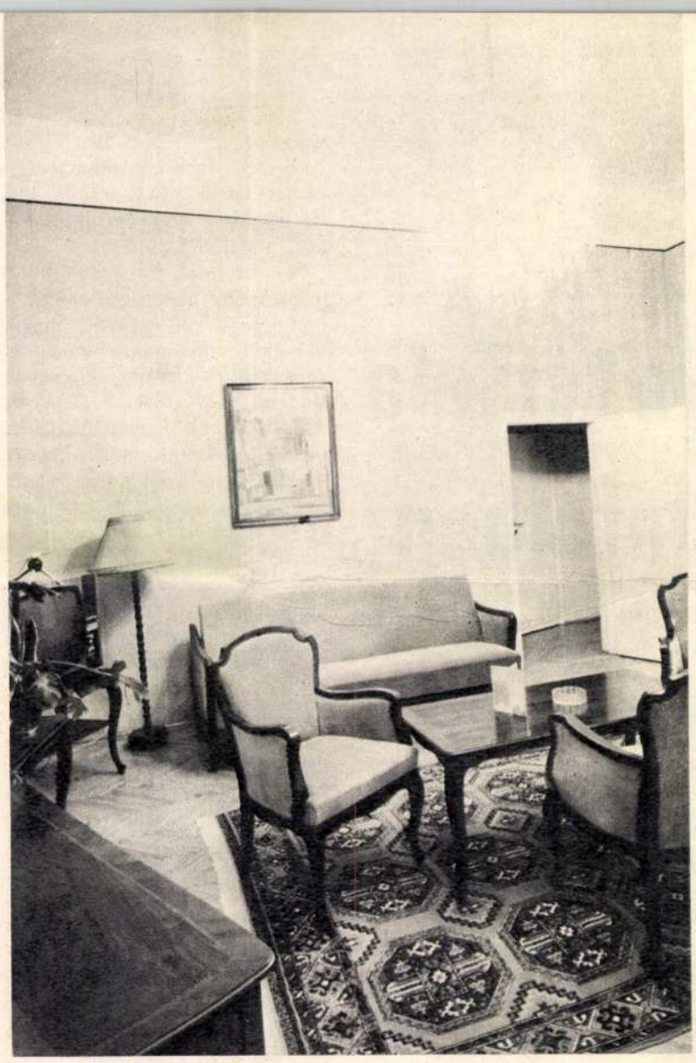

Szobarészlet (Csigó László felvételei)

Bródy fia: Hunyadi Sándor. Egyik írásából tudjuk, hogy végül is lakást vásárolt a levegősebb, egészségesebb Budán. Néhány nap múlva azonban az öröklakást — ráfizetéssel — eladta, hogy visszaköltözhessen a szállóba. Nem bírta ki a Royal nélkül, hiányzott neki a szobájával szemközti, Hársfa utcai ócskavastelep mások számára elviselhetetlen zaja . . .

Egy ideig, élete keserves korszakában, illegális lakója volt a Royalnak Nagy Lajos. Kellér Andor írja meg Titkos lakó című könyvében: Zsolt Béla és Kálmán Jenő Royal-beli szobájában bújt meg az üldözött író, bejelentés nélkül, jó időn keresztül. A Royal ötödik emeletén, az úgynevezett varjútanyán lakott az egykori híres leleplező riporter, Fényes László, akinek ajtaja előtt reggelenként nem ritkán sorban álltak a cikkek adatait szolgáltató ügyfelek.

Néhányszor a Royal dísztermében rendezték meg a Nyugat folyóirat előadóestjeit, valamint a Vajda János Társaság felolvasó üléseit. Szomory Dezső egy kis írásremekének („Botrány az Ingeborg-koncerten") a Royal hangversenyterem a színhelye. A külföldi művészek is kedvelték a szálló hangversenytermét, mert itt, felléptük után felhevülten, nyomban szobájukba vagy a szálló éttermébe mehettek.

A Royal lakója volt a némafilmek első férfisztárja, a daliás termetű férfiszépség, Valdemar Psylander is, aki a Royal közelében nyílt Royal Orfeumban (ma: Madách Színház) egy filmszkecsben lépett fel. Valóságos ostrom alatt tartották az autogramkérők; a Royal portáját elárasztották az akkori idők illatozó, rózsaszínű levélkéi, köztük nem egyben a gyakorta dúdolt, naiv szöveg: „Óh, Psylander Valdemar, Ugy-e, hogy szeretsz, Valld be már . . ." És amikor a némafilmek neves női sztárja, Asta Nielsen lakott a Royalban, a szálló kapuja előtt összegyűlt autogramkérők tömegét nemegyszer rendőri segédlettel kellett szétoszlatni.

1915: a Royal Apolló mozi megnyitása

A Royal szálló hangversenyei, báljai az első világháború kitörésével véget érnek. Az óriási díszterem helyén 1915. október 31-én Royal Apolló néven megnyílik az ezerszemélyes, első fővárosi nagymozi (a mai Vörös Csillag). A megnyitó előadáson a Tetemrehívást, az Arany János balladájából Kolozsvárott Janovics Jenő dr. és Garas Márton rendezésében készült filmet mutatták be, Berky Lilivel a főszerepben. Az előadás előtt ő mondta el a prológust is.

A Royal Apolló adott hajlékot 1922-ben a Thalia utódaként szereplő Új Színpadnak (mely 1912-től a Magyar Építőmunkások Országos Szövetsége Aréna út és Dembinszki utca sarkán volt székházában működött). Az Új Színpad a Royal helyiségében Nagy Adorján, később Németh Antal és Andai Ernő vezetésével tartott előadásokat. 1923 őszén a rövid életű Pesti Kabaré kapott otthont a Royalban: a műsorban a Vígszínház két neves színésze: Góth Sándor és Góthné Kertész Ella, majd Medgyaszay Vilma szerepelt.

A Royal a két háború közti időszakban is megőrizte művész-szálló jellegét. A vendéglátó helyiségek bérlője rövidesen megnyitotta Budán a ma is népszerű Kis Royal éttermet. A szálló éttermi üzeme rendszeresen részt vett a budapesti nemzetközi vásárokon. Az étterem 1938-ban a párizsi világkiállítás nagydíját nyerte el.

1944. március 19-én a Royal valamennyi helyiségét megszállták a németek. A felszabadulás után a szálló évekig hivatalnoknak adott otthont. 1953-ban kezdik visszaalakítani szállodává. 1956-ban az épület csaknem teljesen kiég. 1961. augusztus 21-én a nagymértékben újjáépült, korszerűsített Royal — akkor az ország legnagyobb befogadóképességű, gazdag felszerelésű, nemzetközi jellegű szállókombinátja — ismét megnyílik. 1963: az emlékezetes egészségügyi vesztegzár. 27 ország turistái, számos szállodai dolgozó: 800 ember huzamosabb ideig volt foglya a Royalnak. A szolgáltatások ez idő alatt sem csökkenő magas színvonala a kényszerű fogságot szenvedett vendégeket a szállókombinátnak és szolgáltatásainak legjobb propagandistáivá tette.

A vendéglátóipari szakma mesterei

A Royal sok nemzetközi rendezvény színhelye volt. Hogy csak néhányat említsünk: nemzetközi zenei versenyek, kongresszusok, különböző szintű KGST-tanácskozások, az Egészségügyi Világszövetség budapesti kongresszusa és a Békevilágtanács budapesti közgyűlése tartotta összejövetelét a szálló helyiségeiben.

1968. december hó 14-én fogadta a Royal szálló egymilliomodik vendégét; ma már 1 800 000 vendég fogadásánál tart. 1972-ben összbevétele 67 477 000 forint volt. 532 dolgozójának abban az évben 13 768 000 Ft munkabért, 357 000 Ft étkeztetési térítést fizetett és munkaruhát adott. 1966-ban a Minisztertanács és a SZOT Vörös Vándorzászlójával tüntették ki a Royalt, melynek száz, 10 évnél hosszabb idő óta ott dolgozó törzsgárdatagja van. A Royal dolgozóinak több mint fele versenyez a Szocialista Brigád és a Kiváló Brigád cím elnyeréséért. Az elmúlt 12 év során több mint 250 dolgozó nyerte el a Kiváló Dolgozó, számosan a Belkereskedelem Kiváló Dolgozója címet, s többen kormánykitüntetést kaptak.

A szálló és minden üzeme a szakmai utánpótlás érdekében több mint 200 tanulót iskolázott be. Rendszeres szakmai gyakorlaton fogadja a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola, a Vendéglátóipari Szakközépiskola tanulóit; üzemei egyes vidéki szállók, éttermek növendékeit is kiképzik. A Royal az elmúlt években megnyílt testvérüzemeknek számos vezetőt és szakmunkást adott át. A Royal szakmunkásai közül kettő a Mesterszakács, egy a Mestercukrász, tizennégy pedig a Szakma Ifjú Mestere címet nyerte el. Többen közülük sikerrel szerepeltek különböző külföldi rendezvényeken, nemzetközi bemutatókon és versenyeken. A szálló mestercukrásza Miamiban szerzett Oscar-díjat és elnyerte a Hungarhotels Service Kupadíjat.

Noha olyan napszakban látogattunk el a Royal megtekintésére, amikor a legtöbb vendég házon kívül van, a szállóépület mégis teljes üzemben volt. Az emeleti folyosókat — hosszúságuk akkora, mint a Rákóczi út — jól gondozott, neszfogó szőnyeg borítja. Iparművészek tervezték a bútorzatot. 500 művészi értékű kép, értékes szőnyegek, kerámiák díszítik a szobákat. A telexhasználattól kezdve a nemzetközi nagyszállók mindennemű szolgáltatása a vendégek rendelkezésére áll. A személy- és a teherforgalmat 16 felvonó bonyolítja le. Telefonközpontja elégséges lenne egy közepes vidéki város részére. A kétszintű pincéből kiágazó csőhálózat hossza eléri a Budapest—Esztergom, elektromos vezetékeié a főváros és Bécs közötti távolságot. Az épületnek összesen 650 ablaka van.

az a felületet súroló, puha fény, amely feloldja az éleket és lírai hangulatot áraszt.

A két szimmetrikus részből összeillesztett térfal kezdő motívuma a Pest elnevezés eredetére („kemence") utaló, népművészeti ihletésű ornamens. Erre a főváros mai címerképe válaszol. A képmezőket a mondanivaló fűzi össze. A város, illetőleg az ország történetének egyes fordulópontjait felidéző „ikonográfiai jelvények" mellett — ilyenek pl. a kalandozások korát jelképező lovasok, a török hódoltságra utaló turbános katonák — egy-egy rész önálló kompozícióként is teljes értékű.

Különösen szép és kiegyensúlyozott az alázatos ívben meghajló kolostori szűz kecses figurája.

A „királygaléria" a központi hatalom megteremtéséért küzdő királyok erejét, biztonságát sugallja, ahogy archaikus pózban, kezükben karddal és országalmával, fejük felett címerpajzsukkal, gótikus ívbe zárva ülnek. Uralkodásuk egy-egy humanista mozzanatát idézik az alsó mezők. A tatárjárás után meginduló várépítkezések, a kőfaragóműhelyek, a könyvnyomtatás és illusztrálás ábrázolása — az emberi munka, az alkotó tevékenység jelképei.

A soktornyú Buda palotái után mecsetek és török fürdők jelzik a sorsfordulót: a város és az ország kétharmada kerül török kézre! Az ostromlétrán felfelé kúszó harcosok, a szabadító seregek pajzsai és felemelt karjuk ritmusa egész korszakot zár le.

A város újkora négy, sajátosan kapcsolódó mezőben áll elénk. Fenn: 1848 szabadságának ereje, a lelkes és harcra kész tömeg szinte szétfeszíti a kereteket. Lenn: egy bolthajtás íve alatt hajolnak össze az 1945-ös esztendőben született új életnek örvendő emberek. A másik két mezőt a rácsok leverése hasonítja. Az aradi vértanúk börtöne fölött a rácsokat és a bilincseket az új hazát építő, téglahordó munkások törik szét, fejük felett a város mai címerével. Mintha a téglahordók s a kalapácsok tartanák, biztosítanák a kép egyensúlyát.

A monumentális térfal a köréje tolt kommersz bútorok közt kicsit idegenül hat. Az illetékesek több levegőt és jobb megvilágítástígérnek. Mindkettő nagyon kellene ahhoz, hogy a mű igazán éljen — és ne csak válaszfalat pótoljon.

Szentes Lajosné

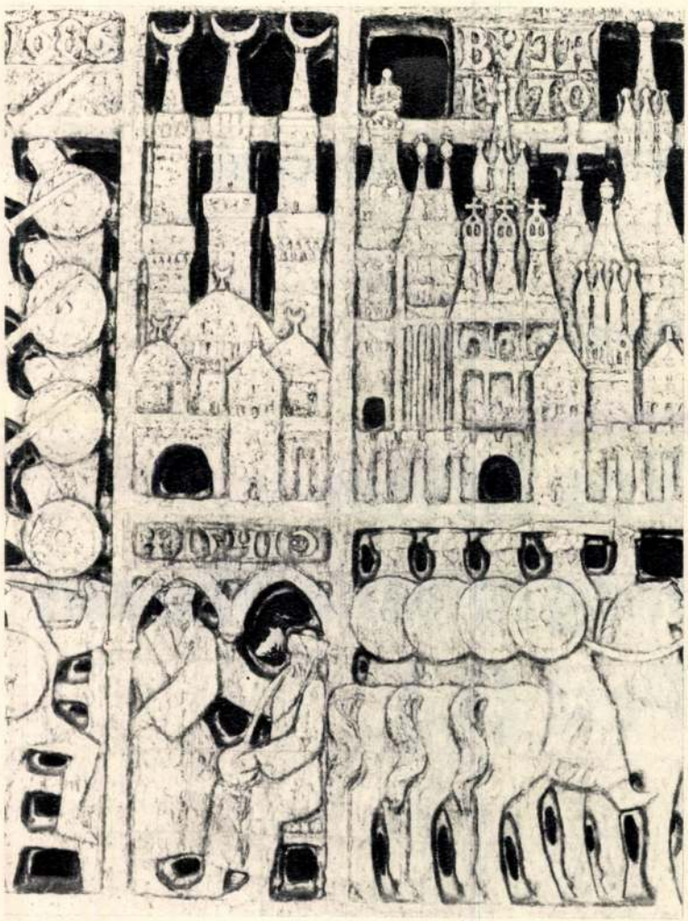

Siklós Péter felvétele

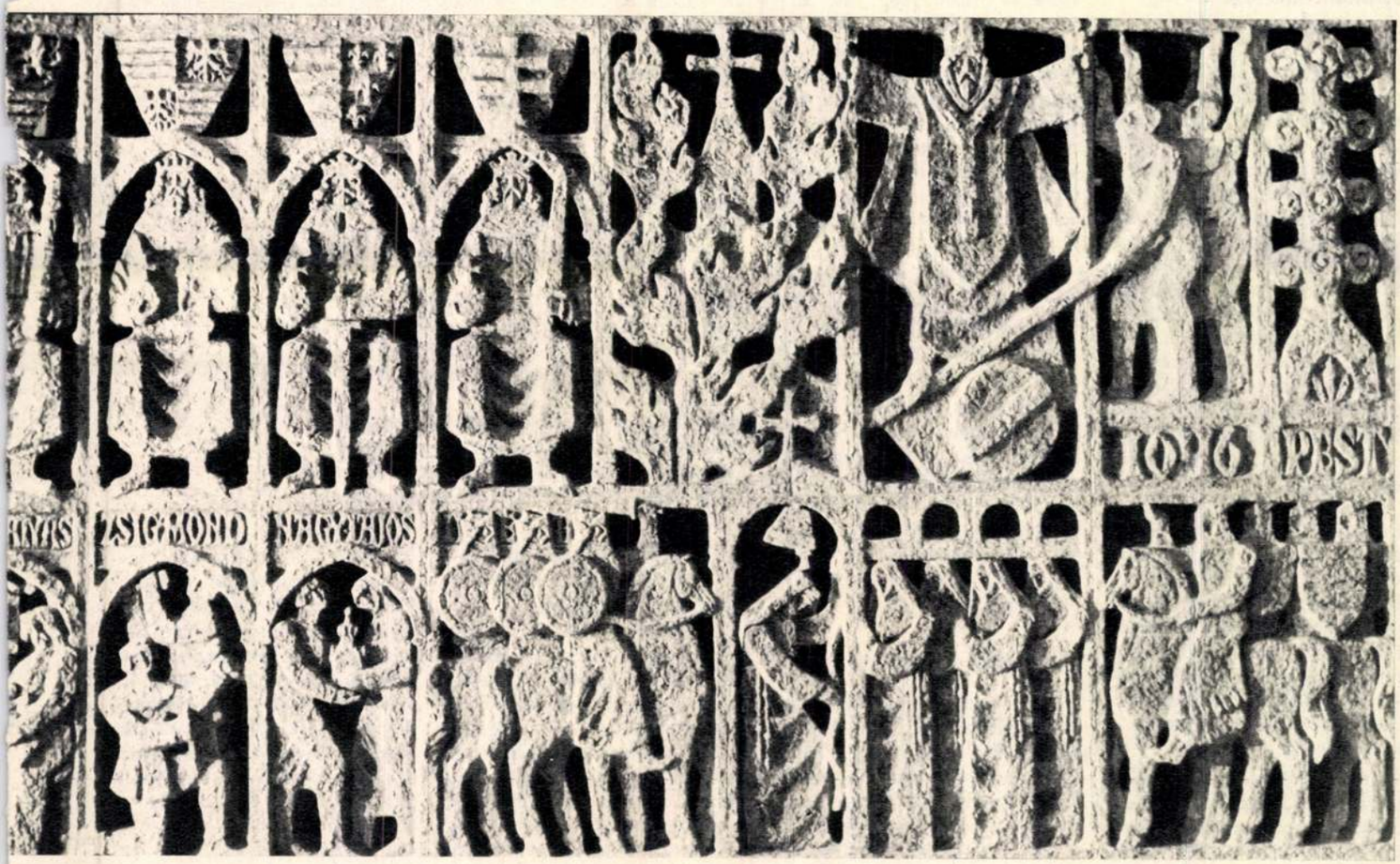

Irodalmi városképek

Vargha Balázs

Vas István megtalált otthona: Pest (1.)

Szántó Piroska rajza

Gyémántcsiszolás — visszafelé forgatva

Megejtő hangulatú könyvet írt Vas István az *Elvesztett otthonok*ról. Szobákról, házakról, utcákról. És azokról, akikkel valamikor együtt volt, akik hozzá tartoztak, de éppúgy elvesztek, elmúltak életéből, mint a szobák, a házak. Ennek a kis könyvnek feltámasztott szereplői aztán tovább faggatták, újabb vallomásokra késztették a költőt. Új és új válaszaiból nőtt ki a *Nehéz szerelem* nagy nyomozása: hogyan lesz az ember lírai költővé? És nő tovább, formálódik, teljesedik ez a derűsen kíméletlen önéletrajz. Már a negyedik kötete készül.

*A líra regény*ének mondja ezt az írását Vas István. Természetesen az ő lírájáé. S megállja közben, hogy a maga verseiből nem idéz szinte egy sort sem. Mástól igen. Legtöbbet Arany Jánostól és régi pesti slágerrokból. Gyanítom, hogy ezek a strófák, amiket idéz, frissebb készenlétben állnak emlékezetében, mint a saját verssorai.

Minden lírikusra érvényes a szemérmes szégyentelenség ellentmondó parancsa. Versben mindent bevallanak. De éppen bevallva rejtik még ravaszabb lakatok alá személyük, létük titkait. Legfigyelmesebb, legtudósabb olvasójukkal is a bolondját járatják. A verseikről szóló legbehatóbb elemzést olvasva is markukba nevetnek. A szentek szentjébe, vagy modernebbül: a legbelső széfbe nincs bejárásuk sem a kortársaknak, sem az utókornak.

„Adok neked még egy kulcsot". Balázs Béla—Bartók Béla Kékszakállújának szavait is odaírhatta volna mottónak Vas István a *Nehéz szerelem* elé.

Különleges élménye a kíváncsi olvasónak: együtt nézni a verseket és a líra regényét. A gyémántcsiszolás visszafelé forgatott filmje. Fénylő kemény élekre visszatelepül az amorfabb, esetlegesebb életanyag. De úgy, hogy a versek ragyogását nem fogja el.

Hold utcai lebegések

Az *Elvesztett otthonok*nak és a hozzá tartozó verseknek középpontja: Eti. Ki volt Eti? Prózában mondva: táncművésznő, Kassák Lajos nevelt lánya. Versben: „Ki mindenem lett . . ."

Közös otthonuk, amelyet ők rendeztek be lakásnak és mozdulatművészeti iskolának, a Hold utcában volt. (Ma is megvan a száz évesnél régibb sárga ház, a Rosenberg házaspár utcában.)

Hold utca című verse egy ég és föld között lebegő (ahogy a holdutazások korában mondjuk: a súlytalanság állapotában levő) lakásba invitálja az olvasót, képzelt látogatásra:

Száz keskeny hegyi út volt, hol ingadozva jártam,
Hevültem és lehűltem a fagyban és a nyárban,
De már oly messze minden, mi volt és ami voltam:
A Hold utcában élek s úgy élek, mint a holdban.

Miként a lenge holdban! . . . bár leple durva látszat,
Szemedbe nem mutat mást: szegényes, ósdi házat,
De ha szobámba lépnél, ott elbűvölve, lassan,
Te is velem lebegnél egy emelet magasban.

Halovány, híg aranyfény a tájon már elomlott,
Sötétkék esti szellő köszönti már a lombot,
Ott szemben azt a kertet oly mélán, messze nézem,
Sötét sziget, elúszik tengernyi, sárga mézben.

Az „ócska ház"-ról éles-pontos stílustörténeti elemzést olvashatunk — prózában.

„A mi házunkat . . . nyilván szegényesnek ítélték a legtöbben, két emeletjével . . . Holott akkor úgy hallottam, hogy Feszl Frigyes építette, aki a Vigadót is. De, házunk szerencséjére, az építtető, egy pesti rabbi, úgy látszik, maradi volt, és némi megalkuvásra kényszerítette a művészt: a Vigadó merészebb, lobogóbb, de zavarosabb, szecesszióval kacérkodó romantikája helyett mérsékeltebb, ódonabb biedermeier romantikára szorította . . . Pártázaton, rózsákon, füzéreken, rozettákon kívül az erkélyek fölött női fejek domborodtak, kedvesen és szerencsésen egyesítve a görögöset a romantikussal . . . Mindazonáltal az egész épületecskén a falra csapott két kis erkélyével ott játszott a rejtett mór han-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1965. december 31, péntek

NÉPSZABADSÁG

1021

Változatos programot ígér a televízió új negyedévi műsorterve

(Tudósítónktól.)

Csütörtökön a Magyar Sajtó Házában a tv első negyedévi műsortervéről tartott tájékoztatót *Kulcsár Ferenc*, a Magyar Televízió elnökhelyettese.

Elöljáróban hangoztatta a tv azon célját, hogy az első negyedévben az év végi műsorokhoz mérten ne legyen színvonalbeli visszaesés, és a közönség szórakozási igényét az eddiginél jobban kielégítsék. Emellett bővíteni kívánják a nézők politikai és gazdasági tájékozódását elősegítő műsorok számát, a kulturális és ismeretterjesztő adásokat; e téren, a már népszerű és bevált sorozatokon (Sokszemközt, Csak egy kicsivel jobban, Vacsora után az Újságíró Klubban, Századunk, Barangolás stb.) kívül a következő újdonságokra számíthatnak a nézők:

A *Társadalmi bíróság* széles rétegeket érintő közéleti jelenségeket tűz napirendjére; *A világ térképe előtt* kéthetenként összefoglaló jellegű külpolitikai kommentárokat közöl; a *Randevú a klubban* a szocialista brigádok problémáiról szól. Kulturális életünk jelenségeivel kritikailag foglalkozik az *Észrevettük* című adás. Új műsor indul, a *Falusi dolgokról*. A társadalomtudomány kérdéseit tárgyalja a *Kritikus út*. A biológia történetével foglalkozik *Az ember felfedezése*; az űrrepüléssel és a csillagászattal pedig *Az űrkabin ablaka* népszerű tudományos sorozat.

Március elején kezdődik a *Ki miben tudós?* című közkedvelt vetélkedő új szakasza négy tárgyban: biológia, kémia, matematika, fizika.

A negyedév során hat tv-játék kerül képernyőre. Mirko Bozic jugoszláv író *Igazságtevő* című műve, Bródy Sándor *Rembrandt-jának* tv-változata, Cserhalmi Imre mai tárgyú darabja, a *Törékeny boldogság*, a Móricz Zsigmond kisregényéből készült *Barbárok*, a Hunyady Sándor novellájából adaptált *Nadrág és szerelem*, s Tabi László új vígjátéka a *Titkok éjszakája*. Az Irodalmi miniatűrök új sorozatban Georgi Markov bolgár író *A nő* című tv-novelláját láthatjuk elsőnek.

Ismét jelentkezik a *Tv Irodalmi Klubja;* a XX. század új irodalmi stílusaival, illetve a polgári nagyrealizmus műveivel foglalkozik. Az *Irodalmi Lexikon* Szabó Pált mutatja be.

Tizenhét színházi közvetítésre számíthat a közönség, ebből két operett- és három operaközvetítés lesz. A televízió igyekszik szaporítani a tv-stúdióból közvetített színielőadások számát, a többi között két „musical" bemutatását tervezi, az egyiket április 4-én este. A kabaré műfaját egy Róna Tibor-műsor tv-változata és egy Darvas Szilárd-est képviseli.

Két alkalommal kerül sor a *Szombaton este* összeállításra, mely igyekszik minél eredményesebben felhasználni a tv sajátos lehetőségeit. Új műsorfajtának ígérkezik az *Egy este a József Attila Színházban*, mely a színház több műsoron levő darabjából mutat be rövidebb-hosszabb részletet.

A filmműsortervben két több részes, folytatásos filmet találunk: a *Két tűz között* című szovjet s *A nyomok a hetedik mennyországba vezetnek* című NDK-produkciót. Ezenkívül még tizenöt játékfilm szerepel a programban, köztük a *Hét tenger ördöge*, a *Katona apja* és a *Királyasszony lovagja*.

A képzőművészeti adások új sorozata *Az otthon művészete* (a lakberendezési stílusokról). A rovat bemutatja Simó József keramikust és Izsó Miklós szobrászművészt is.

A komoly zenei műsorok öt hangverseny-közvetítést ígérnek és három portréműsort (Palló Imréről, Ilosfalvy Róbertről és Karl Orffról).

A tervezett sportközvetítésekből kiemelkedik a bratislavai műkorcsolyázó EB, a davosi világbajnokság és a ljubljanai jégkorong VB. Márciustól kezdve minden héten láthatunk NB I-es labdarúgó-mérkőzést.

A tv március 13 és 20 között Borsod megyébe látogat el. Ezen a héten a *Nótaszó* című népzenei műsor is Tokajból jelentkezik, s az adást átveszi az Intervízió is. Magyarországról még további hat adást továbbítanak, a baráti országokból pedig harminchat műsort vesznek át az Intervízió keretén belül, köztük tudományos, cirkusz- és esztrádsorozatokat.

E

Színházban

portozatokban veszik körül a királyt, s „adják fel" (színházi nyelven szólva) tétlenül és tehetetlenül a végszót. A mellékszereplők — minden drámai funkció nélkül — csak festői elemként lépnek fel; s bár a szöveg nem nyújt alkalmat arra, hogy ellenvéleményüknek hangot adjanak (ami nem véletlen), a rendezőnek fel kellett volna figyelnie erre a drámaian beletörődő némaságra. Leontes vad dühöngéseit az udvari emberek nem helyeslik; tudják, hogy esztelenséget művel, de tenni ellene semmit sem mernek. A rendezésre hárult volna a feladat, hogy kiegészítő játékokban ezeknek a gyávaságát, szolgai megalkuvását megjelenítse, ezáltal kiemelve a darabnak azt a lehetőségét, hogy letiporni csak azt lehet, aki hagyja magát.

A mellékszereplők drámaivá tétele azzal a haszonnal is járt volna, hogy az első rész komorabb hangvétele nem vált volna el oly élesen a második boldogságtól daloló játékosságától, hanem ironikus alaphangulatával közelített volna hozzá. Míg így az az érzésünk, hogy két, egymástól független színdarab nézői vagyunk.

A színműben mégis van egyetlenegy személy, aki a zsarnok

Általános iskola és egészségügyi szakközépiskola

A kispesti általános iskola és egészségügyi szakközépiskola az egyik legmodernebb oktatási intézmény. Az új iskolában a gimnazisták egészségügyi oktatásban is részesülnek. Az érettségi bizonyítvány mellett rendelőintézeti asszisztensoklevelet is kapnak. Képünkön: Ágyazási gyakorlat az iskolában.

(Szebellédy Géza felvétele — MTI Foto.)

ZENEI KRÓNIKA

Ünnepi Kodály-hangverseny

szimfónia drámai szituációit, élte át a mű költészetét, hatolt be a darab filozofikus gondolatgazdagságába. A Rádiózenekar teljesen azonosult karmestere elképzeléseivel, és rendkívüli technikai és zenei érettségről tett tanúságot.

A hangverseny legnagyobb eseménye azonban Fischer Annie és Erdélyi Miklós művészetének egymásra találása volt az *Esz-dúr zongoraverseny* előadásakor. Szerencsés csillagzat jegyében született meg ez a találkozás, hiszen ritka az a pillanat, amikor szólista és zenekar ennyire azonos „érzelmi hullámhosszra hangolva" muzsikál. Fischer Annie ezúttal a mű költői és játékos vonásait állította az előtérbe. Produkciójából nehéz bármit is

Simó József, építész
keramikus

ELHUNYT SIMO JÓZSEF oklevéles építészmérnök, egyetemi docens, Munkácsy-díjas keramikusművész; temetéséről később intézkednek.

8.

Népszabadság, Bp. 1979. febr. 7.

Simo József, keramikus

AZ ELHUNYT SIMO JÓZSEF, Munkácsy-díjas keramikusművész temetése február 13-án, kedd délután 2 órakor lesz az Óbudai köztemetőben.

– Mé

8

Népszabadság, Bp. 1979. febr. 8

12. Simó József: Kerámia falikép, Siófok, 1966

Ennek a Balaton melletti szállodaépületnek (Napfény Szálló) a tűzfalára valóban szükséges volt valamilyen derűs, mozgalmas, színes folt. Ennek az igénynek tett eleget a keramikus dekoratív vonalú munkájával. A megbízást az igény színvonalán teljesítette. Közlendőjét tekintve ez a munka sem több meseillusztrációnál. Meseillusztráció a falon önmagában még nem elvetendő, ha a megjelenítés varázsa jelen van, s nem vész el a megnagyobbodott méretben. Ez a kerámiakép az újabbkori sgraffito képekkel tart rokonságot.

Simó József

Kerámia falikép

Kovács Gyula: A kifejező és a dekorativ vonal III.

Művészet, 1978. október / 34. oldal.

Simó Kálmán épitész M.D.K.

Az Orvos továbbképző Intézet, Sebészeti Tömb tervpályázaton 2000o Ft-os kiemelt megvétel

Tá stervező: Oláh Péter- Péterhegyi Tamás-
Simó Kálmánné- Hámori András-
Szathmári Pál

Magyar Épitőművészet 1966/5, 2-8.l.

Simó Kálmánné épitész N.D.K.

Az Orvos továbbképző Intézet, Sebészeti Tömb tervpályázaton 2000o Ft-os kiemelt megvétel

Tá tervező: Oláh Péter- Simó Kálmán-
Péterhegyi Tamás- Simó Kálmánné-
Hámori András- Szathmári Pál

Magyar Építőművészet 1966/3, 2-3.l.

Simó József,
okl. építészmérnök,
Munkácsy-díjas,
kerámikusművész

„Megtettem mindent, amit megtehettem,
kinek tartoztam, mindent megfizettem.
Elengedem mindenki tartozását.
Felejtsd el arcom romló földi mását."
(Dsida)

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

Simó József

okleveles építészmérnök, egyetemi docens,
Munkácsy-díjas kerámikusművész

1979. február 5-én 52 éves korában elhunyt.

Temetése 1979. február 13-án, kedden délután 2 órakor lesz az
Óbudai köztemetőben.

EMLÉKÉT TISZTELETTEL MEGŐRIZZÜK!

Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége
Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja
Budapesti Műszaki Egyetem

Felesége, gyermekei, édesapja, testvérei, rokonai és barátai.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Simó József

SZABOLCS SZATMÁRI SZEMLE

építész - Jevanni Jusemívén

3

1970

1021

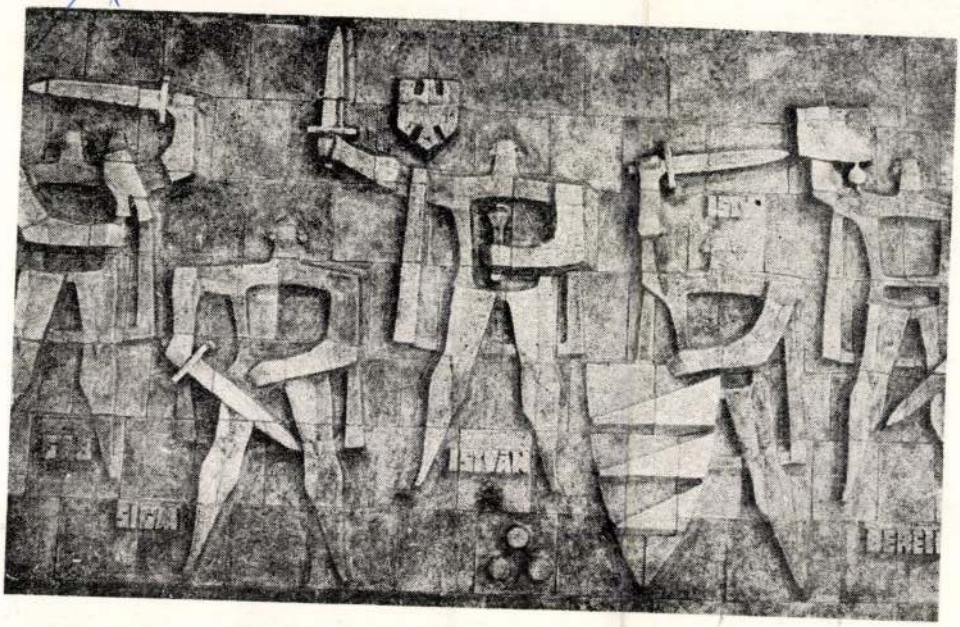

Simó József: Relief.
(Kerámia, MSZMP-székház, Nyírbátor.)

za meg. Azonos termelési módon belül is jelentő
léshálózat fejlődésében. Hazánkban a települési
nyét főként az a nagy társadalmi átrétegződés vá
zőgazdaság szocialista átszervezését kísérte. A tá
fokú területi átrétegződéssel járt. A városhálóza
rén az ezt követő időben oly nagymérvű változáso
amelyek korábban szinte példa nélküliek voltak.

A város és falu közötti különbségek is sok tekintetben csökkentek (pl. a foglalkozási szerkezet átalakulása, jövedelmi viszonyok kiegyenlítődése, közművesítés, lakásviszonyok javulása). Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a városi és falusi települések előbb-utóbb egy szintre kerülnek. A különbségek megszüntetése csak olyan értelemben lehet cél, hogy a város társadalmi, kulturális stb. előnyei már ne csak a városiakat szolgálják, hanem azok mind jobban és minél hamarabb érvényesüljenek a falusi lakosság körében is. A város mint legfejlettebb településforma jelképezte és jelképezi még ma is a társadalom változását, mivel gazdasági és egyéb funkciói révén jól kapcsolódik be az ország gazdasági-társadalmi rendszerébe. A falu, a történelmi változások ellenére is sokkal inkább a hagyományos elemeket megtartó társadalmi integráció.

Megyénkben a társadalmi átrétegződés a 60-as években és azt megelőzően is számottevő népességelvándorlással járt. Az iparosítás, az erőteljes gazdaságfejlesztés eredményeként a 70-es évek elején fordulat következett be, azóta már Szabolcs-Szatmár megye is a növekvő népességű megyék közé tartozik.

A népesség vándorlásában új szakasz kezdődött. Egyre inkább a megyén belüli (faluról-városba) költözések váltak meghatározóvá. A népesség térbeli elhelyezkedésének változása révén a településhálózat fejlődése is felgyorsult, a legfontosabb változások ezért ebben az évtizedben történtek. Erre az időszakra esett a településhálózat-fejlesztési koncepció megvalósításának, végrehajtásának kezdeti időtartama is. A tervszerűség, az arányosság a tudatosság tehát jól érvényesülhetett a településpolitikában. Az urbanizáció terén gyökeres fordulat következett be, miután létrejött a megye hat városból álló városhálózata.

Simó József, iparművész / kerámikus MDK

A köceli Letekben megnyíló gmündeni nemzetköri kerámiakiállításon bemutatásra kerülnek Simó J. kerámiái is.

-: „Világjáró körúton" több ezer magyar képzőművészeti alkotás

Népszabadság, bp. 1959. júl. 1. S. l.

Simó József

Termálfürdő és fedett uszoda, Kaposvár. /Kiss István építész, Kocsa Tiburné, Horniczek Klára belsőépítész, Kiss Nagy András, Nelly Ödön, Nyiró Gyula szobrász, Majoros Rédi, Simó József, Simon János kerámikus, Németh György kertterv. - Ism: Győrfi Andre, Műszaki Tervezés, 1968.5.sz.26-29.1. - Mueller Éva P., Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz.53-57. 1.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.1.
155.1.

Sinkó József

M.D.K

Ker.

Méltatás.

D. Fehér Klára: Utcák – terek emlékezete 1959-ben
Élet és Irodalom, 1960. febr. 12.

40 l.

M.T.A.

SIMÓ József M.É.K.

Sifok, üdülőszálló

képzőművészeti munka

Építész: Csángó András

Magyar Építőművészet 1962/3. 31-33.l.

Simó József MDK

A gmundeni nemzetközi kerámia kiállitáson részt vesz.

Esti Hirlap 143 sz. 1959. jun. 18. 2 o.

Simó József

Megemlíti az új lehetséget
sírában. Keramikus.

P. Breslyánszky Hona,
szemerd meg a Keramikát, Bp 96 6 118 l.

M. D. K.

SIMÓ József keramikus

Fóti gyermekváros, ovóda kerámia

falidisz Repr.

„A kiskakas gyémánt félkrajcárja"

c. kerámia, külső tolikép

Reischl-Lemléni: A fóti gyermekváros

magyar építőművészet 1960. 1. sz. 10., 12. l.

14. l.

ee. D. K

Simó József keramikus

Bp., X. Ceglédi-úti óvoda, kerámia
a lépcsőházban

Tervezette: Simó József

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 15. l.

M. D. K

SIMÓ József Keramikus

Falképe a Diállitásra

Tamás István: Tizenkét Tekintek meg

Prágában a magyar iparművészeti Di-

állitást

Magyar Nemzet 1961. febr. 17. 4. l.

M. D. K

Simó József keramikus

Budapest ábrázoló kerámia – kompozíció a Fő. Idegenforgalmi Hivatal helyiségében (Roosevelt tér Gresham szálló

Budai Merci: A Fő. Idegenforgalmi Hiv. új. helyisége

Magyar Építőművészet 1961. 1. sz. 28. l.

de. D.K.

Simó József Zeromizus

Szászvár, ált. iszola, bejárati falfelület zerámia domborműve

Építész: herdahelyi Károly

Tervezés (1958)

Kivitelezés (1958-59)

Magyar Építőművészet 1961. 3. 17. - 21. C.

MDK

Simó József és Ágoston

Számológép /Oroszlányi ovoda/

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Műcs. 1962.

MDK

Simó József

János vitéz /Szászvári isk./

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Műcs. 1962.

Simó József

Kerámia falkép

Budapest látképe, kerámia falkép

Felszabadult Bp. művészete. II.Szal. 1960.

Simó József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 NOV 28

MAGYAR NEMZET

Simó József iparművész a nyírbátori MSZMP-székház bejáratához 15 négyzetméteres kerámia falképet tervezett dekoratív figurákkal.

M.D.K.

Simó József
keramikus

A Fáti Gyermekváros „Argónus királyfia"
és a Cegléd-i úti óvoda „Török basa"
falképe az ő munkája. „Török basa"
(repro)

P. Brestyánszky Ilona: Az új magyar épületkeramika 16l
Művészet 1961. február.

Simó József

Kerémia falkép (történelmi figurák), 15 m².

Mezőgazdasági Akadémia, kollégiumi Jánsalgó.

Tájékoztató 64/65 képző és Ipar-
Műbéneti - Lektorátus

391.

Simó József

„Kinirsi" kerámia dombormű,
Kétoldalas, 2 x 4 m?

Baranya megye, Pécs Jókai-u.
Ált. Isk. Jóbejárat.

Tájékoztató 64/65 képző is/parmüvesz. tehtorátus
351.

Simó József kazanikus

mukány díj – II. fokozatát

kapta

Nagymaros 1966 IV. 1. 3 red.

Simó József

A Kiss István épitész által tervezett kaposvári termálfürdőt és fedett uszodát diszitő képzőművészeti alkotások készitői: Kiss Nagy András és Nyirő György szobrászmüvészek, Majoros Hédi, Simó József, Metky Ödön és Simon János iparmüvészek.

P.Mueller Éva: Termálfürdő és fedett uszoda, Kaposvár. - Magyar Épitőmüvészet, 1968. 5.sz. 53-57. l.

Simó József

A Munkácsy-díj II. fokozatával tüntették ki.

Népszabadság 1966. ápr. 1.

Simó József

a Munkácsy-díj II. fokozatával tün-

tetés ki.

Magyar Nemzet 1966. ápr. 1.

Simó József

a Munkácsy-díj II. fokozatával

tüntették ki.

Hajdúböszörményi Népújság 1966. ápr. 1.

Simó József

A Munkácsy-díj II. fokozatával tüntették ki.

Somogy Megyei Néplap 1966. ápr. 1.

Simó József

a Jurisics-díj II. fokozatával tüntették ki.

Dunántúli Napló 1966. ápr. 1.

Sinó József

a dunaújvárosi - díj II. fokozatával

tüntették ki.

Esti Hírlap 1966. május 31.

MDK.

Simó József

1966-ban M„nkácsy dijas

Szocialista Müvészetért 1966 máj.

Simo József
iparművész

M.D.V.

1966-ban a Munkácsy-díj
II. fokozatát nyerte el.

— : —

Művészet, 1966. május – 48 kap

Simó József

a Fóti Gyermekváros óvodájának belső terét 1959.-ben Árgirus királyfi történetét képileg feldolgozó nüve díszíti. (említve).

Losonci Miklós: Képzőművészet a Fóti Gyermekvárosban.

Pestmegyei Hírlap, 1974. júl. 21.

Simó József

Simó József keramikus és Domanovszky György voltak a nyertesek a Budapest XVII. Mátyás tér 4, Corvin Szakközépiskola pihenőjére kiírt pályázaton.

-: Köztéri munkák
Művészet, 1975.december - 44.oldal

Simó József

T/illai/ E/rnő/: Általános iskola, Pécs. /Tillai Ernő építész, Németh Imre belsőépitész, M. Baló Borbála kerttervező, Kucs Béla szobrász, Simó József keramikus/ - Magyar Épitőművészet, 1966. 15. évf. 1.sz. 15-19. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-283.l./ 25o. l.

Scirio József
heraniches

Az épületheráma területen
eredményes munkát végzett.

Domanovszky György: Hol tart ma a magyar.
Műveszet, 1970. február – 21 lap

MDK

Sziámó József
keramikus

Méltatás.

Gergely Sándor: A II. Magyar Iparművészeti Kiállítás. — 16 l.
Művészet, 1960. augusztus.

K. D. A.

Simó József keramikus

A fóti Gyermekvárosban nevelkedését

ábrázoló kerámiái

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 127. sz. 11. l.

Új képzőművészeti alkotások a fóti

Gyermekvárosban

MDK

Simó József

és Simó Ágost „Virágkorso"
c. kerámiája repr.

(Forrás.)

Magyar Ifjúság, Bp. 1958. 7. sz. [6. l.]

M.D.K.

Sinkó József
keramikus

Miltiades.

Dutka Mária: A magyar iparművészet a Műcsarnokban
Magyar Nemzet, 1959. dec. 24.

6.l.

Simó József
karancsus

A veszprémi Ifjúsági és Művelődési Ház Ötletpályázatán részt vett.

N.Dvorszky Hedvig: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. február - 48.oldal

Sinnó József

Megbízták Sinnó-Józsefet, hogy kiszítsen kerámia faliképet a vízfülöpi Épületfuvarozó Vállalat üdülője részére.

—: Körtéri munkák.
Művészet, 1977. december – 48. lap.

Simó József

Megbízták Simó Józsefet, hogy a
siófoki Építőipari Szállítási Vál-
lalat üzemében kerámia fali-
képét helyezze el.

----:Köztéri munkák.

Művészet, 1977. szeptember 48. oldal.

Sinó József

Kerámikus, részt vesz a kiállításon

Jubileumi iparművészeti kiállítás
Pécsett, 1975. jún–júl.

Simó József

Megbízták Simó József-et, hogy a Székelyhidi u-ai Általános Iskolát plasztikus keramika burkolattal díszíti.

—: Körtéri munkák.
Művészet, 1979. május – 47. lap.

1970

Simó

12. Simó József: Kerámia falikép, Siófok, 1966

Ennek a Balaton melletti szállodaépületnek (Napfény Szálló) a tűzfalára valóban szükséges volt valamilyen derűs, mozgalmas, színes folt. Ennek az igénynek tett eleget a keramikus dekoratív vonalú munkájával. A megbízást az igény színvonalán teljesítette. Közlendőjét tekintve ez a munka sem több meseillusztrációnál. Meseillusztráció a falon önmagában még nem elvetendő, ha a megjelenítés varázsa jelen van, s nem vész el a megnagyobbodott méretben. Ez a kerámiakép az újabbkori sgraffito képekkel tart rokonságot.

1

a korszak progresszív művészeti törekvését, az Art Nouveau-t fémjelző műalkotások is korán megjelentek a magyar kiállítótermekben. A világkiállításokon nagy sikerrel szereplő cincinnatibeli Davis Collamore and Co-nak *Rookwood Pottery* néven ismert kerámiái már 1890-ben az Iparművészeti Múzeum tulajdonában is voltak. Az avanturinmázas, nyugodt formájú díszedényeket L. Dellamare-Didot, a párizsi Centrale des Arts Décoratifs igazgatóságának tagja, a budapesti Iparművészeti Múzeum franciaországi hivatalos képviselője és Davis Collamore ajándékozta a múzeumnak. Különösen az utóbbitól kapott példány jelentős, „olyan szép, mint a japán bronz, s olyan nemes (mint) a legjobb görög edény".[11]

A századforduló legjelentősebb üvegtervezőinek egyike volt *Louis C. Tiffany,*[12] akinek az Art Nouveau üvegművészetét meghatározó munkáival korán megismerkedhetett a magyar közönség. Díszüvegei nagy sikerrel mutatkoztak be az Iparművészeti Múzeum 1898. évi tavaszi nemzetközi tárlatán. Ritka érdekességük, hogy az 50 darabos kollekcióból 29 darab kizárólag a kiállítás számára készült. Az edények alakja – néhány indázó formától eltekintve – többnyire egyszerű, hagyományos váza-, illetve növényforma, és inkább a színeik

Simó József

Megbízták Simó Józsefet, hogy „Plasztikus mázas kerámiai faliképet" készítsen a Borsodmegyei „Kőkapu" Építőipari Vállalat üdülőjébe.

--------Köztéri munkák.

MŰVÉSZET, 1979. július - 47. lap

Simó József

Kerámia-térfala a Duna Intercontinental-ban (Képes ismertetés, Szentes tájrsné tollából)

Budapest, 1974. 4.sz.

20-21. l.

Simó József

Részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
1975. jún – júl.

Sinkó József

Falburkolatterv, részt vett a kiállításon.

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás 1975. Műcsarnok

Sinkó József
keramikus

A veszprémi Kossuth Lajos u. 20. lakó- és szolgálati ház falfelületén elhelyezendő kerámiadombormű tervezésének pályázatán vett részt.

— Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március - 48 oldal.

Simon

Kõnives

l

R III

298.l.

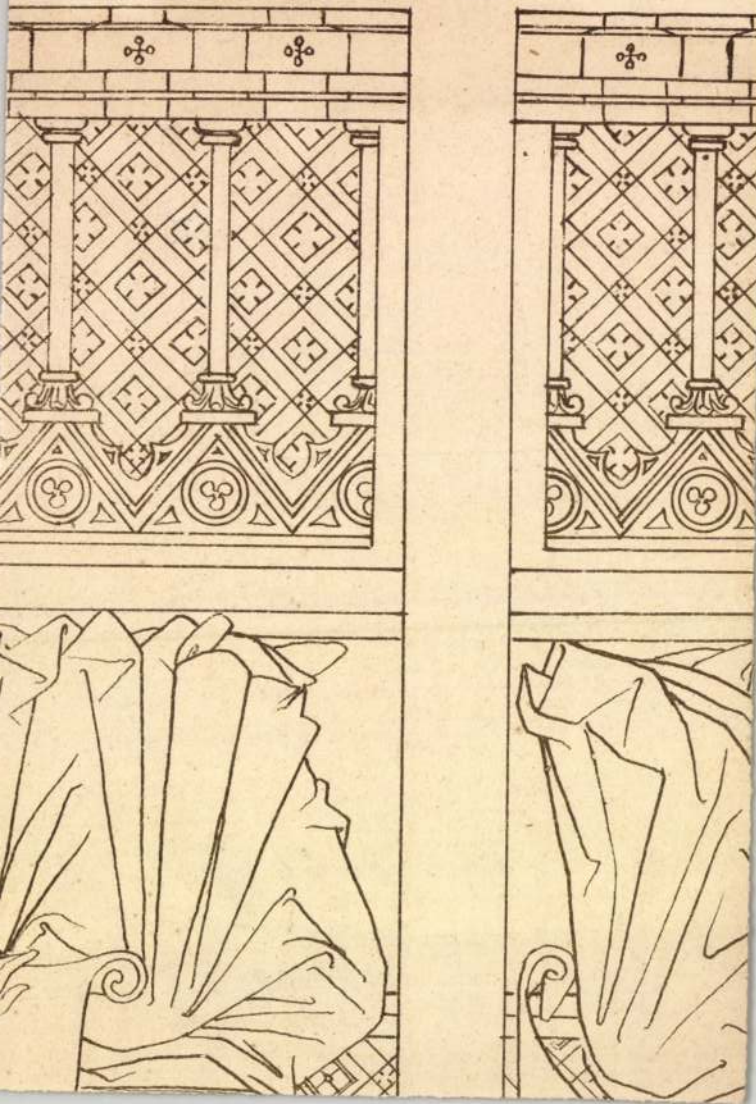

Simon

nagybányai ötvös
és városbíró

1408.

l.

Horv Zsigmond

193. l.

CATALOGUE

DE

L'EXPOSITION DES ARTISTES FRANÇAIS D'AVANT-GARDE

BUDAPEST, 1929 MÁRCIUS

Simon Kőműves mester M.D.K.

1487-ben dolgozik az esztergomi palota számára.

Veit P. Magyar kerámiatörténeti tanulmányok. I. Művtört. Ért. 1954 1 sz. 113

Simon mester

Zsigmond király
fegyverkovácsa
1424

l.

Korotzsigmond
181. l.

Perzsaszőnyegek legolcsóbban
STERNBERG-nél
DOB UCCA 24.
József 123-58 — TELEFON — József 123-59

Bródy és Biró
műkereskedése
V., Vörösmarty-tér 6. szám
Telefon 20—230

Párisi
divatkülönlegességek

Simon mester

Királyi fegyverkovács Zsigmond udvarában 1424. egyilkossággal kapcsolatban emlitik

181. l

Horvátr H: Zsigmond király és kora.
Bp 1923

dezésére kiirt te

a M.Általános Kősz

zatán tervét megve

belső Ferencváros

macher Fábiánnal k

utcai bérház pályá
Számos bérpalotát,
tanintézet tervpál

második világhábo

és állami szolgála

Simon órás

l.

R III

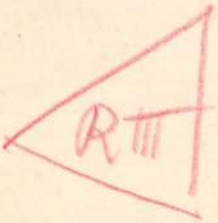

932. l.

[illegible]

2955

15 Otto Thoren:

(Sz. Bécsben 1828 – ban. + Parisban

A legelőn.

A mocsaras sík te
fehér és három tarka te
darab járkál. Kissé
a szélről lévő szalma fe
erdő látszik s az előtérb
vise alól jobbra: „O. v. Thoren

Vászon, méretei 144:
~~Vetel 1890. Ára 800 f~~
~~M. Kert. 513.~~
~~Ny. 366.~~
~~V: 15.~~

IV: 197.

Simon pictor

,Kassa, 1592

Tört, Tár, 1895, 329

Simon óráspraeparator horologiorum

525, 932. l.

Gombok, magyar pogánykori VII. 244.

Simon órás

1. 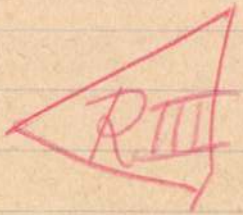

525. l.

Simon Orás

l.

1017. l.

Simon ötvös

(l. Aurifaber Simon
és Goldschmidt S.)

l.

R III

929. l. többször

2953

13. O. Achenbach:

(Sz. Düsseldorfban 1827. február, 2-a

Olaszországi tájkép.

A római ~~[illegible]~~ romjakött le figyelmün patak folyik, melyen közepén ~~[illegible]~~ szigetecske tor legelteti birkányáj karimás s mellénye sö férfi öltözködik. Az egy szürke nadrágjának sz ~~[illegible]~~ az előtte levő rimás, mellénye piros, nadrágja barna. A há ágbolt felhőzött, sőt rés Achenbach"

Vászon, méretei

~~Vetetett 1875. I~~

~~M. kept. 331.~~

~~Ugy n. 217.~~

~~V: 13.~~

⊥ cserjékkel és bozóttal benőtt

⊥ a ~~pataktan~~ benne megfürdött

V: 234.

Simon Otvos

(Homo faber Simon).

l.

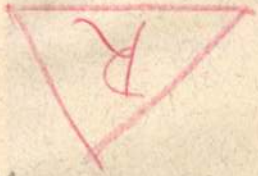

709. l.

laid Goldschmidt Simon

; van Dyck.

22-én. † Blackfriarsban 1641
9-én.

a ki a fehér márványlapok-
zet alatt elhelyezett támlás-
kinek az előtte meghajoló
i írást mutatja. Balján mez-
lobogóval, jobbján pedig,
tal tűnik szemünkbe órával
as gyermek lebeg, ki kezei-
özete az egyháznagynak, a
ik és a kinek jobbjában írás
mmal megkötött reverenda s
nek: ing lehajtott gallérral,
szú szárú harisnya és czipő

. — Lelt. sz. 4282. — Becsértéke
nos hagyománya 1907 novem-
lvételre és az átvétel jóváha-
sd a 4203 lelt. számnál. —
án (453–913).
adatok a Szépműv. Múzeumban.
Kettős arczkép.
natkozó egyéb adatok és pedig:
–908. pag. 54. Nº 54). *Anton*
oldeten reichgeschnitzten Holz-
gt (II. Salon);
(2080–908. pag. 11. Nº 13).
inem Portrait. Ölgemälde, grau
im alten Goldrahmen, gekauft
hoch, 33 breit (II. Salon);
(1893–912. Nº 81). *Anthonis*

(2165–912. Nº I: 81). *Anthonis*
28·5 : 33·6 cm.

111

899 (4282)

974 (42)

81 (1004)

Simon Ötvös

Brassó

l.

Goldschmidt Simon

alatt is

Gyöngy, agyagból VII. 244.

Simon ötvös

Brassó 1549

a városbíró kardjának ötvösumkájás kiszítette a felzett évben.

Stenner Fr. Das Stadtrichter-Schwert von Kronstadt im Kronstädter Stadtarchiv. Korrespondenzblatt des Vereins für sieb. Landeskunde 1898. 109–111. l.

és Quellen z. Geschichte der Stadt Kronstadt. III. k. 502. l

1. – 19. XI.

Simon ötvös

(Sigmon Aurifaber)

A XV. század
végén Nagyszebenben

Teutsch Herm

222. l.

A.m. postatakarékpénztártól

16136

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest
IX. Hőgyes Endre u. 10.

Hivatalból
Díjátalányozva

M.D.K.

Simon ... ötvösmester

a XVI. sz. elején a brassói ötvösök céhmestere, törcsvári városnagy (Burggraf) és a város gazdája (Hann). Mint a brassói hadak kapitánya többször részt vett a török elleni harcokban

8

Gyárfás I/stván/ Tihamér: A brassói ötvösség történetéből. Az Erdélyi Muzeum-Egyesület V. vándorgyülésének emlékkönyvéből. Kolozsvár. 1908. 8. old.

M.D.K.

Simon, ötvösmester

1542-ben Pozsonyban ötvösmunkát végez a Városháza toronyára.

Hoffmann Edit, Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp. é.n. 58. old.

M.D.K.

Simon, ötvösmester

a sienai származású Petrus Gallicus fia, Nagy Lajos udvarától származik, míg apja Róbert Károlynak volt udvari ötvöse

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

32. old.

Simon mester MDK

királyi fegyverkovács

Horváth H.: Zsigmond király és kora. Bp. 1937.
181.o.

SIMON ónöntö

Sopron 1424-1426

Csatkai Eml. 1996. 72.

1986, 5. 32-35. ill.
PUSZTAI László: Azt Országos Műemléki Felügyelőség Magyar Építészeti Múzeumának újabb szerzeményeiről. = Magyar Építőművészet, 1978, 4. 54-57. ill.
Ráday Mihály: Feltárás - dokumentálás - társadalmi munka. > 224
A RÉGÉSZET helyzete. Bp., Magyar Tudományos Akadémia, 1983 28 p. (Elemzések és tanulmányok, 4.)
SOMFAI Balázs: A képes levelezőlap szerepe a műemlékvédelemben. = Műemlékvédelem, 30 (1986) 129-135. ill.
SZAKÁCS Margit: Magyarországi kastélyok képei a századfordulóról. = Magyar Munkásmozgalmi Múzeum Évkönyve, 1981-1982 (1983) 111-159. ill.
Szakál Ernő: A középkori szerkesztési rendszerek és azok alkalmazása a kőszobrász restaurálásban. > 204
SZÁLE László: Az építészet múzeuma. = Budapest, 24, 1986, 5. 4.
Sz. M.: Fantommúzeum [beszélgetés Hadik Andrással a Magyar Építészeti Múzeumról]. = Heti Budapest, 1990. október 12. 18-19. ill.
SZILÁGYI István: Építészettörténeti kutatás és levéltár. = Előadások Vas megye történetéről. Szerk. Tilcsik György. Szombathely, Vas Megyei Levéltár, 1990 25-32.
SZINNYEI Katalin - ZÁDOR Mihály: Az építés és technikatörténeti kutatások helyzete napjainkban. = Építés- Építészettudomány, 17 (1985) 205-213. ill.
Valter Ilona: A régészeti módszerek szerepe a műemléki kutatásban. > 208
Varga Gyula: Népi műemlékek kutatása Hajdú-Biharban. > 221
ZÁDOR Anna: Építészeti szakszótár. Bp., Corvina, 1984 125 p., ill.

Simon, pairsmives

l.

R III

640, 645. l.

u. ar. nicola

648, 660, 662, 664,
673, 675, 677, 793. l.

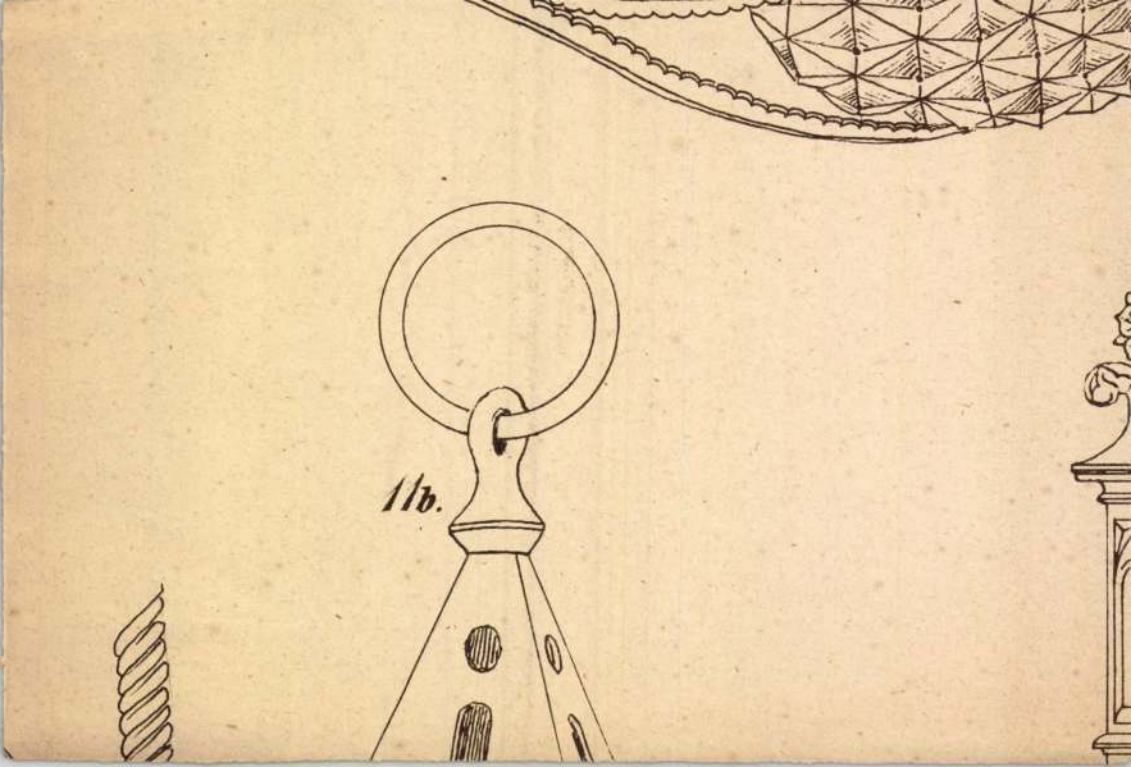
11b.

Simon mester ,ötvös
a sienai eredetü Gallicus-család
M.orsz.onelsö tagja

KDK

Berwaldszky Kálmán: "A sienai eredetü Gallicus-család és müvészete" c. alatt 30.oldalra terjedö füzetet irt hazánk XIV.sz.-beli Aurifaber családról. A XIV.sz. -beli M.O. müiparában fontos szerepet játszottak.

Simon mester a Szepes m.-ben letelepült család elsö tagja 1326 körül halt meg, Miloš és Péter , két fia, kik szintén ötvösök voltak, mint édesatyjuk. Johanna leánya./Egykoru okievelek szerint./

Berwaldszkx Kálmán: "A sienai eredetü Gallicus-család és müvészete."

MI. 1909. 2. sz. 70.l.és 71.l.

Mihalik József ismertetei Berw. müvét.

Simon E. kőműves

M.D.K.

a závai templomot 1906-ban terveri Kubacsek mesterrel együtt.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 399. old.

M.D.K.

Simon egri kőfaragómester

neve Egerben a Szt. Király plébániatemplom építésénél fordul elő. 1712-ben a demjéni kőfaragó mellett működik, 1736-ban pedig az egri ferences templom építéséhez követ faragott. Meg-

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 399. old.

kérdőjelezett utalás Stambrechnerre, aki a 402. oldalon Stambrecher néven szerepel, Brné

Simon kovácsmester Bártfán, 1439.

Archaeologiai Értesítő

1916, [redacted] 160.

Divald Kornél: A bártfai

szt. Egyed-templom.

Simon

Kőmetsző

nyomdái faktor

és volt. Pecsét-

nyomdát metszett

l.

Kazinczy lev

XIV k. 443. l.

Simó L.

festő

illustrációi a

Híd 1943. márc. 1.

számában.

Simó Lajos
festő

l. Ferkpzomfoiskvk

1939-41, 142 l.

Rómay

miniszteri tanácsos.

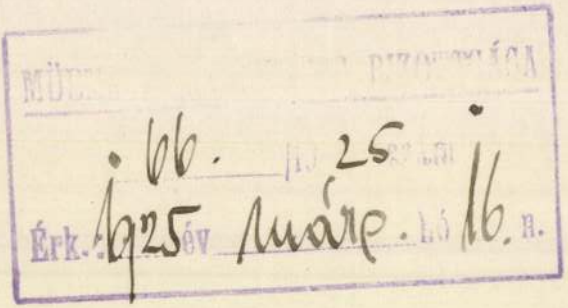

igának,

Budapest.-

Simó Lajos

Jestö

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 149. l.

Összeolvas

Exp. 19

43.612. — K. M.

Simó Lajos
festő

Simó Lajos, a fiatalon elhunyt festőművész emlékkiállítása nyílt meg csütörtökön, a szolnoki Damjanich János Múzeumban. Mintegy ötven festménye és rajza látható.

Magy. Nemzet 83. VI. 07

MDK

Simó Lajos, festöm.

	Szegény asszony.	Of.
138.	Kompozició.	Vf.
	Tollrajz.	
14o.	Kompozició.	Vf.
	Esöben hazafelé.	"
	Téren.	"
	Hazafelé.	"

Az OMK. Képzöm. Isk. Ifj. Körének karácsonkiáll. 1943. Kat.

Simó Lajos MDK

festő

Kiállitások
Ujmagyarság 1943 dec. 15.

MDK

Simó Lajos

Szegény asszony, o.

Kompozició, v.

Tollrajz

Képzőm. Főisk. Ifj. körének karácsonyi kiáll.
1943.

MDK

Simó Lajos

Kompozició, v.

Esőben hazafelé, v.

Téren, v.

Képzőm. Főisk. Ifj. körének karácsonyi kiáll. 1943.

MDK

Simó Lajos

Hazafelé, v.

Képtőm. Főisk. Ifj. körének karácsonyi kiáll. 1943.

MDK

Simó Lajos, festő.

Egyik kitűnő kompozícióján bántó volt a karikatura szerűség, mely olcsó hatásvadászat is lehet.

Szépműv. 1944. 1. sz. 27. l.: Rónay Kármér:

Képzőműv. Főisk. kiáll.

SIMÓ Lajos

(1911-1945) emlékkiállítása.

Tiszafüred, Kiss Pál Múzeum.
1984. szept. 19. [Kaposvár, Damjanich M.
1984 [G] p. lap.

bar. Kaposvári Gyula

Magyar Régészeti és Müvészettörté
H- 1370. Budapest Pf. 364.
/ Magyar Nemzeti Múzeum /

Kedves Ta

Társulatunk ez évben
18.-án, adja ki a Henszlmann Imrér
ti tagok javaslata, illetve a dij
ján.

Kérjük azokat a koll
már javaslatot tettek, de jaló
fenntartják -e ajánlásukat.

Társulatunk a Henszl
dő jelentőségü személyi, vagy tár
re alapitotta, amelyek a magyar r
müvészet, és müemlékvédelem ügyét
Az emlékérem intézményeknek, azok
célokat kimagasló szinten segitő,

Jelölésüket kérjük a
eljuttatni, 1992 április lo. -ig

Budapest, 1992 február lo.

SIMÓ LAJOS festő

SIMÓ LAJOS-EMLÉKKIÁLLÍTÁS nyílt meg tegnap Szolnokon a Damjanich János Múzeumban. A fiatalon elhunyt, dévaványai születésű festőművész annak idején Aba Novák Vilmos és Szőnyi István tanítványa volt.

Népszabadság 1983. VI. 17.

Simó László

az 1972. évi ÉTE-MÉSZ Diplomadíj-pályázaton I. díjat nyert.

Magy.Ép.ip. 1972. 11-12.sz. 683-687.l.

MDK

Simó Miklós

Virág Benedek arck., rézm. Simó Miklós u. Ehrenreich Ádám

Hazai Müvészség. Hasznos Mulatságok, 1831. I. 125-26.

Simó Miklós, grafikus

Hasznos Mulatságok, 1831.I. 125-126.

Hazai Müvészség.

MDK

Simó Miklós

Kisfaludy Sándor arcképe, Simó Miklós után Ehrenstein Ádám /rézk./

Hazai Müvészség. Hasznos Mulatságok 1831, I. 125-26.

M.D.K.

Simó Pál.festő

Ferenczi György,falúbéli pappal együtt festette ki a gyergyószentmiklósi templom karzatát."1633 die 12 maii Selyem János/lignifaber/volt a mestere,mi simó Pállal az festői..."Ferenczi feljegyzése. 75.o. 8.jegyz.

Balogh Jolán: A népmüvészet és a történeti stilusok. 73.o.

Néprajzi Értesitő.A Néprajzi Múz.Évkönyve.XLIX. 1967.Bpest.Akad.Kiadó.1967.Bp

Simó Regina, művészet

5

5 *Simó Regina: Gyermekét ringató anya, tus, papír, 21×32 cm, 1973 (fotó Kresz A.)*

Művészet, 1979. jún. 18. old.

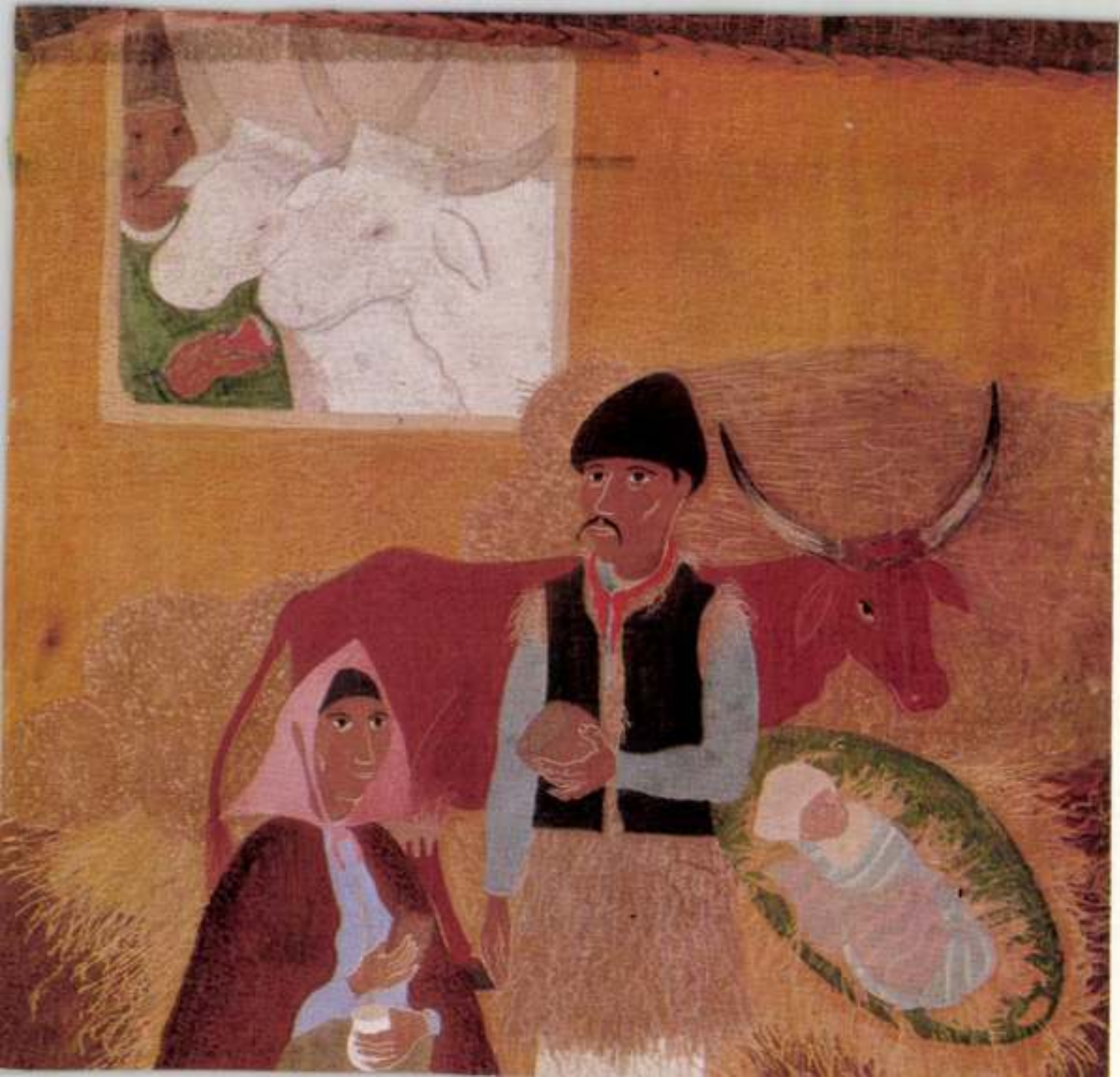

Simó Regina

„Gyermeket ringató anya"
(vegyes)

Kerékgyártó István: A mai művészet esztétikuma.
Művészet, 1979. június — 16. lap.

MDK

Simó Sándor, építész

A fiatal építészmérnök játékfilmet rendez, a Szemüvegesek címűt. A hivatás, a pályakezdés, az elhelyezkedés problémáit veti fel az építészmérnök-főszereplő sorsában.

– bálványos –: Szemüvegesek — egy magánlakásban

2

ESTI HIRLAP. Bp. 1969. jan. 8.

k. Simó Zoltán

z obrász

Önarcmás c.

z obra repr.

Művészet

1940. 31. z. 8. l.

Simon sienai ötvös

nevét említi Zolnay László cikke /Buda és a régi magyar ötvösművészet/.

Budapest, 1969. 6. sz. 38. 1.

Simon

egri kőforagómester, 1737-ben Miskolcon működött.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-fo. Budapest 1972

342 f

Simon

Kőfaragó mester 1736-ban az egri Kossuth L. u. 14. sz. ferences rendházban dolgozik.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

3641

Simon ónöntőmester

Pozsonyban 1434-ben dolgozik.

Weiner Mihályné: Ónművesség, Budapest, 1971

M. P. K.

SIMON asztalos

Kisnecztonbóe

Lorettom volt szervita templom é-
pitésénée szerepelt 1683.

Aggkány - Barolch szobrászat ... Bp. 1959.
II. 161.

M. D. K.

Simon mester kőműves

Az esztergomi építkezéseknél dolgozik

1487 - 1491 körül

Voitgyar 53. l.

Simon aurifaber de Cibinio MDK

1497-ben lép a római ~~Santo~~ Santo Spirito confraternitasba.

260.o.

Entz Géza:Müvészek és mesterek az erdélyi gótikában.

KelemenEml. 249-264.o.

Simon 1499-1528, 1519-152o a képirók céhmestere

Kemény Lajos: A kassai képirócéh. Művészet, 1909. 254 l.

Simon moler

Kenány Lajos: A kassai Szt.Erzsébet egyház történetéhez. Arch. Ért. 1897. 45 l.

MDK

Simon lapicida Kolozsvárt az 1570-es években.

Sándor Imre: A kolozsvári Farkas-u.-i ref.templom régi sirkövei. Dolgozatok az Erdélyi Nemz.Muz. érem és régiségtárából. IV. évf.Kolozsvár 1913. 211 l.

Simon MDK

Nagyszebeni festő. 1500-ban adólajstromban szerepel neve. A festőcéh mégalapitásánál ő képviseli társait.

/irodalmi források emlitése 247.jegyzetben/

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.89.l.

Simon ácsmester M.D.K.

240 frt ot kapott a gyulafehérvári tpl. kentélyének helyreállításánál végzett munkájáért. (1757)

Entz Géza: A gyulafehérvári kéresegyház. Bp. 1958, 125

Simon sculptor MDK

az 15o8-i zsidvei/Jidveiu/, a tatárlaki templomba került oltárxxxxon, az oltárfeltét bal sarkában festett olapon olvasható felirat: PERFECTUM EST PRESENS OPUS PER MAGISTROS SIMONEM SCULPTOREM ET GENERUM SUUM VINCENCIUM PICTOREM CIBINIENSEM ANNO DOMINI MILLESIMO QINGENTESIMO OCTAVO.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.465.l.

MDK

SIMON
schlossergesell
/Röck György pesti polgári lakatosnál/

P.tjkv.I.k.218.f. 1694.szept.3.

Simon

MDK

Szebeni festő. 1520-ban, amikor a szebeni festők céhben álltak össze s megszerkesztették a kontárok elleni határozatait, róluk nevezetes céhszabályaikat, a város képiróit a tanács előtt Simon pictor képviselte.

/Irodalom 434.jegyzetben/

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei.Bp.1955.145.1.

Simon MDK

1521-ben Nagymihályi Szobránczy János megbizza - talán a nagymihályi templom - táblaképe restaurálásával, megalkudván vele harmincnégy forintban.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp. 1955. 143. l.

Simon MDK

festő,

1519-1528 között tünt fel Kassán

Radocsay Dnées: A középkori Magyarország táblaképei.Bp.1955.143.l.

Simon MDK

Eperjesi festő, neve 1521-ben fordul elő

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp. 1955. 143. l.

MDK

Simon kőfaragó

Iványi Béla dr: Eperjes középkori kőfaragói és szobrászai. Múz. és Könyvt. Ért. 1917. 4.füzet. 239 l.

Simon

(ágyvönts

XVI. 4. Beszterce

l.

Kramer

Archiv f. sieb.

Landesk.

21 k. 52. l. 61. l.

Kétnár

Másolat a Magyar Mérnök-és
nek 1. számában megjelenő

1902. Érkezett: április 7-én.

á-

.

-

dás

s a

elő-

ott

nyt

i

rányzatát ily nemü fedezetn
kellend összeállitania.

Budapest, 1902

A minister

Lie

államtitk

Simon bútorasztalosmester.
1469.

Archaeologiai Értesítő

VIII. 1874., 118–126.
Myskovszky Viktor: A kósmárki
középkori műemlékek.

Simon

cinöntö

1424 – 26. a soproni adólajstrom említi

Hari II. 2. k.
324. 352. l

Bizánci festő, XVIII. század: Mária
-keresztelő Sz. János Jézussal. Két
kép közös keretben. Fa, tempera,
á 48 × 38 cm.

Maszlaghy II. 37. szám.

Simon

esszár

l.

R III

793. l

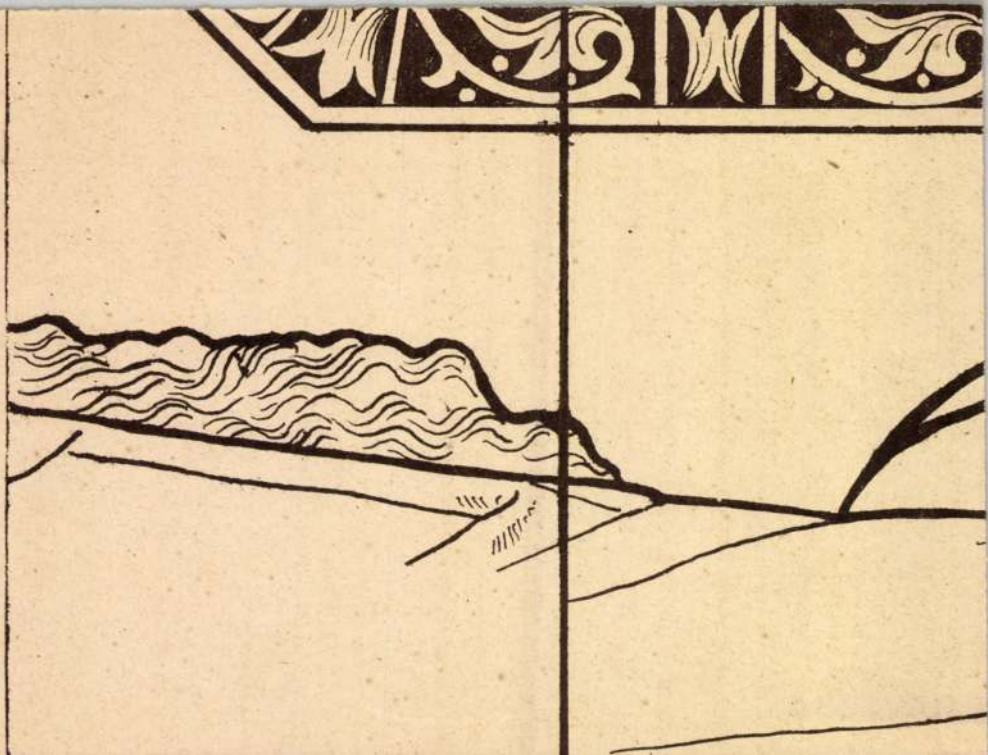

...mon, festő, 1521., Kassán.

Történelmi Tár

1891., 506–510.

Kemény: Kassa város levéltárából.

Simon
Kocsigyártó

Symon, carpentarius/kocsigyártó/

Óbudán, 1349 jun. 30. emlitve, vele együtt emlitve: Clara, filia Symonis, Margha-reta uxor Symonis. Orsz. Levt. D.L. 4057.

Salamon. Bpest tört. III. k. Óbudai Hevelynerek.

A műemlékek tekintetes orsz.

Bizottságához

Budapesten

MDK

Simon

Tájkép faliórához olajfestm.

A Gyüjtő. Szt.György Czéh 41. műv. aukc. 1920.jan.

9.1.

Simon

MDK

Szerepelt a három megye - Szolnok, Bács-Kiskun, Hajdu-bihar - tárlatán.

Koczogh Ákos: Tavaszi Tárlat./1964/.

Szolnok Megyei Néplap.

Simon festő

Eperjes, 1521

Tört. Tár, 1899. 191

Simon, kőmives M.D.K.

1627-ben, Pitula György épitőmesterrel és Bartus kőmivessel együtt, „Tasnádon ő felsége számára" munkálhodott

Kemény Lajos: Kassai épitőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38.köt. 80.old.

Simon, kömivesmester

1627-ben Pitula és Bartus kömivesekkel Tasnádon "ö felsége számára munkálkodtanak".

Kemény Lajos: Kassai épitömesterek. Renaissance korszak. MMKE Közl. 1904.évf. 80.l. 28; kölet, 3 forint

Simon

M.D.K.

Turkevén akart letelepedni riéhány
művésztársával

Bolgár Kalmán: Szurcsik János
Művészet, 1963. május – 38 lap

Simon

Kodexmásoló

XV. sz.

l.

Magyar Könyvszemle

1927. 22. l.

AZ ENYE

NYOMDA

Simon szebeni ötvös,

feleségével Erzsébettel Rómába
zarándokolván
1497 marcz 18 ári beirat kvatrak
az ottani Szentlélek társu
lat tagjai sorába.

Vatikáni magyar okirat-
tár I sor. 5 K. 63. l.

Simon

Eine bedeutende Rolle spielt unmittelbar nach der Mitte des Jahrhunderts XV. ein gewisser Simon, der, wenn auch nicht Goldschmied, so doch als Münzer (die Urkunden nennen ihn cusor Florenorum auri) dem Goldschmieden aufs Nächster verwandt war. Im Jahre 1457 gab der berühmte Gubernator Johann Hunyadi den Metallbrechter von Privatwesen in Körösbánya diesem Simon von Hermannstadt zum 4 Mark Gold, jede zu 28 Goldgulden gerechnet, auf ein Jahr in Pacht. Dieser Simon nun, dessen Namen urkundlich auch 1459 erwähnt wird, starb 1470 ohne Erben, worauf gegen das Sachsenrecht der Königliche Münzbeamte Georg Fojér dessen Haus, Hof und Grundstücke für den König in Beschlag nahm. Der deshalb von den Sachsen angefangene Rechtsstreit führte zur Herausgabe widerrechtlich eingezogenen Besitzes an die in solchem Falle als erbberechtigt eintretende Kommune von Hermannstadt.

Müll Fr. 24. l.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Arch. Ért 1908 évf.

LEVELEZÉS.

I. MYSKOVSZKY ERNŐ: NAGYBÁNYAI ÖTVÖSMŰVEKRŐL.

A nagybányai ág. ev. és ev. ref. egyházak lelkészeinek szivessége folytán ismertethetem kincsestáruk néhány érdekes darabját.

Az ág. ev. egyház kincsestárában több emléket találtam, melyek közül a legérdekesebbet, mint olyat, mely hazai ötvösségünk multjának története szempontjából is érdekes, az 1. ábrában mutatom be. A 38 cm. magas, fedeles ónkupának teste felfelé enyhén keskenyedő henger: talpát a kiugró tagozat felett domboru, szárnyas angyalfejek diszítik, míg síma teste gazdag növényi ornamentumokkal van borítva. A fedélnek nyitó peczke alatt szép szerkezetű, ívben hajló füle foglal helyet. A kupa készítőjére és évére a fedél alatt tengelyével ferdén álló, XVI. századbeli czímerpajzsban elhelyezett ·G·S· 1576· felirás ad felvilágosítást; előbbi alatt bizonyára az adományozónak neve rejlik. Feljegyzés szerint Georgius Schulter nagybányai polgár ajándékozta a kannát a fentjelzett évben a nagybányai ág. ev. egyháznak. A czímer mezőjében a két betű oldalain látható bőrvágó kések a csizmadia mesterséget jelképezik. A kupa lapos fedelének tetejét oromdísz gyanánt kunkorodott farku sárkány foglalja el; a fedél belső lapjába, kerek alapon domborított sisakos férfi alaknak két oldalán elhelyezett ·N·T· betűk alá a kanna készítőjének mesterjegye van beütve, melynek teljes nevét sem levéltári, sem pedig az ekklézsia más egyéb, egykoru feljegyzéseiből nem lehetett megállapítanom. Annyi tény azonban, hogy a kannának úgy alakja, mint ornamentátiója teljesen német eredetet tételez fel s azon tipusuak közé tehető, a melyeknek általánosan elterjedt divatja a XVI. század közepére esik s Németországból került el hozzánk.

A nagybányai városi levéltár, bár számos, igen értékes okleveles emléket őriz, még sem nyujtja azokat az adatokat, melyek a letünt századok helybeli ötvösmestereire és az azokra vonatkozó körülményekre, a művészettörténeti szempontból igen fontos momentumokra világot vetnének s így konkrét bizonyitékok hiján kombinációkra vagyunk utalva.

Habár a nagybányai ötvös czéhről nem maradtak fent okmányok, egyéb adatok bizonyítják, hogy Nagybánya az ötvösöknek kiváló telepe lehetett. Ezen iparág fejlődésére a virágzó arany- és ezüstbányászat, valamint az ott működő pénzverő kamara nagy befolyással volt; sőt egyes ötvösmesterek a város kormányzatára döntőleg is befolytak s előkelő társadalmi szereplésükkel elsőrangu tényezőkként szerepeltek. Igy egy Simon nevű ötvös — aurifaber — a XV. század elején a város birájának választatott s egyik tanácsosa, bizonyos Conrad nevű ötvös volt. Az 1732-ik évben kibocsátott kormányrendelettel megejtett összeirás Nagybányán ez idő szerint csak két mesterről emlékezik meg, kik

mesterségük jövedelméből megélni nem tudván, más uton kerèsték megélhetésüket. 1715-ben és 1720-ban Proczner Mihály, Eötvös Sámuel és Némethi István ötvösök említtetnek, kik közül az elsőnek jól ment a mestersége, miután évi 16 forint jövedelmet mutatott ki.

Ezek volnának a nagybányai ötvösökre vonatkozó adatok, a melyek azonban igen kevés tájékozást nyujtanak az itt bemutatott ötvösművekre vonatkozólag.

A XVII. század elejéről származó ötvösművek igen jeles példáját mutatja a 2-ik ábrában feltüntetett s régi ötvöseink által nagy előszeretettel művelt, ugynevezett pogánypénzes kanna, mely elnevezését a kanna testébe, fedelének domboru peremébe és annak belső lapjába foglalt antik, leginkább római, aranyozott ezüst pénzektől veszi. Az ezüst kanna teste felfelé keskenyedő, majd a középen túl ismét kiszélesedő hengert példáz s ezen átmenetet tagozott sárkány közvetíti. Megrendelőjére és készítési évére a kanna felső részén levélkoszoru által övezett arany mezőbe vésett · 1623 · B · K · I · felirás ad felvilágosítást. A donator teljes nevét és a mesterét nem sikerült eddig megállapítanom. A kanna fedőjének felnyitásra szolgáló csapja mascaronfejjel diszített, kifelé hajlított lemezke, tövében két oldalt csukló rozettával, míg az ívalakban hajló fül alsó részét pajzsalaku lapocska zárja be.

Ugy szerkezetileg, mint diszítés tekintetében teljesen hasonmása a 3-ik ábrában látható kanna. Ezen analogia az előbbivel főleg alakjának közösségét tekintve, annyira szembeszökő, hogy ha a két ötvösmű készítési évét nem egy félszázad időköze választaná el, akkor azokat teljesen egy kézből eredettnek kellene tekintenünk. A különbség a két kanna közt abban van, hogy az utóbbinak alsó és felső szélét bearanyozott ornamentek diszitik ; a talp és a fedél alsó peremén, valamint a test közepén finoman tagolt, aranyozott hullámvonalas képszallag fut körül; az ugyancsak aranyozott fül itt díszesebben van kiképezve, a mennyiben nyitó csapját művészileg kidolgozott halfarku szirén diszíti és a fedél közepét csucsdísz fedi. A kanna testének mellső lapjára lapidáris betűkkel a következő felirat van bevésve :

· CZEHI · JÁNOS · ÉS · NAGY · ILONA · CONFERÁLTA ·
· ISTEN · DICSŐSÉGÉRE · ANNO · 1679 ·

Méretei : alapja 11 cm., szája 7 cm., magassága 23 cm. Rajta sem mesterjegyet, sem pedig czéhbélyeget nem találtam, a mi azonban keveset von le a kanna értékéből. Hogy nagybányai mester készítette-e, arról véleményt nem mondhatok, mivel az egykoru feljegyzésekből ezt meghatároznom nem sikerült, mely körülmény azonban mitsem von le a két kanna értékéből, a mely a dekorativ elemek művészi kivitelét, technikai előállítását és æsthetikai szépségét tekintve, a jelesebb ötvösművek sorát gazdagítja.

Az ev. ref. egyház kincsestárához tartozik még két igen szép s az ötvösség remekének tekinthető darabja. Az egyik egy, a XVII. században igen kedvelt és elterjedt köralaku perselytányér ónból (4. ábra) a másik pedig egy négyszögletes, ezüst, kehely alá való tálcza. (5. ábra.)

Az előbbi, 13·5 cm. átmérővel, vert munka. Peremének egyenlő részekre

1. Fedeles ónkupa.

2. Pogánypénzes ezüstkanna.

3. Ezüstkanna.

4. Ontál.

5. Ezüsttálcza.

NAGYBÁNYAI ÖTVÖSMŰVEK A XVI. ÉS XVII. SZÁZADOKBÓL.

osztott és ponczollal kidolgozott mezőit szárnyas angyalfejek, lecsüngő drapériák, virág- és kalászmotivumok töltik ki. A tányér belső mezőjén a szárnyas Ámort a bőségszaruval ábrázoló és művészi technikával trébelt domborműve látható, melyet köralakban a következő felirás vesz körül:

· DIE · VNER · VARNE · IVGENT · IST · GLEICH · EINEM ·
· HERZEN · VON · WELCHEM · DAS · FEYR · W ·

(A tapasztalatlan ifjuság olyan mint a szív, melyből (leng) a tűz.)

A tányér hátlapjára az 1703-ik évszám van bevésve, mint az adományozás éve. Az egyházi levéltár adatai a készítés idejét 1695-re teszik. Kora felől még ama dekorativ elemek is tájékoztatnak, melyek a barokk korszak ezen nembeli ötvösműveivel való analogiáját igazolják. Sajnos, hogy a mester kézjegye hiányzik róla, s így nem tudjuk, készítőjét hazai ötvöseink sorában keressük-e, vagy idegenben; pedig megérdemelné mestere, hogy neve e munkája révén is ismertté legyen.

A másik műdarab egy négyzetes, tűzben aranyozott, kiképzésében igen szép ezüst tányér 1659-ik évből. Technikája előkelő mestert tételez fel.

Egyik oldala 19 cm. mig a belső kör átmérője 12 cm. Talpán egy-egy szépen mintázott kosfej. A négyszög sarkait szárnyas angyalok töltik ki, melyeket hármas levélornamentek kötnek egymással össze.

A belső mező körirata:

· TEKINTETES · NGOS · NAGY · BÁRCZAI · BÁRCZAI ·
IVDIT · CZINALTATA · ISTEN · TISZTESSÉGÉRE ·

Nemes arányainál fogva és egyszerűsége által hat; meglep a részleteknek jeles mester kezére való finom kidolgozásával, melynek hatását fokozza még a részletek finomságát érvényre juttató ezüstözése.

Kár, hogy donátorán kivűl az egykoru feljegyzések nem nyujtanak semmiféle felvilágosítást annak készitőjéről, a mesterjegy is hiányzik.

Budapest, 1907. *Myskovszky Ernő.*

II. TÉGLÁS GÁBOR: THRÁK LOVAS-EMLÉKEKRŐL DACIA FŐVÁROSÁBÓL SARMISEGETHUSÁBÓL. 1. Az első tábla teljesen ép s az ősi thrák lovas alakját szemlélteti a közepén vágtató vitézben, ki egész arczával felénk fordulva felemelt jobbjával gerelyét szúrásra tartja, míg nem látszó bal keze oly helyzetet foglal el, hogy azzal fékezheti a teljes erővel vágtató paripát. A lovas erőteljes, csupasz arczú ifjú, fejét phrygiai sipka fedi, testére czombközépig ujjatlan chiton borul, melyet derékban korcz szorít össze s a bal vállán megerősített lebernyeg hullámozva repül utána, ezzel is jelezvén a gyors lovaglást. A lovat térdével szorítja. Lábain se ruha, se saru. A ló kantárja az alsó állkapocsba illő zablától épen mellközéphez szolgál. A ló első lábait magasra emelve ugrat előre. A ló hátulsó lábai alatt három kő olyszerüleg van összeillesztve, hogy kettő egymás ellen dűlőleg egy jóval nagyobb kőtől fedve egyensúlyozódik. E sajátos kőasztal s a lovasnak sarkantyúzó mozdulatot tevő lába előtt egy iramodó s felénk néző bika körvonalai látszanak. Valamivel elébb, a lábívben egy bikafej. A lovas előtt álló nő szembe

Simon

Mémoires 1908. 275, 276

Követel P	f	Tartozik P	f	Követel P	f

Šimon

l.

Lykanemzromantika
187.l.

FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG
KIADÓHIVATALA
cím: Vilmos császár út 34.
telefon: 113-933

T.

Európa r.t.

Budapest.

V. Visegrádi-u. 36.

Simon

l.

LykaMagyműI800-50

129, 184, 188,
2891

Canonica Pietro

Doria Pamphili arcképe

Cataldi Amleto

Nő a tükör előtt

Cigarini Gaetano

Tavasz

Cozzo Salvatore

Játszó gyermek

Simon

Läk II. 9, 47, 50

III. 30

Dampier H.

Mellig, vértbe öltözve,
és hadi ékitménynyel diszitett
ban. Felirata a kép alatt:

Heinr

és e felett jobbra: 99.

Rm., mér. a rl. 28.1 : 1

Szn. 91-90
332-900-4

Simon

Ltáb I 128

Simon mölkibencé

1446

Csontosi jegyz.

Római páncél részletei

VI. 131.

Simon

haubitzöntörnester

1530 Kassa

l.

Hadtört. Körl

1928. 424. l.

Schalhár Károly:

Mellig, kissé balra fo
szer fodritott; szemöldöke ba
Fehér nyakkendője körül v
nye magas s egy elejű g
sik.

Miniature, arar
Vétetett 1892.
(63/92 ny. sz.)

Elnámolta tot 189

1894. VII. 10-én a 3135 szoss.

Simon

ágyúöntő.

1530-ban Perényi Péter rendelt Kassán ágyút. Terebesi várnagya, Eztery György a Következő instructiót küldte Simon mester részére: „Misi in filo mensuram longitudinis bombardae – item misi globum ferreum similiter ferreum similiter pro eadem bombarda facientem, – magistro Simone loquatur – uti velit statim pro huiusmodi bombarda faciendo formam praedisponere, hoc est iuxta mensuram fili et globi sat. Simon bombardista a következő érben Szádváron van..

K 218. l

Simon

Kassai ágyvontó

1530

l

Hadtört. Közl.

1928. 336. l.

Forster Gyula város VIII. 67

Simon
ágyúöntő Kassa
1530

l.
Hadtört. Közl
1927. 24. l.

L van ábrázolva.

lmány).
ztember mellig látható, ~~és~~ kissé előre haj-
rcélben L ~~[illegible]~~. Feje ~~[illegible]~~ kopasz, előre
sza és rövid szakálla öszbevegyült. Inge
e alól balra „VERESS ZOLTÁN
1892."

: 18 cm
Józseftől 1900: XII. 29-én. (699/900).—
ett 1900: XII. 29-én a 458 sz.-nyra.—

900.

Simon ágyúöntő

Kassa 1530

l.

Arch. Ert.

1903. 218. l.

egét az átcsoportositás szerint

zegszerüen mutatjuk ki az alrovato-

.évi szá- s e- ti ege	Az eredeti záró- számadás válto - zásai		1938.évi zárószá- madás át- alakitott összegei
	több	kevesebb	
	15.435.54	-	-
	6.o84.9o	-	-
	123.44	-	-
5.o2	21.643.88	-	5o4.848.9o
7.35	-	15.435.54	296.o41.81

Rothgisser Simon

264, 588,
228, 258,
450, 561

Simon „önöntö"

Sopron 1924.

l.

Csatsoprónont

27. l.

~~ét. Kép. 192-206.~~

ső feléből:

. 22.).

kerek asztalnál szem~~közt~~ben ül Jézus. Jobbján
yet, ki fejét Jézus felé hajtotta és kit
asztalon husvéti bárány, több kés, kenyér,
ivéve, ki térdére ereszkedett, a többiek
a kenyeret vette kezébe, hogy azt ta-
igyelnek és a kiknek egyikénél fanyelü

(Observatio)

m. A Dankovich-gyűjtemény-ből. — Dep. új.
ától átvetetett 1898; ~~IX.~~ 30-án (~~III.~~ 281/98. No. 2.).
szeptember

Vy lets. 709. Dep. új 22034 - 192 d)

Dankovich gyűjt. (Obev)

Simon

óredénygyártó

1424

1426

l.

Házi: Sopron város

tört. II. r. 2. k.

324, 352. l.

Simon, ónöntő

bécsujhelyi polgár

1423. 253. l.

laid

Házi Jenő dr vitéz:

Sopron sz. kir. város
története. I. r. II. k.
Sopron, 1923.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Simon magister,

pictor de Budamér

1520 Kassa.

Arch. Ért XIV.

67-68 l.

Ságüveges pár

62 l.

13. A váci diadaliv restaurálásához v
járulás .....

14. A szegedi ferencrendi templom he
si költségeihez való hozzájárulás

15. Kisebb jelentőségü müemléki jell
tatarozási segélyeire és előre n
munkákra .....

16. A gyulafirátóti templomrom körüli
és biztositó munkákra .....

17. A tác-fövénypusztai romok biztosi

18. A sopronbánfalvai hegyi-templom

19. A sopronbánfalvai kápolna helyre
ségeihez való hozzájárulás .....

20. A nagyszekeresi gótikus ref. tem
zási költségeihez való hozzájáru

21. A nagylónyai ref. harangtorony k

22. A szalonnai ref. templom régi kő
helyreállitási költségeihez való

23. A megyaszói ref. templom bástyaf
zására .....

Simon Épiro

Minvariet 1903. 341
– 1911. 391

Leeckhout Gerbrand vanden:
Jákób megáldja József fiait 141 (609.
1344 (90). — Jézus bemutatása a te
plomban 141 (609), 3828 (523). — Ú
támentoni jelenet 43 (974), (426
(887).

Simon festö

1499 ben Simon mester Miskolcz
városa rejtere fest: Feria sexta
post octavas Corporis Christi.
Philip Thamas de Myskolcz
super Simonem pictorem, ut
vel thabulam appromtuet,
vel ipsis pecuniam levatam
reddat in Quindena. Sed
notandum: quia prius in
Myskolcz super ista causa
concordatum fuit per medium
duorum indicum et Georgii
Swarcz consuli etc. prout
ipsis patet.

Simon 1509-ben Zászlot fest
a St Lenard Korház szaiára „Feria
tertia ante Urbani. Master Si-
mon moler hat erlangt auf dy
Kwncz Ambroschin fl. 3. von
wegen der fan, dy her ge-

Simonfstö 2

macht hot czw Sant Lenhart.

~~[illegible]~~

Kenisy VII. l.

Simon moler

1521 ben Kassán

működik

Kemény 411 l.

Simon moler

Kassa. 1502 - 1514

Városi jegyzők

Ke 55 l.

Simon moler

1509-ben mud tamí sze-
repel. 1523. lohnherr
(firetö tiszt). Kassán.

Kla 45 l.

Lásd

Tört. Tár. 1891. 507 l.

Simon moler

Kassa. a Communitas
tagjai: 1499-1516.
1519-1521, 1525-1528,
s' tanacstag. 1517-1518,
s 1522-1524.

Kla 498

Simon Moler

Kassa. 1521

ifj. Kemeny Lajos. A festészet történetéhez. Tört Tár 1899. 191 l

Simon képíró

8. Simon képíró (Moler, pictor). A fiatalabbak közé tartozott, mert csak az 1500-iki adózók között találjuk, mint alább látni fogjuk, a festőcéh megalapításánál ő képviseli társait (i. m. 270 l.).

Gyárfás Tihamér: Adatok az erdélyi képirás történetéhez. Művészet 1911. 392. l.

93 NOV.11. 22.

93 NOV.11. 22.
741

Simon, festő (moler)

1528-ban 4 fittal jarul a Kaczianer serjére adott kölcsönhöz.

Kemény Lajos: Kassai képusok a XVI, XVII és XVIII. században. Művészet 1903. 341. l.

Elegáns frakkinger, selyem,
Linon, vagy len zsebkendőt.
Remek angol pyjamát, kényé
Elpusztithatatlan angol gyapj

Leányoknak :

Csodás menyasszonyi keleng
Feltünő szép modell télikabá
A legujabb selyem, vagy szö

Fiuknak :

A legszebb téli ajándék — é
Bőrerős télikabát (boy kabát)
Elpusztithatatlan szép öltöny.

Személyzetnek :

12 és 15 mtr. vég ágynemü,
Szenzációs mintáju flanellpon
Vékony, de tartós 15 mtr. vé
Csodaszép 6 szem. kávés és
Kiváló frottier, len, vagy pamu

Mindezt jól, olcsón, óriási választékban szállitja Önnek

Szives felszólitására örömmel szolgálunk minden ve

Simon

Pesti

1499. Miskolc,
Kassa.

Thieme - Becker

31. k. 57. l.

15
Kat. N. B. A.

Hétfő
16
Kat. Joakim

Kedd
17
Kat. Jácint hv

Szerda
18
Kat. Ilona cs.

Csütörtök
19
Kat. Lajos pk
Ógörög Aug. 6 Urszinvált.

Péntek
20
Kat. Sz. Ist. k
Ógörög Aug. 7 Sz. Istv. k.

Szombat
21
Kat. S. Franc.
Izr. 14 S. Ki Theze 1. 2. P.

1937 31 nap

Augusztus

Simon

1519-20. a Kassai kéjí-
rök céhmestere

GerKasErzsszobr

G. P.

Simon Moler

R

V70.l

Simon

kassai festő

XVI. sz.

l.

Szabómagyfest

74. l.

Simon

Kassai festő

1521, 1524

Mur. Kot. Ért

1917. 112. l.

Simon

képíró kassa -
1499 – 1528.
Miskolc és Nagymihály
részére fest oltár-
képeket

GerKasErzsszobr

7 l.

Simon festő

XV. 4

l

Wickkasaidóm

21. l.

Simon

Képíró

Kassa. 1519–1528.

Kemény Lajos: A renaissance és rococo Kassán. Arch. Ért. 1899. 110. l.

Simon Moler

1519-ben Kassán a ötvös és festő ich céhmestere Lőrinc ötvössel egyetemben 1520-ban Antonius ötvös mesterrel egyetemben ich-mester.

Mihalik József. Kassavárós ötvösségének törzsénete. Brest 1900. 7. l.

Simon

L.
Müveszet
1909. 254. l

Ugylatszik
nem azonos
Bezdanigi Simon
val

1519-20-ban az egyesült arany-
müves és festő czéh egyik czéh-
mestere volt.[1])

[1]) Tört. Tár 1891. 507 l.
V. ö. ifj. Kemény Lajos: A Kassai
sz. Erzsébet egyház tört. her. XIII. 147.
1893. 68. l.

Simon pixidarius

662.l

Simon mester

festő

Kassa 1521-ben

Zobranchy János Nagymbyról ír a kassai bírónak egy a Simon mester által festendő kép ügyében, amelyre bár előleget adott, mégsem tudja meghatni.

(A szöveg latinul van és az én olvasásom. Jól lesz utána nézetni mással is)

---

ifj. Kemény Lajos. Kassa város levéltárából. Tört Tár 1891: 507–508. l.

Stepanovics Máté

ötvös

XVIII-ik.

(Kassai) Simon képíró

15-28-ban 4 fővel járul a Kacziauer részére adott kölcsönhöz.

Komáromy Lajos: Kassai képírók. Művészet, 1903. 341. l.

Simon

festo

Kassa 1521

Csontos jegyz

Simon

porcellanfestō

1858

l.

Ruzicska Herend

58. l -

~~Csösz h. n. VII. 190~~

Simon

Hobrász

Egyike azoknak kik a XV. században a kassai székesegyhérat faragványaikkal ékesitették.

Ipolyi A.: A középkori hobrászat Magyarországon. Pest. 1863. 75. l.

Nagy Iván, Magyarországi képzőművészek. legrégibb időktől 1850 ig. Szárudok 1874 évf. 195. l.

Simon Köfarajó

~~1470. es évek~~
1465 — 1499

Iv Egyenjés 310 l.

Simon
kőfaragó
1496. Eperjes
l.

Iványi Béla dr.:
Eperjes 82. kir. város
levéltára. II. r.
Szeged, 1932. 297. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Simon

Römüves.

Simon 1652 be a Körzegi szent lakab templom tisztogatását és kijavitását eszközölvén, a falban mindenek erekly éket találtak, mely fölfederés közlésére a tanácsbeliek a a sirboltokat, éjjel fölfeszitettek és átkutatták azon reményben, hogy kincseket lelhetnek s Simon feleségének állitása szerint csakugyan egy pénzzel telt vas ládácskát találtak is.

Chernel. Körzeg. 1877. 102. l.

Oskerszki Márton

Kőmüves mester

XVII. sz.

Simon épitom

Rassai

1627 ben öfelsége

nainára Tasnádon

dolgozott.

+ K + 80 C.

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

..... *tantárgyakból*

Magaviselete .....

Szeged, 191 ..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Simon Murator

R

359,440.

Simon murator

545,662

Simon

egerjéni kőfaragó

1465–1499.

l.

Mur. Kat. Ért

1917. 239. l.

240, 241. l.

u. o. 1918. 23. l. 36. l.

Budapest V.
Alkotmány-utca 38.

Kiadja a Kölcsey-Egyesület a Kölcsey-Kör részére.
Felelős szerkesztő: Kövi Pál.
Nyomatott Kövi Pál könyvnyomdájában.

KÖLCSEY

Simon

a Gassai dóm Kőfaragó mestere

ivód

Fos 632

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Simon

Komis.

Kassa, XV 4

Brod

Ile Kassa 1846. 14 l.

.... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu .....

m.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Simon steinmetz 1504-ben jegyzőkönyvekben s okmányokban emlittetik Kassán

Ifj. Kemény Lajos: A Kassai sz. Erzsébet egyház tört. Arch. Ért. XIII. Ujf. 1893. 68 l.

Simon
kömetsö

l.

Kazinczy lev

XIV. k. 415, 419,
437, 443, 558. l.

Telep, érdi öskori VII. 191

Simon kőmetgő

l

Kazinczy lev.

XV. k. 10, 27,

37. l.

Simon

kometnič

l.

Kazinczylev

XVI. k. 20, 116.

459. l.

Simon Kardcsiszár

1577 ben céhmester
a csizmások és cakatosok céhében Kassán

l.

Arch. Ért
1904. 272. l.

tett viz leolvasásának, elszámolá-

ciós költségét, a magántüzivezeté-

a vizvezetékek tömitetlensége és a

sztás kivizsgálásának, valamint a

zerelésének költségeit.

mm kaliberü vizmérő átalakitását

rők harminc évvel ezelőtt készült

szerkezete már nem felelt meg a

ezelők, végrehajtó- és segédsze-

ése stb.

szám

1939.évi

előirányzat: 19[illegible] tényleges: 160

Előirányzat szerint Bárószámadás

837.061.- P 828.149.57 P

Simon

Paparagó

Chorgestühl der Kirche
zu Késmárk 1469.

Magyar Művészet 1934.
86–89. l.

Thieme-Becker

31. K. 51. l.

Kat. Cirjék vt

Hétfő
9
Kat. V. János

Kedd
10
Kat. Lőrinc vt

Szerda
11
Kat. Zsuzsan.

Csütörtök
12
Kat. Klára sz.

Péntek
13
Kat. Ip. Kassz

Szombat
14
Kat. Özséb vt.

Első negyed 3 óra 28 p.
Izr. 7 S. Softim 6. P.

Augusztus

1937 31 nap

Simon

Zafarago

Kérsmárk

1469

Lád

Ráth II 451

Simon, késmárki

műasztalos

Késmárki tót

templom

l.

Késmárki Simon

alatt.

T. 5334.

őterét pásztorok, járókelők,
és hölgyek élénkitik ~~meg~~;
tt Buda és Pest foglalja el;
vő hegyek képezik. Felirata:

teurs.
chez Artaria & Comp. Rûe K[illegible]markt.
iothéque Imp. et Roy de Vienne.

: 72.2 cm.

⊥ (a nádor, neje és kísérete)

Simon

fafarago Késmárk

A késmárki tót (eredetileg pálos) templomban érdekességgel bír, két sor, 1469-ben készült gazdag ucsivos fafaragványnyal bíró ülőhely, melyek Simon mester művei. E becses székszorok a pléb. templomból kerültek ide.

Bruckner Győző dr és Bruckner Károly: Késmárki kalauz. Késmárk, é. n. 33. l.

Szent-Pál katedrálisa Londonban.

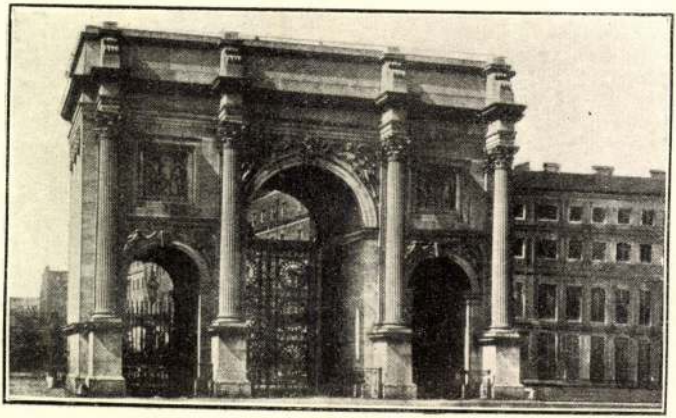

„A „Marble arche“ (Márványdiadalív) Londonban.“

Simon

arstalos 1469

Késmárk

Genth Verecke

V. 155. l

Simon ács

l.

Házi: Sopron tört

II r. 4. k.

1488. 403. l.

1489. 415. l.

Simon

ácsm.

l.

Házi. Sopron sört

II. r. 5. b.

1489. 6. l

1490. 29. l.

SZAKOLCA *(Skalica, Nyitra m.)* Szt. György temetőkápolna, alapr. 33
SZALONIKI Szt. Demeter-bazilika, oszlopfő 138
SZALONNA *(Borsod m.)* ref. templ., alapr. 32
— falképek 228
SZÁSZ *(Sása, Pozsony m.)* Szt. Katalin-templ., alapr. 31
SZÁSZHERMÁNY *(Hărman, Honigberg, Brassó m.)* ág. ev. templom, torony 104, XLVI
SZÁSZORBÓ *(Gârbova, Szeben m.)* ág. ev. templ., apszis 31
SZÁSZPELSŐC *(Szászi, Sása, Zólyom m.)* r. k. templ., oszlopfő 151
— kockaoszlopfő 149
— oszloplábazat 154
SZÁSZSEBES *(Sebeș, Mühlbach, Szeben m.)* ág. ev. templom, kapu 101, 109,

Simon mester

-3

Műasztalos

Készítette a késmárki n.n. Tót-templom feliratos és 1469-re datált gótikus stallumát, mely a kath. nagytemplomból került az egyhori palos, ma n.n. Tót-templomba és egy háromülésés és egy fekvő L. alakú hátülésés részből áll. A háttámla és a baldachin régi, a térdeplő uj. stb.

Bárány Istvánné:

Gotikus és renaissance stallumok Szepes és Sáros megyekben. Magyar Műveszet 1934 86-89 l.

Simon mester

Magyar művészet

1934. 86–88. l.

125.

Aurifaber Symon

144 l.

Goldschmid Simon

262, 577,
578, 581 l

Goldner Szmon

561, 582, 586,

Simon

aurifaber

Judex Rivuli Dominarum 1430.

lásd

Fejér: Cod. dipl.

X. 7. 220.

Simon Goldschmied

obv

Kőmagyötvj. 1305 r

Simon Ötvös

Győr 1560.

Jankó győri ötv 6. l. / 32. l.

BUDAPEST
935 JUN. 19-7
70 f

BUDAPEST
935-JUN.19.
4

BUDAPEST
935 JUN 18 23
741

Simon

neinet ötvös. Kolozsvárt

1740–1745. Működése ismeretlen.

Jakab Elek: Oklevéltár Kolozsvár története II. és III. kötetéhez. CCCLIII. okm. D. II. 731. l.

Birókolozsvári sz. Mihály

34. l.

SCHILLER

BUDAPEST

VII., Erzsébet-körút 42.

Telefon: 45-3-51.

Női vagy **férfi kézzel** vagy **géppel varrott**

BŐRKEZTYŰK 4.90

az összes különleges divat fazonokban.

Minden pár keztyűért teljes szavatosságot vállalunk.

Simon, Otto

1542

Hoffmann Pozsony

58. l.

Hoffmann Südost

Simon aurifaber

a XV. sz. elején városbíró Nagybányán.

vrod

Myskovszky Ernő:
Nagybányai ötvösmüvek. Müvészi Ipar
1905. I. ért. 3. sz. 45. l.

JENŐ.

26.

HY JÓZSEF.

KÉMÉNDY JENŐ: VA

(Photographische Unio

Simon I

otvos

1408

Nagybánya

1

A Műbarát

1923.501

Graudenzi városi múzeum II. 170.

porcellán 1844.

604. KÉT DISZEDÉNY, francia porcellá

605. KÁVÉSKÉSZLET, Schlagenwaldi cukortartó és négy csésze aljjal tart

606. BISCUIT-MELLSZOBOR, János fő 1816.

607. BISCUIT-MELLSZOBOR, Antal fő 1814.

608. TEÁSCSÉSZE ALJJAL, herendi por

609. KORSÓ, herendi porcellán, színes v

610. LEVESESTÁL, fedővel, bécsi porcel

611. OROSZLÁN-SZOBROCSKA, cseh p

612. TINTATARTÓ, schlagenwaldi porce

613. KÉT DISZTÁNYÉR, szines kinai al

614. KÉT TÁNYÉR, herendi porcellán,

615. KÁVÉSKÉSZLET, herendi porcellán ban diszitve. Egy tálca, két kann Jelezve: „Herend" arannyal. 1873.

616. CUKORTARTÓ FEDŐVEL, cseh p

617. CSÉSZE ALJJAL, herendi porcellán

a. 1745 k.

ni porcellán. XIX. sz.

n gyermekalakokkal és plasztikus virágokkal. XIX. sz.

k alapon szines virágok és gyümölcsök. L. jegygyel.

llán, plasztikus és aranyozott diszitéssel. 1850 k.

tojáspohárral. Schlagenwald, 1838.

árványos peremmel és virágdiszitéssel. 1846.

porcellán. *K. Anton* „Hausmaler" munkája. 1870—80.

n, zöld mázzal és aranydiszitéssel. 1840 k.

i porcellán-szobrocska.

nó Magdolnát ábrázolja (Corregio drezdai festménye

ális, szines és plasztikus diszitéssel. Meissen, XIX. sz.

s tájkép, vizeséssel. Schagenwald, 1830 k.

tájkép. Az előbbinek párja.

rgyöt lóháton ábrázolja. Aranyozott fakeretben. XIX.

Aranymíves Simon

Ország Lajos, vaczi püspök kincseinek önzeirása: Anno 1536.
Exitus earundem rerum argenteriarum in anno domini Millesimo quingentesimo tricesimo septimo Waradini.
Item feria tercia proxima post festum Circumcisionis Domini ad manus magistri Simonis aurifabri Waradiensis ad preparacionem pwthon ex argento cinguli assignati sunt argenti marc XIIj pir XXj.

Kassai levéltár. Közölve Tört. Tár. 1889. 596. l.

Farkas Miklós

szobrász.

Simon Goeldner

1463–74ig városi senior. Nevéből következtetve aranyozó lehetett. 1472-ben két tilalmat istex.

Mihalik József. Kassa város ötvösségének története. Bpest. 1900. 118. l.

Loranfi Antal

Nobrász

Simon aurifaber

de Cibinio

1497-ben Rómába

zarándokolt.

irod

Balnanni 93. l.

BUDAPEST
934 JUN 30 21
10 M
MAGYARORSZÁG

Nagyteleinteti

Műemlékek országos Bizottságának

Budapest

VI. Arena út 41.

Szégyűgyiszeti [illegible]

Simon, ötvös

(Simon aurifaber de Cibinio)

l.

Balogh Erdélyi ren

I. 58. l

KIRÁLYI EGYETEMI MAGYAR NYOMDA

31 nap **JÚLIUS** 30. hét

20 Vasárnap		Jeromos *Illés*
21 Hétfő		Praxedes *Dániel*
22 Kedd		Mária M. *M. Magd.*
23 Szerda		Apollinár *Lenke*
24 Csütörtök		B. Kinga *Krisztina*
25 Péntek		Jakab aps. *Jakab*
26 Szombat		Anna *Anna*

Simon, ötvös

Nagyszeben 1497

laid

Müveriet 1902. 229. l.

Simon, nagyszebeni Ötvös

Művészet 1902 229

Simon, ötvös

Brassó 1531-73.

laid

Thieme-Becker

31. k. 51. l.

valam

Goldschmied Simon

alatt felvéve

Képem Lex. 587. lapon

937 AUG.31.

A 1

A Müemlékek Orsz

Bizottságának

Bi

IX. Rá

Hivatalból.

Dij átalányozva.

Simon

ötvös 1559

Sárd

Gyárfás Brassó 17.

Symon

ötvös

irod

G. Brassó Fázadok

233, 234.

1531 cehm.
1532 "
1538 "
1539 "
1540 "
1545 "

..... *műhely.*

főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Simon Felten

Ez. Brassó 1565.

ind

gyfs.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

.....

tanu.

Simon aurifab

ötvös 1549

lásd

Gyárfás Brassó 286

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

lyezem:

.....

igy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Simon
benczés barát
könyvmásoló
1446.

ELAD

1. **Az árverésen a vevő a vété**
ár után a törvényes fényüzési, illetve fo
lott legmagasabb ár kifizetése előtt

2. A tárgyak abban az állap
után sem a tárgyak meghatározás
vehető figyelembe, minthogy a tár
tárgyak tételenként árverezendők é

3. Az eladásra kerülő tárgya
alacsonyabb összegben történhetik,

4. Az árverést vezető tartoz
magasabb igéretet háromszori felh
esetben, azaz ha több ajánlattevő
történt a leütés, az árverést vezet

5. A leütéssel a tárgyak a
hogy a tárgyakat *az aznapi árveré*
hogy sértetlenül maradásukért bá
rólag **a vevő költségére és veszél**
vezetősége **semmiféle felelősségre** r

6. Tilos mindenféle összebe
igérése, mely az árverési eredmény
vagy vállalkozás, mely arra irányu
rávegyen és ilykép megkárositson

7. Felvilágositással szolgálna
megbizottai (telefon : 120—14),
valamint *Besnyő Béla* (Vác

m aukciói

EMÉNY

LÁSZLÓ

ADÁR-féle

nás magánbirtokból

k és butorok.

Simon de Ungaria

ágostonrendi szerzetes,
könyvkiadó
1481. Bologna

l.

Gulyáskönyv

45. l.

Simon de Gara

könyvnyomdász 1491-
ben Velencében

l.

Gulyáskönyvny

45.1.

Simon

Gjöngyfüro

laid

Arch Ert

1910. 350

Simon

Göngyfüz

XVI. n.

l.

Arch. Ert.

1910. 350. l.

	3600 —	
	26618	
Záróföösszeg	94.423 —	26.680 —
P. 26.618		
mért		
	19.133 —	19.133 —
	1485 —	
	2400 —	
	3600 —	
	26618 —	
mért		

Simon

rézmetsző Kolozsvár

XIX. sz. eleje

Lásd

Művészet 1908.

275, 276-l.

I. József megkoronáztatása.

Az előtérben van a ba
nyugvó vörösbor-forrás, melyet
sok díszítenek. A kagylókból
maiból bor fakad, melyet a
kel s kalapokkal fog fel. Elől
s tőle jobbra két férfi dézsa
egy fiatal emeber a korlátna
körül a téren katonaság s
melynek egy része játékkal töl
nak. Feliratai a kép alatt
„Dese fonteijne st
„cête fontajne fait
s a kereten belül középütt: „7.

Rézkarc, méretei a vona

Ltfa 7667

Simon Andor, [költő]

költő

Simon Andor halálára

Csoportkép csokornyakkendős fiatalemberrel, 1921-ből. Kassák Lajos és társasága: Bortnyik Sándor, Barta Sándor, Uitz Béla, Simon Jolán, Ujvári Erzsi és — közvetlenül a Mester mellett — hórihorgas, csontos arcú, parasztos külsejű ifjú, csokornyakkendővel: Simon Andor. Kassákon sajátosan begyűrt, csúcsos kalap, könnyű felsőtest, kora ősz lehetett. A Bécsbe „költözött" Ma 1921. szeptember 15-én adott hírt Simon Andor *Kinyilatkoztatás* című első verseskötete megjelenéséről. Igaz, az akkor húszéves költőnek már korábban is megjelent két verse a Mában.

Egerben járt reálba, a szomszédos gimnáziumba pedig egy évvel idősebb barátja, Remenyik Zsigmond. Simon Andor — kevesen tudják — festőművésznek készült, de nem vették fel az Iparrajziskolába. Bányatisztviselő lett, s 1921 elején emigrált. Korábban pasztellképeket festett, és a némafilmeknél is statisztáskodott, ebből élt Bécsben is, és első kötete nyomdaszámláját is ily módon tudta kifizetni. A húszas évek elején Kassák és köre már konstruktivista verseket és képarchitektúrákat készített: mit keresett köztük ez a népi hangvételű, expresszionista verseket író költő? Hét verse jelent meg a Mában, s később a Munkában is feltűnik a neve.

Hazatérése után együtt publikál József Attilával a Magyar Írásban, és 1928 őszén ő vezeti be nála is fiatalabb barátját a Bartha Miklós Társaságba... A Nyugatban 1925-től jelennek meg versei; Móricz Zsigmond ajánlólevelét Osvát figyelembe vette. Móricz sok tehetséges írót fedezett fel. A Nyugatban ő mutatta be többek között Győry Dezsőt, Szabó Pált és — 1927-ben, *Álomföld* című kötete megjelenésekor — Simon Andort: „Egy hét alatt ma ötödször olvasom végig ezt a kis könyvet, egy új ember — költő — verseit. Valami különös, eredeti, új érzést érzek, minden versénél. Mintha az erdőn járnék, a lombok alatt, májusban, és szamócát szednék — s a szamócák, az illatos, ízes, kedves gyümölcsei az erdei tisztásnak: ezek a versek." Sorjáztak a szamócaízű versekből összeálló kötetek: 1928-ban megjelent a *Tömegáhítat* és az *Aranysziget* — egri barátja, Ladányi Imre linómetszeteivel —, egy év múlva pedig a *Világhullám*.

Közben azonban döntő fordulat következett Simon Andor életében: 1927 nyarán Vass Lászlóval meglátogatta Móricz Zsigmondot Leányfalun, s a középső Móricz lányba, Gyöngyibe, beleszerelmesedett. A költő majdnem annyit várt Móricz Gyöngyire, mint Jákob Ráchelre. De kivárta! 1937-ben összeházasodtak, esztendőre pedig megszületett a fiuk, Balázs — akit Móricz milyen boldogan tart a karján egyik kései, sokszor közölt fényképén! Móricz még azt is megérhette, hogy — agyvérzéstől meglegyintve — hírt vegyen Simon Andorék második gyermeke, Imola születéséről.

Simon Andor élete betagolódott a Móricz családba. De miért hagyott fel az irodalommal? Egyik beszélgetésünkkor több okot is felsorolt. Az írók kiszolgáltatottságát, a költői pálya reménytelen egzisztenciális következményeit, és így tovább. Én azt hiszem, nehéz lett volna Móricz vejeként továbbra is írónak maradnia. Móricz Gyöngyi kezdeményezésére kitanulták a könyvkötőmesterséget, és a Kelet Népében — amikor Móricz szerkesztette — sűrűbben találkozunk Sándor utcai műhelyük hirdetésével, mint az ígéretes költő verseivel. Új verse Móricz halála után — tudtommal — nem jelent meg. De mit számít a versek *száma?* Hogyan is írta Móricz Zsigmond? „...ha ez a költő sose szólal meg többet: akkor is elvégezte dolgát. Álomföldet nyitott meg a magyar lírában."

Simon Andor 1986. július 8-án örökre elaludt. Szép álmokat, Bandi bácsi!

Tasi József

Tasi J.

Élet

7.

XXX/29

likon egyetemesebb távlatokat keresve a kor humanista irodalmához fordult erősítő példáért, az egyetemes humánumot kereste a világ-, a magyar és a román irodalomban is. Ezért vonzódott olyan írókhoz, mint Thomas Mann, Romain Rolland, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Tudor Arghezi és Victor Eftimiu. A szerveződő nemzetiségi irodalom regionális tudatának és európai orientációjának határozott erkölcsi karaktere volt, az erdélyi magyar irodalom a kisebbségi humanizmus eszméjét követte. A helikoni irodalom képviselői a szükségből csináltak erényt, a kisebbségi helyzetet sajátos műhelynek tekintették, amelyben jövendő eszmények formálódnak, a kölcsönös türelem, a nemzetek közötti megértés, a dunamedencei testvériség eszményei. „Erdély hagyományos kötelessége — hangoztatta Kuncz Aladár — a kisebbségi érzés föltárása, az európai élhetőség próbája, a megférés fajok és osztályok váltakozó hatalma alatt, az ítélkezés minden igazságtalanság fölött. (...) Erdély kínálkozik gyógyszerül a kontinensnek, ahol eddig mindig fontosabb volt a térképrajzolás a népek békéjénél. Itt nem uszítás a hazaszeretet, a tüze itt nem gyújt, hanem világít, hogy mellette egymástól tanulhassanak a versengő népek."

Az „erdélyi modell" az ellentéteken és elfogultságokon felülemelkedő népi együttélés alkotó példáját tárta a nemzeti antagonizmusok között őrlődő Közép-Európa elé. Most, amikor a marosvécsei Helikon hat évtizede történt megalakulására emlékezünk, ezt a tanítást élő szellemi örökségnek kell tekintenünk. A helikonisták törekvései ma is időszerűek, ma is elvégzendő feladatokat jelentenek.

LPX 18 092–94

BOZAY ATTILA
Csongor és Tünde
opera három felvonásban
Csongor
– MOLNÁR ANDRÁS
Tünde
– CSAVLEK ETELKA
Mirigy
– JÁBLONKAY ÉVA
Balga
– GÁTI ISTVÁN
Ilma
– KALMÁR MAGDA
A Magyar Állami Operaház Ének- és Zenekara
Vezényel: MIHÁLY ANDRÁS
A Magyar Állami Operaház előadásának felvétele
SLPX 12 750–52

CHOREAE ET CARMINA
Reneszánsz dalok és táncok Phalése gyűjteményeiből
LUGOSI MELINDA – szoprán
KISS INA MÁRIA – alt
KÁLLAY GÁBOR – tenor
BLAZSÓ SÁNDOR – basszus
Lassus Énekegyüttes
CAMERATA HUNGARICA
Művészeti vezető:
CZIDRA LÁSZLÓ
Francia nyelven
SLPX 12 662

HUNGAROTON

M.D.K.

Simon, ötvös

sziénai mester, a XIV. században a magyar király részére is dolgozott, mint annak udvari ekszerésze. Az aacheni magyar kápolnában, melyet Nagy Lajos alapitott 1374-ben, a sziénai Celeterhez hasonló, magyar módra zománcozott kincseket találtak, Anjou-magyar és lengyel cimerekkel.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 163. old.

Simon, Zobrázz

Magyzeben XV–XVI. z

l.

Arch. Ert. 1917

95. l.

KIÁLLÍTÓK NÉVSORA

Abádszalóki ref. egyház.
Gr. Bánffy Miklós.
Dr. Bedő Rudolf.
Budapest-Józsefvárosi plébániatemplom.
Budapest Kálvin-téri református egyház.
Budapest-Újlaki plébániatemplom.
Budapest-Vizivárosi plébániatemplom.
Chorin Ferenc.
Dr. Csatkai Endre, Sopron.
Dr. Deutsch József.
Iparművészeti Múzeum.
Jakabffy Mária.
Dr. Jakabffy Zoltán.
Keresztény Múzeum, Esztergom.
Kunkerekegyházi ref. egyház.
Littmann S. Sándor
Lovasberényi ref. egyház.
Magyar Tört. Múzeum Tört.-osztály.
Özv. Mauthner Alfrédné.
Mautner László.
Özv. Máriássy Andorné.
Óbudai Chevra Kadisa.

Simon.

Kobrán

1508

l.

Korrespondenzblatt

1914. 117. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Simon

pixidarius *

l. Brassó

432, 433, 491, 492,
494, 497, 499, 508,
533, 537, 540, 541,
545, 642, 646, 662, l

* sch praeparator
pixidarum

T. 8284.

jén a vár romjait, oldalán pedig
z előtérben az utat topolyfák sze-

21.9 cm.

-902
38.

Simon

painéldérékgyártó

1599 - Kassán

emlitve

o Kem o

~~[illegible]~~ 274. l.

137. UTRILLO, MAURICE: Kilátás Montmartre-ról.

Simon
paizsimon

l

R III

645.793 l.

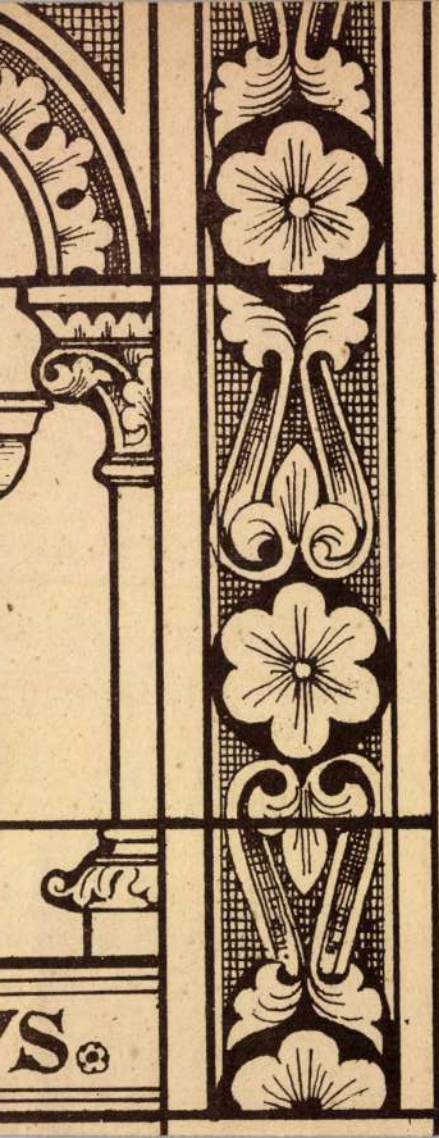
VS

Simon rézöntő

(Symon Rotgisser)

Nagyszeben

1496. egész évre 12 frtot kap a várostól (az ágyú öntés körül kifejtett tevékenységéért ?)

Teutsch Herm

217. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
BUDAPEST, IX., HŐGYES ENDRE-U. 10.

100/1947 szám

KÖZELLÁTÁSÜGYI

264

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 ... I. 291

Név: Simon Ádám

Foglalkozás: ékes- kék és feketefestőmester

Szárm.hely: Budafok (Promontor)

Hitfelekezet: R.k. Csal.állapot: nős

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1844 X. 18

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 12

MDK.

Simon Ágoston

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1967 juni.16.

Simon Andor

festő

l.

Nemesvár 124. l.

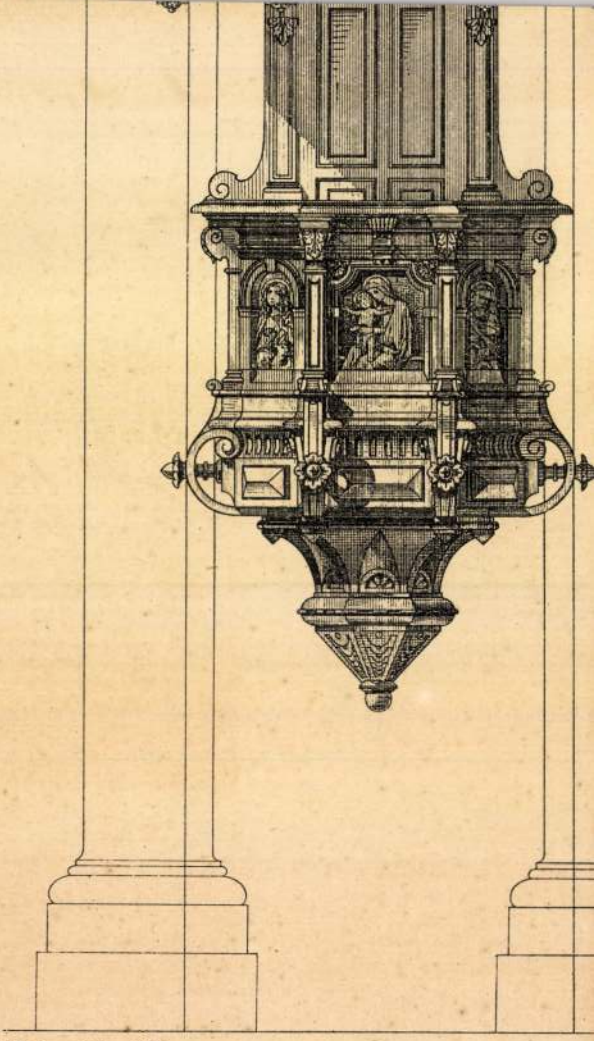

R.v.Waldheim art. Anst. Wien.

SIMON E. kőmüves. A gávai templomot --+ Kubacsek mesterrel együtt tervezi és 1906-ban. /Tervj.181./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

SIMON egri kőfaragó mester. Egerben a szent Mihály plébániatemplom épitésénél találkozunk nevével. 1712-ben a demjéni kőfaragó mellett müködik. 1736-ban pedig az egri ferences templom épitéséhez köveket farag.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Simon ácsmester

1641-ben helyezte el a győri jezsuita templom toronygombokat és a pompost keresztet. (Szent Ignác templom)

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 152 l

201

Simon kőműves

1655-ben a Rébapaty-i udvarházon dolgozik.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970

229 l

Simon kőműsesmester

megbízást kap a Rábapaty udvarház
epítésére 1655-ben.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvar-
ház-és kastélyok, Budapest, 1970.

2291

Simon-fiúk

emlitve

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenkor XII. évf. 5. s. 1969. maj., 466. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Simon

Az Eötvös-reáliskola növendékeként részt vett az iskola karácsonyi Rép-kiállításán.

N.U. 1926. XII. 12. (Nemzeti Ujság)

Simon fafaragó asztalos M.D.K.

„... az 1469-ben készült késmarki stallum párhányára ... igazi polgári öntudattal jegyezte fel nevét, nem kevesebb kézműves maga-megbecsüléssel, mint a festők vagy szobrászok."

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai Akadémiai Kiadó, Bp. 1967. 57. old.

M.D.K.

Simon, faragó (Sekrycz)

nevét egy 1480-évi magyarországi adójegyzék őrizte meg.
1500-ban ismét szerepel a neve.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp. 1967 59. old.

Andreas Simon ötvösmester

Győri Szemle 1934. 438.

Cikk a győri ötvösökről

1021

vigilia

Belon Gellért

AZ ISTEN ÖRÖME

Az öröm teológiája

(Farkasfalvy Dénes és Kerekes Károly írása)

KÖRKÉRDÉS AZ ÖRÖMRŐL

Ágh Attila, Ancsel Éva, Beney Zsuzsa, Borsos Miklós, Buda Béla, Dénes Zsófia, Fekete Gyula, Gyökössy Endre, Király István, Korompay Tibor, Mensáros Zoltán, Nádas Péter, Poszler György, Simándi Ágnes, Sinkó Ferenc, Sőtér István, Szili Leontin, Tarnay Brunó, Tomka Ferenc, Vasadi Péter, Vészi Endre válaszai

1984/12

vigilia

BELON GELLÉRT: Az Isten öröme .....
KEREKES KÁROLY: Az öröm teológiája – bibliás szemmel 887
TÖRÖK ENDRE: A szeretet öröme egyetemes 893
FARKASFALVY DÉNES: Az öröm teológiája Szent János evangéliumában 896
CSORBA GYÖZŐ versei: Jób sorsát is, Anagógé 903

A VIGILIA KÖRKÉRDÉSE AZ ÖRÖMRŐL
Nádas Péter, Borsos Miklós, Buda Béla, Király István, Vészi Endre, Szili Leontin, Dénes Zsófia, Ancsel Éva, Mensáros Zoltán, Tarnay Brunó, Poszler György, Sötér István, Sinkó Ferenc, Korompay Tibor, Gyökössy Endre, Simándi Ágnes, Beney Zsuzsa, Ágh Attila, Vasadi Péter, Tomka Ferenc és Fekete Gyula válaszai 904
R. M. RILKE: Angyali üdvözlet, Krisztus születése (Farkasfalvy Dénes fordítása) 932
Szirénfalvi betlehemes játék (Barna Gábor közlése) 933
MENSÁROS ZOLTÁN: Páternoszter (elbeszélés) 938
HAMVAS BÉLA: Silentium II. rész – Egy csepp a kárhozatból 944

Korunk imái
GALAMBOSI LÁSZLÓ: Fényeskedjék (vers) 951

Hit és élet
Jelenits István: „Találkozás": szócikk egy képzeletbeli enciklopédiából . 952

Napló
In memoriam Vankóné Dudás Julianna 953
Irodalom Vidéki Orfeusz – Tolnai Ottó válogatott verseiről (Csürös Miklós) 956
Képzőművészet Lukácsy Sándor: A XVIII. század festője (Watteau) 959

A rajzok Simon András munkái

Főszerkesztő: LUKÁCS LÁSZLÓ

Laptulajdonos: ACTIO CATHOLICA Felelős kiadó: MAGYAR FERENC

Szerkesztőség és kiadóhivatali ügyintézés: Budapest V., Kossuth Lajos u. 1. Telefon: **173-933, 177-246.** Postacím: 1364 Bp. Pf. 111. Terjeszti, előfizetési és templomi árusítás: Vigilia Kiadóhivatala, árusítja a Magyar Posta is. A Vigilia csekkszámla száma: OTP 37.343-VII. Hazai előfizetések külföldre: Posta Központi Hírlapiroda, Bp. V., József nádor tér 1. Postacím: 1900 Bp. Külföldön terjeszti a Kultúra Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat, H-1389 Bpest, Pf. 149. Nyugati országokban az évi előfizetési ár: 23,– USA dollár, vagy ennek megfelelő összegű más pénznem. Átutalható a Magyar Nemzeti Bankhoz (H-1850 Budapest) a Kultúra 024-7. sz. csekkszámlájára, feltüntetve, hogy az előfizetés a Vigiliára vonatkozik. A szocialista országokban előfizethető a helyi postahivatalokban is. Egyes szám ára: 20,– Ft. Előfizetés: negyedévre 60,– Ft, félévre 120,– Ft, egy évre 240,– Ft. Megjelenik minden hónap elején. Index-szám: 26.921 HU ISSN 0042-6024. Szedte a Szent István Társulat. Készíti: Pannon Nyomda, Veszprém. 84/3197. Felelős vezető: Danóczy Balázs igazgató.

1966 JUN 5

Az ősi művészet mestere

Az ötvösművészet ősi mesterség. Már az ókori népek is ismerték és művelték. Percz János is ennek az ősi művészetnek művelője Budapesten született 1920-ban. A Képzőművészeti Főiskolán tanári oklevelet szerzett. Hosszú évekig egy ipariskola tanára. Tanári évei a fémekhez hozzák közel. 1950-től készít fémtárgyakat. Régi szerszámokkal: hegesztőpisztollyal, kalapácsokkal, cizellőr szerszámokkal és különféle beütőkkel készülnek munkái. Mégis valamennyi alkotása újat, korszerűt jelent. Tárgyai bejárták a fél világot. Itthon kiállításokon szerepelt. Művészete elismeréséül megkapta a Munkácsy-díjat.

Művek sokasága van mögötte. Valamennyi figurája jelentős munka, s egy-egy szakasza, állomása művészi pályájának. Neve 1957-ben vált ismertté. Azóta esztendők teltek el, s ezek az esztendők Percz Jánost a modern magyar fémművesség egyik legkiemelkedőbb képviselőjévé emelték. Alkotásainak száma meghatározhatatlan. A különböző kisebb-nagyobb dísztárgyaktól kezdve a teret kitöltő, falat díszítő munkái jelentősek. A „*Jegyespár*" mögött megrezdül a levegő, s maga a pár is része az élet lüktetésének. Akárcsak a „*Május elseje*" két alakjának kompozíciója — a májust köszöntő kislány és a mellette lévő asszony magasba emelt zászlóval — olyan, hogy az ember szinte közeledésüket várja. Csupa lendület, csupa mozgás a „*Kerékpáros*" is. Idézi a cél előtti pillanatot, amikor szinte minden a cél eléréséért, a sikerért, a győzelemért van.

Egyik legszebb, legkifejezőbb munkája „*Dózsa*" portréja. Feleleveníti azt a harcot, amelyet Dózsa György és az utána következő nemzedék vívott. Idézője a jobbágysorsnak, a megaláztatásoknak, a szenvedéseknek. És annak a hitnek, amely éltetője, életrehívója volt Dózsa harcának.

Vörösréz edényei, zománc díszítésű vázái, plakettjei sokat árulnak el a művész szenvedélyes útkereséséből. Ezek az alkotások a használati tárgyak szépségét hirdetik, azt, hogy a bennünket körülvevő legapróbb tárgyaknak is szépnek, stílusosnak kell lenniük. És kifogyhatatlan ötletekből, új megoldásokból. Ha a megmunkált fém konstrukciója, a tárgy szépsége, formája úgy kívánja, akkor kiegészítésként követ, üveget, kerámiát és fát is felhasznál. De akármivel is egészíti ki tárgyait sohasem az alapanyagot pótolja. A kiegészítés nem a mondanivalóért, hanem a díszítésért van. Az ő fantáziája vasban és rézben él. A mozdulat, a stílus, az élet érdekli. Nem szegi meg a fém törvényeit — alakjai mégis átveszik az élet ritmusát.

(Simon András grafikája)

*

Percz János művészete az anyaggal vívott harcban születik. A harc a mondanivalóért, a mondanivaló művészi kifejezéséért folyik. Célja művészi eszközzel vallani az élet, s a bennünket körülvevő tárgyak szépségéről. Megragadni az élet lüktetését, belső tartalmát. Hogy melyik az az alkotása amely legközelebb áll hozzánk, az tőlünk — az egyén belső világától függ. De az a harc, amelyet hegesztőpisztollyal és fémmel vív napról-napra az elvezet végül a tárgyakhoz, alkotásaihoz. Azokhoz a munkáihoz, amelyek külön-külön és összeségükben is egy eredményekkel gazdag élet hirdetői.

— Szilvágyi Irén —

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
FELÉRMEGYEI HÍRLAP

api
ete

építettük a körzeti
ot, s ma már közel
ló jár be a közeli —
nyújtó — körzeti isk
az iskolai diákottho
ehhez azonban komo
van szükség. Jelenle
pusztán van egy ne
nos iskolás kollégiur
székesfehérvári járás
elégíteni. Megyénkbe
iskolás diákotthon lé
székesfehérvári, a du
a sárbogárdi járásol
lentkezik az intézmé
terem- és műhelyter
szükség-tanterem ma

A korszerű oktatás
jelenlegi szakos n
zetünk javítását nev
vábbtanulásával pró
403 pedagógus tanul felsőfokú intézményekben.

Az általános iskolák szakmai felszerelés bővítésére öt év alatt 11 665 000 forintot fordítottunk, középiskoláink pedig 3 167 000 forintot használtak fel erre a célra. Az ellátottság még így sem kielégítő.

KÉRDÉS:

— Mit tettek a pedagógusok továbbképzéséért, a nevelés hatékonyságának növeléséért?

VÁLASZ:

— A törvény végrehajtása során a nevelői munka javítását is sok intézkedés szolgálta. Valamennyi nevelőnket elláttuk az általános iskolai nevelési tervvel, illetve a gimnáziumi nevelés programjával. Nem kevés történt a nevelők marxista felkészültségének növelése érdekében. 1961—62-ben 1235-en, 1962—63-ban 922-en vettek részt az állami ideológiai képzésben és sokan tanulnak jelenleg is. A dialektikus és történelmi materializmus alaptanfolyamait a pedagógusok döntő többsége elvégezte. Az ideológiai továbbképzésen túl is kerestük azokat a formákat, amelyek a pedagógusok világnézetének szilárdítását eredményezhetik. Bevált a politikai beszélgetések módszere és a nevelők napja rendezvénysorozat.

KÉRDÉS:

— Az elmondottak utalnak a tennivalókra is, mégis külön megkérdezzük, miben látja a főbb feladatokat?

VÁLASZ:

— Az iskolareform végrehajtásának tapasztalatait és a további feladatokat megvitatta, illetve meghatározta a megyei párt-, és a megyei tanács vb. közelmúltban tartott együttes ülése. Az együttes tanácskozáson megjelölt feladatok célul tűzik az általános iskolák minőségi szintjének növelését, a körzetesítés további bővítésével és általános iskolai diákotthonok létrehozásával, a szakos tanár-ellátottság növelésével. Ezt szolgálja a pedagógusok letelepítése és az ezt segítő lakásvásárlási és lakásépítési akció, valamint a tanterem és műhelyterem ellátottság javítása, a felszerelés korszerűsítése és bővítése. Mindez állami és társadalmi erőforrásokból.

További feladat a középiskolai hálózat fejlesztése és szerkezetének átalakítása, a jelentkező munkaerő-mérleg igényeihez igazítva. Fontos feladat a szakmunkásképzés színvonalának emelése és az emelt szintű képzés kibővítése.

Jelentős segítséget kell nyújtanunk a fizikai dolgozók gyermekeinek, hogy növelhessék tanulmányi eredményeiket, biztosíthassák továbbtanulásukat.

SIMON ANDRAS, gubasmester

A miskolci gubas céh névsortablaja. Miskolcon készült az 1850-60-as években. Anyaga fenyőfa, lapos. 35-ös szam az utolsó tag neve.-A 19.sz-ban masodik felében használtak. Az utolsó papirt Simon Andras ragasztotta rá 1902. febr. 27-én.- 42.old. 4.sz. kép.

BODÓ SÁNDOR: Két miskolci céhbehivótábla és két névsortábla 37.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969. 8.szám, Miskolc, 1969.

Simon András

"Emberformálás" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Vadas József: "képártalom" c. kritikájának hátlapján, Reich Károly nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 26. XXI. év
48. sz. 4. lap.

Simon András

és Csonka Ernő közös tárlata nyilt meg Szombathelyen a megyei müvelődési és ifjusági központban.

Magyar Hirlap 1981/7/4/9

M.D.K.

Simon András ötvösmester

1776-1796-ig volt a győri ötvöscéh legfőbb.

S.Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18. Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4. 274. old.

Simon András

Győr 1756-1763

l. Jankó Ötvös-apródok

10. l.

M. Kir. Belügyminisztérium
– KORMÁNY –

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Simon András

ötvös

1794 – 1797

1.

Jankó ötvös-apródok

11. l.

Sági László
Berettyószalu

Simon, Andreas

ötvös, Győr 1776 - 96.

Jankógyőri ötv. 26. l. 33. l. 34. l.

(1793 - 1796 céhmester)

Szalay Imre győri mesternél tanult. 1776-ban vemehelt Győrött. ↑ . 1796-ban

Wrepel utoljára.

SIMON ANDRÁS, gubásmester

A miskolci gubás céh behivó névsortablaja. Miskolcon készült az 1850-60-as években. Anyaga fenyőfa, lapos. Rajta papirra ragasztva a mesterek neve. 35. név. A 19. sz. második felében használták. -A 7-es szamu név: SIMON ANDRÁS.
41-42.old. 4.szamu kép. Fekete repr.

BODÓ SÁNDOR: Két miskolci céhbehivótábla és két névsortábla 37.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969.
8.szám, Miskolc, 1969.

SIMON ANDRAS, gubasmester

A miskolci gubas céh behivó névsortablaja. Miskolcon készült az 1850-60-as években. Anyaga fenyofa, lapos. Hajta papirra ragasztva a mesterek neve. 35 név. A 19. sz. második felében használtak. - A 7-es szamu név: SIMON ANDRAS. 41-42. old. 4. számu kép.

BODÓ SÁNDOR: Két miskolci céhbehivótábla és két névsortábla 37. old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969. 8. szám, Miskolc, 1969.

SIMON ANDRÁS, gubasmester

A miskolci gubás céh névsortáblája. Miskolcon készült az 1850-60-as években. Anyaga fenyőfa, lapos. Két oldalán papiroson a névsor. A 19. sz. második felében használták. Az utolsó papirost Simon András ragasztotta 1902. febr. 27-én. Fekete repr. Szöveg 42. old. Kép 41. old

BODÓ SÁNDOR: Két miskolci céhbehívótábla és két névsortábla 37. old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969. 8. szám, Miskolc, 1969.

Simon András grafikusművész kiállítása

AZ IRGALMAS SZAMARITÁNUS

A szűkszavú meghívó keveset árul el a fiatal grafikusról, mindössze annyit, hogy nem is túlságosan fiatal (1958-ban született), alig két és fél éve volt első kiállítása ugyanott, ahol most, a kőbányai Pataky Művelődési Központban, de már Bécsben, a jezsuiták lainzi lelkigyakorlatos házában (Bildungshaus) és St. Pöltenben is bemutatták rajzait, s küzdelmes évek útján jutott el a mostani kiállításig, mely március 23-ig látható az említett művelődési központ könyvtárában. A jelenlegi „kamarakiállítás" nem nyújthat teljes képet a fiatal művész tehetségéről, hiszen alig 20—25 kép fér el a kicsiny teremben, de arról meggyőzi az érdeklődőt, hogy Simon András figyelemre méltó egyéni rajztechnikával és látásmóddal rendelkezik és egyedülálló érzékenységgel tudja láttatni az emberi élet legapróbb részleteit is, köztük éppen azokat, amelyekre sokszor ügyet sem vetünk. Evangéliumi egyszerűséggel hajol le a szenvedőkhöz, az alázatosakhoz, hogy művészetével felemelje őket.

A kiállítást Jelenits István piarista rendfőnök, író és irodalomtörténész nyitotta meg az alábbi szavakkal:

„A század elején — mondják —, Freudnak újságolták a munkatársai, hogy föltalálták a »drót nélküli távírót«. Mindenkinek ragyogott az arca, magasztalták a technika csodatevő hatalmát. Freudot bosszantotta ez a jókedv, s a lelkendezésre váratlan figyelmeztetéssel vágott vissza: »Jegyezzék meg, uraim, valóban csoda, hogy drót nélkül üzenetet válthatunk, de az is csoda, hogy dróton át üzenni tudunk, a legeslegnagyobb csoda pedig az, hogy két ember egyáltalán szót tud érteni egymással.«

Miért idéztem ezt az anekdotát?

A technika forradalma azóta is tart, és sokféle ügyeskedéssel, fontos, fontoskodó, megváltó leleménnyel állandóan igyekszik magára vonni figyelmünket. Simon András, akinek meghívására itt összegyűltünk, s akinek képeit itt a falon nemsokára elnézegethetjük, művészetével a legősibb és legegyszerűbb csodákhoz vezet vissza minket. Azokhoz, amelyek mellett már nem szoktunk megállni. Ahogy — gyakran egyetlen tusvonással — fölidéz egy alakot, sorsot, történetet, az a legeszközteleneb és legrafinálta bb művészet. Nemhiába idézi egyik képe az irgalmas szamaritánus evangéliumi történetét. Simon András minden képében van valami az evangéliumi példabeszédek egyszerűségéből, elevenségéből és egyetemességéből. Amikor képeit nézegetjük, látni tanulunk tőle, azzal a látással, amelyhez nem pusztán a szemek éleslátása szükséges, hanem a szív iskolázottága is.

Ezek a képek mindenféle unalmas és gyanús oktató fontoskodás nélkül, ihletetten, jókedvűen és alázatosan vállalják a művészet legősibb és legszebb feladatát: láttukra jobbak leszünk."

(d. a.)

Vas István Bibliája

Vas István válogatásában és ajánlásával jelentette meg az Európa Könyvkiadó Károlyi Gáspár bibliafordítását „A világirodalom klaszszikusai" sorozatban. A hazai Biblia-kiadások sorában különös értéket képviselő kötet közel százezres példányszámával szellemi életünk ezirányú nyitottságát és növekvő érdeklődését dokumentálja. Vas István tanulmány méretű ajánlása pedig olyan személyes tanúságtétel, hogy aligha tudnánk érzékletesebben és igazabban elmondani, miért is volt erre a kiadásra akkora szükség — világnézeti meggyőződéstől függetlenül. De éppen azért, mert — Vas István szerint — egyre kevesebben olvassák a Szentírást, merülhet fel bennünk néhány kérdés e kiadással kapcsolatban.

Talán nem is az a legnagyobb gondunk vele, hogy végül is ez egy válogatás, amelyből — csak néhányat említve — kimaradt Joel, Mikeás, Zakariás és Malakiás könyve, csakúgy mint a Galatákhoz, a Filippiekhez és az Efezusiakhoz írt levél (pedig az utóbbiban egy ókeresztény himnusztöredék is szerepel). Hiszen megértjük a kiadó terjedelmi gondjait.

Ahhoz is aligha férhet kétség, amivel Vas István ajánlása zárul: „Tisztában vagyok vele, hogy ez a válogatás afféle szekuralizáció, elvilágiasítás. Felér az egyházi birtokok kisajátításával. Csakhogy olyan kisajátítás ez, aminek a kisajátított és a kisajátító egyképpen hasznát látja."

S épp emiatt annyira nehéz feltenni azokat a kérdéseket! Meg azért is, mivel a köteten munkálkodók valamennyien tisztességgel fáradoztak. (Vas István mellé odakívánkozik Gerencsér Zsigmond, aki a sajtó alá rendezés nagy körültekintést igénylő feladatát munkatársaival együtt végezte.) A kiadás célját illetően éppen azon elv szerint vannak kétségeink, melyet Károlyi Gáspár az 1590-es vizsolyi kiadású Bibliájának ajánlásában fogalmazott meg: „az mi nemzetségünk ez dologban való fogyatkozását" látva a „jövendő épüléséért" vállalkozott a fordításra. S valóban minden szentírásfordító azért fogott hozzá a munkához, hogy minél közelebb tudja hozni saját korához, olvasóihoz, a legegyszerűbb emberekhez az örökértékű textusokat. Dehát éppen itt van a bökkenő! Vajon a Vizsolyi Biblia eredeti szövege ugyanazt jelenti ma is, mint amit akkor jelentett? Károlyi nyelvének szépségét, hazai irodalmunkban betöltött hasonlíthatatlan mértékű szerepét aligha lehet vitatni. A kérdés viszont az, ma milyen olvasói réteghez szól ez a kiadás? Valószínűleg a fordítás nyelvi szépségeit is inkább csak azok élvezik, akik már amúgyis ismerték a Szentírást.

A Biblia nem könnyű olvasmány. Jól tudja ezt Vas István is. Nem könnyű a Károlyi-szöveg sem. S ezért még Vas Istvánnak sem hiszszük el egészen, hogy „egy félórányi bemelegítés után" képesek leszünk ezt a szöveget folyékonyan olvasni — sőt élvezni. Mert bárki erre sem képes. Vajon mit ért meg ebből a versből magyarázat nélkül — márpedig a kötet magyarázatban igen szegényes — egy mai olvasó: „Ádám esmeré az ő feleségét".

Itt nem arról az ősi vitáról esik szó, hogyan kell fordítani az Írást: szépen vagy pontosan, hiszen a legjobbakban egyiknek sem lehet döntő túlsúlya. S még arról sem, hogy a bibliai héber szókincs 8000 szavából kb. 1700 hapax legomenon, vagyis olyan kifejezés, amely csak egyetlenegyszer fordul elő. Márpedig ezeket a Biblián kívüli források nélkül aligha lehet megérteni. Dehát hol tartott az archeológiai és a nyelvészeti kutatás Károlyi korában?

Ám abból feltétlenül ki lehet, sőt ki kell indulni, hogy a próféták és Jézus saját korukhoz a lehető legegyszerűbben szóltak, ezért szólhat minden kor minden emberéhez a Szentírás. S ha meggondoljuk, hogy a Biblia mégsem attól klasszikus, mert Károlyi lefordította, akkor elég nagy merészség ez a közel százezer példányban kiadott irodalomtörténeti dokumentum — részletes szómagyarázat nélkül.

Dehát a vállalkozáshoz merészség kell. S azt hiszem, valamennyiünknek reménykednünk kell abban, hogy a kötet osztatlan sikert arat, s nemcsak könyvtárak dísze, de egyik legolvasottabb darabja lesz.

Giczy György

MÉSZÁROS ISTVÁN:

Mióta Miatyánk a Pater Noster?

Szent István király második törvénykönyvében arról rendelkezett, hogy minden tíz falu lakosai kötelesek templomot építeni. A király egyházi ruhákkal látta el a falusi templomokat, viszont a püspökök gondoskodtak saját egyházmegyéjük falusi templomaiban szükséges szertartási könyvekről. S ugyancsak az ő kötelességük közé tartozott, hogy papokat képezzenek és felszenteljenek a falusi plébániák számára.

Az anyanyelv szerepe

A magyar nyelv, illetőleg egy-egy település lakosságának anyanyelve fontos szerepet játszott a 11. század eleji, Szent István kori pasztorációban. A tíz falu templomának papja természetesen csakis magyarul, illetőleg anyanyelvükön tudott híveivel beszélni, de papi feladatainak végzése során is igénybe kellett vennie a népnyelvet. Az nyilvánvaló, hogy a főimádság, a *Miatyánk* volt, amelyet e Szent István kori papok legelőször megtanítottak híveiknek. De latinul, ahogyan az a szertartáskönyvekben rendelkezésükre állt? Ebből a lakosság egyetlen szót sem értett.

Hiteles történeti dokumentumból, a *Gellért-életrajzból* tudjuk, hogy az 1030-as években a csanádi egyházmegye településein tíz bencés szerzetes végezte a plébániák megszervezését, s közülük heten magyarul prédikáltak. Nyilván így történt ez az ország más területein is. Alighanem ezeknek a magyarul tudó, a 11. század első felében a nép között tevékenykedő bencés szerzeteseknek köszönhető a Miatyánk magyar szövege. Ők fordították le latinból, alighanem az ország több helyén is, többféleképpen. E szövegváltozatok terjedtek el azután országszerte, amelyek — talán már a 11. század folyamán — többé-kevésbé egységesedtek.

Az nyilvánvaló, hogy a Miatyánkot a 11. század elejétől kezdve magyarul imádkozták szerte az országban az egész középkoron át. Ezért első hallásra talán meglepő, de végiggondolva mégis egészen természetes, hogy csak aránylag késői időszakból, a 15. századból való a magyar Miatyánk *első* leírása. De ekkor sem mint imádságot írták le a *Münchení-kódexben*, hanem a szentírásfordítás során vált ez szükségessé (Mt 6,11, Lk 11,3.).

Ez egészen magától értetődő: ezt az imát mindenki olyan biztosan tudta kívülről, hogy leírása teljesen fölösleges volt. Imádságként csak a 16. század elején, magyar imádságokat-elmélkedéseket tartalmazó kódexben kerül elénk írásban a magyar Miatyánk. Ez a kódex-műfaj ekkoriban jelent meg. Csak ettől kezdve mondták volna a latinul mit sem tudó emberek magyarul a Miatyánkot? Szó sincs róla: magyarul imádkozták ezt kezdettől.

E történeti-vallásszociológiai megállapításokkal teljesen egybevágnak az irodalomtudományi-nyelvtörténeti feltárások eredményei. *Tarnai Andor* professzor említi közelmúltban megjelent kitűnő könyvében (*„A magyar nyelvet írni kezdik" Bp. 1984.*) saját kutatásai mellett *Décsy Gyula* munkáit. Ezek szerint is a Miatyánk magyar szövegű szóbeli változata valószínűleg már a *11. század* elején megvolt (*Gyula Décsy: Der älteste ungarische Text des Vaterunsers. Orbis scriptus. München 1966. 155—161).*

Hogyan hangzott?

Külföldi példák nyomán is állítják a szakemberek, hogy a nagyon ősi szöveg igen aprólékosan, szinte tükörszerűen, teljesen szolgaian követi a latint. Nos, a Miatyánk még mai formájában is igen pontosan követi az eredetit, pedig ezen már a kilenc és fél évszázados használat is alakított valamelyest. Ha egymás mellé tesszük a latin és a mai magyar szöveget, rögtön szembetűnik ez a szinte végletekig hű megfelelés.

Itt van mindjárt a legelső kifejezés kirívó latinizmusa: *Pater noster — Mi atyánk.* A latin birtokos névmásnak megfelelő magyar szó mindig szerepel a magyar szövegben, jóllehet itt ez teljesen fölösleges: *nomen tuum — te neved; regnum tuum — te országod; voluntas tua — te akaratod.*

A 16. század elejei kódexek még pontosabban rögzítették az ősi, alighanem 11. századi szöveget, teljesen szolgai magyarításukkal. Például: *dimitte nobis debitoribus nostris* (ma: *bocsásd meg a mi vétkeinket=bocsássad münekönk; vagy: bocsássad meg mü nekönk...* Így szerepel a Peer, Debreceni, Nagyszombati, Érsekújvári és Székelyudvarhelyi kódexben a 16. század elején.)

Egy másik példa: *sicut in caelo et in terra (ma: miképpen mennyben, azonképpen itt a földön is = miként mennyben és földön).* Ez található az Érsekújvári, Debreceni, Székelyudvarhelyi és Nagyszombati kódexben; *miképpen mennyben és földön* — így a Peer-kódexben.

A legbiztosabb nyoma a régiségnek e rész magyarítása: *panem nostrum quotidianum (ma: mindennapi kenyerünket).* A 11. századi fordítók nem boldogultak a jelzőként alkalmazott „quotidianum" (mindennapi) szóval. Nem csoda, hiszen akkoriban még nem állt rendelkezésre az ennek megfelelő jelentésű magyar szó; ugyanakkor ezt bele kellett foglalni a jelzős szerkezetbe. Ezért a 11. századi fordítók mint a latin szavak pontos tükörképét sorolták egymás mellé a magyar szavakat; így őrizte meg a Debreceni kódex ezt, a 16. század elején is élő változatot: *mi kenyerünket naponkéntijét.* A többi 16. század eleji kódexben pedig így: *mi kenyerünket mindennapiját.*

Aligha kétséges: a legrégibb szóbelileg élő magyar Miatyánk-szövegek a 11. század elején keletkeztek. Első *leírt* 15. századi bibliafordításainkban, valamint 16. század elejei kódexeinkben szereplő Miatyánk-szövegek lényegében már egységesek, csupán egyik-másik kifejezésük nem egyforma. Ezen az ősi Miatyánk-szövegen azóta máig alig változtattak, *néhány szavát* tették csak pontosabbá, modernebbé. E simítások azonban a szövegtestet alapvetően nem érintették. Ma lényegében ugyanazt a Miatyánk-szöveget imádkozzuk, amelyet Szent István királyunk magyar szavú bencés szerzetesei készítettek kilenc és fél évszázaddal ezelőtt. A Pater noster ettől kezdve magyar földön: *Miatyánk.*

Az ősi szöveg továbbélése

Ennek dokumentálására idézzük fel a 16. század elején írt Peer-kódexben lejegyzett, ekkor már több száz éves, örökségül kapott Miatyánk-szöveget. Jól érzékelhető: a magyar nyelv eszközeivel ennél hűségesebb („szolgaibb") fordítás aligha készíthető, ez is jelzi ősi voltát. Még a névelők sem szerepelnek benne, mivel ilyenek a latinban nincsenek:

„Miatyánk, ki vagy mennyekben, szenteltessék te neved, jöjjön te országod, legyen te akaratod miképpen mennyben és földön. Mi kenyerünket mindennapiját adjad nekünk ma, és bocsássad minekünk mi vétetönket miként mi is bocsátunk nekünk véteteknek; és ne vigy minket kisértetbe, de szabadíts minket gonosztól."

Lényegében ugyanez a szöveg szerepel a *Telegdi Miklós* által készített s 1562-ben nyomtatásban kiadott első magyar nyelvű katolikus katekizmusban is, amely azután tovább éltette e lényegében 11. századi változatot. Ez található Telegdi Miklós katekizmusában:

„Mi atyánk, ki vagy mennyekben, szenteltessék te neved, jöjjön te országod, legyen te akaratod miként mennyben, azonképpen földön is. Mi kenyerünket mindennapiját adjad nekünk ma, és bocsásd meg nekünk az mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk nekünk vétetteknek; és ne vígy minket kisértetbe, de szabadíts gonosztól."

Ezt az ősi szövegváltozatot vitték magukkal moldvai új hazájukba a *csángók*, s tovább őrizték, egészen a 20. századig. *Csüry Bálint*, a neves néprajzkutató nem kis meglepetéssel fedezte fel, hogy még *1930-ban* is ez a Miatyánk élt a bukovinai *Bogdánfalván.* Egy kislány, *Kerekes Ilona* diktálta le neki, ő az édesanyjától tanulta:

„Mi atyánk, ki vagy mennyekben, megszenteltessék te neved, jöjjön te országod, legyen meg szent akaratod, miképpen mennyben, azonképpen földön is. Mi kenyerünket mindennapit adjad nékünk, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk ellenünk vétetteknek; és ne vigy Uram kisértetbe, megszabadíts gonosztól."

A hangtanilag pontos lejegyzés a *Magyar Nyelv* című folyóirat 1930-i évfolyamában jelent meg. Nyomában a lap hasábjain többen jelezték, hogy az ország más tájain is még él ez az ősi változat, például *Zalában, Veszprém megyében,* de az *Alföldön* is. *„Édesanyámtól így tanultam: Mi kenyerünket, mindennapit, és így imádkoztunk az elemi iskolában is"* — írta az egyik zalai levélíró.

Aligha tudta a csángó kislány, Kerekes Ilona s a zalai levélíró, hogy tulajdonképpen a Szent István-kori papok magyar Miatyánkja jutott el hozzájuk édesanyjuk szaván keresztül, kilenc évszázad megszakítatlan imádság-hullámain át.

„Megismertük a szeretetet…”

– A Szentatya üzenete a világ fiataljaihoz –

Az elmúlt év június 8-án a Szentatya az idei virágvasárnapot Ifjúsági Világnapként hirdette meg, amelynek megünneplésére — a pápa részvételével — Buenos Aires-ben kerül sor. Ő ugyanis abban az időben tesz körutat a dél-amerikai országokban.

Az alábbiakban a pápa világnapi üzenetének legfontosabb gondolatait közöljük.

Kedves Fiatalok, Barátaim!

Buenos Aires-ben — nagy örömömre — nemcsak Argentína ifjúságával fogok találkozni, hanem más fiatalokkal is, akik a latin-amerikai kontinens többi országából, és a világ más országaiból jönnek a találkozóra. Ezen lélekben együtt leszünk az imádság, a barátság és a testvériség közösségében, felelősségünk és elkötelezettségünk révén azokkal a fiatalokkal is, akik lelkipásztoraik köré gyűlve fogják megünnepelni ezt a napot a világegyházban. Úgy érezzük, együtt vagyunk mindazokkal, akik Istent őszinte szívvel keresik, s energiáikat egy igazságosabb és testvéribb társadalom építésére akarják fordítani.

KÜLÖNÖS JELENTŐSÉGE VAN, hogy az Ifjúsági Világnap ünnepségeinek színhelye a latin-amerikai kontinens, amelynek lakói többségükben fiatalok, akik „a reménység kontinensének” ma a kezdeményező erői és jövő vezetői. A latin-amerikai egyház amely Pueblában a fiatalokat helyezte előtérbe, most „új evangelizációra” készül. Vissza akar menni a gyökerekig, meg akarja fiatalítani keresztény hagyományait és kultúráját első evangelizációjának félévezredes fordulója küszöbén. Amikor most rájuk esik a pillantásunk, mindjárt tovább is siklik a föld minden tájára, és hívja a fiatalokat Északról, Délről, Keletről és Nyugatról, azokat, akik a 2000. év férfiai és asszonyai lesznek, és akiket az egyház nagy reménységgel vár.

A MOSTANI IFJÚSÁGI VILÁGNAP TÉMÁJA elénk állítja János apostol bizonyságtételét, aki így ír: *„Megismertük a szeretetet, amelyet Isten oltott belénk, és hittünk benne.” (1. Ján. 4,16.)*

Ezzel kapcsolatban emlékeztetni szeretnélek benneteket valamire, amit első enciklikámban fejtettem ki: *„Az ember nem élhet szeretet nélkül. Saját maga számára is érthetetlen marad, élete elveszti értelmét, ha nem részesül a szeretet revelációjában, ha nem teszi azt magáévá és nem válaszol rá erőteljesen.”* (Redemptor hominis, 10.) Mennyivel inkább érvényes ez az igazság a fiatalokra, akik a felelősség, a reménység, az élet értelmének meghatározása, nagy ideálok és tervek korában élnek, szomjazzák az igazságot és az igazi boldogságot! Ebben a korban érzi az ember legjobban szükségét annak, hogy elismerjék, segítsék, meghallgassák és szeressék. Szívetek mélyén ti is jól tudjátok, hogy az a kielégülés, amit a gyönyörök nyújtanak, csak felületes és múlandó lelki ürességet hagy maga után, hogy csalóka megoldás, ha az ember önzése páncéljába bújik, hogy a közöny és a szkepticizmus ellentéte a határtalan szeretet nemes törekvéseinek, hogy az erőszak és az istennélküliség zsákutcába vezetnek.

Minthogy az ember nem élhet szeretet nélkül, s még önmagát megérteni sem tudja, most mindnyájatokat arra kérlek: növekedjetek emberségben, válasszátok a lélek értékeit, alakuljatok „új emberré”, aki egyre inkább elismeri és átérzi Isten jelenlétét az életében, azét az Istenét, aki maga a Szeretet. Az Ifjúsági Világnap arra akar bennünket előkészíteni, hogy fogadjuk el Isten szeretetét, amely megvált bennünket.

A világ szomjazva várja tanúságtételünket a szeretetről. Ünneplésünknek legyen közösségi dimenziója. Ez Isten szeretetének és azok közösségének alapfeltétele, akik az Atya gyermekeinek, Jézus Krisztus testvéreinek érzik magukat, a Szentlélek ereje által. Mivel ti is a megváltottak családjához tartoztok, és az egyház élő tagjai vagytok, ezen a Világnapon érezni fogjátok az Isten szeretete lelkesítő erejét és örömét, aki egységre és szolidaritásra hív titeket. Ez a meghívás személyválogatás nélkül való, átlépi a határokat, és különbségtétel nélkül minden fiatal emberhez szól, megerősíti és megújítja a fiatalokat összekötő kapcsolatokat. Jusson el ez a barátságot kínáló üzenet azokhoz is, akik nem fogadják el a vallásos hitet. A szeretet nem alkudozik a tévedéssel, mindig elébe megy mindenkinek, hogy megnyissa előttük a megtéréshez vezető utat.

ISTEN SZERETETE, amely a Szentlélekkel kiáradt a szívünkbe (Róm. 5,5.), tegyen bennünket érzékennyé az éhség és háború fenyegetéseivel szemben, a dúskáló kisebbség és nyomorgó népek között fennálló botrányos aránytalanságok iránt, az emberi jogok, köztük a vallásszabadság ellen irányuló támadásokkal és az emberi méltóság manipulációjával szemben. Jól éreztem a fiatalok jelenlétét és imáját az október 27-én Assisiben tartott ima-világnapon a békéért.

Jobban, mint eddig bármikor, szükségessé vált, hogy korunk hatalmas tudományos és technikai fejlődését az erkölcs világossága felé irányítsuk, az ember, az egész ember és minden ember javára. A korunkban jelentkező problémák súlyossága, sürgőssége és bonyolultsága, a feladatok fontossága az új nemzedéktől számos területen ismereteket és szakértelmet kíván, de a részérdekek és szempontok fölé kell helyezni a teljes ember érdekeit, akit Isten a saját képére teremtett és örök sorsa beteljesítésére hívott. Krisztusban megjelent Isten szeretetének teljessége, és az ember fenséges méltósága. Hogy Jézus legyen életetek és az új civilizáció „sarokköve” (Ef. 2,20.), amelyet a nagylelkű szolidaritás és egyenlőség szellemében kell felépítenetek. Krisztus jelenléte és üdvözítő ereje nélkül nem lehet valódi emberi fejlődés a béke és igazságosság szellemében, igazságos és szabad élet.

Miközben örömmel várom a veletek való találkozást, mindnyájatoknak elmélyült lelki előkészületet kívánok, ami erősíti ennek a Világnapnak az egyházias dinamizmusát. Jelezze utatokat az imádság, a tanulás, a párbeszéd, a megtérés és a jobb élet vágya. Járjatok együtt az egyházközségeitekben, a keresztény közösségekben és apostoli mozgalmakban dolgozó fiatalokkal.

A világban élő valamennyi fiút és leányt hívom, hogy ünnepelje különös buzgósággal és reménységgel az 1987. év virágvasárnapján tartandó Ifjúsági Világnapot. Előkészületeit és gyümölcseit Mária, a fiatal názáreti Szűz kezébe ajánlom, aki az Úr alázatos szolgálója volt, aki hitt az Atya szeretetében, és aki nekünk a Krisztust adta, *„aki a mi békességünk”.*

Kedves fiatalok, barátaim, legyetek Isten szeretetének a tanúi, a reménység magvetői és a béke építői.

Lelkes József az egyházmegyei kormányzó

A váratlanul elhunyt Póka György püspök, szombathelyi egyházmegyei kormányzó halála után a káptalan Lelkes József püspöki helynököt választotta egyházmegyei kormányzóvá.

Miklós Imre 60 éves

FOTÓ KOÓS

Sajátos életművet mondhat magáénak *Miklós Imre.* Személyes életmű az övé, amely szervesen és maradéktalanul beleépült egy történelminek mondható Műbe, amit bármely oldalról is közelítünk meg, egyértelműen csak így írhatunk le: a magyarországi egyházak és vallásfelekezetek megtalálták elhelyezkedésüket és építő szerepüket a magyar nép új államában és társadalmi rendjében.

Talán a legifjabb generáció nem tudja, de a megelőzők annál jobban, hogy mennyi nehézséggel, sőt micsoda küzdelmekkel járt egyedül a Mű időtálló alapjainak lerakása is, de korántsem jelentett ennél kevesebbet — legfeljebb mást és másként — a továbbépítés töretlen és következetes munkája a változás és fejlődés egyenetlen szakaszaiban. Mennyi emberi hit, a magyar nép és hazája iránti mekkora elkötelezettség, a közös ügyet önzetlenül szolgáló hivatástudat kellett ehhez, közel négy évtizedes fáradhatatlan helytállásban. Mindent odaadni a Műnek, ami csak egy nemes emberi alkatban adott volt és minden humánus értéket, ami az adottságokra menetközben ráépült. S mindezt azzal a tudattal, hogy a Mű építése egy emberöltő keretében be nem fejeződhet és nem emlékmű lesz belőle, hanem továbbélő valóság a magyar nemzet újkori történelmében.

Nem a mi feladatunk, hogy 60. születésnapján felsoroljuk érdemeit. Még az sem, hogy e jeles alkalommal számba vegyük: mit köszönhet neki helyi egyházunk. Az azonban méltó és igazságos, hogy köszönetet mondjunk azért, mert a nagyszabású építőmunkában mindig számított az egyházi sajtó segítő közreműködésére.

Áldás életére!

Legyőzte a halált

Nagyböjt 2. vasárnapjának szentleckéjében (2 Tim 1,8b—10) Pál apostol az evangéliumi hitvalló életre buzdítja kedves tanítványát, Timóteust. Ehhez az erőt Isten kegyelme adja, amely Jézus Krisztusban lett nyilvánvalóvá.

A mai vasárnap evangéliumának (Mt 17,1—9) és szentleckéjének tanítása kölcsönösen kiegészíti egymást. Máté evangéliuma Jézus megdicsőülését beszéli el. Szenvedése előtt Jézus három fő apostolának — Péternek, Jakabnak és Jánosnak — kinyilvánítja isteni dicsőségét. Így kívánja megerősíteni őket, nehogy rövidesen bekövetkező szenvedése idején elveszítsék küldetésébe vetett hitüket. Az apostolok a színeváltozásban elővételezetten a feltámadt Krisztus isteni dicsőségét pillanthatják meg, és arra kapnak biztosítékot, hogy a kereszten is Isten Fia marad. A tanúságtevésre nyernek indítást, amelyet majd a próbatételekben kell tanúsítaniuk.

A szentleckében Pál apostol Timóteust a következő szavakkal buzdítja hitvalló életre: *„Isten erejében bízva viseld el a szenvedéseket velem együtt az evangéliumért. Hiszen megmentett minket és szent hivatással meghívott, nem ugyan tetteink alapján, hanem saját elhatározásából és kegyelme által, amelyet Krisztus Jézusban örök idők előtt adott nekünk. Ez most üdvözítőnk, Krisztus Jézus megjelenése által nyilvánvalóvá is lett. Ő legyőzte a halált, s az evangélium által fölragyogtatta a halhatatlan életet” (1,8b—10).* Szent Pál Timóteushoz írt 2. levele nem más, mint az Apostol végrendelete. Vértanúhalála előtt egy tanúságtevő apostoli élet tapasztalatait foglalja össze szeretett tanítványának, hogy ő is ezen az úton járjon. Pál apostol életében a damaszkuszi úton a feltámadt Krisztussal való találkozás hozta a fordulatot, és ezután ez a tapasztalat lett életének meghatározója. Az apostoli élet legnehezebb próbatételeiben is hűségesen kitartott küldetésében, mert meggyőződött arról, hogy Isten Krisztusban készített üdvösséget a világnak.

Amikor a római fogságban levelét írja, akkor is az a meggyőződés hatja át, hogy az evangélium igazi ereje nem a szenvedések elhárításában, hanem a megpróbáltatásokban is tanúságtevő magatartás megerősítésében nyilvánul meg. Erről tanúskodik a levél másik részlete: *„(Krisztus evangéliumáért) szenvedem ezt is (a bilincseket), de nem szégyenlem, mert tudom, kinek hiszek és meg vagyok győződve, hogy a rám bízott javakat megőrzi addig a napig (az ítéletig). Ez az üdvös tanítás legyen példaképed, amelyet Krisztus Jézusban hittel és szeretettel hallottál tőlem. Őrizd meg a rád bízott javakat a Szentlélek erejével, aki bennünk lakik” (2 Tim 1,12—14).* A keresztény minden élethelyzetben a feltámadt Krisztusra tekint, és belőle merít erőt: ő képes múlandó voltunkat megdicsőült életében részesíteni.

Az egyház most Krisztus szenvedését idézi, amikor a keresztútját járó Üdvözítő isteni valóságát az emberi gyengeség fátyla fedi. A keresztény azonban már tudja, hogy Krisztus keresztjében Isten Fiának mindhalálig tartó engedelmessége nyilvánult meg (Fil 2,8), amely a kegyelem és üdvösség forrása lett az emberiség számára. A szenvedésnek és a Feltámadott dicsőségének kettőssége osztályrésze lesz azoknak is, akik az evangélium útján Krisztus követésére vállalkoznak, de minden körülmények között annak a hitnek vigasztaló erejében részesülnek, mint a színeváltozást vagy feltámadást megtapasztaló apostolok: *„Ha vele együtt szenvedünk, vele is dicsőülünk meg” (Róm 8,17).*

Rózsa Huba

A keresztkút testvéri közössége

Az első keresztény közösségeket a *liturgia* alakította ki: az Eucharisztia és a keresztség. A Bibliában, közelebbről az *Apostolok Cselekedetei*ben olvashatjuk, hogy Jeruzsálemben a legelső időkben a Krisztus-hívők, sőt maguk az apostolok is megtartották az ima-közösséget a zsidósággal. „Egy szívvel-lélekkel mindennap összegyűltek a templomban” (ApCsel 2,46.). Azután: „Péter és János a kilencórai imádság idején fölmentek a templomba” (ApCsel 3,1). A zsidóság körében megmaradt, egy ideig „őrzött” közösségük azonban még nem volt sajátos keresztény, egyházi közösség. De a régi kapcsolatok megőrzésével egy időben már ez is kialakulóban volt: „A kenyeret házaknál törték meg, s örömmel s tiszta szívvel vették magukhoz az ételt” (ApCsel 2,46b). Az *Eucharisztia,* pontosabban Jézus Krisztus kereszthalálának és feltámadásának az emlékezete és ünneplése hozta össze őket közösségbe, mégpedig olyan erős, szoros életközösségbe, hogy „a hívek mind összetartottak és közös volt mindenük. Birtokaikat és javaikat eladták, s az árát szétosztották azok közt, akik szükséget szenvedtek” (ApCsel 2,44). Ennek a szeretetközösségnek (AGAPÉ-közösségnek) a védelmét és fejlesztését szolgálta, hogy húsvét eucharisztikus emlékezetét nemcsak évenként egyszer, az évforduló alkalmával ünnepelték meg, hanem *minden* hét első napján. Nincs a történelemben még egy esemény, amelyet az emberek hetenként visszatérően, évente 52-szer megünnepelnének. A hét első napján történt *találkozás* is erősítette a közösség életét, és mindjobban tudatosította összetartozását.

Tudjuk azonban jól — a 2—3. századi katekumenátusi szabályzatok alapján — az Eucharisztia ünneplésére csak az mehetett be, aki „új emberré” lett, vagyis „újjászületett vízben és Szentlélekben”. A hittanulónak (katekumennek), míg a húsvét éjszakai újjászületés fürdőjében nem részesült, az igeliturgia megtörténte után távoznia kellett a „szentmiséről”. Csak akkor vehetett részt az áldozati közösségben (magát az áldozást is *communio*nak nevezték!), ha már megkeresztelték. A keresztség tehát a közösséghez való hozzátartozás első lépése, jele és feltétele volt, s a keresztkút egyben a hívőket kegyelemben újjászülő „mater Ecclesia” (Anyaegyház) konkrét, helyi képviselője. Így azután végeredményben — szervezetileg is a későbbiek során — egy-egy egyházközség nem volt más, mint *a közös keresztkút (anya) köré gyülekező, ugyanabból a keresztkútból újjászületett hívők közössége,* pontosabban kifejezve: *testvéri közössége.* Nem véletlenül s nem szociológiai tételek és vizsgálatok alapján alakították ki tehát az első keresztények *közös életüket,* sőt vagyonközösségüket, hanem az *egy keresztség* alapján. Így valósult meg az első századok igazi „családi”, testvéri közössége gondolkodásmódban és magatartásban egyaránt. Erre alapul aztán később az Egyház territoriális (területi) beosztottsága is. S a közösség vezetője természetesen — még a középkorban is — mindig a keresztelő presbiter, illetve episzkoposz, tehát a liturgia vezetője.

A keresztkúthoz való „kötelező” ragaszkodás sok régi magyar szokásban is hosszú ideig fennmaradt. Így például a templombúcsú kötelezőnek érzett megünneplésében, amikor — még századunk első felében is — minden idegenben dolgozónak haza „kellett” utaznia, hogy a „mater Ecclesiát” együtt ünnepelje a „hazai” közösséggel. A templombúcsú ugyanis a keresztkút, illetve a benne újjászületett ünnepe is. A Pázmány-előtti magyar liturgiában pedig a húsvéti zsolozsmában is helyet kapot a keresztkút megünneplése.

Csanád Béla

SIMON András grafikus

Új Ember 1989.dec.10. 4.p.

magok származási jegye: az evolúció. Mi is származunk, vagyis a magocska fejlődésének őbbi lépcsőfoka vagyunk. Mint minden élő- i is az állat- és növényvilággal együtt alkot- életet. A mennyei királyság nemcsak *olyan*, mustármag, hanem *ő maga* a mustármag. Az szaporodni, osztódni kezdett és létrehozta a t meg a mustárfát, még később az embert, az bensejében pedig — elrejtőzve, mint növény a — ott rejlik a mennyei királyság Éppúgy, a búzaszemnek, a mustármagnak és minden osztódnia kell, hogy szaporodjék, az embernek meg kell halnia, hogy az igazi, teljes ember, a test megformálódjék, amíg — mint azt Pál

tetsző, tisz
emberek.
hogy tanú
egyikünkn
hitrendsze
tünk, nem
nem az él
kából, hog
amelyek n
va visszati

SIMON ANDRÁS GRAFIKÁJA

„Ellenségeskedést vetek közéd
és az asszony közé,
a te és az ő ivadéka közé.
Ő megrontja fejedet,
és te sarka után leselkedel.”
(Gen. 3.14)

SIMON ANDRÁS
EMBER LX. évf. 46. sz. (2935)
11. l.

2004. november 14.

Az oldalt szerkesztette: Gábor A

PALETTA

A szombathelyi Szent Márton-napi ünnepségsorozat zárásaként Nemzetközi Kórustalálkozót tartanak a Szent Márton-plébániatemplomban 2004. november 14-én, vasárnap délután három órakor. Este fél nyolckor *Ament Lukács* OSB orgonaművész ad hangversenyt a székesegyházban.

***Simon András* grafikusművész előadói estjére** várják az érdeklődőket a Rózsafüzér Királynéja domonkos templomban (Bp. XIV., Thököly út 56.) 2004. november 18-án, csütörtökön 18 órai kezdettel. Az előadást szerény vendéglátással egybekötött beszélgetés követi. A „domonkos esték" rendezvénysorozat újabb találkozóján megvásárolhatók, illetve dedikáltathatók a művész könyvei és grafikái is. A belépés díjtalan.

2004. november 14.

szerencséje van az embernek, találkozhat szerzetesekkel is. E sorok írója a kolostor bejárata előtt találkozott J. atyával – a magyar kartauzi a földekről tartott hazafelé a klastrom-gazdaság traktorján. A mindig vidám, idős korában is sok fizikai munkát végző szerzetespap örömmel beszélgetett két kisfiammal, és felültette őket maga mellé a traktorra. A szigorú, kemény életet élő kartauzi atya a rendház előtt két óvodás fiút tanít traktort vezetni – ritka pillanat, de a valódi kriszтusi lelkületből következik.

SIMON ANDRÁS

BL: Simon András mütermében. = Uj Ember,
XLVII.évf. 5.sz. 1991. febr. 13. 6.p. ill.

Tárlatajánló

Simon András grafikái a Várnegyed Galériában

Simon András ***rajzai különleges védjegyet jelentenek a művészeti és a vallási életben. Az újpesti művész május 24-én megnyílt kiállításán eddig kevésbé ismert oldaláról is bemutatkozott. A megnyitón*** **dr. Sinóros Szabó Katalin** ***művészettörténész értékelte az alkotó eddigi pályáját. Simon Andrással képzőművészetről, hitről és elkötelezettségről beszélgettünk.***

– Az úgynevezett „egyvonalas rajzok" mestereként ezúttal alaposan meglepte a közönséget. Lehet, hogy önt sokan nem ismerik igazán?

– A kollégáim, ismerőseim és a közönség többsége is valóban az egyvonalas rajzaimról ismer, hiszen korábban elsősorban ezekkel mutatkoztam be itthon és külföldön. Ezúttal azonban olyan „a múltból elővett" grafikáimat is bemutattam, amelyeken rézkarcszerű aprólékossággal kidolgozott, meseszerű alakok szerepelnek. E tollrajzok az én vonalakkal rögzített embermeséim, amelyek az ember pozitív és negatív jellembeli tulajdonságait némi kis szarkazmussal, de mégis szerető optimizmussal ábrázolják. Annak idején azért kezdtem el ezt a sorozatot, hogy bebizonyítsam magamnak – és ezen keresztül persze másoknak is –, hogy a sokak által ismert egyvonalas stílus mellett képes vagyok részletesebb, finomabb és fantáziát megmozgató módon is kifejezni magam.

– Egyetlen szellemes sorozat csupán e sikeres „kísérlet" terméke? Később miért hagyott fel ezzel a stílussal?

– Miután elkészültem az „embermesék" sorozattal, visszatértem az egyvonalas képekhez. Bármennyire is furcsa, ezek a művek sokkal nagyobb érdeklődést váltanak ki az emberekből, mert nagyon eredetinek és újszerűnek találják, hogy pár vonalba sűrítve is lehet ennyi gondolatot, érzést és lelket mélyen érintő igazságot kifejezni. Ez a néha valóban csak egyetlen vonalba sűrített igazmondás nagy alázatot és rendkívüli önfegyelmet kíván az alkotótól. Ennek a stílusnak ugyanis a szolgálat a gyökere. Szolgálni pedig az tud, akinek tálentuma van hozzá. Én ezt a tálentumot, a tehetséget Istentől kértem, és tőle fogadtam el. Azóta megajándékozott, örömmel szolgálom őt. Ez életem értelme. Számomra mindennapi csoda, hogy az üzenetet – amit én magam is ég felé kitárt kézzel várok – úgy tudom továbbadni, hogy elér az emberek szívéhez.

– Mennyire fogadja el az ön egyéni útját a hazai grafikustársadalom?

– A szó szoros és tágabb értelmében is a függetlenek közé tartozom. Kétszer jelentkeztem főiskolára; előbb az iparművészetire, majd a képzőművészetire. Amikor azt tapasztaltam, hogy nálam tehetségesebb emberek sem jutottak be, rájöttem, hogy ez nem az én utam. Fiatalos hévvel megfogadtam, hogy „hiába packáztok itt velem, én nélkületek is művész leszek!", és autodidakta módon tanultam tovább. A szakma végül azzal jelezte befogadásomat, hogy sok-sok évvel később felvettek a Művészeti Alap tagjai közé.

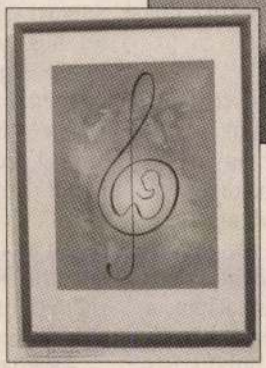

– Főiskola híján hogyan alakult a művészi pályája?

– Két évig a Tankönyvkiadónál voltam grafikai segédszerkesztő. Kedvet kaptam az illusztráláshoz, de ahhoz, hogy valóban illusztrátorként dolgozhassak, ki kellett lépnem a kiadótól. Akkoriban azonban kötelező volt a munkakönyv, ezért előbb éjszakai nevelőtanári állást vállaltam egy nevelőintézetben, majd takarítóként dolgoztam. Eközben – két év alatt – huszonnyolc nyelvkönyvhöz készítettem illusztrációkat. Időközben megnősültem, és az első lányom megszületése után – később még két lányom és egy fiam született – teljes súllyal nehezedett rám az apai és egyben családfői szerep. Ugyanakkor ébredezni kezdett bennem a művész, és mélyen tudatosult bennem, hogy most már nem mások munkáját, hanem a saját gondolatvilágomat akarom láthatóvá tenni.

– Vallásos meggyőződése az írásban is megmutatkozik, hiszen több kötete is megjelent...

– A rajz mellett a Jóisten megáldott vagy megvert egy belső, írói kényszerrel is. Nagyon szeretnék még többet írni, de erre csak lopva tudok időt szakítani. Szerzői kiadásban megjelent könyveim – a *Szeretet-közelben*, *A nyolc boldogságról*, az *Életed üzenet* és a *Rejtjelek* – a hitről és szeretetről szólnak.

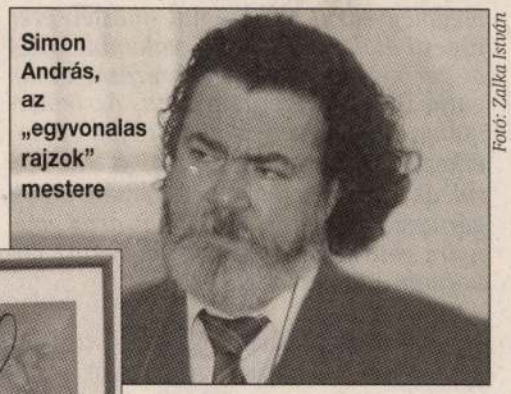

Simon András, az „egyvonalas rajzok" mestere

Fotó: Zalka István

– Milyen szálak fűzik Újpesthez, illetve Káposztásmegyerhez?

– Tizennyolc évvel ezelőtt költöztünk Káposztásmegyerre, egy 49 nm-es kőbányai lakásból, amit háromgyermekes családként már régen kinőttünk. Ezért szinte a mennyországban éreztük magunkat, amikor birtokba vehettük a vadonatúj, 85 nm-es, második emeleti önkormányzati lakásunkat a káposztásmegyeri Járműtelep utcában. Nagyon megszerettük a lakótelepet gazdagon fásított utcáival, családias kis boltjaival, a Farkas-erdő közelségével. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy két – fészekből kirepült – férjezett lányunk is itt keresett és talált is lakást a párjával. Így Káposztásmegyer hétköznapjaink és ünnepeink, lelki és fizikai életünk helyszíne is lett. Szeretünk itt élni.

❁

A kiállítás megtekinthető június 23-ig, vasárnap és hétfő kivételével naponta 11 és 18 óra között, a Batthyány u. 67. szám alatt. **R. A.**

Táborozási alap *Több mint hat és fél ezer diák erdei*

Május utolsó napjaiban hozott döntések eredményeként több mint másfél ezer újpesti diák erdei iskolai, valamint közel ötezer gyermek nyári táborozását támogatja Újpest Önkormányzata. Az önkormányzat úgynevezett táborozási alapjára érkezett pályázatok szakmai értékeléséről az előterjesztőt, **Hock Zoltán** ***alpolgármestert kérdeztük. Először arról, menyire volt népszerű, azaz sikeres az önkormányzat pályázata?***

– Jó néhány éve már annak, hogy az általános iskolák pedagógiai programjának részeként a pedagógusok és diákjaik néhány napra erdei táborba vonulnak. A természet közelsége számtalan élmény forrása, olyanoké, amelyekből diák és tanító egyaránt hosszú ideig profitálhat. Amikor jó néhány évvel ezelőtt az önkormányzat létrehozta a táborozási alapot, a célunk az volt, hogy anyagi okok miatt lehetőleg egyetlen gyermek se maradjon otthon. Bár közismert, hogy az önkormányzat anyagi lehetőségei végesek, a források sem bővülnek, a gyermekek érdekében létrehozott támogatási alapunkat mégis sikerült megtartanunk. Az erdei táborok mellett a figyelem már a nyárra összpontosul, az iskolákban már javában folynak az előkészületek a nyári szünidő kellemes eltöltésére is, számtalan táborba mennek diákjaink és pedagógusaink. Így nem csoda, ha a korábbi években megszokott mértékben érkeztek pályázatok. Nem csalódtunk tehát.

– Mi jellemzi az iskolák erdei tábori pályázatait?

– Az erdei táborok támogatására 55 pályázat érkezett, ez 1615 gyermek részvételét jelenti, és ily módon az újpesti diákok 30 százalékának nyújt lehetőséget arra, hogy a természetben töltse a tanév néhány napját, kikapcsolódjon, és tapasztalatait összevesse a tanórákon tanultakkal. A táborok nagyon alapos előkészítést és a pedagógiai szempontok gondos mérlegelését követően szerveződnek. A kirándulások mellett kiegészülnek tájrajzi, történelmi, természeti ismeretek gyűjtésével. Ötletekben olyannyira nincs hiány, hogy a szokásos tor-

lett a fizikai erőnlétet és edzettséget segítő foglalkozások széles skálája is szerepel a programokban. Az éjszaki túrák, a vadlesek mellett új elemként mutatkozik az íjászat elsajátítása vagy éppen a reneszánsz kor táncainak a megismerése és elsajátítása.

– Minden iskola élt a pályázati lehetőséggel?

– Egyetlenegy intézmény kivételével valamennyi iskolából érkezett pályázat, örvendetes, hogy az elsős osztályok létszámának döntő többsége a résztvevők között van, így nem maradnak ki sem az élményekből, sem az új ismeretekből. A pályázók nagy száma azért is örvendetes számomra, mert az idén rövidebb idő állt a pályázók rendelkezésére, de az intézmények számítottak arra, hogy lesz pályázat, és a „háttérmunkát" megkezdték, határidőre érkeztek a pályázatok.

– Milyen anyagi lehetőséget kínált az önkormányzat?

– Anyagi lehetőségeink figyelembevételével az elmúlt esztendőével azonos mértékű támogatást, résztvevőként 850 forintot tudunk odaítélni, melynek felhasználásáról az iskola dönt. Emellett az igényelt teljes összeg biztosítását javasoltam a hátrányos helyzetű gyermekeket oktató, nevelő Langlet Valdemár Általános és Felnőttképző Iskola, valamint az Éltes Mátyás Újpesti Speciális Iskola részére. A bizottság elfogadta a javaslatomat, és határozott arról is, hogy a három legszínvonalasabb pályázatot benyújtó iskola – a *Homoktövis Általános Iskola*, a *Szigeti József Általános Iskola*, valamint a *Testnevelés Tagozatos Általános Iskola* – kapjon elismerésünk jeléül 10-10 000 forinttal nagyobb összeget és 50 000 forintos plusztámogatást a Károlyi István 12 Évfolyamos Gimnázium, amely – dicsérendő módon – a teljes felső tagozatának teremtette meg az erdei táborázási lehetőséget.

– Ha az időjárás nem is ezt jelzi: mégis hamarosan vége a tanévnek, kezdődhet a nyári

pályázatot nyújtottak be az iskolák és a civil szervezetek, ez csupán eggyel volt kevesebb, mint egy esztendővel ezelőtt. A pályázók 4950 gyermekkel „számoltak" pályázatuk benyújtásakor, és ez szám azt jelzi, hogy az újpesti diákok 59 százaléka vesz részt a nyári vakáció idején táborban. Az iskolák figyelmébe ajánlottuk a saját ötleteik mellett az önkormányzat által fenntartott két tábor – Velence és Katalinpuszta – igénybevételét, ahol csoportos látogatás esetén gyermekenként 6000 forintos támogatást ajánlottunk fel.

– Hogyan lehet 160 pályázatot elbírálni, van-e egyfajta módszer, amit előterjesztőként a bizottság tagjaink figyelmébe lehetett ajánlani?

– A 160 pályázat „mögött" jelentős gyermeksereg, nagyon sokféle úti cél van. Jó lenne abban a hiszemben lenni, hogy a gyermekek családi nyaralását egészítik ki a táborok, de a valóság ennél szomorúbb: nagyon sok diáknak egyetlen lehetősége a tábor arra, hogy kimozduljon megszokott környezetéből, új élményekre, ismeretekre találjon. A rangsorban pályázatunkban előnyt élveznek saját oktatási intézményeink, az egyházak által kezdeményezett táborok és azon civil szervezetek, amelyek egész évben folyamatos és színvonalas munkát végeznek az újpesti gyermekek és fiatalok körében. Természetesen a pályázatra vártuk a sportegyesületeket, valamint a fővárosi pályázókat is. A rangsort a bizottság alakította ki az elbírálás jó néhány évvel ezelőtti és azóta is bevált szempontjai szerint.

– Milyen összeggel támogatja az önkormányzat a táborokat?

– A pályázók által kért támogatás közel felét tudjuk biztosítani. Sajnálattal állapítottam meg, hogy a 3-5 napos időtartamú táborok között már elvétve akad olyan, amelynek részvételi díját 20 000 forint alatt lehetne tartani. A táborok zöménél 20-30 000 forint a

Simay Lajos.

Művészet.1905.III.406.l.

Simay Lajos, butormüves

Müvészet, III., 1904. 130.

Kitüntetések. .

Ajánló

A lélek mélységei – belga szimbolisták című kiállítás

A budapesti Szépművészeti Múzeum első ízben rendez kiállítást a szimbolista irányzat belga művészeinek munkáiból 2001. október 12. és 2002. január 6. között.

A szimbolizmus szülőhazájából, Franciaországból kiindulva a XIX. század végére eljut Európa legtávolabbi országaiba is, Magyarországra, Lengyelországba éppúgy, mint Oroszországba, vagy a skandináv országok fővárosaiba.

Belgium ebben az időszakban a gazdasági és ipari forradalom hatására soha nem tapasztalt fejlődésen megy keresztül. A fiatal államon belül a kozmopolita és nacionalista eszmék egyszerre találnak visszhangra.

A germán és latin világ közt félúton fekvő főváros, Brüsszel a századvégi kulturális és szellemi élet egyik jelentős fellegvárává emelkedett. Olyan művészet létrejöttét segítették, amely mesél, példát mutat, föllelkesít a nemzeti öntudatosodás jegyében.

1884-től német, angol, francia, lengyel és magyar művészek sora mutatkozik be az Octave Maus ügyvéd (1856-1919) fémjelezte XX-ak csoportja által szervezett kiállításokon.

A készülő kiállítás bemutatja azokat a szoros szálakat, amelyek a képzőművészeket Mallarmé-hoz, Baudelaire-hez, Maeterlinck-hez, Verhaeren-hez, valamint a zeneszerző Richard Wagnerhez fűzték. A kiállított művek azokat az érzelmeket fejezik ki, amelyeket alkotóik a különösen kedvelt, és folyton visszatérő témáik: a természet, a nő és a halál iránt tápláltak. Segít majd megértenünk, hogy a több mint egy évszázada született irányzat miért tarthat még mindig számot a ma emberének kíváncsiságára.

A kiállításra az Európai Unió belga soros elnöksége alkalmából, a Magyar Köztársaság, valamint a Belga Francia Közösség és a Vallon Régió által aláírt együttműködési megállapodás keretében kerül sor.

Lélektől-lélekig egy vonallal – Simon András kiállítása

Munkái két nagy csoportra oszthatók, és mindkettőből kapunk itt egy kis ízelítőt. Részletekben és finom grafikai megoldásokban tobzódó, a papíron szinte szürreálisan kavargó szimbolikus értékű művei mintegy görbe tükröt tartanak a néző elé. A híres művész, Bosch képei villannak eszünkbe, de a késő középkor festőjének horrorisztikus látomásai, félelmetes lidércnyomásai helyett Simon András grafikái egyfajta szarkazmust tükröznek. Karaktereket vázol néhány vonallal, helyszíneket és eseményeket metsz és olt egybe, hogy szürreális víziókon keresztül feltárja előttünk a nagyon is reális világot, amiben élünk, és ahogyan élünk.

A másik nagy csoportot az úgynevezett egyvonalas grafikák képviselik művészetében. Ezeket a kis képeket mély lelki indíttatásból kezdte rajzolni néhány évvel ezelőtt. Mint az írók, akik egy-egy fontos mondatot, vagy gondolatot vetnek papírra, úgy rakosgatta, gyűjtögette képi jegyzeteit Simon András. Hangsúlyos vonalakból komponált alakjai szinte lebegnek, mintha külön életre keltek volna valami éteri térben. Mély titkokat, bölcsességeket és szimbólumokat hordozók ezek a finom, nemesen egyszerű kis rajzok. Simon András fűzi úgy egymásba vonalait, és úgy alakít ki teret, helyszínt, jelent, múltat és jövőt velük, hogy érezzük: bölcs megfontolás, hosszas elmélkedés áll az alkotás hátterében. Olyan ez, mint amikor valaki néhány odaillő, egyszerű, mégis súlyos szót mond ahelyett, hogy hosszasan fecsegne. Mondanivalója sokrétű, szimbolikája felöleli a lélek minden rezdülését, és minden lapja érezhetően mély hitet és humánumot tükröz. Néhány vonallal, pár alakkal képes olyan gondolatokra, érzésekre rávilágítani, amelyeknek létezéséről nem is tudunk, vagy csak nagy ritkán tűnnek elő lelkünk rejtekéből.

A kiállítás január 6-ig látható a Magyar Kultúra Alapítvány Székházában (Bp. I., Szentháromság tér 6.)

(SSZK)

Ajánló

Plasztik korongok tükrében

Rendszeres és hűséges látogatói már megszokhatták, hogy a Nádor Galéria rendre meglepi közönségét egy-egy igen jól sikerült tematikus kiállítással, különösen így az év végén. Sosem felejtem el a két évvel ezelőtti szaloncukor tárlatot, ahol a már-már túl édes, ragacsos, giccses fondant kelt új életre a művészek alkotó fantáziája és keze nyomán.

Idén a mai kornak inkább megfelelő CD korongot választották a műalkotás alapjául. Azt, hogy ki mit kezd vele, már a művészre bízták. A lehetőségek tárháza most is végtelen. Mert aki azt hiszi, hogy egy ilyen fényes kis kerek lappal a világon semmit sem lehet kezdeni, alaposan téved. A festéstől a kollázson át egészen a plasztikáig minden lehetséges, épp csak a felület alakja és mérete behatárolt.

Komoly kihívás volt ez, hiszen szabálytalan, eldobható világunk szabályosra formázott kultusztárgyát kellett átalakítani művészeti alkotássá. Nos, a kísérlet sikerült, és senki sem halt bele. Sőt, darabról darabra, sorozatonként felismerhető szinte minden alkotó keze nyoma. A fekete-aranyban pompázó Guti J. Soma korongok éppolyan jellemzőek, mint Für Emil ötlete, hogy használt bélyegekkel dekorálja a kerek zene-lapot. Voltak, akik szinte a felismerhetetlenségig átalakították CD-jüket, és voltak olyanok is, akik kompozíciós elemként használták a fényes, tükrös felületet. Még mondja valaki, hogy manapság sem környezetünkben, sem művészeinkben nincs már fantázia. A cáfolatért érdemes felkeresni a Nádor Galériát, ahol a tárlat január 15-ig látható.

(SSZK)

A rajzfestő Boros Attila kiállítása

Aki művészként a múlthoz akar nyúlni, nagy kockázatot vállal. Könnyen rásüthető, hogy nem kreatív, nem innovatív, nem XXI. századi … . Nos, ezeket a kockázatokat vállalja Boros Attila, így az új évezred elején, amikor vállalva és ars poetica-szerűen vizualizálva megmutatja: egyfajta klasszikus szépségeszményre építkezik. Ma nem sűrűn alkalmazott terminus technicus: a téma. Nála azonban vállalnunk kell ennek elemzése kockázatát, mert fontossága van. Munkái megpillantásakor ugyanis valószínűleg az első, amire felfigyelünk, hogy egyáltalán nem elvont művész, hanem figurális, sőt olyannyira az, hogy a figura, az ember, ennek megjelenítése képezi munkái egyik tematikai jellegzetességét. Az arcok, a testek, a mozdulatok és mozgások azonban sosem pusztán esztétikai kívánalmaknak tesznek eleget, hanem – s ebben is elmerülhet azonnal figyelmünk – ha nem is cselekvésre, de magatartásra utalnak. Figuráinak magatartása azt jelenti, hogy – tán megengedhető leszűkített szójátékkal – tartásuk van. Mindez gondolataikból, habitusukból, tekintetükből, gesztusaikból táplálkozik.

Boros Attila összetett festői oeuvre-je mellett legalább ilyen figyelemre méltó rajzolói minősége. A korábban jelzett önérvényesítés egyfajta organikus szemlélet kap bizonyítást rajzain. Külön trouvaille, ahogy – tán híven az elmondottakhoz – e munkáin sajátosan szintetizálja évezredek kultúráját. E rajzok kiváló bizonyításai a szellemi, asszociációs erőnek és rajzolói bravúrnak.

Boros Attila fiatal művész, kiváló képességekkel, felkészültséggel. Rajzol és fest. Így lesz rajzfestő.

Kiállítása a Vadrózsa Étteremben (Bp., II. Pentelei Molnár u. 15.) látható január 31-ig.

Feledy Balázs

SIMON András garfikus

Uj Ember, 1991. május 19.

Tápiószentmártonban a Mária-kápolnában Simon András grafikusművész képeiből nyílik kamaratárlat május 26-án. Megtekinthető június 16-ig naponta 10—17 óráig.

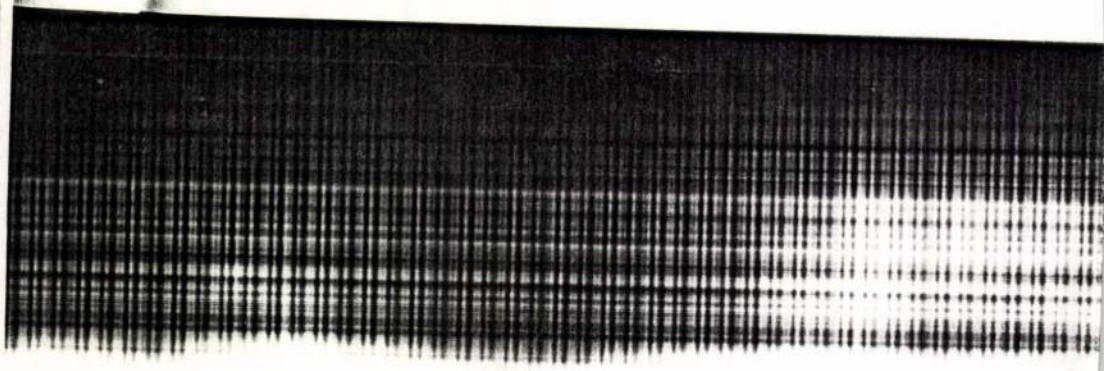

SIMON András

BL: Simon András mütermeten. =
Uj Ember XLVII. évf. 5 sz. 1991. febr. 13. 6 p. ill

knak való bemutatással egyi-
a Szerzői Jogvédő Hivatalnak.

szervezése a Kutatócsoport
az igazgató feladata. Ugyan-
a Kutatócsoport osztály-
apján a tudományos tanács-

Simon Árpád, festő (?)

M.D.K.

a Rózsafüzértestvérek templom oltárképének tervét 1927-ben készíti el.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 399. old.

SIMON Árpád festő ? A rózsaszentmártoni templom oltárképének tervét 1927-ben készíti el./Tervj. 241./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Simon Árpád építészhallgató

szerepel a Műegyetem építészeti

kiállításán épület terveivel és

grafikáival

Nemzeti Újság 1927 VI.5

Simon Árpád építészhallgató

Szénrajzokkal szerepel a
műegyetem építészeti kiállításán

Magyarság 1927 VI. 5

SIMON Balázs

Üzemel a kombinált ciklusú erőmű

Áramvásárlási szerződés nélkül valósult meg a debreceni beruházás

Magyarország és egyben a térség legmodernebb erőművét avatta fel szerdán Debrecenben Orbán Viktor miniszterelnök. A másfél év alatt elkészült, 17 milliárd forintos beruházást az E.ON Hungária Rt. saját erőből, hosszú távú áramvásárlási szerződés nélkül valósította meg.

MAYER GYÖRGY

Másfél év alatt, 17 milliárd forintos beruházással készült el a térség legmodernebb, kombinált ciklusú gázturbinás erőműve Debrecenben. A beruházást a németországi E.ON-csoporthoz – Európa legnagyobb magántulajdonú villamosenergia-szolgáltató vállalata – tartózó E.ON Hungária Rt. saját erőből valósította meg.

Orbán Viktor miniszterelnök az avatáson hangsúlyozta: a Széchenyi-terven keresztül a kormány kiemelten támogatja a hazai vállalkozókat, de azt is látni kell, hogy az ehhez hasonló külföldi beruházások nélkül a magyar gazdaság teljesítménye nem növelhető. A külföldi befektetések 43 százalékkal emelkedtek az előző évihez képest, és 68 százalékkal a két évvel ezelőttihez mérten.

Mint a miniszterelnök elmondta: a jövő az olyan erőműveké, amelyek vállalják a versenyt, és nem az államtól várják, hogy a teljesítménytől függetlenül garantált nyereséget hozzon. A debreceni erőmű az első, amellyel az állam nem kötött áramvásárlási szerződést. A miniszterelnök jelezte azt is, hogy *Konrad Kreuzerrel*, az E.ON Hungária igazgatóságának elnökével három éve dolgoznak együtt, és az E.ON szakértőinek munkája nélkül nem lenne képes a parlament arra, hogy megalkossa és hamarosan elfogadja az új energiatörvényt.

Konrad Kreuzer rámutatott, hogy a 95 megawatt áramtermelő teljesítményű és 90 megawatt hőenergiát előállító, kombinált ciklusú gázerőmű közvetlenül az E.ON-csoporthoz tartozó Tiszántúli Áramszolgáltató (Titász) Rt. részére értékesíti az energiát. A hőt és villamos energiát kapcsoltan termelő, gáz- és gőzturbinát alkalmazó, kombinált ciklusú erőművi technológia ma az energiatermelés egyik leghatékonyabb és egyben környezetkímélőbb formája. Az Európában is a legmodernebb csúcstechnológiának számító erőműben több mint 80 százalékos hatásfok érhető el, szemben a hagyományos erőművek 35 százalék körüli hatásfokával. Az erőmű fedezi a jövőben a Titász villamosenergia-szükségletének 15 százalékát, és biztosítja Debrecenben 30 ezer lakás és több intézmény távfűtését. A beruházók elképzelései szerint az ilyen befektetésekkel csak hosszú távra érdemes tervezni, ezért az E.ON-csoport is legalább tízéves megtérülésben gondolkozik.

Wilfried Gruber, Németország nagykövete aláhúzta, az elmúlt tíz évben 10 milliárd márka értékű beruházást valósítottak meg a német cégek Magyarországon. *Kósa Lajos*, Debrecen polgármestere jelezte, hogy a város 1900-ban alapította az erőmű elődjét azon a helyen, ahol most felépült Közép-Európa legmodernebb erőműve.

■

Az Országgyűlés előtt van egy olyan törvénytervezet, amely az eddig monopoltevékenységként folytatott energia-előállítás és -szolgáltatást szabadon hozzáférhetővé teszi – jelentette ki *Glattfelder Béla*, a GM államtitkára a Titász Rt. 50 éves működése alkalmából rendezett ünnepségen. A törvénytől az árak mérséklését várják. (MTI)

TVK ERŐMŰ KFT. NÉVEN KÖZÖS PROJEKTTÁRSASÁGOT alapított az Északmagyarországi Áramszolgáltató (Émász) Rt. és a tiszaújvárosi Tiszai Vegyi Kombinát (TVK) Rt. A tervek szerint 2003-tól önálló kombinált ciklusú erőműve lesz a TVK-nak. *Molnár József*, a TVK Rt. vezérigazgatója elmondta: azért vált szükségessé egy önálló erőmű megépítése, mert az amerikai AES konszern tulajdonában lévő tiszapalkonyai hőerőmű csak 2003 végéig vállalja a vegyigyár hőellátását. A döntésben közrejátszott: a saját létesítmény hosszú távon, környezetkímélő módon és versenyképes áron biztosíthat energiát a TVK-nak. A földgáztüzelésű erőmű elsősorban gőzt, fűtési forró vizet, sótlan vizet és villamos energiát állít majd elő. *Carl-Ernst Giesting*, a német RWE-EnBW konzorcium többségi tulajdonában lévő Émász Rt. elnöke úgy nyilatkozott, a beruházáshoz 30 millió euró hitel szükséges, de a kivitelezés ennél jóval többe kerül. A TVK Erőmű Kft. többségi tulajdonosa az Émász, amely 74 százalékos tulajdoni hányaddal bír, a TVK részesedése az új társaságban 26 százalékos. (Sz. Cs.)

Tizenhétmilliárd forintos beruházással készült el a legmodernebb európai technológiával rendelkező, kombinált ciklusú erőmű Debrecenben, amelyet Orbán Viktor miniszterelnök avatott fel

FOTÓ: MTI/OLÁH TIBOR

Cifraszűrök és gobelinek

Gazdagon díszített magyar cifraszűrökből nyílt kiállítás szerdán Párizs központjában, a franciaországi magyar kulturális évad egyik eseményeként. A Magyar Néprajzi Múzeum közreműködésével létrejött rendezvénynek a Musée de l'Homme ad otthont jövő április végéig. A kiállítás idején néprajzi filmeket is vetítenek, és a magyar kultúráról tájékoztató előadás-sorozat is lesz. Aubussonban, a francia gobelinművészet fellegvárában a múlt hét közepén nyílt meg Péreli Zsuzsa Ég és föld között című önálló kiállítása, amely a Munkácsy-díjas alkotó negyven munkája között a szövött falkárpitok mellett grafikáit, papírplasztikáit és kollázsait is felsorakoztatja. A Péreli-kiállítás 2002. január 10-ig tekinthető meg. (MTI)

Az aggodalom szavai

A Magyar Írószövetség, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága (Anyanyelvi Konferencia) és a Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság vezetői közleményben fejezték ki felháborodásukat és aggodalmukat amiatt, hogy Romániában – 12 évvel az 1989-es változások után – ismét hajsza indult a Magyarországról származó magyar nyelvű tankönyvek és az iskolában használatos könyvek ellen. Az utasítást erre maga a román miniszterelnök adta ki, holott a két ország között érvényben van a megállapodás a kisebbségi oktatás tankönyveinek a cseréjéről, s egyezmény született az iskolai bizonyítványok honosításáról is – szögezi le a Pomogáts Béla, Komlós Attila és Jankovics József aláírásával közzétett dokumentum. (MN)

Balázs vitái Blaise-zel

Móricz Zsigmond unokája, a költő Simon Andor fia budapesti kiállítására készül

Zarándok címmel kiállítása nyílik meg november 22-én este fél hétkor Budapesten, a magyar és francia kortárs képzőművészek kiállítótermében, az Art du Monde-ban (VII., Madách Imre út 5.) Simon Balázsnak, Blaise Simonnak, akiről a Magyar Televízióban kétszer levetített, szép portréfilm után is csak kevesen tudják, hogy Móricz Zsigmond unokája, a méltatlanul feledett Simon Andor költő fia. Párizstól Tokióig, New Yorktól Helsinkiig elfogadott, modern képzőművésze a világnak. A televíziós kamerák előtt főleg édesapjáról beszélt, kiállítása alkalmából megismerhetjük talán őt magát is.

LŐCSEI GABRIELLA

Különös, bár nem meglepő cím egy Magyarországról elinduló, s ide vissza-visszatérő művész gyűjteményes kiállításának a Zarándok. *Simon Balázs* szerint – akit kétszer vettek fel és kétszer zártak ki a Magyar Képzőművészeti Főiskoláról 1956 és '63 között – az ember zarándok a Földön. Idegen. Nincs elég ismerete róla, többször kellene visszatérnie, hogy többet tudjon mindarról, ami körülöleli. Zarándok ő maga is, aki – bár mindenütt otthon érzi magát a nagyvilágban, éljen bár Martinique szigetén, Svájcban, Dél-Franciaországban –, ha beszélgetésbe elegyedik Blaise Simonnal (magázódnak, természetesen, hisz nagy a távolságtartó tisztelet közöttük), gyakran mondogatja: ha újra születhetne, más bolygót választana, nem a Földet.

Barcsay Jenő volt a mestere idehaza és *Fónyi Géza*. A párizsi szépművészeti főiskolán *Couteau* grafikai műhelyét látogatta. Még Magyarországon – Kecskeméten – ismerkedett meg a zománcművészet alapjaival, és ezek az ismeretei a mai napig meghatározói művészetének. Később az oxidációtól elszíneződött nyersacél ejtette ámulatba. Majd meg a természet anyagai s az „anyag szelleme". Évezredek óta használt eszközök, a kapa például, amelyből mágikus ábrázatot alakít, a sarló, amely égi madárként kerül ki a kezei közül... Hatvanévesen – három esztendővel ezelőtt – azt gondolta, befejezett egész az életműve. Az élete is. Aztán újjászületve új utakra indult. – Míg fiatal voltam – mondja –, mindenáron be akartam bizonyítani, hogy mit tudok. Hogy megtanultam a mesterséget. Másfél éve azután rádöbbentem, hogy a modern társadalomban elvesztek a szimbólumok. Csak egyetlenegy maradt univerzálisan elismert értékszimbólumként életben, a dollár rajza. Az alkotó ember legmagasabbrendű kötelessége olyan szimbólumokat teremteni, amelyekkel – az anyag szellemében gondolkodva – ki-ki azonosíthatja magát.

Minden egyes tárgynak lelke van, ezt előhozni, szépségét felmutatni – ez az ő munkája, s nem is kevés – mondja. Legutóbb Genfben rendeztek kiállítást műveiből. Milyen hihetetlenül magyar! – kiáltott fel az egyik tárlatlátogató. A hindu meg azt tudakolta, hogyhogy nem követett el egyetlen hibát sem az indiai szimbólumok alkalmazásánál. Aki Afrikából érkezett, afrikai maszkokat látott bronzalakjaiban, az itáliai meg velencei kézművesek munkáját vélte felfedezni bennük. – A művészet egyetemes – mondja Simon Balázs –, mert ember csinálja. Az univerzális ember. Hogy magyar vagyok – nem mennyiségi kérdés és nem mérce. Azt pedig, hogy mi magyarok európaiak vagyunk – kár bizonygatni. Az almáról sem kell kimutatni, hogy alma... Arra viszont rá kellett döbbennem, hogy minél távolabbra sodort szülőföldemről a sors, egyre inkább az itthonról hozott – keleti? – gondolkodás vált uralkodóvá bennem. A magam módján apám útját folytatom, aki itthon maradt, és képzeletben bejárta az egész világot. Én bejártam az egész világot, és megismertem önmagamat.

Édesapja emlékét Simon Balázs képzőművészként is igyekszik a sajnálatosan feledékeny és gyér tudású közemlékezet számára megidézni. Tisztelet Simon Andornak című metszeteit 1994-ben egyaránt láthatta a magyarországi és a franciaországi kiállításlátogató. A költő, akinek indulását *Kassák Lajos, Szabó Lőrinc* és *Móricz Zsigmond* a vitathatatlan tehetségnek kijáró lelkesedéssel támogatta, azt vallotta, a költészet akkor hal meg, ha valami másnak a szolgálatába áll, mint maga a költészet. Természetes tehát, hogy elhallgatott 1945 után. (A világháború előtt is könyvkötészetből élt inkább, mint irodalmi tevékenységéből.) Hagyatékának sorsáról megnyugtató módon gondoskodni, művészetének értő s elemző leírását közreadni a jelen sürgős teendői közé tartozik. Amikor arról kérdezem a budapesti kiállítására Kecskeméten készülő Simon Balázst, mi az a genetikai örökség, amelyet nagy tehetségű, színes egyéniségű felmenőitől kapott, csöndes bölcseséggel válaszol: Bennem van nagyapám és nagyanyám és hatmillió évre visszamenően minden ősöm sok-sok tulajdonsága. És örülök, hogy én én vagyok. Hogy én is vagyok. (Érettségi tételként magyar irodalomból Móricz Zsigmondot kapta, és a vizsgabizottság a családi pletykákat szerette volna tőle hallani. S az unoka hallgatott. Mert a makacsságát, az indulatait – tisztában volt vele tizennyolc esztendősen is – egészen bizonyos, hogy anyai nagyapjától örökölte. Erről ma sincs vitája Balázsnak Blaise-zel.)

Simon Balázs

„Mindenkinek mosolyt csalok az arcára”

Simon Balázs, grafikus

Ősztől tavaszig alkalmazott grafikusként dolgozom. De nyáron, időnként kiülök a térre, és átvedlek utcai portréfestővé. Évek óta dolgozom nyaranta mint utcai portréfestő. Persze én ezt nem nevezem munkának, hiszen örömömet lelem benne. Sikerélmény számomra, ha mosolyommal mosolyt csalok mások arcára. Ettől aztán jobban megy az üzlet is, hiszen a mosoly a legjobb cégér. Úgy érzem, minden új ismeretséggel én is gazdagabb leszek. Mondhatom, elveszettnek érzek minden napot, amelyen nem kötök új kapcsolatot. Legnagyobb „művészi sikeremnek” tartom, hogy két éve egy várandós finn asszonyt festettem le. Azt hiszem, nagyon jól sikerült megragadnom a női arcon a legszebb várakozást. Így aztán élénken emlékeztem rá tavaly nyáron, amikor ismét eljött a Várba, hogy fessem le őt, ezúttal csecsemő kislányával. Lehet egy utcai művésznek és egy mosolynak ennél nagyobb sikere?

'97 Magyarország

Magyar Turizmus Rt. **Nálunk otthon van**

SÍP, VÍZIPISZTOLY, NAPRAFORGÓ

Piros óriáskonténer Berlin közepére dobva, a feltúrt övezet bástyája. A vaslábak közé hangfalakat hordtak, ezerrel bömböl a jéghideg, futurisztikus zene: drum'n'bass. Trum-du-dum, a basszus a gyomron keresztül szívódik az agyba, és fölötte az ideges pörgetés, súlyosan addiktív.

Két másnapos osszi lépeget idétlen mozgással, térd fölött elvágott farmernadrág, bajusz, Bundesliga-séró és szandál – mint a mesében.

Délutáni after-afterparti halódik itt vidám lassulással, a Love Radio dj-i kevernek, a Love Parade túlélői táncolnak: az osszikkal még néhány turista, egy-két kóbor raver is, megülnek a betongerendákon néhányan, sörrel, jégkrémmel, verik a bonyolult ritmust, vigyorognak a napba. Ez rendben van: nap, osszik, drum'n'bass, raverek, mutánsok, mögöttük meg a Zóna, a csillogó toronydaru-hadsereggel.

A piros megakonténer egy stalkerintézmény helye, a Zóna közepén áll. A neve Infobox. VR- és PR-utak a jövőbe, videós, komputeres, modelles, színesszagos demonstráció berlinieknek és turistáknak: ilyen lesz a cyberkori nagynémet főváros közepe. Multinacionális vállalatok óriás székházai, mágnesvasút, új kormányzati negyed.

A volt fal két oldalán most toronydaru-világtalálkozó van, betonszakadékok, gödrök, szörnyű vasszerkezetek, ez a Zóna, ebből lesz a technováros.

Techno-house szól az autópálya-dugókban rekedt Golfokból és BMW-kből, a benzinkutakból, az összes rádióból, az áruház hangszóróiból, az utcai árus magnójából, az építőmunkás állványra kitett zajládájából.

És tánczene, egy picit csavarosabb, triphop, hiphop, jungle vagy acid jazz szól az anarchisták, punkok, mindenféle deklasszált, deviáns és dekadens arcok kocsmáiból is.

És nemcsak a világ legnagyobb partija, a Love Parade miatt.

Németországot megette ez a zene.

Hogy miért pont a németek?

Lehet éppen magyarázatokat kreálni.

Kézre állnak a techno eredetmondái. A hideg és futurisztikus dolgokhoz

bogár hátizsáknak, kutyaszart mintázó hajcsat, apró copfocskák körbe a fejen, ezüstbe, aranyba mártott testek, tökgyaluból és tésztaszűrőből készült szado-mazo-maszk. És persze meg kell mutatni a tetoválásokat. Pózolnak egymásnak, fotósoknak, tévékameráknak.

(A legegyszerűbb ötlet tud a legsokkolóbb lenni, persze, egy karl-marx-stadti agrárhallgatónak kinéző Lennon-szemüveges fiatalember egy szál hátizsákban mászkál.)

Innivaló van bőven az ezer fokban: minden harmadik ember árul valami üdítőt vagy sört. Felpakoltak valamelyik áruházban kólákat, Red Bullokat, Fantákat, söröket, vizet, kitolták ide bevásárlókocsistul, adják a duplájáért. Ahogy láttam, az autonómok és a punkok is a kommersz kultúra elleni tiltakozásnak ezt a jövedelmezőbb fajtáját választották a Hate Parade nevű ellenrendezvény helyett.

Talán háromórás nyomorgás után tűnik föl az első kamion, megrakva táncosokkal, erősítőkkel, hangfalakkal, pálmafás díszítéssel, a parancsnoki hídon egy hastáncos, fürdőgatyás, női parókás fiúval, aki nyilván valamelyik transzvesztitabárból jött vendégművészkedni. Őrjöngés a kamionnak, mozgásba lendül a környék, néhány százan próbálják követni az autót a hang- és emberörvényben.

Újabb autók, táncosok, fürdőgatyás fiúk, valahogy a hímek aktívabbak, hiába feminin szubkultúra ez. A tömeg egyre jobban sodor, egyre gyorsuló tempóban váltakoznak arcok, szédülés, egyre jobb nők, erotikusabb táncok, egyre őrültebb figurák, itt-ott felcsapó marihuánafüst, az erdőben kevergető zug-dj-k. Mentőautók, hordágyak, drogchecking, ellenőriztesd az Extasydat, tele minden lámpavas és kandeláber, hiába szereltetett rájuk a tanács életveszélyes, szigonyszerű vasakat.

Este kilencre még csak a nyolcadik teherautónál tartunk, pedig harminchét van állítólag. A lábunkban van vagy negyven kilométer, hát ki kell ugrani egy nyugisabb sörözésre a Mittébe, az autonómok kerületébe, meg hátha elcsípjük a Hate Parade nevű ellenren-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Simon Balázs

SZABAD FÖLD

1965 AUG 1 5

1021

KISVÁROSI DÉLUTÁN

(Simon Balázs rajza)

let közelében
épület apró
megkondulnak
lamot sugároz
net után úja
szünet, harma
gatom a meló
zem a legelső

— Legyen szíves mondja meg nekem, miféle torony ez itt?

A kérdezett idős, szemüveges ember rám néz, száját nyitja, de hangot nem ad. Mutatóujját ajkához emeli, és láthatóan azt szeretné kifejezni, hogy nem tud beszélni. Gesztikulálva papírt, ceruzát kér és jegyzetfüze-

Jóles
áll eg
er, ő is
könyvre
m:
?
plomá-

ni, ott a könyv felirata is: *„Moskva"*.

Gondolkodva nézi, és megkérdezi:

— A Kremlben templom is van?

— Természetesen, mégpedig igen kecses hagymakupolákkal.

— Látta már talán?

— Hogyne, tavaly is voltam ott.

— Ön nem ide való talán?

— Nem, én magyar vagyok.

— Én pedig belga kereskedő. Műanyagszőnyegeket árulok. Kivesz egy tenyérnyi szőnyegdarabot a zsebéből.

— Ez például perlonból készült. Igen tartós, mégis a hagyományos szőnyeg benyomását kelti. Nem kíván venni?

— Dehogy... Bizonyára nagyon drága.

— Ahogy vesszük... Az ám. Milyen pénz van Magyarországon? Pengő?

— Nem, az csak volt, most forint a magyar pénz neve.

3200 éves korcsolya

A Kazah Tudományos Akadémia történelmi, régészeti és néprajzi expedíciója a kazahsztáni Borovoje tó mellett ősi települést ásott ki, amelyben lócsontból készült korcsolyát találtak. A csontkorcsolya élét tükörfényesre csiszolták. A szakértők szerint e „sportszer" az időszámításunk előtti XIII. századból való.

SIMON ATTILA GRAFIKÁJA

SIMON Attila

Tiszatáj, 1983/2.
79.p.
A szegedi Tömörkény István Gimnázium tanulója.

Simon Balázs

~~[illegible]~~ Raje (szepró)

Kortárs 1963 IX n. 1315

Simon Balázs

MDK

Táj I., monot.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Mus.

MDK

Simon Balázs

Táj, I., monot.

Fiatalok studiója 1966. Ernst Muz.

MDK

Simon Balázs

Atomfelhő, o.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

MBK

Simon Balázs

Atomfelhő, o.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Múz.

Simon Balázs

Szerepel a Studió 1966 c.
kiállításon az Ernst
Múzeumban

Kritika 1966 VI. n. 50 old

Simon Balázs

Raje prepró!

Kortárs 1965 VI.n. 1002 old.

Simon Balázs

Rajz (kepró)

Kartárs 1963 XII n. 1920 old.

SIMON Balázs

TÓBIÁS Áron: Az umoka. = Magyar Nemzet, 1992. szeptember 5. 11.

/interju/

1945-

kek

vtizede
ékek

apcsolatok és hagyományok

ok és hatásaik

mör
az Alföld peremvidékein
cseh hatás a 14. és 15. század

tika közép-európai stíluskapcsolatai [EÉ]
zépső Felvidék falfestészetében

rszági emlékek

ai szakasza [VJ]

SIMON BALÁZS

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991 53

TANULMÁNYOK
Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM
Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz
(Összeállította: Mezei Ottó) 111

MEGHÍVÓ

A Petőfi Irodalmi Múzeum meghívja Önt és kedves családját
1994. I. 19-én 16 órára a

Hommage à **SIMON ANDOR** költő emlékének -

gravures de

BLAISE SIMON BALÁZS

grafikája

calligrammes de

FÉRÈNCZE VARGA FERENC

kalligráfiája

c. kiállítására a Károlyi-palotába
(Budapest V., Károlyi Mihály u. 16.)

A kiállítást megnyitja:
MIKLÓS PÁL

Megtekinthető:
1994. II. 20-ig, hétfő kivételével naponta 10-16 óráig

F.k.: dr. Praznovszky Mihály főigazgató

SIMON BALÁZS

LE VOL LUI TRANCHE LES PATTES

ET L'EXCÈS DE SA PLUME

IL SEMBLE PRÈS D'LAISSER L'AILE

COMME L'INSECTE APRÈS LE VOL NUPTIAL

SAINT-JOHN PERSE

7/40

S-CMC-92

Blaise SIMON Balázs

1938 született Budapesten
1958-1963 A budapesti Képzőművészeti Főiskola növendéke
1967 Csoportkiállítás Párizsban a Prix du Dôme-ért
1970 Salon des Artistes Français, Párizs-bronzérem
1971 I. Biennale Internationale de l'Émail, Limoges
1973 F.I.A.P., Salon de Comparaisons, Grand Palais, Párizs
1975 P.L.M. Párizs (a Magyar csoportban)
1978 I. Biennale Internationale de l'Art de l'Émail, Tokio
1979 Kortárs magyar művészek, L'Orangerie du Palais du Luxembourg, Párizs
1982 Exposition de Métiers d'Art Contemporain, Corbeil-Essonnes
1984-86 Festival de Poésie Murale au Château de Stuarts, Aubigny-sur-Nere
1988 "Air-Art-Espace", Palais de Chaillot, Párizs

◆

Egyéni kiállítások Ausztriában, Svájcban, Finnországban és Franciaországban
(a "Cubintra" kiállításai)
1986 Musée de l'Ancienne Poste, Montereau
1987 Galerie Art et Communication, Párizs;
kiállítások Le Mée-sur-Seine-ben, Melun-ben
1989 Association Culturelle Franco-Japonaise de Tenri, Párizs;
Hommage à libération de Mandela, Fort-de-France, Martinique
1991 Conseil Général de la Martinique
1992 Musée Municipal Saint-John Perse, Pointe-à-Pitre, Guadeloupe
1993 Musée Nationale de Trinidad, Port of Spain, Trinidad

◆

Művei közgyűjteményekben: Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest; Musée de Limoges, Vasarely Múzeum, Budapest; Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest; Janus Pannonius Múzeum, Pécs; Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár; Musée d'Art Moderne, Dijon; Bibliothèque Nationale, Párizs

SIMON Andor

1901-1986. Verseskötetei: Kinyilatkoztatás (Bécs, 1921), Álomföld (1927), Tömegáhitat (1928), Aranysziget (1928), Világhullám (1929)

Férèncze VARGA Ferenc

1934 született Budapesten. A Magyar Rádió munkatársa 1957-ig. Azóta Párizsban él. Költeményei magyarul is, franciául is több kiadásban jelentek meg. Kalligrammjait 1989-ben az Association Culturelle Franco-Japonaise de Tenri-ben mutatta be.

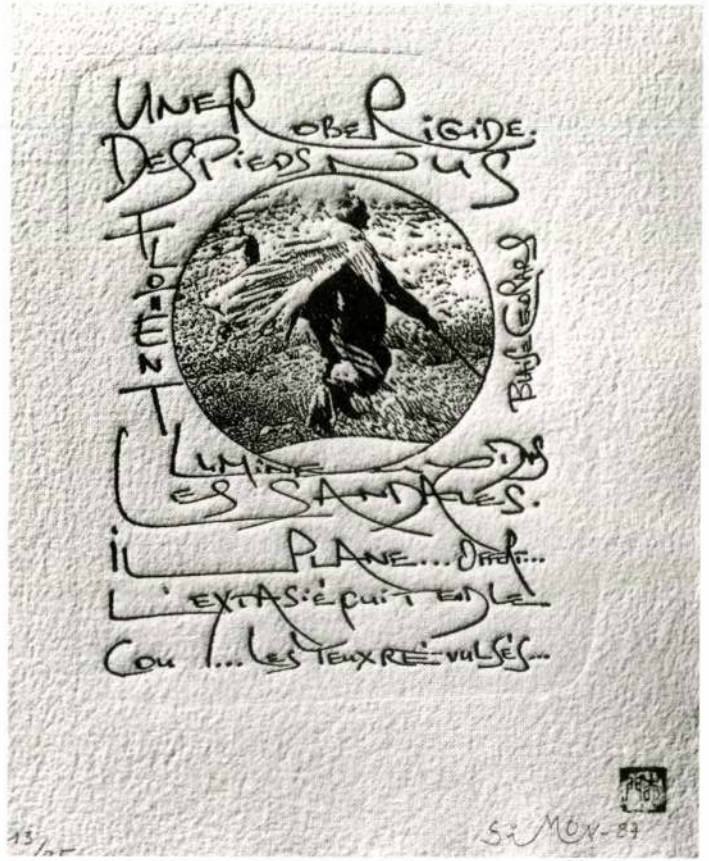

Rideg köntös. Pucér lábak imbolyognak, fénylőn, sarujukban.
Lebeg...áldozatul nyújtja...a rajongót, ki nyakát mereszti ijedt szemekkel...
(Blaise Cendrars)

A kiállítást rendezte: Kovács Ida
F.k.: dr. Praznovszky Mihály főigazgató

Hommage à
SIMON ANDOR
költő emlékének

gravures de

BLAISE SIMON BALÁZS

grafikája

calligrammes de

FÉRÈNCZE VARGA FERENC

kalligráfiája

Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest
1994 I. 19 - II. 20.

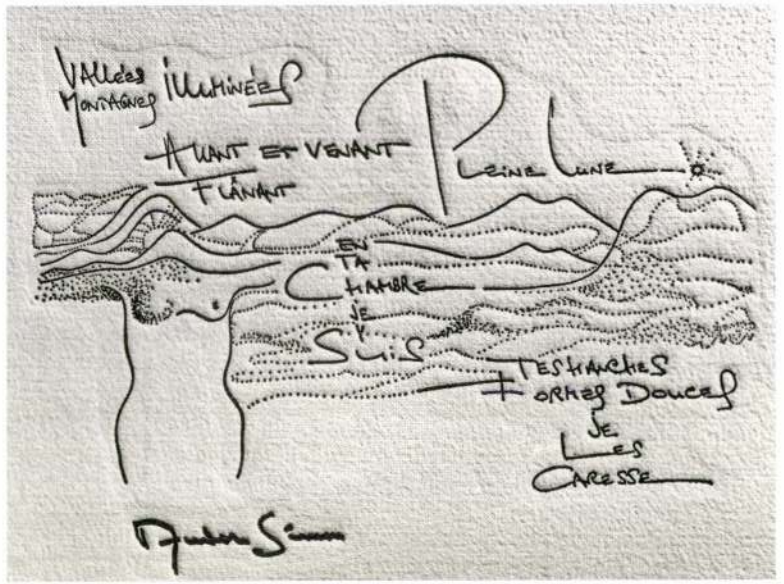

Estefelé

Ködmönömre hő-ír hullott.
Körülöttem
dombok!
halmok!
csillogtak, mint gyertyák.
Gondoltam
ma
álmodozva
járok,
kelek,
hajnalig
talán.
Íme a hold fönn az égen!
Én máris
szobádban
vagyok
és
csipőd puha formáját
simogatom!!
simogatom!!

(Simon Andor: Világhullám, 1929.)

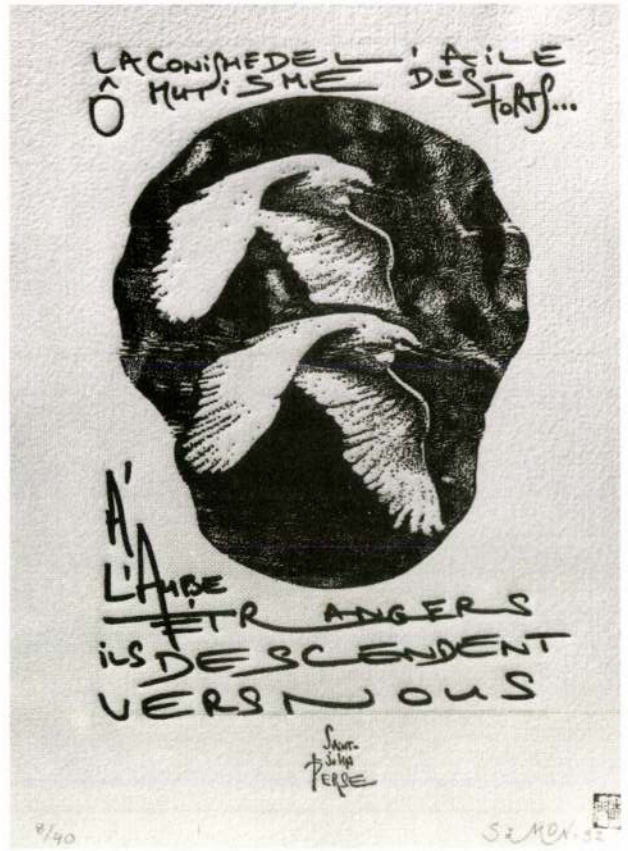

A szárny szükszavú! Ó, némák az erősek...pirkadatkor,
mint idegenek ereszkednek felénk

(Saint-John Perse)

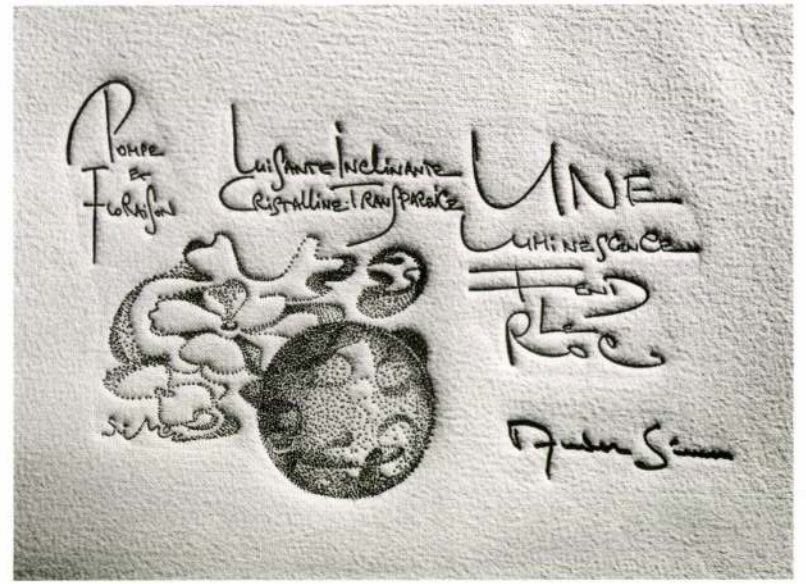

Kristályokba nyíló sugár

Virágzásom
pompás!
csodás!
kristályokba nyíló sugár.

(Simon Andor: Világhullám, 1929.)

SIMON Balázs magyar maradt, de már Blaise-nek írja magát Martinique szigetén, ahol Budapest és Párizs után talált otthont magának és családjának, éltető forrást művészetének. A tenger, a madarak s a kis sziget klímája táplálja festői képzeletét, akkor is, ha csak fekete-fehér metszeteket készít. Mert a táblaképek és a zománc után felfedezte a papírt: ezt is maga készíti metszeteihez, melyeknek finom rajza olyan erős, vagy éppen titokzatos tud lenni, játszva a vastag papír férfias textúráján, mint a költői képek, ihletői. Mert költői szövegek késztetik képekre s "belülről" illusztrál: a szövegekből felsejlő érzelmek, hangulatok lelkében rezonáló formáit sajtolja dombornyomású metszeteibe. Két nagy francia világvándor költő ihlette meg főként: Saint-John Perse és Blaise Cendrars, az elegáns diplomata szenvtelen lírája és az alsóbb bugyrokat is végigcsavargó vadóc prózája, mind képekkel és furcsa formákkal tele, mindkettő képírójára lelt Balázsunkban. Ez a klasszikus avant-garde-ra fogékony lélek pedig minden bizonnyal édesapjától ered: aki nem más, mint **SIMON Andor.** A magyar avant-garde különös üstökőse volt. Alig múlt húsz esztendős, amikor a Kassák köréhez tartozó, Bécset megjárt fiatal költőt új és eredeti hangú tehetségként üdvözli a haza irodalmi élet: tisztaságát, keresetlen költői képeit, természetes egyszerűségében rejlő erejét dicsérik. Móricz Zsigmondot a kínai költőkre emlékezteti. 1929-ben jelent meg utolsó kötete. Aztán elnémult. De Móricz szava jóslatnak bizonyult ("... ha ez a költő sose szólal meg többet: akkor is elvégezte dolgát."), bár akkor még nem tudta, hogy a költő tíz év múltán veje lesz. 1937-ben vette feleségül az író Gyöngyi leányát, s könyvkötő lett. Többé nem írt. De nem feledték el teljesen. Megkereste időnkint egy fiatal költő, **VARGA Ferenc** is, aki aztán Párizsban érett költővé és kalligráfussá. Ezoterikus lírája a magyar és a francia klasszikus avant-garde örököse. Barátjának, Balázsnak azonban ezúttal - a fordítások mellett - sajátos szépségű kalligrammjait ajándékozta; így formálódtak ezek a képek: "Nincsen elsőbbsége sem a gondolatnak, sem a nyelvnek, sem az írásnak - ez itt mindhárom elemnek eggyé olvadása a képzeleti egészben."

Miklós Pál

SIMON

Szkolájának tagja volt Szokol Kálmán.

Tomáš Štraus: Anton Jasusch a zrod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1966. 30. l. vélj.

Simon Béla

Ez a kiállítás egy nyelven szólt-pedig egyénenként... más érzéssel, telitettséggel, hagyománnyal. Sokmár István, a rendezője éppen ezt érezte meg alkotóiban..., s ezért találta meg a jó egyensúlyt, a fogamatosságot mértéket. Simon Béla a mérleg egyik kosárában, Lantos Ferenc a másikban, a teremsort véve alapul...

Kocsogh Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában.

Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug., 724. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Simon Béla I.

Eddig... elől állt Martyn és utána, követői". Ez ellen a szemlélet ellen ő tiltakozna először. Martyn, aki minden őszinte, tiszta és kvalitásos kísérletet tisztelt és támogatott, akitől ... távol áll ... mondjuk Simon Béla vörösben, kékben tartott expresszivitása, de akitől, mégis a legtöbbjó szó kísérte Simon Bélát.

Kocsogh Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti galériában.

Jelenkor XII. évf. 7-8. sz., 1969. jul.-aug., 724 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Simon Béla II.

Tudta a rendező, hogy mit jelent a „Blickfang". Szinekben a vörös, témában a kertek és pressziók, ritmusban a nyugtalanság, szerkesztésben a kontrapunktió... ~~[illegible]~~ vörösben, kékben kimondani a zöldet, sárgát, ahogy... a fauves-ok is... De ezt és így, ahogy Simon Béla teszi, más nem csinálta. ...egyéni hangja ez.

Kocsogh Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában.
Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug. 724. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla
festő

Munkásságát már kék óta
bemutatja a Magyar Nemzeti
Galéria.

Hárskova: Baranya képzőművészei a Magyar Nemzeti
Művészet, 1969. október - 43 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla
festő –

Munkásságában fontos
tényező volt a baranyai
falu, az alsó mentmártom
ágainak viselete, a vörös
fehete szőttesek kontrasztja

Hárs Éva: Baranya képzőművészei a Magyar Nemzeti ...
Művészet, 1969. október – 43 lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szimon Béla

Gyűjteményes kiállítása lesz 1970 nyár.
12-24 között

N.N.: Garabonciás kiállítási program
az új évben

Dunántúli Napló 1969 XII. 24

Simon Béla
festő

„Szentmártoni udvar"
(repro)

Hárs Éva: Baranya képzőművészei a . .
Művészet, 1969. október - 43 lap.

Simon Béla
sem itt született, Csak László sem, Zs.
Kovács Diána is Gyöngyösről származott el, Soltra is Jákóból jött, Platthy
Ungvárról, Rétfalvi Aknaszlatinából,
Kiss Lajos Budapestről.

Kocsogh Ákos: Pécs és Baranya mű-
vészei a Nemzeti Galériában.

Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug.
725. l.

Simon Béla: Új istálló Alsószentmártonban

Simon Béla rajza

Simon Béla

Magyar Hírek 1969 VIII-9

Jön, mesél és

BESZÉLGETÉS CARELLI GÁBORRAL

Carelli Gábor, a szülőhazától távol élő azon művészek közé tartozik, akik miközben nemzetközi hírnevet szereztek, mindig magyarnak vallották magukat s egy percre sem szakították meg a kapcsolatot a szülőfölddel. Mégis a találkozás pillanatában úgy érzem, mintha a harsány és túláradó olasz szívélyesség légkörébe kerülnék. Lényéből először nem a rangos művész, hanem a meleg szívű, közvetlen ember ragad meg, s hogy a kettő valahol találkozik és magasabb szintézist alkot, arról a pesti közönség — amely egyébként jól ismeri Carelli Gábort — most ismét meggyőződhetett Beethoven IX. szimfóniájának Erkel Színházi előadásán.

A IX. szimfónia egyébként is sorsdöntő fordulatot hozott az életébe. De addig a fordulatig sok minden történt, és Carelli Gábor roppant közvetlenséggel mesél pályája izgalmas mozzanatairól.

— *Olyan szerencsém volt, hogy egész fiatalon megismerkedtem Giglivel, aki 1934-ben Budapesten vendégszerepelt.* Nagy ember mivoltának — amely jóság és tehetség, humanizmus és dinamikus erő ötvözete volt — köszönhettem, hogy nem zárkózott el a kezdő elől s én énekelhettem neki az akkori New York kávéház egy kis kamrájában, amelyben a takarítóeszközöket tartották — meg a zongorát. Hogy mi volt a meghallgatás eredménye? — Carelli elmosolyodik. Ebben a mosolyban egyszerre villan fel múltbeli első nagy győzelmének s a mester nagylelkű és nagyvonalú gesztusának emléke. — Gigli a legmagától értetődőbb hangon azt mondta nekem: *„Este utazom vissza Olaszországba. Azonnal csomagoljon és jöjjön velem."*

Ha aznap este nem is ment Giglivel Olasz-

gató dallasi zenekarának IX. adásán énekelt. Ez végre me ismét a sikert s a már-már n tonságérzetet. Azóta Ameri vesz szinte minden IX. szin Requiem-előadáson, amelyel nagy mű és harmadik Careli dály Psalmus Hungaricusa Kodály-művet annak idején vezényletével énekelte s egy Psalmus első amerikai előadá

Ha csak pályája főbb állo fel, akkor is túllépnénk egy Lám, mennyi mindent mesél a csodálatos, az egyedülálló T nem kimaradt. Pedig egy fele taff-előadást csinált vele, am hogy nyolc hétig próbáltak e tig varázsos egyénisége közv élt. Aztán... ismét koncert raházi fellépések. *1951 óta tagja, néhány éve pedig a ze fesszora.*

— *Ez mind fontos. De leg tosnak érzem, hogy az elsők akik hazalátogattak. Már 194 tam s 1959 óta minden eszt vök.*

Jön, énekel és — mesél. K *Metropolitan nyolcvan éve"* rendkívül sikeres, népszerű a rádióban, most pedig *mag zítik a Carusóról és Gigliről lékezéseit* — Carusóról a közv személyes élmények alapján - zonyára hasonló érdeklődésse magyar közönség. A budapes kívül dús volt programokban: IX. szimfónia-előadás az Er

Simon Béla festő

hűtezem látogatás lesz nála a
hurcumi hónap keretében Pécsett

N.N.: hurcumi hónap

Dunántuli Napló 1969 X. 3

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K

Simon Béla
festő

A kiállításon szerepelnek
művei

—: Megnyílt a tanácskörtársaság emlékére ...
Dunántúli Napló, 1959. márc. 22 - 5 lap

MDK

Simon Béla

festő

A műcsarnokban megnyílt kiállításon olaj- és vízfestményeket, pasztell és grafikai munkákat állított ki.

L. G. Baranyai festőművészek budapesti kiállítása
Napló, 1959. dec. 6. 5. lap

MDK

Simon Béla

festő

Az okt. 3-án a Műcsarnokban megnyílt kiállításon az „Önarckép", „Putrik a torony-nyal" és az „Összel a hert" c. képeit tartották a legjobbnak.

L. G. Baranyai festőművészek budapesti kiállítása

Napló, 1959. okt. 6. 5. lap

Simon Béla

Rajz (repró)

Kortárs 1966 IV. n. [illegible] 588 old

Simon Béla festő

munkány díjat (II. fok.) kapott

N.N.: Kiosztották a művészeti díjakat

Somogyi Néplap 1971 IV. 3

Simon Béla

Fák alatt repr.
diófapác-tus

Pécs-és Baranya képzőmüveszeinek kiállitása

Simon Béla

Három vers.
Metszetek

Pécs és Baranya képző-
művészeinek kiállítása

Simon Béla

1. Szentmártoni utca
olaj 76×65
2. Tűzes istállóval
olaj 80×75

Pécs és Baranya képző-
művészeinek kiállítása

Simon Béla

1. Szentmártoni utca
olaj 76 x 58

2. Katánkóró
o. farost 102 x 82

Pécs és Baranya képzőműveszeinek kiállítása

Simon Béla

1. Barátok
olaj farost 102x82
2 Mecsek mikrázda
olaj farost 121x74

Pécs és Baranya kepzö-
müveszeinek kiállitása

Simon Béla

1. Megindultak
olaj 102 x 98

2. Tölökhegy (sgraffito terv)
o. farost 125 x 85

Pécs és Baranya képző-
művészeinek kiállítása

Simon Béla

1. Pöttyös begónia
olaj 50x60

2. Zengővárkonyi asszonyok
olaj farost 60x70

Pécs és Baranya Lepző
műveszeinek kiállítása

Simon Béla

1. Önarchép
   üzfesték 300x400mm

2. Kertben I. üzfesték
   250x350mm

Pécs és Baranya képző
művészeinek kiállítása

Simon Béla

1. Kertben II. vízfestés
250 x 300

2. Pécsváradi táj
vízfestés 200 x 300

Pécsi Tanárképző
művészeinek kiállítása

Simon Béla

1. Magvető ürfesték 220x380

2. Szentmártoni táj
ürfesték 430x300

Pécs és Baranya kepző-
műveszeinek kiállítása

Simon Béla

1. Akt (Reggel)
   ürfesték 400x300
2. Préskázban ürfesték
   420x300

Pécs és Baranya képző
műveszeinek kiállítása

Simon Béla

1. Hárman (bázlat)
vízfesték 190x290

2. Kerti házban
vízfesték 350x400

Pécs és Baranya képző
művészeinek kiállítása

Simon Béla

1. Szelédgesztenyefa
vízfesték 410x300

2. Rihenő
vízfesték 450x300

Pécs és Baranya kepző
műveszeinek kiállitása

Simon Béla

1. Siklósi táj
Méretek 430 x 300

2. Falu végén
Méretek 370 x 280

Pécs és Baranya képző-
művészeinek kiállítása

Simon Béla

1. Kaucsós csendélet
Mft. 430×300
2. A nagy kukoricaföld
Mft. 340×400

Pécs és Baranya képző-
művészeinek kiállítása

Simon Béla

1. Zengőrárhony udvar
gonache 400x300

2. Göntér
gonache 400x300

Pécs é: Baranya képzőmüveszeinek kiállitása

Simon Béla

1. Kis udvar gouache 300×200
2. Önarckép. gouache 460×340

Pécs és Baranya képző-
művészeinek kiállítása

Simon Béla

1. Gabonás
gouache 310 x 200

2. Udvar szentmártonban
diófapác 300 x 200

Pécs és Baranya képző-
művészeinek kiállítása

Simon Béla

1. Füres istállóval
diófapác – tus 300x230

2. Gesztenyefa
diófapác – tus 300x230

Pécs és Baranya képző-
műveszeinek kiállítása

Simon Béla

1. Fák alatt
diófapác-tus 330x250

2. Gombaszedők (párlat)
diófapác-tus 200x280

Pécs és Baranya képző
művészeinek kiállítása

Simon Béla

1. Tej
színrajz 300 x 210

2. ~~Tej~~ Tej
színrajz 250 x 310

Pécs és Baranya képző
művészeinek kiállítása

Simon Béla

Kiállít Pécsett.

Kiállítási katalógus
Szocialista művészet 1970. nov

Szinyei Bálint
festő.

A Munkácsy Mihály díj II. fokozatát
nyerte el.

---------- Munkácsy Mihály díjasok.
Művészet, 1971. április - 10. lap

Simon Béla festőművész

Pécsett nyílt kiállítása

Pestmegyei Hírlap 1970 szeptember 16
4. old.

Simon Béla 2

Szőnyi István tanítványa volt.

Pestmegyei Hírlap 1970 szeptember 16
4. old.

Simon Béla festő

Munkácsy díj II. fokozatot

kapta

Pestmegyei Hírlap 1971 április 3
4. old.

Simon Béla festő

kunkány díjat (II. fok) kapott

N. N: Kiosztották a művészeti díjakat

Keletmagyarország 1971 IV. 3

Simon Béla festőművész

Munkácsy díj II. fokozatát

Kapta

Magyar Nemzet 1971 április 3

Szold

Simon Bálint
Felten

ötvös 1565

lásd

Gyárfás Brassó 315.

..... *mühely.*

...főnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

...am.

...évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Jelenkor 1980/4-8

ROMVÁRY FERENC

SIMON BÉLA KIÁLLÍTÁSA

Simon Béla 70 éves. Szinte hihetetlen.

De bizonyítja ezt a Pécsi Galéria meghívója, mely szeretettel invitál a Munkácsy-díjas festőművész születésének 70. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás megnyitójára. A levelezőlap formátumú és küllemű meghívón, mely a volt tanítvány, Pinczehelyi Sándor ötlete volt, a fotó pedig Nádor Kata munkája, a szőlősgazda Simon Béla látható. Kockás zakó van rajta, fején kalap, a vállára vetett ásó göcsörtös nyelébe kapaszkodik. Tekintete jó gazdaként a messzeséget kémleli, vagy netán a múltat kutatja, visszatekint az eddig megtett útra? Mert van mire emlékezni és van mivel büszkélkedni. Arcán elégedett, kissé hamiskás, amolyan székely-góbés mosoly, a szeme körül huncut szarkalábak, szája szögletében idő-barázdák sorjáznak. Tartása fiatalos, mondhatni legényes. A karakteres fotón Simon Béla természet- és emberszeretete, mely létének egyik fő mozgatója, művészetének pedig állandó éltető forrása, egyáltalán, lényének egész emberi mivolta érződik, sejtetve egyúttal gazdag belső világát, igazi énjét, bölcsen derűs életszemléletét.

A meghívót maga a művész postázta, nem bízva semmit a csalfa véletlenre. A meghívóhoz levelet mellékelt, emlékeztetőül, nem minden célzat nélkül, írásra ösztönző kedves nógatással. Nála ez természetes, mert egyénisége kitárulkozó, őszintén nyílt és barátkozó. Nála még az is természetes ahogyan rajong a képeiért. Előhúz egyet a sarokból, felteszi a festőállványra és megrendülten éli át újra a festés gyönyöreit. Leplezetlen őszinteséggel törnek fel belőle az örömteli szavak, gyönyörködik benne és őszintén kimondja azt amit érez: Gyönyörű ez a kép! A meghívóhoz mellékelt tömör megfogalmazású levél egyúttal kulcsát adja Simon Béla művészetének:

Kedves Feri Barátom! Mindannyian!

Bizonyára hivatalosan is megkapjátok meghívómat, de én azért küldök neked, mert ami biztos, biztos és beszélni valónk is van. Küldöm eme ásónyelet tartó festőt, *akár jelképem* is lehetne, csak a vándortáska hiányzik, melybe kincseimet raktam vándorlásaim közepette. Dobigált a sors különösen tanulmányi éveimben. Hol is jártam?

Fogaras, Dragus – román, székely *piros-feketéje,*
Udvarhely–Székje, Hargita *kék-vöröse,*
Kapion, Nagybánya *lilás kobaltja,*
Kolozsvár, Kalotaszög *tulipános narancsa.*
Budapest 6 évének *szintézise,* 1936–1942.
Háború.
Baranya, Szentmárton *zöld-sárga-pirosa.*

Sokacok, cigányok ordítóan disszonáns tarka színvilága – a festészet szín elsősorban a forma mellett. Azért nevezem küzdelmes életemet kincsnek, mert én tele vándortarisznyával jöttem ide 30 éve. És önkéntelenül is a népek barátságát segítem elő román, szász, sokác, csángó, sváb, cigány témákkal s mint egy mozaik ötvöződik bennem minden . . ."

Az expresszív hevületű, ars poeticának is beillő vallomás után álljanak itt a további, az életpálya felméréséhez nélkülözhetetlen, jelzésszerű adatok:

1910-ben született Fogarason. „Egyik szomszédunk szász volt, a másik román, szemben pedig egy zsidó család lakott. Megtanultam mind a három nyelvet, a magyart, a románt, a szászt. Mindenféle dalokat énekeltünk. Beleszerettem népi szo-

kásaikba, ezért imádom a sajátomat. Ezek az élmények voltak az elindítói életemnek" – olvashatjuk Simon Béla emlékezését a Jelenkor 1976. januári számában, Tüskés Tibor tolmácsolásában. Érettségi után Kolozsvárra került a főiskolára, Szervátiusz Jenővel és Gy. Szabó Bélával kötött barátságot. 1935-ben festett Magvető c. festményével egy pályázaton díjat nyert, mellyel azután a következő évben Budapestre került, a Képzőművészeti Főiskolára, ösztöndíjasként. Három évig Szőnyi és Rudnay volt a mestere. Korai képein Szőnyi hatás érezhető. Ez ma már alig hihető, de ez tény és igazolja a közismert mondást, nevezetesen, hogy a kivétel erősíti a szabályt. Simon Béla ma már kiforrott művészetének ugyanis az az egyik legfőbb jellemzője, hogy talán ő az egyetlen pécsi festő, akit szinte teljesen érintetlenül hagyott Martyn Ferenc súlyos közelsége. Martyntól csak annak etikai tartását vette át, a magatartást vállalta, képeinek formai utánzójává soha nem vált. Egyik kritikusa meg is jegyezte róla, hogy Simon Béla nem előfutára és nem is követője senkinek sem. Távoli szellemi rokonságban áll viszont a francia Rouault-val, a jugoszláv Konjovic Milánnal, akinek a portréját is megfestette, közvetett hazai rokonának leginkább Frank Frigyes és Holló László tekinthető.

A háborút katonaként vészelte át, az ostrom alatt Budapesten a lakásuk is elpusztult. A nagy világégés után felesége szülőföldjén, Baranyában telepedtek le, egy kis faluban, Alsószentmártonban, ahová a cigány lakosság nagy száma miatt egy románul is beszélő tanítót kerestek. Sorsdöntő volt ez az elhatározás a festő életében és nem kevés szerepet játszott művészi magáratalálásában. A mindig kisvárosi – fogarasi, udvarhelyi – léptékhez igazodó Simon Béla ugyanis a főváros embergyurmájából egy sajátjának elfogadott mikrovilágba került itt ismét, ahol feltárult előtte az élet sok-sok rejtett szépsége, színes gazdagsága. A falu cigány és sokac lakosságának színpompás viselete, szokásaik mesés varázsa, virágzó kertek és fák, rétek és mezők közelsége felszabadította képzeletét. Hamarosan szinte újjászületett s a festői kifejezőeszközök teljes birtokában, érett férfiként élte át a benne mindig képként rögződő élményeket. A szülőföld, a közvetlen környezet hatása döntő módon befolyásolja Simon Béla festészetét. Magáratalált új életében sem mosódott el benne, tán inkább felerősödött az elveszettnek hitt gyermekkor emléke, az elsodort szülőföld, keveredve a frissen szerzett élmények hatalmas tömegével. Biztonságot és erőt ad neki a kettős hovatartozás tudata, kötődés múlthoz és jelenhez, amit oly szépen fogalmazott meg egyízben Simon Béla: otthon van Erdély és itthon Baranya.

Húsz éve, 1960-ban, felesége halála után települt át Pécsre, az akkor megalakult Művészeti Gimnázium tanára lett, ahol friss szemléletű kollégák inspiráló közegébe került. És azóta is aktív részese, egyik tényleges alakítója Pécs hatvanas években felpezsdült művészeti életének. Azért a földtől, a vidéktől sem szakadt el teljesen. Van egy kis szőlője Siklós mellett, a Göntéren, ahol jó bor terem, tüzes, vörös nedű. Palettájának égő vöröse kissé tán innen is eredeztethető. Műveinek állandó kiállítása is Siklóson talált otthont.

Az életút egyes állomásai, kényszerű kitérői, a vándorlások és hányattatások Simon Béla belső művészi fejlődésében kitörölhetetlen mély nyomot hagytak. A harmincas évek a felkészülés, az erőgyűjtés évtizede volt, a saját út kitaposásának, az egyéniség kialakulásának az évtizede. A főiskola utáni nyugtalanító, egyre bizonytalanabb háborús évek azonban túlságosan is hosszúra nyújtották életének ezt a szakaszát. S mint oly sokaknak a kortársak közül, Simon Bélának is a háború lett a Párizsa! Kisebb feljegyzések, rajzok, akvarellek a tanúi ezeknek az éveknek. Mert a szépre való odafigyelés olthatatlan vágya tovább munkált benne. A természet, a tevékeny ember megfigyelése már ekkor is érdeklődésének homlokterében állott. Ez idő tájt fordult figyelme az önmegfigyelés, az önábrázolás, az önportré irányába. Az évtizedek során, mint évgyűrűit a fának, nyomon kísérhetjük, túlmenően a fiziognómiai változásokon, festői eszközeinek gazdagodását, kifejezőkészségének elmélyülését. A fürkésző-vizsgálódó, kamaszosan kíváncsi tekintet végigkíséri önarcképeinek sorát, ide számítva a Janus Pannonius-Simon Béla portrét is.

Rajzai – tus és diópácai – zaklatottan cikázó, gyors mozdulatokkal ejtett kéz-

nyomai a festőiség irányába mutatnak. Olykor csak egészen kevés eszközzel él, rajzain a pozitív-negatív formák együttesen, egymást kiegészítve, egymás hatását felerősítve jelentkeznek. Későbbi tusrajzai már jóval zsúfoltabbak. A felület nagy részét fedi, takarja a tus feketéje, a papír fehérje csak helyenként villan elő. Sűrű, tömör folthatásra épülő előadásmódja már-már az absztrakció határát súrolja. Bár Simon Béla mindig a konkrét látványból indul ki, nagy általánosságban mégis megállapítható, hogy nagyfokú festői átérzés, szubjektív átlényegítés révén erőteljesen rendezi a látottakat. Olyannyira elvonatkoztat olykor, hogy már maga a téma is szinte teljesen háttérbe szorul és nemegyszer a felismerhetőség szélső határáig jut el. Egyértelműen a festőiség válik nála főszereplővé. Nem könnyed, felhígított dekorativitás felé billen, hanem a feszültségtől terhes dráma irányába mutat művészete. Az élet megpróbáltatásai megedzették Simon Bélát, és elérte az igazán kívánatost: Alsószentmártoni magányában rátalált önmagára. És akkor, ötven éves korában, telve magabiztos hittel és akarással, a lehető legjobb pillanatban került Pécsre. Itt újabb ösztönző lökéseket kapott és művészete teljes érettségében bontakozhatott ki.

Festészetére elsődlegesen az a jellemző, hogy egyes alapszínek fokozottan hangsúlyozódnak. Alsószentmártoni képein a zöld, a sárga és a vörös szín dominál. Itt festett képein a természet színei, bár általánosságban a valóságosnak megfelelőek, erősen áttételesek. Zöldjei a türkiz, vörösei a narancs felé közelednek. Néhol a színek tüzesek, nyersen harsogóak, olykor azonban a pasztell lágyságára emlékeztetnek, erősen tompítottak, szordínóval kezeltek. A kép egységes tónusán belül a kevert színek átmeneteivel törekszik fokozott színgazdagságra. A színeket nem palettán keveri ki, hanem a vászon felületén rakja fel egymás mellé. A korszak egyik fő műve a *Füzes istállóval* c. festmény, mely a Kunvári gyűjteményen keresztül, kitérővel jutott a Modern Magyar Képtárba. A fák, az épületek tompa zöldjeinek és vöröseinek színkavalkádját – az előtér szinte már a gesztusfestészet automatizmusát idézi – a narancsból a vörösbe való átmenet széles skáláját felvonultató élénk mustár-sárga fogja egybe.

Gyakori témája a körülötte lévő világ, közvetlen környezete, a táj és benne az ember. Festményei mégsem leíró jellegűek. Erősen átírja a látványt. Képein sajátosan összegeződnek élmények és benyomások. Nem egyszerűen csak közvetít, hanem áttételes formában tárja elénk az átélt valóságot. Ez a megállapítás – úgy érzem – kissé általánosnak tűnik. Hozzá kell adni mindenképpen azokat a Simon Béla-i specifikumokat, melyek művészetét egyértelműen jellemzik. Képei egyéniek, egyfajta közös vonás a jellemzőjük, és ezen ismertetőjegyek alapján más művektől nagy biztonsággal elkülöníthetők, könnyen felismerhetők. Ugyanakkor nehezen tűrik az idegen környezetet, más képek társaságát, egymással azonban jól megférnek. Erősítik egymást, mint ezt a Széchenyi téri Galériában rendezett kiállítása is bizonyítja.

Tájképein nem törekszik fotográfikus hűségre, mint ahogy emberábrázolásai, színes cigány és sokac figurái sem tekinthetők néprajzi értelemben véve hitelesnek. A táj, az itt élő ember azonban ennek ellenére is benne van sűrítetten Simon Béla festményeiben, művészetének majd minden mozzanatában. Miként a színes népi szőttesek is híven tükrözik a nép lelkivilágát, gondolkodásmódját. A népi szokásokat és hiedelmeket idézi meg a pécsváradi *Leányvásár*, a *Regős ének*, a *Baranyai lakodalmas* és a *Betlehemesek* c. festményein. A népművészet, a hímzések és a faragások motívumkincsének elvontsága vált példává a *Szülőföldem virágai* erősen absztrahált megfogalmazású képein *(Pipacsos, Peóniák, Szedres, Íriszek, Pátrányos)*. Ezeken a festményeken két keveretlen, harsogóan nyers színbe – kobaltkékbe és cinóbervörösbe – a díszharmónia feloldására tüzes-meleg „tulipános" sárgák ágyazódnak.

Amíg a harmincas években az uralkodó posztnagybányai szemléletmód hatására a fény-árnyék még jelentős szerepet játszik Simon Béla művészetében, miként azt a kiállításon bemutatott színes akvarellek is tanúsítják, a későbbiek során a fényproblémákról elsődlegesen és szinte kizárólagosan a színre irányítja figyelmét. A színek sajátos belső törvényszerűségei jutnak egyértelműen fő szerephez. A hat-

vanas években képeinek színvilága még inkább leegyszerűsödik, két alapszínre redukálódik. A kör nem szűkült ezzel, csak mélyült, a probléma tovább bonyolódott, a feladat megnőtt. Korábban zölddel és vörössel építkezett, példa erre a *Barátok* és az *István akna* c. festménye (a Modern Magyar Képtárban). A korszak második felében már egyre inkább a kék és vörös dinamikus kontrasztja válik nála uralkodóvá: *Hárman* (szigetvári magántulajdonban). A hideg-meleg színpár ellentétességéből fakadó vibráló feszültség egyfajta drámai töltést biztosít képeinek. A téma ekkor már majdhogynem másodlagossá válik, az expresszív hevület tüze átsüt a dolgok felszínén. A lényegi, belső összefüggések válnak sarkítottá a két ellentétes véglet erőteljes hangsúlyozásával.

Simon Béla oeuvre-jében Baranya és Szentmárton zöld-sárga-pirosa jól megfér Udvarhely, Hargita kék vörösével, Kolozsvár, Kalotaszeg tulipános narancsával.

S talán legérettebb, legszebb képe, az életmű kétségtelenül egyik gyöngyszeme, a siklósi *Szőlőhegy-Göntér* (a Modern Magyar Képtárban), ahol a kék már csak a felhangot adja az érett vörösek erőteljesen felhangzó telt akkordjához.

A kiállításon szereplő művek jegyzéke

1. Baromfiudvar	1937	vízf.	35x45	cm
2. Beszélgetők	1933	vízf.	50x40	cm
3. Marokszedők	1939	vízf.	50x60	cm
4. Kisbojtár	1939	diófapác	40x30	cm
5. Marokszedők	1939	diófapác	50x60	cm
6. Pásztor	1939	diófapác	55x45	cm
7. Feleségem arcképe	1940	olaj	70x60	cm
8. Szüretelők	1941	diófapác	40x30	cm
9. Szépvölgyiúti téglagyár	1946	diófapác	50x60	cm
10. Krumpliszedők	1947	diófapác	35x45	cm
11. Kert ősszel	1949	diófapác	30x40	cm
12. Udvarban	1950	vízf.	60x50	cm
13. Fészekrablók	1952	vízf.	35x45	cm
14. Hazatérő csorda	1952	vízf.	30x40	cm
15. Sokac udvar	1954	vízf.	35x40	cm
16. Kútnál (kompozíció)	1954	szénrajz	50x70	cm
17. Szorkova-Kolinda (köszöntő)	1954	olaj	120x130	cm
18. S. E.-né arcképe	1955	olaj	100x30	cm
19. Műteremben	1955	vízf.	55x67	cm
20. Önarckép	1955	olaj	30x63	cm
21. Cigánylányfej	1955	vízf.	45x35	cm
22. Siklósi táj	1956	olaj	80x100	cm
23. Cséplés után	1956	olaj	120x140	cm
24. M.-né Népművészet Mestere	1957	olaj	100x30	cm
25. Alsószentmártoni táj	1957	vízf.	50x60	cm
26. Álló akt, tanulmány	1958	vízf.	55x45	cm
27. Fekvő akt	1958	vízf.	55x75	cm
28. Freskótanulmány	1958	vízf.	55x45	cm
29. Freskóvázlat	1958	diófapác	78x52	cm
30. Cigánygyerek	1958	vízf.	55x45	cm
31. Gyermekfej tanulmány	1958	diófapác	40x50	cm

SIMON BÉLA

Kedves Ferenc fotómű
Nagy képem. összelépe kiadás Britzgyűjtőnek

F. k.: Lantos Ferenc
Pécsi Szikra Nyomda 4003

Simon Béla

festőművész

KIÁLLÍTÁSA

Ünnepélyes megnyitó 1958. július 13-án, vasárnap fél 12 órakor Janus Pannonius Múzeum Pécs, Káptalan u. 2

A kiállítást dr. Achátz Imre országgyűlési képviselő nyitja meg.

A kiállítás a művész számára mindig egy kis visszapillantással jár. Számot vet önmagával: vajon többet, jobbat hoz-e a közönség elé a mostani bemutatkozáson, mint egy korábbin, vajon az elmúlt évek jelentettek-e művészi munkásságában előbbrejutást, vagy csak hiábavaló küszködés jelei mutatkoznak vásznain?

Simon Bélának van mire visszatekintenie. Küzdelmekben, sikerekben, eredményekben gazdag húsz év festői múltja áll mögötte. Nehéz helyzetben élő, szegény földművesemberek gyermekeként kezdte főiskolai tanulmányait Kolozsvárt, majd később az ottani művészeti életben jelentős szerepet vitt. Alapító és vezetőségi tagja volt a Kolozsvárott 1939-ben létrejött képzőművészeti társulatnak, a „Barabás Miklós céh"-nek, kiállításokat szervezett, rendezett és tárlatokon szerepelt ő maga is. Tanulmányait közben a budapesti Képzőművészeti Főiskolán folytatta, ahol Szőnyi István növendékeként kétszer egymásután elnyerte a főiskola kompozíciós pályázatának I. díját.

Első önálló tárlatát Kolozsvárott 1938-ban nyitotta meg, 30 festménnyel. A román és magyar nyelven megjelent katalogus tanúsága szerint Simon Béla főtémája: a falusi nép, a parasztember nehéz, küzdelmes életének ábrázolása. A „Magvető", „Hazatérés", „A falu", „Aratók", „Énekes pásztorgyerek", „Szalmafedeles ház" — mind a fiatal művész tudatos témaválasztása, mely állásfoglalásának, festői világnézetének őszinte megnyilvánulása. Erőteljes festőisége, a színek, foltok, formák szinte meggondolatlanul merész alkalmazása párosul művein valami lágy, lírai szellemiséggel. — A céltudatosan küzdő, forradalmian merész székelyember s a naívan jóhiszemű, álmodozó művészlélek kettőssége ez.

Legszebb festményeit — köztük a Hazatérés, Marokszedők, Aratók, Magvető, Kaszások, Gombaszedők, Ebéd a mezőn — a Magyar Nemzeti Galéria őrzi, állami vásárlások eredményeként. A Kolozsvári Városi Múzeum tulajdonába került mintegy 7 festménye, de vannak művei Stockholmban, Varsóban, Bukarestben, múzeumi és magángyűjteményekben. Művészi eredményeit több kitüntetés, pályázaton nyert első díj, külföldi ösztöndíj dokumentálja.

Simon Béla festői munkássága mellett ma még egy fontos, áldozatos hivatást is teljesít: emberségre, munkára, szeretetre, tiszta, becsületes életre neveli az alsószentmártoni kis cigánygyerekeket. Írni, olvasni, gondolkodni tanít meg egy olyan nemzedéket, melynek osztályrészéül azelőtt csak a megvetés és gúny jutott s mely nemzedék dolgos tagjainak ma éppoly joga van a civilizált, tisztességes életkörülményekre, mint bárki másnak.

A szentmártoni falusi élet, a cigányok színes forgataga — állandó élményt nyújtó, gazdag téma a művész számára. Simon Béla otthonos biztonsággal jár-kél e környezetben, az általa teremtett művészvilágban és maradandó művekkel, igaz emberségből fakadó, szép festményekkel teszi emlékezetessé az itt eltöltött éveket.

Sarkadiné Hárs Éva

Redstereux festőművésznek baráti szeretettel emlékezetül
Simonovics

Pécs Vol. I. 25 én

Cigányleány fej

A friss epertől a déligyümölcsig minden megvásárolható a zöldséges sátrakban

Simon Béla

festőművész

„Béla bár" a művész életútja

Bebesi Károly
cikke

Dunántúli Napló
1980 nov. 16

Szentmártoni iskola udvara

Simon Béla

festőművény

„Béla bácsi" A művény méltatása

Bebesi Károly
cikke

Dunántúli Napló
1980 nov. 16.

Simon Béla

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Gyöngyi Mátyás

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1979 DEC 24

1021

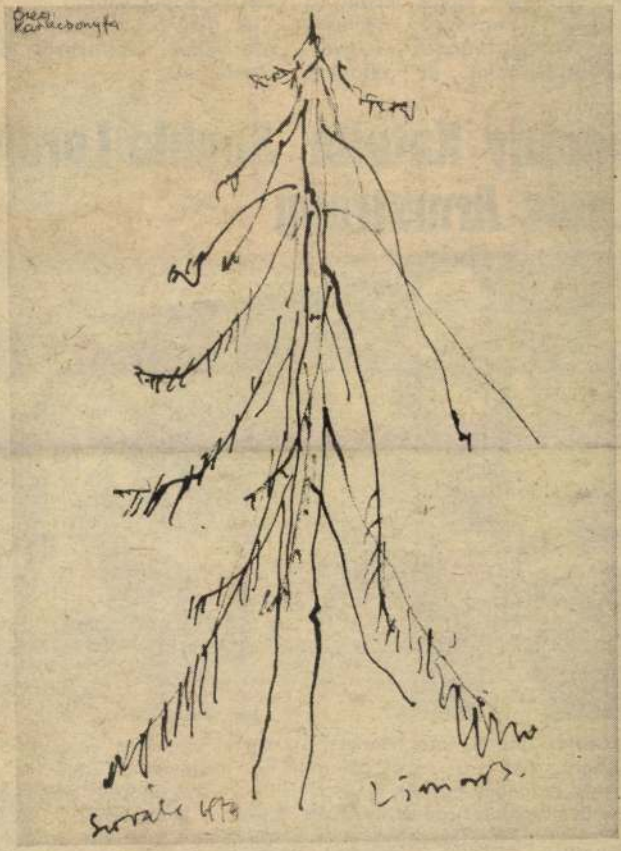

Simon Béla: Öreg karácsonyfa

— Érdek
zi a nagy
kapcsolatát
egyrészt ig
nagyapa,
szer többe
mekekkel,

Karád
Louis

Tudják jól a tévé szerkesztőségek, hogy a karácsony a család ünnepe, egyben a képernyő nagyobb igénybevételét is jelenti: több jó műsor kell. Nos, idén van is. Elkezdték például a híres Tarzán-filmek felújítását, a címszerepben Johny Weismüllerrel. Ezt kedden délután 15 óra 15 perc-

marty: Csongor és Tünde című művének előadásával várják a gyerekeket, mely közvetítés a Népszínház előadásáról. Este 20.05-kor a női főszerepben Karády Katalinnal Móricz Zsigmond: Forró mezők című; a második világháború után készült filmjét vetí-

SIMON BÉLA

Festőművész. A Munkácsy Mihály-díj II. fokozatát kapta.

Átadták az idei művészeti díjakat.

ESTI HÍRLAP, 1971. ápr. 2.

Simon Béla, festő

MDK

A Munkácsy M.-díj II. f.-t kapta.

– : Átadták az idei művészeti díjakat

11.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 13.

MDK

Simon Béla, festő

A Munkácsy M.-díj II. f.-t kapta.

–: Átadták az idei művészeti díjakat 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. ápr. 2.

Simon Béla festő

képeivel szerepel a „Pécsi
és Baranya megyei képzőművészek
tárlatán a Nemzeti Galériában

Képzőművészet

Vigília 1969 július
490. old.

Simon Béla festőművész

Az 1971. évi művészeti dijasok között a Munkácsy Mihály-dij II. fokozatát kapta.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 3.
XV. évf. 14. sz. 2. lap

Simon Béla festő

A Munkácsy díj II. fokozatát

kapta

Mérnava 1971 április 3
M. old.

Simon Béla

képén Savonarola, s zárja szűkre szabott keretébe a Pap és papné alakjait, s talán ezért áll Jónás a város falai, az emeletes, de töppedt házak, s a bennük lakó begyepesedett fejek előtt. Mert Kondor számára a változás nem tegnap kezdődött, s nem is fejeződik be holnap: szereti végig látni az egész folyamatot – már csak azért is, hogy helyenként bedőljön egy-egy fintorával. Hogy a Trójai falótól eljusson az Erzsébet-híd építkezéséig. Innen a kapcsolata a múlttal, a mítosszal, s a levegőben szálló gépekkel, a földből kinövő statikus acélszerkezetekkel. Mert számára mindez egy összefüggő egységben jelentkezik, az ő világának az az érdeme, hogy egyszerre láttatja ezt. Bár ezen túlmenően nem feszeget filozófikus problémákat, a maga ereje és háborithatatlansága tudatában – néha egy kamaszos vigyorral – láttatni engedi mindezt, de a benne rejtve megbúvó kétségek végigjárják a maguk útját a gondolkodást természetesnek érző emberekben.

UNGVÁRY RUDOLF

SIMON BÉLA

Simon Bélát idestova tíz esztendeje ismerem. Ifj. Kodolányi János, a néprajztudós e szavakkal vezetett be a múzeumi teremben rendezett kiállítására: „Egyik legjobb festőnk, de falun él s így csak kevesen ismerik." Érzékenyen, frissen megoldott aquarellek, diófapáccal készült finom rajzok és néhány olajfestmény alkotta a kiállítás anyagát – a baranyai táj, a falu életéből, szépségéből kiragadott pillanatok. Éreztem mögöttük a festői élmény elragadtatását, az alkotó őszinte, mélyen forrongó lelkesültségét. Aztán a képei után megismertem őt magát is. Aprószemű, rőtbajuszú székely-ember, élénk, figyelő tekintete kissé gyanakodva szemléli a világot, jellegzetes sasorra fölött ráncolja a homlokát. Halkan, megilletődve beszél önmagáról, a műveiről.

Megtudtam tőle, hogy az erdélyi havasok közt, Fogarason született, 1910-ben, egyszerű földműves és iparos emberek harmadik fiaként. Emlékezése és a megsárgult újságkivágások, katalógusok nyomán megelevenedett a múlt, a művésszé válás küzdelmes útja. Tanulmányait a kolozsvári képzőművészeti főiskolán kezdte, 1928-ban. Fiatal tanárai: Domián Tibor, Papp Sándor, akkor tértek haza Párizsból s növendékeikben felgyújtották a francia piktúra modern szellemiségének tüzét. A főiskola szigorú studiumai mellett Simon Béla már a természetet festette. Szerette a mezei munkát, a sárguló gabonatáblákat, hova gyerekkorában annyiszor elkísérte nagyapját, anyját s megigézett szemekkel követte az eke-szántotta barázda csíkjait, az aratók lendülő ritmusu hajlongásait. Már akkor magával ragadta a színek végtelen gazdagsága, a sziporkázó napfényben feloldódott formák, a természet s az ember meghitt kapcsolata. Szimbólummá nőtt előtte a napi kenyérért küzdő parasztember munkája, a hétköznap egyhangúságában is ünnep volt számára, ha kimért, biztos mozdulataikat, szótalan munkájukat figyelhette, rajzolhatta. Így készült el a „Magvető" erőteljes alakja, szétvetett lábai, emelt fejtartása biztonságot, öntudatot sugároz. Mintha az álló férfi mozdulatában, tekintetében a saját megilletődött, emberi-festői hitvallása fejeződne ki, fiatalos hittel, elhivatottsága tudatában. A képre felfigyeltek, a fiatal művészek pályázatán a budapesti Képzőművészeti Főiskolára szóló ösztöndíjat nyert el vele.

Pesten zajosabb az élet, sűrűbben váltják egymást a kiállítások, művészeti események, mint Kolozsvárott. A fiatalok mind Sőnyi István osztályán akartak tanulni, az ő közvetlen hangú, tiszta csengésű piktúrája az eszményképük. Ám a mester mindenkit nem győz tanítani, válogat a tehetségesebbje között. A „Magvető" tetszik neki, Simon Béla az osztályán maradhat. A szorgos műtermi munka, tanulmányrajzok kemény három esztendeje következik. A mester szívesen állít növendékei elé kettős aktfigurát, tanulmányozzák, rajzolják a két alak mozdulatait, különbözőségeit. Ugyanakkor saját műveivel a természet, a falu szeretetére, mély megfigyelésére ösztönöz. Megtanítja a festés mesterségének apró titkait, az ecset kezelését, a színek, a festék

Február 1964
8 szám

helyes használatát. A növendékek vetélkednek egymás közt, összemérik erejüket, ki vitte többre? – 1938-ban Simon Béla nyeri el az osztály kompozíciós pályázatának I. díját, a következő évben pedig a Nemes Marcell alapítvány első díját ítélik neki, megosztva, Breznay Józseffel. Az „Aratók"-at a Fővárosi Képtár megvásárolja. A kiállításokon is sikerrel szerepel, lendületes, tüzes színekkel ábrázolt parasztjai, mezei munkásai feltűnést keltenek. Ecsetje ekkor még nem oly rusztikus, a festék felrakása – bár lendületes, mégis finom húzású, nivellált. Színei derűsek, gondol a harmonikus összhatásra, de a színt soha sem rendeli alá a forma kényszerűségének s már ekkor érezhető a későbbi gazdag kolorizmus uralkodó szerepe.

Tíz év telt el Budapesten, a festészet önmarcangoló küzdelmeivel, lázas ihletettségében, boldog eredményeivel. Aztán jött a háború. 1939-ben, a Párizsba szóló ösztöndíjjal már nem tud elutazni, de a kalászos mezők erdélyi emlékeiből még sokat fest, rajzol. Képei az állami gyűjteményekbe, külföldi galériákba kerülnek, a „Kaszások", „Ebédelők" Stockholmba vándorol, önarcképe, a „Szalmafedeles ház", „Kapjoni fiú" a bukaresti és kolozsvári múzeumokba. 1941-ben Budapesten, a „Műbarát" galériában Szervatius Jenő szobrásszal együtt rendez gyűjteményes, bemutatkozó kiállítást. Sikerük van, a Népszavában Elek Artur ismerteti a tárlatot és Simon Bélát méltatva megjegyzi, hogy „minden munkája szociális témát ölel fel". A Fővárosi Képtár megvásárolja gyűjteménye számára a „Fűzfák" c. kompozícióját. A következő évben azonban csalódás éri: a Műcsarnok kiállításán a „Magvető"-t kizsűrizik – a bizottság túlzottan forradalminak véli a képet. Az egyre súlyosbodó háborús atmoszférában a művész visszavonul, magába zárkózik. Aztán két évre elviszik katonának – a festés az álmok világába szorul. Budapest ostromát már Lajos utcai lakásának óvóhelyén vészeli át, alkotóvágyát, élniakarását kis rajzokban, vázlatokban összegezi s gondolatban festi az annyira óhajtott, felszabadult jövőt.

Az újra meginduló életben hamarosan megtalálja a helyét. Bekapcsolódik a művész-szakszervezet munkájába, s 1946-ban már szerepel a Fővárosi Képtár „Száz magyar művész" kiállításán. Résztvesz a Rippl Rónai Társaság szervezésében és annak első kiállításán, a Fészek-klubban. Talán itt fogan meg először benne a gondolat, hogy azon az úton kellene továbbhaladni, amelyen Rippl Rónai mutatta az irányt. A főiskolán, Szőnyi István oldalán megtanulja a festés, a rajzolás mivességét, a természet érző, bensőséges megfigyelését. Ám a színek világában mindig Rippl Rónai volt az eszményképe.

Baranyát még a háború idején szerette meg, amikor a szűkös pesti világból pihenni s festeni le-le járogatott. A táj szépsége, a színes sokác viselet lenyűgözte, s az elhatározás egyszercsak megfogant: 1951-ben ide költözött, a kis baranyai falu, Alsószentmárton lett otthona. Budapest után nagy a kontraszt, de itt élhet, kedves témája, az egyszerű földműves nép között, s a falu határában települt, ősi szokásait őrző cigánytanya szomszédságában. Egyfelől a sokácok gazdag népviselete, másfelől a cigányasszonyok, leányok barna bőre, tarka ruházata érleli, tüzeli palettája színeit. Szemei előtt bontakozik ki a falu új élete, osztozik gondjukban, örömükben. A fehér rajzpapíron fürgén jár a toll, a rajzolópálcika. A diófapác vonalaiból kibontakozik a szentmártoni kis kondásgyerek figurája, egy másikon súlyos, tömör menet, szomorú, ütemes mozgása nyomán szinte halljuk a halottas éneket: cigánytemetés. Aztán sorra vászonra kerül: a szentmártoni új iskola mákvirágtól pompázó kertje, a tsz nagy, sárga istállókapuja, a torony aljában sorakozó putrik, tereferélő asszonyok. Egyik képről barnabőrű leányarc tekint ránk, nagy, szomorú szemekkel. Duzzadt ajkai mintha éppen szólni akarnának – érzékenyen rajzolta körvonalát a festő ecsetje. Ruhája csak alig látszik, de az a kevés oly festőien színpompás, hogy viselőjének, de egész népének tarkasága is benne rejlik. A szépen, nagyon érzően megformált vörösbarna fej mögé ragyogó, aranysárga hátteret festett a művész s ezzel a kis cigánylányt fenséges-szomorú madonnává avatta. Ha ősi istenasszonyáról álmodik az öreg cigányasszony, bizonyára ilyennek látja.

1960-ban Simon Bélát Pécsre szólítják. A Művészeti Gimnázium tanára lesz. Megint városi élet, új környezet, új festői élmények. Járja a kedves hangulatú, öreg

SIMON BÉLA vázlatkönyvéből (diófapác)

pécsi utcákat, de hazafelé útja az új városrész felé visz. Épülő házak, napsütötte, sárga-rózsaszín falak ezernyi reflexe pompás szín-egyveleggé keveredik a fák, parkok zöldjével. A játszóterekről gyerekzsivaj hangzik – fokozza a festői képzelet színességének harsogó erejét. Simon Béla a nemrég felépült új műteremben fest. Még visszatérnek a szentmártoni emlékek, a szőlőhegyek, de mellettük megjelenik a város gazdag arculata: a „Pécsi építkezés", „István akna", „Kolozsvár utca", „Mecsek cukrászda". Ihletője a mindennapi élet egyszerű valósága, amelyet sajátos művészi meglátása színekben és érzelmekben a végletekig felfokoz. Mélyről fakadó, gazdag festőiség ez, ahol a szín már nem a külső forma kísérője, hanem a tartalom tudatos hordozója. Az erőteljes, tiszta színek az ábrázolásnak drámai erőt kölcsönöznek, spekulatív szerkesztésnek nyoma sincs, de ezt a hallatlanul bátran kezelt színek rendje nem is igényli. Képein a vörös szín dominál, amelyet ötféle festékből varázsol olyan ragyogóan tüzessé. Nem keveri festékeit palettán, tisztán vesz mindegyikből s az ecset, meg a felrakott szín összjátéka alakítja a végső megoldást. Vörösei mellett a kék és sárga színek gazdag variációja játszik kísérő szerepet, a merész ellentétek egységéből alkot sajátos, ritmikus harmóniát. Simon Béla művészete a Dunántúl festői hagyományán érlelődött, de a baranyai mediterrán vidék meleg kék és vörös színvilágából egészen új, egyéni pikturát teremtett. Bár a klasszikus nagymesterek őszinte tisztelője, művészetét nem lehet szorosan hozzákapcsolni sem iskolához, sem mesterhez. Amit alkot, jellemzően a mai élet, a mi korunk tükre, egy pillanatra sem szakad el a baranyai valóságtól.

Őszinte emberi és művészeti magatartását tisztelik, megbecsülik. Alkotásaival számos pályadíjat, kitüntetést nyert el, legszebb képeit az állami gyűjtemények, múzeumok őrzik. 1955-ben és 1960-ban a megyei pályázatokon „Kútnál" és „Új istálló" c. kompozícióival nyert díjakat, Csendélet-ét a pécsi Modern Magyar Képtár állandó kiállítása számára vásárolták meg. A szép „Cigánylány-fej" is a múzeumba került, most a siklósi várban, a Baranyai Képtár falán függ, Simon Béla számos más alkotása között. Festői munkássága mellett résztvesz a pécsi és megyei művészeti élet szervezésében, a közösségi munka összehangolásában, a Dél-dunántúli művészet sajátságos arculatának megteremtésében. Hároméves ritmusban rendezett kiállításai az útján céltudatosan haladó művész töretlen fejlődéséről adnak számot. Közülük a legutóbbi, amelynek ezév júniusában a Janus Pannonius Múzeum adott helyet, a művészi pályáján beérkezett, festői formanyelvében, kifejező erejében megérlelt, kiforrott Simon Bélát mutatta be. Erőteljes, egyéni művészete a magyar piktúra élvonalában áll.

SARKADINÉ HÁRS ÉVA

SIMON BÉLA EMLÉKKÖNYVÉBE

Pirosra kék, te így rakod
parázsló, égő csillagod,
aztán a kékre piros jön,
zuhog a nyári fényözön.

Hegyek lángolnak, oly meredt
a tűzbemártott szőlőhegy,
karók közt röppen a sugár,
egy boldog pofa rádudál.

Izzón, remegve, színre szint
így raksz te, mindig meglegyint
belőle valami merész,
amit nem érthet meg az ész.

Csak a szív tudja, így tehát
török hozzá egy ceruzát,
az se írhat mást, piros, kék,
amit te pingálsz: menedék.

És aki nézi, érzi, hogy
a szíve oly lángot fogott,
futna, de vele fut a láng,
a présház, domb s egy vad katáng.

BÁRDOSI NÉMETH JÁNOS

SIMON BÉLA vázlatkönyvéből (diófapác)

REDŐ FERENC PÉCSI KIÁLLÍTÁSA

Az ötvenes években történt, amikor egy művészeti megbeszélés végeztével megkérdeztem Redő Ferencet, akkor a Művelődésügyi Minisztérium főosztályának vezetőjét, gondol-e, gondolhat-e arra, hogy hivatása elsősorban festő.

Azt válaszolta, hogy ha jut rá egy kis pénze, akkor papírost meg festéket vásárol arra az időre, amikor újból festeni fog.

Mert képzőművészeink között bizonyosan nincs mása Redő Ferencnek, aki a művészi hivatás mellett oly fontos állomásokon, olyan hosszú időn át végzett volna szervező, vezető, alkotó munkát, mint ő. Kereken tizenöt esztendőről kell itt megemlékezni, az 1947-től 62-ig tartó tizenöt évről. Redő Ferenc két esztendeig dolgozott a pártszervezetben, négy évig a minisztérium művészeti osztályának volt vezetője, majd újból négy esztendeig a Szépművészeti Múzeum főigazgatója, az Iparművészeti Főiskolán három éven keresztül volt a marxizmus–leninizmus tanára, végül, miközben a Képzőművészeti Alapnál ellátta a szaklektori teendőket, nevezetesen a murális feladatokét, egyidejűleg titkára volt a vidéki munkacsoportok egészének.

Bizonyára egyetértünk abban, hogy e munkásság puszta felsorolása önmagában elgondolkoztató, ha pedig majdan Redő Ferenc életművéről írni fognak, az író hosszan elidőzik a gondolatok, a tervek útján, melyek az ő kezén áthaladva törekedtek cél és célok felé, gyakran az ő pályaudvarán cseréltek sínpárt, indultak járható úton, hogy állomáshoz érjenek.

De mi, a mai napon nem állhatunk meg egy ember sorsának, hivatástudatának ilyetén fejezeténél, hacsak nem azért, hogy a festőt, a festő munkásságát szemlélve, ne lássuk, ne győződjünk meg a kétféle munkásságban megnyilvánuló azonosról. A társadalom egészét, életét, működését mindenkor összefüggéseiben látó és vizsgáló Redő Ferenc világában – mint a kivételes korokban – a művész elnevezés újabb keletű fogalma nem is létezik. Az ilyen, az összefüggéseket, a szerkezet és a funkció egybetartozását kereső számára az architektura és plasztika együtt, egyszerre szólal meg, nem a művész személye, hanem sokkal inkább a névtelen kézművesség rangja, rangossága a számot adó.

Redő Ferenc Aba Novák Vilmosnak volt tanítványa, egészen fiatal festő korában részt vett a jászszentandrási freskók munkálataiban – már ekkor, indulásakor úgy látott és láttatott: kétdimenziósan – úgy teregette szét a foltfelületen a látomást, mint a faliképfestők mindenkor.

Megkérdeztem Redő Ferencet, miért lett gobelinkészítő?

Redő Ferenc úgy véli, hogy a művészet közlés, a tartalom nyilvánvalóvá tétele, sok emberrel való közlési mód és kapcsolat teremtése; úgy véli, hogy ez a közlés elmondó, eltörténtető természetű, szemmel olvasván a vizuális élmény történéssé válik. És ha a mai architekturában, a bizonytalan közfalak gyakori változásában minden falkép, freskó, mozaik sorsa függ előre nem látott eseményektől, a gobelin, ugyanazon szerkezeti szerepben, mint a freskó, éppen elmozdítható mivolta miatt korszerűbb és helytállóbb.

Kétségkívül, az események igazolták e felfogást; másrészt vizsgálva a mai magyar gobelin művészet útját, ha arra gondolunk, hogy például huszonöt-harminc esztendeje Ferenczy Noémi volt az egyetlen gobelinszövő és senki más, ma legalább tizenöt azoknak a száma, akik hivatásuknak tekintik a gobelint.

Nem egyszer, Budán, az Úri utca egyik régi palotájában tanúja voltam a gobelinszövő műhely munkájának – itt láttam, szövés közben Redő Ferenc nagyméretű kartonjait. És mert valahol, valamiképp mindig újra kezdi az ember, az Úri utcában folyó szakadatlan, következetes munka, mely máris díszes szerepben szól hozzánk, a nézőhöz, amely műhely ma már túlontúl zsúfolt és kicsiny, melyben mégis új, fiatal gobelinszövők számára várnak feladatok, – túlzás-e, ha a magyar gobelinszövés és művészet újraszületéséről, új és az eddiginél sokkal jelentékenyebb terület foglalásáról beszélünk?

A pécsi kiállításon nem mutathatjuk meg Redő Ferenc nagyméretű gobelinjeit, ezek a nekik szánt helyen rendeltetésüknek felelnek, és épp ezért nem nélkülöz-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Simon Béla
DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1964 NOV 6
1021 16

Kioszlották az 1964. évi művészeti díjakat

Szakszervezeti társadalmi munkások jutalmazása

Simon Béla átveszi a nagydíjat Právicz Lajos elvtárstól, a Szakszervezetek Baranya megyei Tanácsának titkárától.

Csütörtökön délután három órakor a Nevelők Házában ünnepélyesen átadták Baranya megye Tanácsa, Pécs város Tanácsa és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa közös művészeti díjait. A Nevelők Házában megrendezett ünnepélyen megjelent *Takács Gyula*, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője, *Borsos József*, a városi tanács népművelési csoportjának vezetője, *Právicz Lajos*, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának titkára és *Nagy László*, az MSZMP megyei bizottságának munkatársa.

Právicz Lajos elvtárs köszöntötte a meghívott művészeket, röviden ismertette a művészeti díjak alapítása óta eltelt évek munkáját, különös tekintettel az 1964-es évre, majd az új művészeti díjasoknak át nyújtotta a tanácsok és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa elismerő oklevelét.

A művészeti díjakat és ösztöndíjakat biztosító szervek képviselőinek bizottsága a beterjesztett javaslatok alapján mérlegelte a művészeti munkát és az alábbiakban döntött a művészeti díjak, valamint az 1965. évi ösztöndíjak odaítéléséről:

1. Művészeti nagydíjban (10 000 Ft) részesült *Simon Béla* festőművész, művészi munkásságáért, 25 éves művészi jubileuma alkalmából.

2. A művészeti díj I. fokozatát (5000 Ft) kapta *Örsi Ferenc* író, írói munkásságáért, a megye természeti, történelmi, kulturális kincseinek népszerűsítéséért.

3. A művészeti díj I. fokozatában (5000 Ft) részesült *Antal György* karnagy, a kórusművészet, a zenei ízlésfejlesztésben elért munkásságáért.

4. A művészeti díj II. fokozatát (4000 Ft) kapta *Lázár Ervin* író, A kisfiú meg az oroszlánok c. kötetéért.

5. A művészeti díj II. fokozatában (4000 Ft megosztva) részesült *dr. Vargha Károly, dr. Rónai Béla, Muszti László*, a baranyai hagyományokat gyűjtő és feldolgozó munkásságáért.

6. A művészeti díj III. fokozatát kapta (3000 Ft megosztva) *Bertók László, Makay Ida, Galambosi László*, a Lengő fényhidak c. verseskötetért.

7. A művészeti díj III. fokozatában (3000 Ft) részesült *Fürtös György* kerámikus iparművész, az 1964. évi kiállításáért.

A bizottság odaítélte az 1965. évre az ösztöndíjakat:

1. *Bertha Bulcsu* írónak, a pályakezdő fiatalokról tervezett kisregényének megírására;

2. *Gyenis József* írónak, Tavaszodik c. a parasztság 1944—45. évi életével foglalkozó kisregényének befejezésére;

3. *Bocz Gyula* grafikusnak, a munka ritmusa köbevésésének tanulmányozására;

4. *Dombay Győző* grafikusnak, a baranyai táj és portrék festésére;

5. *Erdősi János* festőművésznek, az ember és az építmény viszonyának festői ábrázolására;

6. *Szabó Margit* grafikusnak, a hajójavítók életének, munkájának, a sport és a pihenés kapcsolatának ábrázolására;

7. *Halász Rezső* fotóművésznek, a baranyai alkotóművészek arcképsorozatának elkészítésére.

*

Hagyományos összejövetelen vettek részt csütörtökön délután azok a szakszervezeti aktivisták, akik az SZMT különböző munkabizottságaiban társadalmi munkával segítik a szervezet tevékenységét. Munkájuk eredményességének elismeréséül Bogár József, az SZMT vezető titkára nyújtotta át részükre az elnökség tárgyjutalmait. A 67 aktíva megjutalmazásán kívül itt adták át két elvtárs részére a Szakszervezeti Munkáért kitüntető jelvényt is. A kereskedelemben végzett társadalmi ellenőri tevékenységéért Garai István, a Szakszervezeti Munkáért kitüntető jelvény bronz, Bodrog Vilmos pedig az ezüst fokozatot kapta.

Átadták a tudományos diákköri pályadijakat

A november hetediki ünnepségsorozat keretében csütörtökön délután adták át a Pécsi Orvostudományi Egyetemen a tudományos diákköri pályázat idei dijait. Ez a tudományos diákkör évek óta működik az egyetemen. Tagjai olyan hallgatók, akik már egyetemi éveik alatt az előírt tananyagnál mélyebb tudományos munkával foglalkoznak, s az egyetem valamelyik intézeténél rendszeresen dolgoznak. Évente pályázatot hirdetnek részben elméleti szakirodalmi kérdések, részben pedig kísérleti módszerek és eredmények megírására.

Az idén 17 000 forint állt rendelkezésre a pályaművek dijazásához. Huszonnyolc pályázat érkezett be. A szakirodalmi művek közül az első díjat nyert munkát 700, a kísérletes művek első díjas tanulmányát pedig 800 forinttal jutalmazzák. Szakirodalmi munkával egy, kísérletes tanulmánnyal 3 hallgató nyert első díjat. Mivel a pályaművek jeligések voltak, lapzártáig nem hozták nyilvánosságra a nyertesek nevét.

Időjárásjelentés

Várható időjárás péntek estig: erősen felhős, párás, reggel helyenként ködös idő. Többfelé eső. Mérsékelt szél. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 2—7 fok között, a mélyebb fekvésű helyeken gyenge talajmenti fagy. Legmagasabb nappali hőmérséklet 7—11 fok között.

Ma nyílik a Baranyc

A sarokban a presszós gép, mellette a hűtött pult a cukrászsüteményeknek. Ezt követi a négy leveses, főzelékes tál, melyből reggel 8-ig kávét, tejet, kakaót és citromos teát mérnek. A péksütemények után a hidegkonyhai készítmények kelletik magukat, majd a sörök, gyümölcslevek és háromdecis palackú borok hűlnek pultjukban. A pultok mögött a falon az ártáblák.

A fekete-fehér kockás kövezeten öt étkezőállvány az ablakok mellett, s 9 asztal négy-négy székkel. Sehol egy hamutartó. Ez lesz Pécs első olyan vendéglátó egysége, ahol nem szabad dohányozni.

Az egyik asztalon barna santung ruhák, krém színű gallérral. Igaz ugyan, hogy minisztériumi engedély kellett hozzá, de viselőik igen helyesek lesznek bennük.

A használt edények a fehér mosogatóba kerülnek. Azért nevezik fehérnek, mert benne csak a tányérokat, evőeszközöket és poharakat mossák, a konyhai edények a fekete mosogatóban nyerik vissza eredeti színüket és tisztaságukat.

A konyha tágas, világos. A

Lermontov-emlékünnepség Pécsett

A TIT és az MSZBT a Tanárképző Főiskolán a főiskola közreműködésével nagysikerű Lermontov ünnepséget rendezett a költő születésének 150. évfordulója alkalmából.

Selymes Ferenc főiskolai tanár megnyitója után *Radó György* irodalomtörténész mutatta be Lermontov munkásságát. Lermontovot, aki lírájában, prózájában, színdarabjaiban, mint önéletrajzi költő önmagát adja, önmagáról ír. Lermontovot, aki az orosz romantikának legjellegzetesebb képviselője és akinek költészete legközelebb áll Puskin költészetéhez. Ő az a költő, aki I. Sándor cár uralkodása idején Bjelinszkijjel és Herzennel bátran hirdeti korának szabadságeszméit, vállalva a meghurcoltatást, míg egy provokatív párbajjal véget nem ér élete.

A filmmel és zenével gazdagon illusztrált előadás értékét növelte és színvonalát emelte *Kormos Márta* budapesti előadóművésznő közreműködése, aki művészi átéléssel tolmácsolta a legszebb Lermontov verseket.

A Béke Világtanács joggal vette fel évforduló programjába a Lermontov évfordulót, mert a Démon, a Magányos út, a Borogyino című népdallá vált verse vagy az Álarcosbálból bemutatott részletek egyaránt maradandó élményt jelentettek a közel kétszázfős hallgatóságnak.

Baján sz
a Mecsek Művésze

Baja város felszabadulása 20. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségsorozat keretében került sor október 31-én este az Éneklő városok második hangversenyére. Az ez év tavaszán Veszprémben szervezett első találkozó után, most Baján találkozott a három kórus: Veszprém város Vegyeskara, Pécs város Mecsek Művészegyüttesének Énekkara és a Bajai Városi Liszt Ferenc Énekkar.

A József Attila Művelődési Ház színháztermét zsúfolásig megtöltő közönség előtt elsőnek a pécsi énekkar mutatta be műsorát. Különösen sikeres volt Händel Csillagfényes tájának, Bartók: Ne hagyj itt és Kodály: A magyar nemzet című művének előadása Hegyi József karnagy vezetésével. — A hangverseny befeje-

„Tiszta iskola, egészséges ifjúság"

Ez a neve annak a mozgalomnak, amelyet a Vöröskereszt városi szervezete az általános és középiskolákban négy évvel ezelőtt indított. A mozgalomnak ma már igen szép eredményei vannak. A „Tiszta iskola" szintet az 1963—64. évben eddig már 13 általános és 7 középiskola érte el. A legnagyobb előrehaladás

75 százaléka teljesíti a „Tiszta osztály" szintet.

Mintegy ezer tanuló vesz részt az ifjú egészségőr, házi betegápolási és csecsemőgondozási tanfolyamokon. A tanfolyamok befejeztével, minden iskolában egészségügyi vetélkedőket rendeznek. Márciusban pedig sor kerül majd a városi egészségügyi vetélkedőre is.

Az ifjú vöröskeresztesek rendszeresen látogatják beteg tanulótársaikat is. A Szigeti úti általános iskolában, osztályonként betegségi statisztikát készítenek és ebben feltüntetik a hiányzások okát is.

A mozgalomban kiemelkedő helyet foglal el a tanulóifjúság egészségügyi felvilágosítása. Az iskolák munkaterveiben a tbc, az alkohol, a dohányzás elleni küzdelem, valamint az egészséges életmóddal kapcsolatos előadások szerepelnek.

A város területén sok helyen a tanulók bekapcsolódnak a városi lakóterületi tisztasági mozgalomba is, főleg

Újabb baranyai kezden

„Szü
Elkészítik az ov

Érdekes baranyai kezdeményezést bírálnak el ezekben a hetekben az Országos Pedagó-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Simon Béla

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1964 ÁPR 11. +1

Megtartotta plenáris ülését

a TIT Baranya megyei szervezete művészeti szakosztálya

Csütörtökön délután a TIT Baranya megyei szervezetének művészeti szakosztálya is megtartotta plenáris ülését. Az ülésen *Bitze Józsefné*, a szakosztály titkára foglalta össze az elmúlt három év eredményeit. Közölték a képzőművészeti munkacsoport megszűnését, amelyre a Magyar Képzőművészek Szövetsége Dél-dunántúli Szervezetének megalakulása következtében már nincs szükség. Végül megválasztották az új vezetőséget, amelynek tagjai a következők lettek. A művészeti szakosztály elnöke: *Debitzky István*, az Építőipari Technikum igazgatója, alelnökök: *Simon Béla* festőművész-tanár, *Nógrádi Róbert*, a Pécsi Nemzeti Színház igazgatója, *Antal György*, a Zeneművészeti Szakiskola igazgatója. Titkárnak *Várnai Ferencet*, helyetteseinek pedig *dr. Kardos Józsefnét* és *Veress Endrét* választották meg.

Pénteken
párt- és korm
Munkáspárt K
Munkás-Parasz
gatást tett haz

A szovjet pá
küldöttséget *Ny*
vics Hruscsov, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkára, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke vezette.

A küldöttséggel együtt utazott el Budapestről *Nyina Petrovna, N. Sz. Hruscsov* felesége.

A Keleti pályaudvar Kerepesi úti oldalánál sok ezer budapesti dolgozó gyűlt össze a szovjet párt- és kormányküldöttség búcsúztatására. Az útvonal

díszbe öltözött: szovjet, magyar és vörös lobogók díszítették a házakat, orosz és magyar nyelvű feliratok üdvözölték *Nyikita Szergejevicset*, a szovjet párt- és kormányküldöttséget, éltették a magyar és szovjet nép testvéri barátságát.

A küldöttség búcsúztatására megjelent *Kádár János*, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány el-

MDK

Simon Béla
festőművészt
Baranya megye Tanácsa, Pécs város Tanácsa és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa

10000 Ft.os nagydijban részesitette, müvészi munkásságáért , 25 éves müvészi jubileuma alkalmából.

--: Kiosztották az 1964.évi Művészeti dijakat.
DUNÁNTULI NAPLO 1964 nov. 6.

Simon Béla festő

Szerepel a dél-dunántúli

Képzőművészek Távlatai Szekszárdon

Romváry Ferenc: Hamis helyzetkép

Dunántúli Napló 1971 VII. 4.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

Simon Béla

1968 FEB 4

A Jelenkor februári száma

A szépprózai anyagban *Bertha Bulcsu*: Az őr c. hangjátékát; *Ténagy Sándor*: Pityergő katonák c. novelláját; *Lázár Ervin*: Veréb a Jézus Szívében c. novellájának első részét olvashatjuk.

Versekkel *Arató Károly*, *Csordás Gábor*, *Kiss Dénes*, *Makay Ida*, *Raffai Sarolta* és *Takács Imre* szerepel.

Az Élet és kultúra rovatban *Ordas Iván* jelentkezik újabb szociográfiai írásával Regölyi változások címmel.

Irodalmi tanulmányt olvashatunk a drámaíró Füst Milánról, Dumas magyarországi népszerűségéről, Karinthy Ferenc munkásságáról.

A képzőművészeti írások közül érdeklődésre tarthat számot *Bodori Ferenc*: Apollinaire és a képzőművészet c. tanulmánya.

A folyóirat grafikai anyagát *Simon Béla* rajzaiból állította össze a szerkesztőség.

aden részletét pontosan le-
tapogatja, szinte lefény-
képezi. A Földközi-ten-
gerben akarják meg-
keresni Cesareát, ame-
lyet a XIII. században
földrengés pusztított el.
Azt tételezik fel, hogy ez
a gazdag város, illetve
romjai valahol Izraeltől
nyugatra vannak a ten-
gerben.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

19 FEB
ÉLENKOR

1021

SIMON BÉLA rajza

Regölyi

1.

Az ezerkilencszázharmincöttel kezdődött három év hozta a magyar szociográfiai irodalom mindmáig legnagyobb értékeit. Nagy Lajos, Illyés, Szabó Zoltán, Kodolányi, Erdei, Darvas, Féja egymás után jelentették meg a Kiskunhalmot, a Puszták népét, A tardi helyzetet, a Baranyai utazást, a Futóhomokot, A legnagyobb magyar falut és a Viharsarkot. Ezek mellett ma már valószínűleg alig akad, aki emlékezne egy hosszú című kis kötetre, mely a pécsi egyetem Statisztikai Intézetének gondozásában látott napvilágot. Szerzője egy Dávid Tibor nevű jogász, későbbi katolikus újságíró, a könyv címe pedig: *„Regöly, Tolna megyei nagyközség általános szociográfiája, különös tekintettel az 1934-es évre."* Irodalmi értéke nincs, alkotója sejthetőleg nem is törekedett ilyesmire. Tényközlő és nem leleplező szándéka volt, hiszen nem mindenkinek adatott meg a bátorság, hogy leleplezze saját szülőfaluját. A maga idején Regölyben mégis vihart kavart. Adatait elismerést érdemlő precizitással szedte sorba, ilyesformán százegynéhány oldala ma is kecsegtető csalétek ahhoz, hogy a Tolna megyei falu harminchárom évének változásai iránt érdeklődőt Regölybe csalogassa. 1967 májusában próbálkoztam meg a múlt és a ma egybevetésével.

2.

Néhai Riba Józsefné menyasszonyi kelengyés ládája fedelének belső részére rótta helytörténeti feljegyzéseit. 1892-től kezdve harmincnyolc éven keresztül összesen öt eseményt ítélt említésre érdemesnek. Két földrengést, egy huszonhat házat elpusztító tűzvészt, az 1919. februári *„nagy égzengést"* és azt, hogy *„1930-ban lett kövesút"*. Abban, aki esős időben a kilométernyire lévő vasútállomásról a falu felé baktat, az a gyanú ébred, hogy a kövesút állapotában 1930 óta nem következett be semmilyen változás. A sarat, pocsolyákat kerülgetni sem kell, mert más sincs, mint sár és pocsolya. A gyanú később beigazolódik. Regöly határa ugyanis a Kapos hídjánál kezdődik, a falu nevét viselő állomás idegen község területén áll és ennek kisebb gondja is nagyobb annál, mint, hogy errefelé utat javíttasson. Ha az utas egy pillanatra megáll és legyűri a sártiprás keltette rossz hangulatot, akkor sem mondhat mást, mint hogy a falu első látásra nem szép. Nem völgyben és nem dombon, hanem dombgerincen épült. Balra egy ormótlan nehézkes víztorony uralkodik a tájon, jobbra a katolikus templom. Említésre érdemes épülete nincs, a plébánia műemlékjellege is csak a falába helyezett tábla feliratából derül ki. Regöly történelmének azonban már

Simon Béla

szerepel a déldunántuli képző-
művészek pécsi tárlatán

Rajz szepró

Jelenkor 1966 V. n. 460 old.
Jelenkor, 1966 V. n. 412, 460 old.

SIMON BÉLA rajza

A lelnek szi
ki-ki él a maga törvényei s
Nekünk jogunk van örömre
nem tagadhatjuk egymást!

Ha táncba kezdek, forgás k
dobbantásom tán épp egy á
akit (ő lát s lentről figyel!)
nem láttam és nem ismerek.
Ha útjaimnak nekivágok,
ők már tudják, amit én nem tudok:
mi vár, hol fogok orra bukni?
Évezredek óta iszonyú okosok.

Bölcsebbek mind, mert más világban élnek –
de bölcsességüktől magam megóvom!
Nem haláluk – életem érdekel!
Ezért nyomom fülem a földhöz
s kíváncsin hallgatózom:
kik tévhitem szerint
némák és mozdulatlanok,
nem hihetik-e joggal: az időben
sokkal némább vagyok?
Míg észrevétlen tovaúsznak
a föld felszíne alatt,
úgy vélhetik: nem én –
árnyékom az, mi köreimen áthalad.

Alulról a mérték annyira más –
hihetek akkor emberi szemeknek?
És nekik lenne igazuk,
akik az időt nálam jobban értik
s oly szótlanok s fölényesek?
Vagy fölényüket azzal magyarázzam,
hogy számukra már semminek
sincs titka és meséje,
mert ők is csupa titok
minden tudásunk ellenére?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Simon Béla
JELENKOR

1966 FEB

1021

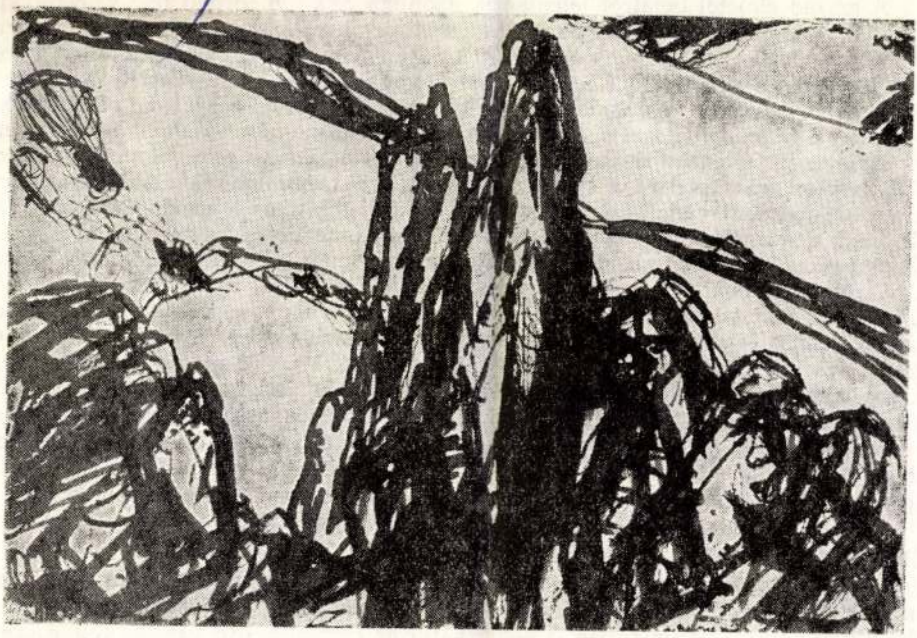

SIMON BÉLA rajza

...művészei az irracionálissá
bemutatása mellett tudatjelenségek kivetítés
problémájává pszichikai mivoltát emelik.

A század elejétől belülről jelentkezik az
tódzás is, valamint nemegyszer az újjal kapc
emberisége válaszúton, a halódó régi és a vajúdva megújuló között áll. Így a modern lélektan és az irodalom összefüggéseinek figyelembevétele szocialista síkon is központi helyre került. Köztudomású, hogy korunk tudósai, filozófusai, esztétái közül sokan a marxista filozófia és pl. a freudi pszichoanalízis, valamint Sartre esetében még az egzisztencializmus összeegyeztetésének a lehetőségeit is kutatják. Vigotszkij szovjet tudós szerint a művészet lényegében tudattalanunk átalakítása társadalmi tartalommal rendelkező formává. A szocialisták a pszichoanalízistől azt várják, hogy a személyes élet szűk köréből kilépve „felfedezéseit a társadalmi élet körébe ágyazza." Ugyanezt akarja pl. a magát marxistának valló amerikai Erich Fromm is. A marxi alapokra helyezett freudi pszichoanalízistől nem kevesebbet vár: „. . . mint a marxista filozófia által eddig némiképp elhanyagolt egyes területek termékeny felderítését, és ennek eredményeképpen újabb emberi energiák felszabadítását a szocialista társadalmi rend kialakítására . . ." Itt kell megjegyeznünk, hogy pl. napjaink modern szovjet drámája is az általános társadalminak az egyénileg, bensőleg képviselt ábrázolásához fordul. Ez az irány az egyéni és a társadalmi teljes összehangolását akarja, s ez „megfelel az élet objektív társadalmi fejlődésének a Szovjetunióban." A jelenben tehát szocialista síkon a lélektan és a társadalmi élet összefüggése „a vertikálissal párosuló horizontális ábrázolásmód irányába mutat."

Ez a korszakunkra jellemző lélektani vonatkozású törekvés, – amelynek Füst Milán művelője volt –, a magyar irodalomban lényegében csak „most teszi első lépéseit". A modern pszichológiai regény útján elindultunk már. A mindig sok problémával küzdő magyar dráma történetében azonban az egykor avantgardnak tűnő Füst Milán-i forma napjainkban is példázhatja az emberi benső valóság feltárásának reális drámai lehetőségeit.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

Simon Béla

1021

1968. FEBRUÁR 18.

A dél-dunántúli képzőművészek tervei

Április 4-én területi kiállítás

Interjunk főszereplője ezúttal Simon Béla festőművész, a Magyar Képzőművészek Szövetsége Dél-Dunántúli Területi Szervezetének elnöke. Kérdésünk pedig az:

— *Mit terveznek a dél-dunántúli festők erre az évre?*

— Természetesen mindenekelőtt kiállításokat. Április 4-re szeretnénk megnyitni a területi kiállítást, amelynek zsürizése nemrégiben történt meg. Húsz olaj, 12 gouache, 29 grafika, 6 szobor, 8 kerámia, 3 zománc és 7 szőnyeg kerül ki a tavaszi tárlat falaira. Úgy érezzük, ez a kiállítás színvonalban felülmúlja az utóbbi évek közös kiállításait. A tárlat rendezői között a szervezeten kívül ott van a megyei és városi tanács valamint a Műcsarnok. A kiállítással kapcsolatban a kulturális és vezető szervek képviselőivel szeretnénk anketőt, beszélgetéseket szervezni.

— *A négy megye képzőművészei nyilván több kisebb csoportos, vagy egyéni kiállítást rendeznek az idén.*

— Hogyne. Kovács Diana szőnyegei Budapesten, Rétfalvi Sándor szobrai és R. Fürtös Ilona szőnyegei Székesfehérváron kerülnek a közönség elé, nekem a zalaegerszegi Németh János kerámikussal lesz közös kiállításom Nagykanizsán. A kaposvári Rippl-Rónai Múzeum meghívott néhány pécsi festőt egy májusban megrendezendő grafikai tárlatra. Szó van a dunántúliak kiállításáról a Nemzeti Galériában, ennek pontos idejét még nem tudjuk. A megbeszélések szerint a pécsi Bartók klubban többízben sor kerül majd kisebb grafikai és akvarell kiállításokra. Pedagógusnapon a rajztanárok hagyományos kiállítása nyílik, augusztusra Timár István és Torbó Gyula komlói festők tárlatát tervezzük.

— *Hogy alakulnak a szervezet kapcsolatai más képzőművész csoportokkal?*

— Igyekszünk, hogy ne elszigetelt legyen a munkánk. Ebbe a körbe tartozik részben az is, hogy a területi kiállítást Zalaegerszegen, Kaposváron, Nagykanizsán, Szekszárdon és Komlón kívül másutt is szeretnénk bemutatni. Az észak-magyarországi képzőművészektől egyébként már meghívást is kaptunk, Miskolcon azonban csak májusban tudták volna fogadni a kiállításunkat, akkor viszont még nem tudjuk vállalni. Ha nagyobb, csoportos kiállítások cseréje nem is sikerül az idén, egyes művészeket meghívunk mi is más területekről, és viszont. Az eszéki képzőművészekkel kialakult, néhányéves baráti kapcsolat most hasonlóképpen alakul: a csoportos kiállítás-csere helyett egy-két képzőművész alkotásait mutatjuk be egymás hazájában. Az idén májusban Kelle Sándor és Solfra Elemér állítanak ki Eszéken.

— *Milyen nagyobb megmozdulásban vesz részt még az idén a területi szervezet?*

— A tavaly megindult kisplasztikai biennálé mellett, a közbülső években, megrendezésre kerül a kerámia biennálé, amelyhez nagy remények fűződnek, hisz egy ilyen rendezvénysorozat sokat lendíthet a modern magyar kerámiaművészet ügyén. Sajnálattal tudom csak megjegyezni ezzel szemben azt, hogy csakúgy mint a kisplasztikai biennálé, a kerámia biennálé keretéből is kimaradtak az egyedi rajzok, holott Pécsett és a területen általában a legtöbb képzőművész épp ebben a klasszikus és e pillanatban „gazda nélküli" művészeti ágban tevékenykedik. Szerencsésnek tartanám, ha akár az eredeti elképzelés szerint a kisplasztika, akár a kerámia mellett helyet kapna a rajz, amelynek rendszeres kiállítását jelenleg egyetlen hazai rendezvény sem biztosítja.

Simon Béla rajza

Jelenet a harmadik felvonásból

A tetovált rá

Magyarországi bemutató

Amerikai szerző, olaszos környezetben játszódó drámája, magyar színészek előadásában...

A szerző

Tennessee Williams, a második világháború után fellépő modern nyugati színpadi szerzők sorába tartozik. Társait hosszan sorolhatjuk: Beckett, Dürrenmatt, Miller, Osborne... Ugy tetszik, a mai nyugati irodalom a legizgalmasabb kérdéseket és válaszokat a dráma műfajában fogalmazza meg. Az okok kutatása meszszire vezetne, de hogy menynyire így van, mutatja az is, hogy a *Nagyvilág* című folyóiratnak azok a legkapósabb számai, amelyek egy Beckett, Dürrenmatt, Sartre vagy Tennessee Williams darabot közölnek. Mindegyikük sokat tanult az elődöktől, a polgári dráma klasszikusaitól, Csehovtól, Ibsentől, Pirandellótól, egymással is sok rokonvonást mutatnak, ma már azonban túl az ötvenedik életéven — ha nem is betetőzött, de — magas és széles falakból épülő életművet mondhatnak magukénak.

Williams pályáját is olyan darabok jelzik, amelyek összetéveszthetetlenül egyénivé és eredetivé teszik művészetét. Különös, egyéni, zárt világa van drámáinak. *„Miről is szólnak ezek a darabok?* — kérdezi egyik kritikusa. — *Kései szenvedélyekről, elmulasztott gyönyörökről, leleplezett ábrándokról. Arról, hogy az élet fáj, s az egyik embernek gyötörnie kell a másikat; hogy minden jóvátehetetlen, a gonoszság ugyanúgy, mint a jóság; hogy hiába féktelenség, szerelem és vagyon, az embert nem ereszti a kelepce, hasztalan csapkod maga körül, törvénye az összeroppanás"*.

Keserű vallomások ezek a drámák, s anélkül, hogy írót és műveit azonosítanánk, lehetetlen nem rámutatni az élet mű forrásvidékére, az író leggazdagabb élményanyagára: gyermekkorára. Williams délről jött, Amerika legellentmondásosabb részéről, fajüldözéstől, négerlincselésről, fe- az asszony varrásból él. Férjéből egy urnában őrzött marék hamu és az a hit maradt, hogy példás hűségben élte vele életét. Hiába mondja szemébe a világ az igazat nem ébred föl, „jelre" vár A valóság kegyetlen: szembefordul vele környezete, csalódnia kell lányában, a hitben, amelybe férjét öltöztette, végül önmagában, Serafina áldozat. A darab azok közé a ritka Williams-művek közé tartozik, amelyek mégsem kiábrándultsággal, dezillúzióval végződnek. Serafina összeroppan, de egy másik megalázottság, Alvaróé, a soforé feloldja szenvedését, s ahogy a hamis emlékek lefoszlanak róla, úgy lép közelebb az élethez. Amikor elveszti torz hitét, akkor talál vissza az igazi hithez, az élethez. „Vengo, vengo, amore" — ezekkel az elégikus szavakkal zárul a darab.

Az előadás

Az elmúlt évtizedben Williams csaknem mindegyik jelentős darabját bemutatták már magyar színpadon. Átültetésükben derekas munkát végzett *Ungvári Tamás*. *A tetovált rózsát* is ő fordította igényesen, ihletett költészettel. Williams „meghonosításában" a pécsi színház már korábban részt vállalt, a *Nyár és füstöt* három éve mutatta be. Az új vállalkozás rendező és színész számára elsősorban a már fentebb jelzett „háromság" miatt okozhatott gondot: amerikai szerző, olaszos környezetben játszódó drámája, magyar színészek előadásában.. A színház java erőit felvonultató együttes a rendező, *Nógrádi Róbert* irányításával, a vállalkozás úttörő érdeménél túl, gondos, kimunkált, tiszteletet érdemlő előadásban állította színpadra a darabot Felnőttségből, nagykorúságból vizsgáztatja a színházat Williams. Mert olyan együttest kíván *A tetovált rózsa*, amely nem téveszti össze a hitet a butasággal, amely nem nevetésre, hanem megrendülésre talál alkalmat a darabban, hiven az író szándékához: ne

Maayar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

Simon Béla

1968 FEB 4

[redacted]

1021

● A Janus Pannonius Múzeum újabb képekkel gazdagodott. Simon Béla, Soltra Elemér, Kelle Sándor és Lantos Ferenc összesen mintegy harminc képet ajándékoztak saját műveikből a múzeumnak.

Simon Béla

xerogr. a pécsi grafikusok kiállításán a Dürer teremben

2 rajz (reprók)

Falcon 1966 XII.m. 1162 old.

Simon Béla
festő

M.D.K.

A „Szőlőhegyi barátok" és az „István akma" című művett mutatta be. — „Szőlőhegyi barátok" (repro)

Harsi Éva: Baranya megyei képzőművészek tárlata
Művészet, 1968. április – 45 kep.

A film- és más kultúrplakátokon kívül a csomagolási tervek szerepelnek különös hangsúllyal a kiállításon, s ezek művészi színvonalában a múlthoz viszonyítva jelentékeny emelkedést láthatunk.

Bár a kiállításon szereplő kiváló művészek nagy része önálló tanulmányt érdemelne, itt csak néhányat emelhetünk ki az emlékezetünkben megtapadt teljesítmények közül. Ilyenek: Bognár Árpád hanglemezborító tervei, Bálint Endre filmplakátjai, Boór Vera kulturált dobozgrafikái, Bánó Endre borítólapjai, hanglemeztasakjai, Bárdi Rudolf sajátos formanyelvű hanglemezborítói, Boromissza Zsolt plakátjai, Darvas Árpád hanglemezborítói: mind igényes esztétikai szemléletről vallanak. Deák György betűművészete a legjobb hagyományok folytatója, Czeglédi István exportplakátjai és november 7 plakátja, valamint Cziglényi Ádám bélyegei értékelő figyelmet érdemelnek. Donáth Gyula filmplakát tervei, Finta József fotonagyításai érdekesek és szellemesek. Gál Mátyás filmfesztivál plakátja, Görög Lajosnak pedig a Vérrel megpecsételve című filmplakátja tetszett legjobban. Helényi Tibor egészséges plakátösztöne Kohinoor radírplakátjában, Kálna Béla szabatos plakátegyensúlya gyermeknapi plakátjában nyilatkozik meg legjobban. Kecskeméti K. film- és színházplakát-tervei szellemes irodalmi utalásokat tartalmaznak.

Kemény György monumentális „Feltámadott a tenger"-tablója az 1919-es plakátok hangulatát idézi. Konstantin László plakátjai (Aida!) egyéni színskálával, ünnepi hangulattal tűnnek ki. Kolozsváry György választékos fotokiállítási tabló terveivel vív ki rangadó elismerést. Macskássy J. ötletes OTP grafikái a jólismert derűt sugározzák, Méhely Iván kábel plakátja kitűnő. Muray Róbert bokályos alkalmi plakátja a legemlékezetesebb; Müller Ilona plakátjai és lemezborítói megnyerő, csinos kortesei a kínált portékáknak. Pusztai Pál munkái a tréfás erotikum skáláján játszanak — mindenkor ízlésesen. Rusznyák Erzsébet az exportgrafika, Simonyi E. a naptárdekoráció síkján nyújt átlagonfelülit, különösen jók a sok fantáziával meseszörnyekké átköltött műszaki áruelemek. Somlai Vera kontúros-zord páncélvitézei (Jégmezők lovagja) nagyonis plakátratermettek. Sós László és Kemény Éva (So-Ky) hibátlan plakátjai gyakran a fekete-fehér elegáns kontrasztjára épülnek; Sós László szatirikus politikai plakátjai és op-artos Medimpex lapja, Kemény Éva TV-plakátterve a kiállítás legjobb plakátjaihoz számítandók. Szalontay Ágnes élénk szín-mágiát bont ki exportgrafikáiban, míg Szekeres Istvántól a betűművészet kifinomult megoldásait kapjuk. Szűcs Pál egytelen tömör betűemblémája (csakúgy mint Stremnitzer Konrád Tesco-szignetje) szinte csak névjegyét adja a kipróbált művésznek. Szilas Győzőt Állami Biztosító plakátterve rajzosabb oldaláról mutatja be érdekesen, Temesvári Ferenc a szatirikus fotoplakátban jeleskedik. Tomaska Irén kromatikus formakultúrája szépséges dobozetiketteken, lemezborítókon csendít meg szívmelengető hangokat. Tövisvári Olga művészetét lendületes táncplakátja reprezentálja legjobban; Vajda Lajos Hortobágy-plakátjával, étlapterveivel az idegenforgalmi grafika avatott művelőjének mutatkozik. Urai Erika Majzon foraminiferáihoz készített pontozott tusrajzaival művészetté érleli a tudományos hitelű őslénytani ábrákat. Varga Győző a zene és tánc hangulatvilágának tolmácsaként lemezborítókon és egy balettplakáton adja művészetének legjavát. Zelenák Crescencia fototechnológiát értékesítő plakátokkal és nemesszépségű könyvcímlapokkal gazdagítja a kiállítást.

Végül — de nem utolsósorban — meg kell említenünk Bánki László („Hungarocamion"), Karl Irén, dr. Vissy Gábor és Szűcs Erzsébet külkereskedelmi propagandagrafikáit, valamint Fekete József és Vörösmarty Magda rendkívüli finomságú plakátterveit.

A kiállítás installációja — Papp Gábor munkájának gyümölcse — igazodik a bemutatott anyag kaleidoszkópszerű változatosságához. A kiállító művészek egyedi tablókon való komplex bemutatása nem érdektelen kezdeményezés, mely a propagandaművészet saját propagandájának, közönségével való szorosabb kapcsolatának csak hasznára válhat. Ugyanezt szolgálhatja a jövőben egy lényegbenézőbb katalógusnak kiadása is, mely — esetleg műtörténészek segítségével — szerzők és művek konkrét összetartozásáról adhatna bővebb tájékoztatást.

Bauer Jenő

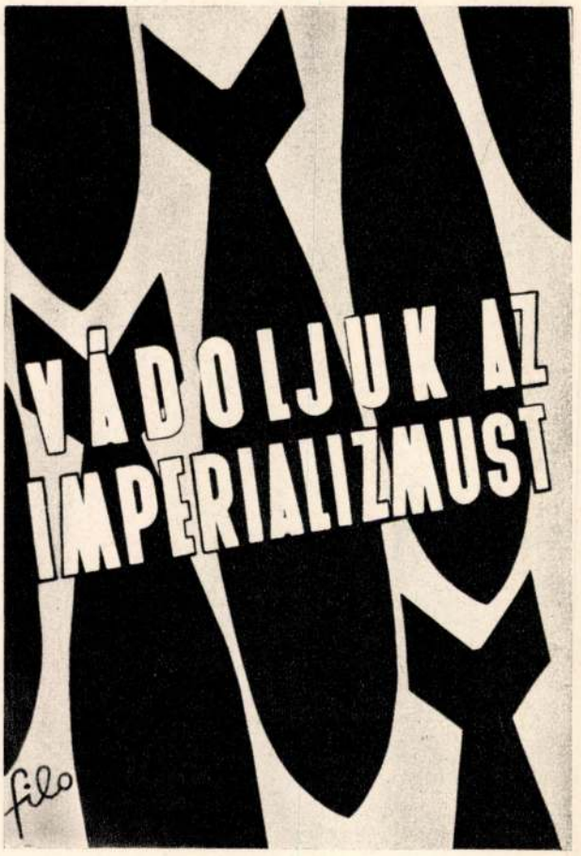

Filo: Plakát – Affiche – Плакат

Pécsi képzőművészek a Dürer teremben

Több éve kialakult szokástól eltérően ezúttal csoportos kiállítás nyílt a Dürer teremben. E helyiség befogadóképessége egy-egy művész kamarakiállítására alkalmas, ezúttal mégis öten jelentkeztek bemutatkozásra, vállalva e kis terület korlátozott lehetőségeit.

A közös szereplés nem valami véletlen társulás indítéka s nem is csupán annak a tény-nek a következménye, hogy a kiállító művészek a Dél-Dunántúl mediterrán vidékén, egy városban élnek, munkálkodnak. Kétségtelen, hogy művészetük alakulásában ez a táj és a kétezer éves kulturájú város meghatározó szerepet játszik. Már 1945 szeptemberében, egy Pécsett megnyílt kiállítás katalógusának előszavában egyikük így írt erről: „Pécs déli, festői kerete, a megye finom képeskönyve különösen alkalmas arra, hogy itt kollektív művészeti munkásság jöjjön létre, mely később, ebben a magyar Provence-ban valóságos iskolává fejlődjék, következményeiben az itt élő ember kultúráját növelje, irányítsa és életét egésszé tegye." A pécsiek ez irányú

Simon Béla: Füzes – Saulaie – Ивняк

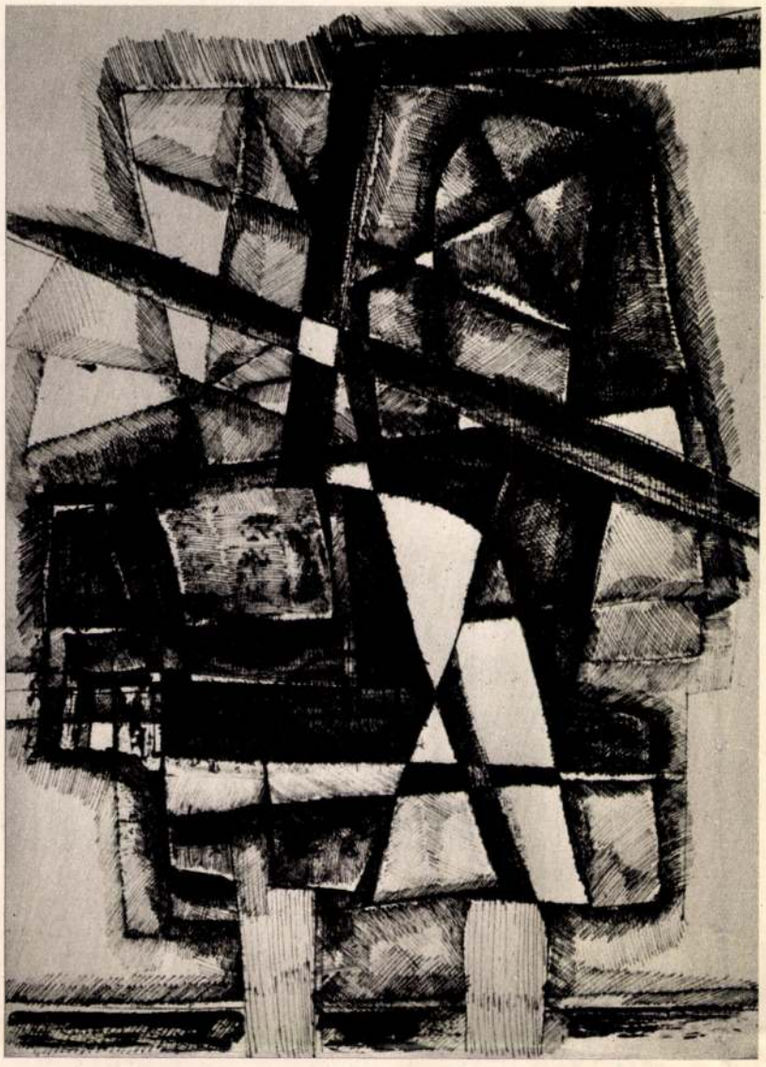

Martyn Ferenc
Álló alak
Figure debout
Стоящая фигура

munkálkodása több mint húsz éve folyamatosan tart. Ám a kollektív művészi munkásság a magyar „Provence"-ban sajátos eredményekhez vezetett. Való igaz — Pécsnek, Baranyának, a Dunántúlnak nincs a szokványos értelemben vett „iskolája", de van egyfajta közösen vállalt művészet-esztétikai és tartalmi „normája", mely a példaképül állított hagyomány kiválasztásában, a kortárs művészethez való viszonyában, a fejlődés útjának meghatározásában nyilvánul meg. Ennek az idézőjelbe tett iskolának hosszú évtizedes bázisa, művészi erkölcsöt és mesterségbeli igényességet tanító mestere, európai kultúrát és dunántúli hagyományt sugárzó szellemisége van. Az olyan örökség, mint a római „pannon" kultúra, vagy a legjobb olasz és francia mestereket foglalkoztató középkori pécsi kőfaragóműhely, a barokk kúriák, templomok építészeti és képzőművészeti emlékei, vagy a Dunántúl közelmúltjának nagy szellemei — mindmáig élő hagyomány, amely a jelenben is hat és kötelez. Kötelez az igényességre, a hazai eredmények tisztelete mellett a szűkebb pátriából való kitekintésre, a kor ízlésével együtt haladó, az európai képzőművészet java termésével egy szintet tartó művészi alkotásra.

A pécsi művészek rajzain ezt az igényességet látjuk. A Dürer teremben rendezett kiállítás érdeklődéssel, elismeréssel találkozott Budapesten, ahol az egymást váltó tárlatok sora ugyancsak bő választékot nyújt a látogató közönségnek. — S mi az, amiért a pécsiek bemutatkozását a szokottnál egy kicsivel erősebb visszhang követte? — Úgy véljük, az a közös indíték, az a szellemiség — nevezhetjük dunántúli gondolatnak, hagyománynak, vagy örökségnek — amely ezt a néhány művészt azonos útra vezette s amely ezt a közös szereplést is eredményezte. A kiállítást látva — hivatásos és nem hivatásos kritikusok között az a meglátás vált általánossá, hogy a pécsiek iránytmutató mesterének, Martyn Ferencnek az alkotásai határozzák meg az itteni képzőművészet alakulását. Kétségtelen, hogy Martyn kortársai (s a pécsiek szerencsések, hogy alkotói metódusát megfigyelhetik) sok mindent megszívlelhetnek munkásságából, művészetetikai magatartásából, színkultúrájának, tiszta szerkesztésmódjának logikájából, hisz mindezt a húszasharmincas évek Párizsában azokkal egy sorban haladva alakította ki, akik ma az európai festészet élvonalában állnak. Pécs képzőművészei valóban követhetik töretlen, mindmáig magas művészi célokért küzdő életútját, a középkori mesterember igényességével kialakított technikai tudását, művészi humanitását. S aki a Dürer teremben bemutatott rajzokat gondosan tanulmányozta, észrevehette bár azokon Martyn hatásának kisugárzásait, a tárlatra jellemző közös eszmeiséget ennél mégis szélesebb bázison kell keresnie. Ez a bázis a dunántúli hagyomány, Babits Mihály, Rippl Rónai, Breuer Marcell, Vásárhelyi Győző s még sok más itt élt, innen elszármazott dunántúli ember művészi példája. Az öt pécsi rajzolót az a cél vezette, hogy munkásságában kifejezésre juttassa önnön belső lényét, s a világot a mai ember mindenre figyelő, bonyolult összefüggéseket boncolgató szemével, de sajátos helyzete, társadalma, és táji környezete aspektusából nézze s ábrázolja.

Mindegyikük öt lapot hozott a kiállításra. Martyn Ferenc egy „harcost" ábrázoló sorozatából választotta ki a geometrikus síkokból szerkesztett, helyenként hígított tussal lavírozott tollrajzokat. A kompozíció voltaképpen elvont szerkezet, amely azonban a fegyverrel, páncéllal felszerelt középkori katona arányaira, szögletes sík-formáira épül. Martyn csaknem minden rajzában az emberre utal, egyszer közvetlenebb módon, máskor gondolkodásra késztetve, átvitt értelmű megfogalmazásban. Művészi mondanivalója itt is társadalmi jellegű: a militarizmust, a katonaélet számított rendjét, a hadi-gépezet mechanizmusát sejtteti.

A Dürer terem bemutatóján Simon Béla lapjai váltak ki leginkább a „rajzos" együttesből. Indulatos, görcsös vonalvezetésű ecsetrajzai inkább festő, mint grafikus egyéniségű alkotót takarnak. Simon rajzai mégis telve vannak erővel, a színeket — melyekkel festményein ugyancsak bőkezűen bánik — itt a vonalak, ecsethúzások lendületével, bonyolultságával helyettesíti. Ábrázolásainak tárgya a falusi világ, sűrű lombú fák, közöttük megbúvó kis házakkal, itt-ott szorgoskodó alakokkal. A természeti látványt azonban átkölti, az ecsetvonalak ritmikus rendjének szövevényébe fonja. Innen adódik, hogy sokan Simon Béla mélyen természetelvű, realista ábrázolásaiban elvont formációkat látnak.

A kiállított rajzok legtöbbjén a jól ismert, kedvelt dunántúli táj s a Balaton jelentette az ábrázolás tárgyát. A hegyvonulatok, gabonatáblák, erdősávok a rajzoló-festő szemében itt mértani síkokká rendeződnek, a természet buja színei a fehér papír és a fekete tus tónusértékeire tompulnak. Így Soltra Elemér a somogyi dombvidéket, gyermekkora otthonát választotta rajzai témájául. Ezeket a dombokat, a balatoni vitorlásokat, vízparti kavicsokat ábrázolják lapjai, ám a felszíni látványtól elvonatkoztatva, a dolgok lényegét, szerkezeti összetevőit kutató érdeklődéssel. Dinamikus egyéniségének, robbanó temperamentumának kifejezői a sűrű vonalak hálójába szőtt, hullámzó formák, mozgalmas, erős ellentétekre épített felületek.

Bizse János érzékeny rajzai a világ múló dolgai felett meditáló ember vallomásai. Legtöbbjük ugyancsak táji élményből fakad: egy-egy út emléke, viharban, szélben összekapaszkodó emberek fel-feltűnő s távolodó sziluettje inspirálta erősen transzponált ábrázolásait, de jellegzetesek a gépi szerkezeteket, ipari üzemek belső rendjét, gépsorait idéző emlékképek, vagy elképzelések alapján készült lapjai is. Bizse János bonyolult formákká bogozza mondanivalóját, váltakozó sűrűségű vonalhálója betölti a lap teljes felületét, ugyanakkor mozgalmas formái megnyitják a harmadik dimenziót is — alakjai, alakzatai térben mozognak.

Lantos Ferenc rajzai különös, ismeretlen világba viszik magukkal a nézőt. Soha nem

látott tájak, lebegő, egymást metsző, egymáson áttetsző tojás és gömbformák, melyekben itt-ott emberi, vagy ahhoz hasonló lényt vélünk felfedezni. Művészi minőségükben nagyon kulturáltak, kiegyensúlyozottak, szépek ezek a rajzok. Mégis hátborzongatóak és döbbenetesek. A földünkön kívüli világ víziója ez a rajzsorozat, a világegyetem félelmetes és matematikai pontosságú rendjének, emberfeletti erejének látomása. — Az atomkorszak kezdete és az atomháború beláthatatlan következményei. Formanyelve bármennyire is elvont, a felelősséggel élő mai emberhez nyílt szavakkal szól s őszintén.

Kolbe Mihály filctoll rajzai a Duna menti kisváros: Mohács hangulatában születtek. Itt nincsenek robbanó indulatok, lapjait nem feszíti türelmetlen mozgás, Kolbe nem tekint a jövő század szorongást keltő végtelen távlatai felé. Kis városkája mai csendjét idézi, a Duna menti kopár, öregedő fák, kiterített halászhálók magányában keresi önnön nyugalmát is.

Az utóbbi években mindinkább egyensúlyba kerül a Budapesten és az ország más nagyvárosaiban működő képzőművészek és képzőművészet reális értékelése. A pécsi rajzolók kiállítása a mai hazai képzőművészet gazdag, sokszínű arculatának megismeréséhez járult hozzá.

Hárs Éva

Gyulai Liviusznak

a Dürer teremben látott kiállítása eredeti és egyéni tehetségről vallott, ugyanakkor mai grafikánk néhány általánosabb, közös vonásáról is, a grafikusi gondolkodásmód, s az illusztráló képzelet tekintetében. A harmincadik életév körüli grafikusnemzedék egyik ismert és elismert tagja ő; pályájának egésze a felszabadulás utáni korszakra esik, így emberi-művészi formálódásának jellege érdekesen világítja meg e történelmi fontosságú periódus mögött bontakozó művészetünk benső, intimebb arculatát, humánus voltának eleven és közvetlen indokait.

Tudott dolog, hogy ezt a nemzedéket a rajzművészet kiváló mesterei indították útba a főiskoláról, s hogy e réven, de meg az őket közvetlenül megelőző nemzedék példája nyomán is: alapos mesterségbeli felkészültséggel indultak. Többféle és nehéz fajsúlyú grafikus egyéniségek taposták ki előttük ma grafikánk új útjait, — így a „harmincasok" helyzete, tennivalója ekként módosult: folytatni a megkezdett újat, epigonizmus, modort-utánzás nélkül.

Ezelőtt mintegy öt évvel úgy tűnt, és hangoztatott volt, hogy e szóban forgó nemzedéknek a legígéretesebbjei is nehezen bontakoznak ki az őket megelőző jelesek igézetéből. Ez az aggály figyelmen kívül hagyta azt a műtörténeti tapasztalatot, hogy — nagyon kevés extrém esettől eltekintve — a fiatal tehetségek mindig is választottjaik nyomán indultak, és éppen olyan esetben, amikor a választás ösztönösen és tudatosan is helyes volt, akkor tudták művészetüket utóbb, nagyobb biztonsággal a saját egyéniségük medrébe terelni.

Gyulai Liviusz például olyan grafikusművészt nevez meg művészi eszményképéül, akit éppen úgy nem utánoz, mint mást — s hogy nem utánozza, erről nem beszél, hanem arról folyvást, hogy amaz miféle művészet-etikai és emberi segítséget adott számára és nemzedéke legjobbjainak. (Példaképét itt azért nem nevezzük néven, mert nem személyt, hanem korjelenséget akarunk jellemezni.) Az mindenesetre hamarosan kiviláglik szavaiból, hogy a művészi tehetség feltétlen velejárójának és irányítójának a szigorúan etikus emberi magatartást tartja. E felfogásából következik művészetének tartalmi jellege is: képzelete nem indul meg, és nem is vállalkozik ilyen vonatkozásban satnya, vagy ennek ellentmondó témákra.

Így érthető meg, hogy az illusztrálás területén, saját kedvéből — e kiállítás anyagának zömével, már megrendelt művekkel — Villonhoz csatlakozott — a válságok, tévedések útján megszerzett, heves indulatú igazságvívás példájaként. A középkorias, fametszetstílusra utaló linó-metszeteinek formai darabossága igen alkalmas arra, hogy azzal is érzékeltesse Villon gondolkodásának fő karakterisztikumát: az ellentmondásokat kiélező váratlan fordulatokat — ugyanakkor magának az illusztrátornak kiváló adottságát is a groteszk kifejezésmódra. Ez a groteszk ízesség abból adódik, hogy Gyulai kellő súllyal érzi át az egykori művésznek, a zseniális, érző lénynek a kiszolgáltatottságát, az adott társadalom ingoványaiban való tévelygését. Kelepcébe csalt királyi vadnak tartja és ünnepli annak igazságosztó dühét még a kegyelemért való esdeklése közepette is.

Több lapján ábrázolja Gyulai a francia költőt egymagában is, mindig másként, mert „nem lehet kétszer sem azonos arcúnak látni, hiszen a végletek között változott sorsa és egyénisége".

Ifjú grafikánk alaki-szellemi jellegének alakításában erős szerepet játszik az illusztrálás, — a magyar és a külföldi irodalom gondolat-áramkörének korszerű útitársaként. Kialakulóban van az egyes művészek képzeletvilága és kedvelt technikai eljárásuk szerinti foglalkoztatása, s ennek állandó bővítése az illusztrálásban.

Gyulai Liviusz határozott és állhatatos a feladatok vállalása tekintetében: csak ahhoz fog hozzá, ami érzelmeihez-élményeihez közel áll, emberileg megrendítő számára. Babits tollából például a Jónás könyve találta szíven — „látomások a halálos ágyon" —, de mindenkor a saját élményanyagára fordítja át a költői képzelet metaforáit. Ha az „esemény színhelyére" nézve nincsenek személyesen látott élményei, akkor inkább a kor atmoszférájából és saját képzeletéből próbálja rekonstruálni a környezetet: a Jónás könyvének illusztrálása után jóleső elégtételt elsősorban afelett érzett, hogy a látatlanban feltételezett „agyagváros" megfelel az utóbb Egyiptomban látott valóságnak.

Ugyanezen útjával tudnók jellemezni Gyulai Liviusz művészetének maian és ifjúian igaz voltát, „hozzáállásának" természetét: a nagy és nevezetes piramisok látványa nem érintette őt, mert „az már hegy — nem emberszabású", ellenben a kisebb méretű piramisok, nem a fáraóké, hanem csak kedvelt embereik sírkamrái, s az ott ábrázolt életközelségű jelenetek máig is tűnődni késztetik őt az ember számára ma már szinte félelmetes arányú dolgok idegensége felett . . . Ez a gondolat bukkan elő, látszólag játékos formában a magaválasztotta témái, közvetlen élményei között is, a „Londoni állatkert" című lapon. Itt minuciózus megrajzoltságban látunk egy gigantikus-fantasztikus rinocerosztot, amint „modellt áll" egy hóbortos öltözetű festőnőcskének, aki festőszéken bíbelődve „akvarellel próbálta megragadni ennek a monstrumnak a karakterét". A dilettáns ügybuzgóság meddőségét sikerült itt Gyulainak szelíd bohózatba foglalnia, káröröm nélkül. Érzelmi világa minden munkájában felszínre kerül, s mindig azzal a fanyar fintorral, amellyel az érzelgést kerüli ki: egy barátjának készített ex-librisén egérke rozzant ágyban fekszik, mellette a földön könyv és wekker, a betű iránti szomjúságra való szegénydiáki emlékezés ez.

Az illusztrálás a grafikában olyan feladatot ró a művészre, mint költőre a műfordítás. Olykor nehezebbet, mint a személyes indítású alkotás, mert idegen élményben kell megpendülnie a személyes elevenségű emléknek. Ennek a nehéz, ötvöző műfajnak sajátságos tehetségű művésze Gyulai Liviusz.

B. Supka Magdolna

A VII. Szegedi Tárlat

A Szegedi Szabadtéri Játékok idején, a város tanácsa által megrendezésre kerülő országos jellegű tárlatok ma már nemcsak a helyi kulturális életben töltenek be fontos szerepet, de jelentőségük hazai képzőművészetünk átfogó viszonylatában is egyre nyilvánvalóbbá válik. A Móra Ferenc Múzeum képtárában elhelyezett gazdag anyagú kiállításon, közel százötven — budapesti és főleg alföldi — művész több mint

Gyulai Liviusz

Villon: Nagy Testamentum illusztráció
Illustration pour le « Grand Testament » de Villon
Иллюстрация к «Великому завещанию» Вийона

Dér István
Apám, anyám
Mon père, ma mère
Мой отец и мать

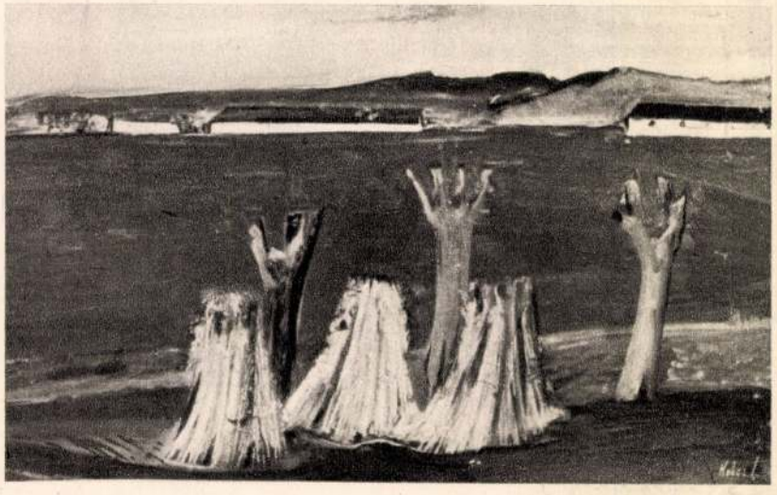

Kokas Ignác
Őszi táj
Paysage d'automne
Осенний пейзаж

Tóth Sándor
Ikrek
Jumeaux
Близнецы

háromszáz alkotását láthattuk. A hatósugarában állandóan táguló, tízezres közönség vonzású helyi nyári tárlatok sikerei révén Szeged felzárkózott azon képzőművészetileg számottevő városok közé, melyek mint Miskolc, Székesfehérvár és Hódmezővásárhely, a szakmai és közfigyelmet alkalmakként egy-egy kimagasló tárlattal országosan is magukra terelik.

A változatos összetételű kiállítás — Vinkler László rendezői munkájaként —, műfaji és stílusbeli szempontból jól tagolt, áttekinthető bemutatást nyert. A plasztikai alkotások együtt tartva, a földszinti helyiségbe kerültek. Az így létrehozott formai, téri hangsúlyozottság nemcsak a tárlatnak adott ünnepélyes bevezetőt; hanem általa a szobrászati művek — a szokványt elhagyva —, méltó versenytársaivá váltak az emeleti termeket megtöltő festészeti anyagnak. Ez a „műfaji demokratizmus" érvényesült a fekete-fehér grafikák szerepeltetésénél is. Így valamennyi mintázott, rajzolt vagy festett alkotás, jellegének megfelelően érvényesülhetett; csakúgy mint a kifejezésbelileg csoportosított természetelvű és elvontszellemű művek más-más modulációi, melyek a tárlatot eltérő szólamúan ugyan, de összhangzattanilag sokszínűvé téve, szervesen egészítették ki egymást.

A festészeti, grafikai és szobrászati anyag hűen tükrözte a formai, technikai és anyagszerűségi különbözőségeket, melyek a mai korszerű ábrázolási törekvések sajátosságai. A sokféle emberi jellem portrében való érzékeltetésére több művész vállalkozott. A latinos lágysággal festett és mintázott arcmások mellett az energikusan formázott fejek is helyet kaptak. Az előbbi, lírai érzelmű ábrázolások sorából, plasztikailag Simon Ferenc és Mészáros Dezső, festőileg pedig Somos Miklós és Benkő Katalin gondos elemzésű férfi és női portréit kell megemlítenünk. A kötetlen és zárt alakítású művek közül még: Tamás Ervin és Fabók Gyula franciás piktúrájú ülő női, továbbá ifj. Szabó István Madách-ot megjelenítő bronz-feje és Tápai Antal dekoratív domborítása hívta fel a figyelmet. Észlelhető volt az összefoglaló látásmód, az emberlényeg tükröztetésének vágya. A részlethűséget általában mellőzték, s annál nagyobb szerepet juttattak a döntő formák hangsúlyozásának. A műveket nagyjából kétféle szemléletmód határozta meg. Éspedig az értelmi, logikai indítékú, geometrikus elemekből álló kompozíciók felépítésére való törekvés, amint ezt leginkább Kádár György festménye példázta. Továbbá az érzelmi, hangulati összetevők által vezérelt, szabad formákban való tolmácsolás óhaja, melyet főleg Klimó Károly csendéleteinél tapasztaltunk. A két szélső pólus egymáshoz közeledő vagy távolodó stílusbeli fokozatai különbözőképpen nyilvánultak meg az egyes alkotásokban, így — többek között — Chiovini Ferenc és Csáki Maronyák József alföldi s balatoni képeiben, vagy Nagy Sándor idolszerű és Marosán László konstruktív hatású nőszobraiban.

A humánumot sugárzó, tömbszerű fejszobrok és a mozgáselemeket rögzítő kisplasztikák tartalmi, formai variációi jelentős esztétikai élményt nyújtottak. A bennük való gyönyörködést fokozta e kiállításon az, hogy különálló sorozatként lettek bemutatva. Ezzel a szellemi erő és a testi szépség szobrászilag érzékeltetett harmóniája nyomatékot kapott. Somogyi József Szegedre készült Őzek c. művének vázlatánál, valamint Gömbös László nemes arányú és Csikai Márta puha tartású álló és fekvő aktjainál a keresetlen szavú kisplasztikák, ritmusos formaalakítását követhettük nyomon. Tóth Sándor sűrített erejű nő- és gyermekábrázolásaiban, továbbá Huszár Imre monumentális ihletésű Dózsa szobránál pedig a kötöttebb nyelvezetű realizmus hatását véltük felfedezni. Mindezek együttesen a tárlat plasztikai sokrétűségéről is fogalmat adtak. A nagyobb bronzszobroknál szinte kínálkozott a függőleges és vízszintes formaépítés izgalmas térérzetet keltő lehetőségeinek megvalósítása. Ezt tükrözte Tar István hosszan elnyúló, barokkos lendületű nőalakja is, mely a sebesen rohanó Tiszát szimbolizálta. Ezzel nemcsak helyzetileg, de az alakok valószerű és elvont kettősége folytán is, ellentétesnek hatottak Szebényi Imre statikusan magasló, hegesztett lemezfigurái, melyek gótikus testetlenségükkel nemzeti érzéseket expresszíven fejeztek ki. A kulturális, irodalmi és művészeti

élet egykori és mai egyéniségeit megörökítő érmek hol magas domborműként voltak mintázva, mint Madarassy Walter munkáinál, hol pedig síkban tartva, mint Tóth Sándor, Sz. Egyed Emma és Szabó Iván alkotásainál, aki még két figyelemre méltó fadomborításával tűnt ki.

A vásárhelyi és a szegedi művészek festményeit a képtár középső szintjén helyezték el. Valamint azoknak az alkotásait, akik tematikailag és a megjelenítés vonatkozásában, az Alföld tája és népe ábrázolói közé tartoznak. Ezzel mintegy meghatározást is nyert a kiállító terem arculata, mert az érzelmi tartalom és a kifejezési alaphang mindőjüknél a közös mondanivaló élményéből fakadt. Az indítást Kajári Gyula szenvedélytől fűtött rajzai adták, melyeken a paraszti környezet feszültséggel töltődött meg. A Vásárhelyen élő vagy ide kötődő művészek csoportjából Almási Gy. Béla és Kurucz D. István szűkszavú, rozsda színű sík tájaival találkoztunk. Németh József stilizált tanyarészletei és Szurcsik János határozott rajzú emberábrázolásai az alföldi piktúra örökségének továbbfejlesztéséről tanúskodtak. Hasonlóan ez a szándék volt tapasztalható Vecsési Sándor olajképeinél és Hézső Ferenc temperáinál is. Választékos koloritú alkotásaikkal új szellemben fogant paraszt-témák kimunkálásán fáradoztak.

A múltbeli alföldi festészet korszerű szempontok szerinti értékelése és eredményeinek a haladó ábrázolási törekvésekkel való összehangolása nemcsak a vásárhelyi művészek körének feladata. A szolnoki Berényi Ferenc, a békési Koszta Rozália és Lipták Pál, valamint a népi érdeklődésük és színskálájuk révén ide rokonuló Kokas Ignác és Csizmadia Zoltán képeit is a régi és új szemlélet szintetizálása hatja át. A megújhodás vágyát, hol bátrabb, hol mérsékeltebb hangon, a szegedi festőknél is megtaláltuk. A fiatalabbak sötétbarnákban izzó vásznait a hideg, meleg színek és a tudatos szerkesztés jellemezték. Dér István és Fontos Sándor kizárólag alföldi jelenségeket örökítettek meg. Drámai hangvételű parasztábrázolásaik Dérnél olykor műves részletességgel fejeződtek ki, mint az Apám, Anyám c. érzelemteljes alkotásán, Fontosnál pedig erővonalak hálózatán át tűntek elő a földmunkások hétköznapjai. Pintér József, Zombory László és Cs. Pataj Mihály csendéletet, nagyvárost, tájat és egyszerű embereket bemutató festményeiken arra törekedtek, hogy — reális illetve elvont eszközökkel — egy tartalmában sűrített képi világot teremtsenek. Az idősebb helyi festők közül Vlasics Károly, Dorogi Imre és Erdélyi Mihály műveit a lehiggadt életszemlélettel járó ábrázolásbeli summázottság és a lírává szelidült kolorit halk muzsikája határozta meg. A Tisza természeti szépségei mindhármukat megihlették. Jóleső érzést keltett, hogy a szegediek méltón megállták helyüket a felkészültségüket komoly próbára tevő seregszemlén. Elfogultság nélkül mondhatjuk, hogy az egyre inkább összébb kerülő Vásárhely és Szeged hazai ábrázolóművészetünk szilárd pillérei közé tartoznak.

A kiállítást jelentékeny számú grafikai alkotás, valamint néhány gobelin, intarzia és zománckép gazdagította. Az eltérő jellegű műfajok társítása nemcsak a látvány színesítését szolgálta. Tanulságot nyújtott abban a vonatkozásban is, hogy az ábrázolási eredmények és problémák sokszor egy síkban jelentkeznek, s kölcsönhatásuk többször fellelhető, függetlenül, hogy papíron, vásznon vagy szilárd anyagban hozta-e létre alkotását a művész. A más-más technikájú rajzok és metszetek főleg irodalmi témákat illusztráltak, így: Kádár J. Miklós rézkarcai, valamint Szabó László, Vincze András és Urbán László linómetszetei. De Pirk János, Kopasz Márta, Tilless Béla és Hemmert János tus, akvarell, kréta stb. eszközökkel készült lapjai egyéb életjelenségeket is rögzítettek. Az ábrázolások hol áttételes szimbolikával történtek, amint ezt Vinkler László teret, időt és embersorsot egybefogó Oedipus-montázsa és Józsa János mély gondolatokat keltő Élet- sorozata tanúsította; hol meg közvetlen módon fejeztek ki mondanivalókat, melyek közül Szalay Ferenc bensőséges lelki kapcsolatokra finoman utaló tollrajzait és Tóth Imre folthatásos környezettanulmányát említjük meg. Stefániai Edit modern szellemű zománcfigurái és T. Nagy Irén tárgyi összefüggéseket tükröző faintarziái műfaji különlegességeknek számítottak. Megérdemelt érdeklődést váltott ki Szurcsik János egész falat beborító Család c. gobelinje, mely Redő Ferenc és Vörös Rozália dekoratív hangvételű, hasonló műfajú alkotásaival, a tárlatnak érdekes színfoltja volt. Az 1966-os Szegedi Nyári Tárlat díjait *Dér István, Kajári Gyula, Simon Ferenc* és *Vecsési Sándor* kapták.

Ábrázolóművészetünk fejlődéséről, eszmei és kifejezésbeli gondjairól — bár közel sem átfogó igénnyel —, de feltétlenül sokrétűbben adott számot a VII. Szegedi Nyári Tárlat, az elmúlt évek azonos bemutatóinál. Meglehet, hogy az egymástól eltérő karakterű alkotások és a köztük levő értékhullámzás megnehezítik a részbenyomások összegezését, azonban kétségtelen az a tény, hogy a szegedi nyári tárlatoknak, s általában a vidéken létrehozott országos jellegű kiállításoknak, lényeges hatásuk van hazai művészeti életünkben. E rendezvények által, nemcsak egy-egy város festészete, szobrászata kerül rekflektorfénybe, s válik a közérdeklődéstől sarkalva életteljesebbé; de a helyi, lokális törekvések főleg ezeken a tárlatokon kapcsolódnak be szakterületünk egészébe, és teszik sajátos színeikkel nemzetibbé a mai magyar képzőművészetet.

Szelesi Zoltán

Ligeti Erika, Szöllösi Enikő és Geszler Mária kiállítása

Különleges, vidéken egészen szokatlan jellegű hármas kiállítást nyitott meg Szabó Iván szobrászművész a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeumban. Ligeti Erika és Szöllössy Enikő szobrászok, Geszler Mária kerámikus tárlatát.

A két szobrász művészetét az aránylag csekély számú portrén és kisplasztikán kívül elsősorban a szebbnél szebb érmek, Geszler Máriáét kerámia tálak, kerámia falképek jellemzik.

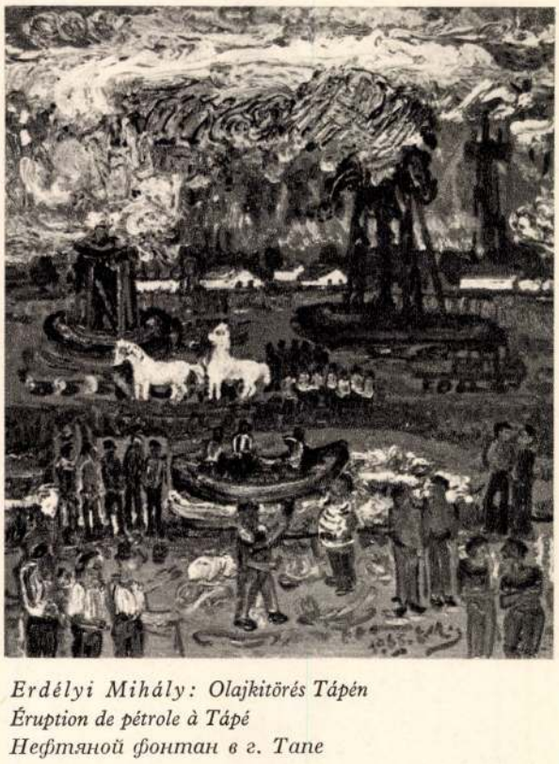

Erdélyi Mihály: Olajkitörés Tápén
Éruption de pétrole à Tápé
Нефтяной фонтан в г. Тане

Első bemutatkozása ez a három művésznek, első gyűjteményes kiállításuk, bár Ligeti Erika nevét főként érmeiről és faszobrairól már Derkovits díja előtt is országszerte ismerték.

A nagy kiállításokon a közönség rendesen csak futó pillantást vet a rendszerint lapos tárlókban, rossz megvilágításban elhelyezett érmekre. Ezeket az alkotásokat a mindenkori kiállítások szinte mellékes velejárójának tekinti. Ezt a tárlatot úgy rendezték, hogy benne a táblákon falra függesztett érmek az uralkodó elemek. Tehát a látogató kényszerül az érmek egyenként való figyelmes megnézésére, és szemlélés közben rájön, hogy a kis területre szorított és természeténél fogva gra-

Geszler Mária: Fej – Tête – Голова

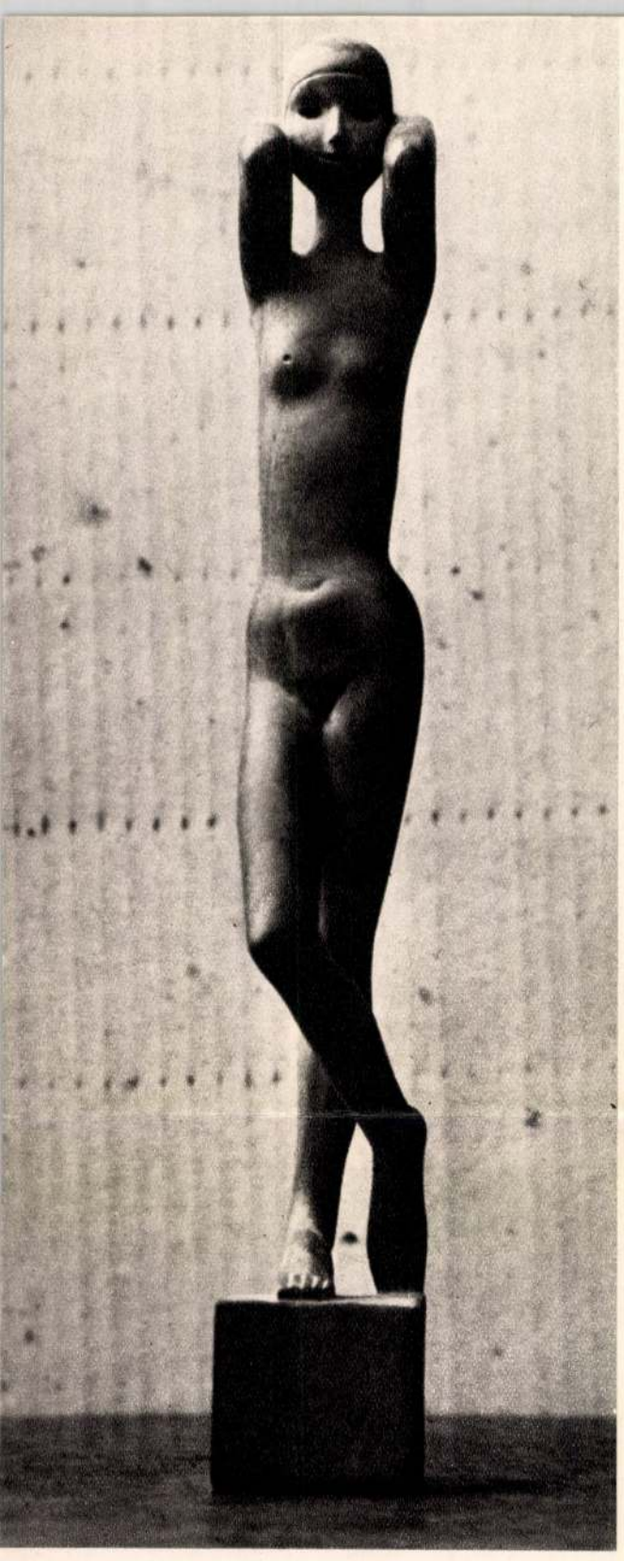

Ligeti Erika: Csöppencs áll
La petite se tient debout
Малютка стоит

érzi magához közelállónak és igaznak. Minden munkájából érződik, hogy belső szükségből ered. Hogy saját szavait idézzem: „szeretem az új formákat is, vallom a kísérletezés igazát és ha úgy érzem, hogy jobban el kell vonatkoztatnom — mert úgy látom igaznak — azt fogom csinálni". Műfaja úgy látszik egyelőre az érem, a kisplasztika, a portré. Érzik munkáin, hogy ismeri saját határait, de erejének és érzésvilágának megfelelően tágítani is tudja azokat. Portréi közül K. S. valamint Co-Gi-jan portréinak egyszerűsége a konkrét jellemzésen túl típusa egy-egy emberfajta jellegének. Faszobraira: „Kislovas" „Flórika", kecsesség, dekorativitás, a tisztán mintázott felület, az ízes népiség — népieskedés nélkül — jellemzőek. Érmei értékét elsősorban a líra és a sokrétűség adja meg: a mitológiától a népmeséig, a szimbolizmustól a realizmusig a téma és megoldás sokfélesége jelentkezik bennük anélkül, hogy egy-egy művön belül mértéktartását elvesztené.

Nemcsak a mintázott érmek érdeklik, hanem a különböző fa, fém, kavicsnyomásos hátterek, a vésett és mintázott technikák váltása, valamint a betűjáték. Mindig játékos, mindig könnyed, de mindig van mondanivalója. Úgy véljük, hogy mesterségbeli felkészültsége legnagyobb a három kiállító művész közül. Nekünk a már említett szobrokon kívül a „Szitakötő", „Nyugtalanítsátok", „Velence", „Fiesta", „Virágom-virágom" és a „Copernikus" című érmei tetszettek legjobban.

Szöllössy Enikő egészen más művészi alkat. Bár csak az elmúlt évben végezte a főiskolát, erős a térszervezési igénye és monumentalitásra való törekvése. A tér dimenzióinak új lehetőségeivel kísérletezik és így magáévá tette az Archipenkóval induló és Giacomettinél, Marininél de főként Moorenál realizált szemléletet, hogy „a teret mint formálható tömeget a mű részévé kell tenni".

Szobrai a természet és élet dialektikáját a formák kontrasztjával igyekeznek kifejezni. A szobor által kihasított térben a pozitív és negatív formák egyenlő értékűek. A „Kendős nő" testhomorulatának ellentéte a fej erőteljes előrefeszítése. Hasonló ellentétek jellemzik az „Ülő nő" és „Madaras nő" című szobrait. Szereti a samottos anyag durva felületét, amely a megformálás frisseségét kívánja, de nem idegen tőle a fém — jelen esetben az ólom — felületek sima és gondos megmunkálása sem. „Lantos" című terrakottájánál maga a lant nem illusztratív, applikált, hanem a figura lényegéből következik, tehát a forma nem esetlegessége a tartalomnak, hanem szükségszerű következménye.

Érmei tematikusabbak lévén, több grafikus elemet igényelnek és sokféle technikával készülnek. Pl. a „Cantata" I—III. a zárt, síkszerű geometrikus formarend átalakulása szabad plasztikus, organikus formákká. A „Tengerpart" a természeti világ, a part, a város, az ember és művészet találkozása. Áttételezett érzések ezek, akárcsak a „Tűzmadár", a „De Profundis" és „Ikaros" című érmeinél.

Szöllössy Enikő indulása igen biztató és ha sikerül neki a jól áttanulmányozott és új szobrászatból leszűrt eredményeket egyszerűvé, sajátjáévá tenni, a jövőben még sokat hallunk róla.

A művészegyüttes harmadik tagja Geszler Mária kerámikus, aki főként színes tálaival, néhány szép monotípiával és üvegmozaikkal kombinált kerámia falképpel szerepel.

Kétségtelen, hogy a legösztönösebb a három művész közül. Igyekszik kihasználni a kerámia sok lehetőségét, a mintázást, rajzot, színt és az ornamentális lehetőségeket. Érzi, hogy a kerámia alkalmat ad az egyszerűsítésre, a stilizálásra. A szín és forma érzelmi és indulati tartalma döntő nála. Néhol szinte barokkszerűen dús.

Természeti elemek, történések visszhangzanak munkáiban. Tengerélmény, forgás, örvény, halak. A kiállítás látszólagos egysíkúsága — zömében tálak — azért van, mert látszik, hogy a művész végig akarja vezetni a mozgás és indulat mozzanatait minden formavilágon. Tehát amik benne a tál összes lehetőségein át megfogalmazódnak, addig ez nyűgözi le és amikor már végigjátszotta ezt a témát, más és más lehetőségei adódnak tér és formavilágának.

fikus elemekben bővelkedő műfaj sokrétűbb és mozgalmasabb a nagyplasztikánál, és valami olyasmit érez — hogy a szaknyelvet teljesen mellőzzem — a szobor van, az érem történik.

Lássuk hát sorban a művészeket és műveket.

Ligeti Erika — Szabó Iván tanítványa — hagyományos anyagban, hagyományos formákkal dolgozik, mert e pillanatban ez a kifejezési módja, eszköze, lehetősége és ezt

Csontos László: Fekvő női akt — Nu de femme couchée
Лежащая обнаженная женщина

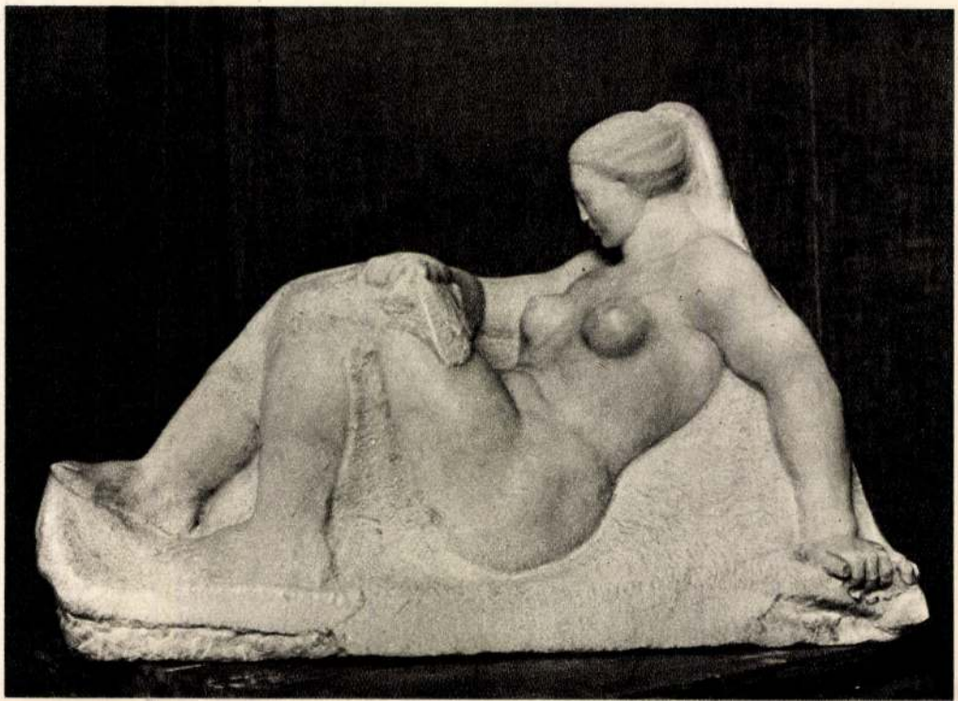

Érdekesek és magávalragadók kerámia faliképei, amelyek tulajdonképpen rajzainak — mert tud és szeret is rajzolni — nemesebb anyagban való újrafogalmazásai. Legkiemelkedőbb faliképei közül a „Fej", mozaik jellegű csempelap üvegberakásokkal. Ennek előképe, a művész „Önarckép" című monotípiája, kiválóan példázza, hogyan merül fel a rajz után a szín és tér kitöltésének igénye, amelyet még az ornamentális részek gazdagítanak.

A „Fej" egészen bizánci hangulatot áraszt és türkiz és narancs színei szinte határán állanak érzésvilágában kelettel és nyugattal.

Geszler Mária ugyancsak most mutatkozik be először, de jól indult és minden munkáján meglátszik, hogy az egyszer letett szín vagy formakezdés, egy művön belül, meghatározza és eldönti nála az összes többi színeket és formákat.

Galyasi Miklós

Szalóky Sándor: Tihany – Тихань

Csontos László és Szalóky Sándor kiállításáról

A győri Xantus János Múzeum Alkotmány utcai Képtárában állította ki alkotásait Csontos László szobrászművész és Szalóky Sándor festőművész. A híres Napóleon-ház első emeletén levő kamaraterem egyike legjobb vidéki kiállítóhelyiségeinknek. A Győr-Sopron megyei múzeumi szervezet e központi kiállítótermét 1963-ban nyitotta meg, és azóta is rendszeresen szerepel programjában a régi korok művészetének bemutatása mellett mai képzőművészetünk ismertetése.

A tárlaton Csontos László kis- és középplasztikáit és érmeit, Szalóky Sándor pedig akvarelljeit és tollrajzait állította ki. A szobrok, képek harmonikus együttese szépen érvényesült az ötablakos világos téglalap alakú teremben. A rendező (D. Fehér Zsuzsa) a szokványos kép-szobor rendezés módszerét ötletesen oldotta fel a művek elhelyezésében, mégpedig úgy, hogy a kisszobrokat együtt tartotta. Ezzel a megoldással a plasztikai anyag egyensúlyba került a falakon levő képekkel. És azzal, hogy a kiemelt csoportozatot a bejárattal szemben helyezte el, a belépő figyelmét egyforma intenzitással ragadták meg a szobrok és a képek. A rendezés munkáját dicséri még, hogy a kiállítási terem egyhangúságát szerencsésen bontotta meg az ízléses vendégfalakkal. Ugyanakkor azok felhasználása a terem befogadóképességét is bővítette.

*

Csontos László ez alkalommal szerepelt először a nyilvánosság előtt gyűjteményes anyagával. Az országos kiállításokon rendszerint néhány műve képviselte egy-egy esetben. Most itt Győrben huszonhét szobra és hatvannégy érme volt látható, munkásságának majd mindegyik ágazatából adott volt ízelítőt ezen a tárlaton. Ami a bemutatóból hiányzott, az a méretbeli problémák és a szobrok helyhez kötöttsége miatt maradt távol. A témájában és műfajában egyaránt igen változatos szobrászati anyagot szerencsésen egészítették ki érmei. A kiállítás látogatói így egyszerre ismerhették meg a művész fejlődését és érdeklődésének főbb területeit. Csontos László tehetségének, felkészültségének, a plasztikai alakítókészségben való jártasságának bizonygatására — úgy gondoljuk — nincsen szükség. Mégis fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy a kiállított munkák maradéktalanul igazolták alkotójuk törekvéseit. Az anyagszerűség követelményeit mindenkor tisztelő szobrász egyforma biztonsággal formálta bronz, fa és márványszobrait. Szobrai között a fából és a bronzból készült kisplasztikák voltak túlsúlyban. Ugyanakkor jónéhány középméretű szobrát is kiállította. Műveinek plasztikai rendjét a nemes arányok és biztos formák indokoltsága biztosítja. Különösen érdekesek tömbszerűen előadott márványszobrai. Ülő és fekvő női figuráinak tömeghatása a magyar szobrászatban eléggé szokatlan hangot üt meg. Az epsteini formavilágra emlékeztető szobrok egyéni hangú megfogalmazása méltán kelt figyelmet.

Szólni kell külön is a szobrokkal együtt kiállított éremanyagról. Csontos László hangulatos érmei a nemes veretű régi pénzekre emlékeztetnek leginkább. A változatos éremformák leleményes megoldásait szépen egészítette ki a keretelések gazdagsága és a patinák színezése. Éremstílusára jellemző a sima háttér és a finoman cizellált figurák összhangja. Művelődéstörténeti évfordulók mellett különös impressziók, feledhetetlen hangulatok, kedves szólásmondások, népi szokások is éremalkotásra ihletik.

*

Szalóky Sándor — a másik kiállító művész — az utóbbi másfél évben készült akvarelljeiből és tollrajzaiból válogatta ki anyagát. A négy budapesti önálló kiállítása, különösen a legutóbb a Fényes Adolf teremben, 1965-ben rendezett bemutatója a győri tárlattal való összehasonlítása révén lehetővé teszi fejlődésének a felmérését. Ezúttal negyven akvarellt, tíz tollrajzot és néhány vegyestechnikával készült képet sorakoztatott fel. Az akvarellfestés országosan elismert művelője ez alkalommal csodálatos világot varázsolt a kiállítási terem falaira, legtöbb képe egy boldog nyár pazar ajándékaival lepte meg a közönséget, a hazai tájak, meghitt vidékek felidézésével hódította meg a műbarátokat. Szalóky Sándor bebizonyította, hogy az itthoni környezet páratlan festői elmélyüléshez segít. A tőle oly jól ismert csobánkai témákhoz most további esztergomi képek csatlakoztak, s szinte a felfedezés örömével jelentkeztek művészetében a tihanyi hangulatok. Vízfestményeinek színvilágát jórészt a kék ég és a víz határozta meg, de a városképek tarkasága és az erdők, rétek, domboldalok zöldje sem volt ritka. Az utcaképek, városrészletek, falusi jelenetek, öreg házak, kertikapuk, szobabelsők, mezei hangulatok, csendéletek lankadatlan frisseséggel jelentkeztek képeiben. A korábbi kiállításaihoz viszonyítva természetlátásának szintézise, kifejezésmódjában pedig az érzelem és értelem egysége tűnt most fel hangsúlyozottabbnak. Tollrajzai, fekete-fehérben rögzített élményei szervesen illeszkedtek akvarelljeihez. A valóság-adta motívumok feljegyzését sajátos grafikai gondolkodás jellemzi. Ezek a rajzai kezdeti, bár céltudatos lépések afelé, hogy mondanivalói még árnyaltabbakká, még igényesebbekké váljanak. Reméljük, hogy legközelebbi kiállításán már ezek feldolgozásával is mind többet sikerül önmagáról elmondania.

N. Pénzes Éva

Pro Arte aranyéremmel és a velejáró 15 000 forintos díjjal tüntette ki a Fővárosi Tanács *Barcsay Jenő* Kossuth-díjas festőművészt, a Hevesi Sándor téri Nemzeti Színház előcsarnokában elhelyezett márványmozaik kompozíciójáért.

KÖNYVEK

Antal Kampis.
KUNST IN UNGARN
Corvina Verlag 1966.

A könyv felöleli a Honfoglalástól napjainkig a magyar művészet történetét, összefoglalva tizenegy évszázad anyagát. Bevezető fejezete az államalapításig tárgyalja az emlékeket, tehát a X. század végéig, s ebben a legjelentősebb, művészetileg is értékelhető leletek alapján foglalkozik azzal a motívumanyaggal, mely a későbbi időben sajátosan hazai formakincset alakít. Emellett rámutat arra a kulturális hagyatékra is, amelyet honfoglalóink találtak itt — a római, avar, ókeresztény és szláv emlékekre, — mint amelyek természetesen befolyásolták a települések kialakulását és a helyi művészeti élet megindulását.

E rövid ismertetésen belül nem foglalkozhatunk részletesen a könyvvel, csupán két korszakát kívánjuk érinteni: a középkori és a XX. századi fejezetét.

A középkori művészet összefoglalásában szerzőnek, a terjedelem miatt, igen komoly feladatot kellett megoldania. Egyrészt foglalkoznia kellett történelmünk jelentősebb egyéniségeivel, társadalmunk alakulásával, a feudalizmus kibontakozásával, azokkal a történelmi eseményekkel, melyek befolyásolták az itteni művészeti élet alakulását. Mind olyan kérdések, amelyek szinte alig ismertek a külföldi olvasó előtt, márpedig ezek nélkül nem érthető meg a művészet itteni fejlődésében megmutatkozó specifikum. Továbbmenőleg rá kellett mutatnia azokra a kulturális, művészeti kapcsolatokra, amelyek külföld felé kötötték össze a kibontakozó magyar középkort; német, olasz, bizánci kapcsolatok, a francia művészet termékeny hatása. A nyugati nagy középkori mozgalmak befolyása a magyar kulturális élet alakulására, a bencések, ciszterek építőtevékenységének hazai eredményei, stb. Mindezek ismeretében kellett az emlékanyaggal foglalkoznia úgy, hogy az itt alakult legjelentősebb építőműhelyek, művészeti iskolák tevékenységét és sajátságait megvilágítva ismertesse a korszak művészettörténetét.

Ez a sokrétű és hatalmas feladat természetesen arra kényszerítette szerzőt, hogy a középkori magyar művészet legáltalánosabb vonásait és a jelentősebb emlékeket érintse kissé részletesebben és a többi anyagot csupán ezek köré csoportosítva említse meg. Ez a módszer elsősorban az első századok művészetét szűkíti le. Így a XI. századból a székesfehérvári és kalocsai székesegyház mellett a feldolgozáshoz legtöbbet nyújtó pécsi anyaggal foglalkozik, és zárja a kort a feldebrői és tihanyi emlékekkel.

A tanulmány metodikai problémáját abban látjuk, hogy bármennyire szegény is a megmaradt anyag, a legújabb kutatások alapján tudjuk, hogy ez nem ad hű képet arról, ami valóban volt. Példának említjük a század világi építkezéseiből I. István esztergomi palotáját, amelyről éppen a most folyó ásatások mutatják ki, hogy közép-európai viszonylatban is az egyik legnagyobb arányú várépítkezése volt a kornak. Vagy az ország délkeleti részén végzett feltárások és terepbejárások azt bizonyítják, hogy ez az összefoglalásokban eddig soha nem értékelt terület gazdag építészeti központja volt a középkori Magyarországnak. A régészeti és műemléki feltárások éppen az első századok eddigi szűk ismeretanyagát gazdagítják meglepő módon és így lehetőséget adnak arra, hogy művészetünk legkorábbi időszakát szélesebben és új szempontok szerint értékeljük.

Amit hiányolunk a könyvben, azt tulajdonképpen nem vethetjük szerző szemére. A középkori magyar művészet összefoglalását más értékelésben megírni, mint ahogy Kampis tette, mindaddig nincs mód, amíg az utóbbi évek régészeti eredményeinek teljesebb publikálása meg nem történik, amíg ezek alapján részletmonografiák — akár területenként, akár korszakonként — művészettörténészeink feldolgozásában meg nem jelennek. Hiába szélesedett ki az utóbbi évtizedben a középkori kutatás, ha ez csak az anyaggyűjtést erősítette meg és részletfeldolgozásokkal nem tud új szempontot adni az összefoglaló értékeléshez.

Amíg ez meg nem oldódik, ellentmondásban marad a kutatás és az értékelés. Ez utóbbiban nem léptünk tovább a húsz év előttinél. Legfeljebb korrigáltuk a régi összefoglalások adatait, vagy kiegészítettük azokat, de új alapokra még nem helyeztük. Állításaink megbízhatóbbak lettek, adataink megszaporodtak, de azokkal a fehér foltokkal, amelyeket a legújabb kutatások adatszerűen kitöltöttek, még nem tudunk mit kezdeni összefoglalásainkban.

A középkorral foglalkozva külön kiemeljük a könyvből azt, ahogy szerző a művészeti emlékeken keresztül a polgárság és ezzel együtt a városok kialakulásának folyamatát bemutatja. Rámutat arra, hogy a gótika, az európai fejlődéshez hasonlóan nálunk is hosszú időre meghatározta a városképet. E kor másik jelentős építészeti problémája, amit a könyv érdeme szerint tárgyal is, a XIV—XV. századi vár- és palotaépítészet. E jelentős művészeti anyag szinte kivétel nélkül csak romokban maradt ránk, pedig nem egy ezek közül az egyetemes művészettörténetnek is része volt.

A középkornál felvetett problémánkkal szemben a legújabb kor tárgyalásánál azt tapasztaljuk, hogy a részfeldolgozások új összefüggéseket és értékeléseket hoztak a XX. század művészetének összefoglalásánál. Így kap pl. Nagybányával egyenlő hangsúlyt a Nyolcak művészete és az Alföldi iskola, vagy így gazdagszik az összefoglalásban külön is kiemelendő művészegyéniségek száma. Természetesen más módszert kíván a középkori és századunk művészetének bemutatása, de a probiéma mindkét részen azonos abban, hogy az adatoknak feleljen meg az értékelés. S míg ez ma még nagyon sok okból nem megoldott a régi művészetben, addig a modern anyag a feldolgozás szempontjaiban is tudott újat adni. Ezt az eredményt bizonyos mértékig a számos publikált részfeldolgozás, a sorozatban megjelent monografiák eredményezték. E fejezetben szerző gazdagon ismerteti a különböző irányzatokat és közösségeket, s szinte napjainkig követhetjük művészetünk modern alakulását az egyes művészek munkásságának ismertetésén keresztül. Tanulmányában a modern magyar művészet nemcsak helyet kap az egyetemes fejlődésben, hanem világosan megfogalmazódnak azok a sajátosságok, amelyek meghatározzák speciális értékeit és alakulását.

Dávid Katalin

Markova Valéria:
VENECIANOV
A művészet kiskönyvtára 3. Corvina 1966.

Másfél évtizeddel ezelőtt ismertük meg Zaharkát, az orosz parasztgyereket — Ék Sándor: A 19. század nagy orosz realista festői című művének színes borítójaként. Felszabadulásunk óta Venecianov sok más képével is találkoztunk, s mind mélyebben férkőzött be szívünkbe a múlt század elejének e megkapóan bensőséges festő-lírikusa. A művészről magáról azonban keveset mondtak el a róla eddig magyar nyelven megjelent kisterjedelmű ismertetések. Örömmel fogadtuk ezért a Corvina ötven képpel illusztrált kötetét, a monográfiát, melyből sok mindent megtudtunk a viszonylag későn kiforrott festő kereséseiről, erről a látszólag ellentmondásos művészi pályáról, melyen maróan szatirikus rézkarcok és visszafogott

Simon Béla

66. Szőlőhegy, 1964, olajf. 115 x 110
67. A Mecsek Lussánda, 1964, olaj, 120 x 90
68. Szlamol, 1964, olaj, 90 x 70
69. Szentmártoni utca (Reprod.), 1962, olaj, 50 x 70.

Dunántúli Képzőművének Kiállítása, Herszeid, Kat. összeáll. Sarzadiné Hárs Éva, Kaposvár 1965.

44-45

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

Simon Béla

1968 [illegible] 31

1021

Pécsiek kiállításai

Több pécsi képzőművész kiállítása nyílt, illetve nyílik meg ezekben a hetekben országszerte. Az elmúlt héten — május 24-én, pénteken — Budapesten a Magyar Építőművészek Szövetségének székházában Bizse Jánosné, Zs. Kovács Diana faliszőnyegeinek kiállítása nyílt meg. A nagy érdeklődéstől kísért megnyitón Major Máté akadémikus, egyetemi tanár mondott megnyitó beszédet.

A kaposvári Rippl-Rónai Múzeum, — igazgatójának, Takáts Gyulának kezdeményezésére — pécsi és kaposvári festőművészek grafikáiból rendez kiállítást a múzeum kiállítóhelyiségében. A meghívásos alapon rendezett kiállításra 10 pécsi művész küldte el alkotásait. Az ünnepélyes megnyitót dr. Kanyar József, a Hazafias Népfront kaposvári Bizottságának elnöke mondja június 2-án, vasárnap délelőtt 11 órakor.

A jövő héten Nagykanizsán a Képcsarnok Egry József-termében Simon Béla pécsi festőművész és Németh János zalaegerszegi szobrász-művész közös kiállítása nyílik meg. A tervek szerint a kiállítás anyagát majd Pécsett is bemutatják.

★

egy váratlanul
kőzettömb halálr
ta Nagy Albert
vájárt. A balese
ményeivel kapcs
vizsgálat megind

Művek
hogy
ségessé-
és kö-
ükséges
javaslat
kezdték,
adályok

Az export és nuszna

Az emberek vérévé vált a precíz munka
Megtakarítható percek

Az export meglehetősen ké-
gató mondja, az export egyik

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

1968 JUN 7

Simon Béla

Kettős kiállítás Nagykanizsán

Tegnap délután 5 órakor Nagykanizsán, a Képcsarnok Vállalat [illegible] József termében megnyílt Németh János kerámikusművész és Simon Béla festőművész közös kiállítása. A tárlatot a megjelent népes közönségnek Kiss Gyula, a megyei tanács vb elnökhelyettese adta át. Megnyitójában ismertette az alkotásaival mind több elismerést szerző zalaegerszegi kerámikusművész és a Magyar Képzőművészeti Szövetség Dél-dunántúli Területi Szervezete titkárának, Simon Béla pécsi festőművésznek az életútját, majd méltatta a két alkotó munkásságát.

A két hétig nyitva tartó kettős kiállításon Németh János 30 kerámiáját — használati és dísztárgyait —, valamint Simon Béla akvarelljeit — tájképeit és néhány alakos kompozícióját — láthatják a tárlatlátogatók. A kiállítás méltatására a későbbiekben még visszatérünk.

Korm. sz. ...
1961. évi 15. sz. tvr. 7.
pontját — mely szer
nincs községrendezési
útépítés, bővítés céljára
is kisajátítható a jelzet
let — ellenszolgáltatás
Hát ennyire jutottak
bi már a helyi tanács
lenne, ha nem nyugodo
na bele a korábbi rendeletbe.

M. F.

s könnyű súlya miatt sz
(M

Mit eg... a bébi? — Főzőcske a várószobá

csadás kism

Őt követően *dr. Bakán Tibor* szülészorvos szól a leendő szülő nőkhöz. Nem is nevezhető előadásnak, amit mond, inkább közvetlen beszélgetésnek.

— *Nem kell félni a szülés-*

Simon Béla

festő, n. 1910 Fogarason. Tanulmanyait a Kolozsvári és Bp.-i képz. Főisk. vegyi. 1936-ban Szőnyi I. hövendére. 1938-ban 1939-ben pályázatokon díjat nyert. 1945-től Barajában él, 1951-től Pécsett. Önálló kiállításai ~~Kapo~~ 1938 Kaposvár, 1941 Bp., 1951-53 között több ízben Pécsett. 1964-ben elnyerte a Banya meggi művészeti nagy díjat. Művei a Magy. Nemz. Gal., Janus Pannonius Mus. és Kül földi mus.

Dunántúli képzőművészek kiállítási, Szekmád, Szmeáll, Sarladiné Hárs Éva, Kaposvár 1965. 44.

Simon Béla

Kiemelik „Pintrik a toronnyal" c. képét, portréi közül „M. né, a nejmüvészet mestere", a „Néva parti lány, az „Önarckép" címűt.

Művek jegyzéke

Barombindvar, 1938, akv., 45×55 cm.
Karatérő csorda 1939, „ 30×40 –

Kelle Sándor, Simon Béla, Soltra Elemér festőm., Fekete János szobrász műv. kiáll., 1959. kat. bev. Csek Miklós.

Simon Béla

Dunánt

ÚJ ÉV – GAZD

SIMON BÉLA 1021

festőművész

A naptári év csak körülbelül határolja az ember terveit. Számomra ez az év mindenesetre egy könnyebbséggel kezdődött: a nemrég megtartott tisztújító közgyűlésen Martyn Ferencet választottuk meg a Déldunántúli Területi Szervezet titkárává. Én, ha jól összeszámolom, a területi szervezetben hét esztendőn át voltam megyei, majd területi titkár. Annak ellenére, hogy nagy kedvvel végeztem ezt a munkát, mégsem bánom, hogy most több időm marad tulajdonképpeni feladatomra, a festésre. A közügyektől egyébként nem válok meg egészen, hiszen tagja maradtam a fontos ügyekben döntő konzultatív bizottságnak.

A művészeti gimnáziumban meglévő munkám mellett szeretnék most már kissé intenzivebben készülni gyűjteményes kiállításomra, amelyet jövőre szeretnék megrendezni — tudniillik 1970-ben töltöm be hatvanadik életévemet. Szeretném, ha majd ez a kiállítás egész ouevre-met felölelné, ha csak jelzésszerűen is. Nekifogok ez idén néhány nagyobb tervem megvalósításának. Rengeteg vázlatom van, amit szeretnék képpé formálni. Egyik nagyobb kompozícióm címe A gabonás lesz, a másiké Nyári tábor, ezt a Grétz-pusztán készített vázlatok alapján festem. Két éve jártam a Bikali Állami Gazdaságban is, az ott készített vázlataimat is szeretném feldolgozni. Egyik kedvenc témám a szőlőhegy — ilyen terveim is vannak, két nagyobb kompozícióra készülök, egyik a Göntért, a másik Szársomlyót ábrázolja.

Azt hiszem, minden művész arra törekszik, hogy kialakítsa a maga arculatát, azt a világot, ami sajátosan az övé — s ez nem is túl könnyű feladat a mai, rohamosan változó és fejlődő pikturában. Mindamellett, úgy érzem, hű maradok továbbra is választott kedves tárgykörömhöz, a faluhoz, még ha újabban izgat is a város, a mecseki táj, a pécsi bányavidék; az épülő házak és régi zegzugos utcácskák jellegzetes kontrasztja. Másfelől egész életemben az ember érdekelt, a tájat, mint az ember környezetét fogtam fel, s ezen túl az emberábrázolásban mindvégig a Magvető és az Anya két nagy témaköre közt oszlott meg az érdeklődésem. Ebben a szellemben szeretném folytatni ez idén is a munkát.

...s László: Dóm téri lépcsők

...UTÁN

tennem, az eddigi munkájával meg vagyunk elégedve, a viselkedésére sincs semmi panasz. Egyébként már nem a munkásszálláson lakik, elvett egy özvegyasszonyt, aki ismerte a családot még azelőttről...

A BESZÉLGETÉS

— Én annak előtte nem jártam iskolába, írni-olvasni sem tudtam, nagyon röviden láttam a világot. Hét osztályt tettem le a börtönben, minden másnap mentünk az órákra, munka után. Szeptembertől szeretném elvégezni a nyolcadikat is.

— A börtönparancsnokság nagyon jó véleményt adott magáról.

— Szeretek dolgozni, nem voltam csavargó soha, azért is kaphattam asszonyt ezen a környéken, ahol korábban tizenkét évig éltünk. Benn a börtönben sem vártam, hogy ösztökéljenek. Ha befejeztem, amit rám bíztak, kerestem magamnak másik munkát. És

M

AZ

Férfitársa... szememre vádem min... nem a fér... zatlanul ass... de a cikke... kielégíti a

Eddig me... szontalan él... nem volt se... baj, gyakran... magam rossz... új év kezde... ja az ember... marad mögö... radandóbb", ... római költő... nekiálltam... Sajna rájött... késtem, de... volna, azt... nem fogadh...

A baj csal... eddig nem ... a területet,... kodhatnék... frakkjába.

Az, hogy... mit, számba... gendás ügye... hetetlenné t...

Ugyanebbe... tartozik az... kapcsolatos... Ezen a téren... a halhatatla... tatna, hane... olyan helyet... ne járt vol...

Az írás?... írnak, mint...

Pedig a... nem kell oly... Szerencse és... van a közép... re nyúzott... lamit beleej... megírta a... metriai kup...

minden vízl... a súlyából... mint amenn... kiszorított...

1969 JUL
Vigilia 1969 VII-8.

behódolás) csakúgy, mint a „La cantatrice chauve" (A kopasz énekesnő) valójában lefordíthatatlan nyelvi bravúrokból épített abszurd dráma: rendkívül élvezte a játék elragadó humorát az egész együttes, melyből Legeza Ilona Mme Martin szerepében különösen jól eltalálta a ionescói hangot; s ez a színpadról sugárzó játékos humor valósággal fölvillanyozta a nézőteret.

A Pinceszínház előadásában is a névtelenségben maradó együttest illeti dicséret, ezek a többnyire középiskolás, ifjú szinjátszók meleg, közvetlen hangulatú előadást teremtettek.

PÁLYI ANDRÁS

1027

KÉPZŐMŰVÉSZET

A Nemzeti Galériában májusban a *pécsi és Baranya megyei képző- és iparművészek tárlatát* láthattuk.

A nagyobb anyaggal szereplő művészek közül *Simon Béla* és *Kelle Sándor* középerű munkái érdeklődésünket kevéssé tudták felkelteni. Kelle kollekciójából mindössze a „Tűzes barázdák" emelkedett ki vehemens kolorizmusával —, Simon dolgai közül pedig egy-két tusrajz. *Horváth Olivér* és *Platthy György* többkevesebb ízléssel hozzák létre munkáikat, amelyek lakásdísznek megfelelnek, de *nem műalkotások*. „Képet csinálni csak akkor lehet, ha belülről jön a gondolat...", — mondotta egyízben Süli András, a két háború közötti magyar „vasárnapi" festők legkiválóbbja. Sajnos, amikor Platthy és Horváth Olivér képeit nézzük, nem érezzük annak a mozzanatnak a jelenlétét, amelyet Süli a maga egyszerű — de tömör és találó — szavaival „belülről jövő gondolat"-nak nevezett.

A nemrégiben elhunyt *Gábor Jenő* a 20-as évek modernizmusa szellemében festette meg „Matrózbár Le Havre-ban" és „Párizsi utcabál, 1927" című munkáit; e képek fölött kissé eljártak az évtizedek. Sokkal időtállóbb a „Zenélő társaság" című Gábor Jenő-metszet, amely azt árulja el, hogy — munkássága későbbi szakaszában — a pécsi festő jól sáfárkodott a *Nyolcak* és az „aktivisták" művészi örökségével.

A hetven esztendős *Martyn Ferenc* több tucat munkával szerepelt. A képek ugyan a művész különböző alkotói periódusaiból valók, mégsem vagyunk meggyőződve a válogatás teljesen szerencsés voltáról. Így is nyilvánvaló azonban, hogy az idős mester jelentős és markáns művészi egyéniség. A kiállított Martyn-művek közül különösen a „Kakas" című színpompás, dekoratív, „fél-absztrakt" kép, a „Fekete szerkezet" című kompozíció és a két rajz (katalógusszámuk 215. és 216.) nyújtott maradandó élményt.

Ugyancsak számos mű ad tájékoztatást *Bizse János* munkásságáról. Bizse piktúrája kultúrált, de nem teljesen önálló arculatú —, munkáit túl szoros szálak fűzik mestere: Martyn stílusához. A tárlaton látott képei közül drapp, sárga és fekete színfoltokból felépített „Csendélet"-e vált ki.

A kiállítás legörvendetesebb meglepetése *Soltra Elemér* három nagyméretű — erővel, lendülettel teli — munkája volt („Faragóbak", „Baranyai táj", „Öreg bánya"). A címek természetelvű képeket sejtetnek valójában azonban nonfiguratív alkotásokat lát maga előtt a néző. Soltra negyedik nagy vászna, a „Víz és kő" kevésbé dinamikus munka ugyan, de sok festői érték van ebben is.

Míg Martyn (és a nyomdokain haladó Bizse) az avantgarde művészetnek egy megállapodottabb válfaját műveli (a 30-as évekbeli párizsi *Abstraction-Création* csoport szellemét ápolva), addig *Lantos Ferenc* az izgalmas és szakadatlan kísérletezések embere. E kísérletek máris jelentős eredményekhez vezettek; elsősorban „A kör, a négyzet és a fekete Nap" című gazdag felületű festményre, a „Ritmusok" című grafikára és a művész két faliszőnyegére gondolunk.

A tárlat iparművészeti tárgyai közül *Zs. Kovács Diana* falikárpitjait („Népművészet", „Csillag-szimbólumok", „Dél-Baranya") illeti az elsőség. A kiállítás legtalentumosabb szobrásza *Bócz Gyula*, akinek művészete — a jelenlegi Moore —, Borsos Miklós — és Gádor István-hatások levetkőzése esetén — sok reményre jogosít.

gatókönyvéhez" lényegileg nem tudott a rendező Fodor Tamás sem többletet adni, ahogy Ruszt József rendező sem Halász Péter a „Pokol nyolcadik köre" című művéhez vagy José Triana „Gyilkosok éjszakája" című darabjához.

Tehát tévúton járna az Egyetemi Színpad? Elhamarkodott és igazságtalan lenne ezt így kijelentenünk. Hisz nyilvánvaló, hogy reálisan létező problémákkal küzködnek, mai színházat akarnak teremteni, s arról beszélnek, ami „a levegőben van". S itt hadd térjünk ki a Pinceszínház legfrisebb produkciójára is, melyet „Függöny fel! — Játék a játékról" címmel állított össze Mezei Éva. Mezei is lényegileg arról kíván beszélni, hogyan született meg az új színház, többé-kevésbé szellemes összekötő szöveggel, jellemző drámarészletekkel, neves rendezők egymás mellé vágott idézeteivel kalauzolva a nézőt — hogy csak néhány nevet említsünk — Shakespeare, Beaumarchais és Molière színházától Reinhardton és Hevesin át Barrault-ig és Grotowskiig. S bár ez az egész színház „középiskolás fokon" működik (jegyeit többnyire a középiskolai közönségszervezők adják el), még ilyen ismeretterjesztő szinten is alapvető tévedésnek tűnik, hogy Grotowski színházát Illés Endre T r i s z t á n j á v a l illusztrálja. Alapvető tévedés, mert ez semmi másra nem nyújt lehetőséget Mezeinek, mint hogy Grotowski színpad nélküli puritán színházáról valamiféle esztétikai jellemzést adjon. Holott, mint fentebb mondottuk, a „kegyetlen színház" jelentősége nem az, hogy egy új irányzat tűnt fel a modern színikultúrában, hanem az, hogy e rendezők a színjátszás belső, metodikai-technikai megújítására törekednek.

Ruszt József is mintha csak az esztétikát venné át mintaképeitől, ami ugyanakkor visszaüt az előadás művészi színvonalára. Hisz olyan esztétikát alkalmazni amatőr együttesre, mely egy, az átlagosnál nagyobb technikai felkészültséggel rendelkező színház munkájában született meg, csak visszás eredményt szülhet. Ma úgy tűnik, a színművészet öntörvényei lázadnak az ellen, hogy a színházat az írott szó, az irodadon június elején vendégszerepelt University of Kansas Theatre diákszínház jó példát nyújtott arra, hogyan teremthetnek működvelő színészek is „kegyetlen színházat". Ők mindenekelőtt Meyerhold biomechanikájából merítettek, s ebből valóban sikerült gyakorlati, technikai módszert is kidolgozniok. Egyszerű tornagyakorlatokat építettek előadásukba, s tanár-diák paródiájuk — Doug Wasson szellemes játéka — ugyancsak olyan fizikai cselekvéssorra épült, mely adekvát volt a színészek technikai felkészültségével. Nem idegen esztétikát vettek tehát magukra, hanem saját képességeiknek megfelelő technikájuk teremtette meg saját esztétikájukat. S így ez a rendkívül friss levegőjű színházi este egyszerre nyújtotta a játékba belefeledkezés tiszta önfeledtségét s keltett maradéktalanul modern színházi élményt.

Az amerikai egyetemi színjátszók vendégszereplése talán a magyar egyetemi színjátszás vezetőit is elgondolkoztatja: nem kellene-e mélyebben, inkább a lényegre koncentrálva és megfelelő formában keresni annak az útnak a folytatását, melyre az Egyetemi Színpad a „Pokol nyolcadik köré"-vel lépett?

Végül hadd szóljunk néhány szót a már említett előadások még nem említett erényeiről. Az University of Kansas Theatre „Az amerikai álom kaleidoszkópja" címmel részleteket mutatott be Steinbeck és Miller darabjaiból, majd Albee „Az amerikai álom" című egyfelvonásosát adták elő, jól tudva, mikor mire képesek, s mi az, amire már csak utalhatnak. S ezért keltette egyértelműen a tiszta, harmonikusan megkomponált színház élményét, melybe szervesen illeszkedtek be Valda Aviks és Judy Howell Levitt gitár- és énekszámai, s velük együtt Cherie Shuck, Doug Wasson, Bruce Levitt, Jerry Koellsted szinte minden szerepükben igen jók voltak. A két groteszk közül Vágó Péter „Rampá"-jával foglalkoztunk fentebb; Bálint István és Donáth Péter „Náthán és Tibold"-ja külön dicséretet érdemel. E naiv és kedves játék valamikor a reformáció századában játszódhat, s a darab szerzői a két halálraítélt diák-csirkefogó szájába könnyed, de filozófiailag egyre súlyosodó dialógusokat adnak: a két címszerepet alakító Jordán Tamás és Répássy András játékához Marton László értő rendezése teremt atmoszférát.

Igazi élmény volt az ELTE Francia Színjátszó Körének előadásában franciául bemutatott két Ionesco-darab is: „Jacques ou la soumission" (Jakab, avagy a

SIMON BÉLA: Ünnep (olaj)

RÉTFALVI SÁNDOR: Csertetői sortűz (rézdomborítás)

Simon Béla

„Ünnep" /olaj/. Repr.

– " – c. művével résztvett a magyar képzőművészek Délkunántúli szervezetének felszabadulásunk 25. évfordulójára rendezett kiállításán

Hárs Éva: képzőművészeti szeregsem le. Lelenkov, Pécs 1970. IV. 340-341.

Simon Béla

művével szerepel a pécs-baranyai

Tepzőművészek társlatán a Nemzeti

Galériában

Magyar Nemzet

1969 május 4

Simon Béla

Mecsek enkrázda

Fák alatt az művei emlitve

– Pécsi és Baranya megyei képzőművészet kiállítása

a Nemzeti Galériában –

Olyvar Nemzet

1969 május 13

Simon Béla

A pécsi Technika Házában

Liámitasa nyíret

Maggal Nemzet 1970 IX. 8 Gold.

Simon Béla

Cenzura – tus rajzokat állított ki a „Pécsi és komposvári grafika" c. kiállításon.

Mendöl Zsuzsa: Pécsi és komposvári grafika
Dunántúli Napló 1968 VII. 28.7.

Simon Béla

testő

kiállítása nyílt Nagykanizsán, az

Egyszerben.

Pécsi művén -

Dunántúli Napló 1968. VI 7. 4.

Simon Béla
grafikus.

Pécsi művén. „A pécsi és kaposvári grafika" c. kiáll.-on szerepelt.

Dunatúli Napló 1968 VII. 20-5.

Simon Béla

„Gyárudvar" Repr.

Dunántúli Napló 1968 X. 27-5.

Simon Béla

A Magyar Képzőmű. Szöv. Dél-du-
nántúli Területi Szervezetének titkára.
Sz. V. ban járt tanulmányúton

Dunántúli Napló 1968 ~~VIII~~ VIII. 19. 5

Simon Béla

Kiállítása nyílott Pécsett.

P Szőnyi István pécsi tanítványa
Pestmegyei Hírlap, Bp. 1970. sep. 16.
4. l.

Simon Béla, festő

1964-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megvásárolta a művésznek "Szőlőhegy/Göntér/"c. festményét. 224.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Simon Béla.

H. E.: Simon Béla. – Dunántúli Napló, 1967. aug. 27.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Írt. 1970. 1. sz. 68-107. l./

80. 1.

Simon Béla, festő

1959-ben a Művelődésügyi Miniszterium 15 festményt vásárolt meg, főleg helyi művészektől, a Pécsi Modern Magyar Képtár számára. Simontól két darabot. 222-23-old

Romváry Ferenc: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. 1967, Pécs, 1968

Simon Béla
festő

Fogaszon született, a kolozsvári képrőművészeti főiskolán kezdte tanulmányait 1928-ban. A pp-i főiskolára öntöndéjal ~~révén~~ került, a „Csapvető" révén. Itt Könyi István tanítványa.

1951-ban jött le Bucsuyába, Abrázentmártonban telepedett le. 7 évvel, kelőtt mert Pécsre

Dunántúli Napló: 1967. aug. 27.
U. E: Simon Béla

Simon Béla
festő
Pécsett dolgozik

Demmerbéli Napló, 1962. jul. 23
Megyei Kiállítás

Simon Béla

Gyümölcsszedők repr. olaj

Dél-dunántúli Képzőművészek
Kiállítása 1968 1969

Simon Béla

1. Gyümölcsszedők olaj 90x110
2. Baranyai dombok gouache 30x42
3. Fűzfák aquarell 30x43

Dél-dunántúli Képzőművészek
Kiállítása 1968 - 1969

Simon Béla

Ünnep c. olajfestményével (eml.) szerepel a Bakanya megyei felszabadulási pályázaton

Hárs Éva: Képzőművészeti szerepszemle

Jelenkor 1970 ápr. 341 old.

Simon Béla festő

Műtermi látogatást rendezvel) nála

N.N: Pécs Baranyai Múzeumi Hónap
Rendezvényei

Pécs 1969

Simon Béla

Farost intarziát készített a felszabadulási pályázatra.

H.E. Van jövője a farost intarziának

Dunántúli Napló, Pécs 1970. máj 17.

Simon Béla
grafikus

műnek nevezettek a baranyai ~~képzőművé~~
grafikusok Bp.-i kiállítása a Dürer
-teremben

Rózsa Gyula: Baranyai grafikusok...
Dunántúli Napló 1966. okt. 9. 5.

Simon Béla

„Vörös fák" című műve látható a budapesti Kunváry magán gyűjteménybem.

-- bozóky -: A private collection in Budapest; Daily News, Budapest, 1969. jan: 14

6 l.-

M.D.K.

Simon Béla

"Biztos kvalitásu, égő vörös szinekben pompázó expresszionista képei"-t kiemeli Pernecz-ky Géza: "Két kiállitás" c. beszámolójában. A tárlatot a Nemzeti Galériában rendezték, s a Baranya-megyei képzőmüvészek alkotásait mutatták be.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. május 24.
XIII. évf. 21. sz. 9. lap

Simon Béla

Ünnep c. olajképe 7000 ft-os díjat kapott a Balaton megyei pályázaton (emb.)

N. N.: A felszabadulási művészeti pályázat eredménye

Dunántúli Napló 1970 IV. 4

Simon Béla festő

Pécsett él

Pécs-Bakanyai:

N.N.: A Múzeumi hónap rendezvényei. 1969 okt.

1) Simon Béla
festő

Pécs és Baranya megye képzőművészeinek kiállításán szerepelt, a Nemzeti Galériában.

Fogarason született, Kolozsvárt és Pesten tanult. Kezdetben gy. Szabó Bélával és Szervátiusszal állított ki.

Később a baranyai szentmártonba került, M. Kiss Pál: Hazai kiállítások Látókatár, 1969 VII - VIII. 740.

2) Simon Béla
festő

majd Pécsen telepedett le.
Művei: „Szentmártoni utca"; „Szentmártoni udvar"; „Szőlőhegy"; „Zengővárkonyi országút"; „Mecsek csúcsáról" stb...

M. Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látóhatár, 1969 VII–VIII. 740.

Simon Béla

Simon Béla festőművén a magyar képzőművészet hövetője Dél-Dunántúli szervezete titkára. - Dunántúli Napló, 1966. jún. 3.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1969. 3.sz. 243-284. l./

257. l.

Simon Béla

Bozz József: Feladatunk a tömegek ízlésének formálása. Megalkuvás nélkül árnyalt Képzőművészetet! Beszélgetés Simon Bélával, a Magyar Képzőművészek Szövetsége Dél-Dunántúli Szervezetének titkárával. - Dunántúli Napló, 1966. júl. 18.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért.1969. 3.sz. 243-284.l./

264. l.

Simon Béla

Szerepel az alábbi tárlaton

Korogh Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában

Jelenkor 1969 VIII. sz. 723 oldi

Simon Béla

Említve

Hárs Éva: Jubileum és képzőmű-
vészet

Dunántúli Napló, Pécs 1970. ápr. 26

Simon Béla festő

Munkány díjat (II. fok.) kapott

N.N.: Művészeti díjasok

Délmagyarország 1971 IV. 3

Béla

hatalmas, vöröslevelű
ónia. Arról készült vázimat kezdtem megfesteni.
lyűgöző virág. Sajnos, az
r elszáradt, az eredeti
odell", de van otthon és
n az iskolában is... Egyóval a begónia az első, a
ásodik a mákos. A régi
nákoskertes képeim újabb
változatai lesznek ezek. Végül a harmadik virág, amit
feldolgozok, a pipacs.

Mi fűzi egybe ezeket a képeket?

— A színek és formák viszonyát sűrítem képekké. A „Gyönyörűséges virág" című képem, (egyike a sorozat elkészült darabjainak), olyan szintézise a mákoskertjeimnek, mintha egy kalotaszegi gazdag népi motívumot látnának... Egyáltalán: régi tervemhez jutok közelebb ezzel a sorozattal, azt remélem. Éltem románok, délszlávok és magyarok között, szín- és formavilláguk, népművészetük elraktározódott bennem, s már eddig is, önkéntelenül is, „kijöttek" belőlem festés közben. Most nemcsak ezt szeretném érzékeltetni a virág-képeken, hanem ezeknek a különféle táj- s ember-környezetből megmaradt képi emlékeknek valamilyen harmonikus szintézisét is adni... A peóniák talán a dunántúli tájat idézik leginkább, a mákosok szentmártoni délszláv emlékeket, a Gyönyörűséges virág például románt, és így tovább.

Más képek, kiállítások?

— Közben dolgozom még az ősszel elkezdett képeken is, például a Szársomlyó egyik részét, az úgynevezett Ördögszántást kezdtem festeni, ez még nincs kész. Néhány gondolatot rajzban is megvalósítok. Kiállítás? Pesten lesz kiállításom, de hogy mikor, azt még nem tudom. Lehet, hogy jövőre.

(h. c.)

Vincze Béla

nyugati szél. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 3—8 fok között.

ben terve
hívják a
ző nyom

HALLAMA ER

A könyvekben
képp származtatják
magukat egy kalan
embertől, Vijayotól,
Singa (Oroszlán) vo
a nagy uralkodó din
tette víztárolókkal e
termő országot, s ezé
neve köst Lanka sziget
lótusszal borított tavak
nak" is nevezték... S ho
nyi idegen nép tévedt ide,
nyire elragadott mindenk
dék, amelyet a Biblia-beli P
csomnak is tartanak... Nagy
ragadtatásukban gyarmatosító
Ceylont a portugálok, spanyo
hollandok és végül az angolok
A javarészt buddhista népet —
buddhistákra szelídség, bé szere
tet, a virágkultusz jellemző sok más
közt — nem volt nehéz telcaggatni
a különböző civilizációk termékei-

Min dolgozik?

Simon B

Min dolgozhat egy festő? egy
Természetesen fest. Hogy begó
mit fest, arról Simon Béla lata
többnyire — s ezúttal is — Le
így beszél: má
— Rengeteg tervem van, „m
az lenne a jó, ha mindet va
meg tudnám festeni. Most sz
mindenesetre egy sorozaton n
dolgozom.
Mégpedig?
— A „Peónia-sorozat" ké-
peit egészítem ki. Meglévő
vázlataimat teszem át olaj-
ba, és végeredményben ösz-
szesen tíz képet szeretnék
elkészíteni a növényi világ-
ról, annak átlényegített „lel-
kéről".
Tudjuk, hogy Simon Bél
kedves témái közé tartozna
a dús virágok, a növényze
tel sűrűn benőtt, élettől du
zadó tájak. De miről van
közelebbről a sorozatban?
— Volt a műtermem

MDK

Simon Béla, grafikus

Rajz:

Repr

— : Rajz

852.

JELENKOR, Pécs. 1970. szeptember XIII/9.

MDK

Simon Béla, grafikus

Rajz:

Rajz

—: Rajz

846.

JELENKOR, Pécs. 1970. szeptember XIII/9.

Simon Béla, grafikus

MDK

Rajz:

Repa

— : Rajz

844. o.

JELENKOR, Pécs. 1970. szeptember XIII/9.

Simon Béla, grafikus

MDK

Rajz

Repr

— : Rajz

830. o.

JELENKOR, Pécs. 1970. szeptember

XIII/9.

MDK

Simon Béla, Jenő

Szept. 11-én nyílt meg Pécsett
a Technika Házában kiállítása.

— : A Jelenkor krónikája 960. o.

JELENKOR, Pécs. 1970. október XIII/10.

Simon Béla, grafikus

MDK

Rajz
(Badacsony, 1970)

: Repr.

— : Rajz

Címoldal
Borító 1. o.

JELENKOR, Pécs. 1970. szeptember

XIII/9

MDK

Simon Béla, grafikus

Rajz:

Repr

– : Rajz Borító 2.

JELENKOR, Pécs. 1970. szeptember XIII/9.

MDK

Simon Béla, grafikus

Rajz:

Repr

—: Rajz

Bronító: 3.

JELENKOR, Pécs. 1970. szeptember XIII/9.

Simon Béla, grafikus

MDK

Rajz:

Repr

— : Rajz

Borító: 4.

JELENKOR, Pécs. 1970. september

XIII/9.

MDK

Simon Béla, grafikus

Rajz:

Repr

— : Rajz

814. a.

JELENKOR, Pécs. 1970. szeptember XIII/9.

Simon Béla

Hárs Éva levelezője a kiállítás katalógusában.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

"Ünnep, II" (1970) rézv.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

"Gabonás, 1968-70" repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

"Falu végén, 1969." repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

"Reóniák" (1969.) repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

"Nyári tábor" (1968.) repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

"Nagy kukoricaföld, 1967"
vegyes

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

"Barátok, 1965." repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Hava, 1970. sept.

Simon Lek

Simon Lek, Forschungsstelle Stille,
Tec, Technische Hsch, 1150 Wien

Simon Béla

"Cigánytemetés" (1959.) repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

"Regimultból, 1952." repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

"Fűrés, 1958" rézm.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. szept.

Simon Béla

"Torony alatt, 1957" repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Zelo

Simon Zelo Bobowski's Zeloites
Bob's Toothpick Hobo, 1970-Sept.

Simon Béla

"Akt tanulmány, 1954" repr.

Simon Béla fes tőrművész kállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

"Szentmártoni udvar, 1953"

vegy.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

"Magnető" (1946.) repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

"Arany csuporral, 1940"

repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjteménynek 1960-ban megnyilt, bővitett kiállitásán szereplő müvek jegyzéke:
SIMON BÉLA: "Csendélet". Papir, vizfestmény. 30X38.5 cm. Jelzés, jobbról kivül: Simon B. Ltsz: 61.76. 187. old

SARKADINÉ, HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. Pécs, 1962

Simon Béla

"Pásztor, 1938." rézm.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. szept.

Simon Béla

"Önarckép II." rézm.

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, technika Háza, 1970. sept.
2. old.

Simon Béla

"Fal alatt, 1966" repr.
(címlaprép)

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Anyja II., 1967.
rajz, 29 x 31
Fabrika, 1969.
rajz, 45 x 36

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Fák, 1967
rajz, 29x31
Szimbólusszerűek II., 1967.
rajz, 29x31

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Anya, 1967
rajz, 29x31

Erstörészlet, 1967
rajz, 29x31

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Sziklák I., II., 1967
rajz, 29×21
Pécsvárosti táj, 1967
rajz, 29×31

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Szümölcsszestől, 1966.
rajz, 21×32
Balaton, 1966.
rajz, 29×31

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Szentmártoni utca, 1966
vegyes, 22×21

Szentegyház, 1966.
vegyes, 22×21

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. szept.

Simon Béla
Siófokhegy, 1964.
rajz, 29 x 21
Fák alatt II., 1966.
rajz, 28 x 34

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Szentmártoni sorozat, 1951-1960
vegy, 24x18

Tej I., II., III., 1958x1960
vegy, 29x21

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Kapjoni sorozat 1936-1940
rajz, 24 x 18
Magvető, 1939.
rajz, 35 x 45

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Hárman, 1966.
akv. 22 x 18
Nagy kukoricaföld, 1967
akv. 30 x 34

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Baranyai táj, 1957.
akv. 45 x 30
Szigliget, 1964.
akv. 45 x 35

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Kerthen, 1957.
akv. 18 x 20

Napraforgó, 1957.
akv. 45 x 30

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Sokácok, 1952.

akv. 38x25

Csendélet, 1955.

akv. 35x45

Simon Béla fa tömüvés kiállítása

Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Önarckép, 1948
olv. 35 x 25

Priéshár, 1951.
olv. 35 x 45

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Magneto, 1946.
akv. 22 x 18

Reggel, 1948.
akv. 45 x 35

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Önarckép II. 1969.
gouache, 43x34
Falu végén, 1969
gouache, 25x35

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Öreg gesztenyefa, 1968.
gouache, 40 x 28

Fák, 1968.
gouache, 29 x 24

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Korsós csendélet, 1968.
gouache, 40×30
Karlot, 1968.
gouache, 30×42

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla
Fürjfal, 1968.
gouache, 30×40
Zengővárkonyi utcakép, 1968.
gouache, 35×40

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. szept.

Simon Béla

Pécsvárosti dój, 1967
gouache, 25 x 20
Kisushvar, 1967
gouache, 29 x 21

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Pitheus, 1962.
gouache, 30×40

Tsz-udvar, 1967
gouache, 30×40

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Kerthen, 1952.
gouache, 29 x 25
Tűrés, 1958
gouache, 30 x 40

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Tolo

Simon Tolo Kirjoituksia Hallituksen
Työ, Teollisuus Hitto, 1970. Arkit.

Simon Béla

Szőlőhegy, 1970.
olaj, 50 × 60

Fórum Múzeum, 1970.
olaj, 100 × 70

Simon Béla festőművészi kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. szept.

Simon Béla

Kriszti játékai, 1970.
olaj, 86 x 61

Ünnep II. 1970.
olaj, 130 x 110

Simon Béla festőművész kiállítás
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Pendrsoka (Jávorfa), 1969.
olaj, 80x60
Tálas, 1970.
olaj, 80x60

Simon Béla festőművész kiállítás
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Piros Sép Erzsébet, 1969.
olaj, 90 x 80

Önarckép, 1969.
olaj, 50 x 40

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Mecsetnástosst, 1969.
olaj, 85 x 60
Fabika, 1969.
olaj, 100 x 80

Simon Béla festőművésztiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Fehérkalapos (feleségem), 1969.
olaj, 60 x 50
Peóniák, 1969.
olaj, 100 x 70

Simon Béla festőművésztiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Koncert, 1969.
olaj, 90 x 70
Lejos hősi versnámai, 1969.
olaj, 100 x 80

Simon Béla festőművészeti kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Ünnep I. 1969.
olaj, 130×110.
Peonia, 1969.
olaj, 86 × 60

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Gabonás, 1968-70
olaj, 80 x 60
Névnap, 1969.
olaj, 100 x 122

Simon Béla festőművész hállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Nyári tábor, 1968.
olaj, 80x70

Ábrahámhegy, 1968-69.
olaj, 80x100

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Sziget, 1968
olaj, 80 x 60

Debreceni csendélet, 1968
olaj, 48 x 59

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Krisztia Rútnál, 1967
olaj, 80 x 100
Új Élet Tsz ustvara, 1967
olaj, 100 x 110

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Pettyes legény, 1965
olaj, 41x40

Zengővárkonyi asszonyok, 1965
olaj, 60x80

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Tola

Simon Tola (b. Helsinki, 1940)
Tola, Teollinen Helsinki, 1940, sept.

Simon Béla

Mecsek csúcsa, 1965
olaj, 75 x 120
Barátok, 1965
olaj, 80 x 100

Simon Béla festőművészkiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Szőlőhegy, 1962
olaj, 80 x 100
Balatonmáj, 1963
olaj, 50 x 60

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. szept.

Simon Béla

Cigánytemetés, 1959-1968
olaj, 110 x 130
Katangsónó, 1962
olaj, 80 x 70

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Cigányfej, 1957
olaj, 50 x 40
Mákoskert, 1959
olaj, 50 x 70

Simon Béla festőművészkiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Csendélet, 1955
olaj, 80×100

Torony alatt, 1957
olaj, 50×60

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Híre, 1970. sept.

Simon Béla

Szentmártoni ustvor, 1953
olaj, 57 x 75
Sokac menyecske, 1954
olaj, 80 x 100

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Szentmártoni utca, 1952
olaj, 67 x 77

Megindulták, 1952-1960
olaj, 97 x 100

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla

Kalapos önarckép, 1943.
olaj 51 x 40

Önarckép, 1948
olaj, 50 x 60

Simon Béla festőművész kiállítása
Pécs, Technika Háza, 1970. sept.

Simon Béla.
Simon Béla
festő.

A magyar expressionizmus képviselője Holló László mellett Simon Béla, Ugyanakkor delhelet - europai expresszionista is.

Angyal Endre: A hatvanéves Simon Béla
Müvészet 197o december - 31 lap

Simon Béla
festő

A bananyai Alsó szentmártonban festette a „Megindultaz", a „Sorac mengecske", a „Cigánytemetés" c. képeit 1950-1960 között.

Angyal Endre: A hatvanéves Simon Béla
Müvészet 197o december - 31 lap

Simon Béla
festő

1950-1960 között a baranyai Alsó-
szentmártonba ment. Ebbe a
faluba cigány és délszláv folklór
mélységeibe merülhetett el a művész

Angyal Endre: A hatvanéves Simon Béla
Müvészet 197o december - 31 lap

Simon Béla
festő -

1910 december 15 én Fogarason
született a művész. A kolozsvári
Akadémián tanult magyar és
roman mesterek vezetésével.
majd Bud apestett szolgálni nő vendéralett

Angyal Endre: A hatvanéves Simon Béla
Művészet 1970 december - 31 lap

Simon Béla
festő-

Pasztellje közül a kiállításon szerepeltek a „Falmégén" c. mű, a „Kisudvar", „Forgarason", a „Tengő varhonyi udvar"

Angyal Endre: a hatvanéves Simon Béla
Müvészet 197o december - 31 lap

Simon Béla
festő

A pécsi kiállításán bemutatta
a „Szőlőhegy"-et, az „Abrahám-
hegy"-et, a „Piros Szép Erzsébet" et
a „Nevinap", a „Tálus"-t

Angyal Endre: a hatvanéves Simon Béla
Müvészet 197o december - 31 lap

Simon Béla
festő

Pécsi kiállításán bemutatta a „Peoniák", az „Ünnep" sorozat első és második darabját, a „Lajos bácsi szerszámai"-t, a „Gabonás"-t

Angyal Endre: a hatvanéves Simon Béla
Müvészet 197o december - 31 lap

Simon Béla
festő

Művészetét méltatták Solymár István,
Tüskés Tibor, Bárdosi Németh János, Bertha
Bulcsu, Lakner Ernő. Pécsi kiállítását
Solymár István nyitotta meg.

Angyal Endre: a hetvanéves Simon Béla
Művészet 1970 december - 31 lap

Simon Béla
festő

Művészetét méltatta Dutka Mária,
Ilárs Éva, Koczogh Ákos, László Gyula,
Wenneth Lajos, Perneczky Géza, Po-
gány Ó. Gábor, Romváry Ferenc és
Mingmások.

-Angyal Endre: A hatvanéves Simon Béla
Müvészet 197o december -31 lap

Simon Béla
festő

1969-ben a Magyar Nemzeti Galéria-
ban a Pécs és Baranya képzőművé-
szeinek tárlatán is nagy sikert aratott.

-Angyal Endre: A hatvanéves Simon Béla
Művészet 197o december -31 lap

Simon Béla
festő

Az erdélyi származású pécsi művész
művészetét Párizstól Pekingig ismerik
és tisztelik. Vendégkiállítása igazolja
hogy sor külföldi látogatja
meg a mestert és alkotásait.

-Angyal Endre: A hatvanéves Simon Béla
Művészet 1970 december -31 lap

Simon Béla
festő

(7 művén 60. születésnapját ünnepelték
1970 decemberében Pécsett a Tudomány és
Technika Házának nagytermében tartott
reprezentatív kiállításon.

-Angyal Endre: A hatvanéves Simon Béla
Művészet 1970 december -31 lap

Simon Béla
festő

„Ünnep a hos jegyben"
(repro)

Ongyal Endre: A hatvanéves Simon Béla
Művészet, 1970. december - 31 lap.

Simon Béla

festő

1960 óta a pécsi Művészeti Gimnázium tanára. Pécsi tárlata megnyitásán jelképszerűen a Pécsi Fúvós ötös Bartók Román tánczait adta elő.

Angyal Endre: A hatvanéves Simon Béla
Müvészet 197o december - 31 lap

Simon Béla
festő

Székely és román inspiráció után,
cigány és délszláv folklór elemek,
a bananyai magyarsággal, a
dunántuli tájjal találkozás ala-
kította ki bartoki szintérisét.

Angyal Endre: A hatvanéves Simon Béla
Müvészet 1970 december - 31 lap

Simon Béla

1903 OKT 27.

1021

SIMON BÉLA: GYÁRUDVAR

KAVABATA JASZUN

később elhantolták a testet, a sírások csodálkoztak, hogy került oda az a szinte fölismerhetetlenségig párás „üveg".

MÁSODIK FÉRJE nem tud a tükör kicserélésének történetéről. Ahhoz a régi tükörhöz tartozott még egy másik is, egy kicsi, kézitáskába való: hosszúkás, keskeny, összehajtható tükör. Nászútján szerette volna használni, de a nászút elmaradt. Akkor háború volt. Férje életében soha nem volt alkalma használni.

Ez az új házasság igazi nászúttal kezdődött. Régi kézitáskája már rég megpenészedett, újat vett helyette, amolyan tükröset.

Nászútjuk első napján férje szomorúan fogta meg kezét:

— Drágám, olyan kislányos

a közeli bokrokat. Látta holdat, látott mezei virágokat a tükrön át a vándormadarat is utat találtak hozzá. A tükör és a közvetített világ közti úton emberek sétálgattak, gyerekek játszadoztak.

Kjókót is elkápráztatta a tükörben látható világ sokszínűsége. Hiszen addig csak jelentéktelen része volt az a tükör a szépségápolásnak. S most, ez a kéztükör, mely azelőtt csak arra volt jó, hogy az ember hátulról megnézhette benne a saját fejét most a beteg számára a világot jelentette. Odaült a betegágyhoz, és mesélt — a tükörbeli világról. Lassanként ő is érezte, mint mosódik el a határ a tükörbeli és a valóságos világ között, a tükörbeli javára.

— Nézd, itt ezüstösen csillog az ég — mondta és hi-

Magyar Hirdető
SAJTÓÉ[illegible]LÓ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Dunántúli Napló

Simon Béla

Mecsek utrászda c. képe és
Fák alatt c. rajza (eml.) szerepel
az alábbi tárlatok

Horváth György: Pécsi és Baranya megyei
Képzőművészek kiállítása a
Nemzeti galériában

Magyar Nemzet 1969. V. 13

Simon Béla

A pécsi Kisgrafikai Barátok Köre-fennállásának tizedik evfordulója alkalmából-jubileumi ex libris és grafikai bemutatót rendezett a TIT Bartók klubjában. A dec. 15-én megnyílt kiállításon neves képzőművészek-többek között Lantos Ferenc, Martyn Ferenc, Simon Béla is bemutatták alkotásaikat ill. gyűjteményüket.

Jelenkor XII. évf. 1. sz. 1969. jan., 94. l.

MDK

Simon Béla, festő

Martyn ellenpólusaként nokták emlegetni Simon Béla „hagyományos", posztimpresszionista piktúráját.

Rózsa Gyula: Modernisták és konzerzek 7.

Népszabadság, Bp. 1969. máj. 23.

Simon Béla

I.

- Apám... kereskedőt akart belőlem nevelni. Mikor leérettségiztem, kijelentette, hogy egy vasat se ad, ha festőnek megyek. Kolozsvárra készültem a főiskolára... Jenő bátyám már végzett addigra, a kereskedelmi akadémiát végezte el,... az iparkamaránál volt jogász, Bukarestben élt, hivott magához. Közben... néhány barátom... Kolozsvárra kerültek, így... a bátyám is beleegyezett, hogy küld havonta 1500 lejt. Kolozsvárott Vállendorfeán Lacival béreltünk közösen egy szobát.

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., 466. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

II.

Simon Béla

Jártam a főiskolára, itt kerültem barátságba Szervátiusz Jenővel, és gy. Szabó Bélával. Aztán fölkerültem Pestre a főiskolára.

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., 466. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Simon Béla III.

Tudjuk, pályázatot hirdettek, s a fiatal Simon Béla életerős... Megvetője meghozta számára a jogot, hogy a budapesti képzőművészeti Főiskolán tanuljon tovább. Meg Szőnyi I szán pártfogeisát, elismerését, több évre szóló tanári segítséget.

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenkor VII. évf. 5. sz. 1969. máj., 466. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

IV.

Simon Béla

már főiskolás korában szerepelt kiállításokon, nyert díjakat - aztán végigjárta Európát, katona volt, résztvett a felszabadulás után megélénkülő ... művészi életben, végül lejött Alsósentmártonba... Festészete... itt nyerte el valódi értelmét, karakterét... A... finom szinek helyett belépett a bángoló vörös és a szárcsnyalatú szürke... meleg kék... A mesterek emléke elhalványodott és kibontakozhatott Simon Béla őszinte... festészete.

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj. 464-465. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla V.

...kilenc esztendeje beköltözött Pécsre, tanít a művészeti gimnáziumban, sétákat tesz a régi... utcákban, fest és rajzol az emeleti műteremben, ahonnan változatos hártetőkre és falombokra nyílik kilátás - és amikor... tehati felül a vonatra és kipöfög Siklósi szőlői közé...

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., 467. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla

rejna (repr.)

Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., 499. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla

Vejza (repr.)

Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., 507. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Simon Béla

...akkor voltam legboldogabb, mikor Alsószentmártonban kényszerültem élni és dolgozni. Egy... iskola igazgatója voltam, ... vagy hatszáz ambert tanítottam meg írni és olvasni. Talán... a szépet látni is.

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., 467. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla

emlékére

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenlét VIII évf., 5 sz., 1969. máj. 467. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Simon Béla

Vásznoterítő asszonyok
(repr.)

Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., műmelléklet, 3.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

1969 SEP

1021

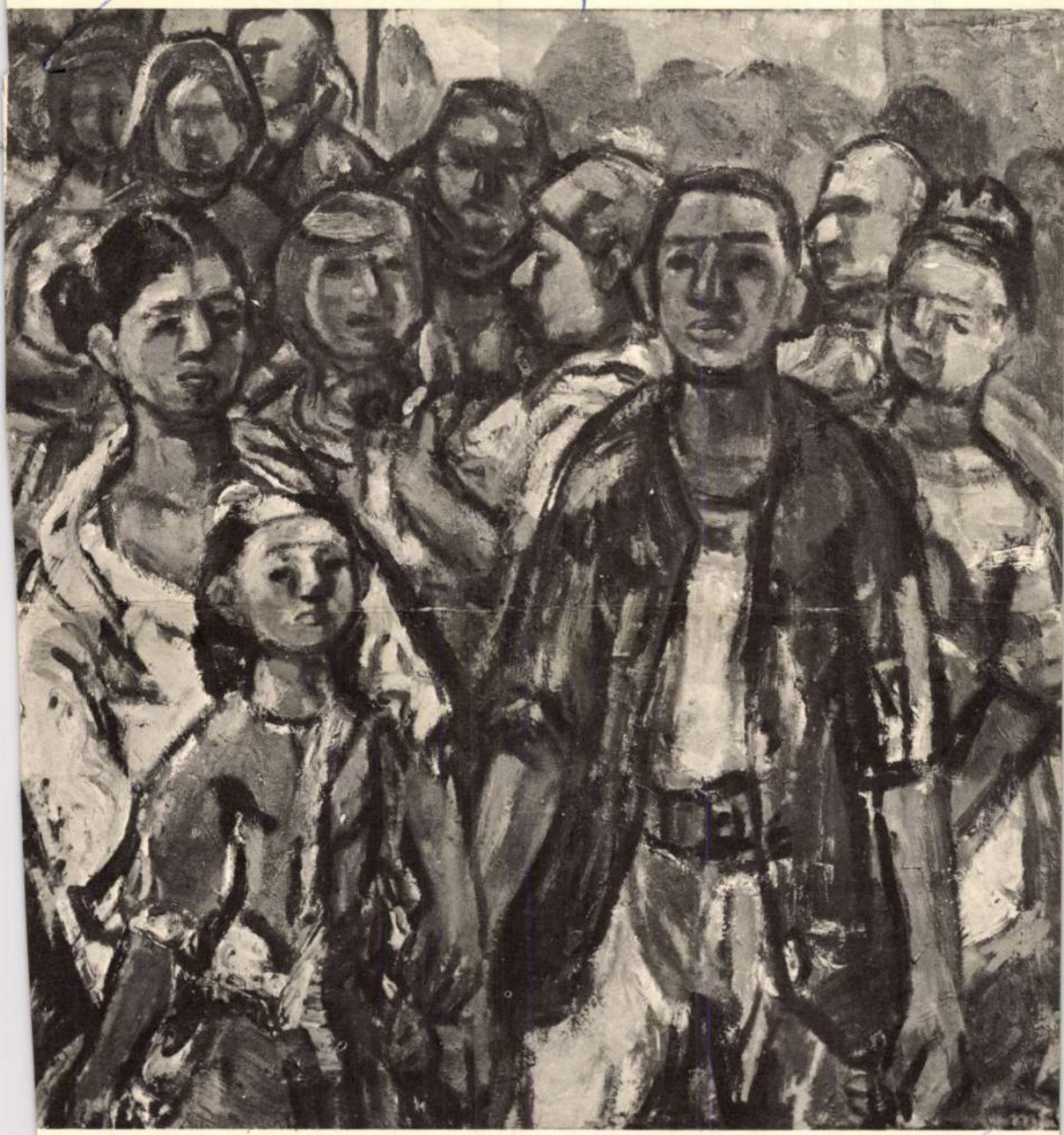

Simon Béla: Megindultak

6,– forint

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS ASPIRANTÚRÁRA

az SZKP mellett működő Társadalomtudományi Akadémián

Az MSZMP Központi Bizottságának Agit. Prop. Bizottsága pályázatot hirdet a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága mellett működő Társadalomtudományi Akadémián aspirantúra elvégzésére filozófia, politikai gazdaságtan és nemzetközi munkásmozgalom története szakon. A tanulmányi idő három év, amit az aspiránsok ösztöndíjjal a Szovjetunióban töltenek. Ezen idő alatt családjuk anyagi támogatásban részesül.

A pályázaton részt vehet minden olyan 40 évesnél nem idősebb párttag, aki

– mozgalmi tapasztalattal és tudományos munka végzésére megfelelő készséggel rendelkezik;

– tudományos és ideológiai szempontból aktuális témán kíván dolgozni;

– az orosz nyelvet lehetőleg középfokon ismeri. (Az aspiráns a tanulmányokat megelőzően orosz nyelvtanfolyamon vesz részt.)

A jelentkezéshez mellékelni kell:

– életrajzot;

– az iskolai végzettség igazolását;

– minősítést az eddigi munkáról;

– a választott téma vázlatát (25–30 sorban) és

– publikációinak (amennyiben ilyen van) rövid ismertetését.

A pályázatokat 1969. szeptember 30-ig lehet benyújtani a Budapesti Pártbizottsághoz, illetőleg a megyei pártbizottságokhoz. A pályázatokat a Központi Bizottság illetékes szerve bírálja el és a döntésről a pályázókat december 31-ig értesíti.

MSZMP KB Agit. Prop. Bizottsága

Simon Béla

„Fóbarát Tsz" c. képe (eml.)
szerepel a Baranya
magyar művészet kanárskőtárs.
kiáhitásán Pécsett

Romváry Ferenc: Képzőművészeti
kiáhitások az évfordulós jegyében

Dunántúli Napló 1969 III. 30

Simon Béla

hatéves korában beszélt németül és románul is.

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., 465. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla

– A gyerekkorom mindössze tizenkét éves koromig tartott – mondja Simon Béla ötvennyolc éves festőművész... bizonyos értelemben a gyerekkorom volt a legfontosabb korszaka az életemnek. Akkor dőlt el minden.

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj. 465. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla

emlitve

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. ~~okt. 2.~~ máj. 465. l.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Simon Béla

Szőlőhegy című képe

emlékére

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj. 465. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Simon Béla

emlékére

Hallama Erzsébet: Simon Béla.
Jelentés XII. évf. 5. sz. 1969. május, 464. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla

emlitve

Hallama Erzsébet: Simon Béla
Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., 464. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla

amlitve

Hallama Erzsébet: Simon Béla.
Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., 464. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Simon Béla

Új istálló Alsószentmártonban
(repr.)

Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., mű-
melléklet, 2.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Simon Béla

Megindultak
(repr.)

Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., mű-
melléklet, 1.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla

Képekkel szerepel a
baranyai művészet kiállításán
a Nemzeti Galériában

Perneczky Géza: Két kiállítás

Élet és Irodalom 1969 V. 24

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla

szerepel az alábbi táslaton

Rózsa Gyula: Modernisták és
Kosszerűek a pécsi művészek
kiállításán a Nemzeti galériában

Nagyvarodság 1969 V. 23

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Simon Béla festő

kerepel az

alábbi táslaton

Németh Lajos: Pécs és Baranya

Képzőművészeinek kiáhítása a galériában

Nemzeti ~~[illegible]~~

Dunántúli Napló 1969 V. 18

Simon Béla

Rajzokkal és Lépekkel szerepel az alábbi tárlaton

N.N.: Megnyílt a pécsi és baranyai Képzőművészek tárlata a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1969 V. 4.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

SIMON Béla / Pécs

1. M-né, a népművészet mestere olaj 65 x 80
2. Virágcsendélet olaj 60 x 80
3. Szüretelők diófapác 25 x 20
4. Parasztcsalád diófapác 19 x 26

Dunántuli Képzőművészek Kiállitása 1958.
Kat. bev. Cseh Miklós
Székesfehérvár, István király Múzeum
Kőrlemények D sor 14./

M.D.

Simon Béla
festő

A pécsi festőművészek évek óta
vallja a magyar falu, a föld
népének, sorsával való mély
azonosulását.

Glauner Imre: Simon Béla festészete
Művészet, 1969 - február - 35 Ep

Simon Béla
festő

M.D.Y

Fogarason született 1910-ben félig
földmüves, félig iparos családból.
Fogarasi tanítónője Ignácsine Mahai
Nelle tanácsára indult el a kolozs-
vári képzőművészeti főiskolára.

Szamos Imre: Simon Béla festiszete.
Művészet, 1969. február – 35 lap.

Simon Béla
festő

M.D.K.

A „Magasító" című képe a fiatal művészek pályázatán az budapesti Képzőművészeti Főiskolára szóló ösztöndíjat.

Szemán Imre: Simon Béla festészete.
Művészet, 1969. február - 35 lap.

Simon Béla

festő

MDK

1936-ban volt első kiállítása

Gy. Szabó Bélával és Szervatiusz

Jenővel.

Szamos Imre Simon Béla festészete.

Művészet, 1969. felszám - 35 kap.

Simon Béla
festő

M.D.K

1939-ben Breznay József-ffel
megosztva kapta a Nemes
Marcell alapítva ány első díját

Hamar Imre: Simon Béla festiszete.
Művészet, 1969 február - 35 lap.

Simon Béla
festő

M.D.V.

A főiskolán Szőnyi osztályára került, 1938-ban Simon Béla nyerte el az osztály kompozíciós pályázatának első díját

Hamar Imre: Simon Béla festőiskolája
Művészet, 1969. február - 35 lap.

M.D.V.

Simon Béla
festő

Leginkább olajjal tudja hefejezni
mondanivalóját, az akvarelluk
is avatott kezű mestere. Grafikai
erőteljessek.

Hannah Imre: Simon Béla festiszete.
Művészet, 1969. felsniar – 35 lap

Simon Béla
festő

M.D.K.

Legérettebb munkái: a „Gombaszedők", az „Ó narchép", a „Feleségem", „Bajatok", „Megindulnak", „Kútnál", „Cigányhány", „Mecseki táj", „Gabonás", „Nagyszántás" stb.

Hannaz Imre: Simon Béla festészete.
Művészet, 1969. február - 35 lap.

M.D.K

Simon Béla
festő

Legjelettebb művei az „Aratók", a „Magvető", a „Szaratérés", a „Krumpli-szedők", az „Ebéd a mezőn", a „Szőlőhegy", a „Göntér", a „Tornácon" stb.

Hannar Imre: Simon Béla festiszete.
Művészet 1969. február - 35 lap.

MDK

Simon Béla
festő

Művei szerepelnek a pécsi Modern Képtár állandó jellegű kiállítá-sán, valamint a pécsi Janus Pannonius Múzeum képtárában.

Kamarás Imre: Simon Béla festészete.
Művészet, 1969. február – 35 kép.

M.D.V

Szilvay Béla
festő

A Baranya megyei Tanács képző-
művészeti pályázatain évről évre
eredménnyel részt vett. 1966-ban
nagydíjjal tüntették ki.

Kamarás Imre: Szilvay Béla festőművészete.
Művészet, 1969. február - 35 lap.

Szinyei Béla
festő

MDK

1966-ban Budapesten a Dürer
teremben kollektív grafikai kiál-
lításon mutatta be grafikai
munkáit.

Kamarás Anna: Szinyei Béla festészete.
Művészet, 1969. február – 35 kép.

Simon Béla
festő

MDK

1966-ban és 1967-ben szerepelt
jugoszláviai kiállitáson. 1966-ban
olajfestményeit, 1967-ben pedig
grafikáit állitottak ki Erzsébeten.

Kamar Imre: Simon Béla festészete.
Művészet, 1969. felszár – 35 kgs.

Simon Béla
festő

M.D.

Az évenként megújuló megyei
tárlaton rendszeresen szerepel al-
kotásaival. Lengyelországba és
eljutottak munkái.

Hanvar Imre: Simon Béla festiszele
Művészet, 1969. február – 35 lap

Simon Béla
festő

M.D.K.

Műveit a bukaresti, a kolozsvári múzeumban, a budapesti Nemzeti Galeriában őrzik. 12 alkotása Svédországba került.

Hamar Imre: Simon Béla festiszele
Művészet, 1969. február – 35 kap.

Simon Béla
festő

M.D.V.

1960-ban Pécsre költözött, ahol a művészeti gimnázium tanára lett, műtermet kapott és a del-dunántúli képzőművészek munkacsoportjának titkára lett.

Hamar Imre: Simon Béla festészete
Művészet, 1969. felmiár - 35 lap.

M.D.V

Simon Béla
festő

1951-ben, 1954-ben, 1958-ban,
1962-ben és 1966-ban volt
önálló kiállítása Pécsett és Székes-
fehérvárott.

Hamar Imre: Simon Béla festészete
Művészet, 1969. felmár - 35 lap.

Simon Béla

festő

MDV

Baranya megyébe hérült a „Megindultak", az „Átmaszedők", az „Uj istálló", a „SzOT-ei dülő", a „Thombáj-nos arátás" stb. c. műve.

Ikamar Imre: Simon Béla festiszek
Művészet, 1969. február – 35 lap.

MDK

Simon Béla

festő

Felesége súlyosbodó egészségi állapotára valótekintettel le hérultek a Baranya megyei Abrószent mártonba. Valójában itt sikerült kikristályosítani egyéni pikturáját.

Hannai Imre: Simon Béla festészete
Műrészet, 1966. február - 35 lap.

M.D.K.

Simon Béla

festő

A felszabadulás után tevékenyen vett részt a Rippl Római Taisásag életrehívásában, s-tölt alkotásával szerepelt annak első Fészek-klubbeli tárlatán.

Hamar Imre: Simon Béla festiszete
Művészet, 1969. február - 35 lap.

Simon Béla

festő

M.D.Y

1941-ben volt tárlata a Műbárat galériában Szervátius Jenővel. 1946-ban szerepelt a „Szár magyar művész" kiállításon.

Hamar Imre: Simon Béla festiszele
művészet, 1969. felmár - 35 kep

Simon Béla

festő

M.D.Y.

Már festői pályája kezdeti szakaszán mély szociális érzés fűti és gyakori témája a társadalom perifériáján élő ember.

Szamar Imre: Simon Béla festészete
Művészet, 1969. február - 35 lap.

Simon Béla

festő

M.D.Y

1939 körül készült az „Aratók"
című kompozíciója, amelyet a
Fővárosi Képtár vásárolt meg.

Kalmár Imre: Simon Béla festőiskola
művészet, 1969. február - 35 lap.

Simon Béla
festő

M.D.K.

1966-ban a Dürer-teremben
mutatta grafikai művét.
1969-ben a Magyar Nemzeti
Galeriában részt vesz a pécsi és
baranyai képzőművészek tárlatán.

Hannah Imre: Simon Béla festészete.
Művészet, 1969. felszám – 35 lap.

M.D.K

Simon Béla

festő

Szentmártoni táj"

" (repro)

Hamar Imre: Simon Béla festészete

Művészet, 1969. február – 35 kep

Simon Béla

Szerepek a barányai művészek kiállításán

Szitt András: Képkiállítás Bályban

Dunantúli Napló 1969 III. 18.

Simon Béla

Fürdőző, freskótérv, 1957, akv. 40×55
Anya, 1957, diófapác, 30×40 cm
Szüret, 1958, olaj, 80×100 "
Önarckép, " " , 70×80 "
Néva-parti leány, 1958, o., 65×50 "
Moszkvai tornyok, " diófap., 45×55
Usinaky templom, " " " "
Alsónemtmártoni kertek, 1959, o., 90×80
Pulzik toronnyal, 1959, o., 86×76 cm.
Ősszel a kert, 1959, 55×63 cm. VÉGE

Kelle Sándor, Simon Béla, Soltra Elemér festőm., Fekete János szobrán műv. kiáll., 1959. kat. bev. Csek Miklós.

Simon Béla

Téglapár, 1948, diófapác, 40×55 cm.
Udvarban, " arv. " " "
Marokhedő, 1946, diófa. " " "
Kert ösnel, 1952, " " " "
Cigánleány fej, 1953, arv., 35×45 "
Kútnál, 1955, nénr., 55×70 cm.
M. né, Népművész, 1956, o., 100×80 cm.
Freskólerv, 1957, kréta, 150×170 "
Fekvő akt, " arv., 50×70 "

Kelle Sándor, Simon Béla, Soltra Elemér festőm. Fekete János szobránmův. kiáll. 1959. kat. bev. Csek Miklós.

Kelle Stadt

MDK

Simon Béla

repr.:

Cigánylány

Mai magyar festészet kiáll. Mohács, Galéria

Simon Béla

A Jelenkorban citt jelent meg róla (Hárs Éva, 1964/8)

Dévényi Iván: Képzőművészet a Jelenkorban

Jelenkor 1968 X. n. 883 old.

Simon Béla

Cigánylány c. műve (ezt.)

szerepel a hohávsi Galéria kiállításán

Hárs Éva: A mai magyar festészet galériája hohávson

Jelenkor 1968 7-8 n. 703 old.

Simon Béla

A Jelenkor gyakran közli műveit

Dévényi Iván: Képzőművészet a Jelenkorban

Jelenkor 1968 X. n. 883 old

MDK

Simon Béla

olaj:

Cigánylány

István-akna

Mai magyar festészet kiáll. Mohács, Galéria

MDK

Simon Béla

Biborherés, gouache

1. Orsz. akvarell kiáll. Eger, 1968.
Gárdonyi G. Szinház

Simon Béla

a Magy. Tört. 50. évford. alkalmából meghi. debett pályázatou részvételi díjat Zapott.

Dunántúli Napló, 968, jún. 30 –
„Jubileumi művészeti pályázat" –

MDK

Simon Béla

Gyümölcsszedők, tus

Anya, cer-tus

Fék, " "

Pécsi és kaposvári grafika, Ripp-Rónai Múz.
1968.jun.

Simon Béla

Csendélet, p. vizf. 30×38, 5 cm

Pécs (Janus Pannonius Museum) Modern magyar képtár. Forgács Hann Erzsébet emlékgyűjtemény. Ismertető, írta: Romváry Ferenc. Pécs 1964. (A múzeum füzetei 15 6.)

Simon Béla festő

Baranyai dombok és Fürfák c. képe (emb.) és „Gyümölcsnedők c. műve ~~[illegible]~~ (emb.) déldunántuli képző műv. III. kiállításán Pécsett

Ramváry Ferenc: A déldunántuli kép. műv. III. kiáll.

Jelenkor 1968 VI. 545 old

Simon Béla

Rajzok (4 rajz)

Jelenkor 1968 II. 121, 138, 141, 147 old.

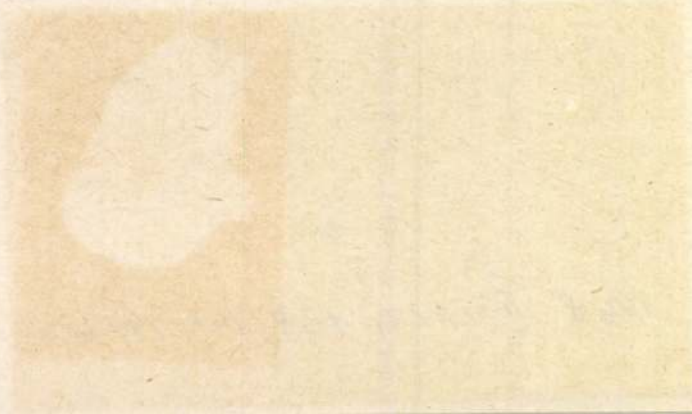

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

1983 JUN -1.

Simon Béla

— **Simon Béla kiállítása Nagykanizsán.** Tegnap nyílt meg Nagykanizsán a Képcsarnok reprezentatív Egry-termében Simon Béla pécsi festőművész és Németh János zalaegerszegi kerámikusművész közös kiállítása. Az ünnepi megnyitó szavakat Kiss Gyula, Zala megye tanácsa VB-elnökhelyettese mondta.

Simon Béla
festő

MDK

„Pásztorok" c. képét } reprodukálja a Napló.

Napló,
1962. dec. 24. 5. lap

Simon Béla

festő

MDK

A Képcsarnok Kossuth Lajos utcai
üzletében rendezett kiállításon
állított ki

–: Pécsi és Baranya megyei képzőművészek kiállítása
Napló, 1964. máj. 30. 3. lap

Simon Béla
festő

MDK

„Katángkóró" (repr.)

Napló, 1964. jún. 9. 2. lap

Simon Béla
festő

MDK

A Janus Pannonius Múzeum
Kápolnai utcai kiállító-
termében nyílt meg ki-
állítása

—: Megnyílt Simon Béla festőművész kiállítása
Napló, 1964. jún. 9. 2. lap

Simon Béla MDK

festő

A Siklósi Vásban mutatott be képeiből.

– B. B. – Megnyílt a baranyai képzőművészek kiállítása Siklóson

Napló, 1964. jún. 14. 7. lap

Simon Béla
festő

MDK

„Csendélet" - (repr.)

Napló, 1965. ápr. 11. 11. lap

Simon Béla
festő

MTDK

„Rajz" (repr.)

Napló, 1967. május 9. 11. lap

Simon Béla
festő

MDK

„Baranyai művészek csoportja"
(repr.)

Napló, 1965. máj. 9. 11. lap

Simon Béla

festő

MDK

A Kaposvári Rippl-Rónai Múzeumban nyílt meg jubileumi kiállítása.

- Harcos Ottó: Simon Béla kettős jubileuma

Napló, 1965. jún. 6. 3. lap

Simon Béla
festő

MDK

„Búcsú", „Szőlőhegyen" c. képei
a dél-dunántúli képzőmű-
vesek zalaegerszegi kiállításán

Takács István: A dél-dunántúli képzőművesek
első kiállítása
Napló, 1965. jún. 13. 6. lap

Simon Béla
festő

MDK

„A csertői gyermekotthon udvara"
(repr.)

Napló, 1965. aug. 19. ≠ 5. lap

MDK

Simon Béla

Magvető I.,vf.

Magvető II.,vf.

Ablakom, vf.

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

MDK

Simon Béla

Akt, vf.

Szalmahordó, vf.

Falusi utca, vf.

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

MDK

Simon Béla

Leányfej, of.

A Göntér, diófapác

Harsányi hegy szekérrel, vf.

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

Simon Béla, grafikus MDH

A Dürer-teremben állít ki.

– : Grafika, Kerámia, festmény 2

ESTI HIRLAP Dn. 1966. okt. 5.

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

1960-ban a Hazafias Népfront nagytermében tárlat. 26 művészből 4 első dijat nyert. 314.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

Simon Béla MDK

Aratók, olf.

Mücsarnok 1944.Székesfőv. Képtár Jub. Kiáll.

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

1951-ben rendezett kiállitást Pécsett Magyarbóllyai festett képeivel. A "Szomszédok", a "Sámsoni asszony", a "Kukoricatörők", stb. kiemelkedő művei. Kolozsváron, Budapesten dolgozott addig. 307.o.

Sarkadiné Bárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

MDK.

Simon Béla

"Füzes " c. képe

Müvészet 1967 márc.p.39.

MDK.

Simon Béla

Kiállitási hir

Dunántuli Napló 1967 márc.16.

MDK

Simon Béla, festő

Kollektív kiállításon vesz-
zeint a Dürer-teremben.

— : Ki kicsodá 2

ESTI HIRLAP Bp. 1956 szept. 27 -

Simon Béla
festő

M.D.V.

„Tanulmányfej"

Dunántúli Napló, 1959. jan. 20. 5 lap.

Simon Béla

festő

M.D.K.

A Baranya megyei képzőmű-
vészek Munkacsoport-titkára
lett

Hivek

Demántúli Napló, 1959. jan. 20-5 lap

M.D.K

Simon Béla

festő

„Fürdő után" (repro)

Szentes Ferenc: Kiállítások 1958-ban

Dimantuli Napló, 1958. okt. 5 - 3 lap

Simon Béla
festő

M.D.K

A dunaújvárosi művészek
találatára versenyt.

Kelle Sándor: A dunaújvárosiak találata
Dunaújvárosi Napló, 1958. okt. 5 - 3 lap

M.D.V.
1

Simon Béla
festő

1958-ban len kiállítása
volt.

Lantos Ferenc: Kiállítások 1958-ban.
Dunántúli Napló, 1958. okt. 5. - 3 lap.

M.D.

Simon Béla
festő

Főiskolai tanulmányait kolozsvárott kezdte. Majd a budapesti főiskolán Szőnyi István növendéke lett folytatta.

(— nay): Simon Béla festőművész képkiállítása
Dunántúli Napló, 1958. jul. 15 - 2 lap

Simon Béla
festő

M.D.K

Az pécsi Janus Pannonius
Múzeumban megnyílt
Simon Béla festő kiállítása.

(– ray): Simon Béla festőművész kép kiállítása
Dunántúli Napló, 1958. julius 15 – 3 lap

MDK

Simon Béla
festő.

Tárlatai bemutatta a
„Csiplés után"-t, a „Kö-
rönto"-t is.

(– vay): Simon Béla festőművész képkiállítása.
Dunántúli Napló, 1958. julius 15 - 3 lap.

M.D.K.

Simon Béla
festő

Kétszer elnyerte a főiskola
kompoziciós pályázatának
I. díját. Első önálló tárlata
Kolozsvárott 1938-ban volt.

(– vay): Simon Béla festőművész képkiállítása
Dunantúli Napló, 1958. jul. 15 – 3 lap.

M.D.K.

Sunion Béla
festő

Pécsi képkiállításai
1937-től-1958-ig terjedő
munkásságáról adatszámot.

(– :nap.): Sunion Béla festőművész képkiállítása
Dunántúli Napló, 1958. július 15-i lap.

M.D.K

Simon Béla
festő

Virányi Endrével rendezett
közös kiállítása Siklóson
a Gerencsér Sebestyén művelő-
dési házban.

Leppenszky: Képzőművészeti kiállítás Siklóson.
Dunántúli Napló, 1958. június 12. - 2 lap.

Scnion Béke
festő

M.D.V.

A siklósi tárlaton bemutalla
a „Kutnál", „Cigányány" című
képeit is „valamint a „Avató"-t.

Lippenszky: Kiszőmüveszeti kiállítás Siklóson
Dunantuli Napló, 1958 jun. 12 - 2 kap.

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

1953-ban Pécsett az őszi tárlaton "tarlóhántása" erőteljes szinhatásaival keltett feltünést. 308.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

Az 1955.évi őszi tárlaton Gádor Emillel megosztva a harmadik dijat nyerte "Kútnál" c. képével. Kompoziciós vázlat, csak egy részlet kidolgozásával. 309.o. A Megyei Tanács dija.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

1955 aug.28-án "Baranyai képek"-ből rendezett kiállitást, figurális kompoziciók is á, falusi jelenetek, stb. 309.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

Sokac menyecske. o.v. 80+60 cm. V.tábla. Fekete repr.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

1961 aug.ban kiállitása a Múz.Káptalan utcai termébe
Megyei alkotói támogatással alsószentmártoni képei.
"Az iskola udvara", a "Putrik", a "Kávéhordó", stb.
315.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet
20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

1959-ben többekkel kiállítása a Műcsarnokban. E kiállítás, mint vándorkiállítás Gyulán, Szentesen, Túrkevén, Békéscsabán szerepelt. 314.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

1960-61-ben a Tanács segitségével dolgozott az alsószentmártoni tsz.-ben. 312.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1963, Pécs, 1964

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

1960 őszén A Magyar Képzőművészek Szövetsége Pécs-Baranyai Munkacsoportjának öttagu vezetőségébe választották. 312.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1963.Pécs,1964

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

1962 ben ú

1961-ben a Megyei-, Városi-, Szakszervezeti Tanács alkotódíját nyerte. 312.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

1958-ban a Múz. Káptalan utcai termében egyéni kiállitása. 313.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

R.S.V.P.

MDA.

Simon Béla

Kiállitási kritika

Dunántuli Napló 1966 okt.9.

MDK.

Simon Béla

Kiállítási kritika

Magyar Nemzet 1966 okt.18.

MDK.

Simon Béla

Dürer terem 1966 okt.5.

Simon Béla
festő

M.D.K

Rézt rett a tárlat on tájképével.

G. L.: A Magyar Szovjet Társaság szekkárában,
Dunántuli Napló, 1955. jun 2 - 4 kap.

Simon Béla
festő

M.D.Y.

Szőnyi István tanítványa
Simon Béla festő - tanító
Alsószentmárlonban él,

Garami: A falu festője
Dunantúli Napló, 1955. aug. 31-4 lap

M.D.K

Simon Béla
festő-

Kiállítása lesz a művésznek a
Janus Pannonius Museum
kiállító helyiségében.

— : Kulturális eletünk hívei
Dunantuli Napló, 1955. aug. 28 - 6 lap

M.D.Ly

Simon Béla
festő

Fiz egynehány képe lóg a Főváros
Képtárban az alsó szentmártoni
festő-tanítónak. Most a Rakaze
uti kiállítóleremben rendezett tár-
latot Pécsett.

Garami: A falu festője.
Dunantúli Napló, 1955. aug. 31-4 lap

Simon Béla
festő

M.D.Y

Kiállításán bemutatta a „Sokác udvar"-t, a „Szina-boghyák"-at, a „Mattegi-táj"-at a „Villanyi lehervonat"-ot.

Garami: A falu festője
Dunantuli Napló, 1955. augusztus 31-4 lap-

M.D.K

Simon Béla
festő

Tárlatán szerepel a „Sokác asszony", a „Cigányfanyfej" amű képe, sok rajz és verlat. És az „Alkotmány TSz udvara"

Garami: A falu festője
Dunántuli Napló, 1955. aug. 31-4 lap

M.D.K.

Simon Béla
festő

Kiállításán szerepel a „Kútnál" című kompozíciója és ehhez csatlakozó sokáng tanulmány. Petrovics Laci portréját is bemutatta a művész.

Granami: A falu festője
Dunaújvárosi Napló, 1955. aug 31 - 4 kap.

Simon Béla

Szerepelt a Nemzeti Szalon Erdélyi Magyar Képzőművészeti Kiállításán.

VII 1939. I. 1.

M.D.K.

Simon Béla
festő

A „Kitörés" c. képe szerepel
a tárlaton.

Szabadtéri kiállítás: A pécsi képzőművészek ...
Dunántúli Napló, 1954. szept. 23-i lap.

Simon Béla M.Dk.

Grafikai műveiből kiállítás a Dürer-teremben

Napló

Magyar Nemzet 1966. okt. 2. 12. l.

M.D.K

Simon Béla
festő

A kiállításon részt vett, a
többi képe között a „Gyár"-at
is bemutatta.

–di–: Gádor Emil

Dunántúli Napló, 1954. jún. 9. 4 lap

M.D.K.

Simon Béla
festő

Művei eljutottak a Szépművészeti Muzeumba, a Fővárosi Képtárba, a holozsvári muzeumba sőt egyes alkotásai hengyel és Svédországba.

– di –: Simon Béla
Dunántúli Napló, 1957. ápr. 14 – 6 lap.

MDK

Szilvon Béla
festő

Minden jelentős kiállításon részt
vesz és önálló kiállításai egész
sorát rendezi. Pécsett 1951 ben
és 1955 ben volt önálló tárlata.

– di – : Szilvon Béla
Dunántúli Napló, 1954. ápr. 28 – 6 lap.

Simon Béla
festő

M.D.K

Kolozsváron, Nagybányán és Budapesten tanult. Most Alsószentmártonban is holaigazgató és festő.

— di —: Simon Béla

Dunántúli Napló, 1957. ápr. 28 – 6 lap

Simon Béla

M.N.K.

Művei a kiállításon

H.Gy.: Hat pécsi grafikus kiállítása a Dürer-teremben
Magyar Nemzet 1966. okt. 16. 4.l.

M.D.K.

Surion Béla
festő

1938-ban készült a „Korácsonyi
ének"-e. 1942-ben mutatta be
a „Magvető"-t. 1950-ben 3 kép-
pel szerepel az I. megyei kiállításon

— di —: Surion Béla
Dunántúli Napló, 1954. ápr. 14. 6 kép.

Simon Béla
festő

M.D.Y

Mátatás

Debitzky István: Jegyzetek a villányi kiállításról
Dunántúli Napló, 1956 jun. 29 – 3 lap

M.D.K.

Simon Béla
festő

A megyei pályázat harmadik
díjat a „Kutnál" c. műve kapta

Sarkadine Hárs Éva: A Bananya megyei...
Dunaújvárosi Napló, 1955. okt. 29 – 4 lap

Simon Béla MDK

Néva-parti leány

Moszkvai tornyok, 1958 diófapác

Usinaky templom 1958, diófapác

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Kelle S. Simon B. Soltra E.

Simon Béla MDK

Anya, 1957 diófapác

Szüret, 1958, olf.

Önarckép, 1958, olf.

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Kelle S. Simon B. Soltra E.

Simon Béla MDK

Freskóterv, 1957 kréta

Fekvő akt, 1957

Fürdöző, freskóterv, 1957

Műcsarnok Kamaraterem 1959 Kelle S. Simon B. Soltra E.

Simon Béla MDK

Cigányleány fej, 1953, akv.

Kutnál 1955. szénrajz

M.né népmüvész 1956, olf.

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Kelle S. Simon B. Soltra E.

Simon Béla MDK

~~Simon Béla~~
Udvarban, 1948, akv.

Marokszedők, 1948, diófapác

Kert ősszel, 1952, diófapác

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Kelle S. Simon B. Soltra E.

Simon Béla MDK

Baromfiudvar, 1938, akv.

Hazatérő csorda, 1939 akv.

Téglagyár, 1948, diófapác

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Kelle S. Simon B. Soltra E.

Simon Béla MDK

Alsószentmártoni kertek, 1959 olf.

Putrik a toronnyal, 1959 olf.

Ősszel a kert 1959 olf.

Műcsarnok Kamaraterem 1959 Kelle S. Simon B. Soltra E.

MDK.

Simon Béla

Magyar Nemzet 1966 okt.5.

MDK.

Simon Béla

Kiállitási hiradás

Magyar Nemzet 1966 okt.2.

Simon Béla
Leslő

M.D.K.

„Kútnál" c. képe bátor

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőmű vészek.
Dunantúli Napló, 1957 szept. 22–5 lap

Simon Béla
festő

MDK

Rèsit vett a tàrlaton.

„Füres" (repro)

Hais Éva: Pécsi képzőművészek a Dürer terembeu.
Művészet, 1967. március - 39 lap.

MDK.

Simon Béla

Kiállitásának hiradása

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

MDK

Simon Béla

Putrik toronnyal, of.

Szentmártoni iskola udvara, of.

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

MDK

Simon Béla

Kévehordó, of.

Szentmártoni kert, of.

Füzes istállóval, of.

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

MDK

Simon Béla

Vászonteritő asszonyok, of.

Szentmártoni réten, of.

Szénagyüjtés, of.

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

MDK

Simon Béla

Megindultak, of.

Tanácsüdülő Balatonlellén, of.

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

MDK

Simon Béla

Tanulmány a "Vászonteritő asszonyok" c. festményhez, diófapác

Udvarban, diófapác

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

MDK

Simon Béla

Tanulmány a "Gombaszedők"-höz, diófapác

Szentmártoni lány, diófapác

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

MDK

Simon Béla

Önarckép, diófapác

Tanulmányfej, szénrajz

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

MDK

Simon Béla

Fák, vf.

Fiu malacokkal, vf.

Önarckép, vf.

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

MDK

Simon Béla

Csendélet almákkal, vf.

Méhkasok malaccal, vf.

Méhkasok, vf.

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

MDK

Simon Béla

Tanulmányfej a "Megindultak" c. olajfestményhez, szénrajz

Tanulmány a "Megindultak" c. olajfestményhez, szénrajz

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

MDK

Simon Béla

Szentmártoni iskola, vf.

Konda, vf.

Önarckép, vf.

Simon B. festőművész kiáll. Pécs, 1961. aug.

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

IV. terem. Kertben. 1948. akvarell 30+26.
A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Romváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

.Ф.Ч.Ф.

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

IV. terem. Szársomlyó. 1959. akvarell 30+42.
A Siklósi Képtárban kiállitott müve.

Romvári Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

IV. terem. Önarckép. 1942. akvarell 37+35.
A Siklósi Képtárban kiállitott müve.

Romváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

.Б.Ф.

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

IV. terem. Badacsonyi táj. 1961. akvarell 29+42.
A Siklósi Képtárban kiállitott müve.

Romváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

Я.Б.Е.

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

V.terem. Cigánylányok. 1958. olaj 52+40.
A Siklósi Képtárban kiállitott müve.

Romváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

V. terem. Csendélet. 1961. olaj 70+91.
A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Komvary Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

V. terem. Sokac nő. 1956. olaj 80+65.
A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Romváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

V.terem. Alsószentmártoni udvar. 1959. olaj 56+76.
A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Remváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

V. terem. Alsószentmártoni utca. 1960. olaj 68+77.
A Siklósi Képtárban kiállított müve.

Komváry Ferenc: A Siklósi Pécs.Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1964.1965

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

V. terem. Füzes istáával. 1959. olaj 76+81.
A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Remváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

VI. terem. Siklósi vár. 1954. akvarell 22+25.
A Siklósi Képtárban kiállitott müve.

Remváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

Н. Ч. Ч.

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

VI. terem. Csukma. 1962. akvarell 23+28.
A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Remváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

.

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

VI. terem. Férfi fej. 1958. szénrajz 31+25.
A Siklósi Képtárban kiállitott müve.

Romváry Ferenc: A siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

Csendélet. Festménye a Siklósi Képtárban. III. tábla. Fekete repr.

Remváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár. III. tábla.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

R.S.V.P.

M.D.K.

Simon Béla

Pécsi müvész ex librise.Stilizált virágok között festőecsetekből korona.Népi motivumok.Felirat: "Simon Béla Ex libris". 16.kép.Simon Béla/tusrajz.317.o.Fekete repr.

Romváry Ferenc:Az ex libris története Pécsett. 317.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1965.Pécs,1966

.../...

M.D.K.

Simon Béla

Pécsi művész, ex libriseket is készitett. Önmagát fejezi ki, elburjánzó diszitőkedvvel. 316.o.

Romváry Ferenc: Az ex libris története Pécsett. 316.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1965. Pécs, 1966

M.D.K.

Simon Béla, festőművész

Jellemző a sziporkázó, robbanó színvilág, amely a valóságot szinte az elvontságig absztrahálja. Termékeny és Martyn mellett a legkiforrottabb festő. A Művészeti Gimnáziumban tanit.

Ronváry Ferenc: A Siklós Pécs-Baranyai Képtár. 343.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.A.

Simon Béla, festőművész

Jellemző a szuperkázó, robbanó szinvilág, amely a valóságot szinte az elvonteágig absztrahálja. Fermékeny és Martyn mellett a legkiforrottabb festő. A Művészeti Vimmázjumban tanít.

Somváry Ferenc: A Siklós Pécs-Baranyai Kóptár. 443.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

MDK

Simon Béla

Kiállitásáról hiradás

Dunántuli Napló 1966 szept.18.

MDK

MDK.

Simon Béla

Müvészetpolitikai vonatkozások

Dunántuli Napló 1966 ápr.17.

Simon Béla festő

Szöregben emlitett müve: „Szőlőhegy"
„Ablakomnál"

Csányi László:
Szekszárdi Ludósítás

Dunántúli Napló 1964. dec. 13.

Simon Béla

MDK

Hazatérés, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Simon Béla M.D.K.

Műve a MNG grafikai gyűjteményébe került

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1962-1963-as évben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. Bp. 1965.

164. l.

M.D.K.

Simon Béla

"Magvető" c. képének repr.-ját bemutatja a lap a "Mübarát" helyiségeiben rendezett kiállitásról.

Erdélyiek a Mübarát
Csemiczky: "Két kiállitás"/c. /bar
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. febr. 28.-márc. 6.- IV. évf. 9. sz.

MDK

S/imon Béla, festö

Hazatérés.

A/ Vall.és Közokt. Min. vásárlásainak kiállitása. Az O. M. S/zépmüv. Muz.-ban. 1938 jul.1.-aug.1. Bp.1941.
Kat.14.1.

Simon Béla

MDK

"Leányarckép"

Cs.M. : Négy pécsi művész kiállitása Budapesten.

Esti Hirlap. 1959. X.8.

Simon Béla

MDK

Három pécsi művésztársával kiállitott a Műcsarnok kamaratermében.

"Szüret"
"Alsószentmártoni kertek"
"Putrik a toronnyal"

Péter Imre : Jegyzetek Kiállitásokról.
Népszabadság 1959. X.17. 8.lap.

Simon Béla

Magvető. „Simon B 947"
tus. 357 x 216 mm. Ltr.: F.K. 8792

Magyar rajz és alvarek. A XIX s a XX
század. A latibevi Oelmacher Anna.
Bp. 1959

44.

MDK

Simon Béla

Kiállitási hir

Dunántuli napló 1968 juli.25.

Simon Béla

Festőművész. Kiállitása 1961.aug.20 - szept.20.Pécs
Janus Pannonius Muzeum
Plakáton rajzolt betük 50x68.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 45.l.

MDK

Simon Béla

Szentmártoni utca, o.

Szőlőhegy, o.

M. Képzőművészek Szöv. déldunántuli szervezetének kiáll. Osijek 1966.

Simon Béla

Kostárnak i. műtére jutalmat kapott a „Rémi egyetem 600 éves" i. pályázaton (eml.)

Jelenkor 1967 IX. 863

Simon Béla
festő

MDK.

Nagykanizsán az „Egry József"
Terenben volt tárlata.

—: Kiállítások

Művészet, 1968. junius - 48 lap.

MDK

Simon Béla

Szőlőhegy, repr.

M. Képzőművészek Szöv. déldunántuli szervezetének
kiáll. Osijek 1966.

Simon Béla

Rajz szepró

Felcsikor 1967 I.n.: 46 old.

Simon Béla festő

Baranya megye képzőművészeti
nagydíját kapta (10.000 Ft) 1964-ben

Jelenkor 1966, I. n. 38 old.

Simon Béla MDK

festő

A Békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban nyílt meg kiállítása.

—: Ihrek

Napló, 1959. dec. 6. 2. old.

M.D.

Simon Béla

festő

A Baranyai képzőművészek felszabadulási kiállításán jelent meg az „Új tűz-istálló" c. festménye

Mészáros Terez: A felszabadulás a helyi képzőművészetben

Napló 1960. ápr. 3. – 5. lap

M.D.K

Simon Balázs
Grafikus

Illusztráció

Bajor Nagy Ernő: Vác
Élet és Irodalom, 1965. julius 30 – 12 lap

M.D.V

Simon Balázs
grafikus

Illusztráció

Bajor Nagy Ernő: Vár
Élet és Irodalom, 1965. jul. 31 - 12 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KORTÁRS
1963 SZEP

1021

SIMON BALAZS RAJZA

M.D.K

...n Béla

festő

Augusztus 20-án Pécsen tartott ki-
állítást. — Tanulmányok (repro-)
Méltatás.

Sarkadiné Hárs Éva: Simon Béla képkiállítása.

Művészet, 1961. november — 45 l.

M. E. N.

M. D. K.

SIMON Balázs

„Komarazene" rajz (repr.)

A Magyar Nemzet galériája

Magyar Nemzet 1962. junius 3. 9. l.

Simon Balázs

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának

VI. kiállításán szerepel.

Kunfia 1966. jún.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Simon Balázs

KORTÁRS

1983 — 12.

1021

SIMON BALÁZS RAJZA

— 1920 —

tom, hogy még jó ideig mindig lesz egy kis megátalkodott csoport, amely zeneszerzéssel fog foglalkozni... de a zene iránti érdeklődés mindinkább csökkenni fog... Meg vagyok róla győződve, hogy a mai értelemben vett zeneművészet néhány év múlva teljesen megszűnik..."

Nos, én e „megátalkodott csoport" néhány tagjáról szerettem volna beszámolni és ha már cikkem végkövetkeztetéséről van szó, akkor azt valahogyan így tudnám megfogalmazni: „lehet, hogy Honeggernek igaza volt az ő társadalmának zenéjére nézve — de nem lehet igaza a szocialista országok zenei jövőjét illetően". A vitacikknek igaza van abban, hogy „a mai közönség zenetörténeti repertoár igénye"... mint „adottság fennáll" — ezt az „adottság"-ot azonban nekem és a mai magyar zeneszerzőknek nem kötelességünk örök és változhatatlan principiumként elfogadni. Amikor tehát az Országos Filharmónia Műsorszerkesztősége — vitacikkének utolsó bekezdésében — a „hitelt és az erkölcsi alapot" az adatok számszerű, statisztikális ismertetésétől teszi függővé, csupán arról tesz tanúbizonyságot, hogy sem Ho-

zőt (!
hogy ez
tős sze
és jövő
szerzőv
molnun
szekkel
egyszer
vennün
legfelje
mivel é
vével is szerepelt a vegosszegben. (Csupán közbevetőleg jegyezzük meg, hogy e negyedszáz alkotónak több mint egyharmada Kossuth-díjas!)

Értsük meg egymást kérem. Ez a „megátalkodott csoport" az életét tette fel a zeneszerzésre. Pódiumhoz szeretne jutni, mert úgy érzi, hogy közlenivalója van az embereknek. Kétségtelen, hogy ez az érzés némelyiküknél kizárólag magánügy. De még a rideg statisztika tanúsága szerint is erre évenként egy, kivételesen szerencsés esetben két izben nyílik csupán alkalma. Az sem vigasztalja őt, ha a Zeneműkiadó Vállalat megjelenteti néhány művét nyomtatásban. A zene természetéhez tartozik ugyanis, hogy

Simon Béla

Részt vett a Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlésén.

Dömántúli Napló 1966. ápr. 9.

Simon Béla

Szerepelt a dél-dunántúli képzőművészek tárlatán.

Dunántúli Napló 1967 jún 23.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1987 ÁPR 21.

Simon Béla

— **A Magyar Képzőművészek Szövetsége** Déldunántúli Területi Szervezete képviseletében Simon Béla festőművész, területi titkár és Bizse János szervező titkár vesz részt az Eszéken május 5-én megnyíló tárlaton, amelyet a pécsi és baranyai művészek alkotásaiból állítottak össze.

7.

Oktatási intézmény. gyermekte-
len házaspárt keres hivatalsegédi
és portási beosztásba. Csarolakás

Simon Béla

Pécsi pedagógus - festő.
Kelle Sándorral és Soltra Elemérrel közösen rendezték meg kiállitását a mücsarnok kamaratermében.
Széles ecsetkezelés, expresszivitás jellemzi.

László Gyula: Kiállitások
Rajztanitás 1960. Isz. 30.1.

M.D.K.

Simon Béla

Figyelmet keltő müveiről ir Berend Ilona: "Tavaszi Tárlat" cimmel a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásról.

Szinház, Bp. 1947. május 27.- juni. 2.
III. évf. 22. sz.

Simon Ferenc MDK

Kislány portré , gipsz

Pettenkofen emlékérem, előlap, hátlap, ólom

Kaszás, gipsz

Mücsarnok 196o. VIII.Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Simon Béla

Müveivel szerepel az erdélyi kiállitáson a „Müterem"-ben.

Szigethy István: "Két kiállitás" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. május 2-8.
IV. évf. 18. sz.

Simon Béla, festő

MDL

Kiállítása nyílt meg Kaposváron.

—: Kis hírek

2

ESTI HIRLAP 1965. jún. 8.

MDK.

Simon Béla

Müvészetpolitikai vonatkozások

Dunéntuli Napló 1966 ápr.17.

Simon Béla
festő

M.D.K.

A Napló e számában jelent
meg „A leningrádi kioszkban"
c. grafikája.

Napló 1960. nov. 6. - 7 lap

MDK

Simon Béla
festő

Kiállítása a Janus Pannonius
múzeumban nyílt meg. A
kiállításon bemutatásra kerültek:
„Szentmártoni kéve", „Szentmártoni
kert" „Szentmártoni leány"

Kendöl Zsuzsánna műbírálata: Simon Béla kiállítása

Napló, 1961. aug. 20. 9. lap

Sunion Béla
festő

M.D.K.

A Banalya megyei Tanács és
a Szakszervezet által hirdetett
pályázat on pénz jutalomban sé-
szesült

—:—

Művészet, 1967. október — 47 kep.

Simon Béla MDK

Szentmártoni utca, repr.

Déldunántuli Képzőművészek Kiállitásai 1964-1965

Simon Béla MDK

Szőlőhegy 1964. olf. 115x1oo cm.

A Mecsek Cukrászda 1964 olf. 12oxgo cm.

Ablaknál 1964 olf.

Szentmártoni utca 1962 olf. 5ox7o cm.

Déldunántuli Képzőművészek Kiállitásai 1964-1965

Simon Béla
festő

M.D.K.

„Tanulmány" c. képét mutatja be a Napló 1961. aug. 18-i száma.

Napló, 1961. aug. 18. 5. lap

Simon Béla M.D.K.
festő-

A Janos Pannonius Múzeum
művészettörténeti osztályán nyílt
kiállítása.

: A baranyai képzőművészek év
végi számadása"
Napló. 1961. dec. 31.—2. lap

Simon Béla
festő

MDK

A Janus Pannonius múzeumban megnyílt kiállításon vázlatokat, tanulmányokat, szénrajzokat, akvarellekat, diófapácokat, olajfestményeket mutat be

Mendöl Zsuzsa műtörténeri: Simon Béla kiállítása

Napló, 1961. aug. 20. 9. lap

Simon Béla

MDK

Csendélet, vizf.

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

Simon Béla
festő

M.D.K.

A Képcsarnokban megrendezett kiállításon szereplt alkotásaival.

–: Déri festőművésznek kiállítása a Képcsarnokban
Napló, 1963. okt. 5. 5. lap

Simon Béla
festő

MDV

A Pécsi Janus Pannónius Múzeumban
modern képtárában szerepelnek
képei.

—: Látogatás a pécsi modern magyar képtárban
Napló, 1963. okt. 22. 5. lap

M.D.K

Simon Béla
festő

„Badacsonyi táj" c. festmé-
nyét közli a Napló c
ráma.

—: Pécsi festőművészek kiállítása a Képcsarnokban
Napló, 1963. okt. 5. 5. lap

MDK

Simon Béla
festő

A párizsi tanács díszkeretében megrendezett kiállításon bemutatta a „Szentmártoni ~~kép~~", két új feldolgozása", „Kárman", „Pécsi utca", „A szőlőhegy" c. festményeit.

→. Ösztöndíjas képzőművészek kiállítása.
Napló, 1963. máj. 12. 4. lap

Simon Béla
festő

MDK

„A kapás" c. művét közölte a Napló. Zepro

Napló, 1963. ápr. 4. 11. lap

Simon Béla

cód
5

Magyarország. Esti lap
1941. febr. 25. (Három
kiállítás.)

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Kedves

Kínos

hogy kinevezték a

Simon Béla

festő

l.

Erdélyi képzőm. pün-

kösdi kiáll-

Kolozsvár 1944.

SIMON BÉLA :

235. Aratók. - Olajf., v. 101.5 x 101 cm.
Jelz.l.b.: "Simon B."

Székesfőv. képt. pib. kiáll
1944.

Simon Béla

HOLLÓSY SIMON / 1857 - 1918 / :

105. Tavaszi hangulat. - Olajf., v. 104 x 101 cm. Jelz.l.j.: "1916. Hollósy".

106. Zászlóvivő. - Olajf., v. 48 x 76.5 cm. Jelz.l.a középtől b.: "Hollósy".

HORVAI JÁNOS :

107. Madonna. - Szobor, fa. Mag.: 66 cm. Jelz.j.o. a talapz.: "Horvay".

sostai HORVÁTH ETEL :

108. v.nagybányai Horthy István. - Szobor, márv. Mag.: 74 cm. Jelz.b.: "Sostai Horváth".

Simon Béla

a Nemzeti Szalon kiállításán -

Arckép, feinszép után

Repr.

Pásztortűz

1939. 61. l.

látszik. A pillérek [illegible]
a templom többszöri leégés
padozat rózsaszínű almási v
azonban vörösmárványlapo
is találunk.

Az első és második pi
vetkeztethetünk a bazilika
tagozatú pillér arra mutat,
rint boltozták. Ez a boltoz
mesterségbeli tudást feltéte
egyik központjában, Caenb
boltoztak (S. Trinité aux D
a ciszterciták útján kerül
apátsági templom főhajóját

[1] ..... Maria prima uxor K
Cron. Monacense, SSRH. ED.
krónika u. o. 49 p.

[2] „Eodem anno (1318) re
gloriosa decorandum." *Cron. M*
Turóczi arról is tud, hogy I.
beboltoztatta. „Eodem anno
frequenter incendio vastabatur
gloriosa testudine, decorare i
Schwandtner, Vol. I. Vindobo

[3] ..... Anno Domini M.o
rum ecclesia Beata Virginis de
est combusta, uno campanuli
reliquie conservantur, quod
Posoniense, SSRH. ED. Szentp
évben égett le a bazilika, v. ö.

[4] Képes Krónika, *SSRH.*

SIMON BÉLA

Uzsonna. Olajfestmény.

Nagy-domb. Olajfestmény.

Művészeti Hetek Ungvár

1941

VASÁRNAP **3** Kath. Klotild Prot. Klotild	
HÉTFŐ **4** Kath. Kar. Sz. Fer Prot. Kerény	€
KEDD **5** Kath. Bonifác pk. Prot. Bonifác	
SZERDA **6**	

Simon Béla

Kopp 1939/40. [illegible] II

SIMON BÉLA :

205. A komp. - Olajf., v., 78.3 x 85.5 cm.
Jelz.l.b.s. "Simon Béla."

KOROKNYAI OTTÓ / 1856 - 1898 /:

136. Önarckép. - Olajf., v. 15.5 x 31 cm.
Jelz.l.j.sarokban.

KÓSA HUBA FERENC :

137. Női fej. - Szobor, márv., mag.: 51 cm.
Jelz.j.o. "Huba 939".

KOSZTA JÓZSEF :

138. Önarckép. - Olajf., l.p., 37 x 41.5 cm.
Jelz.l.j. "Koszta".

139. Ruhaszáritás. - Olajf., v., 60 x 50 cm.
Jelz.l.j. "Koszta".

Simon Béla

Marokszedők c. kéje repr.

Pásztortúz 1942. 469. l.

Gombaszedők c. kéje repr.

u.o. 1942. 473. l.

Uzsonna c. kéje repr

u.o. 1942. 504. l.

Magvető c. kéje repr.

u.o. 1942. 510. l.

Z

UM AUKCIÓI

III.

Simon Béla

festő

Feleségem arcképe

Repr.

Pásztortűz 1942. 10. A.

címlapján

Simon Béla

festő

Paisztortűz. 1941. 496 l.

(Képpel.)

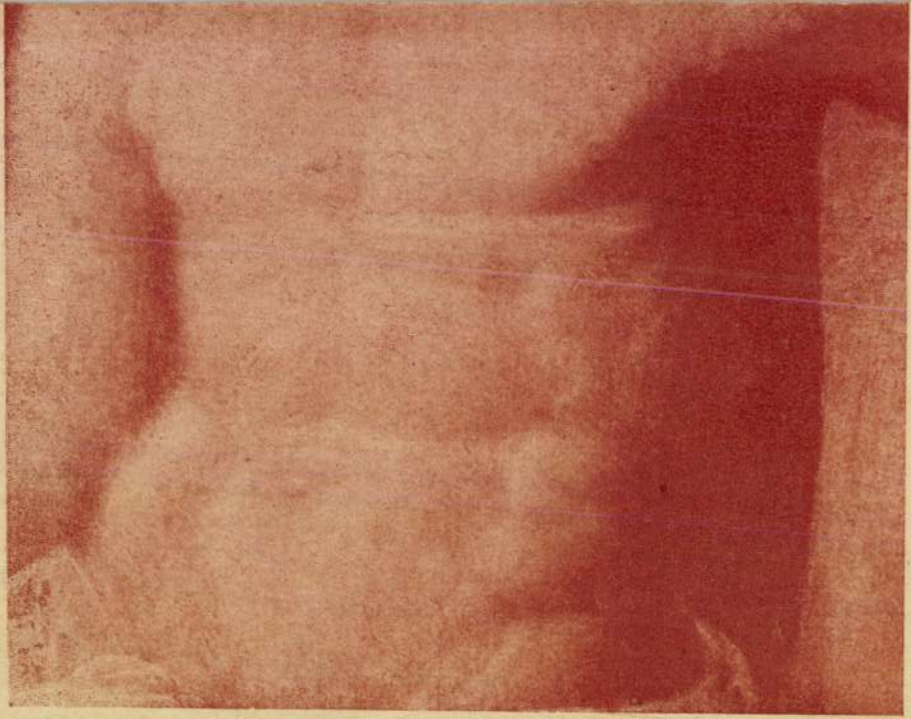

Simon Béla

festő Kapjon

lásd

Mübarát. V.

1941 febr -

Gál Kelemen W. 174.

Simon Béla

festő

l.

Szépmüvészet

1942. 205. l.

SIMON BÉLA
88. Aratás, olajf.

Nemzeti Szalon

. Magyar nép
1940 febr. márc-

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK

Gróf ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖK:

PRESZLY ELEMÉR

SIMON BÉLA.

* 1910. dec. 15. Fogaras. Középiskoláit u. o. végezte. Művészeti tanulmányait a kolozsvári Képzőműv. Főiskolán, 1928—1930 kezdi meg, majd a budapesti Képzőműv. Főiskolán Varga N. Lajos és Szőnyi István mellett tanul. Kiállított: Fogaras, 1934, 1935. Dés, 1936, 1937. Kolozsvár, 1936, 1937, 1938.

181.	Hazatérés, olajf.	450.—
182.	Aratók, olajf.	800.—
183.	Pálinkafőzés, olajf.	600.—
184.	Karácsonyi ének, olajf.	400.—

Nemzeti Szalon 1939. jan.
Erdélyi kiáll.

Simon Béla festőművész, Kaplony—Caplean, Jud. Somes.

Simon Béla festő

indafonat és mezőnyeiben, különféle
és növénylevelek ~~[illegible]~~ ábrázolvák (dombormi

273.5 : 23(21) c/m.

~~ad.~~

7 frt 50 kr.

3 21

250.

Simon Béla
festő

Vkminkiáll. 1943

Aratás, vízf.

Állami vásárlás,
nem volt kiállítva:
Fűzfák, olajf.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

CIGÁNYOK FESTŐJE ÉS NEVELŐJE, Simon Béla az alsószentmártoni tanító

Szikár, hosszúkás arcú, markáns arcélű ember az alsószentmártoni tanító. Pontosabban nem is tanító: rajztanár, főiskolát végzett és Szőnyi-tanítvány volt húsz esztendővel ezelőtt. Erdélyi származású, és Kolozsvárott volt az első tárlata. Azóta négy önálló kiállítása volt, legutoljára 1953-ban Budapesten, és néhány hónappal ezelőtt — lapunk hasábjain be is számoltunk róla — szűkebb hazájában, Pécsett. És Simon Bélának láthatók képei varsói, stockholmi, bukaresti, kolozsvári múzeumokban és képtárakban is, három grafikáját a Galéria vette meg.

Szovjet útirajzok

Nyolc évvel ezelőtt *sodorta az élet* Alsószentmártonba, a román anyanyelvű cigányok községébe.

Az asztal sarkában vastag zacskó.

— Rembrandt reprodukciók — mondja —, most szereztem őket a Szovjetunióban...

És egymásután megmutatja saját képeit. Sok festménye Pécsett maradt, kilencet megvásárolt a megyei tanács és más állami szerv. Markáns arcát, jellegzetes, éles vonásait híven visszaadó önarcképeit mutatja, jólsikerült portrékat látunk, aztán legújabb munkáit, a Szovjetunióban készített vázlatait tárja elénk. Mint »Az oktatásügy kiváló dolgozója«, augusztusban két hétig a Szovjetunióban járt jutalomból. Ott is állandóan dolgozott. Persze, csak »leskiccelte« a dolgokat, kimunkálásra nem volt ideje.

Azokat az élményeket őrzi vázlatfüzete, sok-sok apró papírdarabja, ami általában a külföldit megragadja a Szovjetunióban, Moszkvában, Leningrádban: az emberek derűs kedélye, a gigantikus méretek, az építkezés gyorsasága és nagysága, a tisztaság, a kultúra iránti vágy.

Most egy aktot mutat, egy cigányasszony aktját. Szép ez a kép, sajátosan tompák a színei, de nem ez az, ami elsősorban megragadja az embert. Ez a cigányasszony a képen nem ritka, egzótikus látványosság, hanem szép testű, vonzó ember. *Simon Béla* ki is mondja, festői ars poeticájaként:

— Itt, Alsószentmártonban is *mindig az embert keresem*, az általános emberit akarom megragadni bennük, cigányportréimban és aktjaimban.

Érettségizők cigányok, cigány tanítók...

S ahogyan az ember és nem a par excellence »cigány«-motívum fogja meg képzeletét, úgy tekinti bennük az embert Simon Béla, a pedagógus is. Neves festőművészünk ugyanis az alsószentmártoni négyosztályos cigányiskola igazgató-tanítója és feleségével megosztva nyolcvanhat román anyanyelvű cigánygyermeket oktat és nevel.

Mostanában gyakran esik szó arról, hogy a jó pedagógus az oktatást nem választhatja el a neveléstől. Jöjjön csak ide az, aki azt állítja, elég a pedagógusnak a tananyagot oktatnia, a nevelés másnak a dolga. Mert itt, Simon Bélának és feleségének sokat, alaposan kell nevelnie is.

— Évszázados babonákat kell leküzdenem — magyarázza —, századok óta beléjük oltott félelmet, kisebbségi érzést kell türelmes, lassú neveléssel kiölnöm belőlük, s bizony néha a tisztaság elemi szabályaival, a késsel-villával való evésnél kell kezdenem az oktatást. Nagy dolog ám, s nyolc esztendei kemény munka gyümölcse, hogy ma a beiratkozottak hatvan százaléka rendszeresen jár iskolába, s néhányan már a hatodik osztályt is elvégezték.

A nemzetiségi kulturális csoportoknak se szeri, se száma, Baranyában némelyik az egész megyét bebarangolja szép műsorával. S ha már a cigány nemzetiségnél tartunk: idén 2000 tanköteles cigánygyermekből — rendkívüli eredményként — majdnem másfélezer beiratkozott. Néhány faluban már cigány származású tanító, óvónő működik, s most érettségiznek cigány-fiatalok a megye technikumaiban is.

Tszcs és kultúrcsoport

Nyolcszáz cigány él a faluban, ezer délszláv, s negyven-ötven német nemzetiségű mellett. Munkájától nem választható el az a ritka eredmény, hogy *a faluban cigányokból termelőszövetkezeti csoport alakult az ellenforradalom után.*

— Eredményes-e? — kérdezzük.

— Még nem nagyon eredményes, de holnap az lesz. Vagy öt év múlva, mindegy. Várni kell, nagy türelemmel.

Türelmének termékeny gyümölcse az is, hogy négyszáz analfabéta felét megtanította már írni-olvasni. Olvasni — erre ne csak a szó szorosan vett értelmében gondoljunk, az olvasás itt már nemcsak a falragaszok, hivatalos irományok átböngészését jelenti, hanem sok esetben a nagyon kedvelt meséket és néhányban már *Mikszáthot, Móriczot, Jókait.*

Az alsószentmártoni pedagógus és festőművész cigány nemzetiségű kulturális csoportot is vezet, ahol a maga gyűjtésében, s ahogy ő mondja: »kicsiszolásában« ősi cigány-hagyományokat, dalokat, táncokat, szokásokat tanulnak meg és adnak elő. És ez ismét mennyi festői témát ad!

Itt jutottunk el megint a képzőművészethez. S amíg Simon Béla szovjet útjának vázlatait rakosgatja, már terveiről beszél:

— Talán jövőre kiállításom nyílik a Műcsarnok rendezésében, »Keleti útirajzok« címmel. Rengeteget szeretnék dolgozni, még sok munka áll előttem...

Gábor István

M. N. 1958 X. 4.

valóknak eddig sem éppen szűk köre, egyre több *gyakorlati ismerettel* kell rendelkeznie a jó szakembernek.

Tökéletesebb, korszerűbb módszereket kell bevezetni az oktatásban is. *Az általános és középiskolai oktatás jövendő útja kétségkívül az, amelyet nemrég napvilágot látott fejtegetéseiben Hruscsov szovjet miniszterelnök is megjelölt: a gyakorlati munkával való nevelés.* A szovjet, csehszlovák, lengyel, német és kínai szakközépiskolák, technikumok tantervében már érvényesülnek ennek az irányzatnak bizonyos — néhol még csak kezdeti, bizonytalan — vonásai. Nálunk az általános iskolai oktatás formája és módszerei egyelőre nem teszik lehetővé, hogy a középiskola, elsősorban természetesen a technikum, a gyakorlati oktatást *folytassa.*

Azok a »félműszaki« — matematikai, fizikai, kémiai — ismeretek, amelyeket az általános iskolában tanulnak a diákok, még nem adnak alapot ehhez. Éppen ezért »null pontról« kell indulni, a gyakorlati munkával való nevelés legjobb módszereit a középiskolában kell bevezetni az elkövetkező esztendőkben. A technikumi oktatásnak eddig kettős célkitűzése volt: *műszaki és általános műveltségi ismereteket adni* a diákoknak, némi gyakorlati vonatkozásokkal, amelyek azonban — mint bebizonyosodott — távolról sem elegendőek ahhoz, hogy jól képzett szakemberek kerüljenek az iskolából az üzemekbe, gyárakba.

Az önképzés fontossága

A négy esztendő kevés ahhoz, hogy a tanulók megbirkózzanak a nehéz elméleti feladatokkal, ugyanakkor elsajátítsák a szükséges gyakorlati tudnivalókat is. *Még a legjobb oktatási módszerek segítségével sem lehet ezt a célt elérni.* Elhatározták tehát, hogy *a technikumi oktatás négy esztendejét a jövő tanévtől kezdve felemelik öt évre.*

Gyökeresen át kell dolgozni a tantervet, elhagyni a korszerűtlen, nem hasznosítható anyagot, helyette beiktatni azokat az ismereteket, amelyek a modern technika megismeréséhez és megértéséhez kellenek. Ki kell fejleszteni a tanulókban az önképzés szükségletét, hogy a technikumot elvégzők ne csak a gyakorlatban, hanem az elméletben is képesek legyenek lépést tartani a fejlődéssel.

Speciális képzés

A Kohó- és Gépipari Minisztérium oktatási osztályának küldöttsége nemrégiben *hosszabb tanulmányutat tett a Szovjetunióban.* A műszaki középiskolák, szaktanfolyamok és továbbképző intézetek *működésével, tananyagával, jövendő terveivel ismerkedtek meg.* Sok hasznos tapasztalatot hoztak magukkal, ezeknek *egyik-másika már megvalósult,* néhányat a következő tanévekben vezetnek be. Például: a Szovjetunióban a négyéves technikumok mellett — azaz inkább felett — két és féléves tanfolyamokon *speciális képzettséget* adnak végzett, érettségizett technikusoknak. A kétéves felsőtagozatú oktatást nálunk is bevezették az idei tanévtől kezdődően. Az első ilyen iskolasanak a diákok kezdeti lépésként *sokkal több időt kellene szentelni a gyár- és üzemlátogatásoknak, hogy az ipar gyakorlati szakembereinek irányításával a helyszínen munkálkodhassanak a fiatalok.*

Folyik tehát az útkeresés a tökéletesebb szakmai nevelés érdekében. Nagy feladat: *meg kell valósítani, hogy a műszaki középiskolák padjait és tanműhelyeit gyakorlati munka segítségével műszakilag képzett, lehetőleg széles általános műveltségű tanulók hagyják el.* A végleges módszerek kialakításától még messzire vagyunk, hiszen azok, akik elsőnek ismerték fel a probléma rendkívüli fontosságát sem oldották még meg, ők is a »*hogyan tovább*« feltételeit kutatják. **T. I.**

„Hét fiatal párnak követeként állunk..."

Békesség e háznak,
jónapot kívánunk,
Hét fiatal párnak
követeként állunk,
Hét fiatal párunk
szeretettel kéri
Hozzánk a lakziba tessék
majd eljönni.

— hangzik ünnepélyesen, komolyan a hivogató a parlament Munkácsy-termében. Négyen állnak az ajtónál — tizennégy nevében. Ünneplőben, amúgy paraszti ünneplőben: sötét ruhában és tükörfényes fekete csizmában. Hármójuk kezében csikóbőrös kulacs, frissen sült, barnahéjú, édes kalács, baloldalukon hosszú, fehér pántlika söpri a földet. Ők a vőfélyek. Mögöttük egy kicsit a háttérben csendesen, szótlanul — ahogy illik — az egyik vőlegény. S velük szembe — akinek az invitáció szól — Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke.

Nem mindennapi esemény hírnökeiként jöttek: hetes esküvőre készül Mezőtúr, a mezőtúri Petőfi termelőszövetkezet. S megszületett a határozat, fontos ügy, nagy ügy ez a készülő esküvő — egyébként jövő szombaton tartják —, menjen hát deputáció Pestre és hívja meg Dobi Istvánt, s ha lehet Kádár Jánost, Münnich Ferencet, Marosán Györgyöt és Dögei Imre földművelésügyi minisztert is. Néhányan majd csak eljönnek közülük.

Koccintanak a vendégek s a vendéglátó és Varga István, a legöregebb, a vezető vőfély, mintegy legfőbb érvként magyarázza:

— Olyan lakodalmat még sehol sem láttak, amilyet mi fogunk ülni.

— Mert van miből — feleli nevetve Dobi István és emlékezik: — Amikor én megházasodtam nem volt nekem többem, csak a csupasz karom. Dehát, azóta bizony jócskán megváltozott a világ.

Előkerül a kulacs s belőle a tiszamenti, jó, homoki bor — beszélgetnek. Dobi István így búcsúzik:

— Mindenkinek tiszteletemet küldöm — és elmegyek.

S a küldöttség egy házzal odébb áll. Mennek Marosán Györgyhöz... Mert szigorú volt a parancs, vendégek nélkül akár haza se jöjjenek.

(kocsis)

Simon Béla

képkiállitása /kritika/

Dunántuli Napló.1958. jul . 15.

M.Hei. Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp.1960. 221-250.l.
250.l.

Simon Béla

Jestő

Koll. kiáll. a „Mű-
barátnál (V. kiáll)

Cód

Szépművészet

1941. 105. l.

SZERVÁTIUSZ JENŐ: DOLGOZÓASZTAL.
Jenő Szervátiusz: Arbeitstisch. — Jenő Szervátius: Scrivania.

Simon Béla
festő

l.

Budapest 1941

Simon Béla

festő

~~[illegible]~~

Somlyómező, u. p.

Selymesilosva

kilág vm.

lásd

Barabás M. Céh kiáll.

Kolozsvár, 1943

ZTÁN SZŐNYEG
pú tükre szimmetrikus elrendezésű,
szegélyű „rácsos" mustrával ékes. A rá-
eiben stilizált virágtöves díszek. Sárga
virágos nagy stilizált rozetták.
00×145 cm.
, XVIII. század.

ZTÁN SZŐNYEG
árga tükrében öt nagy csillagos rozetta.
e nyoleszöges medaillonok kampós
el. Feketealapú külső és belső — kerek
ozettákkal ékített — szegélye között
les és tulipántöves stilizált indás kerettel.
55×100 cm.
, XVIII—XIX. század.

TÁN SZŐNYEG
ükrét apró háromszögekből szerkesztett
mustrás dísz tölti ki. Felette ládika
lom. Belső (fehéralapú) keretét válta-
ú fűrészes szélű nagy levelek töltik ki.
keretét nyilas „liliomsorok" ékítik.
0×90 cm.
XIX. század első fele.

TÁN IMASZŐNYEG
imafülkéjében fűrészes leveles díszek-
ácsos" mustra; bennük virágtövekkel.
és zöld hármasosztású keretében apró
stilizált virágok.
0×93 cm.
XIX. század.

Simon Béla

Gombaszedők,
olajf.

Művészeti lapok
Kolozsvár 1942. 99. l.

Simon Béla

festő

Ladd

Szépművészet

1940. 18. l.

19
LUDOVIKÁ

Simon Béla

lásd

Művéneti lietek

Kolozsvár 1942.

43. l.

MOSÓCZI JÓZSEF
SELYP

Simon Béla

Vas. Ujs. az Uj Magyarság
képes mell. 1939. jan. 15

Simon Béla: Aratás

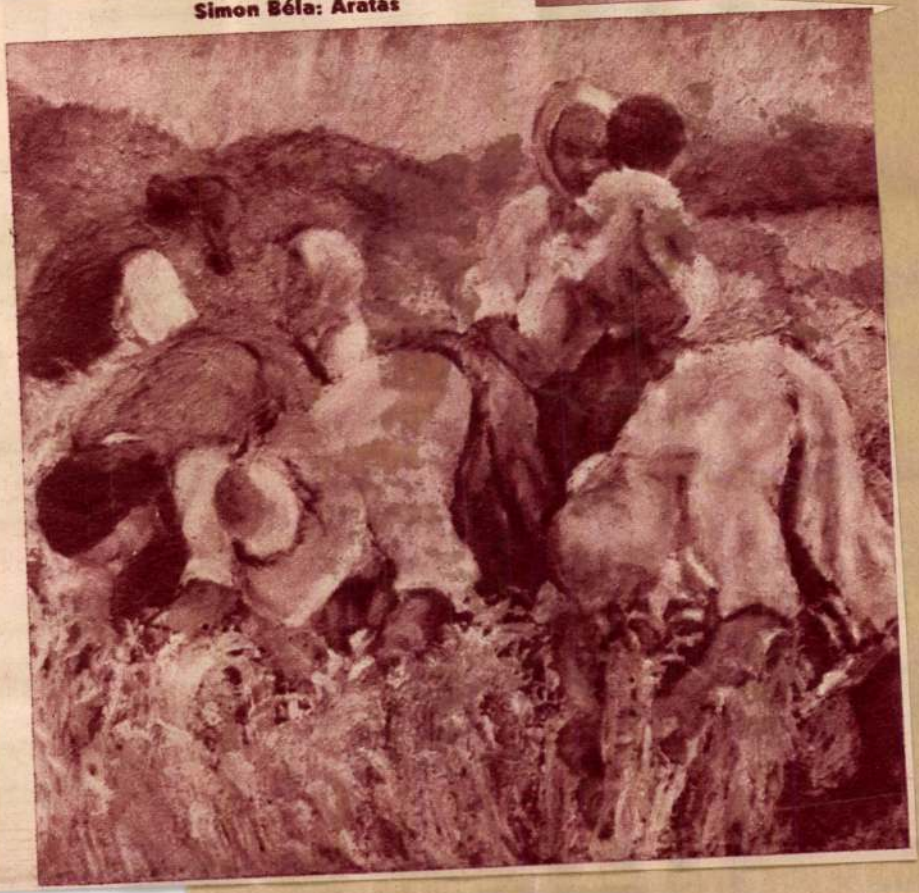

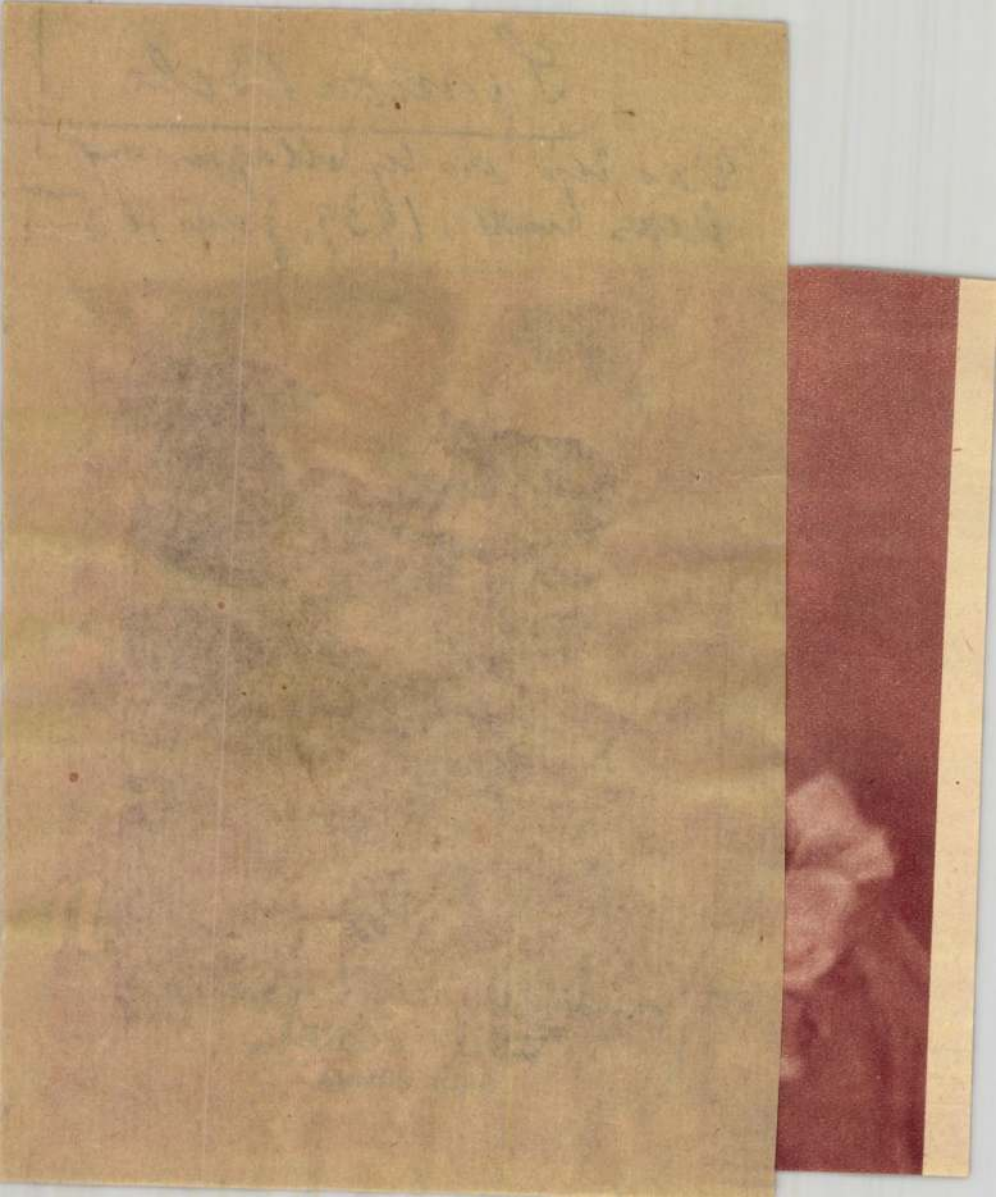

Simon Béla

erdélyi származásu festő 1941 február végén koll-kiáll, a bpesti Müterem helyiségeiben.

B. Bakay Margit dr.:

Két kiállitás. Nemzeti Ujság. 1941. febr. 23

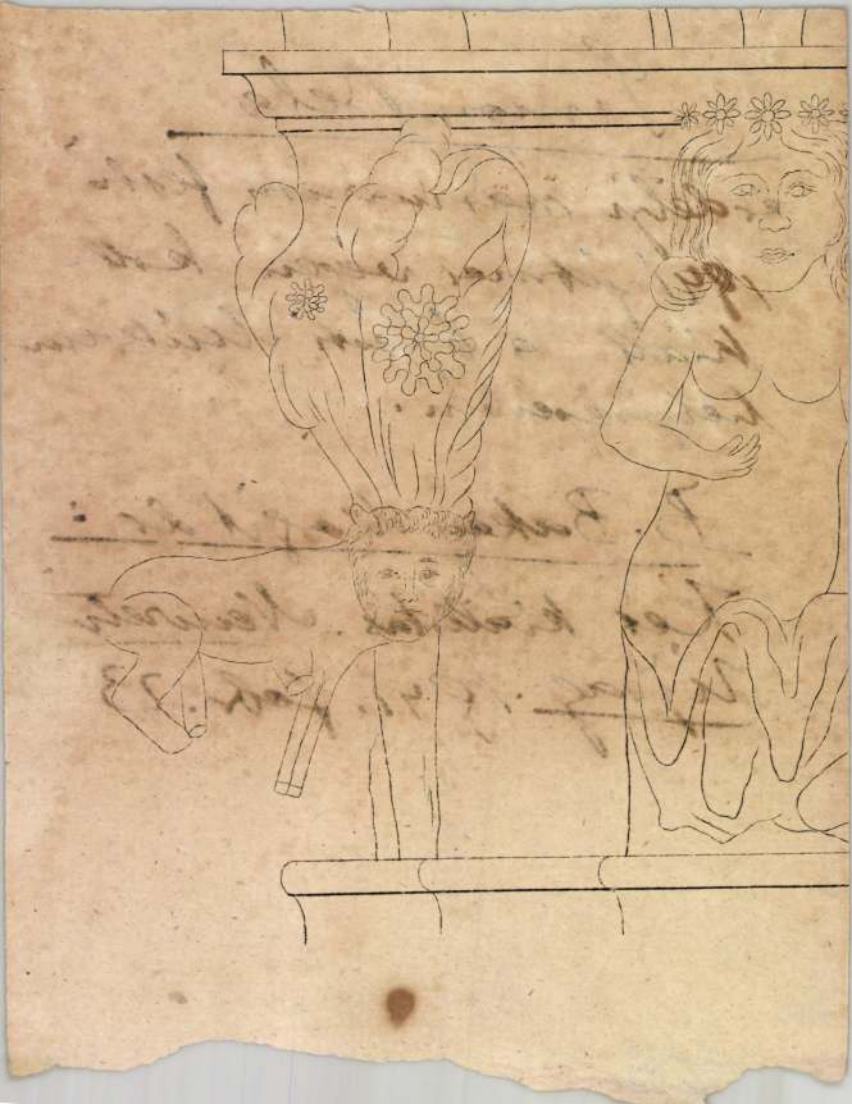

Simon Béla

festő

R. Sz. T. Az erdélyi művészek kiállítása. Új Magyarság 1941. febr. 27.

Simon Béla

festő (Kapjon, Erdély)

Erdő

Siklóssy László: Székely
művészek a Műbarát
tarlatán. Pesti Hirlap
1941. febr. 26.

Simon Béla

Harapelé, olajf.

Repr.

Nagyjmagy. 88. tábla

Simon Béla

A fiatal művész legnagyobb festői problémája az ember. A munka erős emberét pár nagy robosztus vonással ábrázolja.

Barány Erzsébet

Művészekről –
Művész Kurir

1937. 1. n. 6. l –

BUDAPEST
1922

Simon Béla

Vas. Ujs. az Uj Magyarság
képes mell. 1939 jan. 15.

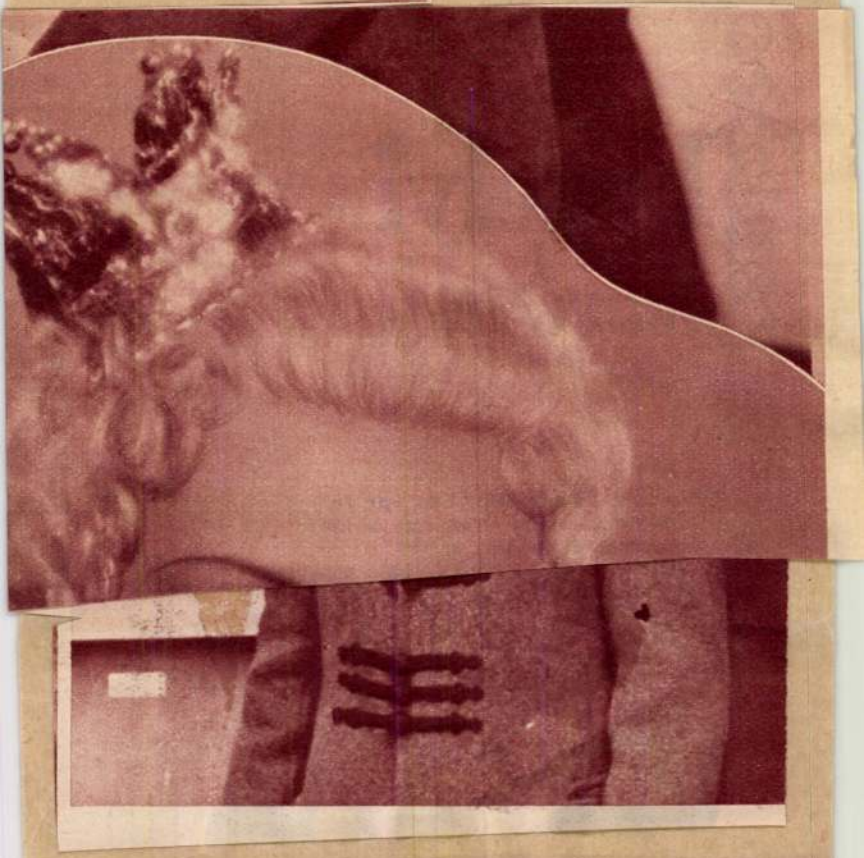

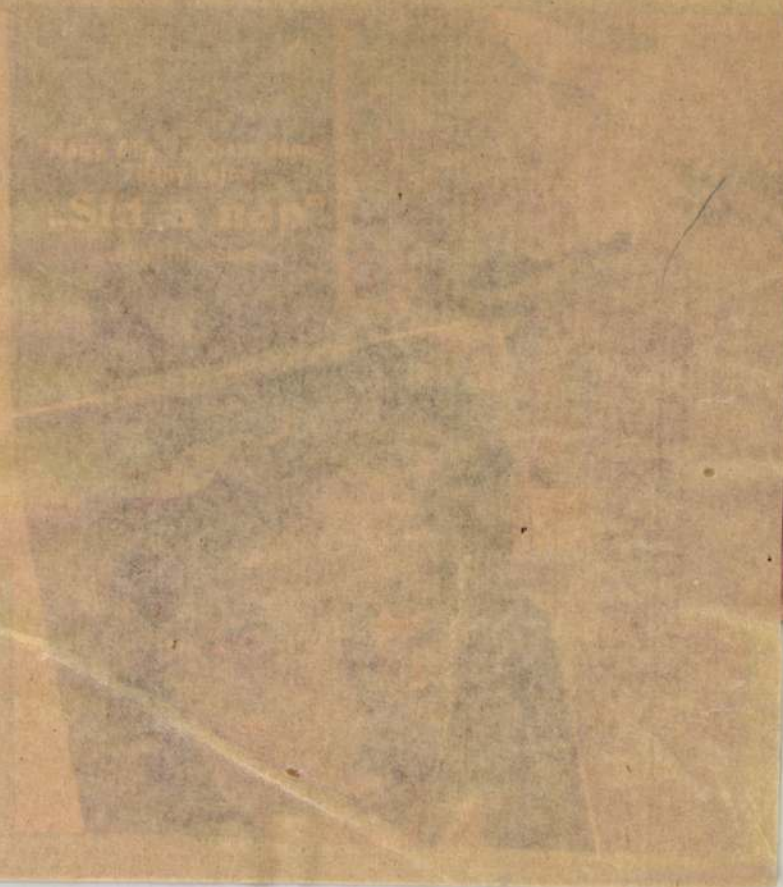

Simon Béla

Rádióélet

1939. január 13

Simon Béla: Pálinkafőzés

*

Meghívó

Betüöntők Segélyző-Egyesületének szegedi kerülete

ató ünnepélyét

Báró Jósika utca 21. sz. alatti otthonában tartja meg,
telettel meghívja a rendezőség.

Műsor:

ltalános Munkásdalkör. – 2. Az ünnepély megnyitása.

A Műbarát V. kiállításán *Vargha Nándor Lajos* és három fiatal erdélyi művész, *Szervátiusz Jenő*, *Fülöp Antal Andor* és *Simon Béla* mutatkozik be. *Vargha Nándor* anyaga is bemutatkozásnak számít. Őt ugyanis évek óta, mint a rézkarc legjobb magyar mesterét ismerjük, jóllehet az is nyilvánvaló, hogy a grafika minden ágában a legkitűnőbb szakember. Rézkarcai mellett azonban kevés figyelmet fordíthattunk eddig fa- és lino-metszeteire, mivel nagyon ritkán szerepelt velük a nyilvánosság előtt. Annál nagyobb meglepetés volt ezen a kiállításon az a 40 darabból álló fametszetsorozat, amelyen a magyar mult kimagasló eseményeit és alakjait szólaltatja meg a maga robusztus, a fametszet fekete-fehér szűkszavúságába tömörített egyszerű, de hatalmas organumú nyelvén. Vargha Nándor ma már a legnagyobb élő magyar művészek közé tartozik, akinek nevét a grafika gyüjtői az egész világon jól ismerik, s aki a fiatal grafikusnemzedék egyik legjelesebb tanítója és irányítója. Méltó, hogy a magyar közönség is közelebbről ismerje: ezért legújabb műveinek, a Magyar Mult c. fametszet-sorozatának kapcsán jelen számunkban külön cikkben foglalkozunk művészetével.

Szervátiusz Jenő régebbi műveit már több alkalommal megismerhette a budapesti közönség. Legutóbbi szereplése óta (1938) nem sokat változott, de annál többet fejlődött már akkor kialakult stíluskörén belül. A párisi tanulmányok alatt kezdő korszakára rátapadt, primitíveskedő és gotizáló, idegen hatások alól már teljesen felszabadult. Egyetlen, valószerűtlenül elnyujtott Madonna-szobra emlékezik már csak gotizáló

Szépművészet
1941. 105. l.

korszakára. A valósághoz, a természethez sokat közeledett Szervátiusz, de szobrai ma is fölötte állanak a természet, a mindennapi valóság esetlegességeinek. Kiválogatott, s a megábrázolásra méltónak talált alakjaiban, mint a Székely pásztorban, a Rőzsehordóban, Emré bá' erőteljesen karikirozott szobrában is mindig mély, emberi tartalma keres. Erős oldala Szervátiusznak a székely balladák szimbolikus erejű világának megérzése. Mélyen lát bele a székely nép alakjaiba is. Mindig a jellegzetest, a különöst keresi, aminek művészi megjelenítésében az ő szenvedélyes vérmérséklete, lendületes munkaritmusa is kifejezésre jut. Szobrainak legnagyobb része fa. A fafaragásnak lendületes erejű, egyáltalán nem finomkodó, de a fa anyagszerűségét mindenkor tiszteletben tartó, határozottan egyéni stílusú mestere. Újabban márványban és gránitban is dolgozik.

Fülöp Antal Andor egészen fiatal, Budapest közönsége előtt először bemutatkozó festő. Stílusában japános és neoklasszicista elemek olvadnak egybe. Ereje inkább kolorizmusában nyilvánul meg. *Simon Béla* néhány lépéssel már előbb van, jóllehet ő is a fiatalok kereső éveit tapossa. Festményei közül kiemelkedik a Székely leányka és Felesége arcképe. Különösen előbbit kell megdícsérni oldott festőiségének, tónusgazdagságának, s őszinte meleg lírájának szépségei miatt.

Budapest Székesfőváros Polgármestere 221.503/1941.—XI. sz. alatt nyilvános pályázatot hirdet a Ferenc József koronázási jubileumi alapítvány *1941. évi szobrászati díjára.*

A 794/1903. kgy. számú alapító okirat rendelkezései szerint a székesfőváros az alapítványi jutalomdíjjal nem a bevégzett tehetségeket akarja megkoszoruzni, hanem támogatni kívánja azokat, akik a magyar szobrászművészet terén rátermettségüknek már nyilvánvaló tanújelét adták, akikről méltán feltehető, hogy ezzel az anyagi támogatással tehetségüket, képességeiket és ismereteiket még inkább kifejlesztik és ezáltal a magyar művészet felvirágoztatását fogják elősegíteni.

Az alapító okiratnak a szobrászati díjra vonatkozó rendelkezései a következők:

1. Ez a díj negyven évesnél fiatalabb olyan szobrászművészek jutalmazására való, akik művészi képességüknek, önálló becsű alkotásokra való hivatottságuknak már kétségtelen jeleit adták és művészi tanulmányaikat külföldön akarják kiegészíteni.

2. A díjat ugyanaz a művész csak egy évre kaphatja. A jubileumi díj élvezetében lévő művész a bírálóbizottságnak az általa bemutatott s a főváros tulajdonába átmenő kész mű alapján hozandó újabb határozatával a díjat kivételesen még egy évre elnyerheti.

3. A polgármesterhez benyujtandó pályaművek lehetnek kész szoborművek, vagy azok vázlatmintái. A pályázók tárgyukat szabadon választhatják.

fiatal festőink első sorába emelkedett. Március 16-án nyílt meg *Náray Aurél* gyüjteményes kiállítása, amelyen nagyméretű vallásos kompozíciói és egy-két finom hangulatú, üde tájkép érdemel nagyobb figyelmet. Valamennyi között a legjobb, mind kompozícióját, mind rajzát és kolorizmusát illetőleg, a „Lázár feltámasztása". Kötetlen, oldott festőiségében eltűnik a rajz, távolról Munkácsy hatása lebeg különösen nagyméretű képein, ami a legerőteljesebben a „Krisztus Pilátus előtt" c. képen mutatkozik meg.

A Tamás Galéria kiállításai közül az utóbbi hónapokban *Borsos Miklós* szobrászművész egyéni bemutatkozása és a „*Magyar Mesterművek* magángyüjteményekben Nagybányától napjainkig" címet viselő kiállítás emelkedett ki.

*Borsos Miklós*nak, a Győrben élő, székely származású fiatal szobrászművésznek bemutatkozása meglepetést keltett, mert a félrevonultan élő és a budapesti kiállításokon, a fővárosi művészeti életben csaknem teljesen ismeretlen fiatal szobrász valóban nem mindennapi tehetség. A szobrászművészet egy igen érdekes műfaját műveli elsősorban. Lapos domborműveit többnyire rézlemezből kalapálja, ami egy ősi műfajnak a fel-

1958 — 10.
610

SIMON BÉLA PÉCSI KIÁLLÍTÁSA

Elhangzott már néhányszor az elmúlt másfél esztendő képzőművészeti életéről, hogy a kiállítások menetrendje szerteágazóbb, mint a felszabadulás óta bármikor. Az elfogultságot sikerült már sokirányban feloldani. A régi, l'art pour l'art-os művészetszemlélet egyes kedvelt képviselői mellett most már majdnem valahány polgári nagyság kiállítóteremhez, nagy sajtóhoz és kellő dicséretekhez jutott. A posztnagybányaiak mellett a Nyolcak is megkapják lassanként a megszolgált elismerést, a kenőcsösök mellett a konstruálókat is megbecsülik, az alföldiek mellett a dunántúliaknak, a turáni borongók mellett a mediterrán elvágyódóknak is kerül hely a nap alatt. Most már valóban csak a szocialista képzőművészetért fáradozókat kellene megértőbb szeretettel fogadni, s akkor elmondhatnók, hogy az esztétikai egyoldalúságot és a makacs csoportosdit az igazi kollegialitás, a szakmai szolidaritás váltotta föl, biztosítani lehetett művészeink részére a folyamatos alkotómunkához szükséges intellektuális nyugalmat.

A kiváltságok felszámolása elképzelhetetlen a fővárosi és vidéki művészek közötti rangkülönbség megszüntetése nélkül. Azokat az előnyöket, melyeket a Budapesten élő festők, szobrászok, grafikusok élveznek, a nagyobb városokban kiépítendő kulturális központok támogatásával lehet majd valamiként kiegyenlíteni. Van néhány pontja az országnak, melynek művelődéstörténeti jelentősége vetekszik Pest-Budáéval, s amelynek jövője a képzőművészet fejlődése tekintetében még számottevő szerepet tartogathat a szocializmus korszakára. Ezek közé a kibontakozóban levő kultúrcentrumok közé kell számítani Pécset is. Az öt torony városában, Baranya székhelyén sok érdekes kiállítás nyílt a közelmúltban. A Janus Pannonius Múzeumnak — Gegesi Kiss Pál akadémikus ajándékozó kezdeményezésére — képtára is van már. A Zsolnay-gyár kerámiagyűjteménye országos- és világviszonylatban is figyelemreméltó. Pécsett ugyanakkor igen erős képzőművész-szervezet is van, tehetséges tagokkal, lelkes műbarátokkal. A szervezet titkára, Simon Béla festőművész, alsószentmártoni iskolaigazgató, „kiváló tanár" nemrég mutatta be legújabb műveit egy kiállítás keretében.

Simon Béla: Arckép. Портрет. Portrait

Tárlata megrendítő bizonyság arról, hogy hazánk legtávolabbi zugában is folyik igényes alkotótevékenység. Nem a ráérő falusi pedagógus műkedvelése ez, hanem a Képzőművészeti Főiskolát végzett tehetség vallomása a valóságról, a nép életéről, a messzi kis települések köznapi és ünnepi pillanatairól. A déli határ mentén él egy rendkívüli temperamentummal dolgozó festő, aki mint őszinteszívű és érzékenylelkű szemtanú számol be élményeiről, a Dráva-parti parasztok sorsáról. Képei apró észrevételek, gyors feljegyzések, megható elámulások, kedves emlékek, olyan izgalmas rögtönzések, melyekből még a kiállításon is szinte áradt a tények, események, jelenségek közvetlensége, a benyomások frissesége.

Simon Béla nem tartozik az aggályosan, pedánsan festegetők közé. Belső fűtöttség hevíti, szenvedélyesen, indulatosan reagál a világ változásaira, érzelmei állandóan elragadják, képtelen valamit is objektíven mérlegelni, nem hiszi el, hogy szenvtelen szemlélődéssel meg lehetne ismerni az igazságot. Éppen ezért haladéktalanul papirosra veti, amit tapasztal, megfesti azt, ami felgyújtotta képzeletét. Mintha lázban égne, fényes szemekkel, piros fülekkel veti magát a munkába, a természet szépségétől ihletetten, az egyszerű emberek bánatától és örömétől megrendülten próbálja megállítani az időt, megörökíteni az eltűnő jelent.

Hullámzó kedélyállapotát, feledhetetlen látványokból táplálkozó hangulatait leghamisítatlanabbul rajzaiban tudja kifejezni. Tus és diópác ábrái krónikává állnak össze. Ideges foltjai, szaggatott vonalai, hatásos tónusai expresszív erővel jelenítik meg környezetét, Alsószentmárton lakóit, a marokszedőket, a kisbojtárt, a szüretelőket. Olajfestményeiben mintha elnehezülnének az összegyűjtött motívumok, a sok könnyed impresszió otthon az állvány előtt problémává sűrűsödik, megremegteti a művész idegeit, messzevezető következtetésekre készteti a hivatásán töprengőt.

Hogy mire válaszol Simon Béla piktúrája — könnyen leolvasható képeiről. Művészi-emberi helytállás egész munkássága. Szeretet a föld iránt, melyen annyiszor apáink vére folyt. Hála a kenyérért, mely a föld népének szorgalmából táplál valamennyiünket. Bizakodás az értelemben, mely kijelölte a haza boldogulása felé vezető utat.

Pogány Ö. Gábor

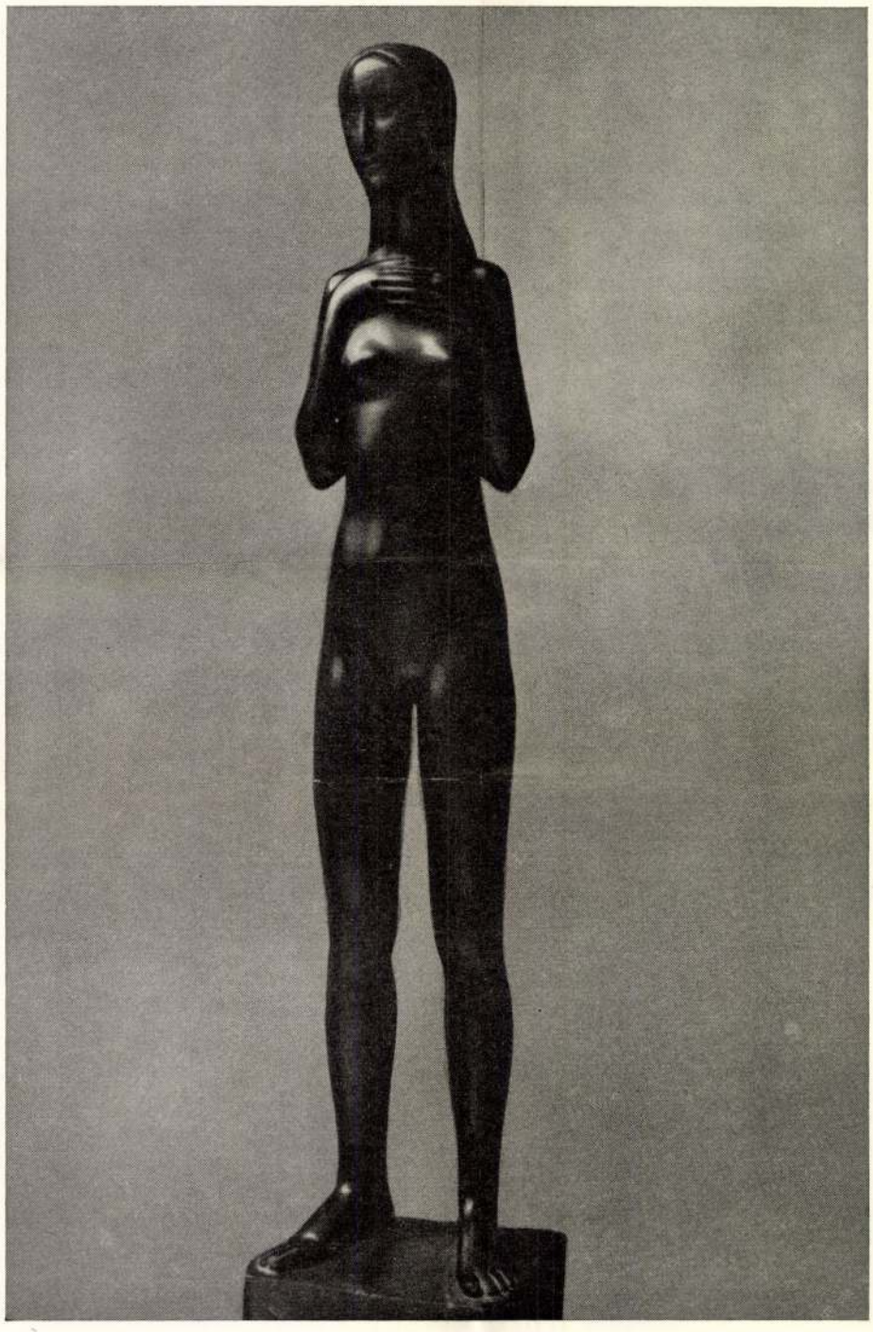

Petar Palavicini: Tavasz. Весна. Printemps

gálatába állítja, mint az olajfesték hol tört és oldott, hol pedig keveretlenül harsanó és izzó, dekoratív színeit. Mit fest? Mindenek előtt embert és tájat. Régi, sokezerszer feldolgozott, de kimeríthetetlen témák, és ő is el tud mondani róluk néhány új és eredeti igazságot.

Petrov festői pátoszával szemben Petar Palavicini szobrászata inkább halk és lírai. A katalógus előszava a női grácia trubadurjának nevezi — joggal. A mesterség klasszikus szabályai szerint építi fel finoman érzelmes kis aktjait, jól ügyelve, hogy semmiféle plasztikai hangoskodás vagy olcsó hatáskeresés meg ne zavarja az érzés nemes, halk intimitását és a formák fegyelmezett, világos rendjét. Jellegzetes kisplasztikus, aki a maga szigorúan elhatárolt világában gyengéd kézzel mintázza bensőséges, néha fiatalosan fanyarszépségű, egyszerű és világos szerkezetű alakjait.

Ez a kis kiállítás, amely méltán találkozott a Csók-galéria látogatóinak tetszésével, és amely Jugoszlávia mai művészetét eddig ismeretlen oldaláról mutatta meg, újra csak a régi kívánságot ismételteti: kívánatos lenne a részletek után most már az egészet is látni, egy nagy, átfogó kiállítás keretében.

Cifka Péter

Simon Béla

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 5. sz. 89-90. o. kiállítások.

Tavaszi Tárlat. / v. v. /

MDK.

Simon Béla

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov.lap 44.

MDK

Simon Béla

B. Bakay M.: Két kiállitás. Nemzeti Ujság 1941. febr. 23.

Simon Béla

MDK

Simon Béla

Pihenő

Magvető

Karácsonyi ének

Három kiállitás. A Mübarát kiáll. Magyarország 1941. febr. 25.

Simon Béla

Tihanó

Megvető

Karácsonyi ének

MDK

Simon Béla

Aratók

Lyka K.: Erdélyi müvészek a N.Szalonban. Pesti Hirlap 1939. jan. 3.

Simon Béla

festő

koll. kiáll. Kolozsvár 1936. márc.

vród

Tóth István: Simon Béla kiállítása

Pásztortúz. 1936.

123. l.

4957/1920 kig. Érk. 1920 VIII/18

Simon Béla

Pécs

Szabad Művészet

1957. 472. l.

kás- és katonatanács a nemzet nyakára ültette a jórészt népbiztosokból és más egyébb kommunista egyénekből összeállított kormányt, mely rövid uralma alatt mást sem tett, minthogy a magyarországi proletár diktátorok szökését igyekezett megkönnyíteni.

Végre oly erősek voltunk, hogy 1919. évi augusztus 6-án erőszakkal távolítottuk el a kormányt. A hatalmat kezünkbe ragadtuk és a nemzeti lobogót magasra emelve, a keresztény nemzeti erkölcs nevében az emeltyűkart a vörös végletből a nemzeti alapra, a Szent István alapra visszafordítottuk.

A „FEHÉR HÁZ"-nak ezen ténye az új Magyarország alapköve, mely kő nélkül az új épület fel nem épülhetett volna.

Mi, a „FEHÉR HÁZ" tehát 1919. évi augusztus hó 6-án az egész legyőzött, letiport magyarságot állítottuk talpra, nem bízva ezt az ez okból jött, s amúgy is már inficiált oláh söpredékre, sőt ellenkezőleg megelőztük őket.

Ne felejtse el a világ, hogy mi akkor

HŰ MAGYAR TESTVÉR
LEGYÜNK EGYÜTT EZ

4681 Attila-nyomda rt., Bpest, I.,

SIMON BÉLA

100. Kukoricatörő, olaj 600.-

Nemzeti Szalon

1944. márc -

Barabás Miklós Céh

kiáll -

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Simon Béla

festő

Pestszentlőrinc

József Attila

u. 4/6.

MKSz 1947

Simon Béla

festő

Séta c. festmenye

repr.

Pásztortűz

1936. 117. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS FELÜGYELŐSÉGA
110 1920 kszám
Érk. 920 ev IX 3 kó n.

hó 16 napján fenti sz. a.

ak -ik számában megjelent —

vagy a fenforgó akadályról — esetleg

sztas 26.

al ispán, a közig. bizottság h. elnöke.

Wodianer F. és Fiai, Budapest

Simon Béla

Szakács György

Székely Gabriella

Szolnay Sándor

Szopos Sándor

Takáts Zoltán

Tollay Julia

Váczi Margit dr

Zsombori Erzsébet

1. Erdélyi képzőm. kovács, kiáll. kat 1943.

748 ..... szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Chin. 1.000 Ft-t utal ki.

A beadv

Mellékle

Egyúttal

Előirat s

Utóirat

Másolta

tovább

Simon Béla

Solymássy C. Viktor

Gy. Szabó Béla

Szász István

Szentiványi Lajos

Slevenszky Lajos

Szolnay Sándor

Szopos Sándor

Takáts Zoltán

(csak nem Felvinczi?)

lásd

Kolozsári Múcsamok

megnyitó kiáll. - kat.

1943

764 szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Min. 1'000 P-t utal hi Dr Gerthon és Dr Dercsényi balatoni műemlékeret megvizsgálása utjára.

A beadv

Melléklet

Egyúttal

Előirat sz

Utóirat s

Másolta:

Simon Béla
festő

rövid
2

Ujság. 1941. márc. 1.
(c. a.: Erdélyi művészek
a Műbarát galériában.)

Krisztus ábrázolása TV. 239

Simon Béla

festő gyűjt. kiáll.
Pécs Városi Múzeum
1957. szept.

Szabad Művészet
1957. 10. 7.
hátsó borítóhoz.

1931

zágos Bizottsága.

	száma: —	19
advány	kelte: X/14	1931.
	beérkezése: X/16	1931.

kletek száma:

tal elintézett szám:

t száma:

t száma:

lta: Kandegiesser.

1931 X/28

Nagyméltóságú

Simon Béla
festő

M.D.K

A pécsi dunántúli társaton
részt vett.

Kassegh Áthos: Dél-dunántuliak Pécsett.
Művészet, 1966. augusztus - 42 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307
1966 ÁPR

KORTÁRS

Simon Béla

1021

SIMON BÉLA rajza

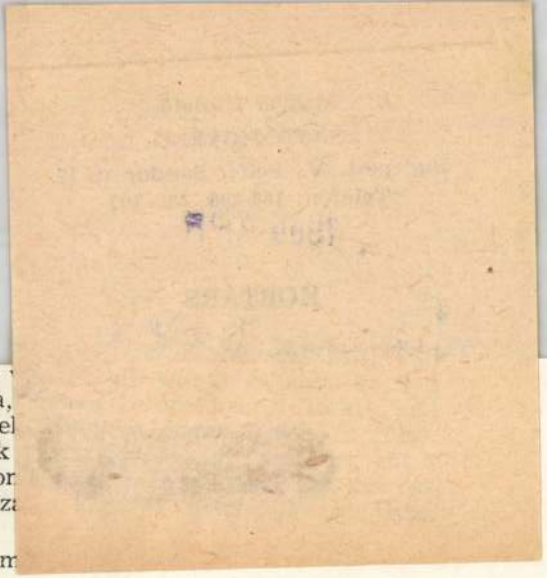

használni, nem elvonulásra gondolva,
elvonulniok! Nektek, komolyan beszélel
telt, nemcsak hogy igenis így vonultok
szagos misés falun, hanem még én mor
tató beszédet, mire használható a kasz
bitangokkal. Meg vagyok értve?

MALOMELLENŐR: Őrült, mindig mondtam

ADÓÜGYI JEGYZŐ: Mit akarsz?

DIÁK: Nem ők, hanem ti takarodtok el erről a környékről és nem később, mint ma estig. Olyan szesszel, ami eszetekbe jut.

A falat nem könnyű. Azok négyen kérdő, majd beletörődő pillantást váltanak.

SEGÉDTISZT: Add ide.

Diák intésére a fiúk fölkapják a ruhákat. Tréfás hajbókolással nyújtják fölöltésre a kabátokat, miközben a kijárathoz kísérik amazokat. A maradék holmit utánuk dobálják.

TERUS *(Bandagazdába karol áhítattal, s mikor az a karolást féloldali ölelésre változtatja)*: Csak egy kell a teljes boldogságomhoz; hogy azokat a fiatalokat adja vissza mielőbb az ég.

A mennyezetről az ismert kötél végén Jolánka, majd sugározva Kari ereszkedik le.

Simon Béla

festő

Pásztorlíra

1942. Repr.

Marokszedők, 469. l.
Gombaszedők 473. l.
Uzsonna 504. l.
Magvető 510. l.

Nyug

PBJ

Ft. 365.84 azaz Háromszáz h

összeget a visegrádi munkálatokra

összegből, mint maradványt a MOB

Budapest, 1948 decemb

Befizet

MŰBARÁT KIÁLLITÓHELYISÉG

VEZETŐ IGAZGATÓ: KRIVÁTSY SZÜTS GYÖRGY

MŰVÉSZETI IGAZGATÓ: BASILIDES BARNA

V. KIÁLLITÁSA

Ára: 30 fillér

NYITVA: 1941. ÉVI FEBRUÁR 23-TÓL MÁRCIUS 9-IG
DÉLELŐTT 10—1-IG ÉS DÉLUTÁN 5—8 ÓRÁIG
VASÁRNAP 10—2-IG

Vargha Nándor Lajos

fametszetei

Magyar mult című sorozat, számozott példányokból összeállítva, japán papirra nyomva, albumba kötve összesen --- --- --- --- --- --- --- 600 P.

Egyenként keret nélkül --- --- --- --- --- à 30 P.

1. Csodaszarvas
2. Nőrablás
3. Attila
4. Vérszerződés
5. Árpád
6. Szent István
7. Szent László
8. II. Endre
9. Tatárjárás
10. Kun László
11. Nagy Lajos
12. Zsigmond
13. V. László
14. Hunyadi
15. Mátyás
16. Dózsa
17. Refolmáló Luther
18. Mohács
19. Szulejmán
20. Eger
21. Zrinyi
22. Báthory
23. Török háboruk
24. Bocskai
25. Bethlen
26. Pázmán
27. Zrinyi és Frangepán
28. Buda bevétele
29. Tököly
30. Rákóczi
31. Mária Terézia
32. Széchenyi Kosuth
33. Petőfi
34. Gábor Áron
35. Arad
36. Deák
37. Világháború
38. 1919
39. Horthy Miklós
40. Trianon

Fülöp Antal Andor festőművész, Kolozsvár

41. Japán magnolia olaj 300
42. Magyar ruhás nő „ 450
43. Anikó „ magánt.
44. Japán magnolia aranyhalakkal „ 350
45. Kalotaszegi pártás lány 400
46. Amarillisz olaj 300
47. Műteremben „ 500
48. Holland tulipánok „ 350
49. Önarckép 1940 „ 400
50. Csendélet kompozició „ 300
51. Margithugom „ 400
52. Gladioluszok „ 350

Simon Béla festőművész,

Kapjon

53. Virágvasárnap olaj 500
54. A komp „ 700
55. Pihenő „ 1000
56. Székely leányka „ 700
57. Nagy domb „ 500
58. Magvető „ 1000
59. Aratók (vázlat) (vizf.) 80
60. Feleségem arcképe „ magánt.
61. Füzfák „ 400
62. Vázlat (vizfestmény) 80
63. Karácsonyi ének olaj dr. Palló Imre tulajdona
64. Vázlat (vizfestmény) 80

Szervátiusz Jenő szobrászművész,

Kolozsvár

65. Madonna fa 4000
66. Maros és Olt márvány 5000
67. Térdeplő nő „ 2000
68. Székely és román paraszt márvány 800
69. A mosoly gránit magánt.
70. Tibike mészkő 700
71. Félszemű székely fa 2000
72. Emré bá fa 600
73. Mármarosi szőnyegárus fa 800
74. Önarckép tiszafa 1500
75. Rőzsehordó fa 600
76. Lányka korsóval fa 350
77. Zsákvivő székely tiszafa 200
78. Életöröm tiszafa 300
79. Csángó gyermek terakotta 150
80. Pihenés terakotta 150
81. Női arc fa 200
82. Női arc fa 200
83. Tiszafagyökér 200
84. Gondolkozó tiszafa 300
85. Madonna „ 350
86. Önarckép „ 150
87. Feszület fa 350
88. Székely arc fa 200
89. Csiki élet „ 600
90. Kisértés tiszafa 300
91. Női akt „ 500
92. Madonna „ 200
93. Dolgozó asztal magánt.
94. Székely pásztor fa 4000
95. Anya a gyermekkel tiszafa 800

Alsó kép: Simon Béla: Olvasó nő

Simon Béla

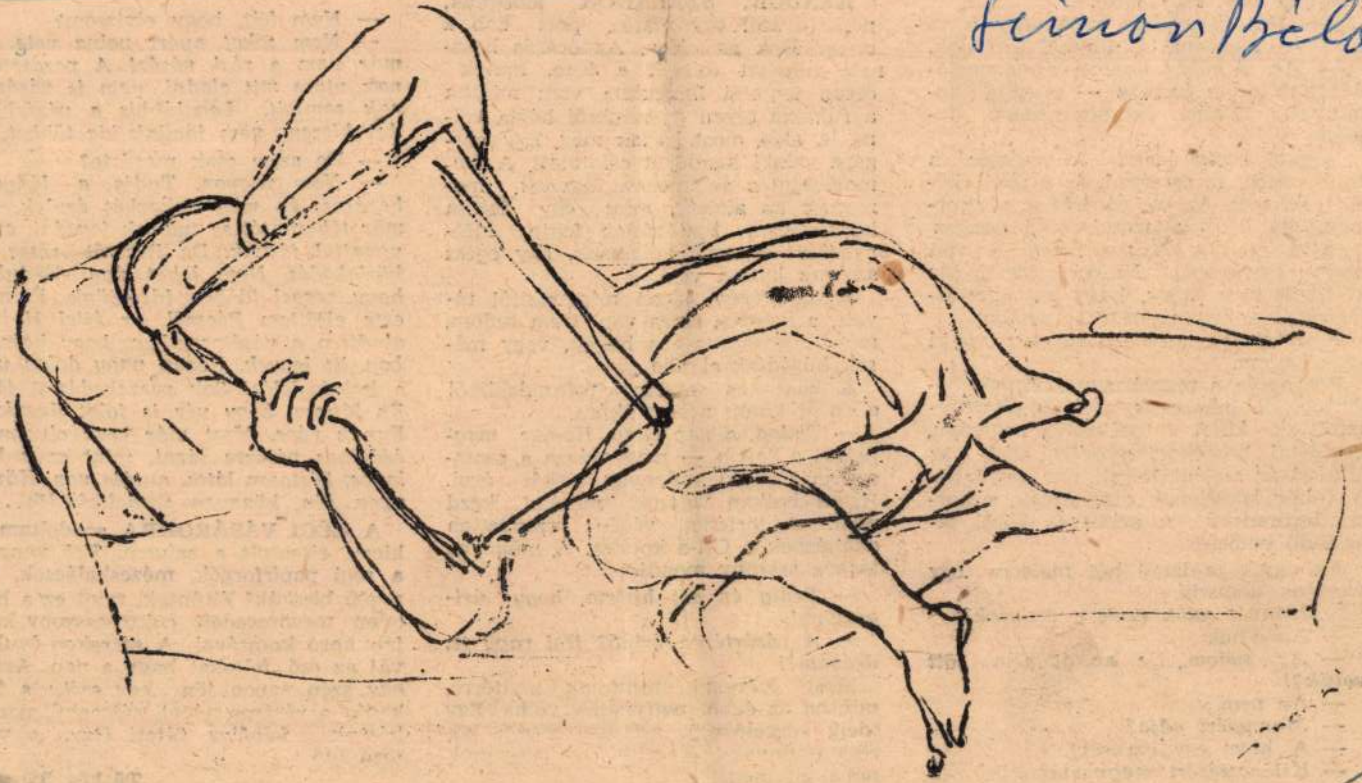

arki Pécsi Napló 1963 ápr. 3.

a boltokban úgyis mindent kapható. Minek jöjjön ide az a sok városi maszek. Az államiban is ugyanaz a portéka van. Még jobb.

— Hát kapitalista csökevény a vásár? — mondom, s nevetni próbálok.

— *Az. A tőkés haszon újratermelődésének egyik forrása* — mondja komolyan, mintha szemináriumon lenne.

Reggel korán kelek. A vásártér a falu végén, az országút és a vasút között fekszik. Az utolsó ház a pásztorház, itt lakik a mindenkori tanász meg a csordás. A tanácsnak is van benne egy szobája. Vásárok idején ide költözik ki a titkár, hogy az állat-átírásokat a helyszínen megcsinálja.

— *Nem sok munka lesz* — mutat ki az ablakon.

Fél nyolc, a reggeli vonatok már bejöttek, de még csak néhány sátrat feszítettek ki. A futballpálya nagyságú, korláttal bekerített gyöpön, ahol az állatvásár szokott lenni, pár szekér áll. A fehér kőoszlopok megkoptak, a korlát letöredezett. A szekerek körül tanakodó emberek.

Az egyik gazdánál hét malacra egy vasutas alkuszik.

— *Honnét valók ezek a malacok?*

— Az ólbul.

— *Azt tudom. De az ól nem jött velük?!*

— Az nem.

— *Mennyiért adja?*

— A hetet egy ezresért.

— *Kilencszázért megveszem.*

— *Nézelődni az más.*

KENDŐK, SZALAGOK lobognak, néha a szél egy marék port dob a cukorkások asztalára. Az ócskás használt ruhákat tereget a fűre. Ennek olyan temetői hangulata van: mintha a ruhákat olyan emberekről húzta volna le, akik most haltak meg. Egy spárgára valaki kendőket csíptetett. A nyomott-mintás selymeken inganak, mozognak az alakok, mint egy furcsa karneválban. Egy rúdon fekete, kifényesített csizmák bokáznak. Egy egész szakasz lábára való.

A tér végén, kicsit mindenkitől távolt, a kalapos sátra van. Nem tudom, maga választotta-e a helyet, vagy mások húzódtak el tőle.

A cukorkás asszony pakundekliből ellenzőt kötött a homlokára.

— *Tudod, a nap ellen. Hamar megfájdul a fejem* — magyarázza a szomszédjának, aki műanyag táskát árul. Aztán halkan valamit mesélni kezd neki. A történet végén mindketten odanéznek a CÁ-s kocsira. A műanyag táskás asszony mondja:

— *Pedig én azt hittem, hogy úriasszony!*

— *A vásártéren úrinő? Hol vagy te, drágám?!*

Most gyerekek rontanak a térre, mintha az égből pottyantak volna. Egy ideig kergetőznek, aztán a sátrak között eltűnnek. Fél órára csak néha áll meg.

— Nem félt, hogy elviszem?

— *Nem sokat nyert volna vele. Ez már nem a régi vásár! A parasztoknak nincs mit eladni, nem is vásárolnak semmit. Legalábbis a vásárban. Azt hiszem, nem jövünk ide többet.*

— De azért csak megérte?

— *Nem nagyon. Tudja, a lányom bazáros, én meg cukorkát árulok. Mi már teherautót se tudunk fogadni, csak vonattal járunk. De Pécsről rossz a közlekedés. Nem lehet úgy elindulni, hogy reggel időben ideérjünk. Én már este elöttem Pécsről, az éjjel H.-ban aludtam a váróteremben, hogy hajnalban itt legyek. Régen nagy dolog volt a helyfoglalás! Sok veszekedéssel járt. Én láttam, hogy vér is folyt ilyenkor. Ennek vége. Most már csak olyannak érdemes vásárra járni, mint az a kalapos. Biztosan látta, autója van. Könnyen jön, könnyen szedelőzködik...*

A RÉGI VÁSÁROKRA gondoltam, s kicsit elszomorult a szívem. Hol vannak a régi papírforgók, mézeskalácsok, fanyelű bicskák? Eltűntek, mint ez a hirtelen megöregedett cukrosasszony, karján apró kosarával. A sátrakon lyukat vájt az eső, foltokat hagyott a nap. Aztán egy szép napon jön egy szél, s fölkapja a vásáros népet, sátrastul, portékástul a felhőkre tűzi őket a változó idő.

Tüskés Tibor

MDK

Simon Béla

Magvető, tus

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960.
29 l.

Simon Béla 2)

1960-ban pályázattal egybekötött tárlaton I. díjjal tüntették ki.
1961. aug. hóban kiállítása nyílt meg a múzeumban;
1964-ben a múzeumi kiállításon szerepelnek legújabb festményei.

Jelenkor, 1965. 6. u. 546. old. - 547. old.

MDK.

Simon Béla

Kiállitási kritika

Dunántuli Napló 1965 juni.13.lap 6.

1)

Simon Béla

képzőművész.

1961- és 1962-ben alkotói ösztöndíjban részesült

1963-ban a tanulmányi ösztöndíjban részesült
1964-ben kapta a miniszteri nagydíjat.
25 éves festői munkásságának elismeréséül.

Jelenkor, 1965. 6. sz. 544. old. + 44 old.

Simon Béla.

„Délszláv brigádvezető arcképe" c. olajfestménye szerepelt a Baranyamegyei Képzőművészek kiállításán. (említve.)

Délmagyarországi Napló, Pécs, 1952. Szept. 21.

Simon Béla festő. MDK

Neve szerepel a kiállítók között.

Debitzky J. „A képzőmű. szövetség pécsi csoportjának akvarell kiállítása".

Dunántúl Napló. 1953 X évf. okt. 11. 6. l.

Simon Béla festő. MDk.

Neve megemlítve.

Debitzky J. A mag. képzőműv. pécsi csoport-
jának "Ötri kiállítása".

Dunántúli Napló. 1953. nov. 7. X. évf. 6. l.

Simon Béla festő

„Délszlár brigádvezető" c. olajképét emeliki.

„A Képzőművész Kiállítás tanulságai"

Dunántúli Napló 1952. IX. éf. szept. 21. 6. l.

MDK

Simon Béla, szobrász

Marokszedők. Diófapác.

Alkotás Művészház XXXVI. kiáll. Őszi tárlat. 1947. szept.
Kat.

Simon Béla
festőművész

MDK

Pécs város 1957-ben évben képet vásárolt tőle.

Pécs Városi Tanács VB Művelődésügyi Osztály irattára.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti élet-re vonatkozó adatok.
Művészettörténeti tanulmányok.Bp.1960. 221-250;1. 249.1.

MDK

Simon Béla

Kritika S.B. kiállitásáról.

Dunántuli Napló, 1951 jul. 3.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok.Bp.1960. 221-250.l.

242.l.

Simon Béla

festőművész

kiállitása a /pécsi/ Városi Muzeumban.

Dunántuli Napló, 1951. jun 16.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok.Bp.1960. 221-250.l.

242.l.

MDK

Simon Béla

festőművész

kiállitása a Janus Pannonius Muzeumban. 1958. jul. 13.

Janus Pannonius Muzeum irattára.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. B.1960. 221-250.l.
250.l.

MDK

Simon Béla
festőművész

munkáiról és művészetéről.

Dunántuli Napló. 1957. ápr. 28.

M.Heil Olga-Hiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok.1960. 221-250.l. 247.l.

Simon Béla festő

Tájképeket fest.

Debitzky J.: „Lepsőmunásciunk a vrágtó kultu rált."

Dunántúli Napló 1954. XI. c. márc. 7. 6. l.

Simon Béla MDK

festőmüvész

kiállitása.
/Gárami László kritikája/.

Dunántuli Napló.1955. aug. 31.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni
müvészeti életre vonatkozó adatok.
Müvészettörténeti tanulmányok.Bp.1960 221-250.1.

245.1.

Simon Béla

MDK

festőművész.

többek közt tőle is vásárolt Pécs város 1955. évben az összesen 8200 frt értékü vásárlása alkalmával.

A pécsi városi tanács müvelődési osztályának irattára.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 221-250.l.
245.l.

MDK

Simon Béla festőm. Kapjon olajfestmények:

Pihenő

Székely leányka

Műbarát kiáll. 1941. febr.

MDK

Simon Béla festőm. Kapjon olajfestmények:

Virágvasárnap

A komp

Mübarát kiáll. 1941. febr.

MDK

Simon Béla festőm. Kapjon

Aratók, vf.

Vázlat, "

" "

Mübarát kiáll. 1941. febr.

Simon Béla
festő

N.D.K.

Képe a pécsi Janus Pannonius
Múzeum új állandó kiállításán van.

Kaiser Éva: A pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeménye
Művészet, 1965. november - 41 kép.

Simon Béla

M.D.K.

Művei kiállítva a Zsolnay Házban

Dunántuli Napló 1965. márc. 7.

MDK.

Simon Béla

Kiállitásának hirdetése

Müvészetért
Szocialista ~~Kultúráért~~ 1965 julius, lap 5.

MDK

Simon Béla festőm. Kapjon olajfestmények:

Nagy domb

Magvető

Feleségem arcképe

Műbarát kiáll. 1941. febr.

MDK

Simon Béla festőm. Kapjon olajfestmények:

Füzfák

Karácsonyi ének

Műbarát kiáll. 1941. febr.

MDK

Simon Béla

A Műbarát V. kiállitásán... Szépművészet, 1941. 1o5. 1.

Simon Béla MDK

A képzőművészeti pályázaton dicsérő oklevélben részesült.

--: A Jankovics Lajos kulturális szemle - alkotásra ösztönöz.
NAPLO/Veszprém/ 1962. okt. 18.

mik

Simon Béla

rajzai (tanszunyás legény)
" (téglagyár)
" akt
Jelenkor 1962 3. sz. 295, 317, 353. l

mdk

Simon Béla

cigánylány (zeneszt

Selenkor 1961. 1 z 44. L

mak

Simon Béla

Szépvölgyi úti téglagyár (rajz)

Jelenkor 1961, 5. sz 533. L

Simon Béla

Festő képe

Jelenkor 1965 9 sz. 829 l.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

on: . . . . . .

. . . . . .

Éla.

FIGYELŐ
ujságközlemény figyelő irodája
Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.
Telefon: 296-534

Lap: Dunántuli Napló, Pécs.

Megjelent: 1951 JÚL 3

— **Simon Béla festőművész kiállítása megyénk jelentős kultúreseménye.** 21 md. baranyamegyei tájak, arcképek kerültek bemutatásra. A képek komoly, elmélyült művészi felkészültséggel készült munkák. Sámsoni asszonyok, Magyarbólyi részlet, Kis-utca Magyarbólyon, Önarckép, Kukoricatörők, Szomszédok, és Villányi-ut c. képeket kell kiemelnünk külön is. A falu élete, egészséges reális módon jelentkezik festményein. A kiállítás a Néprajzi Múzeum Rákóczi-ut 15. sz. alatti helyiségében július hó 15-ig tekinthető meg.

MDK

Simon Béla

A Mücsarnokban kiállitó pécsi művész

baranyai vidék, és "Leányarckép"

Esti Hirlap 236 sz. 1959. okt. 8 2 old.

Simon Béla

Siklósi táj (vegyes)

Malenka (965, 4 n., műmel.

M.D.K.

Simon Béla

"Pálinkafőzés" c. festményének repr.-ját hozza a lap.
Ifj. Ambrózy Goston: "Erdélyi Kiállitás a Nemzeti Szalonban" cimmel számol be a tárlatról. Beszámolójában méltatja a müveket.

Szinházi Magazin, 1939. január 8. II. évf. 2. sz. 24-26. lap.

MDK.

Simon Béla

Pécsszabolcson kiállitott 1965-ben

Mecseki Bányász 1965 ápr.6. lap -

Simon Béla

Összeállította 1965-ben

Veszek Bányász 1965 ápr. 6. Jep -

Simon Béla M.Ü.K.

Kiállitás müveiből Pécsett

Tüskés Tibor: Közelebb a széphez
A képzőművészeti izlésnevelé helyzete Baranyában

Szocialista művészetért 1965 január

Simon Béla kiállítása Pécsett

Kétévtizedes múlt áll a festő mögött, akinek értékes kiállítását a pécsi Janus Pannonius Múzeum két termében láttuk. Erdélyből származik, s már fiatalon jelentős szerepet vállalt Kolozsvár művészeti életében. Ott is tanult, majd tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Szőnyi Istvánnál folytatta s két ízben nyerte meg a főiskola kompozíciós pályázatának első díját. Kolozsvárt mutatkozott be első önálló kiállításával 1938-ban. Alkotásai ma ott vannak a Magyar Nemzeti Galériában, a Kolozsvári Nemzeti Múzeumban, Stockholm, Varsó, Bukarest köz- és magángyűjteményeiben.

Simon Béla tíz éve a Baranya megyei alsószentmártoni cigányiskola igazgatója. Nemegyszer nyílott előtte lehetőség, hogy Pécsre telepedjen s éljen mindazzal az előnnyel, amit a városi élet nyújt. Ahogy végignézzük egyéni meglátású változatait, falusi témáira, teltszínű, meleg akvarelljeit, szinte leolvassuk róluk, hogy a művész mennyire összeforrott a tájjal — benne az emberrel —, ahol él. De mi sem áll Simon Bélától távolabb, mint a falu idilli ábrázolása, vagy a fotografikus naturalizmus. Egy kiegyensúlyozott, emberséges, a valóság egyszerű szépségein elálmodozó, életszerető művész egyénisége nyilvánul meg festőiségének erőteljességében, kompozícióinak eredeti, ízes előadásában. Emeljük ki a Hazatérő csorda című akvarelljének gazdag festőiségét, Fekvő aktjának szilárdszerkezetű, merész beállítását, a népművészet egyik mesteréről, egy sokác menyecskéről festett mély emberismeretre valló képmását, vagy sokoldalú tehetségét illusztráló freskóvázlatait.

Festményei, de különösen egyénien kezelt akvarelljei elsősorban azért tesznek olyan mély benyomást, mert Simon Bélának tartalmas emberi és festői mondanivalói vannak.

d. m.

A szovjet tudós összegyűjtötte mindazokat az útleírásokat, feljegyzéseket és egyéb munkákat, ahol »havasi emberről« zi a XIII. századl liában járt olasz F nit, a XV. századl fogságban élt nén Schildbergert, Pr a múlt századbeli utazót, valamint a századeleji orosz és mai mongol tudósokat.

— Külön-külön mindegyik elbeszélésben, feljegyzésben lehet kételkedni — állapítja meg Porsnyev professzor. — Viszont figyelemre méltó, hogy a legkülönbözőbb szerzők, a legkülönbözőbb — egymástól távoli kultúrájú — népek egyformán írják le a »havasi embert«.

A titokzatos lény előfordulási helye a mongóliai és az azzal határos magas hegységek.

Milyen a havasi ember?

A szovjet tudós a »havasi ember« következő leírását közli a szemtanúk beszámolói alapján: »*Az almaszok nagyon hasonlítanak az emberekre, de testüket nem egészen sűrű,*

gyi ember nagyjából egyidejűleg ki[illegible] mai fizikumú azaz a vett

[illegible] kimutatták, hogy a neandervölgyi ember egyes tanyái több tízezer évvel későbbről valók, mint sok olyan lakhelymaradvány, amelyen már mai fizikumú emberek éltek. Ez azt jelenti, hogy a neandervölgyi *emberek jóval túlélték azt a kort, amikor megkezdődött a mai fizikumú emberek kifejlődése.*

A neandervölgyi maradványa?

Mikor tűntek hát el a földről az utolsó történelem előtti neandervölgyi emberek? Lehetséges, hogy utódaik máig is élnek a nehezen megközelíthető magas hegységekben. Ezeket a lényeket természetesen csak anatómiai felépítésük alapján lehet neandervölgyieknek nevezni, életmódjuk alapján nem. *Lehet, hogy ezek a lények a neandervöl-*

Simon Béla

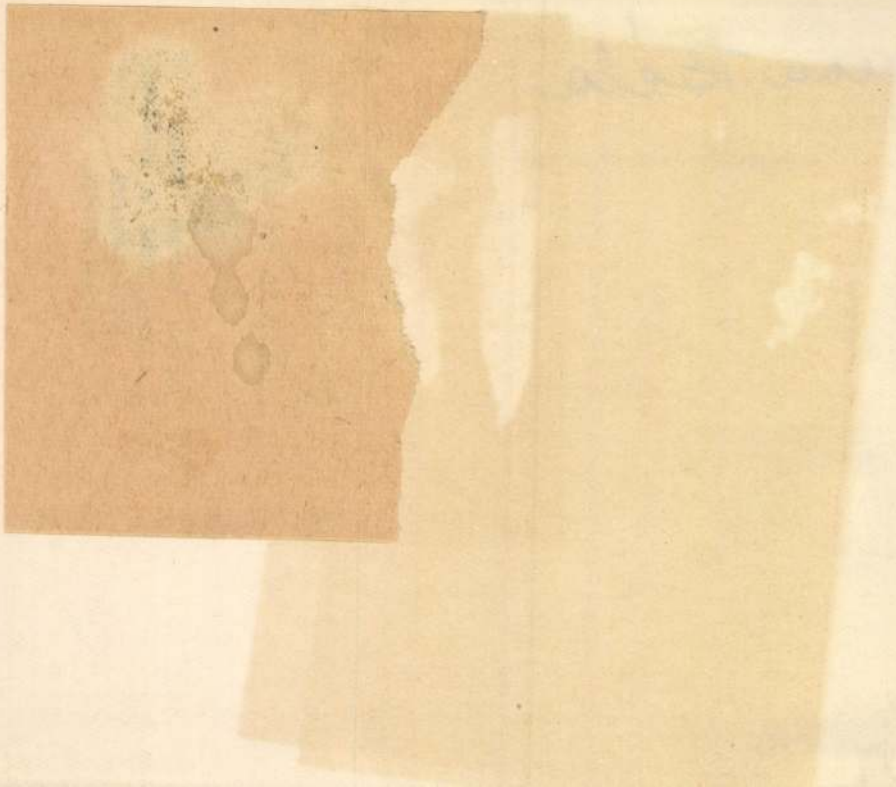

Simon Béla

1021

bb 52. simon béla festőművész kiállitása kaposvárott

vid/j/m 1965. junius 6.

vasárnap a kaposvári rippl-rónai muzeumban ünnepélyes keretek között nyitották meg simon béla festőművész kiállitását, amelyen martyn ferenc munkácsy-dijas festőművész mondott megnyitó beszédet. /mti/

bb. 54. az országos vizügyi főigazgatóság tájékoztatója

tm/a/la 1965. junius 6.

az egész duna-medencére kiterjedő ciklon hatására az elmult napokban ujabb heves esőzések indultak meg bajorországban, az inn forrásvidékén, ausztria keleti részén és hazánkban. a rendkivüli csapadékos időjárás következtében több nyugat-dunántuli mellékviz-folyáson a korábbi maximumokat megközeli-
[illegible] biztonsági okoból a rép-
[illegible]

SIMON BÉLA

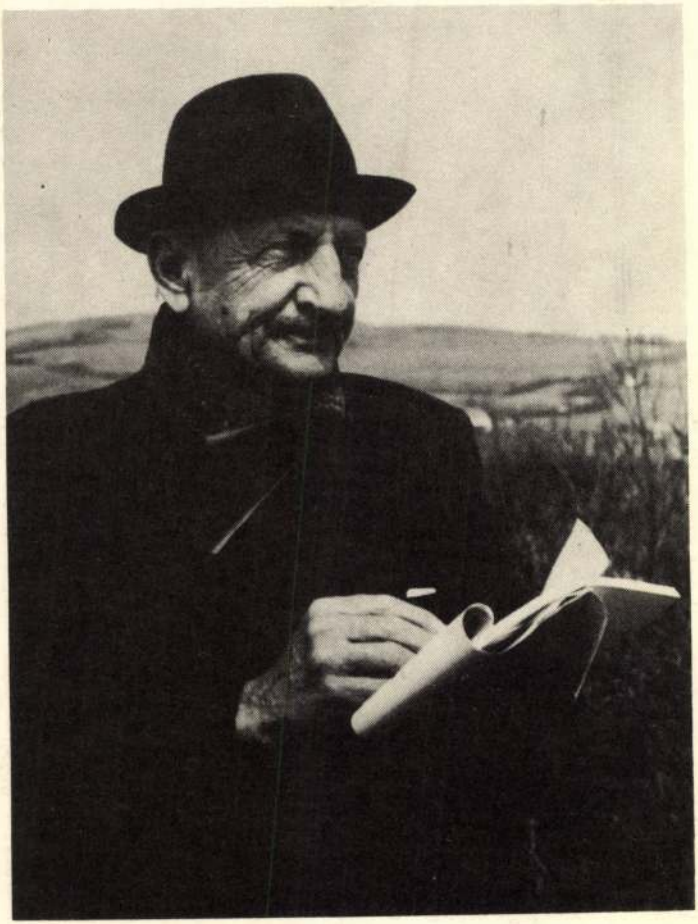

SIMON BÉLA

MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

PÉCSI GALÉRIA
(SZÉCHENYI TÉR)

1980. MÁJUS 31.—JÚNIUS 29.

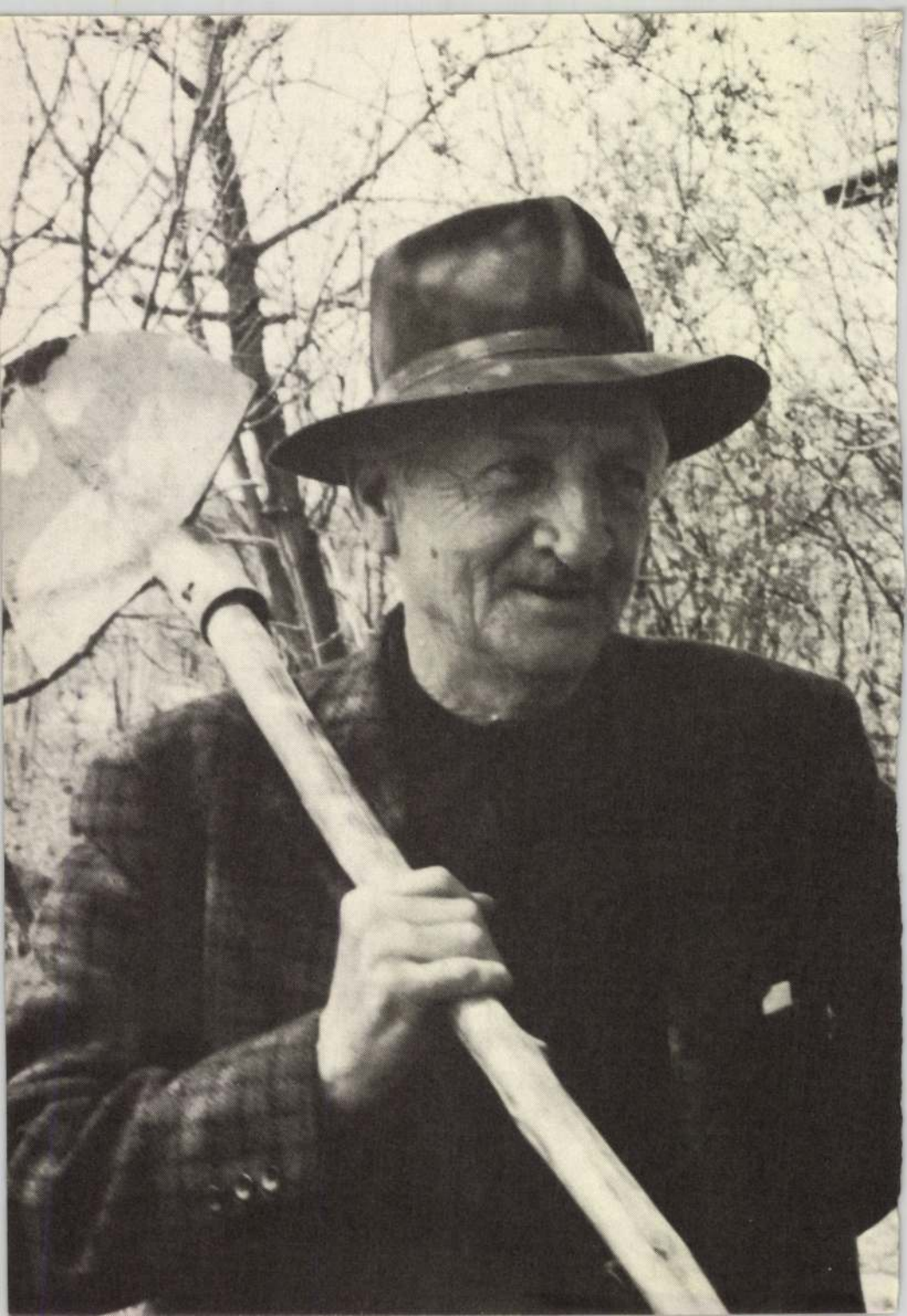

Köszöntjük a hetvenéves Simon Bélát. A gyorsuló idő boszorkánysága, hogy csak a minap volt, amikor a hatvanadikat ünnepeltük pécsi gyűjteményes kiállításával és magatermelte siklósi vörösborával.

Képeinek tüzes ragyogásán, a vörösborhoz és a baranyai szőttesekhez mért erején mitsem fogott az idő, az elmúlt tíz esztendő. És dacol a szaladó évekkel a művész is, tevékeny alkotókedvvel, fiatalos kíváncsisággal keresve és felfedezve a festő számára kínálkozó szépségeket.

Simon Béla következetes életútján mindmáig megmaradt a francia fauves hagyományain nevelkedett természetelvű pikturánál. Nem tért el attól sem a vulgáris közérthetőség kedvéért, sem a tárgynélküli absztrakció térhódítása idején. Éppen ezért műveit gyakran ellentmondó vélekedés fogadta: egyesek szerint túlságosan természetelvűek, mások szerint elvontak, érthetetlenek. Ő azonban (szerencsére) mitsem törődik a számonkérő véleményekkel. Sajátosan értelmező szándéka szerint vörösre festi a homokot, a fákat, az utcát és azt sem bánja, ha képeinek zömök figurái nem valósághű portrék, de ügyel arra, hogy a tájjal, a környezettel eggyé váló szereplők, vagy a kompozíció szín- és formaszerkezetének részei legyenek.

Kutathatjuk – most már joggal, hisz az életmű a maga teljességében kibontakozott – mik voltak a munkásságot meghatározó, alakító hatások? Mennyire mélyek a gyökerek, amelyek a szülőföldhöz: Erdélyhez, a fogarasi havasok monumentális élményéhez fűzik? A gyermekkor pásztorainak, földművelőinek emléke, a faragott tornácok, virágos udvarok képe, a napsütötte, sárga mezők fényittas világa máig elkísérte életútján. Majd fölébe rakódott az élet további szakasza: a budapesti főiskola, Szőnyi István tanítása, a kompozíciós pályázat, amelynek első díját 1938-ban ő nyerte el. És elkövetkezett az első önálló kiállítás Budapesten, a Nemzeti Szalonban (amelynek épületére a mai fiatalok már nem emlékezhetnek), és utána a felfelé ívelő, biztató pálya – amelyet hirtelen kettétört a háború. Az idegtépő bombázások elől a Baranyába menekülés, és aztán tíz év csaknem névtelen csendben, tanítóskodva, cigánygyerekeket betűvetésre, tisztességre (s bizonyosan) színes rajzolásra oktatva. Ez a tíz esztendő azonban festői munkássága legfontosabb periódusa s a későbbi évekre is meghatározó lett. Itt alakult ki erőteljes színvilága, dús festőisége. Felfedezte a színek tisztaságának örömét, s nem törődve a főiskolai intelmekkel, a maga ösztönös látásának engedve szedte ecsetjére a tubusokból a festékeket és rakta fel keveretlenül, vastagon – megittasulva az ecset barázdáinak többszínű játékától. A falu élete gazdag festői színjáték volt: Simon Bélának nem kellett keresnie a témát: a tsz-ben új istálló épült, nagy, sárga kapuval; a torony alján gyerekek, hátukon batyut cipelő asszonyok tereferéltek; az iskola udvarán virágzott a mákos kert; a falu utcáján jajgató menet: cigánytemetés. – Valamennyi remekbe készült festmény.

Aztán elmúlt ez is. Simon Bélát meghívták Pécsre, tanítson a Művészeti Gimnáziumban. Igazi műtermet kapott, közeli festőbarátokat, vezető funkciót a művészek szövetségében. Már nem volt gond, miként jusson vakrámához, vászonhoz, rajzpapírhoz. És megpróbált városi festő lenni. Rácsodálkozott a magasházakra, a lakótelep mértani rendjére, egyenes utcáira. Húsz éve már, hogy városlakó. Sikeres kiállításokra emlékezhetünk, amelyeket ezalatt rendezett Budapesten, Kaposvárott, Győrben, Pécsett, majd külföldön: Jugoszláviában, Csehszlovákiában, Lengyelországban, Finnországban. Díjakat, kitüntetéseket kapott, közöttük 1971-ben a Munkácsy-díjat. Mondhatjuk, a város „befutott", elismert művésze. Mégis, amikor műtermében körülrakja magát alsószentmártoni szőtteseivel, feledve a várost, felidézi a természet és a falu világát, amelytől nem is szakadt el véglegesen. Tenyérnyi siklósi – göntéri – szőlője, rajta érintetlen, vertfalu, öreg présháza máig biztosítja számára azt a fonalat, amellyel a tiszta-kék égbolthoz, a vörösbe hajló alkonyokhoz kötődhet.

A siklósi művelődési házban három év óta látható Simon Béla műveinek állandó kiállítása. Odaajándékozta válogatott képeinek sorát annak a közösségnek, amelyben ma is otthon érzi magát. Ha arról kérdezzük, hetvenedik évében alkotómunkáját mi ösztönzi, azt feleli, „a sokszínű, soknemzetiségű megyében a népek barátságát szolgálom műveimmel." – S ha a látogatók nem is értik mindig, a képeken miért piros a hegy és a homok, szeretik, tisztelik művészetét.

Hárs Éva

Nous saluons le septagénaire Béla Simon. Le train accéléré de notre temps nous donne la sensation d'avoir fêté il n'y a pas longtemps sa soixantième anniversaire avec une exposition retrospective et avec un bon vin rouge de son cru.

Le temps, ces dix dernières années n'ont rien enlevé à l'éclat fougueux de ses tableaux, à leur force pareille au vin rouge et aux tissus populaires de son pays. Mais ce défi aux années qui s'enfuient est tout aussi propre à l'artiste qui ne cesse pas de chercher et de découvrir les beautés faites pour un peintre, avec une activité, avec une curiosité remarquablement juvéniles.

L'oeuvre conséquant de Béla Simon a toujours gardé quelque chose de la peinture naturelle élevée selon les traditions du fauvisme français. II ne s'en est pas écarté ni pour une popularité vulgaire, ni pour une abstraction qui rejette toute objectivité. C'était peut-être la raison pour laquelle l'opinion publique et la critique se sont divisées devant ses tableaux: pour les uns, ils étaient trop naturalistes, pour les autres, ils étaient plutôt abstraits et incompréhensibles. Néanmoins l'artiste – heureusement – ne s'est pas occupé beaucoup de ces opinions et de ces exigeances. C'est sa propre volonté interprétative qui colore, qui rougit le sable, les arbres, la rue, ne regardant pas beaucoup si les figures trapus de ses tableaux ne répandent pas tout à fait à la réalité, mais faisant toujours attention à ce qu'elles fassent parties de la structure des formes et des couleurs de la composition.

Nous sommes déjà en mesure de pouvoir chercher – puisque l'oeuvre est quasi complètement dévéloppé – quelles étaient les influances qui ont déterminé et façonné cette peinture. Quelle était la profondeur de ces racines qui l'ont attacté à son pays natal, la Transylvanie, et à la sensation monumentale des montagnes de Fogaras couverts de neige. Le souvenir des bergers et des laboureurs de son enfance, les portiques sculptés en bois, l'image des cours pleines de fleurs, le monde lumineux des champs jaunes et ensoleillés l'ont accompagné tout au long de sa carrière. Puis venaient les étapes suivantes de sa vie: l'académie de Budapest, l'enseignement d'István Szőnyi, le concours de composition dont il a obtenu le premier prix en 1938. Et puis venait la première exposition individuelle à Budapest, au Salon National (dont le bâtiment était aboli depuis), et ensuite une carrière ascendante et assurée que la guerre a subitement brisée. Devant les bombardements terribles, il s'est sauvé en province, à Baranya, où il a passé une disaine d'années, presque anonyme, en silence, enseignant l'alphabet et sûrement le dessein en couleur aussi à des jeunes enfants bohémiens. Cette décennie était néanmoins une des périodes les plus importantes de sa carrière, déterminante pour les années à venir. Le monde de ses vives couleurs et de sa peinture riche s'est formé durant les années. Il a découvert la joie des cou-

leurs pures et, malgré la coutume et les règles de l'académie, laissant champs libre à sa propre vision instinctive, il a appliqué la matière colorée directement, à partir des tubes mêmes, sans mélanger et d'un geste généreux, s'enivrant du jeu multicolore des sillons tracés de son pinceau. La vie du village était une riche scène picturale pour lui. Béla Simon n'avait pas à chercher ses thèmes: la coopérative agricole a installé une nouvelle étable avec une grande porte jaune; au pied de la tour des enfants et des femmes chargées de baluchon qui se discutent; un jardin de pavots fleuris dans la cour de l'école; une cortège de gens se lamentant dans la rue du village: un enterrement tzigan. Autant de tableaux magnifiques.

Puis tout cela est passé. Béla Simon est invité à Pécs pour donner des cours au lycée des arts. Il a reçu un vrai atelier, des amis peintres, une position dirigeante dans la société des artistes. Il n'avait plus de souci pour trouver du châssis, du toile, du papier à dessin. Et il a essayé de devenir un peintre de ville. Les grands bâtiments, l'ordre géométrique des quartiers d'habitation, les rues droits l'ont étonné. Il y a vingt ans déjà qu'il est citadin. Nous gardons le souvenir d'expositions réussies qu'il a organisé pendant ce temps à Budapest, à Kaposvár, à Győr et à Pécs, puis à l'étranger: en Yugoslavie, en Tchecoslovaquie, en Pologne, en Finlande. Il a reçu des prix, des médailles, entre autre le prix Munkácsy en 1971. On peut dire qu'il est l'artiste „arrivé", reconnu de la ville. Pourtant dans son atelier il s'entoure de ses tissus populaires d'Alsószentmárton, oubliant la ville, il évoque l'atmosphère de la nature et du village dont il ne s'est jamais séparé tout à fait. Sa petite vigne à Siklós avec un vieux pressoir intact lui assure jusqu'à nos jours ce fil conducteur qui l'attache au ciel bleu pure, aux crépuscules tirant au rouge.

Dans la maison de culture de Siklós, l'exposition permanante des oeuvres de Béla Simon est ouverte depuis trois ans. L'artiste a légué un choix abondant de ses tableaux au public qu'il croit sien. Peut-être que les visiteurs ne comprennent pas toujours pourquoi la montagne et le sable sont rouges, ils aiment et honorent néanmoins l'art de Béla Simon.

Éva Hárs

Életének legfőbb állomásai, kitüntetései:

1910-ben született Fogarason.

1928—1931. között a kolozsvári Képzőművészeti Főiskola növendéke.

1935-ben „Magvető" c. festményével elnyerte a fiatalok ösztöndíjas pályázatának díját, amellyel 1936-ban a budapesti Képzőművészeti Főiskolára került.

1936—1939. között Szőnyi István tanítványa.

1938-ban elnyerte a Főiskola kompozíciós pályázatának első díját.

1939-ben a Nemes Marcell alapítvány első díját megosztva nyerte el.

1949-ben az Irodalmi és Művészeti Tanács díszoklevelével tüntették ki.

1951-ben a Baranya megyei Tanács díszoklevéllel tüntette ki.

1955-ben a baranyai Felszabadulási Pályázaton díjat nyert *Kútnál* című festményével.

1958-ban tanulmányúton járt a Szovjetunióban.

1960-ban *Új istálló* című festményével a megyei pályázaton I. díjat nyert.

1964-ben elnyerte a Baranya megyei Képzőművészeti Nagydíjat.

1971-ben Munkácsy-díjjal tüntették ki.

1972-ben Pécsett elnyerte a Janus Pannonius pályázati díjat.

1975-ben résztvett a győri művésztelepen.

1976-ban meghívták a lengyelországi Opolei művésztelepre.

1977-ben Sopron város Tanácsa meghívására résztvett a soproni nyári művésztelep munkájában.

1978-ban Janus Pannonius Művészeti Díjat kapott Pécsett.

Biographie:

1910	Né à Fogaras (Transylvanie).
1928—1931	Etudiant de l'École des Beaux-Arts à Cluj.
1935	Il a obtenu une bourse à l'École des Beaux Arts de Budapest.
1936—39	Disciple de István Szőnyi.
1938	Il a obtenu le premier prix du concours de composition de l'École des Beux-Arts.
1939	Il a obtenu le premier prix divisé de la Fondation Nemes Marcell.
1949	Il a été honoré par le diplôme du Conseil de la Littérature et des Arts.
1951	Il a été honoré par le diplôme du Conseil du département Baranya.
1955	Il a obtenu un prix du Concours de la libération de Baranya.
1958	Voyage d'étude en URSS.
1960	Il a obtenu le premier prix du concours départemental.
1964	Il a obtenu le grand prix pictural de Baranya.
1971	Il a reçu le prix Munkácsy.
1972	Il a obtenu à Pécs le prix du concours Janus Pannonius.
1975	Il a participé à Győr au travail de la colonie de peintres.
1976	Il a été invité en Pologne, à la colonie de peintres de Opole.
1977	Il a participé — à l'invitation du Conseil Municipal de Sopron — au travail de la colonie de peintres de l'été à Sopron.
1978	Il a recu le prix artistique Janus Pannonius à Pécs.

Pásztor 1938
diópác 30x16 cm

Magvető 1936
diópác 27x20 cm

Asszony csuporral 1938—1940
diópác 18x14,5 cm

Pásztorfiú 1947
diópác 29,5x21 cm

Csendélet almákkal 1945
JPM.: 61.76
vízfestmény 30x38 cm

Kalapos önarckép 1943
v. o. 50x40 cm

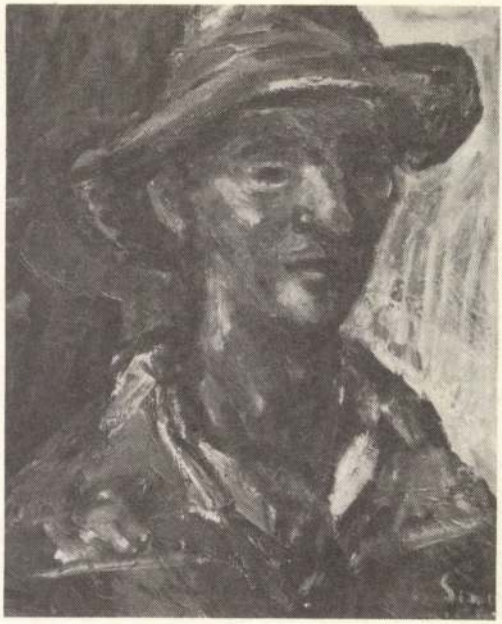

Szentmártoni iskola udvara 1953
tempera, gouache 42x58 cm

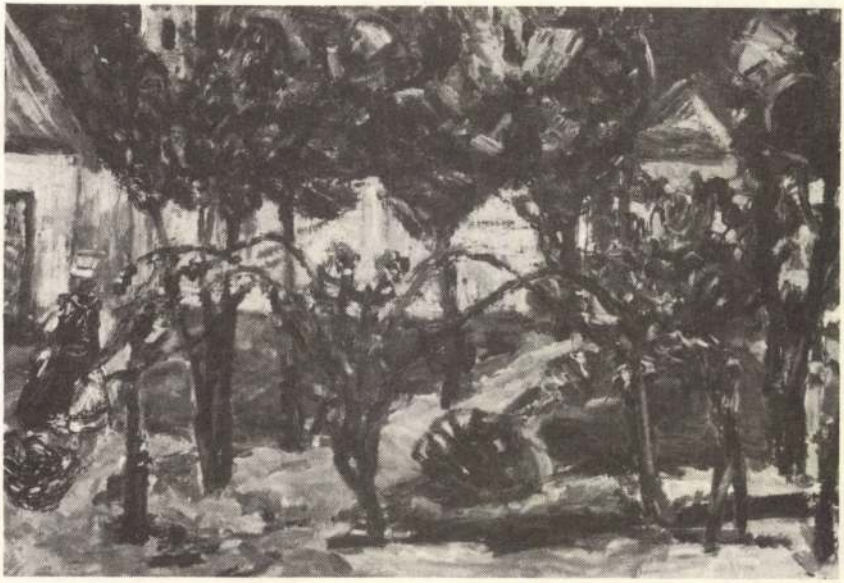

Egyéni kiállítások:

1934 Fogaras
1935 Fogaras
1936 Dés, Kolozsvár
1937 Dés, Kolozsvár
1938 Kolozsvár — Minerva terme
1951 Pécs — Múzeum
1952 Pécs — Janus Pannonius Múzeum
1958 Pécs — Janus Pannonius Múzeum
1961 Pécs — Janus Pannonius Múzeum
1964 Pécs — Janus Pannonius Múzeum
1965 Kaposvár — Rippl-Rónai Múzeum
1966 Budapest — Dürer-terem
1968 Nagykanizsa — Thury György Múzeum
1970 Pécs — Technika Háza
1974 Budapest — Műcsarnok
Szabadka, Zombor
1976 Baja — Kirakat Galéria
Győr — Xantus János Múzeum
1977 Siklós — Művelődési Ház. Simon Béla gyűjtemény állandó kiállítása.
1980 Pécs — Pécsi Galéria

Közös kiállítások:

1939 Budapest — Nemzeti Szalon
1941 Budapest — Műbarát Kiállítóhelyiség V. kiállítása
— Műbarát Kiállítóhelyiség VIII. kiállítása
— A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium vásárlásainak kiállítása. 1938. júl. 1—1940. aug. 1.
1943 Marosvásárhely — Barabás Miklós céh képzőművészeti kiállítása
1974 Budapest — Őszi Tárlat
— Százéves Grafika
1948 Budapest — Száz magyar képzőművész
1950 Sopot — Magyar képzőművészek kiállítása
1953 Budapest — Baranyai képzőművészek kiállítása
1957 Pécs — Pécsi képzőművészek kiállítása
1958 Budapest — Országos Képzőművészeti Kiállítás
Székesfehérvár — Dunántúli képzőművészek kiállítása
1959 Budapest — Műcsarnok — Három festő
Pécs — Pécsi Tavaszi Tárlat
1960 Pécs — Felszabadulási kiállítás
1963 Pécs — Ösztöndíjas képzőművészek kiállítása
1964 Siklós — Pécs-baranyai képzőművészek kiállítása
1964—1965 Szekszárd — Dél-dunántúli képzőművészek kiállítása
1965 Siklós — Megyei képzőművészeti kiállítás
Szekszárd, Zalaegerszeg — Dél-dunántúli képzőművészek kiállítása

1966 Budapest — Pécsi képzőművészek a Dürer teremben
Eszék — A Magyar Képzőművészeti Szövetség Dél-dunántúli Szervezetének kiállítása

1967 Nagykanizsa — Dél-dunántúli képzőművészek kiállítása
Osijek, Vinkovci, Vukovár — A Magyar Képzőművészeti Szövetség Dél-dunántúli Szervezetének kiállítása
Pécs — III. Megyei Pedagógus Képzőművészeti Kiállítás

1968 Nagykanizsa — Simon Béla festőművész és Németh János keramikus kiállítása

1968—1969 Dél-dunántúli Képzőművészek III. kiállítása

1969 Budapest — Magyar Nemzeti Galéria
Győr — Dunántúli képzőművészek kiállítása
Kaposvár — Pécsi képzőművészek kiállítása
Pécs — Tanácsköztársasági jubileumi pályázat

1970 Pécs — Felszabadulási kiállítás

1970—1971 Szekszárd, Nagykanizsa, Zalaegerszeg — Dél-dunántúli Képzőművészek Kiállítása

1972 Budapest — Állami képzőművészeti vásárlások 1969—1970
Eger — 3. Országos Akvarell Biennálé
Pécs — Janus Pannonius pályázat
Pécs — Pedagógus Képzőművészek VI. Országos kiállítása
Prága — Magyar Képzőművészeti Kiállítás

1973 Finnország — Magyar Kiállítás
Kaposvár — I. Dunántúli Tárlat
Szabadka, Újvidék, Zombor — Pécsi képzőművészek kiállítása

1974 Budapest — Műcsarnok (Simon Béla, Nagy Sándor, Cs. Kovács László kiállítása.)
Lahti — Hat pécsi művész kiállítása
Pécs — Pécsi Grafikai Műhely kiállítása
Pécs—Baranyai Népművelési Tanácsadó Vándorkiállítása
Szabadka, Zombor — Baranyai képzőművészek kiállítása
Szombathely — XX. századi magyar grafika

1975 Jugoszlávia — Baranyai grafikusok tárlata
Nyíregyháza — 9 Pécs-baranyai festő kiállítása

1976 Budapest — Művészportrék, karikatúrák
Győr — Művésztelep 7. kiállítása
Opole, Krakkó — Paczków '76
Pécs — Pécsi Grafikai Műhely kiállítása

1977 Budapest — Festészet '77
Győr — Művésztelep 8. kiállítása
Szeged — Pécsi Képzőművészek Tárlata

1978 Budapest — A Magyar Nemzeti Galéria tizedik csoportkiállítása
Győr — Művésztelep 10. kiállítása
Győr — Művésztelep kiállítása a Kék iskolában
Pécs — Baranya megyei Tárlat

1979 Szekszárd — Pécsi Grafikai Műhely kiállítása
Szolnok, Debrecen, Győr — A Magyar Nemzeti Galéria tizedik csoportkiállítása

1980 Osijek — Pécsi grafikusok kiállítása
Pécs — Baranya megyei Tárlat

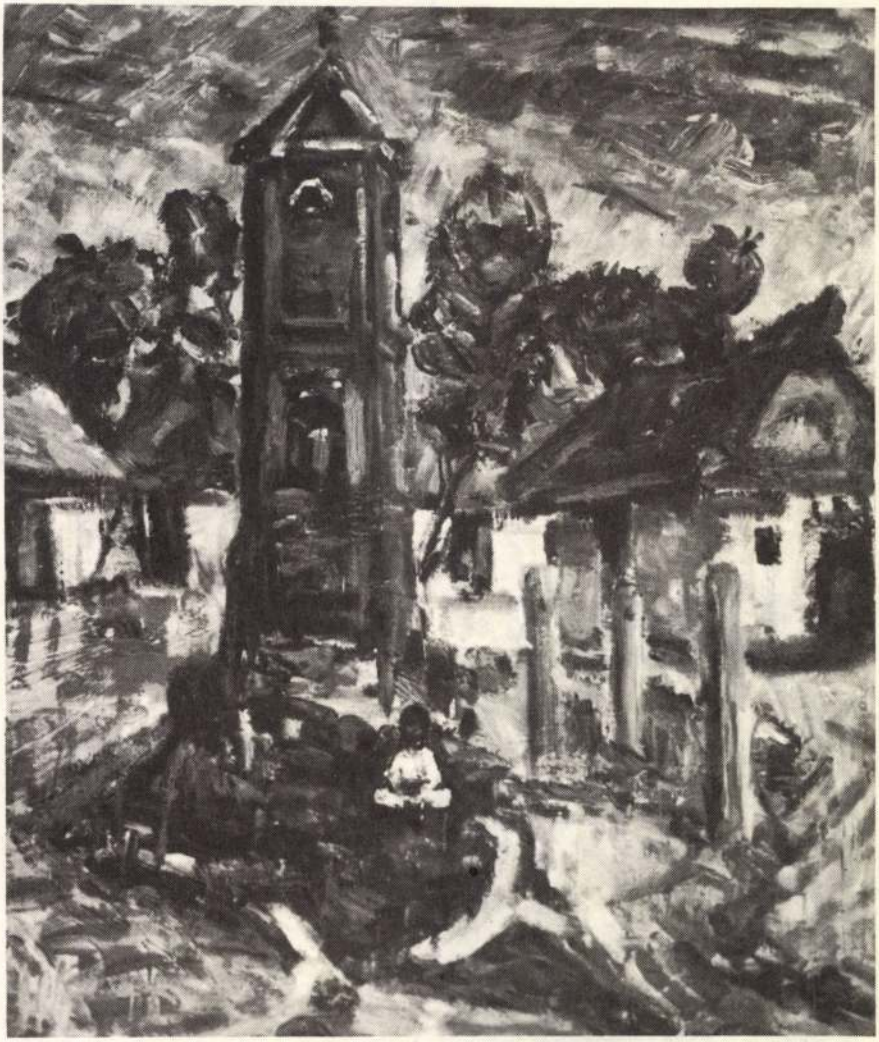

Torony alatt 1957
Pécs m. város Tanácsa tul.
v. o. 60x50 cm

Cigánylányfej 1957
JPM.: 62.1
v. o. 50x40 cm

Cigánylányfej 1954—58
JPM.: 68.884
szénrajz 29x20 cm

Tanácsüdülő Balatonlellén 1958
Pécsváradi Tanács tul.
v. o. 70x90 cm

Mákos kert
(Alsószentmártoni udvar) 1959
v. o. 50x70 cm

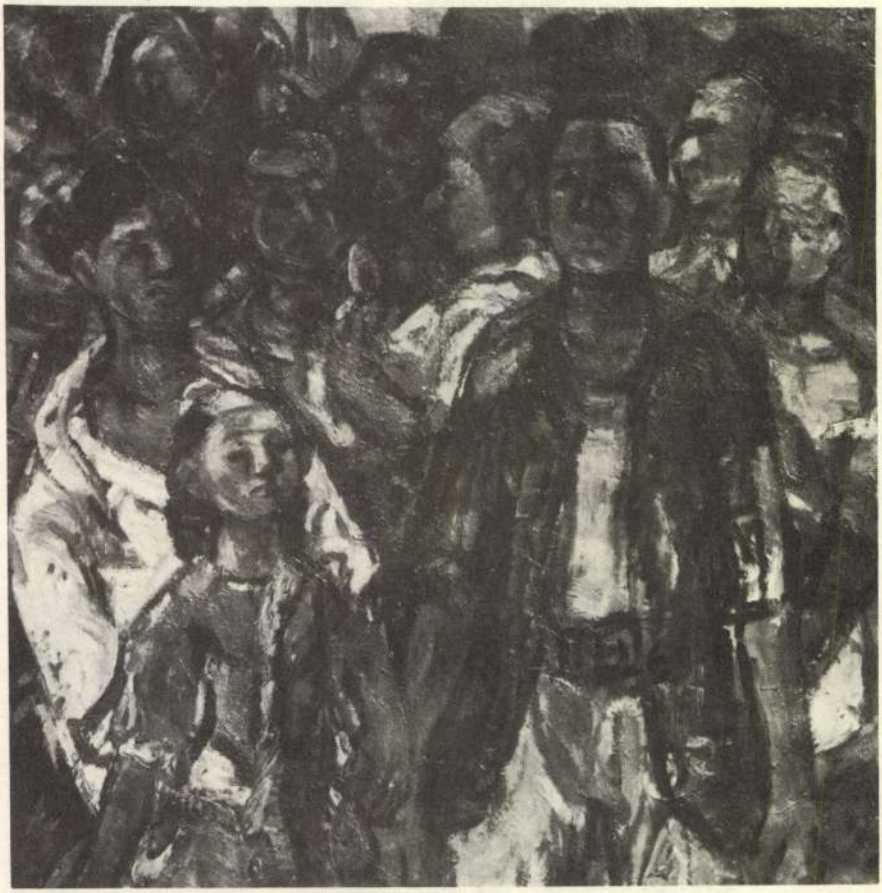

Megindultak 1952—60
v. o. 97x100 cm

Füzes istállóval 1960
JPM.: 79.298
v. o. 75x80 cm

Kévehordó 1960
Pécs m. város Tanácsa tul.
v. o. 60x90 cm

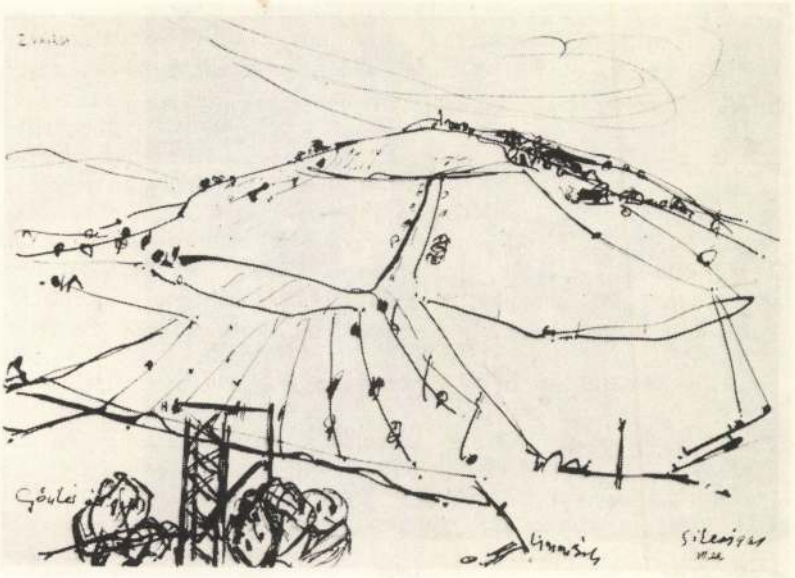

Göntér (S. B. gyűjt. Siklós) 1961
diópác 29x21 cm

Szőlőhegy (Göntér) 1962
JPM.: 64.28
v. o. 80x100 cm

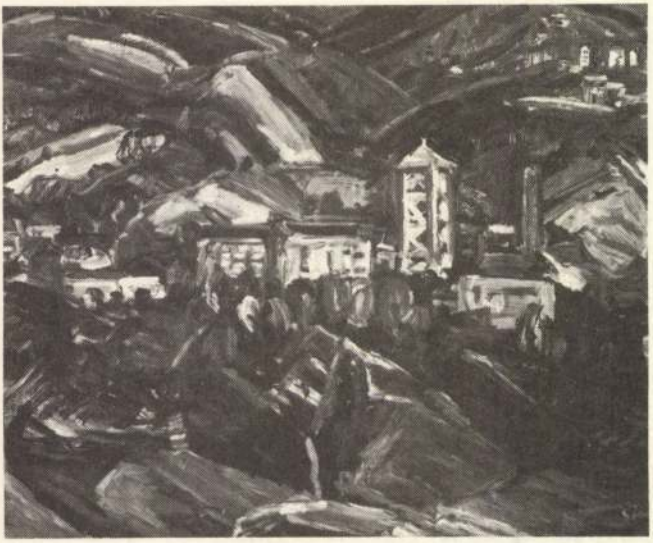

István akna 1963
JPM.: 68.732
farost, o. 71,5x90 cm

Fák alatt 1964
diópác, tus 27x35 cm

Szőlőhegyi barátok 1965
v. o. 80x100 cm

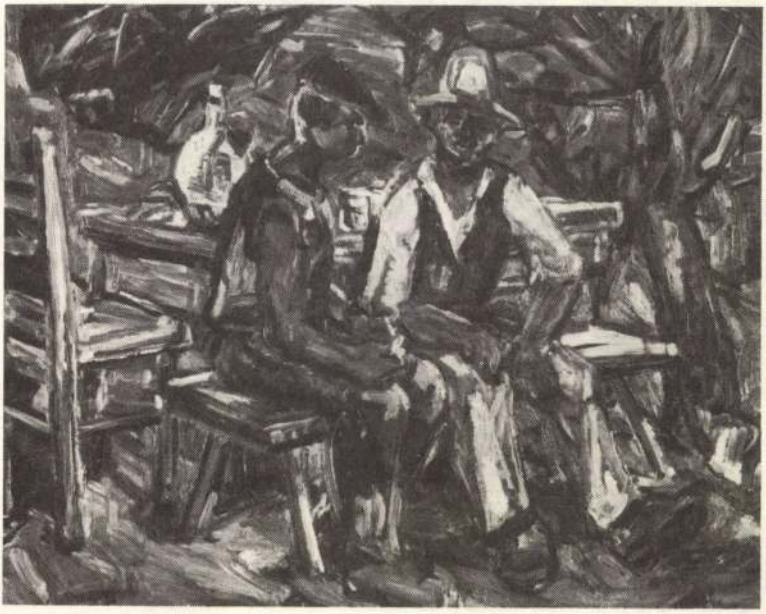

Tamási Áron portréja 1968
farost, o. 50x40 cm

Tsz. udvar 1968
Baranya m. Tanács tul.
v. o. 100x80 cm

Cigánytemetés 1959—69
farost, o. 110x130 cm

Ünnep (Leányvásár) 1970
farost, o. 130x112 cm

Erdélyi falu (Csicsó) 1939—79
farost, o. 78x65 cm

Szülőföldem virágai, Peonia 1969
v. o. 80x60 cm

Szent Kristóf a hegyen 1974
farost, o. 80x64 cm

Tettyei nyár 1979
farost, o. 80x100 cm

ÁCS József: A Pécsi Grafikai Műhely. = Magyar Szó. 1975. márc. 30. 11. p.
AKNAI Tamás: Festők a Mecsek alján. = Művészet, 1973. 9. 21—23. p.
AKNAI Tamás: Simon Béla képei előtt. = Művészet, 1975. 5. 32—33. p.
B.B.: Megnyílt a baranyai képzőművészek kiállítása Siklóson. = D. N. 1964. jún. 14. 3. p.
BANNER Zoltán: [Simon Béláról.] = Utunk, 1976. dec. 10. 8. p.
BÁRDOSI Németh János: Simon Béla emlékkönyvébe. [Vers.] = Jelenkor, 1964. 8. 762. p.
BEBESI Károly: Simon Béla. = D. N. 1978. dec. 3. 8. p.
BERNICS Ferenc: Levél az alsószentmártoni cigányiskola tanítójától. = Iskoláink — nevelőink, 1955. jan. 26—27. p.
BOCZ József: Megalkúvás nélkül árnyalt képzőművészetet! Beszélgetés Simon Bélával... = D. N. 1966. júl. 10. 5. p.
CSENKEY Éva: Bemutatjuk Simon Bélát. = Baranyai Művelődés, 1971. 2. 65—66. p.
DEBITZKY István: Kiegészítő vonások Simon Béla arcképéhez. = Jelenkor, 1958. 1. 120—124. p.
DEBITZKY István: Művész pedagógusok Baranyában. = Baranyai Művelődés, 1958. jún. 78—81. p.
DUTKA Mária: Simon Béla kiállítása Pécsen. = Magyar Nemzet, 1958. aug. 26.
FARKAS Zoltán: Képzőművészet — kiállítások. = Nyugat, 1939. 2. 128. p.
GÁBOR István: Cigányok festője. = Magyar Nemzet, 1959. aug. 5.
(H. E.): Az Ermitázstól Gurzufig. = D. N. 1968. nov. 7. 7. p.
H. Gy.: Három művész munkái a Műcsarnokban. = Magyar Nemzet, 1974. aug. 6. 4. p.
HALLAMA Erzsébet: Simon Béla. = Jelenkor, 1969. 5. 464—467. p.
HAMAR Imre: Simon Béla festészete. = Művészet, 1969. 2. 35—36. p.
HÁRS Éva: L'art de Béla Simon. = Janus Pannonius Múzeum Évkönyve 1971, 299—311. p.
HÁRS Éva: Képzőművészeti seregszemle. = Jelenkor, 1970. 4. 341—342. p.
HÁRS Éva: Pécsi képzőművészek a Dürer teremben. = Művészet, 1967. 3. 39—41. p.
HÁRS Éva: Simon Béla. Bp. 1976. 47. p.
HÁRS Éva: Simon Béla. = Jelenkor, 1964. 8. 759—762. p.
HÁRS Éva: Simon Béla kiállítása. = Művészet, 1961. II. 11.
HÁRS Éva: Simon Béla művészete. = Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1971. 311—313. p.
HEITLER László: Az expresszió jegyében. A Magyar Nemzeti Galéria kiállításáról. = D. N. 1978. szept. 16. 3. p.
HORVÁTH György: Pécsi és Baranya megyei képzőművészek kiállítása a Nemzeti Galériában. = Magyar Nemzet, 1969. máj. 13. 4. p.
ÍRÓK, festők az ösztöndíjról. Pál József, Thiery Árpád, Simon Béla... = Jelenkor, 1963. 4. 367—369. p.
KOCZOGH Ákos: Pécs és Baranya művészei. = Jelenkor, 1969. 7—8. 723—727. p.
KOCZOGH Ákos: Simon Béla képei a Műcsarnokban. = Jelenkor, 1974. 10. 891—894. p.
A MAGYAR Nemzeti Galéria tizedik csoportkiállítása. (Katalógus.) Bp. 1978. 70. p.

MEGNYÍLT Simon Béla festőművész kiállítása. [Hír.] = D. N. 1964. jún. 9. 2. p.
MENDÖL Zsuzsa: Simon Béla kiállítása. = D. N. 1960. aug. 20. 8. p.
MÓRICZ Virág: Tavaszi kiállítások. = Kelet Népe, 1941. 5. 14—15. p.
NÉMETH Lajos: Pécs és Baranya képzőművészeinek kiállítása a Nemzeti Galériában. = D. N. 1969. máj. 18. 5. p.
PÉCS és Baranya képzőművészeinek kiállítása. (Katalógus.) Bp. 1969. 75. p.
PÉCSI Grafikai Műhely kiállítása. (Katalógus.) Pécs 1974. 48. p.
PÉCSI Grafikai Műhely kiállítása. (Katalógus.) Pécs 1976. 48. p.
PERNECZKY Géza: Két kiállítás. = Élet és Irodalom, 1969. 21. 9. p.
PÉTER Imre: Jegyzetek kiállításokról. Simon Béla. = Népszabadság 1959. okt. 17.
POGÁNY Ö. Gábor: Simon Béla pécsi kiállítása. = Műterem, 1958. 10. sz.
ROMVÁRY Ferenc: Képzőművészeti kiállítások az évforduló jegyében. = D. N. 1969. márc. 30. 5. p.
SALAMON Nándor: Simon Béla kiállítása Győrött. = D. N. 1976. júl. 4. 4. p.
SARKADINÉ HÁRS Éva ld. HÁRS Éva.
SIMON Béla festőművész kiállítása. (Katalógus.) Pécs 1970. 36. p.
SIMON Béla gyűjtemény Siklóson. [Hír.] = D. N. 1977. okt. 23. 2. p.
(— —) Simon Béla képei Szolnokon. [Hír.] = D. N. 1979. jan. 28. 2. p.
SIMON Béla Munkácsy-díjas festőművész kiállítása. (Katalógus.) Bp. 1974. 12. p.
SIMON Béla Munkácsy-díjas festőművész. (Kiállítási katalógus.) Győr 1976. 8. p.
SZEDERKÉNYI Ervin: Beszélgetés Simon Bélával. = D. N. 1975. márc. 9. 12. p.
SZÉKELY András: Négy kiállítás a Műcsarnokban. = Népszabadság, 1974. aug. 9. 7. p.
TÁRLATNYITÁS Siklóson. Ízelítő Simon Béla gyűjteményéből. [Hír.] = D. N. 1977. nov. 4. 2. p.
T. I.: Méltót — méltóan. Látogatás Simon Béla festőművész műtermében. = D. N. 1972. ápr. 9. 5. p.
TÜSKÉS Tibor: Képzőművészek műhelyében. Beszélgetés Simon Bélával. = Jelenkor. 1976. 1. 55—62. p.; Műteremben. Bp. 1978. 30—40. p.
W. E.: [Wallinger Endre] Simon Béla. = D. N. 1971. ápr. 4. 5. p.
D. N. = Dunántúli Napló

A kiállított művek jegyzéke:

olajfestmények:

1.	Kántálók	1938.	v.o.	92x103 cm
2.	Kalapos önarckép	1943.	v.o.	50x 40 cm
3.	Magvető	1945.	v.o.	111,5x 68,5 cm
4.	Szentmártoni utca	1952.	v.o.	67x 77 cm
5.	Sokác menyecske Baranya m. Tanács tul.	1954.	v.o.	60x 80 cm
6.	Lépcsők alatt Simon B. gyűjt. Siklós	1955.	farost, o.	80x 60 cm
7.	Új kútnál Baranya m. Tanács tul.	1955.	v.o.	112x130 cm
8.	Torony alatt Pécs Város Tanácsa tul.	1957.	v.o.	60x 50 cm
9.	Cigánylány fej JPM: 62. 1.	1957.	v.o.	50x 40 cm
10.	Tanácsüdülő Balatonlellén Pécsváradi Tanács tul.	1958.	v.o.	70x 90 cm
11.	Táncsics M. utca Alsószentmártonban	1958.	farost, o.	60x 80 cm
12.	Mákos kert (Alsószentmárton, udvar) Dr. Vető F. tul.	1959.	v.o.	50x 70 cm
13.	Mákos kert Baranya m. Tanács tul.	1959.	farost, o.	60x 80 cm
14.	Cigánytemetés Simon B. gyűjt. Siklós	1959—60.	farost, o.	110x130 cm
15.	Csicsói pásztorok	1960.	farost, o.	125x110 cm
16.	Megindultak Simon B. gyűjt. Siklós	1952—60.	v.o.	97x100 cm
17.	Füzes istállóval JPM: 79. 298.	1960.	v.o.	75x 80 cm
18.	Kávéhordó Pécs Város Tanácsa tul.	1960.	v.o.	60x 90 cm
19.	István akna JPM: 68. 732	1963.	farost, o.	71,5x 90 cm
20.	Szőlőhegy (Gyöntér) JPM: 64. 28	1963.	farost, o.	70x 80 cm
21.	Mecsek cukrászda	1965.	farost, o.	75x120 cm
22.	Szőlőhegyi barátok	1965.	v.o.	80x100 cm
23.	Szülőföldem virágai I.	1966.	v.o.	40x 40 cm
24.	Tsz udvar	1968.	v.o.	100x 80 cm
25.	Szőlőhegy II.	1968.	farost, o.	50x 60 cm
26.	Udvaron	1968.	farost, o.	68x 81 cm
27.	Tsz udvar Baranya m. Tanács tul.	1968.	v.o.	100x 80 cm
28.	Tamási Áron portréja	1968.	farost, o.	50x 40 cm
29.	Nyári tábor	1969.	farost, o.	80x 70 cm
30.	Gabonás	1969.	farost, o.	80x 60 cm
31.	Párkák	1969.	farost, o.	120x110 cm
32.	Ősszel Szentmártonban	1969.	farost, o.	80x 60 cm
33.	Szülőföldem virágai IV., Pipacsos Simon B. gyűjt. Siklós	1969.	farost, o.	60x 85 cm
34.	Borvizes leányka	1969.	farost, o.	80x 60 cm

35. Hárman (Önarckép a két Szervátiusszal)	1969—70.	farost, o.	80x 60	cm
36. Fabika	1969—70.	farost, o.	100x 80	cm
37. Nagyapámék háza	1970.	farost, o.	110x130	cm
38. Szülőföldem virágai, Iriszek	1970.	farost, o.	100x 70	cm
39. Modellek II.	1970.	farost, o.	75x 75	cm
40. Konyovics Milán portréja	1970.	farost, o.	50x 40	cm
41. Ünnep (Leányvásár)	1970.	farost, o.	130x112	cm
42. Ünnep I. Baranya m. Tanács tul.	1970.	farost, o.	130x110	cm
43. Fogarasi emlék	1962/70.	farost, o.	60x 80	cm
44. Janus Pannonius portré MNG tul.	1971.	farost, o.	80x 60	cm
45. Pécsi Barbakán	1972.	farost, o.	60x 80	cm
46. Havas alján	1972.	v.o.	110x100	cm
47. Pendzsóka	1972.	farost, o.	80x 60	cm
48. Nagy kukoricaföld Simon B. gyűjt. Siklós	1972—73.	farost, o.	110x130	cm
49. Baranyai lakodalmas	1963—73.	farost, o.	140x125	cm
50. Dióverők	1973.	farost, o.	120x130	cm
51. Interieur	1973.	farost, o.	110x130	cm
52. Modellek (mohai asszonyok)	1973.	farost, o.	100x 80	cm
53. Szent Kristóf a hegyen	1974.	farost, o.	80x 64	cm
54. Sokac látogatók	1974.	farost, o.	100x 84	cm
55. Regős ének	1974.	farost, o.	100x 84	cm
56. Elnémult falu (Gyűrűfű) Mgt.	1971—75.	farost, o.	80x100	cm
57. Bólyai Farkas János portréja	1975.	farost, o.	60x 50	cm
58. Szülőföldem virágai, Baranya	1975.	farost, o.	60x 50	cm
59. Csukma Simon B. gyűjt. Siklós	1976.	farost, o.	80x 60	cm
60. Szársomlyó	1976.	farost, o.	80x 60	cm
61. Velence	1976.	farost, o.	60x 80	cm
62. Estoril (Lisszabon)	1976.	farost, o.	60x 80	cm
63. Krisztina	1977.	farost, o.	80x 60	cm
64. Dragusi ház	1977.	farost, o.	60x 50	cm
65. Szülőföldem virágai, Páfrányos	1978.	faros, o.	60x 60	cm
66. Szülőföldem virágai V., Peónia	1978.	farost, o.	80x100	cm
67. Szülőföldem virágai XII., Peónia	1978.	farost, o.	50x 60	cm
68. Szársomlyó hajnalban	1978.	farost, o.	80x100	cm
69. Dani (csángó fej)	1979.	farost, o.	60x 50	cm
70. Szülőföldem virágai, Szedres	1979.	farost, o.	50x 60	cm
71. Hajnal a siklósi hegyen	1979.	farost, o.	60x 80	cm
72. Tettyei nyár	1979.	farost, o.	80x100	cm
73. Szársomlyó III.	1979.	farost, o.	60x 80	cm
74. Erdélyi falu (Csicsó)	1939—79.	farost, o.	78x 65	cm
75. Laci	1979.	farost, o.	80x 60	cm
76. Kaszás	1979.	farost, o.	100x 80	cm
77. Önarckép	1980.	farost, o.	80x 60	cm
78. Regős ének szövött változata (F. Pintér Mária munkája, 1980.) Mgt.	1980.	gobelin	100x 84	cm

Grafikák:

1.	Önarckép	1944.	temp.gouache	35x 25	cm
2.	Csendélet almákkal JPM: 61. 76	1945.	vízf.	30x 38,5	cm
3.	Szentmártoni iskola udvara	1953.	temp.gouache	42x 58	cm
4.	Cigánytemetés, vázlat JPM: 59. 54	1954.	diópác	22x 34	cm
5.	Új kútnál (vázlat)	1955.	szénrajz	36x 55	cm
6.	Cigánytelep Simon B. gyűjt. Siklós	1957.	szénrajz	35x 40	cm
7.	Kislány-fej	1957.	temp.gouache	43x 30	cm
8.	Cigánylányfej JPM: 68. 884	1954—58.	szénrajz	29x 20	cm
9.	Ördögszántás	1965.	temp.gouache	28x 32	cm
10.	Fabika	1965.	diópác	55x 40	cm
11.	Emberek az utcán	1967.	diópác	58x 36	cm
12.	Siklósi présház reggel	1969.	temp.gouache	40x 29	cm
13.	Győri ház	1970.	temp.gouache	30x 48	cm
14.	Ülő figura	1970.	szénrajz	61x 44	cm
15.	Jakabhegyi úton	1974.	temp.gouache	61x 43	cm
16.	Balatoni táj	1975.	temp.gouache	61x 43	cm
17.	Sopron, Széchenyi palota	1976.	temp.gouache	43x 61	cm
18.	Bélatelepi ház	1976.	temp.gouache	42x 60	cm
19.	Soproni házak	1976.	temp.gouache	43x 61	cm
20.	Szentmártoni udvar	1976.	litho	48x 57	cm
21.	Gabonás	1977.	színes litho	61x 45	cm
22.	Fák alatt	1964—77.	litho	47x 67	cm
23.	Udvaron	1978.	litho	61x 45	cm
24.	Fonyódi udvar I.	1978.	temp.gouache	43x 61	cm

Vázlatok, tanulmányrajzok, színes grafikák sorozatai:

1.	Fogaras — Kaplyon 40 db.	1928—1944.
2.	Alsószentmárton 20 db.	1950—1960.
3..	Pécs 30 db.	1960—1980.
4.	Útirajzok 10 db.	1970—1979.

Szársomlyó hajnalban 1978
farost, o. 80x100 cm

A kiállítást a Janus Pannonius Múzeum és a Pécsi Galéria közreműködésével rendezte: *Hárs Éva*

Katalógusterv: *Pinczehelyi Sándor*

Fotó: *Nádor Katalin*

Az irodalomjegyzéket és a kiállítások listáját *Tillesch Éva* állította össze.

A katalógusban szereplő fényképek Simon Béláról 1980. április 11-én készültek.

Az első borítón: **Önarckép** 1980
farost, o. 80x60 cm

F. k.: Pinczehelyi Sándor 80-1971 Pécsi Szikra Nyomda

Simon Béla, festő

MDK

Műveiből kiállítás nyílik Kaposvárott a Rippl-Rónai Múzeumban jún. 6-án.

— : Hír

8

NÉPSZABADSÁG Sz. 1965. jún. 4. [Vidéki]

Simon Béla M.D.K.

Művei a kiállitáson

Láncz Sándor: A Dél.Dunántuli képzőművészek kiállitásáról
Somogy megyei Néplap 1965. febr. 28.

Simon Béla
festő

M.D.K.

"Új istálló" c. képe.

Művészeti életünk.
Művészet, 1961. március. — 42 l.

FIGYELŐ
ujságközlemény figyelő irodája
Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.
Telefon: 296-534

Lap: .....

Megjelent: 1961 JUN 16

Simon Béla,

Simon Béla festőművész gyüjteményes kiállítása

Simon Béla festőművész munkásságát mutatják be a pécsi képzőművészek a Városi Múzeumban. A művész már két éve él Magyarbólyban és a falu életét jegyezte és dolgozta fel a két esztendő alatt. Ebből a termésből mutat be 16 festményt a tárlat. Képei a dolgozó parasztságot, a szép baranyai tájakat ábrázolják.

Simon Béla maga készíti festékeit, vásznait, kereteit. Képeinek nemcsak témája, de anyaga is falujából való. E képek egészséges realizmusa eseményt jelent megyénk művészeti életében.

A kiállítást a Múzeumok és Műemlékek Országos Központja képviseletében Vass Emil festőművész nyitja meg, másnap délben fél 12 órakor.

M.D.K.

Simon Béla

Pécsi festőművész kiállit a Mücsarnok kamaratermében.

Három pécsi festő a Mücsarnok kamaratermében.

Népszava 1959. okt.18. 4.old. 245.szám.

Simon Béla
festő

M.D.K.

Pécsett tartott tárlatott.

Sarkadiné Háns Éva: Haraszti Pál képkiállítása
Művészet, 1961. december. – 35 l.

MDK

Simon Béla

pécsi képzőművész készül munkájával a főváros elé.

Esti Hirlap 203 sz. 1958. dec. 24 2 old.

MDK

Simon Béla

Vázlat, tus

Képzőművészetünk a felszab.óta. Szfv.Képtára
30.kiáll. 1947.okt. 6 l.

M. D. K.

SIMON Béla festő

Alkotásaiból kiállítás Pécsett

Magyar Nemzet 1961. aug. 19. 4. l.

Simon Béla
festő

M.D.K.

„Magvető", „Szaratérés", „A falu", „Aratók"
„Éneklés pásztorgyerek", „Szalmafedeleshár",
„Marokszedők", „Szaszások", „Ebéd a me-
zőn" c. képei a Nemzeti Galériában vannak.

Sachadiné Házs Éva: Simon Béla képkiállítása.

Művészet, 1961. november — 49 l.

M.E.K.

Simon Béla

Képei a D-Dunántúli képzőművészek Tárlatán, Szekszárdon.

cultivé.

Jelenkor, 1965 2. szám, 154. l.

Simon János M.D.K.

Ker ti figurák, vázák, kompziciók,

Metlachit-kompoziciók, eloxált aluminium dekoráció

Belog János: Uj törekvések a murális művészetben

MDK.

Simon Béla

Kiállitási kritika

Zalai Hirlap 1965 juni.8.

MDK.

Simon Béla

Szereplése Pécs képzőművészeti életében

Jelenkor 1965.5.lap.45o.

MDK.

Simon Béla

Ex libris kiállitáson szerepelt Kaposváron

Dunántuli Napló 1965 ápr.3o.lap -

MDK.

Simon Béla

Ex libris gyüjteményéről

Dunántuli Napló 1965.márc.23. lap-

Simon Béla

-2-

Művei:

Szentmártoni utca, 1962, olaj, 50x70cm (szepkő)

Szőlőhegy 1964, olaj, 115x100cm (emlitve)

Mecsek Cukrándo, 1964, olaj, 120x90cm "

Ablaknál " " 90x70cm "

Szakadiné: Déldunántuli Képzőművének Kiállitásai, 1964-65, 44-45 old

Simon Béla (szül; 1910, Fogaras) festő

A kolozsvári és bp-i Kép. Főiskolán tanul.

mestere 1936-ban Szőnyi. 1938, és-39:

főiskolai pályázatot díjat nyer.

1945 től Baranyában; 1951 től Pécsett él.

Önálló kiállítása volt: Kolozsvár (1938)

Bp. (1941) Pécs (1951-53 többször)

1964: megyei művészeti nagydíjat kap

művei a Nemzeti galeriában, pécsi,

kolozsvári, berlini, varsói, bukaresti

muzeumban

Saskadiné: Déldunántuli Képzőművészek

Kiállításai 1964-65, 44 old.

Simon Béla
festő

14.D.4

A mult évben Schlós várában
megrendentt tailaton részt vett.

K. Á: Baranyiak Schlóson
Művészet, 1965. junius – 39 lap.

MDK

Simon Béla

Simon Béla festményei az erdélyi magyar művészek kiáll.-án.

Réti István: Erdélyi magyar művészek a Nemzeti Szalonban.

Az Est, 1939.jan.3. 15.1.

MDK

Simon Elemér dr.
gyűjtő

Gyűjteménye: régi magyar bélyegek

– Az első levélbélyegkiállítás Budapesten

Grafikai Szemle 1909 évf 3 f. 64 l.

M.D.K.

Simon Béla
festő

A Műcsarnokban részt vesz ki állítason.

Magyar Nemzet, 1959. okt. 4.
Kiállítások

4p.

Simon Béla

M.D.K.

A kiállításon részt vesz.

Márc. 27 én nyílik a Tanácskörtársaság emlékét . . . .
Magyar Nemzet, 1959. márc. 22.

9 l.

M.D.K

Simon Béla
festő

A Műcsarnokban nyílt meg kiállítása

Magyar Nemzet, 1959 okt. 4.
~~Kiállításról~~ Napló

gl.

Simon Béla, festő (?) MDK.

A vidéken élő és dolgozó művének alkotásai között kiállításra kerül Simon Béla műve is.

—: Március 27-én nyílik a Magyar Képzőművészeti Kiállítás

Népszabadság, Bp. 1959. márc. 11. 9. l

MDK

Simon Béla, festö.

Gyár. Vizf.

Száz magyar müvész. Föv.Képtár kiállitásai. XL.
Bpest. 1948.okt. Kat.lo.l.

MDK

Simon Béla

Országház

Petőfi tér

Budapesti látkép

Bpvizf.pály 1941, Főv.Képtár. Házi példány

11 1.

Simon Béla, festő

MDK

A Műcsarnok Kamara-termében a pécsi művének tárlatának egyik kiállítója.

– Kiállítások

Népszabadság, Bp. 1959. okt. 11. [Vidéki]

8. l

Simon Béla, festő MDh

A Műcsarnok kamaratermében állított ki a pécsi festő:

Szüret, Alsónentmártoni kertek, Putrik a toronnyal című olajképei figyelmet érdemelnek.

Péter Imre: Tegyetek kiállításokról

Népszabadság, bp. 1959. okt. 17. 8.1

Simon Béla
festő

M.D.K.

A Múcsarnokban vesz részt kiállításon.

Magyar Nemzet, 1959. okt. 18.
Kiállítások

4e

M.D.K.

Simon Béla
festő

A Műcsarnokban kiállításon vett részt

Magyar Nemzet, 1919. okt. 25
Kiállítások.

4 l.

Simon Béla
Tájkép, vizf.

Alkotás Müvészház XXXV. kiáll. 1947. jun.

Simon Béla

Gyár, vizf.

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. lo 1.

Simon Béla
Aratás, olajf.

Magyarország a képzőművészetben. III. kiáll. Nemzeti Szalon, 194o, február, 12 l.

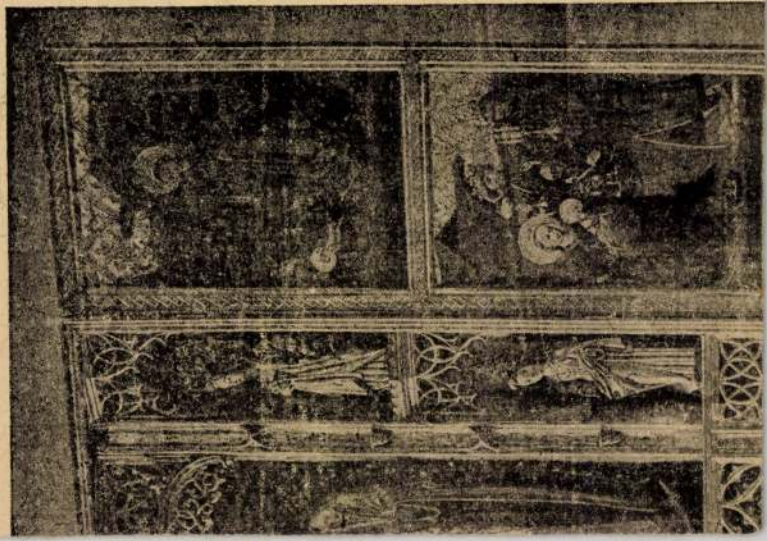

MDK

Simon Béla festőmüv.

L.I: A Barabás Miklós céh marosvhelyi . . . kiáll.
Ellenzék, Kolozsvár, 1943. febr. 26.

MDK

Simon Béla

Kukoricatörő, olaj

Barabás Miklós Céh kiáll. N.Szal. 1944. márc.

12 1.

MDK

Simon Béla festő

Szamosmenti festők. Keleti Ujság, Kolozsvár, 1943. márc. 6.

MDK

Simon Béla
Önarckép, festm.

B.A: Erdélyi képzőművészek a Műbarátban. Magyar Nemzet, 1941. ápr. 27. 17 l.

MDK

Simon Béla

Gombaszedők, olaj

Műbarát VIII.kiáll. Erdély. 1941. ápr.

MDK

Simon Béla
Önarckép, olaj

Műbarát VIII. kiáll. Erdély. 1941. ápr.

MDK

Simon Béla
Rohi, olaj

Műbarát VIII. kiáll. Erdély. 1941. ápr.

MDK

Simon Béla festő

Réti István: Erdélyi m. művészek a N.Szalonban.
Az Est, 1939. jan. 3. 15 l.

MDK

Simon Béla

Képes Krónika, 1939. 3.sz. 64 l.

MDK

Simon Béla

A Műbarát Kiállítóhelyiség... Szépművészet, 1941.
159 l.

Simon Béla MDK

Siló son megnyilt Virányi Andre és Simon Béla kiállitása. .-.

Müterem 1958 I. évf. 8. sz. 44.o.

Simon Béla MDK

festő

a pécsi képzőművész szervezet titkára,
alsószentmártoni iskolaigazgató,"kiváló tanár"

Képzőművészeti Főiskolát végzett.

"Arckép" repr.

Pogány Ö. Gábor: Simon Béla pécsi kiállitása.
Müterem 1958 I. évf. 10. sz. 34.o.

MDK

Simon Béla

A tánc, vizf.
Gyümölcshordozók, vizf.

M. Képzőműv. Szab. Szerv. tav. tárlat, 1947. máj.
7 l.

MDK

Simon Béla festőművész.

Erdélyi kiáll. N.Szal. 1939. jan.

Simon Béla festő M.D.K.

Gyár. Aqu. Mův. tul.

Szár magyar művén kiállítás kat.

Bp. 1948 10

N O M

MDK

Simon Béla

Önarckép, olaj

Ágyasházban, vizf.

Fiatal magyar képzőmüv. Főv. Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 13 1.

MDK

. Simon Béla

R.Sz.I: Akvarellkiáll. a Főv. képtárban.
Uj Magyarság, 1941. aug. 3. 15 l.

R. R. J. gyüjteményes kiállitása.
Ernst Muzeum 192o.

MDK

Simon Béla

Halászok

M.grafika 1oo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948. jan.

16 l.

Simon Béla
festő

M.D.V.

A gyulai Erkel Muzeumban
vett részt kiállításon.

Kiállítások - 39 lap.
Művészet, 1960. augusztus.

Simon Béla, festö.
szül. 1910.

156. sz. Szépia.

Stockholmi grafikai kiáll. 1948. April.
Nemzeti Muzeum/Stockholm/ Katal. 25.l.

Simon Béla, festő

M Dk

P A Viharsarokban vándorkiállításon mutatják be Simon Béla s még három más pécsi festő alkotásait.
A békéscsabai Munkácsy Múzeum után most a gyulai Erkel Múzeumban állították ki műveiket.

—: Röviden

Népszabadság Bp. 1960. jan. 21.

6. l

MDK

Simon Béla

Kompozicióí a Nemzeti Szalonban rendezett Erdély Magyar Képzőművészeti kiállitáson.

B.P.L.: Erdélyi Magyar Képzőművészeti kiállitás.

Nemzeti Ujság 1939.jan.1. 27.o.

MDK

Simon Béla festő

r.sz.l: Erdélyi müvészek kiáll.

[illegible] Új Magyarság, 1941, ápr.27. 16. l.

mdk

Simon Béla

szénrajz: „Kutnál" c.

reprodukció

Jelenkor 1959 sz 86, l

Pécs

mdk

Simon Béla

Tanácsi üdülő Balatonlellén.
e müve

műmelléklet

Jelenkor, 1960 4. sz 81 l. elott

Simon Béla MDK

Ez évben másodízben hirdetett ösztöndijas pályázaton kilenc társával együtt elnyerte az SZMT, a Pécs Városi Tanács és A Baranya megyei Tanács művészeti ösztöndiját.

ESTI PÉCSI NAPLO 1962. jul. 26.

MDK

Simon Béla festőművész

A székelyudvarhelyi Simon Béla Kolozsváron, meg Pesten tanult, Varga Nándornál és Szőnyinél. Az "Aratás" c. műve az Erdélyi magyar képzőművészek kiállitásán a Nemzeti Szalonban.

Dallos Sándor: Találkoztam Erdéllyel a Nemzeti Szalonban.

Uj Magyarság, 1939.jan.8. 19.lap

MDK

Simon Béla

Gombaszedők, of.

VI. N. Képzőm. Kiáll.on megvásárolt mütárgyak.
Szépmüvészet 1942. 205. l.

mdk

Simon Béla

mūve: lej istálló

Jelenkor 1960, 2. 12 96 l. utan
Mūmelléklet

MEK

Simon Béla, festöm.

A sajátos népi kulturából a" Magyar képirók csoportja" mellett az erdélyi müvészek nyujtanak legjobb példát./Az év eleji Nemz.Szal.kiállitása./

Entz Géza:A magyar festészet kialakulása.
MagyarKulturszemle. 1939.szept. II.évf. 6.sz.
1.2.old.

mdk

Simon Béla

Képművész c. olajfestménye

reprodukció

jelenkor. 1959. Pécs 3. sz. címlap

mdk

Simon Béla

1942 ben a kolozsvári Kiállításon szerepelt a „Magvető" c. kompozícióval

Cigánygyerek portréja: festmény
Kis-aratók " } 120. l után
A borítólap rajza

Debitzky István: Kiegészítő vonások Simon Béla arcképéhez
Tegyzet. Jelenkor 1958, Pécs 1. sz 120. l

Mak

Simon Béla, Erdősi András, Érdy Györö
és Soltra Elemér

a pécsi 1958-as kiállításokon tájszépségeken kívül a mindennapi életet is meglátják és ábrázolják.

Debitzky Istvánné: Az 1958-as képzőművészeti kiállítások
Jelenkor, 1958, Pécs 2. sz 77. l

Simon Béla

MDK

szerepelt a kiállitáson.

B.B. Megnyilt a baranyai képzőművészek
kiállitása Siklóson.
Dunántuli Napló 1964 jun. 14.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Simon Béla

JELENKOR

1965 NOV

1021

SIMON BÉLA rajza

hogy istennek vallhassa ö

Mennybéliek, ti földfeletti
hányszor borultam térdre é
Halomra ölve sok-sok bar
vérrel itattam bálvány-tork
borral kínáltam Bacchust,
áldoztam barbár oltárok felett;
s vittem elétek, hordtam szüntelen
mindent, mi föld-hazámban megterem,
hogy lakmározva jóllakhassatok! –
s ti mennykövekkel válaszoltatok.
Szigonnyal, saskarmokkal, hádeszi
kínokkal jöttetek fenyíteni,
s a poklok hídján mélybe dobtatok,
hogy önmagamba tépve lássatok! . . .
Ennyi vezeklést, ennyi isteni
csapást csak én tudtam teremteni,
én öntöttem aranyból szobrokat,
hogy leboruljak arcotok alatt,
s én építettem nap-szegélyezett
Olimpuszt nektek – menedékhelyet,
szent ligetet és kegyhely-szurdokot, –
s ti bűnhődéssel válaszoltatok . . .
A képzelt jónak tetsző volt vajon
a máglyán elhamvasztott hajadon,
kit megöltek a maszkba-öltözött
és félelemből szürcsölt ösztönök?
Az azték-bálvány mért kívánta meg
a bordacsontokból kiszakított
s oltárra dobott csecsemőszivet?
Kinek hozott itt bűnbocsánatot
a sok kegyetlen isten-orgia? . . .

1965 - 9.
1021

THIERY ÁRPÁD

Árvízi meditáció

Az idén megdőlt az országban néhány folyami rekord: a leghosszabb ideig tartó árvíz, minden idők legmagasabb nyári vízszintje, az eddigi legjelentősebb gépi mozgósítás, a legtöbb homokzsák, van választék, de azt hiszem: szívesen lemondtunk volna ezekről a szomorú és veszélyes rekordokról. Utólag persze minden egészen más. mint a veszély óráiban, a nehéz helyzetek emlékét körülveszi a nyugalom fellazult levegője. Végigmegyek megint a gátszakaszokon: a katonák hetekkel ezelőtt hazamentek, kiosztották már az árvízvédelmi kitüntetéseket is, a gátoldalon most kimerült homokzsákok száradnak, s amit az ember a veszély idején először csak remélt, később hitt benne, az ma már bizonyos: a folyó kifáradt, nem bírta tovább, s ez egészen más helyzetet teremt közöttünk s a folyó között. Dunafalvánál a kompra várok, a révészek legalább félórát késnek, de senki se zúgolódik, az emberek ráérnek, lassú a víz, lassú a levegő s lassúak az emberben lejátszódó fordulatok, tudom, hogy mindenki s minden a veszély utáni belső bénultságban él. Az élet mechanikus rendben folytatódik: a károk megállapítása, a felhasznált anyagok begyűjtése, a visszaköltöztetés, meg minden más, de a lelkek mélyén valami egyelőre megmaradt a veszélyből.

Irígylem azokat, akik fellélegeznek, s azonnal képesek összegezni. Ez nagyon nehéz. Az este a természet kegyetlenkedéseiről beszéltünk, a barátom azt mondta: a víz a legalattomosabb. Az árvíz két hónapja alatt sokszor ott voltam a folyó mellett, sokszor csak ácsorogtunk, egy időben olyanok voltunk, mintha lemondtunk volna valamiről, pedig nem igaz, csak szomorúak voltunk és bizalmatlanok, a folyó, amihez engemet is mély, titkos barátság fűzött, s fűz ma is, akkor egészen más volt, alattomos és szívós, nem értettem: én gyerekkoromban egy egészen más folyóval kötöttem barátságot.

Vagy zivatar söpört végig a védelmi szakaszon, vagy majdnem leszédült az ember a gátról, olyan hőség volt. A gáton, mint egy katona, de hiszen katonák voltak ők is, az egyik vízügyi technikus jelentett: megfogtuk a buzgárt. A gát mögött homokzsákokból képzett kis medencékben mozdulatlanul állt a víz, vízzel a víz ellen, az ország megtanulta a legbonyolultabb víztechnikai megoldások lényegét: ellennyomó medencék, buzgárok, fólialepedők, Pátrialemezek. A víz a gát alatt jött át, ott a középső, mondták, nézzem meg, benne van a kráter, ahol feltört a víz, de megfogták, s arra gondoltam: a mozdulatlan víz ezidáig nem keltett bennem ellenséges érzést. Ez egy négy kilométeres szakasz volt, a 14.300-as szelvény, százhatvanan dolgoztak itt akkor.

– Mióta vannak itt? – kérdeztem a miskolciakat meg a szolnokiakat.

– Amióta megkezdődött.

– Mennyit szokott aludni?

– Ha napi négy órát sikerül, akkor jó.

Kölked alatt van egy domb, két hét alatt 60 erőgép meg 200 teherautó szétbontotta. Amikor az ember helikopterrel végigment a gépek meg a föld felett, az egész olyan volt, mint az ötéves tervek nagy ipari építkezéseiről készült szovjet filmek impozáns munka képsorai. Gépek? Emberek. Kalsecz Imrék, Gombás Lukácsok, Kalmár Imrék, Szilágyi Elemérek, gépészek, mérnökök, katonák, Marosi Kálmánok, Lukicza Lászlók, akik május huszadikától kezdve megállás nélkül dolgoztak az árvízvédelemben. Megkérdeztem Kalmár Imrét: nem pokoli ez a 35 fokos meleg? Azt mondta: inkább ez, mint az eső, melegben lehet dolgozni, de esőben megbénulnak a gépek. A katonák, akik nélkül aligha írhatnék arról, hogy biztonság volt, s akik nélkül a világ valószínűleg dermesztő híreket hallott volna rólunk meg a folyó-

...gépek, s mielőtt igazságtalan volnék: azt szoktuk mondani, ... szegény ország vagyunk, s ilyenkor rösteljük magunkat, gépekben tényleg nem vagyunk valami gazdagok, de ezt az óriási méretű védekezést pusztán emberi erővel nem lehetett volna megoldani.

A szigetiek kemény emberek, ismerik a vizet, nem félnek a víztől, negyven év alatt ez volt a negyedik nagy árvíz, van aki mind a négyet átélte. A szigetiek tudták, hogy szembe lehet szállni a vízzel, s keményen, férfiasan dolgoztak a gátakon. Több mint egy hónappal ezelőtt volt az a bizonyos „kritikus" nap, ma már kezd visszatérni a szigetnek az eredeti varázsa: az érzékeny hangulatok, a könnyű kis zöld vizek, a csend, a madárcsapatok, a föld gazdagsága és megbízhatósága. A gát peremén egy vontató kúszik Szeremle felé, nagy port kavar maga után, a tanácsházán az egyik szobában a helyreállítási költségekről vitatkoznak, azután valaki magabiztosan azt mondja mellettem: az én házam a falu legmagasabb pontján van, én sehova se mentem, azután a kezembe nyomnak egy, a veszély óráiban készült nyilatkozatot: *„Alulírott Takaró János, Dunaíalva, Régi-városrész, Rét utcai lakos az árvíz veszély miatt elrendelt kötelező kiürítés végrehajtását megtagadom, saját felelősségemre 3 darab szarvasmarhát, 12 darab sertést, 120 baromfit a tanyámon visszatartok, és egy férfi, két nő meg egy gyermek személy is a tanyán marad, Dunaíalva, 1965. június 15, aláírás."* Takaró János tanyájától 15 méterre tört fel az országoshírű „apabuzgár" a kilenc „fiúbuzgárral", a feleségét azonnal a tanácselnökhöz küldte, hat kilométer, az asszony lélekszakadva érkezett meg Balogh Ferenc tanácselnökhöz: kocsi kell, de azonnal, de akkor már csak önkéntes alapon lehetett gépkocsivezetőt szerezni a tanyához, végül a tsz egyik trakatorosa vállalkozott, hogy kiköltözteti Takaróékat a veszélyeztetett területről. Most, egy hónappal később azt mondja Takaró János, a nagy kaland nagy szemtanúja: elvtárs, az pontosan úgy történt, hogy pénteken reggel fél hétkor, megnézheti a naptárt is, pontosan tudom, hogy egy pénteki nap volt, inni nem nagyon mertem, enni nem tudtam, mondja, s biztos benne, hogy hős, a lelke legmélyéig biztos, és tulajdonképpen nem is tudok igazán neheztelni rá. Később azt mondja egy tárgyilagos hang: ha a községet elöntötte volna a víz, többé nem jöttünk volna ide vissza, megszűnt volna a falu.

A veszély nem zárja ki a biztonság érzését. Visszaemlékszem a kritikus helyzetekre: a víz közepén sodródtak az autóval, szekérrel, bútorral megrakott kompok, Dunaszekcsőnél is, Mohácsnál is, a mohácsi hajógyár nagy részét elöntötte a víz, az udvar másik részét feltöltötték salakkal, ott volt az ideiglenes kompkikötő, a mohácsi parttal szemben tehetetlen uszályok horgonyoztak, folyt a kiürítés a veszélyeztetett területeken, azután elterjedt a hír: veszély esetén majd piros rakétákat lőnek fel a levegőbe, s meg fognak szólalni a szirénák, a gátak tetejéig ért a víz, de az emberekben volt valami megmásíthatatlan bizakodás. Most persze könnyű kijelentéseket tenni, de a legkritikusabb napokban is volt valami biztonság az ember körül. Azt hiszem, a nyolcvanötödik napon volt, amikor felírtam magamnak egy papírra: veszély és biztonság férfiasan kiegészítik itt egymást, a jóslás kockázatos, meg se kísérlem, mert lehet, hogy akad majd mégis egy pont ezen a hosszú folyószakaszon, ahol a víz esetleg erősebb lesz, mint az ember, de ez semmit se fog levonni a helyzet s az emberek helytállásának valóságos értékéből. Takaró János elégedetten, kamaszos huncutsággal meséli most nagy kalandját a buzgárral, hősnek érzi magát, s bizonyos mértékig az is, mert a hősiesség, mint olyan, elég szimplán hangzik, elég különös és egyoldalú fogalmaink vannak a hősiesség fogalmát illetően, s ez a fogalom gyakran csak egyetlen pillanattal függ össze, pedig hősnek lenni: nem pusztán egyetlen pillanat vagy egyetlen helyzet műve.

Egy megnyert ütközetet mindig könnyű és hálás dolog összegezni, az összegezés különben is a kormányszervek meg a szakemberek feladata, az ember a saját élményeivel s tapasztalataival legfeljebb csatlakozik a hivatalos álláspontokhoz. Egy bizonyos: a folyót az erők példátlan és humánus összefogásával győzhettük le, s mindez nem pusztán humanista gesztus; emberi, szellemi, fizikai és gépi erőnek ilyen koncentráltsága s társadalmi szervezettsége csak a szocialista viszonyok között képzelhető

el. Ez belső berendezkedés kérdése, az érdekek itt nem lehetnek különneműek, s egy folyó legyőzése nem felületi humanizmus, hogy átkísérek az úttesten egy vakembert, vagy ravaszul eloldalgok, másra hárítva a kegyességet. Nem irgalmasság, nem az érdekek latolgatásának függvénye: ez jobban érdekem, az kevésbé: hanem egy minden részében szervezett társadalom együttes, személyes érdekű akciója. Ezt a százhúsz vagy hány nap alatt az egész ország megérthette s valószínűleg meg is értette.

S valamit a tanulságról. A közéleti őszinteséget már megszoktuk, benne van az ember szellemi vérkeringésében: ha valami egymillió, nem kell elhitetni s elhinni, hogy csak százezer volt, vagy megfordítva, éppen ezért az összegezés figyelmeztet is: mi mindent mulasztottunk el az 1956-os árvíz óta, amit meg kellett volna tenni. Mert ilyen is van, s hiba volna, úgy is mondhatnám: szépségfolt, ha e fáradtságos diadal közben erről esetleg megfeledkeznénk.

SIMON BÉLA: Árvízvédelem

A GÖRÖG ELLENÁLLÁS KÖLTÉSZETÉBŐL

NIKIFOROSZ VRETTAKOSZ

ELÉGIA EGY KIS ELLENÁLLÓ SÍRJÁRA

A te sírod földjén ejtjük ki a nevünket.
A te sírod földjén rajzoljuk városainkat, kertjeinket.
A te sírod földjén élünk. És van hazánk.

Megőriztem magamban a lelövésedet.
Forgattam magamban a keserves géppuskaszót.
Emlékszem a szívedre – kinyílt; s eszembe jutnak
Ama százlevelű rózsák: hasonlítanak
A mindenség beszédére az ember előtt –
Ekként beszélt hozzánk a szíved.
S láttuk, hogy a világ egyre nagyobbodott,
Hogy beleférhessen a szeretet.

Az első játékod – te voltál.
Az első lovacskád – te voltál.
Játszottál tüzet. Játszottál Megváltót.
Játszottál Szent Györgyöt és halállal birkózó Digeniszt.
Játszottál óramutatókat, melyek éjféltől indultak el.
Játszottál reménység-hangot ott, ahol nem létezett hang.

A tér kihalt volt. A haza elveszítve.

Ütött az óra! Szíved nem tudott tűrni tovább.
Nem tudta hallgatni már tétlen a hörgő Európát.

Meggyújtottad kabátod alatt az első zseblámpát.
Szívek szíve! A napra gondoltál és indultál előre . . .

És játszottál, a gyalogjáróra lépve – Embert!

KOSZTISZ PALAMASZ

A GÖRÖG IFJÚSÁG

Azt, ami a bősz viharban őrzi könnyűnek
A világ-üvöltözéstől őszre vált fejet,
Azt kötöm most lelketekre, semmi, semmi mást:
Mind igyátok részegségig* huszonegy borát!

* 1821-ben kezdték a görögök győztes szabadságharcukat a törökök ellen.

SIMON BÉLA: Siklósi táj

KELLE SÁNDOR: Anyám

1021

HÁRS ÉVA: A pécsi képzőművészeti élet húsz éve

NÁDASS JÓZSEF: A véső kihuli a kézből

MŰVÉSZET

HÁRS ÉVA

A pécsi képzőművészeti élet húsz éve

(1944–1964)

I.

A Képzőművészek Szabadszervezete Pécsi Csoportja 1944–1949.

1944 telén, amikor hazánk nagy részén még folytak a harcok, Pécs képzőművészei már az újjászülető élet sürgető feladataira szerveződtek. A várost szerencsésen elkerülték a bombázás és ostrom pusztításai, s ez természetesen elősegítette a kulturális munka gyors megindulását. Művészeinket már a felszabadulást követő hetekben foglalkoztatták a szervezeti élet problémái, új alkotások, bemutatkozó kiállítások tervei kovácsolódtak. Sajnos a jegyzőkönyvek, feljegyzések, melyek értékes dokumentum-anyaggal gazdagíthatnák ismereteinket az indulás küzdelmeiről – elvesztek. Mégis, a fellelhető sajtóhírek, a szekrény mélyéről előkerült katalógusok, levélmásolatok és a művészek visszaemlékezései alapján kibontakozik előttünk a csoport gazdag programja, sokirányú tevékenysége.

A kezdeti hónapokban a szakszervezet irányítása alatt egy közös csoportot alkottak a művészek és a tudományos dolgozók. Egyetemi tanártól népzenészig a kulturális terület széles rétegeit ölelte fel ez a szervezet, melynek elnöke Lissák Kálmán orvosprofesszor volt. 1945 tavaszán hazatért Budapestről Martyn Ferenc és a művészek ekkor köréje tömörültek. Létrehozták a Művészeti Dolgozók Szakszervezetének helyi képviseletét és a felszabadulás előtt működő *„Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága"* feloszlott. A kiállításokat ezután a Képzőművészek Szabadszervezete rendezte.

A kitűzött célok megvalósításának természetesen előfeltétele volt a szervezett élet, a közös munka. 1946 február 25-én a szabadszervezet közgyűlésre hívta össze tagjait és új tisztikart választott. A csoport elnöke Martyn Ferenc festőművész, társelnöke Gebauer Ernő és Nikelszky Géza festőművészek, alelnök Török Gyula múzeumigazgató lett. Az elnöki kar kiegészítésére két titkárt is választottak: Király Jánost és Gádor Emilt. Az új vezetőség még ebben a hónapban a tagság elé tárta a soronlévő legfontosabb feladatokat, s közösen tárgyalta meg kinek-kinek a munkáját. A csoport tagjai bensőséges, baráti kapcsolatban álltak egymással. Számuk sem volt nagy, néhányan a régiek közül, mint Gebauer Ernő, Király János, Johan Hugó, Érdi Győző, Bolvári Alajos, Dabasi Kováts Gyula, Klug K. György, Nikelszky Géza, s a mellettük felsorakozó új, fiatalokból, vagy más városokból ideszármazott kis csapat. A kiállítási plakátokon feltűnt Bizse János, Gádor Emil, Cseh László, Bezzegh Zoltán, Kelle Sándor, Bezzegh Zoltánné neve s a hetente, hétfőnként megtartott művésztalálkozókra Szigetvárról utazott be Haraszti Pál, Mohácsról Kolbe Mihály, Rohácsek Anni és a fiatalon meghalt, kivételes művészi képességű Martinszky János. Ezeket a hétfői megbeszéléseket soha, egyikük sem mulasztotta volna el, pedig a Rákóczi úti múzeum köves padlójú, fűtetlen szobácskájában átfázott a lábuk, míg kora délutántól a késő esti órákig élénken vitatták, tárgyalták a képzőművészet fontos problémáit, eseményeit. Jellemző az ügy iránti őszinte lelkesedésükre, hogy már ebben az évben, 1946-ban felvetették az állandó Pécsi Képtár létesítésének gondolatát és szükségszerűségét. A gondolatot tett követte s hamarosan megegyezés jött létre a képzőművészek és a Városi Múzeum vezetője, Török Gyula között. Eszerint a gyűjteményanyag egy részét a múzeum, más részét a művészek bocsátják majd rendelkezésre. A festmények és szobrok összegyűjtését el is kezdték s a sajtó hírt adott arról, hogy rövidesen átadják a látogatóknak a „Modern Pécsi Képtár"-at, mely „az újjáéledő múzeumi élet első megnyilvánulása lesz". A szép terv megvalósulására vonatkozóan nem találunk írott adatot, de többen emlékeznek rá, hogy hosszabb ideig, a Városi Múzeum emeleti termeiben, megtekinthető volt a modern képkiállítás. Ez azonban csak ideiglenes jellegű lehetett, mert az állandó képtár szükségességének hangoztatása újra meg újra visszatért, tervekben, újságcikkekben. Még egyszer konkrét lehetőség is nyílt a terv megvalósítására ebben az időben s a sajtóhír szerint már eldöntött tény volt, hogy a múzeumok újjárendezése alkalmával, 1949-ben a várostörténeti és néprajzi kiállítás mellett egyenrangú társként a Rákóczi út 15. sz. épület egész földszinti területén az állandó modern magyar képtárat rendezik be. A szabadszervezet már biztosította a képtár számára Mednyánszky László, Fényes Adolf, Nagy Balogh János, Nagy István, Dési Huber István, Koszta József néhány művét. A helyi művészek időszakosan változó tárlataihoz ugyanitt külön termet szándékoztak biztosítani. Ez időben a budapesti szabadszervezetet képviselve itt járt Vedres Márk, Pogány Ö. Gábor és Dési Huber Istvánné, akik örömmel támogatták e gazdag tervet, és nagy elismeréssel nyilatkoztak a pécsiek lelkes munkájáról. A képtár azonban mégsem került megrendezésre, talán a másfajta kiállítási koncepció, talán a képgyűjtemény hiányossága miatt, mindenesetre, még nyolc esztendőnek kellett eltelnie addig, míg ez a régi terv végre megvalósulhatott.

Kiállítások

A *„Képzőművészek Szabadszervezete Pécsi Csoportja"* sokirányú tevékenységéből, mint legfontosabbat, a kiállítások szervezését kell először áttekintenünk. A kiállítás az a fórum, ahol a művész számot ad munkássága egy periódusáról, kisebb, vagy nagyobb időszak folyamán elért eredményeiről, fejlődéséről. Itt kerül egymással szembe művész és közönsége, a kép és szemlélője, a csoportos bemutatkozáson alkalom kínálkozik a különböző törekvések, más-más művészek alkotásainak összevetésére, egyszóval, a kiállítás nemcsak zárókő, hanem kiindulópont is, vitafórum s az elkövetkező időszak munkásságának lendítőkereke. Érthető hát, ha műveszeink a tárlatok rendezését tekintették legfőbb feladatuknak. Amikor pedig e kiállítások mérlegét meg-

vonjuk, értékelésüknél nem annyira számszerű adataikat, mint inkább tartalmi jegyeiket, a kiállított alkotások művészi becsét vesszük figyelembe.

1945-ben a pécsi művészek már jelentős kiállítói múltra tekinthettek vissza, hisz a háború előtti években rendszeresen voltak tárlataik. Mégis, a felszabadulást követő időszak megnövekedett kulturális igénye sokkal szélesebb feladatkört szabott a szabadszervezet tevékenysége elé s ez a kiállítások és a megszaporodott, összetételében is megváltozott közönség szorosabb kapcsolatában is kifejezésre jutott. A művészek figyelme és tevékenysége jóval többre terjedt a helyi szerepléseknél: gondoltak a megye nagyobb városainak, községeinek művészi igényére, de versenyre keltek Budapesttel is. Nemcsak a főváros művészeit látták vendégül kiállításaikkal Pécsett, hanem ők maguk is sikerrel szerepeltek a budapesti tárlatokon. Friss aktivitásukra jellemző, hogy már 1945 márciusában kiállítást nyitottak, majd rövidesen, alig két hónap múltán a Magyar Szovjet Kultúrhét keretében ismét két tárlatról ad hírt a sajtó. A lendületes munka szinte lélegzetnyi pihenőt sem hagyott: év végéig tizenkét kiállítást rendeztek, amelyekkel kapcsolatban nemcsak a sűrű látogatottságról, de még vásárlásokról is olvashatunk a helyi lapban. Dr. Dombay János igazgató a Megyei Régészeti Múzeum legszebb termeit bocsátotta a képzőművészek időszakos kiállításainak rendelkezésére. Itt nyitotta meg dr. Boros István 1945. szept. 23-án a későbbi években hagyományossá váló, ezúttal először létrehívott *„Őszi tárlat"*-ot, a pécsi és baranyai képzőművészek seregszemléjét.

A pécsiek szerencsés helyzete és lendületes kezdeményező ereje már eredményekben gazdag esztendőt hagyott hátra, amikor Budapesten éppen csak megindult a művészek szerveződése. Ám a következő években már a fővárosban is megszilárdult a művészi élet, a szabadszervezeteket országosan összefogták, budapesti központi intézőbizottságot hoztak létre. A vidéki szabadszervezetek országos titkárt kaptak, Toroczkay Oszvald festőművész személyében, aki mindvégig nagy ügyszeretettel és gondossággal viselte tisztét. Így megerősödött a kapcsolat Budapest és Pécs között, ami elsősorban a kölcsönösen rendezett kiállításokban jutott kifejezésre. 1946 október 13–27-ig Martyn Ferenc pécsi festőművész alkotásaiból, hatvan olajfestményéből rendezett gyűjteményes kiállítást Budapesten a Magyar Képzőművészek Szabadszervezete, a pécsi őszi tárlatot pedig az országos titkár nyitotta meg, majd ez év decemberében a Budapesti Képzőművészek Szabadszervezete mutatkozott be kiállításával a pécsi közönség előtt. A kitűnő tárlaton Vedres Márk, Medgyessy Ferenc, Forgács Hann Erzsébet, Földes Lenke, Szandai Sándor művei szerepeltek.

A pécsi művészek munkássága országos viszonylatban is kiemelkedő volt s ezt a budapesti központ elismerő levelében méltányolta. Jó kapcsolatot tartottak fenn a környező városok művészeivel, akiknek több ízben adtak alkalmat arra, hogy alkotásaikkal a pécsi közönség előtt bemutatkozhassanak. Így maradtak fenn sajtóhírek, feljegyzések kaposvári és bajai művészek kiállításairól, de a Képzőművészeti Főiskola ösztöndíjas növendékei is rendszeresen itt töltötték a nyarat s minden ősszel a pécsi szabadszervezet rendezte kiállításon adtak számot nyári munkásságukról. Mozgalmas művészeti élet alakult ki Martinszky János vezetése alatt Mohácson is, ahol több jelentős kiállítást, előadást szerveztek.

1947 tavaszán lelkes hangon számol be a sajtó Bizse János, Gádor Emil és Kelle Sándor *„Új színek"* címmel rendezett közös kiállításáról. Ez a tárlat nemcsak színeiben, hanem formai és tartalmi jegyeiben is új próbálkozásokról, új felfogásról adott számot. Konstruktív szerkezetek, határozott, erőteljes formaalakítások jellemezték a paraszti életből, a mecseki táj szépségeiből merített tartalmat. Az Őszi tárlatra ez évben székesfehérvári művészeket is meghívtak, akikkel azután a későbbiek folyamán – csakúgy, mint a somogyiakkal, többször szerveztek cserekiállításokat. A tárlatok rendezésében a múzeumok jelentős részt vállaltak. Nemcsak azzal, hogy a termeiket rendelkezésre bocsátották, hanem sokszor maguk vállalták a szervezés, megnyitás gondját, költségét is. Különösen sokat találkozunk ezekben az években Török Gyula, a Városi Múzeum igazgatójának nevével, aki a művészeti ügyekben gyakran állást foglalt, a problémák megoldásában segítséget nyújtott. Amikor a megszaporodott és

rendszeressé vált kiállítások számára – a Megyei Múzeum átrendezése miatt – új helyiségről kellett gondoskodni, a szabadszervezet Török Gyulával egyezett meg a Rákóczi út 15. sz. épület földszinti nagytermének átadására. A helyiség ugyan – méretei miatt – csak kis kiállítások rendezésére volt alkalmas (ezt a célt szolgálja mai napig is), mégis, akkor a felmerülő igényeket legalább részben megoldotta.

1948-ban a Pécsi Képzőművészek Szabadszervezete összefoglaló jelentésben adott számot három évi munkásságáról. Ebből megtudhatjuk, hogy ez idő alatt összesen 36 kiállítást rendeztek, de „*... jóval több félszáznál azoknak a kollektív szerepléseknek a száma, melyek művészeti megmozdulásokban, előadások tartásában, ismeretterjesztés terén számottevőek*". S valóban, ahogy ma visszatekintünk ezekre a mozgalmas évekre, azt látjuk, hogy művészeink igen nagy erőfeszítéseket tettek a széleskörű népművelés, a képzőművészet megismertetése, megszerettetése érdekében. A kiállítások nagy száma mögött természetesen sok esetben ismeretterjesztő, tanító célzatú programok is voltak, mint például a Pécsi Dohánygyárban és a Porcelángyárban rendezett tárlatok, amelyeket ismertető előadásokkal, vezetésekkel együtt szerveztek festőink. A „művészek a dolgozókért" cím zászlaja alatt sorra látogatták az üzemeket. A következő évben a bányavidékre vitték el képeiket: Vasas, Meszestelep, Pécsújhegy ismerkedhetett a képzőművészettel, majd az üzemek, gyárak munkásfestőinek összeválogatott képeiből Martyn Ferenc kiállítást rendezett a Városi Múzeumban.

A 48-as szabadságharc centenáriumára pályázattal egybekötött kiállítás nyílott „*Szabadsága*" címmel. A pályázatot a megyei tanács hirdette meg, ezúttal először élve a megrendelő mecénás szerepével. 1848–49-ben ismét több önálló bemutatkozásról, egyéni kiállításról ad hírt a sajtó. Olvashatjuk Gádor Emil, Sinkó András, Kelle Sándor műveinek értékelését és nemcsak a pécsi újságban, hanem a Szabad Művészetben is elismerő sorokat találunk az itt élő művészek eredményes működéséről. Többek között megállapítja a cikkíró, hogy a pécsi szabadszervezet példát mutatott az ország valamennyi művészeti csoportjának, hisz itt az elmúlt évben is húsz kiállítást rendeztek, az állandó előadások, szabadiskolai oktatások mellett, míg másutt évente legfeljebb három-négy tárlat nyílt. Ezeket a kiállításokat, ha szerény külsővel is, de mindig kísérték katalógusok s a megnyitók ünnepélyességét gyakran zenei vagy irodalmi műsorok emelték.

A művészek szerepe a népművelésben

A kiállítások mellett a Képzőművész Szabadszervezet számos egyéb kulturális feladatot vállalt. Amíg a tárlatokon való szereplés a kiállítók egyéni fejlődését, művészi előbbrejutását is szolgálja, a művészetet ismertető előadások, ankétok, a munkásképző, festészeti akadémiák, szabadiskolák szervezése már kívül áll az önérdek céljain. Mégha valamennyire díjazottak voltak is ezek a feladatkörök, a művészet ügye iránti lelkesedés és őszinte hit nélkül aligha jutottak volna eredményre. Mivel azonban alkotóművészeink legtöbbje egyúttal a képzőművészet hivatásos oktatója is volt, a szélesebbkörű népművelést is természetszerű feladatának tekintette. Előadássorozataik változatosságát más tudományágak köréből meghívott szakemberekkel biztosították és témáikat úgy válogatták össze, hogy azok széleskörű közönség érdeklődését biztosítsák.

Jelentős esemény a pécsi művészeti életben, amikor 1948-ban a párton belül megalakult a művészeti csoport. A Magyar Dolgozók Pártja pécsi író, képzőművész és zenész tagjai külön csoportba tömörültek, hogy a város szellemi életének irányításában közös eszmei célokkal, tevékenyen részt vállaljanak. Programjukban szerepeltek nagyobb, alkalom szerint meghirdetett előadások, elhatározták, hogy foglalkoznak a „*Sorsunk*" c. folyóirattal, mely hónapok óta anyagi okok miatt nem jelenthetett meg. A lap szünetelése érzékenyen érintette a képzőművészeket is, hisz az fóruma volt a kiállításkritikáknak, művészetelméleti tanulmányokat és az itt élő művészek alkotásairól rendszeresen reprodukciókat közölt.

A mai szakkörök szerepét a szabadszervezet fennállásának idején a „*Szabadiskolák*" töltötték be. Kettő már a felszabadulást követő első években is működött Pécsett. Az egyiket Gebauer Ernő vezette, a városi tanács támogatásával és Martyn Ferenc közreműködésével. A másik iskola „*Képzőművészeti Szabadliceum*" címmel indult és Gádor Emil hívta létre, a Szabadművelődési Felügyelőség kérésére. Itt többen tanítottak (Gádor Emil, Kelle Sándor, Miklóssy Gyula) művészettörténetet, alakrajzot, a festés alapismereteit. Esztétikai és ideológiai óráik is voltak. 1948-ban az iskola 45 növendékkel működött, akiknek körülbelül a fele üzemi munkásokból, bányászokból verbuválódott. Az oktatás ingyenes volt és a tanév végén a résztvevők közös kiállításon adtak számot elért eredményeikről.

A szabadiskolák, kiállításlátogatók, művészeti írók köre széles bázist és állandó érdeklődést biztosított a pécsi és a megyében élő képzőművészek számára. Ez természetesen kölcsönös hatású volt, mert amennyire az érdeklődés következtében a kiállított művészeti alkotások nemcsak számban, de igényességben is gazdagodtak, annyira a közönség ízlése és ismeretköre is tágult. Segítették ebben a pécsi újság rendszeres műkritikái, amelyeket ez időben többnyire a művészethez értő, vagy a művészetet maguk is gyakorló emberek írtak. Itt kell megemlítenünk a pécsi kisgrafika gyűjtőket is, akik tevékenységükkel ugyancsak szorgalmazták a képzőművészeti érdeklődés elmélyülését. Már 1945-ben külön csoportba szerveződtek, Nikelszky Géza, a Zsolnay gyár festőművésze vezetésével. A Zsolnay – később Pécsi Porcelángyár művészei, különösen Sinkó András alkotásai tették a pécsi képkiállításokat iparművészeti tárgyakkal és szobrokkal is változatossá. Jelenlétük, s a gyárban folyó művészi munka mindig sajátságos arculatot biztosított a város kulturális életének.

A közös alkotómunkát, a mecseki tájhoz, a falusi emberhez való közelebbjutást, egyúttal a nyári pihenőt is szolgálta a mecseknádasdi művésztelep, amelyet 1946-ban juttatott a földosztó bizottság az írók és képzőművészek közös használatára. Ekkor még azt tervezték, hogy a szolnoki, nagybányai művésztelepek példájára olyanná fejlesztik, ahol az alkotóművészek törekvéseikben, felfogásban eggyé kovácsolódnak, azonos úton haladnak. A telep kifejlődését azonban az anyagi ellátatlanság mindig megakadályozta. Az évek során mégis számos művésznek nyújtott pihenést, lehetőséget az elmélyülésre, felfrissülést a téli, műtermi munkára. Friss, üde festmények őrzik meg a városi ember számára a mecseknádasdi táj szépségét, az óbányai rétet, a Réka patak völgyét.

Ezzel a vázlatos áttekintéssel a végére is értünk a Képzőművészek Szabadszervezete pécsi közössége működésének, amely voltaképpen a „pécsi" megjelölés alatt egész Baranya megye, sőt az egész Dél-Dunántúl képzőművészeti életét összefogta, szervezte. Ez az öt év, 1944–1949-ig, egy induló és aztán mind határozottabban kibontakozó alkotómunka kezdeti lépéseinek volt a talaja. Az országban minden a kezdés küzdelmes és felemelő állapotában volt, a művészek is lelkesen részt vállaltak abból a harcból, ami a jobb, igazibb megteremtéséért folyt. Ez a küzdelem bizonyára nem ment belső surlódások, zökkenők nélkül, de az eredményekből mégis a céltudatos, következetes munkát látjuk kibontakozni. Ennek a szabadszervezetnek az erőfeszítései teremtettek alapot a további fejlődéshez, az itt kialakult közösségi és baráti kapcsolat segített több tehetséges fiatalt a művésszé váláshoz.

(Folytatjuk)

NÁDASS JÓZSEF

A véső kihull a kézből

Emlékező sorok Bokros-Birman Dezsőről.

Szegény volt, gyönge fizikumú, beteg, nyakas, öntudatos, mindig újat alkotni akaró művész – hogyan gyűjthetett még több parazsat a fejére? Mégis minden akadály, átok ellenére olyan kiválót teremtett nehéz életében, amilyenhez hasonlót kevesen kora magyar művészei közül.

Már elhomályosodott, elsüllyedt, mikor találkoztam vele személyesen először, az is hogy hol. Ha nem tévedek, az emigrációban, Bécsben, Berlinben vagy Pozsonyban a huszas évek közepén. Ám már előbb kiáltottak rám szenvedélyesen sajátos keménységgel megkomponált, érdesen kiformált, részben primitívnek látszó, másrészt sokra figyelmeztető, meghökkentő alakjai, olyan szobrok, amelyek magukon hordták sajátos kézjegyét, senki más nem teremthette meg őket, csak éppen Bokros-Birman. Soha nem kereste a könnyű megoldást, egyre csak birkózott önmagával és az anyaggal. Azt vallotta, egész életében azt demonstrálta, hogy az anyagban minden lehetőség megvan. Majdnem négy évtizede írta le, hogy mikor először volt Párizsban, Michelangelo rabja lett és rádöbbent az igazságra: „Michelangelo rabszolgái csakúgy kőből voltak, mint az ódon párizsi házak alatt elhúzódó, gyilkosan nyirkos csatornák. A művész isteni alkotást formál a kőből, az élet: kloákát."

Évtizedekig élt a sötétben, a mélyben, a nyomorúság, számkivetettség csatornáiban és közben isteni alkotásokat teremtett.

Keveset, nem szívesen beszélt élete viszontagságairól, ilyenkor félszeg volt, dadogott is, viszont szárnyalt, magasba lendült, lázasan és plasztikusan szólt szava, amikor művészi harcairól, szándékáról, terveiről vallott. Tudjuk, hogy a nehéz sors, a nélkülözés, a fekete árnyék, amely egészen a felszabadulásig elkísérte életét, iszonyatosan megnehezítette a kiteljesedést. Oly korban élt, amelyben minden forradalmár művészt embertelen megpróbáltatások nyomták a mélybe.

Vegyük szemügyre, térképezzük fel ezt a kort és a várost. A Dohány utca és Klauzál utca sarkán a hatéves, rongyos kölyök, újságot árul, ő az, aki hogy véletlenül megmaradt kora egyik legnagyobb szobrásza lett. Száz méterrel északra. Klauzál tér egy padján éhezve, láztól gyötörve tanulja majd első szerepét, Gellért Lajos. Néhány utcával odébb, néhány évvel később a lángoló szemű, nyurga, sovány, húszéves József Attila áll a hentesüzlet kirakata előtt és vágyakozva bámulja a gőzölgő töpörtyűhalmot, amiből nem tud vásárolni. És a többiek mind, a tüdővészes festő Dési Huber, a mezítlábas költő Pintér Ferenc, a halálos beteg Derkovics, hogyan sorolhatnók fel valamennyit.

És hogyan vehetnők sorba az ifjú Bokros-Birman kálváriájának minden állomását. Előbb pallérnak szánják, majd inasnak adják és cipelheti a szörnyű gipszdíszeket az épülő házakhoz. Amikor végre bekerül az Iparművészeti Iskolába az egyik tanár – minden zseninek volt egy Horger Antal-ja – kimondja rá az ítéletet, hogy tehetségtelen és eltanácsolja. Huszonegy fillérrel a zsebében Párizsba utazik és a Gare de L'Est fapadján alszik. Hogy végre egyszer jóllakjon, kenyeret lop és hogy egy hétig ne maradjon adós az ágy bérével, sőt néhányszor meg is ebédeljen, egy zugvállalkozó megbízásából Van Gogh képeket hamisít.

De semmi nem tudja megrendíteni, mindezek mellett, mindezek ellenére azt csinálja, amit művészi meggyőződése diktál. Ha valakinek éjjeli szállása sincsen, nehéz megszállottnak maradni. Ám Bokros nem tágított. Mialatt egy vásári kereskedőnek rózsás arcú, édes mosolygású viaszbábokat készít, lopva megmintázza Munkácsyt

és elküldi a pesti szoborpályázatra. Micsoda felháborodás, milyen harsány röhögés fogadta ezt a művet! Meztelen Munkácsy, hallatlan!

A megnemértés, a megaláztatás, az embertelen nyomor évtizedekig elkísérte. Hányszor állított be hozzám már a harmincas években, véletlenül mindig akkor, amikor sejthette, hogy vacsorához ülünk és amikor neki is juthatott egy-két szerény falat. Hányszor kellett elmenekülnie, lopva, albérleti szobájából, mert a főbérlő már nem volt hajlandó tovább haladékot adni, minden holmiját, szegényes kis vagyonát vissza akarta tartani és ő először is, mindenekelőtt, kész szobrait, rajzmappáját és a vésőt csempészte ki. Hány barátja – maguk is kódis művészek – adott neki két-három éjszakára menedéket! Micsoda névsorolvasást tarthatnánk: Hincz Gyula és a többiek, a hű társak. És azt se tudom megmondani, hogy kétszer vagy háromszor

BOKROS-BIRMAN DEZSŐ: Kalapos önarckép

esett-e össze az utcán és Bánóczi László, a derék, nagy
lyik közkórházba, ahol néhány hétig meghúzódhatott, fede
lemre sem volt gondja, valahogy feltáplálták, így-úgy összes
bért, kiváltotta holmijait és aztán újra, megátalkodottan, megint munkához látott.

Nem célom, nem feladatom, hogy felsoroljam nagy alkotásait, hogy művészi portrét rajzoljak róla, elvégezték, elvégzik ezt mások. A minden akadályt legyűrő, szívós alkotó emberharcáról akarok itt csak megemlékezni. És diadaláról is.

Mert végülis diadalmaskodott. Az emberhez méltó, az igaz művészetet akarók felismerték és elismerték nagyságát. Portréi, szobortervei, „Kalapos önarcképe", „A húszéves Ady", „Az Ady síremlékterv" a megrázó „Négykézláb álló", a „Dunavölgyi népek kórusa", a „Napbanéző" és a többiek, mind, a szobrászművészet ragyogó csúcsait mutatják. Persze, hogy kihívták a polgári itészek és közönség felháborodását, de ugyanakkor kivívták az előrelépők elismerését.

Egyszer, van ennek már harminc éve, kopár, alig bútorozott műtermében néztem új műveit, ő forgatta az állványt, hogy minden oldalról lássam egyik legfrissebb szobrát. Hogyan fejezzem ki elismerésemet, elragadtatásomat?

Az elgyötört arcú férfi felé fordulok és ezt kérdem:

– Hallott arról a régi történetről? V. Károly meglátogatta Tiziant és hogy elképpedt az udvar, amikor a festő elejtette az ecsetét, a nagyhatalmú császár pedig lehajolt és felemelte?

Szarkasztikus mosoly világította meg arcát és legyintve válaszolt:

– Na és? Elképzelem, milyen ügyetlenül tartotta V. Károly az ujjai között az ecsetet, nem tudott mit kezdeni vele. Ha ő elejti a koronáját, Tizian bizonyosan nem hajol le érte... Egyébként ki emelné fel az én vésőmet, ha elejtem?

Nehezen akaródzik szabályszerűen summázva befejezni ezt a rövid megemlékezést. Hiszen igaz, igaz, az utolsó években megkapott minden elismerést. Volt szép műterme, Kossuth-díjas lett, halála előtt pár hónappal érdemes művész, állami megrendeléseket kapott, az anyagi gondok eltűntek. Megbecsülték, őt és művészetét, az utolsó óráig dolgozott, szerepelt a filmhíradóban, televíziós filmet terveztek róla. Csoszogó léptekkel eljárt a kiállításokra, betért törzskávéházaiba, még minden iránt érdeklődött. Mégis, szomorú voltam az utolsó években is, ahányszor még találkoztam törékeny, hajlott alakjával. Hogyan fogalmazzam meg? Nem helyes, ha azt mondom elkésve, későn jött a méltatás, az elismerés, a jóvátétel. Vagy mégis így igaz? Vajon lehet-e egyáltalában elrabolt, megnyomorított évtizedeket jóvátenni?

Ameddig élt, alkotott, a legmélyebb sötétség, a legbarbárabb üldöztetés, elnyomatás idején sem ejtette ki kezéből a vésőt, nem tért le az útról, amelyet magáénak vallott. Majdnem tragikus esetlenséggel, de megingathatatlan szenvedéllyel tette, amit tennie kellett.

Életműve nyilván ezért nagy, maradandó.

Most elejtette a vésőt.

Körülnézek, nem tudom néven nevezni, de bizonyosan van valaki valahol, aki majd felemeli.

Simon Béla
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JELENKOR
1960 - - - 2

117

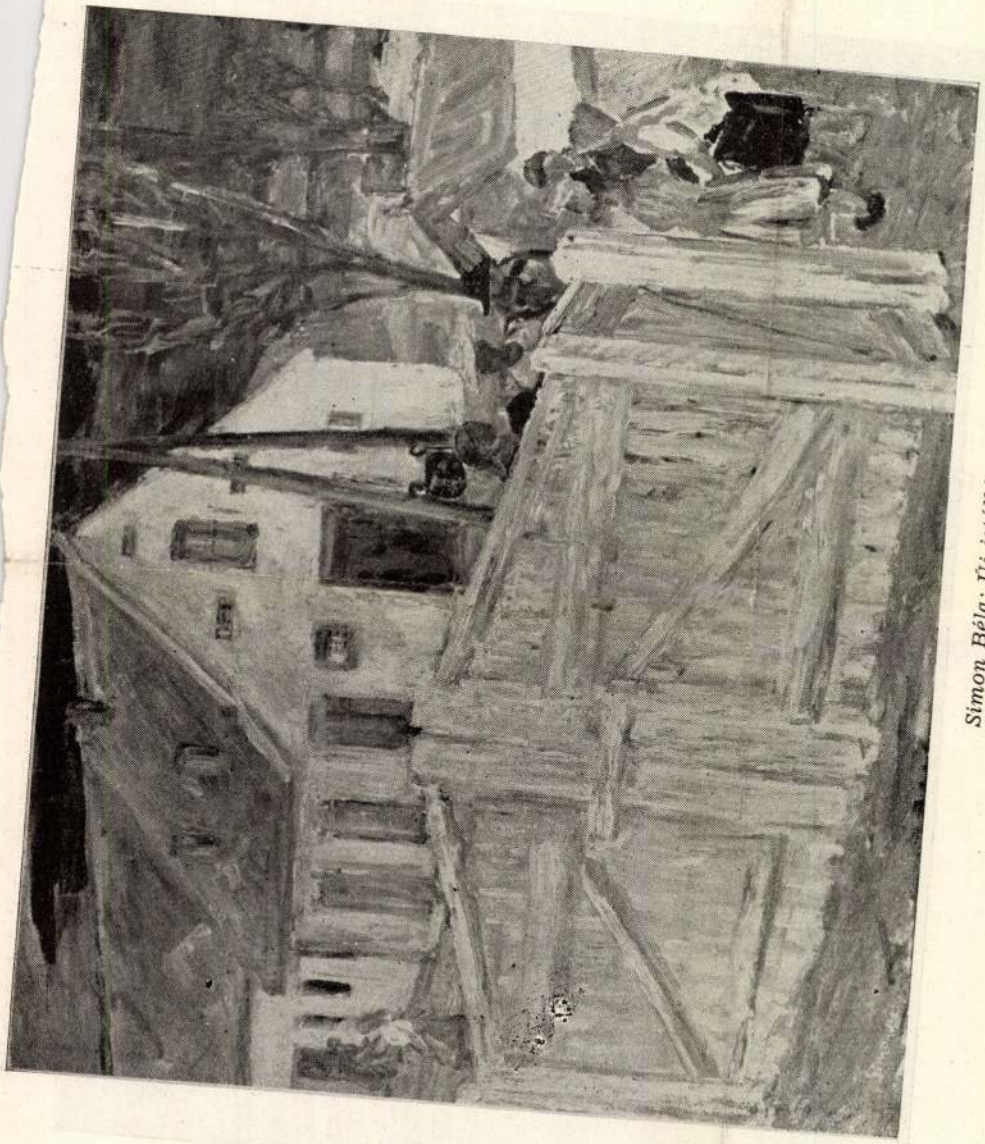

Simon Béla: Új istálló

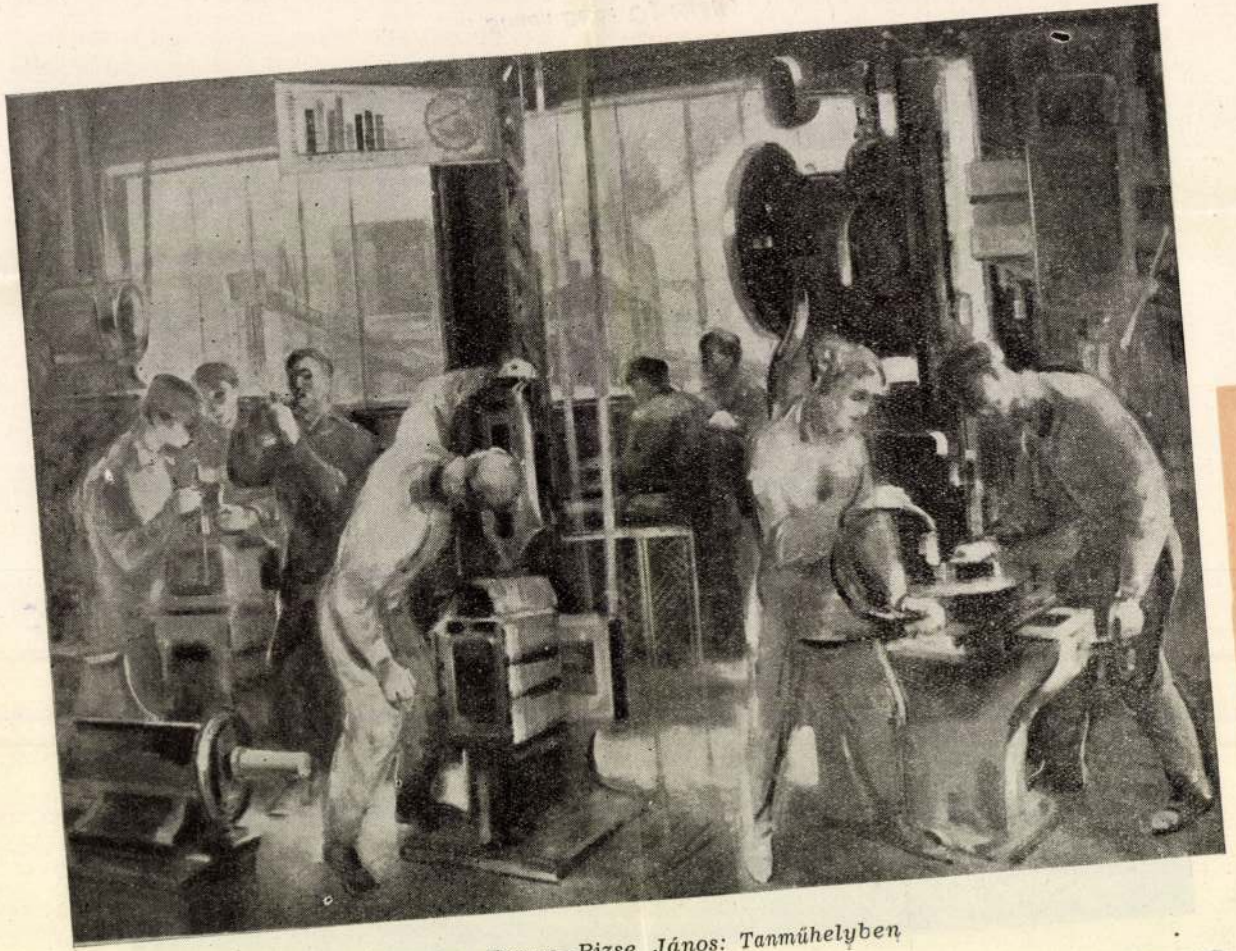

Martyn Ferenc—Bizse János: Tanműhelyben

bb. 37. simon béla jubileumi képkiállitása

Simon Béla

1964. junius 7.

la/e

1021 vasárnap nyilt meg pécsett simon béla festőművész jubileumi képkiállitása a janus pannonius muzeum művészettörténeti osztályának rendezésében. a munkásságának 25. évfordulóját ünneplő művész tárlatát achátz imre, a hazafias népfront baranya megyei bizottságának elnöke nyitotta meg.

simon bela a főiskolán szőnyi növendéke volt. hosszabb kolozsvári, majd pesti tartózkodás után baranyában talált végleges otthonra. művészetét széles körben ismerik. a magyar nemzeti galéria és a pécsi janus pannonius muzeum müveinek egész sorát szerezte meg. /mti/

-..-

- v é g e -

18.33/-n

1905 Zsolt

ra használták fel. mintegy huszezren tartották ünnepi m
a földeken. a kondorosi dolgozók tsz-ben vasárnap a háztáji föld-
deket inditottak irtóhadjáratot a gyomok ellen. többszázan ka-
pálták másodszor a géppel már megkapált kukoricaföldeket. szom-
szédok, jóbarátok segitettek az idős tagok háztáji földjének meg-
müvelésében. a füzesgyarmati vörös csillag tsz-ben csupán a ker-
tészetben száznál többen gyomtalanitottak. az orosházi dózsa
tsz-ben sok olyan családtag segitett vasárnap a növényápolásban,
aki hétköznap másutt dolgozik.

megyeszerte megkezdték a lucerna második kaszálását. a fü-
zesgyarmati vörös csillag tsz-ben például vasárnap hét gép vág-
ta a dus rendeket. az eleki lenin tsz-ben a szombaton levágott
zöldlucernát szállitották vasárnap a hideglevegős szénaszáritóba.
/mti/

-..-

18.25/-n

186 Zoli

MDK

Simon Béla

szerepelt a Képcsarnok Vállalat Kossuth Lajos üzletében rendezett kiállításon.

--: Pécs és Baranya megyei képzőművészek kiállítása.
Dunántuli Napló 1984 máj. 30'

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

6

Simon Béla

Dunántúl 1964 MÁJ 27.

Kiállítás nyílik a pécsi és baranyai képzőművészek legújabb alkotásaiból

Már hagyománnyá vált, hogy évente két-három alkalommal a Képcsarnok Vállalat Pécsi Fiókjánál rendezett kiállításon adnak ízelítőt legújabb munkáikból a pécsi és baranyai képzőművészek. Idén első ízben május 29-én délután fél hatkor, a Kossuth utcai képzőművészeti boltban nyílik a Képcsarnok Vállalat és a pécsi és Baranya megyei képzőművészek munkacsoportja által rendezett kiállítás. Tizenhárom festőművész mintegy 25 munkáját tekintheti meg a közönség. Kiállítják többek között Simon Béla: Gyümölcsöskert című akvarelljét, Kelle Sándor: Kapáló című képét, Soltra Elemér: Pécsi dombok című pasztelljét, Cseh László Csendéletét, Bizse János: Város című olajfestményét, valamint Lantos Ferenc tájképeit.

Arab K

r Népköztársaság
en délelőtt hivat
ullah Al Szalal m
ársaság elnöke.

megteremtette a köztársaságot és lerakta a demokratikus fejlődés alapjait. Majd így folytatta beszédét:

— Kedves vendégeink!

Barátaink!

— Rendkívül örülünk, hogy jemeni barátaink meghívásunkra eljöttek hozzánk. Látogatásuk jelentős esemény az országaink között kibontakozó baráti kapcsolatok történetében. Mély meggyőződésünk,

fogadott üdvözlő szavai után Abdullah Al-Szalal marsall, a Jemeni Arab Köztársaság elnöke lépett a mikrofonhoz. Kifejezte őszinte örömét hogy látogatást tehet a Magyar Népköztársaságban és megismerheti az ország dolgozóinak életét.

— Elnök úr! — mondotta.

— *Nincs boldogabb és nemesebb érzés a népek számára, amelyek békében és barátságban szeretnek élni, mint az, hogy ilyen meleg, baráti*

Simon Béla

Építkezés.

Rajz, reprodukció.

Jelenkor, 1964 1. szám, 61. kép.

MDK

Simon Béla

Szerepelt a pécsi festők "Balaton" cimü kiállitásán a pécsi Képcaarnokban.

--: Pécsi Festők kiállitása a Képcsarnokban. Dunántuli Napló. 1963 okt. 2.

Simon Béla, festő

● SIMON BÉLA Munkácsy-díjas festőművész Siklósnak adományozta életművét. Az alkotásokat mától kiállításon mutatják be a közönségnek.

O—: Simon Béla ...

Esti Hírlap, Bp. 1977 nov. 3.

8

Simon Béla, festő-

SIKLÓSNAK ADOMÁNYOZTA életművének javát, mintegy 170 alkotását Simon Béla festőművész. A Munkácsy-díjas művész válogatott műveiből tegnap kiállítás nyílt a városban.

—: Hk

8.

Népszabadság, Bp. 1977 nov. 4.

Simon Béla, Munkácsy-díjas festőművész

A győri Tanítóképző Főiskolán kilencedszer létre hozott nyári művésztelepen Szőllősi Máté, Simon Béla és Gámántzky Zoltán festőművészekkel beszélgetnek. A művész Pécsről erkezett. Bebarangalta a 65 év alatt Olasz-Spanyol-Franciaországot, Drezda szépségeit is látta.

Nádor István: Győri Művésztelep 77.

Napló (Veszprém), 1977. aug. 13.

Simon Béla, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1947 között:

1964-ben rendezett kiállitás: Simon Béla festményei
385.old

Sarkadi Eszter9 A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a Felszabadulástól napjainkig 373.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Simon Béla, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1974 között:

1958-ban rendezett kiállitás: Simon Béla képei 384.old

Sarkadi Eszter: A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a Felszabadulástól napjainkig 373.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Simon Béla, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1974 között
1955-ben rendezett kiállitás: Simon Béla gyüjteményes kiállitása. 384.old

Sarkadi Eszter: A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a FElszabadulástól napjainkig 373.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Simon Béla, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitasok 1945-1974 között:
1951-ben rendezett kiállitás.--Simon Béla festőművész gyüjteményes kiállitasa. 383.old

Sarkadi Eszter: A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a Felszabadulástól napjainkig 373.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Simon Béla MDK

szerepelt a /Baranya megyei/ ösztöndijasok kiállitásán.

"Szentmártoni tér" uj feldolgozásban

"Hárman "

"Pécsi utca"

"A szőlőhegy

Bertha Bulcsu: Ösztöndijas képzőművészek kiállitása.

Dunántuli Napló 1963. máj. 12.

MDK

Simon Béla

Simon Bélanak festményei a Szalonnak "Magyarország a képzoművészetben"c. kiallitassorozataban.

Cikk: Nemzeti Szalon.

Magyar Kulturszemle 1940. 3.sz. 73.l.

MDK

Simon Béla

/T.D./: Az erdélyi müvészet az utolsó két évtizedben. Esti Ujság 1941. máj. 1.

MDK

Simon Béla

Móricz V.dr.: Tavaszi kiállitások. Kelet Népe 1941. márc. 15.

MDK

Simon Béla

Székely leányka, of.,repr.

Szépmüvészet 1941. 4. sz.

MDK

Simon Béla

-r-: Három kiállitás. Magyarország 1941. febr. 25.

Simon Béla MDK

a /Baranya/ megyei KISZ képzőművészeti és népm
művészeti pályázatának biráló bizottságának
tagja volt.

--:E, birálták a pályaműveket
Dunántuli Napló, 1963 jun 12.

mdk.

Simon Bíla

rajzai

Uj Iras 1963. 10. sz

1180,- 1246. l.

MDK

Simon Béla

R.Sz.I.: Az erdélyi művészek kiállitása. Uj Magyarság 1941. febr. 27.

MDK

Simon Béla /Kapjon/

Siklóssy L.: Székely művészek a Műbarát tárlatán.
Pesti Hirlap 1941. febr. 26.

Simon Béla festő M.D.K.

A pécsi müvészeti gimnázium szaktanára.

Kiállitása nyilik a pécsi Jánu. Pannonius Muzeumba

Napló

Magyar Nemzet 1964. május 4xx 5. 4.1.

Simon Béla festő M.D.K.

munkásságának 25 évfordulóján kiállitása Pécsen

Napló

Magyar Nemzet 1964. junius 9. 4.l.

Simon Béla festő M.D.K.

Tárlata jun. 7-én nyilik meg a pécsi Janus Pannonius Muzeumban

Napló

Magyar Nemzet 1964. május 21. 7.1.

Simon Béla

Rajz.
reprodukció

Jelenkor 1963. 12. szám 1200. oldal

SIMON BÉLA

Tüskés Tibor: Műteremben
Pécs, Jelenkor, 1978.

Késve érkezem, kettesével veszem a lépcsőfokokat. Első emelet, második, még egy. Fölnézek a padlás magasságába. Simon Béla a lépcsőház korlátjának dőlve vár. Mögötte a műterem ajtaja nyitva. Háromnegyed tíz. Talán már negyedórája ott könyököl. De ha fél órát késtem volna, tudom, akkor is ugyanilyen nyugodtan állna. Ráér, vár, komótosan fújja a füstöt. Nem kérdezi, miért késtem. Olyan, mint egy székely gazda magas homlokú házának tornácán. Hatvanöt éves.

Amikor fölérek, lihegve szólalok meg:

– Miért nincs lift ebben a házban?

– Barátocskám, a Parnasszusra gyalog lehet csak följutni – mondja Simon Béla. Kezét széles mozdulattal a vállamra teszi, és a műterembe tessékel.

Pécs, Kolozsvár utca 20. A harmadik hasonló műteremben járok. Bizse Jánosé és Soltra Eleméré ugyanebben az utcában van; alapterületük, beosztásuk szakasztott egyforma. Ha lehet, Simon Béláé egy fokkal az övékénél is zsúfoltabb. Az ablakból kormos háztetőkre, ferde kéményekre, mocorgó tévéantennák csápjaira látok. A szobában hegyén-hátán kép. Székely és délszláv szőttesek a faállványon. Az asztalon breázai román népi terítő. A falon sokac szőttes. A fal mellett fölfedezek két alacsony fotelt, egy merev derekú ülőalkalmatosságot és egy fonott kerti széket. A fotelt választom. Sóhajtva ereszkedem bele.

– Na, mi az? Fáj a derekad? Múltkor látom a Lantos Ferit, lehajol, hogy megkösse a cipőfűzőjét, hát alig tud fölegyenesedni. Amikor föláll, ki van vörösödve az arca, mint a paprika. Mi van veletek? Sóhajtoztok? Mit szóljak akkor én. De nem panaszkodom . . .

Fölfedezek egy alacsony asztalkát, rajta tálcák, üvegek, poharak, kupicák. Megnyugszom.

– Jó, hogy eljöttél. Már egy éve várlak. Amióta elkezdődött ez a sorozat – mondja, és pálinkát tölt. – Jó az, hogy mindig jön valaki. Egy vendég, egy barát, egy festő, most te vagy itt. Múltkor Kállai Gyula látogatott meg . . . Csak az ökör iszik magában . . . Pálinkával fogjuk kezdeni, aztán van egy kis hazai borom, de

hét gondolkodási időt kértem. Hazajöttem, és elmondtam a feleségemnek, hogy repülőgépen kellene menni. Este lefeküdtünk. Éjszaka egyszer csak fölébredek. Tudod, hogy van ez. Megérzi az ember, ha mellette a felesége nem alszik. Kérdem tőle: – Miért nem alszol? – Azt mondja: – Most is itt volt ez a repülőszerencsétlenség. Arra gondolok, ha repülőgépen mész, két hétig mennyit aggódok majd érted . . . – Másnap reggel elővettem a tollat, és megírtam, köszönöm szépen az utazást, de itthon maradok.

ha sört vagy kólát akarsz, azt is kaphatsz. Ebben a sorrendben lehet inni. Mindig gyöngébbet. De fordítva nem. Akkor fejtetőre áll az ember.

Tizenöt éve ismerem. Ez alatt az idő alatt alig változott az arca. De ha régi önarcképeit nézem, akkor se. Talán kissé megereszkedtek a vonásai, kissé táskásabb lett arcán a bőr, de ma is ugyanaz a kéken csillanó szem, ugyanaz a mohón szimatoló csavart orr, ugyanaz a kis bajusz a száj fölött.

Nehezen tudnám fölsorolni még ennek a tizenöt évnek a kiállításait is, hát a csaknem négyévtizedes pálya minden szereplését. Képei számos hazai és külföldi tárlaton szerepeltek. Közös kiállításon vett részt Budapesten, Pécsen, Székesfehérváron, Szekszárdon, Zalaegerszegen, Nagykanizsán, Kaposváron, Győrött, Lengyelországban, Jugoszláviában, Csehszlovákiában, Finnországban (van, ahol többször is); nagyobb anyagot bemutató, egyéni kiállítása volt Pécsen, Budapesten, Kaposváron, Nagykanizsán. Sok jót és elismerőt írtak róla: Pogány Ö. Gábor, Koczogh Ákos, Németh Lajos, Solymár István és mások. Rövidesen megjelenik a *Mai magyar művészet* sorozatban a pályáját bemutató kismonográfia, Hárs Éva munkája.

– Már régóta vártalak . . . – emeli föl a kupicát. – Beszéljünk mindenről, barátocskám. Életről, képekről, művészetről, még művészetpolitikáról is. Őszintén. Magyar emberek vagyunk és demokraták. Annak születtem, demokratának. A környezet nevelt azzá.

– Fogarason születtél . . .

– Ott. Mégpedig 1910-ben. Egyik szomszédunk szász volt, a másik román, szemben pedig egy zsidó család lakott. Képzeld el ezt a szituációt! Mindegyiknek volt gyermeke-lánya. Rózsival beszélgettem, Auréliát szeretgettem, Hildával a havasokba jártam. Egyetlen nációt se tudok utálni. Megtanultam mind a három nyelvet: a magyart, a románt, a szászt. Mindenféle dalokat énekeltünk. Beleszerettem népi szokásaikba, azért imádom a sajátomat. Ezek az élmények voltak elindítói az életemnek. Olyan érdekes a gyerekkor! Lehet, hogy igaza van Freudnak: Az ember egész életét meghatározzák az első évek; akkor dől el, mit szeret, mihez vonzódik, mit utál. Fogarason tornácos házunk volt. A város végén laktunk. Szemben velünk egy kiskocsma állt, az egyik szomszédnak kis trafikja volt, a másiknak kádárműhelye. Nekünk nyolc hold földünk volt. 1922-ig gazdálkodtunk. Akkor nagyapám meghalt, a két testvér, apám és Katica néném között elosztották a földet. Apám eladta a maga részét, a pénzből kis vendéglőt nyitott, kuglipályánk is volt. Négyen voltunk testvérek. Óvodába nem jártam, két bátyám volt az óvoda, tőlük lestem el mindazt, amit lehetett. Egyszer anyám kiáll a tornácra, és látja ám, hogy füstöl a kukoricás. Jön a sorok közé, és ott talál bennünket: szívjuk a kukoricahajból újságpapírba sodort nagy cigarettákat. „Jézus-Mária, azt hittem már, ég a kukoricás" –

csapta össze a kezét... Emlékek ezek, és hovatovább mind szebbek lesznek... Az Apafi utca 22-ben laktunk. Az utolsó erdélyi fejedelem nevét viselte az utca. Épp a várhoz vezetett. A vár... Víz vette körül. Télen korcsolyáztunk. Nagy telek voltak. Babits Mihály is írta az édesanyjának onnét, hogy nincs olyan hideg sehol, mint Fogarason. Babits néhány évig a fogarasi állami gimnáziumban tanított. Olvasgattam a leveleit. Volt ott egy Chibáné nevű cukrász. Mejjes, teli, szép asszony volt. Oda járt Babits kávézni. Ott lett szerelmes egy kis német lányba. „Bolován" – így hívták Babitsot a román diákok. Azt jelenti: nagy kő, nem lehet megmozdítani. Arra mondják, aki nem mosolyog, zord kinézésű ember... Fogarason születtem, de apámék udvarhelyiek voltak. Mint gyerekek, rendszeresen oda jártunk Jenő bátyámhoz nyaralni. Szejke vize, Csere utca, Szarkakő. Érdekes szavak ezek, kérlek, jegyezd le. Ott jöttek le a Hargitáról, ott hozták a borvizet. Meg is festettem ezt a képet. Bebarangoltuk a Küküllőmentét, a Budvárt, a Csicsert. Tekeregtünk, mászkáltunk. Talán akkor szerettem meg a természetet. Kertek, szénaboglyák, cséplés, asztagok... Ez volt a környezet. Most számháborút játszanak a gyerekek; mi apró almával dobálóztunk, kukoricaszárral verekedtünk.

– Mikor kezdtél festeni?

– Már megvolt a korcsolyám, amikor karácsonyra egy doboz festéket kértem. Tizenegy-tizenkét éves lehettem...

– Az elemi után a középiskola következett?

– Ez egy református felekezeti algimnázium volt. Már az első világháború után. Az iskolát Ignácz Rózsa édesapja alapította. Református esperes, nagy demokrata ember volt. Képviselőnek is megválasztották. Románul parasztosan beszélt. Ezért a bukaresti parlamentben hibátlan latin nyelven adta elő a beszédét. Megtapsolták. A felesége, Ignácz Nelli oktatta a gimnáziumban a magyar nyelvet és a görög pótló rajzot. Engem is ő tanított. A négy gimnáziumi osztály után a kereskedelmi következett. Ott érettségiztem.

– Jártál azóta Fogarason?

– Hogyne! Többször. Tavaly is, tavalyelőtt is. Öcsém él Fogarason, nagynéném Udvarhelyen... Ignácz Rózsa fölöttem járt az iskolába. Volt itt nálam Pécsen, én meg nála Pesten. Az ő famíliája dési... Tudod, milyen jó ez a beszélgetés? Törtem a fejemet, hogy mit kérdezel majd tőlem. Elővettem a noteszaimat. Eszembe jutottak ezek a régi dolgok. Különben talán elfelejtettem volna őket.

– Fogaras után mit csináltál?

– Egyik bátyám Bukarestbe, a másik Temesvárra ment, én meg 28-ban Kolozsvárra kerültem. A Rákóczi utca 22-ben laktam egy román diák barátommal. Most is így hívják az utcát: Rákóczi. Béreltünk közösen egy szobát, mert a Szent

Jóska már tele volt. Így hívtuk a katolikus internátust. Kolozsváron kezdtem meg képzőművészeti főiskolás éveimet. Nagyon jó irányt kaptam. Ma is hálás vagyok ezért. A főiskola fiatal román művész-tanárai akkor kerültek haza Párizsból. Nagyon jó tanárok voltak. Ladea Romulus, Catul Bodgan, Domján, Papp Sándor ...

– A város mit adott?

– Tudod, mi volt akkor ott? Egy nagy Ady-hullám. Kolozsvár kiharcolta magának Adyt. Ady-esteket rendeztünk. Ady-imádatban éltünk. Ma is őt szeretem a költők közül a legjobban. Nézz ide! – Simon Béla egy széles, aranykeretes képre mutat a műterem falán. A kép Rippl-Rónai híres Ady-portréjáról készített ceruzamásolat. – Az eszményképem. Nem mint ember, hanem mint eszme és gondolat. Hát ez folyt ott. Lehet, hogy furcsán hangzik egy festőtől, de nincs szavam rá, mennyire bensőm az irodalom, a költészet, a zene. Tudod, mi a legérdekesebb? Ady figyelmeztetése. „És mi nem leszünk majd szétszórva / Árvult, de mégis győzedelmes fajta: / Minket korszakok tűzdühe nem edzett / S fölolvaszt a világ kohója / S elveszünk, mert elvesztettük magunkat." Ezt írta. Milyen igaz volt! Menynyire kell vigyázni, hogy a magyar nyelv, a magyar népművészet megmaradjon! Az ő félelme a szétszóródástól ... Mondd, nem csodálatos? ... Kolozsváron nagy barátságok szövődtek. Ott volt Makkai Piroska, Szervátiusz Jenő, Gy. Szabó Béla, Kos András, Kosa Huba, Debitzky Pista. Román barátaim is voltak: Eugen Gasca, Abrudan, Medrea. Most Bukarestben élnek. Amikor egy magyar delegáció tagjaként nemrég kiküldtek Romániába, ők próbáltak segíteni, hogy Nagy Imre kiállítását Budapesten meg tudjuk rendezni ... Kolozsvár környékén is sokat jártam. Megismerkedtem Elekes Mariskával, meghívott Kaplyonba, sokat festegettem ott ... Találkoztam Gaál Gáborral. Szentmargitán egy családhoz voltam hivatalos. Ott volt ő is ... Désen közös kiállításunk volt Dési Huber Istvánnal. Vele is megismerkedtem ...

– Hogyan kerültél Magyarországra?

– Kérlek szépen az úgy történt, hogy volt egy pályázat, és a *Magvető* című festményemmel megnyertem. Így lettem a budapesti Képzőművészeti Főiskola ösztöndíjas növendéke. Kós Károly ajánló levelével jöttem. Ma is megvan a levél ...

– Kik voltak a tanáraid?

– Szőnyi, Rudnay ... De ismertem Egryt, Kosztát, Nagy Istvánt is. Nagy Istvánnal még Erdélyben találkoztam. Kérlek, ő úgy nézett ki, mint egy vándor, egy hontalan. Pedig egyike volt a legnagyobb festőknek. Rippl-Rónait személyesen nem ismertem, csak a dolgait. Sokat tanultam tőle. Azt csodáltam benne, hogy amit hazahozott Párizsból, a modern művészetet, be tudta építeni Kaposvárba, a magyar világba.

– Hogyan tanított Szőnyi?

– Mint ember volt az eszményképem. Hetente kétszer jött be az osztályba korrektúrázni. Breznay József, Szentgyörgyi Kornél, Cziráki Lajos, Imre Pista voltak a kollégáim. Amikor fél Pest Szőnyit másolta, én nem tudtam őt másolni. Azt mondta, nekem arra kell vigyázni: túl franciás szellemben látom a világot. Volt ott egy képem, két aktról volt szó, az egyik ül, a másik mellette áll; azt mondta Szőnyi: „Ez még inkább grafika. Fogja inkább színbe a kompozíciót." Másnak épp az ellenkezőjét tanácsolta. „Túlságosan szétesik a kép, túl nyálkás..." Volt egy gyakori kifejezése: „Nem elég emberi ez a kép..." Ha alakot ábrázolt: „Trubadurt csinált belőle..." Hát ez volt az ő korrektúrájának a lényege.

– Miért jöttél Baranyába?

– Pesten megismerkedtem Iluskával, megnősültem, az ostromot ott éltük át. A lakásunk romokban hevert. Hallottam, hogy itt keresnek egy románul tudó házaspárt az egyik iskolába tanítani. Lejöttünk hát Baranyába, Alsószentmártonba. Ott éltünk 59-ig. Akkor halt meg szegény feleségem, Siklóson temettem el. Azóta újból megnősültem. Született egy kislányunk, Krisztina. Göntéren vettem egy kis présházat. Most már egy sír, egy házikó és egy gyerek kötnek ehhez a tájhoz. A második hazám lett Baranya. Hogy mondják? Otthon van Erdély, itthon van Baranya. Hogy mondta Mikes? „Úgy megszerettem Rodostót, hogy soha nem feledhetem Zágont."

– Szentmártonban cigányok között éltél...

– Csaknem tíz évig! Ezekről a dolgokról vastag könyvet lehetne írni... Először lejöttem megnézni a helyet magamnak. Igazgatói lak, kéttantermes iskola; akkor a falu egyik felét cigányok, a másikat még sokacok lakták. Senki se akart odamenni tanítónak. Minden második gyerek trachomás volt. Azzal ijesztgettek: „Festő létedre te is szembetegséget kapsz." Nem volt mit tennem. Nem volt választás. Elvállaltam az iskolát. De nemcsak ezért tettem. Megfogott a cigányok színes élete. Ez egy külön világ. Más színek, ősi formák, szokások. Feleségem egytől négyig tanított magyarul. Én pedig a román nyelvet, írást, olvasást és rajzolást tanítottam. Ha a gyerekek nem értettek meg valamit se magyarul, se románul, akkor lerajzoltam a táblára. Olyan voltam ott, mint egy varázsló, egy sámán. Ez ment kilenc évig. Amikor meghalt a feleségem, kértem, hogy bejöhessek Pécsre. Akkor alakult meg itt a művészeti gimnázium.

– Ott tanítottál több mint tíz évig. Hogyan gondolsz vissza erre az időre, az iskolára, a tanítványaidra?

– Kérlek, én szeretem a gyerekeket, szeretem az embereket. Itt már mint művész-tanár tanítottam. Tudod, mi volt az elvem? Repetitio est mater studiorum.

Ismétlés a tudás anyja. Az a lényeg, hogy négy év alatt tanuljon meg a gyerek fejet és aktot rajzolni, festeni. Amíg ezt gyúrtam velük, én is képeztem magam. Ötleteket adtak. Problémákat hoztak. A fiatalságtól is lehet tanulni. Mint tanár, nem szigorúsággal vittem őket előre, hanem szeretettel. Itt nem lehet durvasággal célt érni. Nem lehet azt mondani: „Fiam, ezt pedig igenis megrajzolod!" Hanem rá kell vezetni: „Nézd, ha ezt így meg így csinálod, akkor ez születik belőle . . ." Hangulatot kell teremteni. Aki megutáltatja tanítványaival a szakmát, az nem jó tanár. Tudod, mi fogott el irányukban? Az együttérzés. Ezek is elindultak valamerre. Vajon beérkeznek-e? Ha erre gondol az ember, nem tud durva vagy kemény lenni. Mint pedagógust is elismertek. Megkaptam az oktatásügy kiváló dolgozója kitüntetést. Ma is elég gyakran találkozom régi tanítványaimmal. Kikre gondolok szívesen? Bachmann Zoli, Pincehelyi Sándor, Major Kamill, Deák Zsuzsa, aztán Farkas Laci, Palotás Jóska, Schubert Péter . . . Hogy csak pár nevet említsek kapásból. A százhúsz gyereket nem tudom mind név szerint fölsorolni. Kb. ennyien mentek át a kezemen tizennégy év alatt. Szerettem tanítani. Most is eljön ide egy-kettő, akivel beszélek művészetről, és tanítom erre-arra.

(Simon Béla két nap múlva levélben kér kiegészítést: „Még egypár nevet a tanítványaim felsorolásából: Proszka László, Vig István, Valkó László, Takács Béla, Bicsár Vencel, Ficzek Ferenc, Parill Arany, Tuza László, Kovács Sári, Nádaskai Nóra stb." – Talán attól tart, hogy egyetlen név kifelejtésével is megbánt valakit?)

– Említetted az akt-rajzolást. A kívülállókat ez izgatja.

– Elmondok egy sztorit. Az egyik gyerek nagymamája egyszer benézett az iskola ablakán, és látja ám, hogy az unokája aktot rajzol. Bejött az irodába, és nagy lármát csapott: „Micsoda iskola az, ahol meztelen embert rajzolnak!" . . . A harmadik osztályban kezdjük az akt-rajzolást, megfelelő előkészítés után. Előfordul, hogy eleinte ficánkolnak a gyerekek, de ha rájönnek, hogy le kell rajzolni nekik, amit látnak, nekem pedig nem mindegy, hogy ez hogyan sikerül, napirendre térnek a dolog fölött. Egyébként is a művészet nem szemérmes. Onnét vesz, ahonnét kap valamit. Ha korrektúrázom, eszem ágában sincs, hogy megbotránkozzam. Azt tapasztaltam, hogy ezekben a gyerekekben négy év alatt sokkal nagyobb tiszteletadás alakul ki a formák, az emberi test, a tisztaság iránt, mint amilyen kép néhány botránkozó civil fantáziájában él. Ha megnézed Csontváry tanulmányait, rajzait, fejeit, láthatod, mennyire fontos a modell utáni rajz. Amíg tanítottam, tizenegy női és három férfi modellünk volt. Számukra a megélhetés egyik módja ez. A női modellek közül huszonnyolc éves volt a legidősebb. Megfigyeltem, ezután már nem szívesen vetkőznek le a nők. Hiúk. Idősebb modellünk, akinek csak a fejét rajzolták, több

volt. Mondhatom, nem könnyű mesterség. Húsz forint órabért kaptak. Nem keveset vállal, aki rászánja magát. Én képtelen lennék ott ülni öt óra hosszat mozdulatlanul.

Simon Béla kis csomagot tesz az asztalra. Szétbontja a fehér selyempapírt, a tálcán rózsaszínre sült sajtos pogácsák illatoznak.

– Vegyél. Jobban lehet rá inni – mondja. – Tudod, honnét való? Ha vendégeim vannak, mindig Pirikénél veszek pogácsát a vasúti restiben. „Pirike, vendégeim lesznek. Ne ám háromnaposat adjon" – mondom neki. És Pirike mindig frisset ad.

– Voltál már életveszélyben?

– Voltam. Többször is. Először még gyerekkoromban. Bátyámmal fürödni mentünk az Oltra. Nyáron olyan sekély, hogy át lehet rajta menni. Úsztam vidáman a bátyám után. De kifáradtam; vitt le a víz. Kiabáltam. „Állj le!" – mondta a bátyám. De nem ért le a lábam. A többiek azt hitték, viccelek. Majdnem megfulladtam. Azóta utálom a vizet... Aztán a második világháború idején, az ostrom alatt, Budapesten éreztem közel a veszélyt. Feljöttünk a pincéből. Ahogy kilépek a kapun, a negyedik házból lőttek. A fejem mellett süvítettek el a golyók. Azt hittem, ott maradok...

– Mondj gyorsan egy számot!

– Tizennégy.

– Egy gyümölcsöt.

– Alma.

– Egy színt.

– Vörös.

– Szerinted van a színeknek valamiféle jelentése? Úgy, ahogy Rimbaud tulajdonít jelentést a magánhangzóknak?

– Természetesen.

– Neked mit jelent például a vörös?

– Az életet és a vért.

– A kék?

– Nyugalom, és a hidegség bizonyos fokig.

– A sárga?

– Hiúság. Irigység is van benne.

– A zöld?

– Az élet színe, de vértelen.

– Mi a véleményed erről a mondatról: „Aranybarna formációit a széteső kontúrok lágy hullámzása jellemzi"?

– Nem értem. Ellentétes megállapítások vannak benne. A „szétesö kontúrok" és a „lágy hullámzás" kizárják egymást. Ez, kérlek, marhaság.

– Pedig tudós munkából, a háromkötetes *Művészeti lexikon*ból idéztem. Igaz, ugratásból került oda. Bizonyos Alfred Leanque, ejtsd: Link Alfréd, „(Párizs, 1926. jún. 23. –): angol származású francia festő, az absztrakció egyik szélsőséges képviselője" neve alatt olvasható. Te észrevetted, a szerkesztők nem figyeltek föl a „link-elésre".

– A műkritika tele van ilyesmivel. Rólam is írtak már hasonlót.

– Rossz véleményed van a kritikáról?

– Az oszmán hadak katonái, a janicsárok minden szobrot megcsonkítottak, minden alakot ábrázoló faragványról az emberi arcot leverték. Ma is vannak, akik nem éles karddal, de kihegyezett tollal kiszúrnak és leütnek minden emberközpontú, különösen népünk életét ábrázoló művészeti munkát, kiállítást, bemutatott alkotást... Úgy kellene írni a művészetről, ahogy Illyés Gyula ír az *Iránytűvel* című kötetében. Most olvasom a könyvét. Föltétlen írd meg: Milyen jó, hogy él még! Ahogy sűrítve elénk tudja tenni ezt a világot! Tényleg fáklyaláng Illyés Gyula. Fáklyalángként kell hogy világítson! Ha egy nép elveszti nyelvét, dalait, gondolkodásmódját, akkor megszűnik. Tudod, mi a szerencse? Talán az, hogy a szocializmusban a nemzetiségek kultúráját, nyelvét, szokásait elő kell segíteni, nem lehet elnyomni. A legkisebb nép, a cseremiszek, a zürjének, az örmények ápolhatják a nyelvüket, iskolákat építenek nekik.

– Van valami festői ars poeticád?

– Ez az én ars poeticám! Nemrég olvastam egy tanulmányt. Azt írja a szerző, hogy mivel megszűnt a régi paraszti életforma, menthetetlenül elpusztul a népművészet. Olvasom: „A probléma abban rejlik, hogy a népművészet már mindenütt felbomló stádiumban van, elvesztette funkcióját, életben tartása reménytelen. Nincs meg a paraszti közösségeknek az a homogén világa, amely megszülte a népművészetet." Én erre csak azt mondhatom: amíg él a nyelv, amíg van dal, addig nem szűnhet meg a népművészet. Köszönet a tanulmány szerzőjének, hogy figyelmeztetett erre a problémára. De én nem hiszem, hogy elpusztul a népművészet. Itt van a zenei kultúránk! Születhetett volna egyetemes zene a magyar népdal nélkül? Nézd meg ezt a könyvcímlapot! A nagy katalán festő, Picasso rajza díszíti. Hát nála a nemzeti forma lehetett ösztönző? Picasso bikáiból születhetett egyetemes művészet? Valami akkor igazán gazdag és egyetemes, ha nem sablonos formákból épül föl, hanem ha minden nép odateszi a magáét. A tehén után ballagó paraszt átváltozott mezőgazdasági munkássá. De az én lányom már fújja a „Kis kece lányom"-at. Én továbbra is a nép életéből fogom meríteni a képeimet. Miért kellene idegen

tollakkal ékeskednem? Ha a magunkét nem becsüljük, a másét se szerethetjük. Az egyetemest akkor érjük el, ha magunkból indulunk ki . . . A háború borzalmait elrettentő példaként feledtetni nem kell, de a festészet legyen ünnep a szem számára. Elég volt a jajból, a sivításból, a görcsös halálhörgésből. Mi a békét készítsük elő! Azzal, hogy építünk. A képen is építünk. A művészet fonjon koszorút minden ünnepünkre. Nézd meg ezt a képet!

Simon Béla a színes sokacterítők alól egy festményt húz elő, és a padlóra állítja.

– Ez a kép is ünnep. Várják az emberek a buszt. Mi még nem merítettük ki a népművészetet. Még az eszközöket sem. Azt kell megkeresni, ami egyetemessé válhat. Ahogy Bartók csinálta. Nem idegen totemek kellenek nekünk. Mi, festők még nem jártuk végig azt az utat, amit Bartók és Kodály. Keresem a köcsögöket! Ahogy Cézanne francia almákat, francia korsókat, francia vázákat festett, nekem is meg kell keresni az elkoptatott bicskákat, az öreg tejescsuprokat. Ha nálunk egy nagy kiállításon végigmegy az ember, bábeli zűrzavar veszi körül. Külföldön meg a kommersz áruvá vált absztrakt dolgok áradata önti el. De nem tudom, jó-e, ha ezt megírod. Illyés meg merte írni . . .

A festő új képet fordít felém.

– Mutatok neked egy másik képet. Nézd, milyen modern vagyok! Virágok. Nem olyan, mint egy absztrakt kép? De ezek a mi begóniáink. Értő szemmel kell fölismerni és értékelni mindazt, amit az egyetemes képzőművészeti kultúra és a modern művészet eredményekben fölmutatott. Rippl-Rónait említettem. Ő felhasználta, beépítette a modern művészetet, a sajátunkat gazdagította vele. A magunk népi világát mellőzni nem lehet. Talán van ebben némi kutyahűség, de nemzeti létünk, szocialista fejlődésünk értékét ez jelenti.

Újabb festményt mutat.

– Megismered? Mákgubók. De olyan is, mint egy kalotaszegi varrottas. Csakhogy a látványt én nem másoltam szolgai módon, hanem átkomponáltam. Figyeld meg, a háttér milyen huncut dolog. Három színt adtam háttérnek, a kéket, a pirosat, az okkert, és így egészen más lett a kép. Új teret építettem . . . Mutatok egy másik képet. Ezek íriszek. A mi pusztáinkon terem. A szőlőmben van a pince előtt egy ilyen írisz-csokor. Ott láttam ezt a virágot.

Simon Béla visszarakja a képeket. Leteszem, majd újra fölveszem a tollat és a papírt. Pihentetem az ujjaimat.

– Ez az én hitvallásom a magyar művészetről. A képeim. Amiként a magyar népdalból egyetemes zene, nagy művészet tudott lenni, úgy a képzőművészetet is sajátos tradícióinkkal gazdagítva emeljük művészetté. Ha van magyar nyelv, ma-

gyar dal, magyar irodalom, Magyar Szocialista Munkáspárt, akkor kell hogy legyen magyar piktúra is. Ha ünnepelni akarunk, akkor a művészet fűzzön rá koszorút.

Az üvegek ürülnek. A szobában egyre melegebb lesz. A festő ablakot-ajtót nyit.

– Még egy kérdést engedj meg, Béla bácsi . . .

– Csak bátyám.

– . . . Béla bátyám . . . Nemrég jöttetek meg külföldről. Milyen volt az utazás?

– Bejártuk fél Európát. Csoportos utazás volt, de nekem tanulmányút. A Munkácsy-díjból vettem egy Trabantot, aztán eladtam, volt egy kis pénzem. Mondtam Zsuzsának, a feleségemnek, ezt most elutazzuk. Zágrábban ültünk autóbuszra, Velence, Észak-Olaszország, Dél-Franciaország, Spanyolország, Portugália, ezen az útvonalon mentünk. Tizenöt napig tartott. Voltunk Banyulsban, ahol Rippl-Rónai festett. Láttam Picasso szülőházát. A Pradóban negyvennél több eredeti Greco található. A remekműveket is megnéztem, de engem igazán a táj és az emberek fogtak meg. A piacok! Megáll az ember a madridi piacon, és szeme-szája elál. Portugáliában a kikötők! A kikötő is egy óriási város. Izgalmas napokat éltünk ott át. Délről jöttünk északra, Sevillából Beja felé. Olyan helyeken jártunk, ahol magyar embert még alig láttak. Bementünk a bankba pénzt váltani, jött egy csomó ember, plakátokat nyomtak a kezünkbe, hogy vigyük Lisszabonba. Lisszabon, az aztán érdekes. Ott éreztem: ez az ország megúszta a háborúkat. Négyszáz éves gazdagság, világuralom, ömlött az arany. Ott hajózták ki a gyarmatokról hozott fűszereket. A legelőkelőbb helyeken laktunk. A szegénynegyedekbe nemigen jutottunk el. De messziről láttam, hogy ezek most is olyanok, mint amilyen nálunk a Mária Valéria-telep volt. Skicceket, vázlatokat készítettem. Egyikből-másikból majd kép lesz.

Delet harangoznak, szedelőzködöm. Simon Béla tartóztat:

– Körül se néztél . . . Szeretem a zsúfoltságot. Negyvenöt éves koromig nem volt műtermem. Mindig az ebédlőben festettem. Akkor szoktam meg a zsúfoltságot . . . Nézd meg a könyvtáramat! Könyveim is vannak . . . Nézd meg a vendégkönyvemet! Párizstól Pekingig ki mindenki szerepel benne . . .

Amíg a festő a műteremben matat, mappákat vesz elő és rak el, szemlélődöm. Az egyik falat bekeretezett oklevelek borítják. Az ablakpárkányon fölpúpozott, üres cigarettás zacskók, gyufaskatulyák.

– Azokat nézed? Aki itt járt nálam, annak valamit itt kellett hagynia. Zálogban, hogy ismét visszatérjen.

Simon Béla lassú, kényelmes mozdulatokkal hol ide, hol oda lép a szobában. Keres valamit, vizsgálódik, mint egy székely paraszt a portáján. Odébbtesz, meg-

igazít, lesimít, becsuk, fölrak, megnéz valamit. Mintha Tamási Gáspárt látnám, Farkaslakán, a Tamási-ház udvarán.

Simon Béla ceruzáját keresi, hogy egy képre ráírjon valamit.

– Te is kapsz tőlem valamit – mondja. – Gouache, nemes anyag, színtartó, különösen üveg alatt.

Észreveszi, hogy a ceruza a kezében van.

– Keresi a szász a lovát, holott rajta ül – dünnyögi maga elé.

Simon Béla
Ünnep II.
1970
Olaj, farost
130×110 cm

MDK

Simon Béla

Hazatérés, olaj

" A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 10.l.

xJuhánxmJoxőm Simon Béla

MDK

szerepelt a Baranyai-Pécsi Képőművészek Szinyei csoportjának kiállitásán.

"Gyár"

(katona): Egy képkiállitásról.
DUNÁNTULI NAPLO, Pécs. 1957. jun. 9.

MDK

Simon Béla

Kiáll. Mücsarnokban. Népszava, 1959. okt. 4.

MDK

Simon Béla festőm.

Művészet. 1941. 39. sz. 48. l.

MDK

Simon Béla festőm.

Három pécsi festő. Népszava, 1959. okt. 18.
4. l.

MDK

Simon Béla

Résztvett a Nemzeti Szalon "Magyar Nép" cimmel rend.III.kiáll.-án.

/-sly./:"Magyarország a képzőművészetben".

Esti Kurir,1940.febr.20.

MDK

Simon Béla

/A ~~Műterem~~/ Szépművészet 1941. 1o5-6.1.
~~xxxxxxx~~
Műbarát

MDK

Simon Béla

Szerepelt a kiállitáson.

"Zalai szénagyüjtés"

B.B.:Képzőművészeti kiállitás nyilt Zalaegerszegen
Zalai Hirlap. 1958.nov.28.

Simon Béla MDK

festő

Hatvanezer látogató a "Magyar Müvészetért" mozgalom kiállitásán.
Esti Kurir 1941. jan. 9.

mdk

Simon Béla

rajzai

1.) (torony, utca részlet)

2.) a kéve (nyalak kévével)

(reprodukciók)

Jelenkor 1963. 4 sz 331, 372

MDK

Simon Béla

1.

XIX.tavaszi szalon. 1947. maj.-jun.

Simon Béla

A leningrádi vázlatkönyvből.

Rajz, reprodukció.

Telekron, 1964 8. szám, 715. kép.

MDK

Simon Árpád, ép. hallg.

a Királyi József Müegyetem Segitö Egyesülete és épitész hallgatói épitészeti és akvarell kiáll. -t rendeztek.

Finoman megoldott épülettervvel szerepel S.Á.

Grafikáival komoly rajztudást árule el.

Müegyetem diszterme.
Epitész kiállitás a Müegyetemen.
Nemz. Ujs. 1927.jun. 5. 13.1.

(Simon Béla folyt.)

Költözik Baranyába,
Alsószentmártonba. 1960-ban a Pécsi
Művészeti Gimnázium tanára lesz.
1955-ben és 1960-ban megyei pályá-
zatokon „Kritnál" és „Új Istálló" c.
kompozicióval díjakat nyer.

emlitve.

Sarkadiné Hárs Éva: Simon Béla.
Zelenkor, 1964 8. szám, 759. lap.

Simon Béla.

Festőművész, sz. Fogarason, 1910-ben. Tanulmányait a kolozsvári képzőművészeti főiskolán kezdte, 1928-ban. „Magvető" c. képe díjat nyert és a budapesti képzőművészeti főiskolán ösztöndíjat kap. Pesten Szőnyi Istvántól tanul. 1939-ben a Nemes Marcell alapítvány I. díját kapja, megosztva Brezsnay Józseffel. Az „Anatómiá"-at a Fővárosi képtár megvásárolja. 1941-ben a „Műbarát" galériában gyűjteményes kiállítása. 1946-ban részvel a fővár. képtár 100 magyar művész kiállításán. Részt vesz a Ripp-Rónai Társaság szervezésében és annak első kiállításán. 1951-ben el-

Simon Béla

Vázlatkönyvéből.

2 diófapác majd reprodukcióik.

Jelenkor, 1964. 8. szám, 761 és 763. lapok.

Sinka Béla

Táj:

Rajz, reprodukció.

Jelenkor, 1964 9. szám, 853. l.

Simon Béla

Balaton-részlet.

ecsetrajz, reprodukció.

Jelenkor, 1964 8. szám, 738. lap.

Simon Béla

Női fej.

Tollrajz, reprodukció.

Jelenkor, 1964 11. szám, 1079. l.

Simon Béla festő M.D.K.
Dijazott művész

10 000 Ft-os nagydij

negyedszázados munkásságáért

Kiosztották a baranyai művészeti dijakat

Magyar Nemzet 1964. november 7. 10. l.

M.D.K.

Simon Béla
festő

„Szőlőhegy", „Kapások" című képeit
mutatta be a pécsi kiállitáson.
„Harman" (repro)

Koczogh Ákos
~~Szatmári Gizella~~: Ösztöndijas képzőművészek kiállitása
Pécsett.

Művészet, 1963. december – 42 lap

Simon Béla festő

1021

6,— Ft

SZÁMUNK SZERZŐI:

BENKŐ ÁKOS
BERTÓK LÁSZLÓ
BÉLÁDI MIKLÓS
BISZTRAY ÁDÁM
BODNÁR GYÖRGY
CZINE MIHÁLY
CSORBA GYŐZŐ
CSÜRÖS MIKLÓS
GALAMBOSI LÁSZLÓ
KENDE SÁNDOR
KISS DÉNES
KULCSÁR KATALIN
LÁNCZ SÁNDOR
LÁZÁR ERVIN
MAKAY IDA
MOLNÁR ISTVÁN
PÉCSI GABRIELLA
PINTÉR ZOLTÁN
SÖTÉR ISTVÁN
SZABOLCSI MIKLÓS
SZABÓ B. ISTVÁN
SZÜTS BERNÁT
TÜSKÉS TIBOR

KÉPEK:

BOKROS BIRMAN DEZSŐ
CHROMY, BRONISLAW
SCHRAMMEL IMRE
SIMON BÉLA
SRUEC, ALEKSZANDR
SZÁVOSZT KATALIN
SZEKERES KÁROLY

FOTÓK:

KOVÁCS FERENC
LANTOS MIKLÓS
NÁDOR KATALIN

Simon Béla
festő
1021

JELENKOR

IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT — 1976

A TARTALOMBÓL:

BERTÓK LÁSZLÓ
CSORBA GYŐZŐ
GALAMBOSI LÁSZLÓ
KISS DÉNES
MAKAY IDA
PÉCSI GABRIELLA
VERSEI

*

LÁZÁR ERVIN:
BARTA IGNÁCNÉ

SŐTÉR ISTVÁN:
AZ ÍTÉLET

SZÜTS BERNÁT:
ISTENEK CSATÁJA

*

BÉLÁDI MIKLÓS
BODNÁR GYÖRGY
SZABOLCSI MIKLÓS
SZABÓ B. ISTVÁN
MAI SZÉPPRÓZÁNKRÓL

LÁNCZ SÁNDOR:
KÉPZŐMŰVÉSZETI KRÓNIKA

TUSKÉS TIBOR:
BESZÉLGETÉS
SIMON BÉLÁVAL

1

Jelenkor, Pécs, 1976. január XIX/1.

SZÁMUNK SZERZŐI:

BENKŐ ÁKOS
BERTÓK LÁSZLÓ
BÉLÁDI MIKLÓS
BISZTRAY ÁDÁM
BODNÁR GYÖRGY
CZINE MIHÁLY
CSORBA GYŐZŐ
CSŰRÖS MIKLÓS
GALAMBOSI LÁSZLÓ
KENDE SÁNDOR
KISS DÉNES
KULCSÁR KATALIN
LÁNCZ SÁNDOR
LÁZÁR ERVIN
MAKAY IDA
MOLNÁR ISTVÁN
PÉCSI GABRIELLA
PINTÉR ZOLTÁN
SÖTÉR ISTVÁN
SZABOLCSI MIKLÓS
SZABÓ B. ISTVÁN
SZŰTS BERNÁT
TUSKÉS TIBOR

Simon Béla, festő

Simon Béla: 1. Bolgár János, 1975 Borító: 3.
6. Dubrovnyik, 1974 Borító: 4.

Simon Béla, festő

Simon Béla: Bolyai János

Jelenkor, Pécs, 1976. január

Borító: 3.

XIX./1.

M.D.K.

Simon Béla.

Festőművész kiállitja müveit Pécsen a Janus Pannonius muzeomban.

Napló.
Magyar Nemzet.1961. aug.19. 4.old.

Simon Béla festőm.

1960-as érekben a pécsi
művészeti gimn tanára

→ Pinczehelyi Sándort

MŰVÉSZET 1985/10/44

Simon Béla, festő

Li Lantos Terem

Bertha Bulcsu: Öreghegyi napló 3.

Élet és Irodalom Bp. 1985. jún. 21. XXIX/25.

Simon Béla, Munkácsy-díjas festőművész

Tízéves a Pécsi Grafikai Műhely, – kiállításukon szerepel Simon Béla műve.

Romváry Ferenc: Tíz év után.
Dunántúli Napló, 1984. febr. 25.

Simon Béla

Pécs -a mírenor vársa

Nepszava 1985. III. 6.

Simon Béla, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1974 között:

1961-ben rendezett kiállitás: Simon Béla művei 384.old

Sarkadi Eszter: A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a Felszabadulástól Napjainkig 373,old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX.1974. Pécs

Simon Béla, grafikus

A Modern Magyar Képtár felkérésének tett eleget Simon Béla is, aki művészi munkásságának közel négy évtize dét reprezentaló 12 rajzát ajánlotta fel a Képtárnak
334.old

Romváry Ferenc: A Modern Magy. Képtár története
Uj szerzemények IV. 333.old

A Jan. Pann. Múz. Évk, XIX. 1974. Pécs

Simon Béla festőművész

a Magyar Nemzeti Galéria X. Csoportkiállításán a művész művei is szerepelnek.

Meglivó,

1978. aug. 29.

Simon Béla, festőművész

a kiállítók a közép-és az idősebb generáció tagjai. Művészetfelfogásuk, életszemléletük, festői látásmódjuk összekapcsolja mindanyujukat, - ugyanakkor mindnyájan mégis önálló művészegyéniségek. - Simon Béla dióverői harsány, főleg piros-kék színben tartottak, mint Janus Pannoniusa. (említve)

A. i.: A Magyar Nemzeti Galéria Tizedik Csoportkiállítása.

Pesti Műsor, 1978. szept. 27.

1021

1978.VI.10. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Hét vége van, igy természetesen tudósitóink nemcsak a munkáról, hanem a pihenésről is beszámolnak. Várfesztivál Siklóson és más déldunántuli programok.

- Ma délelőtt az uttörő és ifjusági, holnap a felnőtt zenekarok adnak hangversenyt a silósi várban, Harkányban a Zsigmondi séány szabadtéri szinpadán, a nagybarsányi müemléki templomban és villányi szoborparkban. Az országos minősitő hangverseny délután három órakor kezdődik a várban. Eredményhirdetésre holnap délelőtt kerül sor. A záróhangversenyt ugyanott vasárnap este nyolc órakor adják a várfesztivál serlegeiért versenyzett zenekarok. A müvelődési házban Simon Béla Munkácsy-dijas festőművész állandó kiállitása teszi gazdagabbá a várfesztivál programját.

Simon Béla Munkácsy-dijas festőművész

Simon Béla, grafikus

L.: Kő Pál

[Simon Béla: rajza 66.]
Láncz J.: Képzőművészeti ..... 63-66. oldal XIX/1.

JELENKOR, Pécs, 1976. január

Simon Béla

festőművész

A müvésznek kiállitása nyilt Győrött a Xantus János Muzeumban.

— Kiállítások Győrött. Simon Béla Munkácsy-díjas és Bőhm Lipót festőművész kiállítása nyílt meg csütörtökön Győrött. Simon Béla alkotásai a Xantus János Múzeumban, Bőhm Lipót olajfestményei pedig a Képcsarnokban kerültek közönség elé.

Népszava, 1976. junius 4.-e

4. oldal.

Simon Béla

"Barátok"
Tájképek.
Csendélet egy katángkóróról
A Mecsek cukrászda belső világa

Bertha Bulcsu: Pécsi kiállításokban.
Dunántuli Napló 1963 aug. 19.

Simon Béla MDK

Élménygyűjtés céljából egy hónapos ösztöndíjban részesítette őt a Baranya megyei Tanács, a Pécs mj. városi Tanács és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa.

Siklós és környékére látogat az ösztöndíj ideje alatt.

—: Tíz író és tíz képzőművész kapott az idén művészeti ösztöndíjat.

Dunántúli Napló, 1962. jul. 26.

Simon Béla

Résztvesz a Miállításon
(A Katalógust ld. Ferenczy Béninél)

3. Országos Akvarell Biennálé
Eger, Gárdonyi G. Színház, 1972.

Simon Béla

Szülőföldem virágai

repr.

9 Pécs-Baranyai festő kiállítás
Bencsik Gy. Terem Nyíregyháza
1975. Szept 18 – Okt. 2.

Simon Béla

„Krisztus a kálvária", olaj, farost 1941.
(repr.)

Művészet, 1995. 5. 33. old.

Simon Béla

festő

„Krisztus a kútnál"

olaj, farost. 1971

(nyszo)

Aknai Tamás: Simon Béla képei előtt

Művészet, 1975. május - 32 oldal.

Simon Béla

festő

Simon Béla nem előfutára
és nem hívetője senkinek.
Az események elsagadtatott
szemlélete alakította ki stílu-
sát.

Aknai Tamás: Simon Béla hepei előtt.
Művészet, 1975 május - 32 oldal.

Simon Béla
festő

„Ünnep" olaj, farost, 1972
(repro)

Aknai Tamás: Simon Béla hepei előtt.
Művészet, 1975. május – 32 oldal.

Simon Béla
festő

A művész képében érzelmek
és emlékek, látvány jelenik
meg.

Aknai Tamás: Simon Béla képei előtt.
Művészet, 1975 május – 32 oldal.

Simon Béla

A Képzőművészeti Főiskolán Szőnyi István tanítványa volt.

Népszava, 1974. aug. 16. 102. évf. 191. sz. 4p.

Simon Béla

Kolozsvárott született, Budapesten járt a képzőművészeti Főiskolára; jelenleg Párizsban él.

Népmava, 1974. aug. 16. 102. évf. 191. sz. 4p.

Simon Béla 1

SIMON BÉLA nem talányos művész. Képalkotómódszerében a látványfestés, illetve a látványon alapuló élményfestés immár sok évszázados útját járja. Nem állít a néző elé kérdőjeleket, meg sem lepi, meg se döbbenti, megelégszik azzal, hogy a maga örömére fest, s hogy a saját gyönyörűsége révén szerezzen másoknak is örömet. Ne tévesszen meg bennünket azonban e közmegegyezésen alapuló festői világ. Legalábbis akkor és abban a vonatkozásban, ha megkíséreljük, hogy esztétikai—filozófiai kategóriákkal közelítsünk hozzá. *„Sajátos és egyéni művészete a valóságábrázolás reális értelmezésén belül maradt...”* írja a katalógus bevezetőjében Hárs Éva.

Magyar Hirlap 1974/216/6 Bojár

Simon Béla

festő

Simon Béla növendéke volt a
pécsi Művészeti Gimnáziumban
Valkó László.

---: Kiállitási naptár.

Művészet, 1974.február - 48.oldal

Simon Béla festő

a Kaposváron megnyílt dél-dunántúli képzőművészek III. kiállításán
szereplők képei.

H.E.: Dél-dunántúli képzőművészek.
Somogy Megyei Képlap, 1968. dec. 3.

Simon Béla

festőművész, a Munkácsy Mihály díj

II. fokozatát kapta.

Magyar Hírlap 1971/93 11 old.

Simon Béla festőművész

a Munkácsy Mihály-díj II. fokozatát kapta.

Magyar Hírlap, 1971. ápr. 3.

Simon Béla festőművész

Munkácsy Mihály-díj II. fokozatát kapta.

Népszabadság, 1971. ápr. 3.

Simeon Béla festő

1939-ben jan. havában a romániai magyar képzőművészet kollektív bemutatóját az akkori Erdélyrészi (ma Erdélyi) Nemzeti Szalonban rendezték meg. A művész alkotásai szerepeltek e tárlaton.

Debreczeni László: Találkozásaim lírával (2).

Utunk, 1993. aug. 14.

Simon Béla

Festményein a nyugtalan formák, „a kavargó szinek, a táncoló körvonalak majd szétvetik a képek szerkezetét." Akár ünnepi jelenetet, akár kedvenc virágait festi le, "mindig a piros és kék szinek halálos ölelése játssza a főszerepet". A Mücsarnok termeiben rendezett kiállitáson szereplő müvein "már-már absztraktba hajló stilussal próbálja megidézni a szeme elé táruló világot Igy nem a lét pokoli labirintusa tárulkozik fel, hanem bábeli zürzavar..."-mondja Vadas József: "A labirintus zsákutcái" c. kritikájában.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. aug. 24. XVIII.évf 34. sz. 12. lap.

Simon Béla

Régi nohrar, gouche 50x55
Fabika, -"- 59x43

Pél-dunántúli képzőművészek kiállítása
Szekszárd, - Nagykanizsa - Zalaegerszeg

Simon Béla

Régi udvar, gouache, repr.

Del-dunántúli népi műrészek kiállítása
Szekszárd – Nagykanizsa – Zalaegerszeg

Simon Béla

A hajdúszoboszlói akvarellkiállításon, – ahol Dunántúlt képviselte, – szerepelt művével.

Tóth Ervin: Akvarellkiállítás Hajdúszoboszlón

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1972, jan. 6.

Simon Béla, festő

Tárlata volt az ötvenes években Pécsett. (1955-ben elmúlt) Munkásságát több díjjal, elismeréssel méltányolták.

— : A pécsi képzőművészet kistükre (11.) 1149-1152.

Jelenkor, Pécs, 1971. december XIV/12.

SIMON BÉLA, grafikus

A Pécsi Modern Magyar Képtárnak a Művelődésügyi Miniszterium törzsanyagából sikerült 42 darab grafikai művet megszerezni. 302.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

SIMON BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményeinek jegyzékéből.
A közölt képek jegyzéke:
SIMON BÉLA-24.-SIMON BÉLA,- István akna.-vászon, olaj.-71+ 90 cm. Ltsz.68.732.-Fekete repr. 304.old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

SIMON BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár anyagát a pécsi, vagy a már korábban onnan elszármazott művészek alkotásai egészitik ki. Igy Simon Béla művei is. 302. old.

KOMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301. old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

SIMON BÉLA, festő

Az 1968-as mohácsi kiállitás kapcsán sok mohácsi müvés alkotását szerzte be a Pécsi Modern "agyar Képtár. Igy Simonnak "István akna"c. képét-A Baranya Megyei Tanács ajándéka. 302.old. "Begóniák"c. kép a müvész ajándéka.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, I1. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

Simon Béla

Bemutatott műve:

148. k. „Gyermek a fabikával", gouache, 47×34 cm.

F. Lucolányi Gabriella: III. országos akvarell biennálé, Eger, 1972.

Simon Béla

Rajza a 9. oldalon

Nyíregyháza 1972 február 19

Simon Béla, festő

Kép: Repr.

Simon Béla: Tálas

Műmelléklet: 2.

JELENKOR, Pécs, 1971. június

XIV/6

Simon Béla, festő

kép: Repr.

(Kiállításuk a Pécsett élő művészek Munkácsy-díjjal történt kitüntetése alkalmából.)

Simon Béla: Fabrika

Műmelléklet: 1.
[: :]

JELENKOR, Pécs, 1971. június XIV/6.

Simon Béla, Jestő

Műtermében tett látogatást

Kállai Gyula s' hiszerete.

—: Kállai Gyula Baranya megyében 5.

Népszabadság, Bp. 1973. jan. 19.

Simon Béla

A Kaposvári Somogyi Képtárban rendezett I. Dunántúli Tárlaton szereplések művei.

Losonci Miklós: Gondolatok az első dunántúli tárlatról. Életünk, 1944. 1. 65. old.

Simon Béla
festő

A Műcsarnokban július 26-án
nyílt meg Simon Béla és G. Ko-
vácsházi kiállítása

—: Kiállítási naptár.
Művészet, 1974. július – 98 lap

Simon Béla
festő

A Műcsarnokban pilius 27-ig
nyílik meg Simon Béla és Cs. Ko-
vács László kiállítása,

— : Kiállítási naptár
Művészet, 1974. augusztus – 49 lap.

1) Simon Béla

festő

A 30-as évek közepétől kaplyon-
ban él, gazdálkodik és tanítósko-
dik.

Murádin Jenő: Dési évek 770
Kormak, 1972.

2) Simon Béla

festő

Udvarhelyi származású.

Kolozsváron és Temesváron szerzte meg a képzőművészeti Főiskola diplomáját. A parasztí élet festője.

Murádin Jenő: Dési évek 770.

Korunk, ~~[illegible]~~ 1972.

3) Simon Béla

festő

Több kolozsvári kiállítása.

Murádin Jenő: Dési évek 770.

Kornuk, 1972.

Simon Béla

~ 1942 októberében kiállít a dési
városháza dísztermében rendezett
nagy tárlaton.

Murádin Lenő: Dési érek 768.
Kornak, 1972 5-n.

Simon Béla

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 197 2

306 old

Simon Béla
festő

Simon Béla Munkácsy-díjas festőművész Művészetében az egyszerű események és témák ábrázolója.

Akmi Sumás: Festők a Hecsek alján.
Művészet, 1973. szeptember - 21. oldal

Simon Béla
festő

Simon festészetében a német expresz-
szionizmus és a francia fauves
hatása egyszerre szólal meg.

Aknai Tamás: Festők a Mecsek alján.
Művészet, 1973. szeptember - 21. oldal

Simon Béla
fisző

Simon festészetében közvetlenül is él a vidéki élet primitív tisztaság - illúziója. Festészete erzékeny belső világú.

Aknai Tamás: Festők a Mecsek alján.
Müvészet, 1973.szeptember - 21.oldal

Simon Béla
festő

Simon Béla a pécsi Művészeti
Szakközépiskola tanára.

Aknai Tamás: Festők a Mecsek alján.
Művészet, 1973.szeptember - 21.oldal

Simon Béla
festő

Méltatás

Aknai Tamás: Festők a Mecsek alján.
Művészet, 1973. szeptember - 21. oldal

Simon Béla festő

"Begóniák" (1970)

Aknai Tamás: Festők a Mecsek alján.
Művészet, 1973. szeptember - 21. oldal

Simon Béla
festő

A pécsi képtárban láthatók
a művein alkotásai.

Romváry Ferenc: Pécs - a muzeumok városa.
Művészet, 1973.szeptember - 33.oldal

Simon Béla

festő

Simon Bélának a Mohácsi Farostlemezgyár ürenem belieli kiszélcsérési és alkotási lehetőséget biztosít.

Csorba Tivadar: A megnőtt felelősség nevében.

Művészet, 1973. szeptember - 5. oldal

Simon Béla

festő

Simon Béla sokat tett a helyi képzőművészeti élet fejlesztéséért, most is ott áll a szervezet mellett és részt vesz a fiatalok nevelésében.

Csorba Tivadar: A megnövekedett felelősség nevében. Művészet, 1973. szeptember – 5 oldal.

Simon Béla

Csendélet repr.

XX. Századi Magyar Grafika
Savaria Múz. Szombathely 1974.

Simon Béla

1. Cigánytemetés p. diópác 280×450
2. Csendélet p. vízfestés 300×385

XX. Századi Magyar Grafika
Savaria Múz. Szombathely 1974.

Simon Béla

Munkácsy dijas festőművész és Cs. Kovács László szobrászmüvész kiállitása VII.27. a Mücsarnokban megnyilt.

Magyar Hirlap 1974/206 13.

Simon Béla festő

Kiállít a Műcsarnokban.

– : A hét végi kulturális programból 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 3.

Simon Béla, festő

Első kiállítása 1938-ban. A mostani tárlaton jórészt az utolsó tíz évben keletkezett alkotásaiból mutat be egy válogatást. Méltatott művei: Cigány temetés, Szülőföldem virágai, tehér kalapos nő...

Székely András: Négy kiállítás a Műcsarnokban 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 9.

Simon Béla, festő

A Műcsarnokban van kiállítása.

–: A hét végi kulturális programból 9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 10.

Simon Béla, festő

Kiállítása nyílik meg a Műcsarnokban júl. 27-én.

— : Hír

8

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 27.

Simon Béla, Jestő

Tárlata a Műcsarnokban nézhető meg.

—: A hét végi kulturális programból

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 27.

Simon Béla, festő

Júl. 27-től aug. 18-ig tekinthető
meg tárlata

↓

— : Új tárlatok a Műcsarnokban 4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 28.

Simon Béla, Jestő

A Múcsarnokban látható táblata.

Hétvége

– : Múzeum 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. jul. 26.

Simon Béla, Jestő

A Műcsarnokban nyílik meg tárlata júl. 27-én.

– : Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. júl. 27.

Simon Béla, festő

Kiállít Szabadkán.

– : A Jelenkor krónikája 1055-1056.

XVI
11.

JELENKOR, Pécs, 1973. nov.

Simon Béla

A Jelenkor Janus Pannonius ünnepi számát pályaművének reprodukciója díszíti.

Dunántúli Napló, 1972. márc. 26.

Simon Béla

Régi udvar, gouache – repr.

Dél-dunántúli képzőművészeti kiállítás
1970-71

Simon Béla

Régi udvar, gouache 50×55
Fabrika, —"— 59×43

Dél-Dunántúli Képzőművészeti Kiállítás
1970-71

Simon Béla

A kanizsai városi képtár gyűjteményében több alkotása szerepel.

Falai Hírlap, 1972. ápr. 8.

Simon Béla

Pécsi képzőművészek tárlata nyílik meg ma szabadkán, melyen művei szerepelnek.

Magyar Szó, 1973. szept. 30.

Simon Béla, Munkácsy-díjas festőművész

Első budapesti kiállítására kerül a jövő évben, a művésza, aki Pécsen él és alkot.

Láttuk, hallottuk.

1993. dec. 10. Petőfi 12.43/11/M.

Simon Béla festő

a pécsi művészek először állítanak ki Újvidéken. E tárlaton szerepelnek művei. „Mecsek Cukrászda" c. (említve)

Ács József: Pécsi képzőművészek kiállítása Újvidéken.

Dunántúli Napló, 1974. jan. 30.

Simon Béla, Jestő

A pécsi Janus-pályázat anyagából:

Rep

— : Hódolat Janus Pannoniusnak

Mümelléklet: 6.

JELENKOR, Pécs, 1972. április

XV/4.

Simon Béla festőművész.

Felszabadulásunk 26. évfordulója alkalmából a Munkácsy Mihály-díj II. fokozatával tüntették ki.

Szocialista Művészet, 1971. jún. (?)

Simon Béla

Hazánk felszabadulásának 26. évfordulójára alkalmával a Munkácsy Mihály-díj II. fokozatával lett kitüntetve.

Csongrád Megyei Hírlap, Szeged, 1971. ápr. 3.

SIMON BÉLA, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban 1970-ben Hars Éva megírta tanulmányát: "Simon Béla művészete" címmel. 372.old

----A Baranya Megyei Múzeumok 1970.évi működése 371.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XIV-XV.évf. 1969-1970. Pécs, 1974

Simon Béla

A Pécsi Művészeti Gimnázium kiállítása kapcsán kerül említésre mint a rajztanszak vezetője.

Ipari Művészet, 1965. 2. sz., 77. l.

SIMON BÉLA, festő

27.számu kép:- A szövetkezet udvara.-Cour de coopérativ ve.-1968.-olaj,vászon,huile,toile.80+100 cm.-Fekete repr.-A cikk hatodik tábláján

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia Nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971.
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

26.számu kép:.-Fűzfák,istállók.-Sauaile et étable.-1966 gouache.-30+40 cm.-Fekete repr. A cikk ötödik tábláján

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Még Kapjonban kezdte foglalkoztatni a Magvető témája is amelyet először érzékeny rajzok sorozatán érlelt, majd 1936-ban megfestette első olaj változatát. 311.old.

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

1939-ben Kolozsvárott segitmmegszervezni a Barabás Miklós céhet,majd erdélyi társaival együtt közös kiállitást szervezett Budapesten a Nemzeti Szalonban. xx 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Mus.évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

21.számu kép:-A kertben,- Au jardin.-1957.-akvarell. 29+25 cm.- Fekete repr.-A cikk negyedik tábláján

~~HÁRS ÉVA~~: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

24.számu kép:-A Magvető.- Semeur.-1946.-akvarell.- 22+18 cm.-Fekete repr. A cikk negyedik táblájan

HARS/ÉVA/: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

31.számu kép:-Önarckép.-Autoportrait.-gouache.-43+34 cm.- Fekete repr. A cikk hetedik ø táb-láján

~~HÁRS/ÉVA~~: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

---

30. számu kép:-Ünnep II.-Fete II.-olaj.tábla.-Huile, plaque en fibre de bois.-1970.-130+110 cm.-Fekete repr. A cikk hatodik táblájan

[illegible]: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő
---

28. számu kép:-Péonia.-1969.-olaj,vászon,huile,toile 86+60 cm.-Fekete repr.-A cikk hatodik tábláján.

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Indulásának hét esztendeje Kapjonhoz, a Szamos menti kis faluhoz kötötte. Ide járt haza főiskolai évei alatt, itt kedvére festhetett a természetben. Itt születtek a festővé érett fiatal művész első jelentős alkotásai. Itt alakult ki sajátos színvilága. Csaknem kizárólag három alapszín: a vörös, a kék, és a sárga használata jellemzi már ekkor. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

1960-ban rendezett pécsi kiállitásával jelképesen is lezárta az alsószentmártoni korszak festészetét. Figyelte magakörül a varost s hamarosan felfedezte festői értékeit. Az új festmények szineiben most már tudatosan is a vörös dominált. A vörös a skála teljességében, a világos rózsaszintől a mély, sötét vörösig. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

A vörösökben tobzódik. Mintha a többi szin csak azt a szerepet kapta volna, hogy a vörösek ragyogását kiemelje. A vörösben tobzódás egyik legjellemzőbb alkotása a hatvanas évek elejéről a "SZŐLŐHEGY" cimü képe, melyet a Göntérről, a siklósi dombvidék szőlővel boritott lejtőjéről fetett. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Szineinek gazdagsága főként a virágok, a lombok festésénél tobzódott. Képeinek ezek a részletei a nonfiguratív szinkompozició mértékével lennének szemlélhetők, ha a természet tárgyi valósága nem le nne mindenkor sokkal erősebben ható tényező. festői világában. A festményt inspiráló élménynek azonban nála mindig valóságosnak kell lennie, melyet aztán felfokoz saját belső látása szerint változtat. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

29.számu kép:-Tálak állványon.-Etagére á plats.-1970
olaj,vászon.-huile,toile.-80+60 cm.-
Fekete repr.-A cikk hatodik táblján

[illegible]: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon
/francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971.
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

2.számu kép: Ülő női alak.-Femme au bol.-diópác, 1940,brou de noix.-24+18 cm. Fekete repr 300.old

HÁRS ÉVA: Simon béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

10.számu kép:.-Szentmártoni udvar.-Cour de Szentmárton
1953.Olaj,vászon,huile,toile.57+75 cm.
Fekete repr. A cikk első tábláján

HÁRS ÉVA: Simon béla müvészete-L'art de Béla Simon
/Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971.
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

9.számu kép:.-Szentmártoni utca,-Rue de Szentmárton.
1952.-Olaj,vászon.-huile,toile. 50+70 cm.
Fekete repr. A cikk első táblján

HÁRS ÉVA: Simon béla művészete-L'art de Béla Simon
/Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971.
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

17.számu kép:.-Kévehordó,-Gerbeuse.- 1960.-Olaj,vászon huile,toile.-60+90 cm. Fekete repr.
A cikk harmadik táblája

HÁRS ÉVA: Simon béla művészete-L'art de Béla Simon /francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő
---

22. számu kép:-Baranyai táj.-Paysage de Baranya.-1961. akvarell.-25+20 cm.-Fekete repr. A cikk negyedik tábláján

MÁRA ÉVA: Simon béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Az 1939 utáni években a Műbarát Galériában Szervátiusz Jenővel együtt nyilt tárlata. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

4.számu kép:-Cigány temetés,-Enterrement tzigane.
1954.diópác,brou de noix. MJP.No.59.54.
28+45 cm. Fekete repr. 304.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon
/Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971.
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

3.számu kép:-Cigányleány feje.-Tete de fille tzigane.
1954-58.fusain,MJP.No.68.884.
28.8+19.8 cm. Fekete repr. 303.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971.
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

---

t

7. számu kép:-Fák alatt.-Sous les arbres.-1964.brou de et encre de Chine.diópác és tus. 27+35 cm Fekete repr. 309.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius M.Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

11.számu kép: Mák... Pavots somniféres .-1959.olaj, vászon, 50+70 cm. Fekete repr. A cikk első tábláján.

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Mag.Évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő
---

1. számu kép: .-Berger ,,1938. diópác,-brou de noix.
fekete repr. 300.old 22-12 cm.

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon
/Francia nyaelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

5.számu kép:-Göntér, 1961.diópác,brou de noix.
24+30 cm. Fekete repr. 307.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon
/Francia nyaelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

8.számu kép:-Faluvége,Au bout du village.1969.Gouache
25-35 cm. Fekete repr. 310.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon
/Francia nyaelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő
---

23. számu kép:-Hármas.-Trois.-1966.-akvarell.-22+18 cm.
Fekete repr.-A cikk negyedik tábláján

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon
/Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Művészi célja ma éppúgy, mint a korábbi években, a szocialista tartalmu, hazai hagyományokon érlelt, piktúra kibontakoztatása volt. Amit a szocialista-realista megfogalmazásu festészettől az ötvenes években vártunk, azt ő már akkor a legtisztább festőiséggel a legmélyebb tartalommal oldotta meg. Az élet teljességét akarja felölelni gazdagon, szinesen. 313.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla Művészete--L'art de Béla Simon /Franci nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Erdélyben született a Fogarasi havasok között. Gyermek éveinek élményei egész élete útját elkisérik. Benne élnek az erdélyi szőttesek és himzések motivumai, szinei, a faragott tornácok, diszes kapuk és virágos udvarok, a hegyek széltüől borzolt, hullámzó oldalai. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

A későbbi szindús festőiség előképei fellelhetők már a harmincas évek végén készült alkotásain. 1942-43-ból származó művei még az erdélyi emlékek ihletét tanusitják.-Igy többek között:
A KOMP, cimü müve is. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

A későbbi szindús festőiség előképei fellelhetők már a harmincas évek végén készült alkotásain.-1942-43-ban ból való müvei még az erdélyi emlékek ihletét tanusitják.Igy többek között a:
A VIZHORDÓ,cimü müve is. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

A későbbi szindús festőiség előképei fellelhetők már a harmincas évek végén készült alkotásain. 1942-43-ból származó művei még az erdélyi emlékek ihletét tanusitják. -Igy többek között:
A GOMBASZEDŐK, cimü müve is. 311.old

MÁRTA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

A főiskola elvégzése utan Simon Budapesten maradt. Kolozsvárra és erdélyi szülőfalujába egyre ritkabban jutott el. A budapesti környezet azonban szamára igazi festői élményt nem tudott nyujtani. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

1958-ban, Pécsett rendezett gyüjteményes kiállitásán új olajfestményei közül még csak ötöt mutatott be, a harmincegy kiállitott mü nagyobb része vizfestmény volt. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

"A CIGÁNYTEMETÉS", című művét először 1954-ben diófapáccal vázolta fel e sokalakos kompozíciót. A festmény hez csak később, 1959-ben kezdett és azután több éven át érlelte, fejlesztette. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

A legutóbbi években ismét több nagyméretü figurális kompozició foglalkoztatta.-Portréinak sorában az 1969-ben készült "ÖNARCKÉP"-e a legsikerültebb.Kitünő, mint jellemző portré,mint az önmegfigyelés példája. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Festményein a látott tárgy pontos megfigyelése és ábrázolása, a szín és formafelbontás teljes elvontságig jut el, ugyanakkor mégis természethü marad. Ez a megfogalmazás főként virágcsendéleteire jellemző. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

25.számu kép:-Cigánytemetés.-Enterrement tzigane.-
1954-69.-olaj,lemez.-huile,plaque en fibre de bois.-110+130 cm.-Fekete repr.
A cikkötödik ~~xxxxxx~~ táblján

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon
/Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971.
Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

Csaknem a három alapszín használata:a vörös,a kék és a sárga jellemzi már a korai időkben is.-Első képei:
A TORNÁCON,- a Karácsonyi ének és a Pálinkafőzés 1930-35 között készültek kapjonban. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

Csaknem három alapszin használata:a vörös,a kék és a sárga jellemzi már a korai időkben is.-Első képei: KARÁCSONYI ÉNEK, a Tornácon,a Pálinkafőzés 1930-35 között készültek.Kapjonban. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

Csaknem a három alapszín használata:a vörös,a kék és a sárga jellemzi már a korai időkben is.-Első képei: A PÁLINKAFŐZÉS,- A Karácsonyi ének és a Tornácon 1930-35 között készültek kapjonban. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

A későbbi szindús festőiség előképei fellelhetők már a harmincas évek végén készült alkotásain. 1942-43 ból való müvei még az erdélyi emlékek ihletét tanusitják, Igy a Székelyfu cimü müve is. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

12.számu kép:.-Balatonlellei tanácsi üdülő.-Maison de repos du Conseil á Balatonlelle. 1958. Olaj,vászon, 70+90 cm. Felete repr. A cikk első táblján

MÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla,Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971 Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

15.-16. számu kép.-Ők mennek az országúton.-Ils se sont mis en rout.--1952-60.-olaj,vászon, huile,toile.-97+100 cm.-Fekete repr. A cikk második tábláján

MÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla,Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971 Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

18.számu kép:.-Uj ház/istálló ?/ Alsószentmártonban.
Nouvelle étable á Alsószentmárton. 1960.
olaj,vászon,-huile,toile.-70+100 cm.
Feketevrepr..-A cikk harmadik táblján

MÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla,Simon
/Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

20.számu kép:.-Barátok a szőlőben.-Amis de vignobles. 1965.-Olaj,vászon,-Huile,toile.-80+100 cm.-Fekete repr.-A cikk harmadik táblá-ján

MÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla,Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971 Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő
---

19. számu kép:-Szőlők/Göntér/.-Vignobles.-1962.-olaj,vászon.-huile,toile.-MJP.No.64.28.-80+100 cm. Fekete repr.-A cikk harmadik táblán.

"ÁRVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.évkönyve, XVI. évf. 1971
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

14.számu kép:.-Cigány leány feje.-Tète de fille tzigane.-olaj,vászon, huile toile.-1957.MJP. No.61.1-50+40 cm. Fekete repr. A cikk második tábláján

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

13.számu kép.-Kunyhók és egy torony.-Cabanes et une tour.-1957.-Olaj,vászon,Huile,toile. 60+50 cm. Fekete repr. A cikk második táblján

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

1938-ban kiállitásra hivták haza, Kolozsvárra. A román és magyar nyelven is megjelent katalógus harminc művét sorolja fel. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Az 1970-ben Pécsett megrendezett ,hatvan esztendős korában/gyüjteményes kiállitása számot adott életmüvéről. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

6.számu kép: Udvar Szentmártonban, Cour de Szentmárton 1966. diópác és kinaitus. brou de noix et encre de Chine. 24+30 cm. Fekete repr. 308.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

1960-ban meghivták a pécsi Müvészeti Gimnázium festő-tanári munkakörébe.-Uj környezet,új életforma következett.-A tágas faluhatár,zöldlombu kertek,tarka mákvirágok helyett üvegfalu mütermet,padlásablakokra látó tetőtsrraszt mondhatott magáénak. A nagy müterem gyorsan tele lett a korábban festett képekkel. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

A hatvanas évek közepétől grafikáira, olajfestményeire a monumentális/ dekorativitás vált jellemzővé. Nagyméretű szénrajzok, majd diófapác/ és tus vegyes használatával megoldott rajzkombinációk sorozata készült el, melyek sürü foltokká szélesedő vonalvezetése a textilszövés tér kitöltő igényét hordozta. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

Egy vízfestményén megörökítette a göntéri kis présház szőlőskáját: van-goghi interieur, csikótűzhellyel, magas támláju ággyal, otthonos, meleg hangulattal. A szőlőművelő alakjában új életre kelt a gyermekkori pásztoremlék. Az újabb képen az 1938-ban rajzolt "PÁSZTOR" hármas kompozicióvá fejlődött. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

Göntéren, a szőlőhegyen vett földet présházzal. Ezt kereste, mindenent a maga természetes primitivségében, hogy a gyermekkor elvesztett emlékeit visszahozhassa, hogy a ház körüli magasra nött fű és vadvirág szagát érezhesse. A városi sietéstől, órát jelző csengetéstől ide járt ki festeni, pihenni, szőlőművelés ürügyén. 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

A Göntér,a szőlőhegy kedves tanyája lett.Vett egy darab földet öreg szőlővel,présházzal-s újra övé/ lett a szabad természet. A szőlő nem érdekelte,de a présház egyszerü berendezése kellett,a fából tákolt lóca,a padlás gerendára gyüjtött apróhagyma,a szögön lógó munkakabát fonott kosár. 312.old

HÁRS ÍVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972.

SIMON BÉLA, festő

A későbbi szindús festőiség előképei fellelhetők már a harmincas évek végén készült alkotásain.-1942-43-ból származó müvei még az erdélyi emlékek ihletését tanusitják.-Számos müve került ez időben a bukareszti,a kolozsvári múzeumok és magángyüjtők tulajdonába.-Igy az SZALMAFEDELES HÁZ, cimü müve is. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

A későbbi szindús festőiség előképei fellelhetők már a harmincas évek végén készült alkotásain.-1942-43-ból származó müvei még az erdélyi emlékek ihletét tanusitják.-Számos müve került ez időben a bukareszti,a Kolozsvári múzeumok és magángyüjtők tulajdonába.Igy a: KAPJONI FIÚ, cimü müve is. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Alsószentmártonban a sokác nemzetiségi és cigány viselet szines ége,a sajátos népszokások közepette lázas alkotómunkába kezdett.A festői téma körülötte kinálkozott,egymás után készültek jobbnál-jobb festményei.Az ott ott töltött tiz esztendő folyamatosan érlelte müvészetét. 312 .old

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

A cigányok életéhez, sorsához müvészetében is megértő érzékenységgel közeledett.-Itt két festői probléma foglalkoztatta. Ezek egyike volt ,mint festői téma a "CIGÁNYTEMETÉS" volt.-A szines, jajveszékelő menet, a koporsót cipelő férfiak, s a körülöttük botladozó asszonyok, gyerekek csoportja.- 312.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

1958-1960 közt mintegy tizenöt festménye készült el, sok akvarell, rajz, kisebb gouache kompozíciója mellett. Ezzel lezárult életének e fontos korszaka. 1960-ban meghívták Pécsre a Művészeti Gimnázium festő-tanári munkakörébe. A mága-irányi totta, szabadabb munkarend után nehéz volt az átállás. 312.old

MÁRFFY: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Ignácz Nellitől, az iró Ignácz Rózsa édesanyjától kapta első biztatásait, s az ő tanácsára iratkozott be a kolozsvári Képzőművészeti Főiskolára, amelynek 1928-1931 között volt növendéke. Nem elégitették ki a főiskolai studiumok, -ha csak tehette, kiment a szabadba rajzolni, akvarellezni.- 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

1936-ban megfestette a MAGVETŐ első olaj változatát. Ez
kompozició élete újabb szakaszát nyitotta meg. Tanulmányi
ösztöndijat nyert általa a bpesti Képzőművészeti Főiskol
ra, ahol Szőnyi István osztályára került. Mestere értéke
te szorgalmát, tehetségét. 1938-ban elnyerte a Főiskola
Kompozicios Pályázatának I. diját. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon
/Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971.
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

A későbbi szindús festőiség előképei fellelhetők már a harmincas évek végén készült alkotásain.-1942-43-ból származó müvei még az erdélyi emlékek ihletését tanusitják.-Számos müve került ezidőben a bukareszti,a kolozsvári múzeumok és magángyüjtők tulajdonaba.-Igy? ÖNARCKÉPE ,cimü müve is. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

A későbbi szindús festőiség előképei fellehetők már a harmincas évek végén készült alkotásain.-1942-43-ból származó müvei még az erdélyi emlékek ihletését tanusitják.-Számos müve került ez időben a bukaresztí,a kolozsvári múzeumok és magángyüjtők tulajdonába.-Igy: UZSONNA, cimü müve is. 311.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Nem sorolható a termék ny müvészek közé.Bátran,felfokozott hevülettel és lendülettel kezeli ecsetjét,de festményei nem készülnek g örsan.Inkább egyszerre többet felvázol,elkezd,s azután hosszabb ideig ,hónapokig érleli,fejleszti tovább. 313.old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

A cigányok életéhez, sorsához művészetében is megértő érzékenységgel közeledett. Itt két festői probléma is foglalkoztatta. Az egyik a cigányok új életre ébredése, a dolgos élet felé induló útjuk. Ezt a:
"MEGINDULTAK" cimü kompozición összegezte. 312.old

HARS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus
Pécsi Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971.
Pécs, 1972

SIMON BÉLA. festő

A cigányok életéhez,sorsához művészetében is megértő érzékenységgel közeledett.E térem két festői probléma foglalkoztatta,amelynek eredményeként már ezidőben több rajzot készitett.Egyik a"Megindúltak",a másik a"Cigány-temetás" volt. 312.old

HARS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus
Pécsi Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971.
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Az 1958-ban rendezett pécsi kiallitas,vagy az eddigi munka eredményének számbavétele megsokszorozta alkotó erejét.Rövid három esztendő alatt újabb kitünő festmények egész sora készült el.A rajzokban,vizfestményeken érlet terveket olajfestményekre vitte át. 312.old

HARS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus
Pécsi Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI. évf. 1971.
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

Az 1958 körüli korszakának egyik legszebb festménye az aranyhátterü "CIGÁNYLÁNYFEJ", cimü müve volt.-A kép koloritja palettájának talán teljes skáláját felöleli. Alsószentmárton élete számára minden nap új festői élményt kinált. 312.old

HARS ÍVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus
Pécsapus Pannonius Mtg.Évkönyve, XVI. évf. 1971.
Pécs, 1972

SIMON BÉLA. festő

1960-ban Pécsre hivták tanárnak.-A bútorokat a Szentmártonból hozott szines szőtesekkel teritette les ezután a szőttesek vöröse lett a szinmérték-a falusi utca tarkaságát,a népviselet jelenlétét Simon igy mentette át a városi müterembe. 312.old

HARS ÉVA: Simon Béla müvészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus
Pécsanus Pannonius Mz.Évkönyve, XVI. évf. 1971.
Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

A későbbi szinudús festőiség előképei fellelhetők már a harmincas évek végén készült alkotásain. 1942-43-ból származó művei még az erdélyi emlélkek ihletét tanusitják.-Igy többek között:
A MAROKSZEDŐK, cimü müve is. 311.old

HARS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

1943-ból még őrzi egy kalapos önarcképét, amelyen a fiatal művész egyenestartású, székelykalapos fejét világos szinekben látjuk, főleg a sárgak, és kékek dominálnak, helyenként már, vastagon, anyagában is érzékelhetően felrakott festékkel. 311.old

HARS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

A háborúután Bpestről Baranyába költözött, egy sokácok és cigányok-lakta kis faluba:-Alsószentmártonba. Simon Béla elvállalta a cigány iskola vezetését. Részesévé vál vált a falú életének, osztozott gondjában, bajában.
312.old

HARS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

1957-ben kiállitása Pécsett. Lggtöbb müve akvarell volt. A vizfestmények szinei megerősödtek, a régi kedvelt sárgák mellé zöldek, kékek és vörösek tolaködtak elő. Ezek az akvarellek már a szentmártoni élet érzékeny észlelései voltak. 312.old

HARS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 292.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

SIMON BÉLA, festő

1958-ban, pécsi kiállitásán csak 5 olajképe volt, a többi vizfestmény.-De a három kitünő portré, különösen pedig az "M-né a Népmüvészet Mester"cimü már teljes erejében mutatja a szineket oly érzékenyen s mégis nagy erővel használó müvészt. 312.old

HARS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon /Francia nyelven/ 299.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI.évf. 1971. Pécs, 1972

Simon Béla

Az 1973-as dunántúli tárlaton kaposvárott, a Somogyi képtárban részt vett művével.

Népszava, 1973. dec. 14. 101. évf. 292 sz. 4p.

Simon Béla, festő

szerepel.

↓

–: Magyar alkotások a szabadkai triennálén

4/

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. okt. 15.

Simon Béla, festő

Júl. 27-én nyílik meg
a Műcsarnokban kiállítása.

— : A Jelenkor krónikája 576.

XVII
6.

JELENKOR, Pécs, 1974. június

Simon Béla, festő

festmény: Repr.

Simon Béla: Temetés

884.

XVII

10.

JELENKOR, Pécs, 1974 október

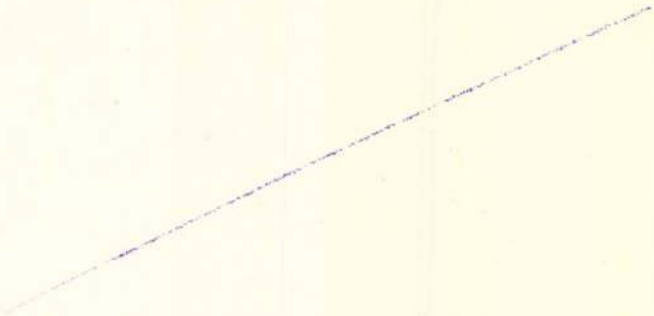

Simon Béla, festő

A Művészetekben állította ki műveit.

Miklós Pál: Képzőművészeti krónika 839-846.

JELENKOR, Pécs, 1974. XVII. szeptember 9.

Simon Béla, festő

festmény: Repr

Simon Béla: Szerszámok

894.

XVII

JELENKOR, Pécs, 1974. október 10.

Simon Béla, Jestő

Kiállításának tanulmány értékű ismertetése.

Simon Béla Pécsett élő és dolgozó művész.

[Megemlíthe: Hárman c. képe, Barátok fabika, Szülőföldem virágai, Megindultak c. művei.]

Kocsogh Ákos: Simon Béla képei a Műcsarnokban 891-894,

JELENKOR, Pécs, 1974. október XVII 10.

Simon Béla, festő

a.) Peoniák c. képe : Repr

b.) Udvar c. képe : Repr

Simon Béla: két festménye

Műmelléklet: 1-2.

XVII

JELENKOR, Pécs, 1974. október 10.

Simon Béla, festő

festmény: Rév

Simon Béla: Ősszel a kert 942.

JELENKOR, Pécs, 1974. október XVII 10.

Simon Béla, Jestő

Kiállított Mohácson. (febr.)

– : A Jelenkor Krónikája

287-288

XVII.

3.

JELENKOR, Pécs, 1974. március

Simon Béla

Munkácsy díjas festő

Kiállítása nyílt ma Szabadkán

Magyar Nemzet 1975

december 8

11. old.

Simon Béla, Munkácsy-díjas festőművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

SIMON BÉLA

MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

ÉS

CS. KOVÁCS LÁSZLÓ

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

1974. JÚLIUS 27-ÉN SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITJA:

DR. POGÁNY Ö. GÁBOR

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA FŐIGAZGATÓJA

MŰCSARNOK

BUDAPEST, XIV. DÓZSA GYÖRGY ÚT 37.

július 27 - aug 18 ig

4288 FNYV I.

Simon Béla, Munkácsy-díjas festőművész

a Műcsarnokban Gy. Kovács László szobrászművésszel közös kiállítása nyílott meg. A művész Pécsett él, 1931-ben végezte el a Kolozsvári Képzőművészeti Főiskolát.

Kőműves Gyula: Mindig a lényeget mutatni.

Szabad Föld, 1974. aug. 11.

Simon Béla, Jestő

Szerepelni fog Lahtiban.

— : A Jelenkor mónikája 1157 – 1152.

JELENKOR, Pécs, 1974. december XVII/12.

Simon Béla
festő

A Gyöngyösi Művésztelep kiállításán
részt vész a Munkácsy díjas mű-
vész Simon Béla is.

-----:Kiállitási naptár

Művészet,1975.február - 49.oldal

Simon Béla

1, Kántálók (Kardcsengő évei) 1938.

2, Kalapos önarckép, 1943.

Simon Béla festőművész kiállítása
Mücsarnok, 1974.

Simon Béla

Szentmártoni utca 1952.
Megindultak, 1953.

Simon Béla festőművész kiállítása
Nyíregyházán, 1974.

Simon Béla

5, Szentmártoni udvar, 1953.
6, Mecsek cukrászda, 1965.

Simon Béla festőművész kiállítása
Múcsarnok, 1974.

Simon Béla

7, Barátok e Szőlőhegyen, 1965.
8, Paravitok, 1962.

Simon Béla festőművész kállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

9, Szutőfoldem virágai I. 1966.

10, ——— " ——— (Begónia), 1966.

Simon Béla festőművész kiállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

11, Kisbojtár, 1968.
12, Udvaron, 1968.

Simon Béla festőművész kiállítása
Miskarcon, 1974.

Simon Béla

13, A Kos jegyében (Ikrek), 1968.
14, Nyári tábor, 1969.

Simon Béla festőművész kiállítása
Miskolcon, 1974.

Simon Béla

15, Szülőföldem virágai III. Mátra, 1969.

16, ——— " ——— IV. (Pipacsos) 1969.

Simon Béla festőművész kiállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

17, Szigligeti, 1968-69.

18, Gabonás, 1969.

Simon Béla festőművész kiállítása
Miskolcon, 1974.

Simon Béla

19, Szülőföldem virágai V. 1969.

20, Lajos bácsi szerszámai, 1969.

Simon Béla festőművész kiállítása

Műcsarnok, 1874.

Simon Béla

Felvonalapos mű, 1969.
Fabrika, 1969–70

Simon Béla festőművész kiállítása
Mucsarosi, 1874.

Simon Béla

Piros szép Erzsébet, 1969–70

Hárman (Önarckép Szerváciuszéttal) 1969–70

Simon Béla festőművész kiállítása Mincsarnok, 1974.

Simon Béla

Tálas I. 1970.

Tálas III. 1970.

Simon Béla festőművész kiállítása
Miskarcon, 1971.

Simon Béla

Ünnep III. 1970.
Szőlőhegy II. 1970.

Simon Béla festőművész kiállítása
Miskarcon, 1974.

Simon Béla

Szülőfalolem virágai, 1970.

——— " ——— IX., 1970

Simon Béla festőművész kiállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

Nagyapámét hára, 1970.
Harka ördöge, 1971.

Simon Béla festőművész kiállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

Elnémult falu (Gyürüfű), 1971.
Emberek a zebrán, 1972.

Simon Béla festőművész kiállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

Emberek az utcán, 1973.
Pécsi Barbakán, 1972.

Simon Béla festőművész kiállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

Modellek (Rohai asszonyok), 1973.
Cigánytemetés, 1958.

Simon Béla festőművész kiállítása
Mücsarnok, 1974.

Simon Béla

Dióverő, 1973.
Interieur, 1973.

Simon Béla festőművész kiállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

Nagy Tudoricafölöt, 1972–73.
Hódolat Janus Pannóniusnak, 1971.

Simon Béla festőművész tiállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

Szülőföldem virágai (Kályvás), 1973.
Szülőföldem virágai, 1973.

Simon Béla festőművész kiállítása
Miskarcon, 1974.

Simon Béla

Kaplyoni sorozat 1-25., 1928-44
Szentmártoni -u- 1-18.) 1-18, 1950-60

Simon Béla festőművész hagyatéka
Mucsarnok, 1974.

Simon Béla

Önarckép
Berélgetés

Simon Béla festőművész kiállítása
Miskarcon, 1974.

Simon Béla

Határtalan csönd
Önarckép

Simon Béla festőművész kiállítása
Miskolcon, 1974.

Simon Béla

Kaplyoni sorozat 1-27., 1928–1944.
Szentmártoni –"– 1–46, 1950-60

Simon Béla festőművész kiállítása
Miskolcon, 1974.

Simon Béla

Pécsi sorozat 1–28. 1950–60.
(Uti rajzok) 1–24. 1937–74.
Simon Béla festőművész kiállítási
Mű
csarnok, 1974.

Simon Béla

Megindultad, repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

Befónia

Simon Béla festőművész kiállítása
Miskolc, 1974.

Simon Béla

Falu végén, reggel.

Simon Béla festőművész kiállítása
Miskolcon, 1974.

Simon Béla

Présház belseje, repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

A tos jegyében, repr,

Simon Béla festőművész kiállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

Barátok, repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Miskolc, 1974.

Simon Béla

Szentmártoni térén, repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Műcsarnok, 1974.

Simon Béla

Cigányfej, repr.

Simon Béla festőművész kiállítása
Műcsarnok, 1944.

Simon Béla

Hódolat Janus Pannóniusnak
(részlet)

Simon Béla festőművészi kiállítása
Kecskemét, 1914.

Simon Gy. Béla festőművész,

a fővárosi Műcsarnokban megnyílt G. Kovács László szobrászművésszel közösen rendezett kiállítása.

(Beszélgetés): G. Kovács László kiállítása a Műcsarnokban.

Vas Népe, 1944. júl. 30.

SIMON BÉLA festő, Munkácsy-díjas
Fogaras, 1910

Tanulmányait a kolozsvári és budapesti akadémiákon végezte, mestere Szőnyi István volt. 1951 óta Pécsett él, az itteni Művészeti Szakközépiskola tanára. 1938 óta kiállító művész; önálló kiállításai voltak Pécsett (1952, 1955, 1958, 1961, 1964, 1970), Kaposvárott (1965) és Nagykanizsán (1968). Nagyobb anyaggal szerepelt a pécs-baranyai művészek fővárosi bemutatkozásán a Dürer Teremben (1966) és a Nemzeti Galériában (1969). Több izben kiállított Jugoszláviában és Romániában. 1939-ben elnyerte a Nemes Marcell-díjat, 1964-ben és 65-ben Baranya megye művészeti díját; 1971-ben Munkácsy-díjjal, 73-ban Janus Pannónius-díjjal tüntették ki. - Művészete a Dunántul festői hagyományain érlelődött; az itteni vidék mediterrán jellegü atmoszféráját a haladó európai törekvésekkel ötvözve alakított ki belső fütöttségü, egyéni pikturát. Mélyről fakadó, izes festőiség az övé, ahol a szin már nem a forma kisérője, hanem maga a tartalom, a festői közlés.

életrajzok 197

Simon Béla (Pécs)

Győrben a Xantus János Múzeum képtárban megnyílt a győri művésztelep 8. kiállítása, melyen a művész művei szerepelnek.

K.A.: Kiállítás a képtárban.
Kisalföld, 1977. febr. 20.

Simon Béla, grafikus

Második pécsi bemutatkozása ez a „Műhelynek". — Szerepelnek a művész művei. Régebbi expressivitása helyet a nyugalmasabb szemlélet, a tisztultabb tér váltotta fel. „Udvarban" c. (repr.) „Udvaron" — „Falu vége" c. (emlétve).

Koczogh Ákos: Pécsi Grafikai Műhely.
Dunántúli Napló, 1977. jan. 9.

Simon Béla, festőművész

a Pécsett szerkesztett Jelenkor-irodalmi és művészeti folyóirat. Főszerkesztője Szederkényi Ferrin, a folyóirat képzőművészei közül említi Simon Bélát és Martyn Ferenc festőművészeket, mint a helyi szellemi körnek jelentős képviselőit.

(h): Bemutatjuk a Jelenkort.

Petőfi Népe, 1977. máj. 22.

Simon Béla

SIMON BÉLÁNAK és Böhm Lipótnak kiállítása nyílt csütörtökön Győrött. VI.3.

Magyar Hirlap 1976/131/6

SIMON BÉLA

PÉCS, 1970. SZEPTEMBER 11—24. TECHNIKA HÁZA

SIMON BÉLA

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

A festő életében a gyűjteményes kiállítás számvetés. A közönség szemében rácsodálkozás, ismerkedés. A kritikus ilyenkor felfedezi a rég meglévőt, különösen azt, ki csendben, visszavonultan, hozzá még vidéken élt.

Kell-e Simon Bélát felfedezni, bemutatni? – Szűkebb hazájában: Pécsett, Baranyában, a Dél-Dunántúlon jól ismerik tüzes színekben ragyogó vásznait, aprószemű, székelybajszú góbé-arcát, kissé hajlott, fürge alakját. 1969-ben, a Magyar Nemzeti Galériában megrendezett Pécs–Baranyai festők kiállításán teremnyi képe vallott tehetségéről, művészi erejéről, életművének utóbbi, négy-öt évi terméséről. Ez idén hatvan éves, 1928 óta fest és 1951 óta él Baranyában. Számos önálló és csoportos kiállítás, díj, elismerés van mögötte. – Mégis, tudom, sokan vannak – műbarátok és műbírálók – akik előtt neve ismeretlen – expresszív, színdús művészi világa titok.

„Kései magyar fauve" – így szokták jellemezni ismerői, utalva a francia előképre, a „Fauves" csoport festői modorára. Ő maga Rippl-Rónait tartja követendő példaképének. Mai hazai festészetünkben legközelebbi rokona Frank Frigyes, akit pedig nem ismer, művészi kapcsolatuk sohasem volt. Főiskolai mestere: Szőnyi István hatása csak korai művein lelhető fel, ott is csak elvétve. Mégis, amiben egyezik mesterével: az élet bensőséges átélése, a hétköznapok, a legegyszerűbb jelenségek ünneppé emelése.

Tizenöt évi budapesti élet után Baranyában talált igazán önmagára. Alsószentmárton barnabőrű, tarkaruhás cigányasszonyai, a mezítlábas, futkározó falusi gyerekek, a színes szőtteseket, népi viseletüket máig őrző sokac menyecskék az örökké áhított, korán elhagyott erdélyi szülőház emlékét idézték. Szeme előtt bontakozott a falu új élete, osztozott a családok gondjában, örömében. Velük élt, művészete róluk szólt: a szentmártoni kis kondásgyerekről, a cigánytemetésről, az új iskola mákos kertjéről, a tsz-istálló óriási, sárga kapujáról, a torony aljában sorakozó putrikról.

1960-ban Simon Bélát Pécsre szólították. Nehezen vált meg a falu színeitől, de a művészbarátok közössége, a felkínált műterem, a városi élet kétségtelen előnyei meggyőzték. A természet közelségét – bár közvetettebb csatornákon – így is érezhette, magáénak tudhatta. S mivel számára a festészet azonos az élet teljességével, az új környezet még sokrétűbbé, árnyaltabbá tette érdeklődését.

Sajátos művészi látása gazdag érzelmű, felfokozott hevületű pikturát teremtett. Mélyről fakadó, ízes festőiség ez, ahol a szín már nem a külső forma kísérője, hanem maga a tartalom, a festői közlés. Következésképpen Simon Béla művészetében a színnek, mégpedig a felfokozott vörös színnek van alapvető, meghatározó szerepe. Ezt a vöröset ecsetjében keveri ötféle színből oly tüzesen harsogóvá. Spekulatív szerkesztésének képein nyoma sincs, de ez a hallatlanul bátran, s nagy lendülettel felhordott színek láttán elképzelhetetlennek is tűnne. Képeinek felületét az ecset járása ritmikus barázdákká szántja, gazdag, színes mezőket hagyva a kalandozó tekintet gyönyörködtetésére. Festményei nem készülnek gyorsan. Vissza-visszatér az elkezdett munkához, érleli, fejleszti, néha hónapokon, éveken át. S ha elviszik tőle, szívből siratja, s őszintén dicséri, mint az eladó széplányt.

Simon Béla művészete a Dunántúl festői hagyományán érlelődött. Az európai képzőművészet nagy stíluskorszakainak tapasztalata hozzá is, mint annyi más kortársához közvetve, többszörös áttétellel érkezett. Annak minden szuggesztivitása, a távolból jött utat fogadó izgalma eltörpült, elnémult a közvetlen környezet, a baranyai élet közelségében. Simon Béla pedig soha, egyetlen pillanatra sem tud elszakadni a most élt valóságtól, pikturája maga a felfogott, színekbe zárt pillanat, s e csöppnyi pillanatban a művész életének teljessége összegeződik.

Hárs Éva

SIMON BÉLA: 1910-BEN SZÜLETETT FOGARASON. TANULMÁNYAIT A KOLOZSVÁRI ÉS A BUDAPESTI KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLÁN FOLYTATTA, 1936–1939 KÖZÖTT SZŐNYI ISTVÁN NÖVENDÉKE VOLT. TIZENÖT ÉVI BUDAPESTI TARTÓZKODÁS UTÁN 1951-BEN BARANYÁBA KÖLTÖZÖTT. MA A PÉCSI MŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA MŰVÉSZ-TANÁRA.

1938-BAN ELNYERTE A FŐISKOLA KOMPOZÍCIÓS PÁLYÁZATÁNAK I. DÍJÁT, 1939-BEN A NEMES MARCELL-DÍJAT. 1949-BEN AZ IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI TANÁCS DÍSZOKLEVÉLLEL TÜNTETTE KI. 1955-BEN A FELSZABADULÁSI PÁLYÁZATON, 1960-BAN MEGYEI PÁLYÁZATON NYERT DÍJAT, 1964-BEN ELNYERTE A BARANYA MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZETI NAGYDÍJAT, 1964-BEN ÉS 1965-BEN MŰVÉSZETI ÖSZTÖNDÍJAKBAN RÉSZESÍTETTÉK. SZÁMOS MŰVÉT KÖZGYŰJTEMÉNYEKBEN ŐRZIK, ÍGY A MAGYAR NEMZETI GALÉRIÁBAN, A BUKARESTI, BERLINI KÉPTÁRAKBAN, A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTÉRIUMBAN, MEGYEI ÉS VÁROSI TANÁCSOKNÁL, A JANUS PANNONIUS MÚZEUMBAN STB.

FONTOSABB KIÁLLÍTÁSOK:

Egyéni szereplések, gyűjteményes bemutatók:

1952, 1955, 1958, 1961, 1964 – Janus Pannonius Múzeum, Pécs
1965 Rippl-Rónai Múzeum, Kaposvár
1968 Thury György Múzeum, Nagykanizsa

Országos és megyei tárlatok:

1939 Nemzeti Szalon, Budapest
1947 Őszi tárlat, Budapest
1947 Száz éves a grafika, Budapest
1948 Száz magyar képzőművész, Budapest
1950 Magyar képzőművészek kiállítása Sopot (Lengyelország)-ban
1953 Baranyai képzőművészek kiállítása, Budapest
1957 Pécsi képzőművészek kiállítása, Pécs
1958 Dunántúli képzőművészek kiállítása, Székesfehérvár
1958 Országos Képzőművészeti Kiállítás, Budapest
1959 Három festő kiállítása, Budapest, Műcsarnok
1959 Pécsi Tavaszi Tárlat, Pécs
1963 Ösztöndíjas képzőművészek kiállítása, Pécs
1965 Dél-dunántúli képzőművészek kiállítása, Szekszárd, Zalaegerszeg
1966 Pécsi képzőművészek a Dürer-teremben, Budapest
1966 Dél-dunántúli képzőművészek kiállítása, Eszék
1967 Dél-dunántúli képzőművészek kiállítása, Nagykanizsa
1969 Pécsi képzőművészek kiállítása, Kaposvár
1969 Pécs-baranyai képzőművészek a Magyar Nemzeti Galériában, Budapest
1969 Dunántúli képzőművészek kiállítása, Győr
1970 Felszabadulási jubileumi kiállítás, Pécs

MEGJELENT FŐBB KRITIKÁK:

DEBITZKY ISTVÁN:	A Képzőművészek pécsi csoportjának őszi kiállításán. Dunántúli Napló, 1953. nov. 7.
SARKADINÉ HÁRS ÉVA:	Baranya megyei képzőművészeti kiállítás. Dunántúli Napló, 1955. okt. 19.
POGÁNY Ö. GÁBOR:	Simon Béla pécsi kiállítása. Műterem, 1958. I. évf. 10. sz.
PESOLD FERENC:	Festők beszélgetnek. Esti Hírlap, 1958. jún. 15.
DUTKA MÁRIA:	Simon Béla kiállítása Pécsett. Magyar Nemzet, 1958. aug. 26.
PÉTER IMRE:	Jegyzetek kiállításokról. Simon Béla. Népszabadság, 1959. okt. 17.
GÁBOR ISTVÁN:	Cigányok festője. Magyar Nemzet, 1959. aug. 5.
DEBITZKY ISTVÁN:	Kiegészítő vonások Simon Béla arcképéhez. Jelenkor, 1958. okt. 1.
SARKADINÉ HÁRS ÉVA:	Simon Béla kiállítása. Művészet, 1961. II. 11.
BERTHA BULCSU	Simon Béla kiállítására készül. Pécsi Napló, 1962. júl. 14.
LÁZÁR ERVIN:	Pécs a festők paradicsoma. Pécsi Napló, 1963. ápr. 5.
ROMVÁRY FERENC:	Simon Béla kiállítása. Katalógus előszó, 1964. júl. 20.
BÁRDOSI NÉMETH JÁNOS:	Simon Béla emlékkönyvébe. Jelenkor, 1964. 8. sz.

SARKADINÉ HÁRS ÉVA: Simon Béla. Jelenkor, 8. sz.

TÜSKÉS TIBOR: Pécsi képzőművészek. Szocialista művészetért, JELENKOR, 1964. 5. sz.

GÁLDONYI BÉLA: Jó lenne tovább folytatni. Szocialista művészetért. JELENKOR, 1964. 7. sz.

KOCZOGH ÁKOS: Dél-dunántúliak Pécsett. Művészet, 1966. VII. 8.

HORVÁTH GYÖRGY: Pécsi grafikusok a Dürer-teremben. Magyar Nemzet, 1966. okt. 7.

HÁRS ÉVA: Pécsi képzőművészek a Dürer-teremben. Művészet, 1967. VIII. 3.

SOLYMÁR ISTVÁN: Pécs-baranyai képzőművészek kiállítása. Katalógus előszó. 1969. V. M. N. G.

HAMAR IMRE: Simon Béla festészete. Művészet, X. évf. 2.

KOCZOGH ÁKOS: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában. JELENKOR, 1969. 7–8. sz.
Pécs és Baranya képzőművészeinek kiállítása a Nemzeti Galériában.

NÉMETH LAJOS: Dunántúli Napló, 1969. V. 18.

HALLAMA ERZSÉBET: Simon Béla. Jelenkor, 1969. 5. sz.

PERNECZKY GÉZA: Két kiállítás. Élet és Irodalom, 1969. V. 24.

HÁRS ÉVA: Képzőművészeti seregszemle. Jelenkor, 1970. 4. sz.

SZEMELVÉNYEK ÍRÁSOKBÓL:

„Simon Béla nem tartozik az aggályosan, pedánsan festegetők közé. Belső fűtöttség hevíti, szenvedélyesen, indulatosan reagál a világ változásaira, érzelmei állandóan elragadják . . . Mintha lázban égne, fényes szemekkel, piros fülekkel veti magát a munkába, a természet szépségétől ihletetten . . ."

Pogány Ö. Gábor: Simon Béla pécsi kiállítása. Műterem. 1958. 10. sz.

„És merni vörösben, kékben kimondani a zöldet, sárgát, ahogy már a fauves-ok is próbálták. De ezt és így, ahogy Simon Béla teszi, más nem csinálta. Kései ős lenne, álmatag követő, provinciális szánalom? Nem. Saját, igaz, egyéni hangja ez."

Koczogh Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában. Jelenkor, 1969. 7–8. sz.

„El nem hiszed, hogy vagy öt percig gondolkodtam, miképpen jellemezzem néhány szóval piktúrádat, végül is az „örvénylés" és „lobogás" szóban tömörödött néhány évtizede tartó tapasztalatom. Legalább olyan kockázatos dolog a szavakkal bánni, mint a színekkel, de azt hiszem, ez a két szó valóban megragad Belőled valamit, ami talán a legfontosabb, mert enélkül nem is tudlak elképzelni."

László Gyula levele Simon Bélához, 1969. VI. 3.

„Simon vérbő festőiségű művész, a német fauves késői rokona. Legjobb munkái az izzó koloritú, jól komponált gouache kompozíciók."

Németh Lajos: Pécs és Baranya képzőművészeinek kiállítása a Nemzeti Galériában. Dunántúli Napló, 1969. máj. 18.

„Néha az az érzésem, hogy a képein mindig nyár van, vagy azt érezzük, jön a nyár: mindjárt kivöröslenek a mezőn a pipacsok, bíborba fordul az ég, leb-

ben a szoknya, sárgán izzik az érett búza . . . Mert tudja, milyen ősi és megbonthatatlan közösség van a természet és az ember között. Mert mindkettőt olyan mélyről fakadóan és régóta szereti."

Hallama Erzsébet: Simon Béla. Jelenkor, 1969. 5.

„Ő színvilágával, spontán természethez fordulásával jellemezhető. Expresszív alkat anélkül, hogy az expresszionizmushoz valóban köze lenne. Neki a tavasz és az otelló szőlő vörösre festett őszi leveleinek színorgiája örökös csoda és öröm, együtt lélegzik a táji világgal, és a benne életerejét adó és szerző emberrel."

Solymár István: Pécs és Baranya képzőművészeinek kiállítása. Katalógus előszó. 1969. Magyar Nemzeti Galéria.

REPRODUKCIÓK:

PÁSZTOR, 1938. DIÓFAPÁC, 24×18 CM

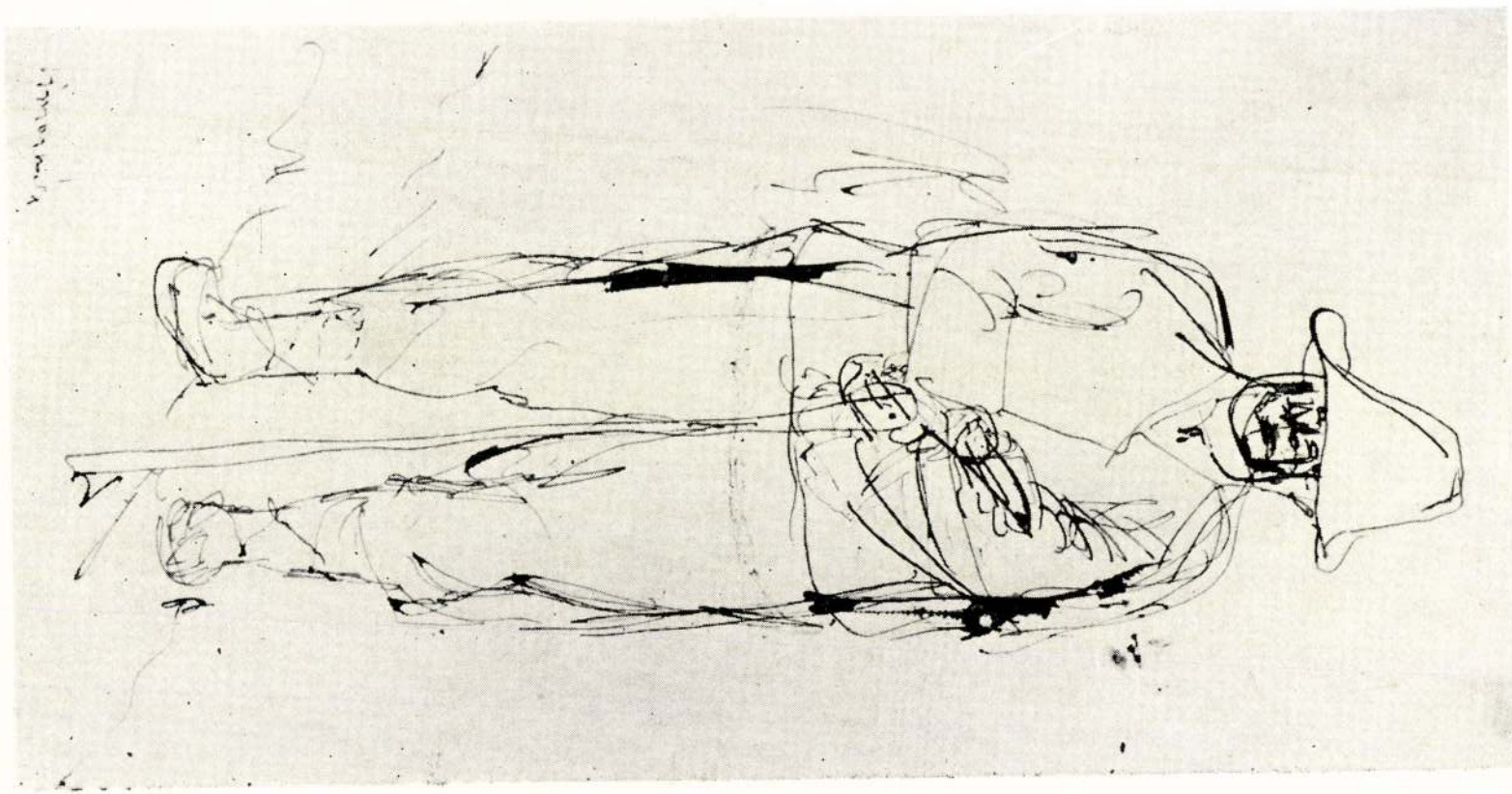

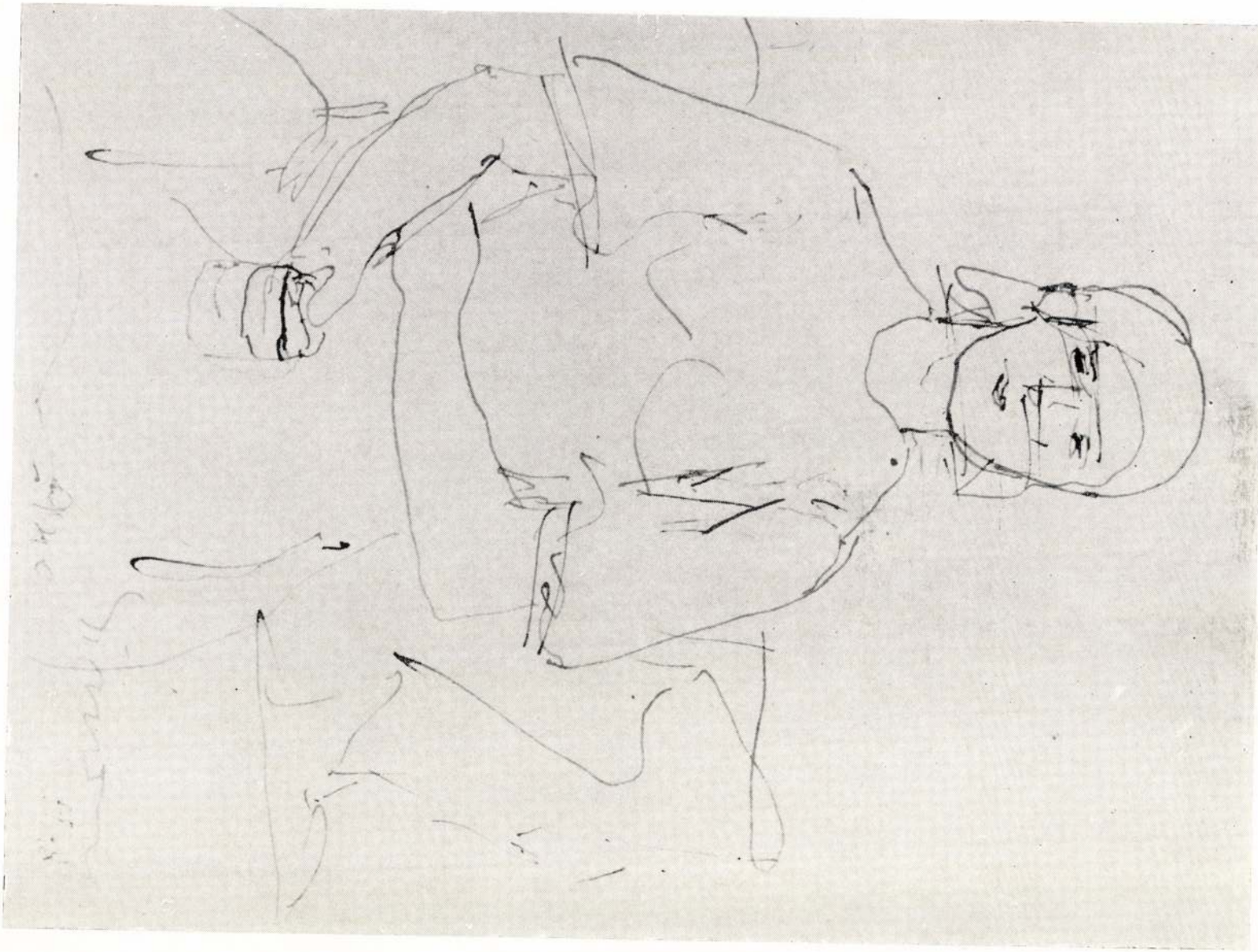

ASSZONY CSUPORRAL, 1940. DIÓFAPÁC, 24×18 CM

MAGVETŐ, 1946. AKVARELL, 22×18 CM

SZENTMÁRTONI UDVAR, 1953. OLAJ VÁSZON, 57×75 CM

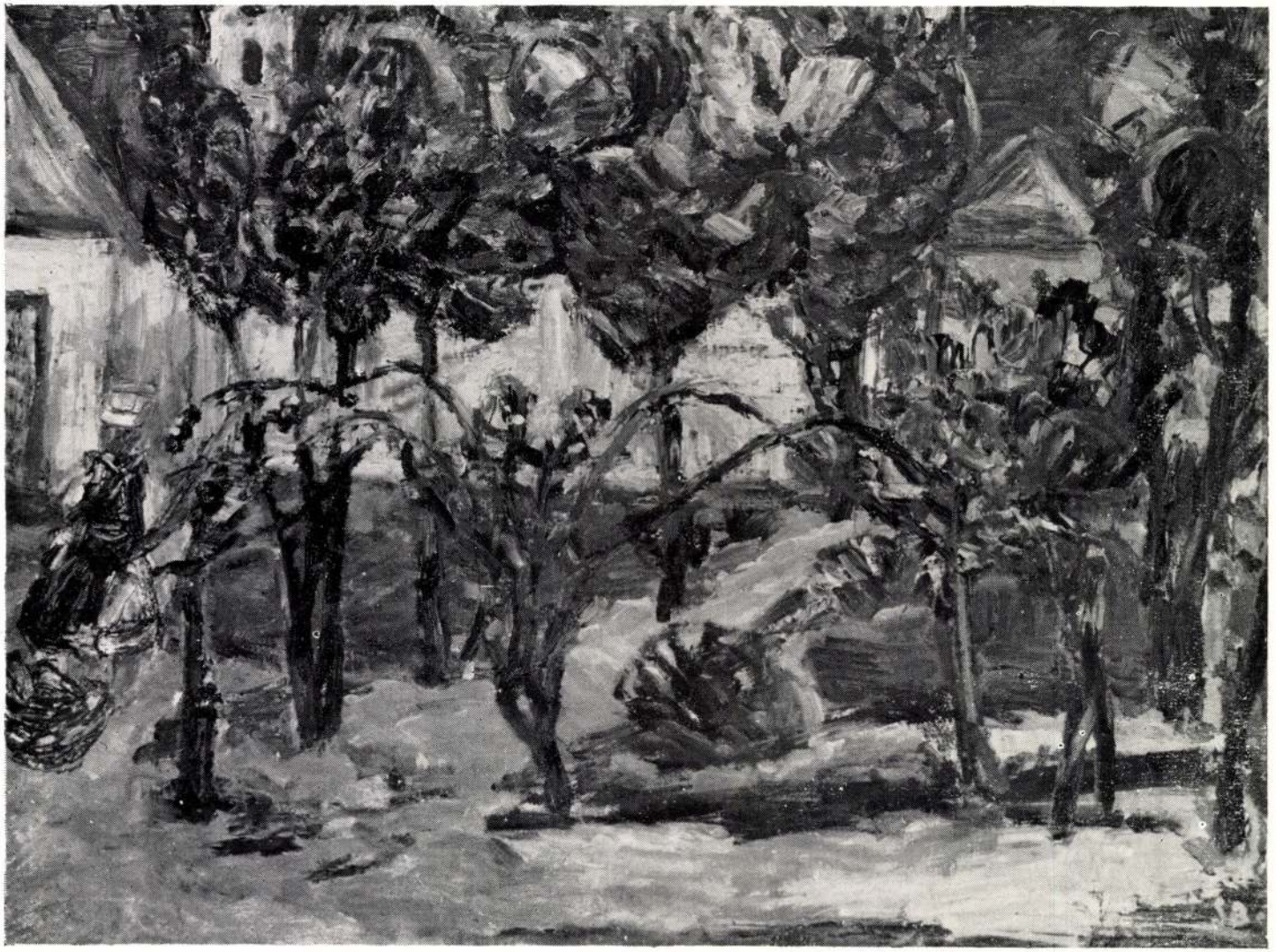

AKT TANULMÁNY, 1954. SZÍNES TUS, 8×16 CM

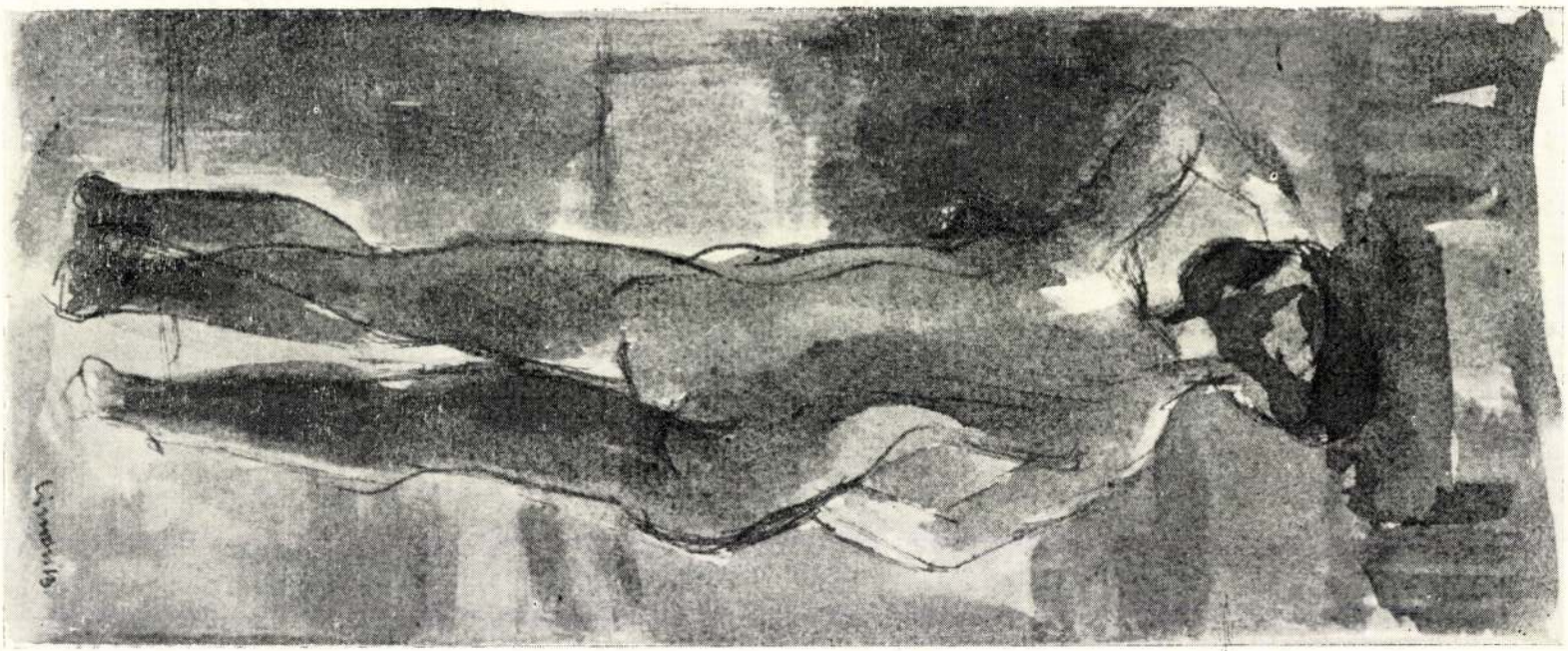

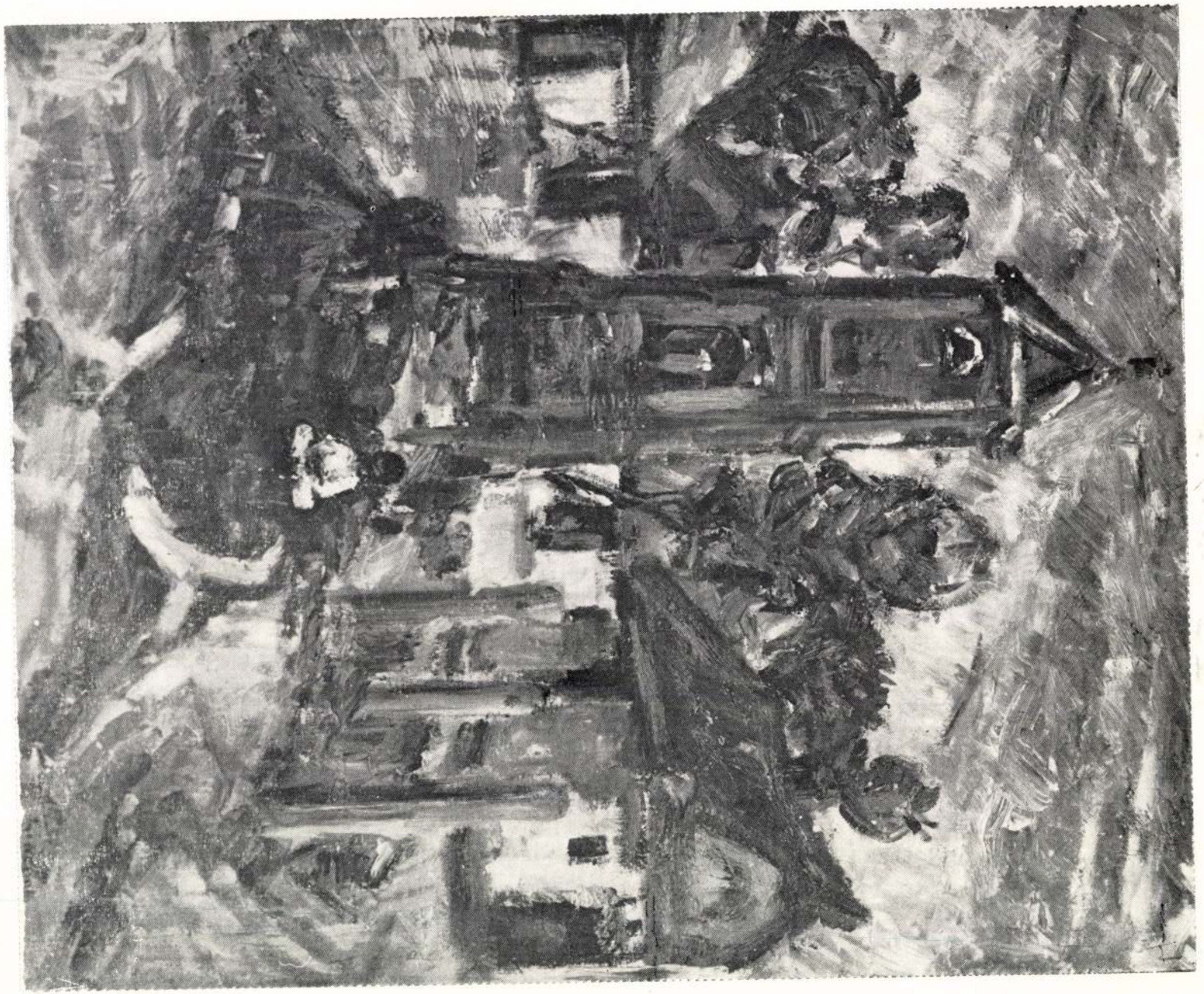

TORONY ALATT, 1957. OLAJ VÁSZON, 50×60 CM

FŰZES, 1958. GOUACHE, 30×40 CM

MEGINDULTAK, 1952. – 60. OLAJ VÁSZON, 97×100

CIGÁNYTEMETÉS, 1959. – 68. OLAJ FAROST. 110×130 CM

BARÁTOK, 1965. OLAJ FAROST, 80×100 CM

NAGY KUKORICAFÖLD, 1967. AKVARELL, 30×34 CM

NYÁRI TÁBOR, 1968. OLAJ FAROST, 80×70 CM

PEONIÁK, 1969. OLAJ FAROST, 100×70 CM

FALU VÉGÉN, 1969. GOUACHE, 25×35 CM

GABONÁS, 1968–70. OLAJ FAROST, 80×60 CM

ÜNNEP, II. 1970. OLAJ FAROST, 130×110 CM

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK:

OLAJFESTMÉNYEK:

Kalapos önarckép	1943	51× 40 cm	
Önarckép	1948	50× 60 cm	MNG. tul.
Szentmártoni utca	1952	67× 77 cm	
Megindultak	1952–1960	97×100 cm	
Szentmártoni udvar	1953	57× 75 cm	
Sokac menyecske	1954	80×100 cm	
Csendélet	1955	80×100 cm	
Torony alatt	1957	50× 60 cm	
Cigánylányfej	1957	50× 40 cm	JPM tul.
Mákoskert	1959	50× 70 cm	
Cigánytemetés	1959–1968	110×130 cm	
Katángkóró	1962	80× 70 cm	
Szőlőhegy	1962	80×100 cm	JPM tul.
Balatoni táj	1963	50× 60 cm	
Mecsek cukrászda	1965	75×120 cm	
Barátok	1965	80×100 cm	
Pettyes begónia	1965	41× 40 cm	
Zengővárkonyi asszonyok	1965	60× 80 cm	MNG tul.
Kriszti a kútnál	1967	80×100 cm	

Új Élet Tsz udvara	1967	100×110 cm
A Kos jegyében	1968	70×110 cm
Szigliget	1968	80× 60 cm
Decemberi csendélet	1968	48× 59 cm
Nyári tábor	1968	80× 70 cm
Ábrahámhegy	1968–69	80×100 cm
Gabonás	1968–1970	80× 60 cm
Névnap	1969	100×122 cm
Ünnep I.	1969	130×110 cm
Peonia	1969	86× 60 cm
Koncert	1969	90× 70 cm
Lajos bácsi szerszámai	1969	100× 80 cm
Fehérkalapos (feleségem)	1969	60× 50 cm
Peoniák	1969	100× 70 cm
Mecseknádasd	1969	85× 60 cm
Fabika	1969	100× 80 cm
Piros Szép Erzsébet	1969	90× 80 cm
Önarckép	1969	50× 40 cm
Pendzsoka (Jávorfa)	1969	80× 60 cm
Tálas	1970	80× 60 cm
Kriszti játékai	1970	86× 61 cm
Ünnep II.	1970	130×110 cm
Szőlőhegy	1970	50× 60 cm
Forum Uranum	1970	100× 70 cm

GOUACHE:

Kertben	1952	29× 25 cm
Füzes	1958	30× 40 cm
Pihenő	1962	30× 40 cm
Tsz-udvar	1967	30× 40 cm
Pécsváradi táj	1967	25× 20 cm
Kisudvar	1967	29× 21 cm
Fűzfák	1968	30× 40 cm
Zengővárkonyi udvar	1968	35× 40 cm
Korsós csendélet	1968	40× 30 cm
Kazlak	1968	30× 42 cm
Öreg gesztenyefa	1968	40× 28 cm
Fák	1968	29× 24 cm
Önarckép II.	1969	43× 34 cm
Falu végén	1969	25× 35 cm

AKVARELLEK:

Magvető	1946	22× 18 cm
Reggel	1948	45× 35 cm
Önarckép	1948	35× 25 cm
Présház	1951	35× 45 cm
Sokácok	1952	38× 25 cm
Csendélet	1955	35× 45 cm
Kertben	1957	18× 20 cm

Napraforgó	1957	45× 30 cm
Baranyai táj	1963	40× 30 cm
Szigliget	1964	45× 35 cm
Hárman	1966	22× 18 cm
Nagy kukoricaföld	1967	30× 34 cm

TUS- ÉS DIÓFAPÁC RAJZOK, SZÉNRAJZOK

Kapjoni sorozat	1936–1940	24× 18 cm
Magvető	1939	35× 45 cm
Szentmártoni sorozat	1951–1960	24× 18 cm
Fej I., II., III.	1958–1960	29× 21 cm
Szőlőhegy	1964	29× 21 cm
Fák alatt, II.	1966	28× 34 cm
Szentmártoni utca	1966	22× 21 cm
Gesztenyefa	1966	22× 21 cm
Gyümölcsszedők	1966	21× 32 cm
Balaton	1966	29× 31 cm
Sziklák, I., II.	1967	29× 21 cm
Pécsváradi táj	1967	29× 31 cm
Anya	1967	29× 31 cm
Erdőrészlet	1967	29× 31 cm
Fák	1967	29× 31 cm
Gyümölcsszedők, II.	1967	29× 31 cm
Anya, II.	1967	29× 31 cm
Fabika	1969	45× 36 cm

Katalógust összeállította: Hárs Éva
Fotó: Nádor Katalin
Katalógus terv: Erdős János
Felelős kiadó: Bizse Jánosné
Címlapon: Simon Béla: Fák alatt. 1966. Tus, 28×34 cm
2. oldalon: Simon Béla: Önarckép II. 1969. Gouache, 43×34 cm

Rendező szervek:

Baranya megyei Tanács VB művelődésügyi osztálya
Pécs m. j. Városi Tanács művelődésügyi osztálya
Magyar Képzőművészek Szövetsége Dél-dunántúli Szervezete
Kiállítási Intézmények

Rendezte:

Simon Béla és Morvay Aliz

F. k.: Bizse Jánosné
70-11 513 Pécsi Szikra Nyomda – F. v.: Melles Rezső

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1976 JUL 4

Simon Béla
Munkácsy-díjas festő

1021

A negyedik korszak...

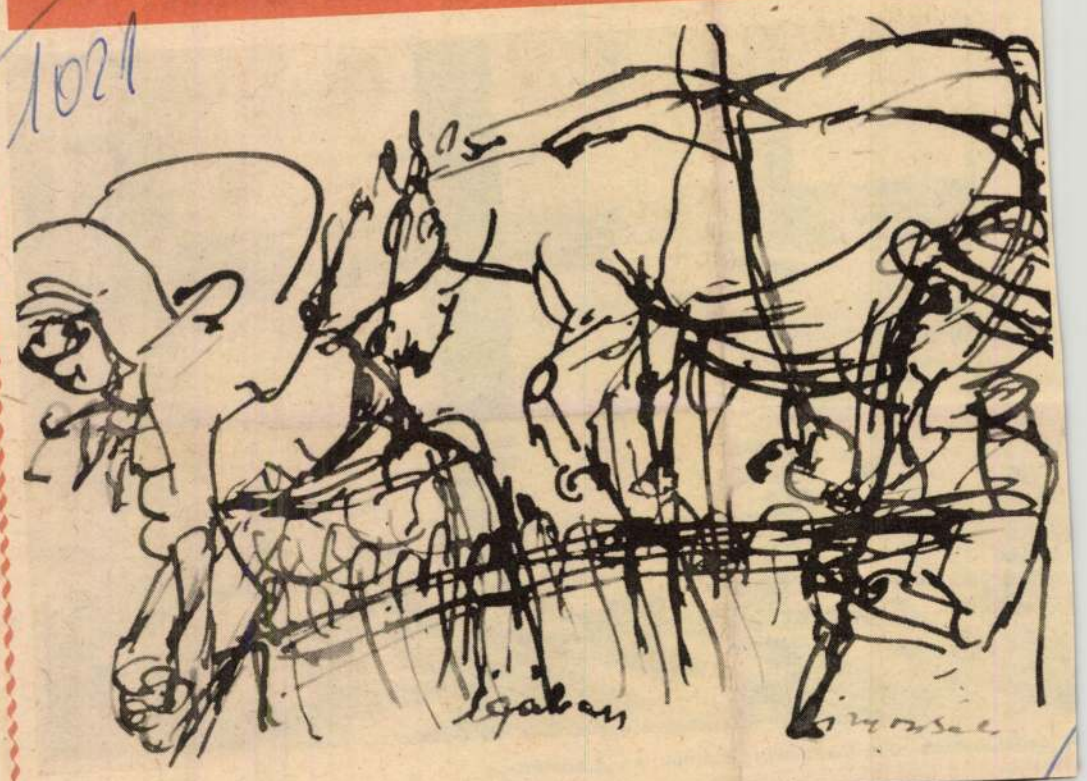

Simon Béla kiállítása Győrött

Simon Béla évek óta visszatérő vendége a győri művésztelepnek. Szokatlan vonzalmának egyik gyümölcse mostani bemutatkozása a Napoleon-házban lévő képtár helyiségeiben. Mintegy nyolcvan festmény és grafika hivatott feltárni a művészpálya főbb állomásait, az alkotómunka rugóit.

A neves pécs-baranyai festő életművét elemző írások — legutóbb éppen Hárs Éva könyve — három, jól elkülönülő korszakot körvonalaznak. Közös vonásuk a „stílusváltozatoknak", hogy jelentős szerepet játszik alakulásukban a földrajzi környezet, a kényszerű helyzetváltoztatások. Kolozsvár, Kaplyon a szülőföld-élménnyel, a Dráva menti Alsószentmárton a különös „cigány-mitológiával" ajándékozta meg. Pécs a művészeti köztudatba „beérkezés" örömét, a „megnyugvás ösvényeit" jelentette a hányatott sorsú, egyéni hangvételű festőnek.

A győri kiállítás gvas-sorozata — régi és újabb munkái jeles társaságában — most arról tanúskodik: számolhatunk egy negyedik, talán „győri" korszakkal is! A művésztelepi munka, a folytonosan ismétlődő új környezet mélyülő benyomásai termékenyítőleg hatnak Simon Béla festészetére. Még lendületesebbé válik ecsetkezelése, színei tüzesednek, képei színesebbre váltanak. A jellegzetes kék-vörös harmóniába új akkordok épülnek. Új motívumként vizparti részletek elevenednek meg, tornyok patinás süvegei, magasodó tetők, zárt erkélyek, parasztbarokk oromzatok szerveződnek képi rendbe. Olyan műfaj kereteiben (a városképre gondolunk) nyújt újat, amelynek jelentős hagyománya van a helyi festészetben. Kiemelkedő művelője — érthető okokból — azonban már rég nem akad sem a győri, sem a művésztelepi festők között.

Simon Béla a kivételt jelenti. Csendes szemlélődő alkata teszi alkalmassá arra, hogy a szokványtól elütőt, a részletek „lelkét" tudja sugároztatni. Az ismerős motívumokat új nézőpontból láttatja, vetíti a papír a vászon síkjára. Nem lefest, hanem indulatokat, heves érzelmeket hordozó, kifejező képeket alkot. Felfedezi a műemlék-negyed mai, megváltozott értelmű és ritmusú dinamikáját. A papíron, festékfoltokon átütő erővel tudja elhitetni a város barokk utcáinak, történelmi emlékeinek mában továbbélő szépségét.

Az életmű metszetét nyújtó anyag nagyobbik felét fiatalkori tollrajzai, remek aktvázlatai, kaplyoni sorozata, szentmártoni akvarelljei, kompozíciós tervei alkotják. Ehhez társulnak olajfestményei: a Kisbojtár, a Libapásztor, a Festő és modellje, a Lépcső alatt. Örömet okoznak a Szülőföldem virágai — sorozat darabjai, s látható új portréja, Bolyai János arcmása is.

Simon Béla Munkácsy-díjas festő kiállítását a vendéglátás viszonzásaként, s igazolásul szánta a győrieknek. Megtisztelő, méltó ajándékként fogadjuk.

Salamon Nándor
(Győr)

Négy hónappal a nyitá... előtt

A szakiparosok a nyílászárókat szerelik az eladótérben

...s — ...n Áruházban

Az 1977-es teljes forgalom meghaladja majd — becslés szerint — a félmilliárd forintot, s az 1980-ra tervezett árbevétel 620 millió forint lesz. A várható hatalmas forgalom ellenére is veszteséggel számol az első években a Konzum Áruház vezetősége, hiszen visszakell fizetni a hiteleket, többek között a szövetkezeteknek is, amelyek saját tőkéjükkel segítették a Konzum Áruház Szövetkezeti Közös Vállalat létrejöttét, indulását. Az épület maga 120 millió forintba került, a nagyrészt már megrendelt és szállításra váró árukészlet pedig további 60 millióba. Érthető, ha mielőbb nyereségesek kívánnak lenni. S ehhez az indulás néhány hónapos időnyeresége is sokat segít.

Ezt is és más szempontokat közösen tanulmányoztak a BÉV vezetőivel, s ennek eredménye lett az az ígéret, miszerint november 6-ra meg lehet nyitni az áruházat. Az épület szakaszos átadása rendkívüli erőfeszítést kíván a vállalattól, de csak így vállalhatta az előírt határidő előtti időpontot. A szakaszos átadás azt jelenti, hogy júliusban a második, augusztusban az első emeletet, szeptember végéig pedig a földszintet adják át műszakilag, s közben ilyen ütemezésben folyik majd az áruház berendezése és áruval való feltöltése. Magyarán: az épület földszintjén még javában dol-

A belső terek burkolását végzik az építők

rendezéshez tartozik a mozgólépcső szerelése. Három kar már megérkezett, a negyedik is úton van, s Pécsett tartózkodik a szovjet Masinoexport cég szakembere is, aki a szerelést

Simon Béla, festő

1976. V. 2. 10.33. /Petőfi/ V.

Láttuk, hallottuk

- Uj könyvek.

- Uj művészeti sorozat indul a budapesti Corvina, a berlini Heinzerverläge és a varsói Arkadi Kiadó közös vállalkozásában. Az egyes kötetek a művészettörténet kiemelkedő mestereinek életét, és alkotásainak egy részét ismerteti. Elsőként Tiziano munkásságát ismertető kötet jelent meg. 15 szines és 16 fekete-fehér reprodukciót tartalmaz és számos eddig nem közismert adatot közöl a nag yolasz mester egyes müveinek keletkezéséről. Az értékes tanulmány, a történelem és a kulturális élet párhuzamos eseményeit időrendi összeállitás egészíti ki. A tervek szerint még ebben az évben megjelenik Cézanne és Van Gogh munkásságát ismertető kötet, a sorozat folytatásaként. Reménhetőleg ezek szines reprodukciói majd gondosabb nyomdai munkával készülnek mint a Tiziaco könyvé.
Régi igényt elégit ki a Hieronimus Boss munkásságáról megjelent könyv, amelyet ugyancsak a Corvina adott ki. A kisalaku kitünően szerkesztett és illusztrált kötet jó példája annak, hogyan lehet ha csupán nagy vonalakban is, de áttekinteni és szépen illusztrálni az európai festészet egyik nagy és meglehetősen rejtélyes alakjának munkásságát,.

- Ugyancsak példásnak modnható a Pécsett élő kitünő festő, Simon Béla munkásságát ismertető kötet, amelyet a Mai magyar művészet sorozatban jelentetett meg a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata. A magvas bevezető és az egyes képek rövid elemzése, Hárs Éva munkája. Szövegben, kiállitásban a sorozat egyik legjobb kötete.

1973 SEP 21

1021 Simon Béla

Simon Béla: Begóniá

Mûvészet, Budapest

1967 óta folytat kísérleteket a Zománcipari Művek bonyhádi gyáregységében Lantos Ferenc, azzal a céllal, hogy a tűzzománc és az ipari gyártás sajátos lehetőségeit az emberi környezetalakítás szempontjából felmérje. Méretben, színben, formában és összeállításban sokféleképpen variálható elemei eddig több középületen, külső és belső térben, továbbá természeti környezetben is alkalmazást nyertek.

Baloldalt a két felső kép a Dél-dunántúli Áramszolgáltató épületének (építész-tervező Erdélyi Zoltán) körbefutó zománcfrízét mutatja. A további négy kép a jobboldalt látható „tulipánelem" szabadtéri alkalmazását mutatja be több nézőpontból, melyet véglegesen a pécsi Tettye parkban állítottak fel. Ez utóbbi egyúttal jó példa a megtervezett képzőművészeti forma és a növényzet természetes, egymást kiegészítő kapcsolatára is.

(Lásd: Néhány gondolat a vizualitásról és a vizuális nevelésről című cikkünket, a 11. oldalon.)

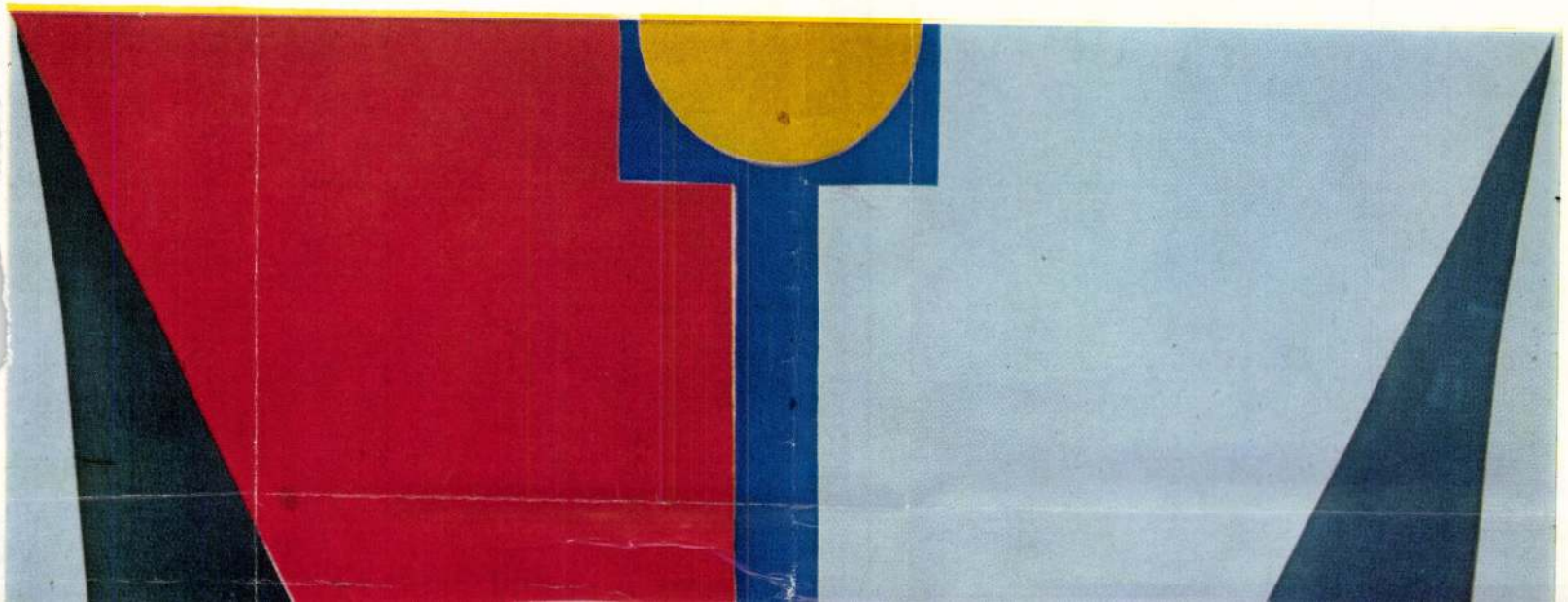

Simon Béla festő

1021

KOCZOGH ÁKOS

SIMON BÉLA KÉPEI A MŰCSARNOKBAN

A Műcsarnokban nemcsak megdicsőülni, megbukni éppen úgy lehet. Téves hiedelem az, hogy a Műcsarnok a művésszé avatás szent helye. Simon Béla sem most lett azzá, aki, s ha gyűjteményesnek nem is mondható, bár egész életművébe betekintést nyújtó kiállításának tétova kritikáit nézzük, nem tudjuk, hol keressük a helyét. Nem arról van szó, hogy kijelöljük ezt a helyet, mert nincsen jogunk hozzá. A mi feladatunk inkább az, hogy igazság és hamisság végleteire hívjuk fel a figyelmet, s hogy arra a művészre figyelmeztessünk, akinek a szemével érdemesebb látni a világot, mint a hályogosokéval, kancsalokéval, színtévesztőkével. Tudósok és művészek; ma időnk papjai. Könnyen meghajlunk igéik előtt, ha nem ismerjük keresztutas korunk értékmérőjét, mely nem feltétlenül egyezik tudósi rangokkal, kiállító helyiségekkel. Voltak idők, amikor könnyebben és egyértelműbben választhattuk el múltat a jelentől, jelent a jövőtől, haladót a visszahúzótól. S még nem is csak a történelmi visszapillantó tükörből. Galilei és perlői épp úgy a vagy-vagyot jelentik, mint Ady és Szabolcska, Margitay Tihamér és Csontváry Kosztka Tivadar. Náluk nem „ÉS"-ről, hanem a „VAGY"-ról van szó. Mai művészetünket illetően az „ÉS"-ről is. Párhuzamosan élő művészi formaalakításról.

Pécsett él Martyn Ferenc és ott él Simon Béla. Ha van a világ művészi szemléletének két véglete, akkor bizonyosan ők azok. És mégsem mondhatnánk: vagy Martyn, vagy Simon. De azt sem, hogy: Lantos vagy Bizse, Kelle vagy Erdős, ha éppen pécsiekkel akarnánk jelképezni, idősebbekkel, fiatalokkal, romantikusokkal és konstruktívekkel, az ábrázolás látványának, vagy az elvonás emberi diadalában örvendezőkkel. Amíg történelmi kis egészekben gondolkodtunk, nemzetekben, a nemzeti fejlődésen belül a vagy-vagy döntötte el az igazságot. Ma már az adyi „egy igen és egy nem" a nagyobb egységek mértéke, még köztük is a „békés egymás mellett élés" jegyében, de ezeken a nagy közösségeken belül, tartsák össze őket bár ideológiai igazságok, vagy pusztán vámpolitikaiak, a haladásért az „ÉS" megértő versenye írja elő a kötelező feltételeket. A történelmi szemlélet materialista diszciplináit elfogadók előtt természetes következetességgel, és jól felismerhetően a jövőbe tartók igazával.

Nos mindezzel megkönnyítettük és megnehezítettük is egyben Simon Béla értékelését. Katalógusából jegyezzünk ki néhány jelzőt: „gazdag színvilág", „töretlen művészi út", „eredményeinek elismerése volt az 1971-ben elnyert Munkácsy-díj", „napjainkig ereje teljességében alkot", „szenvedélyesen, indulatosan reagál a világ változásaira", „megdöbbent bátor hangvétele, témaválasztásának gazdagsága". Aztán: „kitartó, céltudatos művészi munkával kiérlelt eredmények", „ezt és így más nem csinálta", „egyéni és eredeti", „expresszív ereje, képeinek frissessége, természetes lendülete teszi egyedivé, utánozhatatlan hanggá", „közlései a senkihez hasonlítható stílus létrehozói". De, hogy és mikor? – kérdezzük vissza. „Expresszív erő" mint erény az expresszionizmus fél évszázada túlhaladott világa után? „Az élet

4/1

apró jelenségeit bensőséges átéléssel" emberivé tevő művészet a mikrorealizmus fél évszázados, vagy akár évszázados múltja után? „Ahogy már a fauvesok is próbálták?" — több, mint fél évszázada? Nincs ezekben a megfogalmazásokban, ítéletekben valamilyen tudatzavar? Vagy éppen Simon Béla megjelenése, elismerése, elismertetése okozza ezt a történelmi anakronizmust, amikor mindannak örvendezünk, amiért már az első világháború előtt lehetett volna?

Dehát örülünk is, sőt, a kiállítás bejáratához kitett emlékkönyv szerint sokak még eddig sem jutottak el. Néhány bejegyzés: „A legtöbb kép ugyan az ‚arany-középutat' járja, de ez az út már kijárt. Sajnálom."; Különös gondolatvilág, különös színekkel"; „Az olaj a sok szín felhasználása mellett monotonnak tűnik"; Csak ennyi a színskála? A szegénység érzete fog el!"; „Legjobb a kalapos önarckép, mert nincs benne olyan sok rikító kék szín. A festmények olyanok, mintha piros és kék tintát összeöntöttek volna"; „Hol a 60-as évek hazai, hol a francia impresszionisták jutottak róla eszembe"; „Egyhangú színek, csak egyet látni annyi, mint az összest és még a zagyva ecsetvonásokból és színekből, amivel túl vannak tömve a képek, nehéz kihámozni a témát. Dénes Éva (hülye vagy)". Ne tessék haragudni, így állt beírva! „A néprajzi jellegű művekhez illik legjobban a stílusa"; „A színek kavalkádja nem azt jelenti, hogy ez jó". Talán elég is az értetlen kifakadásokból. Művészi nevelésünk teljes hiányáról árulkodnak, kétségtelenül. De a „kedves látogatók" kísértetjárása is ez a művészetek körül. Lám, még az „ÉS" sem elég pontos határozó. 1974-et írunk és a kiállítás-látogatók egy és nem kicsiny része 1874-nél tart, esetleg ott sem.

Ezek után és ezek ellenére kimondhatjuk mégis, hogy Simon Béla jelentős alkotó, s nevét a jelesek között említjük. Vele egyidőben még három kiállítás volt a Műcsarnokban. Ne jelentsen semmilyen értékelést, hogy megfigyelésünk szerint az ő képei, és Cs. Kovács László szobrai előtt álltak mindig a legtöbben. Cs. Kovács szobraival plasztikailag kívánta feloldani a rendező a síkba utalt képeket. Nem volt rá szüksége, hacsak a hely miatt nem. A szobrász Cs. Kovács plasztikai megfogalmazásában kiegészíti Simon Bélát. Dehát azt olvassuk, hogy Simon Béla expresszív, ami mozgást, dinamikát, nyugtalanságot, érzelmi előjelű művészetet jelent. Cs. Kovács ugyanakkor fegyelmezetten lekerekíti, kisimítja a fát, amivel legszívesebben fejezi ki magát, s szobortervei grafikai vázlataiban is a kiegyenlítés simán lendületes vonalvezetése jellemzi inkább, mint az expresszivitás szálkás indulata.

Hol találkoznak mégis? Van-e valami megnyugtató, valami kiegyenlített egyensúlyra törekvés Simon Béla művészetében? Páratlan és őszinte naivitással fejezi ki azt az egyensúlyt, amit ő ember és természet, ember alkotta világ és vegetáció, egyes ember és tömeg, mozgás és nyugalom, színes bőrűek és nem színesek világa, virágok-világok ezernyi változata között érez és látni vél. Mondhatnánk így is: ami után vágyik. Nem véletlen, hogy 1936-ban jött át ösztöndíjasnak a kolozsvári művészképző főiskoláról Szőnyi István mellé, az író Jékely Zoltánnal, Kolozsvári Grandpierre Emillel, a szobrász Szervátiusz Jenővel egyidőben. Valamennyiök művészetében jelentékeny elem a nosztalgia, az elvágyódás, a harmónia igénye. Van egy képe: „Hárman" a címe, vagyis: hárman Szervátiusz Jenővel és Tiborral. Ebből a képéből is leolvasható minden festői erénye. Elsősorban az, hogy színekkel mondja ki a képi láttatás vonalrendszereinek, s a formák jelképi értékét. De únos-untiglan vörössel és kékkel? Kétségtelen, hogy már a harmincas évekből való akvarell-

jeiben is ott találjuk a kékek és vörösek halvány elődeit. De zöldek, sárgák ölelésében, s ezek a sárgák és zöldek mindmáig elkísérték, jóllehet más szerepet kaptak. Akkor szinte beléjük ágyazta a pirosak-kékek tartalmat jelző foltjait, utóbb a sárgák és zöldek, lazúrosan, a térbeli mélység jelzőivé lettek, kisebb foltokba szorultan. Vagyis: zöldek és sárgák semlegesen lágy öleléséből kiléptek a vörösek és kékek agresszív, erőszakos, kontúros foltjai s a lírát felváltotta a dramatikus, kegyetlen kontrasztokra épített, feszültséggel teljes kifejezés.

Régebben a képi tartalomra csak utalt sötétebb, nyersebb színeivel, újabban a vörösek és kékek hordozzák a képi tartalmat. („Hárman" képében, akár önarcképeiben, a „Megindultak"-ban, épp úgy, mint a „Barátok"-ban, a „Fabiká"-ban, a „Szülőföldem virágai"-ban.) Így hát a kék az állítmány, a vörös az alany. Kékkel mondja ki a test körvonalait, vörössel magát a testet, teret. Vagy vörös háttér nyugtalanító mélységébe kékkel jelzi az embert, aki hol Janus Pannonius, hol pásztor, hol őmaga, máskor meg cigányok, vagy éppen cukrászdában ődöngők egyvelege. Ha tudjuk, hogy pszichológiai értelmezésben a kék a megnyugvás színe, a vörös a nyugtalanságé, talán könnyebben megértjük, hogy ez a művész éppen azzal, hogy kékkel fogalmazza meg az embert, vagy éppen a virágba áttett érzéseit, s vörössel a környezetét — felfogjuk: milyen mélyen igényli a humánumot, az egyensúlyt, a harmóniát.

Tökéletesen komponál, s kitölti a képteret. Van mindig mondanivalója. Nem színekben, vonalrendszerekben, formákban gyönyörködtető, de éppen emberi tartalmakban. Figyeljük meg, hogy pontos körülírás, megrajzolás nélkül is mennyire pontosan tud jellemezni pirosaira ráfestett kékjeivel, melyek hol megőrzik a kékek ragyogását, hol a vörössel elegyedve barnás-piszkosba vesznek, hűen az ember vegyes értékeihez. A „Hárman" című képben Szervátiusz Jenő és Tibor, s maga Simon Béla pontos portréját látjuk, anélkül, hogy az ábrázolás színbeli, térbeli, vonalrendszerbeli hűségét számon kérhetnénk, s a portrék körvonalai: ultramarin kékek.

Simon Béla vérbeli festő. Nem igaz, hogy szűk a színskálája. Vörösek és kékek megszámlálhatatlan változata mélységét a sárgák, zöldek egészítik ki, s nem igaz, hogy gyér lenne mondanivalója. Ember, táj, növényi vegetáció, épület, belső terek együtt és egyben érdekli, örömét leli összhangjukban. Türelmetlenül és előítéletek nélküli nyíltsággal mondja ki igazát. Expresszív, mert közvetlenül fejezi ki indulatait s nem zárja fegyelemmel kimért zárkákba. De igazát igazoló fegyelme ott van végiggondolt képei kompozíciós egységében, ott van a rendelkezésre álló tér kitöltésében, s ott van végső soron: tartalmi-társadalmi igazságaiban, melyet hangsúlyozottan az emberi együttlét, a közösség öröme-értéke jellemez.

A fauves-ok a színek dekoratív szépségének rendelték alá mondanivalójukat, az expresszionisták a színeket bízták igájuk próbájára. Simon Béla sem a fauves-ok, sem az expresszionisták közé nem sorolható be, de kétségtelen, hogy elődei festői vívmányaival is él. Szín és forma épp úgy eszköze a mondanivalónak, mint alany, állítmány, tárgy, jelző, határozó. De csak eszköze. A kritikus erénnyé emelheti a „lendületes ecsetkezelést", laikusok csodálhatják a „különös színvilágot". Sem a lendület, sem a különcség nem érték önmagában. De értékké lesz, amint a festői erény az emberi erények szolgálatába áll. Simon Béla emberi erénye a jó értelemben vett naiv, tehát előítélet nélküli igazságkeresés, s ahogy virág és ember egyensúlyos egységében jelentkeznek nála, úgy a képelemek is: szín, forma, vonal. Egyéni és őszinte hangon beszél

hozzánk, figyelmeztető és megszólító erő
jező eszközöket használ gondolataihoz.
tatást. Mintha legendás, saját termésű vö
got. Mintha ez már nem is festészet le
barnára aszott testek és lobogás, és lár
elhamvadt életek. Magyarok, sokácok,
templomok, koporsók, vásárok, emléke
Utánozhatatlan, egyéni, igaz festői világ Simon Bélá
ketrecébe, mint ahogy egyetlen alkotót sem az tett naggyá, egyetemessé, hogy valamilyen művészi mozgalom zászlaja alá állt, hanem az, hogy milyen teljesen tudta kifejezni a teljes élet igazát. Simon Bélát a művészetek története magáénak vallhatja, mert magunkénak tudjuk, ha életünk s napjaink festői szószólóját felismerjük benne.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 10
JELENKOR
Pécs

Szeged, 1976. I.
1021

TÜSKÉS TIBOR

KÉPZŐMŰVÉSZEK MŰHELYÉBEN

BESZÉLGETÉS SIMON BÉLÁVAL

Késve érkezem, kettesével veszem a lépcsőfokokat. Első emelet, második, még egy. Fölnézek a padlás magasságába. Simon Béla a lépcsőház korlátjának dőlve vár. Mögötte a műterem ajtaja nyitva. Háromnegyed tíz. Talán már negyedórája ott könyököl. De ha fél órát késtem volna, tudom, akkor is ugyanilyen nyugodtan állna. Ráér, vár, komótosan fújja a füstöt. Nem kérdezi, miért késtem. Olyan, mint egy székely gazda magas homlokú házának tornácán. Hatvanöt éves.

Amikor fölérek, lihegve szólalok meg:

– Miért nincs lift ebben a házban?

– Barátocskám, a Parnasszusra gyalog lehet csak följutni – mondja Simon Béla. Kezét széles mozdulattal a vállamra teszi, és a műterembe tessékel.

Pécs, Kolozsvár utca 20. A harmadik hasonló műteremben járok. Bizse Jánosé és Soltra Eleméré ugyanebben az utcában van; alapterületük, beosztásuk szakasztott egyforma. Ha lehet, Simon Béláé egy fokkal az övékénél is zsúfoltabb. Az ablakból kormos háztetőkre, ferde kéményekre, mocorgó tévéantennák csápjaira látok. A szobában hegyén-hátán kép. Székely és délszláv szőttesek a faállványon. Az asztalon breázai román népi terítő. A falon sokac szőttes. A fal mellett fölfedezek két alacsony fotelt, egy merev derekú ülőalkalmatosságot és egy fonott kerti széket. A fotelt választom. Sóhajtva ereszkedem bele.

– Na, mi az? Fáj a derekad? Múltkor látom a Lantos Ferit, lehajol, hogy megkösse a cipőfűzőjét, hát alig tud fölegyenesedni. Amikor föláll, ki van vörösödve az arca, mint a paprika. Mi van veletek? Sóhajtoztok? Mit szóljak akkor én? De nem panaszkodom . . .

Fölfedezek egy alacsony asztalkát, rajta tálcák, üvegek, poharak, kupicák. Megnyugszom.

– Jó, hogy eljöttél. Már egy éve várlak. Amióta elkezdődött ez a sorozat – mondja, és pálinkát tölt. – Jó az, hogy mindig jön valaki. Egy vendég, egy barát, egy festő, most te vagy itt. Múltkor Kállai Gyula látogatott meg . . . Csak az ökör iszik magában . . . Pálinkával fogjuk kezdeni, aztán van egy kis hazai borom, de ha sört vagy kólát akarsz, azt is kaphatsz. Ebben a sorrendben lehet inni. Mindig gyöngébbet. De fordítva nem. Akkor fejtetőre áll az ember.

Tizenöt éve ismerem. Ez alatt az idő alatt alig változott az arca. De ha régi önarcképeit nézem, akkor is. Talán kissé megereszkedtek a vonásai, kissé táskásabb lett arcán a bőr, de ma is ugyanaz a kéken csillanó szem, ugyanaz a mohón szimatoló csavart orr, ugyanaz a kis bajusz a száj fölött.

Nehezen tudnám fölsorolni még ennek a tizenöt évnek a kiállításait is, hát a csaknem négy évtizedes pálya minden szereplését. Képei számos hazai és külföldi tárlaton szerepeltek. Közös kiállításon vett részt Budapesten, Pécsen, Székesfehérváron, Szekszárdon, Zalaegerszegen, Nagykanizsán, Kapos-

Simon Béla 1976. I. 10.
1/ 66–9

váron, Győrött, Lengyelországban, Jugoszláviában, Csehszlovákiában, Finnországban (van, ahol többször is); nagyobb anyagot bemutató, egyéni kiállítása volt Pécsen, Budapesten, Kaposváron, Nagykanizsán. Sok jót és elismerőt írtak róla: Pogány Ö. Gábor, Koczogh Ákos, Németh Lajos, Solymár István és mások. Rövidesen megjelenik *A művészet kiskönyvtára* sorozatban a pályáját bemutató kismonográfia, Hárs Éva munkája.

– Már régóta vártalak... – emeli föl a kupicát. – Beszéljünk mindenről, barátocskám. Életről, képekről, művészetről, még művészetpolitikáról is. Őszintén. Magyar emberek vagyunk és demokraták. Annak születtem, demokratának. A környezet nevelt azzá.

– Fogarason születtél...

– Ott. Mégpedig 1910-ben. Egyik szomszédunk szász volt, a másik román, szemben pedig egy zsidó család lakott. Képzeld el ezt a szituációt! Mindegyiknek volt gyermeke-lánya. Rózsival beszélgettem, Auréliát szerettgettem, Hildával a havasokba jártam. Egyetlen nációt se tudok utálni. Megtanultam mind a három nyelvet, a magyart, a románt, a szászt. Mindenféle dalokat énekeltünk. Beleszerettem népi szokásaikba, azért imádom a sajátomat. Ezek az élmények voltak elindítói az életemnek. Olyan érdekes a gyerekkor! Lehet, hogy igaza van Freudnak: Az ember egész életét meghatározzák az első évek; akkor dől el, mit szeret, mihez vonzódik, mit utál. Fogarason tornácos házunk volt. A város végén laktunk. Szemben velünk egy kiskocsma állt, az egyik szomszédnak kis trafikja volt, a másiknak kádárműhelye. Nekünk nyolc hold földünk volt. 1922-ig gazdálkodtunk. Akkor nagyapám meghalt, a két testvér, apám és Katica néném között elosztották a földet. Apám eladta a maga részét, a pénzből kis vendéglőt nyitott, kuglipályánk is volt. Négyen voltunk testvérek. Óvodába nem jártam, két bátyám volt az óvoda, tőlük lestem el mindazt, amit lehetett. Egyszer anyám kiáll a tornácra, és látja ám, hogy füstöl a kukoricás. Jön a sorok közé, és ott talál bennünket: szívjuk a kukoricahajból újságpapírba sodort nagy cigarettákat. „Jézus-Mária, azt hittem már, ég a kukoricás" – csapta össze a kezét... Emlékek ezek, és hovatovább mind szebbek lesznek... Az Apafi utca 22-ben laktunk. Az utolsó erdélyi fejedelem nevét viselte az utca. Épp a várhoz vezetett. A vár... Víz vette körül. Télen korcsolyáztunk. Nagy telek voltak. Babits Mihály is írta az édesanyjának onnét, hogy nincs olyan hideg sehol, mint Fogarason. Babits néhány évig a fogarasi állami gimnáziumban tanított. Olvasgattam a leveleit. Volt ott egy Chibáné nevű cukrász. Mejjes, teli, szép asszony volt. Oda járt Babits kávézni. Ott lett szerelmes egy kis német lányba. „Bolován" – így hívták Babitsot a román diákok. Azt jelenti: nagy kő, nem lehet megmozdítani. Arra mondják, aki nem mosolyog, zord kinézésű ember... Fogarason születtem, de apámék udvarhelyiek voltak. Mint gyerekek, rendszeresen oda jártunk Jenő bátyámhoz nyaralni. Szejke vize, Csere utca, Szarkakő. Érdekes szavak ezek, kérlek, jegyezd le. Ott jöttek le a Hargitáról, ott hozták a borvizet. Meg is festettem ezt a képet. Bebarangoltuk a Küküllőmentét, a Budvárt, a Csicsert. Tekeregtünk, mászkáltunk. Talán akkor szerettem meg a természetet. Kertek, szénaboglyák, cséplés, asztagok... Ez volt a környezet. Most számháborút játszanak a gyerekek; mi apró almával dobálóztunk, kukoricaszárral verekedtünk.

– Mikor kezdtél festeni?

– Már megvolt a korcsolyám, amikor karácsonyra egy doboz festéket kértem. Tizenegy-tizenkét éves lehettem...

– Az elemi után a középiskola következett?

– Ez egy református felekezeti algimnázium volt. Már az első világháború után. Az iskolát Ignácz Rózsa édesapja alapította. Református esperes, nagy demokrata ember volt. Képviselőnek is megválasztották. Románul parasztosan beszélt. Ezért a bukaresti parlamentben hibátlan latin nyelven adta elő a beszédét. Megtapsolták. A felesége, Ignácz Nelli oktatta a gimnáziumban a magyar nyelvet és a görög pótló rajzot. Engem is ő tanított. A négy gimnáziumi osztály után a kereskedelmi következett. Ott érettségiztem.

– Jártál azóta Fogarason?

– Hogyne! Többször. Tavaly is, tavalyelőtt is. Öcsém él Fogarason, nagynéném Udvarhelyen . . . Ignácz Rózsa fölöttem járt az iskolában. Volt itt nálam Pécsen, én meg nála Pesten. Az ő famíliája dési . . . Tudod, milyen jó ez a beszélgetés? Törtem a fejemet, hogy mit kérdezel majd tőlem. Elővettem a noteszaimat. Eszembe jutottak ezek a régi dolgok. Különben talán elfelejtettem volna őket.

– Fogaras után mit csináltál?

– Egyik bátyám Bukarestbe, a másik Temesvárra ment, én meg 28-ban Kolozsvárra kerültem. A Rákóczi utca 22-ben laktam egy román diák barátommal. Most is így hívják az utcát: Rákóczi. Béreltünk közösen egy szobát, mert a Szent Jóska már tele volt. Így hívtuk a katolikus internátust. Kolozsváron kezdtem meg képzőművészeti főiskolás éveimet. Nagyon jó irányt kaptam. Ma is hálás vagyok ezért. A főiskola fiatal román művész-tanárai akkor kerültek haza Párizsból. Nagyon jó tanárok voltak. Ladea Romulus, Catul Bodgan, Domján, Papp Sándor . . .

– A város mit adott?

– Tudod, mi volt akkor ott? Egy nagy Ady-hullám. Kolozsvár kiharcolta magának Adyt. Ady-esteket rendeztünk. Ady-imádatban éltünk. Ma is őt szeretem a költők közül a legjobban. Nézz ide! – Simon Béla egy széles, aranykeretes képre mutat a műterem falán. A kép Rippl-Rónai híres Ady-portréjáról készített ceruzamásolat. – Az eszményképem. Nem mint ember, hanem mint eszme és gondolat. Hát ez folyt ott. Lehet, hogy furcsán hangzik egy festőtől, de nincs szavam rá, mennyire bennsőm az irodalom, a költészet, a zene. Tudod, mi a legérdekesebb? Ady figyelmeztetése. „És mi nem leszünk majd szétszórva / Árvult, de mégis győzedelmes fajta: / Minket korszakok tűzdühe nem edzett / S fölolvaszt a világ kohója / S elveszünk, mert elvesztettük magunkat." Ezt írta. Milyen igaz volt! Mennyire kell vigyázni, hogy a magyar nyelv, a magyar népművészet megmaradjon! Az ő félelme a szétszóródástól . . . Mondd, nem csodálatos? . . . Kolozsváron nagy barátságok szövődtek. Ott volt Makkai Piroska, Szervátiusz Jenő, Gy. Szabó Béla, Kos András, Kosa Haba, Debitzky Pista. Román barátaim is voltak: Eugen Gasca, Abrudan, Medrea. Most Bukarestben élnek. Amikor egy magyar delegáció tagjaként nemrég kiküldtek Romániába, ők próbáltak segíteni, hogy Nagy Imre kiállítását Budapesten meg tudjuk rendezni . . . Kolozsvár környékén is sokat jártam. Megismerkedtem Elekes Mariskával, meghívott Kaplyonba, sokat festegettem ott . . . Találkoztam Gaál Gáborral. Szentmargitán egy családhoz voltam hivatalos. Ott volt ő is . . . Désen közös kiállításunk volt Dési Huber Istvánnal. Vele is megismerkedtem . . .

– Hogyan kerültél Magyarországra?

– Kérlek szépen az úgy történt, hogy volt egy pályázat, és a *Magvető* című festményemmel megnyertem. Így lettem a budapesti Képzőművészeti

Főiskola ösztöndíjas növendéke. Kós Károly ajánló levelével jöttem. Ma is megvan a levél...

– Kik voltak a tanáraid?

– Szőnyi, Rudnay... De ismertem Egryt, Kosztát, Nagy Istvánt is. Nagy Istvánnal még Erdélyben találkoztam. Kérlek, ő úgy nézett ki, mint egy vándor, egy hontalan. Pedig egyike volt a legnagyobb festőknek. Rippl-Rónait személyesen nem ismertem, csak a dolgait. Sokat tanultam tőle. Azt csodáltam benne, hogy amit hazahozott Párizsból, a modern művészetet, be tudta építeni Kaposvárba, a magyar világba.

– Hogyan tanított Szőnyi?

– Mint ember volt az eszményképem. Hetente kétszer jött be az osztályba korrektúrázni. Breznay József, Szentgyörgyi Kornél, Cziráki Lajos, Imre Pista voltak a kollégáim. Amikor fél Pest Szőnyit másolta, én nem tudtam őt másolni. Azt mondta, nekem arra kell vigyázni: túl franciás szellemben látom a világot. Volt ott egy képem, két aktról volt szó, az egyik ül, a másik mellette áll; azt mondta Szőnyi: „Ez még inkább grafika. Fogja inkább színbe a kompozíciót." Másnak épp az ellenkezőjét tanácsolta. „Túlságosan szétesik a kép, túl nyálkás..." Volt egy gyakori kifejezése: „Nem elég emberi ez a kép..." Ha alakot ábrázolt: „Trubadurt csinált belőle...." Hát ez volt az ő korrektúrájának a lényege.

– Miért jöttél Baranyába?

– Pesten megismerkedtem Iluskával, megnősültem, az ostromot ott éltük át. A lakásunk romokban hevert. Hallottam, hogy itt keresnek egy románul tudó házaspárt az egyik iskolába tanítani. Lejöttünk hát Baranyába, Alsószentmártonba. Ott éltünk 59-ig. Akkor halt meg szegény feleségem, Siklóson temettem el. Azóta újból megnősültem. Született egy kislányunk, Krisztina. Göntéren vettem egy kis présházat. Most már egy sír, egy házikó és egy gyerek kötnek ehhez a tájhoz. A második hazám lett Baranya. Hogy mondják? Otthon van Erdély, itthon van Baranya. Hogy mondta Mikes? „Úgy megszerettem Rodostót, hogy soha nem feledhetem Zágont."

– Szentmártonban cigányok között éltél...

– Csaknem tíz évig! Ezekről a dolgokról vastag könyvet lehetne írni... Először lejöttem megnézni a helyet magamnak. Igazgatói lak, kéttantermes iskola; akkor a falu egyik felét cigányok, a másikat még sokacok lakták. Senki se akart odamenni tanítónak. Minden második gyerek trachomás volt. Azzal ijesztgettek: „Festő létedre te is szembetegséget kapsz." Nem volt mit tennem. Nem volt választás. Elvállaltam az iskolát. De nemcsak ezért tettem. Megfogott a cigányok színes élete. Ez egy külön világ. Más színek, ősi formák, szokások. Feleségem egytől négyig tanított magyarul. Én pedig a román nyelvet, írást, olvasást és a rajzolást tanítottam. Ha a gyerekek nem értettek meg valamit se magyarul, se románul, akkor lerajzoltam a táblára. Olyan voltam ott, mint egy varázsló, egy sámán. Ez ment kilenc évig. Amikor meghalt a feleségem, kértem, hogy bejöhessek Pécsre. Akkor alakult meg itt a művészeti gimnázium.

– Ott tanítottál több mint tíz évig. Hogyan gondolsz vissza erre az időre, az iskolára, a tanítványaidra?

– Kérlek, én szeretem a gyerekeket, szeretem az embereket. Itt már mint művész-tanár tanítottam. Tudod, mi volt az elvem? Repetitio est mater studiorum. Ismétlés a tudás anyja. Az a lényeg, hogy négy év alatt tanuljon meg a gyerek fejet és aktot rajzolni, festeni. Amíg ezt gyúrtam velük, én is képez-

tem magam. Ötleteket adtak. Problémákat hoztak. A fiatalságtól is lehet tanulni. Mint tanár, nem szigorúsággal vittem őket előre, hanem szeretettel. Itt nem lehet durvasággal célt érni. Nem lehet azt mondani: „Fiam, ezt pedig igenis megrajzolod!" Hanem rá kell vezetni: „Nézd, ha ezt így meg így csinálod, akkor ez születik belőle . . ." Hangulatot kell teremteni. Aki megutáltatja tanítványaival a szakmát, az nem jó tanár. Tudod, mi fogott el irányukban? Az együttérzés. Ezek is elindultak valamerre. Vajon beérkeznek-e? Ha erre gondol az ember, nem tud durva vagy kemény lenni. Mint pedagógust is elismertek. Megkaptam az oktatásügy kiváló dolgozója kitüntetést. Ma is elég gyakran találkozom régi tanítványaimmal. Kikre gondolok szívesen? Bachmann Zoli, Pincehelyi Sándor, Major Kamill, Deák Zsuzsa, aztán Farkas Laci, Palotás Jóska, Schubert Péter . . . Hogy csak pár nevet említsek kapásból. A százhúsz gyereket nem tudom mind név szerint fölsorolni. Kb. ennyien mentek át a kezemen tizennégy év alatt. Szerettem tanítani. Most is eljön ide egy-kettő, akivel beszélek művészetről, és tanítom erre-arra.

(Simon Béla két nap múlva levélben kér kiegészítést: „Még egypár nevet a tanítványaim felsorolásából: Proszka László, Vig István, Valkó László, Takács Béla, Bicsár Vencel, Ficzek Ferenc, Parill Arany, Tuza László, Kovács Sári, Nádaskai Nóra stb." – Talán attól tart, hogy egyetlen név kifelejtésével is megbánt valakit?)

– Említetted az akt-rajzolást. A kívülállókat ez izgatja.

– Elmondok egy sztorit. Az egyik gyerek nagymamája egyszer benézett az iskola ablakán, és látja ám, hogy az unokája aktot rajzol. Bejött az irodába, és nagy lármát csapott: „Micsoda iskola az, ahol meztelen embert rajzolnak!" . . . A harmadik osztályban kezdjük az akt-rajzolást, megfelelő előkészítés után. Előfordul, hogy eleinte ficánkolnak a gyerekek, de ha rájönnek, hogy le kell rajzolni nekik, amit látnak, nekem pedig nem mindegy, hogy ez hogyan sikerül, napirendre térnek a dolog fölött. Egyébként is a művészet nem szemérmes. Onnét vesz, ahonnét kap valamit. Ha korrektúrázom, eszem ágában sincs, hogy megbotránkozzam. Azt tapasztaltam, hogy ezekben a gyerekekben négy év alatt sokkal nagyobb tiszteletadás alakul ki a formák, az emberi test, a tisztaság iránt, mint amilyen kép néhány botránkozó civil fantáziájában él. Ha megnézed Csontváry tanulmányait, rajzait, fejeit, láthatod, mennyire fontos a modell utáni rajz. Amíg tanítottam, tizenegy női és három férfi modellünk volt. Számukra a megélhetés egyik módja ez. A női modellek közül huszonnyolc éves volt a legidősebb. Megfigyeltem, ezután már nem szívesen vetkőznek le a nők. Hiúk. Idősebb modellünk, akinek csak a fejét rajzolták, több volt. Mondhatom, nem könnyű mesterség. Húsz forint óradíjért kaptak. Nem keveset vállal, aki rászánja magát. Én képtelen lennék ott ülni öt óra hosszat mozdulatlanul.

Simon Béla kis csomagot tesz az asztalra. Szétbontja a fehér selyempapírt, a tálcán rózsaszínre sült sajtos pogácsák illatoznak.

– Vegyél. Jobban lehet rá inni – mondja. – Tudod, honnét való? Ha vendégeim vannak, mindig Pirikénél veszek pogácsát a vasúti restiben. „Pirike, vendégeim lesznek. Ne ám háromnaposat adjon" – mondom neki. És Pirike mindig frisset ad.

– Voltál már életveszélyben?

– Voltam. Többször is. Először még gyerekkoromban. Bátyámmal fürödni mentünk az Oltra. Nyáron olyan sekély, hogy át lehet rajta menni. Úsztam vidáman a bátyám után. De kifáradtam; vitt le a víz. Kiabáltam.

„Állj le!" – mondta a bátyám. De nem ért le a lábam. A többiek azt hitték, viccelek. Majdnem megfulladtam. Azóta utálom a vizet... Aztán a második világháború idején, az ostrom alatt, Budapesten éreztem közel a veszélyt. Feljöttünk a pincéből. Ahogy kilépek a kapun, a negyedik házból lőttek. A fejem mellett süvítettek el a golyók. Azt hittem, ott maradok...

– Mondj gyorsan egy számot!

– Tizennégy.

– Egy gyümölcsöt.

– Alma.

– Egy színt.

– Vörös.

– Szerinted van a színeknek valamiféle jelentése? Úgy, ahogy Rimbaud tulajdonít jelentést a magánhangzóknak?

– Természetesen.

– Neked mit jelent például a vörös?

– Az életet és a vért.

– A kék?

– Nyugalom, és a hidegség bizonyos fokig.

– A sárga?

– Hiúság. Irigység is van benne.

– A zöld?

– Az élet színe, de vértelen.

– Mi a véleményed erről a mondatról: „Aranybarna formációit a szétesö kontúrok lágy hullámzása jellemzi"?

– Nem értem. Ellentétes megállapítások vannak benne. A „szétesö kontúrok" és a „lágy hullámzás" kizárják egymást. Ez, kérlek, marhaság.

– Pedig tudós munkából, a háromkötetes *Művészeti lexikon*ból idéztem. Igaz, ugratásból került oda. Bizonyos Alfred Leanque, ejtsd: Link Alfréd, „(Párizs, 1926. jún. 23. –): angol származású francia festő, az absztrakció egyik szélsőséges képviselője" neve alatt olvasható. Te észrevetted, a szerkesztők nem figyeltek föl a „link-elésre".

– A műkritika tele van ilyesmivel. Rólam is írtak már hasonlót.

– Rossz véleményed van a kritikáról?

– Az oszmán hadak katonái, a janicsárok minden szobrot megcsonkítottak, minden alakot ábrázoló faragványról az emberi arcot leverték. Ma is vannak, akik nem éles karddal, de kihegyezett tollal kiszúrnak és leütnek minden emberközpontú, különösen népünk életét ábrázoló művészeti munkát, kiállítást, bemutatott alkotást... Úgy kellene írni a művészetről, ahogy Illyés Gyula ír az *Iránytűvel* című kötetében. Most olvasom a könyvét. Föltétlen írd meg: Milyen jó, hogy él még! Ahogy sűrítve elénk tudja tenni ezt a világot! Tényleg fáklyaláng Illyés Gyula. Fáklyalángként kell hogy világítson! Ha egy nép elveszti nyelvét, dalait, gondolkodásmódját, akkor megszűnik. Tudod, mi a szerencse? Talán az, hogy a szocializmusban a nemzetiségek kultúráját, nyelvét, szokásait elő kell segíteni, nem lehet elnyomni. A legkisebb nép, a cseremiszek, a zürjének, az örmények ápolhatják a nyelvüket, iskolákat építenek nekik.

– Van valamiféle festői ars poeticád?

– Ez az én ars poeticám! Nemrég olvastam egy tanulmányt. Azt írja a szerző, hogy mivel megszűnt a régi paraszti életforma, menthetetlenül elpusztul a népművészet. Olvasom: „A probléma abban rejlik, hogy a népművészet

már mindenütt felbomló stádiumban van, elvesztette funkcióját, életben tartása reménytelen. Nincs meg a paraszti közösségeknek az a homogén világa, amely megszülte a népművészetet." Én erre csak azt mondhatom: amíg él a nyelv, amíg van dal, addig nem szűnhet meg a népművészet. Köszönet a tanulmány szerzőjének, hogy figyelmeztetett erre a problémára. De én nem hiszem, hogy elpusztul a népművészet. Itt van a zenei kultúránk! Születhetett volna egyetemes zene a magyar népdal nélkül? Nézd meg ezt a könyvcímlapot! A nagy katalán festő, Picasso rajza díszíti. Hát nála a nemzeti forma lehetett ösztönző? Picasso bikáiból születhetett egyetemes művészet? Valami akkor igazán gazdag és egyetemes, ha nem sablonos formákból épül föl, hanem ha minden nép odateszi a magáét. A tehén után ballagó paraszt átváltozott mezőgazdasági munkássá. De az én lányom már fújja a „Kis kece lányom"-at. Én továbbra is a nép életéből fogom meríteni a képeimet. Miért kellene idegen tollakkal ékeskednem? Ha a magunkét nem becsüljük, a másét se szerethetjük. Az egyetemest akkor érjük el, ha magunkból indulunk ki... A háború borzalmait elrettentő példaként feledtetni nem kell, de a festészet legyen ünnep a szem számára. Elég volt a jajból, a sivításból, a görcsös halálhörgésből. Mi a békét készítsük elő! Azzal, hogy építünk. A képen is építünk. A művészet fonjon koszorút minden ünnepünkre. Nézd meg ezt a képet!

Simon Béla a színes sokácterítők alól egy festményt húz elő, és a padlóra állítja.

– Ez a kép is ünnep. Várják az emberek a buszt. Mi még nem merítettük ki a népművészetet. Még az eszközöket sem. Azt kell megkeresni, ami egyetemessé válhat. Ahogy Bartók csinálta. Nem idegen totemek kellenek nekünk. Mi, festők még nem jártuk végig azt az utat, amit Bartók és Kodály. Keresem a köcsögöket! Ahogy Cézanne francia almákat, francia korsókat, francia vázákat festett, nekem is meg kell keresni az elkoptatott bicskákat, az öreg tejescsuprokat. Ha nálunk egy nagy kiállításon végigmegy az ember, bábeli zűrzavar veszi körül. Külföldön meg a kommersz áruvá vált absztrakt dolgok áradata önti el. De nem tudom, jó-e, ha ezt megírod. Illyés meg merte írni...

A festő új képet fordít felém.

– Mutatok neked egy másik képet. Nézd, milyen modern vagyok! Virágok. Nem olyan, mint egy absztrakt kép? De ezek a mi begóniáink. Értő szemmel kell fölismerni és értékelni mindazt, amit az egyetemes képzőművészeti kultúra és a modern művészet eredményekben fölmutatott. Ripp-Rónait említettem. Ő felhasználta, beépítette a modern művészetet, a sajátunkat gazdagította vele. A magunk népi világát mellőzni nem lehet. Talán van ebben némi kutyahűség, de nemzeti létünk, szocialista fejlődésünk értékét ez jelenti.

Újabb festményt mutat.

– Megismered? Mákgubók. De olyan is, mint egy kalotaszegi varrottas. Csakhogy a látványt én nem másoltam szolgai módon, hanem átkomponáltam. Figyeld meg, a háttér milyen huncut dolog. Három színt adtam háttérnek, a kéket, a pirosat, az okkert, és így egészen más lett a kép. Új teret építettem... Mutatok egy másik képet. Ezek íriszek. A mi pusztáinkon terem. A szőlőmben van a pince előtt egy ilyen írisz-csokor. Ott láttam ezt a virágot.

Simon Béla visszarakja a képeket. Leteszem, majd újra fölveszem a tollat és a papírt. Pihentetem az ujjaimat.

– Ez az én hitvallásom a magyar művészetről. A képeim. Amiként a magyar népdalból egyetemes zene, nagy művészet tudott lenni, úgy a képzőművészetet is sajátos tradícióinkkal gazdagítva emeljük művészetté. Ha van magyar nyelv, magyar dal, magyar irodalom, Magyar Szocialista Munkáspárt, akkor kell hogy legyen magyar piktúra is. Ha ünnepelni akarunk, akkor a művészet fűzzön rá koszorút.

Az üvegek ürülnek. A szobában egyre melegebb lesz. A festő ablakot-ajtót nyit.

– Még egy kérdést engedj meg, Béla bácsi . . .

– Csak bátyám.

– . . . Béla bátyám . . . Nemrég jöttetek meg külföldről. Milyen volt az utazás?

– Bejártuk fél Európát. Csoportos utazás volt, de nekem tanulmányút. A Munkácsy-díjból vettem egy Trabantot, aztán eladtam, volt egy kis pénzem. Mondtam Zsuzsának, a feleségemnek, ezt most elutazzuk. Zágrábban ültünk autóbuszra, Velence, Észak-Olaszország, Dél-Franciaország, Spanyolország, Portugália, ezen az útvonalon mentünk. Tizenöt napig tartott. Voltunk Banyuslban, ahol Rippl-Rónai festett. Láttam Picasso szülőházát. A Pradóban negyvennél több eredeti Greco található. A remekműveket is megnéztem, de engem igazán a táj és az emberek fogtak meg. A piacok! Megáll az ember a madridi piacon, és a szeme-szája eláll. Portugáliában a kikötők! A kikötő is egy óriási város. Izgalmas napokat éltünk ott át. Délről jöttünk északra, Sevillából Beja felé. Olyan helyeken jártunk, ahol magyar embert még alig láttak. Bementünk a bankba pénzt váltani, jött egy csomó ember, plakátokat nyomtak a kezünkbe, hogy vigyük Lisszabonba. Lisszabon, az aztán érdekes. Ott éreztem: ez az ország megúszta a háborúkat. Négyszáz éves gazdagság, világuralom, ömlött az arany. Ott hajózták ki a gyarmatokról hozott fűszereket. A legelőkelőbb helyeken laktunk. A szegény negyedekbe nemigen jutottunk el. De messziről láttam, hogy ezek most is olyanok, mint amilyen nálunk a Mária Valéria-telep volt. Skicceket, vázlatokat készítettem. Egyikből-másikból majd kép lesz.

Delet harangoznak, szedelőzködöm. Simon Béla még tartóztat:

– Körül se néztél . . . Szeretem a zsúfoltságot. Negyvenöt éves koromig nem volt műtermem. Mindig az ebédlőben festettem. Akkor szoktam meg a zsúfoltságot . . . Nézd meg a könyvtáramat! Könyveim is vannak . . . Nézd meg a vendégkönyvemet! Párizstól Pekingig ki mindenki szerepel benne . . .

Amíg a festő a műteremben matat, mappákat vesz elő és rak el, szemlélődöm. Az egyik falat bekeretezett oklevelek borítják. Az ablakpárkányon fölpúpozott, üres cigarettás zacskók, gyufaskatulyák.

– Azokat nézed? Aki itt járt nálam, annak valamit itt kellett hagynia. Zálog volt, hogy ismét visszatérjen.

Simon Béla lassú, kényelmes mozdulatokkal hol ide, hol oda lép a szobában. Keres valamit, vizsgálódik, mint egy székely paraszt a portáján. Odébbtesz, megigazít, lesimít, becsuk, fölrak, megnéz valamit. Mintha Tamási Gáspárt látnám, Farkaslakán, a Tamási-ház udvarán.

Simon Béla ceruzáját keresi, hogy egy képre ráírjon valamit.

– Te is kapsz tőlem valamit – mondja. – Gouache, nemes anyag, színtartó, különösen üveg alatt.

Észreveszi, hogy a ceruza a kezében van.

– Keresi a szász a lovát, aztán rajta ül – dünnyögi maga elé.

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

JELENKOR

1976 — 1

Simon Béla

1021

ÁRÉ: Nem ülsz egy asztalnál a
szolgáikkal?
IR: Milkával igen.
ÁRÉ: Ki az a Milka?
IR: Rabszolgalány Avram házában.
Milka lesz Hárán felesége.
ÁRÉ: Tessék! Inkább egy rabszolgalányt ad fiához, mintsem, hogy közülünk vegyen nőül bárkit is. Kíváncsi vagyok, odaadná-e néked Keturát, ha a mi hitünkön kívánnád őt idehozni.
IR: Én Ketura szerelméért küzdök. És ha azt elérem, akkor nem az atyák dolga dönteni a jövő felől.
ÁRÉ: Jól van, fiam. Tanú rá Marduk, nem szólok dolgodba többé. De fáj, hogy épp egy lázadó leányát kívánod társadul.
IR: Avram nem lázadó, atyám. Államunk minden törvényét betartja. Minden kötelmét magára veszi. Csak lelkének szabadságát tartotta meg.
rnok jön)
NOK: Uram, Put mester van itt. Meghallgatásra vár.

ÍRNO
THÁ
Mil
ÍRNC
THÁ
kül
ÍRNC
(Írnok el, Put jön)

PUT: Üdvözöllek, fenséges főpap!

THÁRÉ: Miként hajtottátok végre a király határozatát?

PUT: Minden a rendelkezés szerint készül. Cédrusfából van a hajó főárboca. Cserfából evezői. Fehér selyemből lesz vitorlája.

THÁRÉ: Jól van, Put. Tehát minden rendben. Akkor mi járatban vagy?

PUT: Kegyes főpap! Én az ünnep előtt magamba szálltam. Szorongás fogott el, eleget teszek-e Marduk istennek. Öreg vagyok. Lassan itt az idő, hogy mindenről számot adjak. Fölajánlást teszek Marduk istennek te előtted.

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

JELENKOR

1976 I–1
Simon Béla

1021

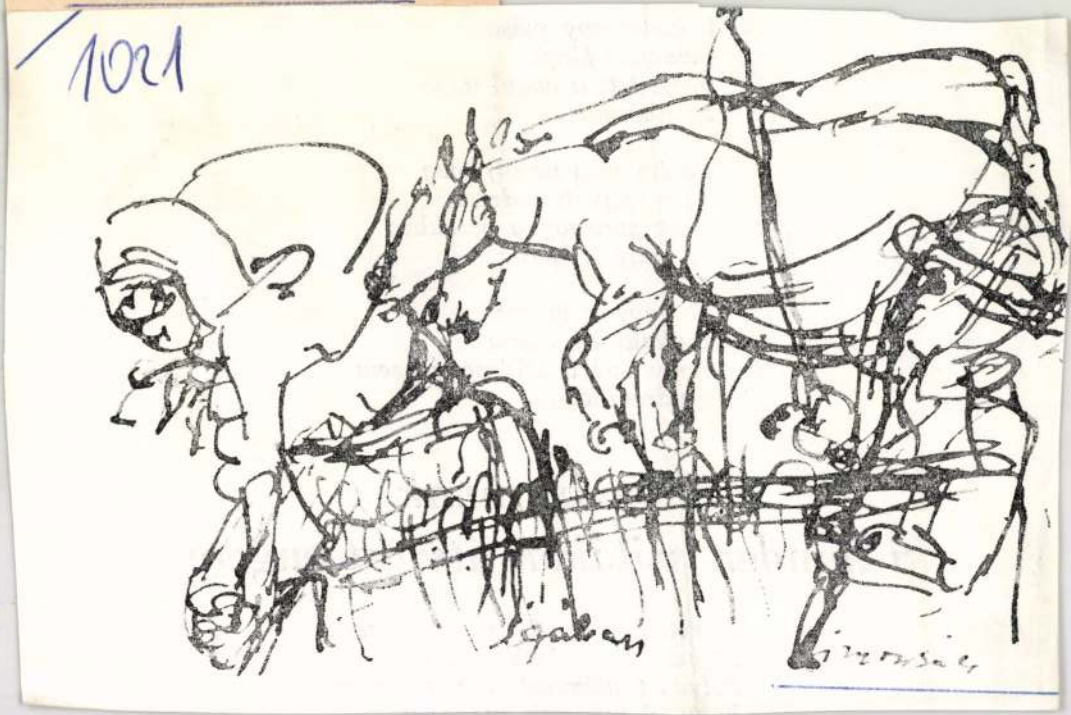

békaasszony más
békavári lánya
megejtett a vogu
csukaóriása

ne ölj meg ne öl
nem vagyok vadrece
róka sunnyog a berekben
el vagyok igérve

el vagyok igérve
csókakirály bánja
hogy övé a zöldarany szem
holdravillogása

Vallomás annak, aki minden szitákon átszűrt engem

Szeretlek már. A kezem béna,
fogam közt mások versei.
Folyvást hiányzol. Nincs szavam,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

JELENKOR

1976 — 1.

Simon Béla

1021

A hit kenyeréből
bőségesen szeltél.
Barkás barátodnak
liliomot adtál.
Pajzs nélküli ves
magadhoz fogadtá

Búcsúzni jöttem. Állok idelenn.
December hozza jeges zászlaját.
Jajong a nyáj. A bácskai galamb
csőrében dajkál gyászoló búzát.
Hóban világol krizántém-föveg.
Lovak fején reng gyertyás bóbita.
Féltett rigókra viasz-gyöngy lebeg.
Köd-füstölők közt lépked Napfia.

Lepel fölé zuhan a sirató.
A test kápolnája bezárva már.
Torok-cellában megfulladt a hang.
A piros bögyű szív megölt madár.
Sikoltás éle csapkod. Dől a föld.
Lilább a bánat izzó gyökere.
A vér-tarajos hattyú fölmerül,
villan s nem őrzi többé senkise.

Mennyei ház forog. Az ablakát
bársony borítja, bújtató brokát.
Arany sípokból szökkent dallamok
a közelgő felé buzogjatok.
Sárba mintázta gyémántos nyomát.
Lantjára ejti nyirkos homlokát.
Az igyekvőt vendégeld, Végtelen.
Szolgált sokat. A lenti Kegyelem
magasba küldte fáradt gyermekét.
Virrasztó kerub, vesd meg fekhelyét.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

JELENKOR

1976

Simon Béla

1021

gával, részekre szakadozottságával szemben az
új minőséggé finomodása célzatát állítja szem
Ami az új minőséget illeti, azt a vers a szin
dig a lezárásban, az utolsó két sorban. E gra
öveg nominális jellege teszi lehetővé és fok
gy „Mi (legyen) a közös nyelv?", huszo
laszolt vagy kérdezve-válaszolt a költő;
árendelt mellékmondatokban használt, sőt
kétszeresen szubordinált, az alárendeltnek alárendelt mellékmondatban („s
ig... szivárvány bomol"). A „De jobb"-tól függő mondatok közül éppen az
olsóban jut szóhoz az igei állítmány (jövő idejű összetett igealak), egyszersmind
szorul ki a korábban egyeduralkodó latens alany: „jobb, ... / ha eggyé-szerve-
dve már a sok / beszélni szótlan szókkal szólva fog." – ez a mondat (és csak
) szilárdan megáll „a közös nyelv" behelyettesítése, a vele való kiegészítés nél-
il. A vers itt szakad ki igazán a nyelv bénító bűvöletéből, a cselekvés, az ige
tegóriája itt töri át a pusztán azonosító, reproduktív, névszói jelleget. Teljessé
lik a vers-élmény lényegét hordozó paradoxon: a költő a nyelv kivételesen pontos
tudatos alkalmazása révén elfogadtatja a nyelven túli nyelv eszméjét, nyaktörő
intaktikai mutatványokat használ föl – sikerrel – arra, hogy az élet, a változ-
tás, a cselekedet fölényét kimutassa a mégoly szemléletes és gazdag, de a gya-
orlat felé vezető utat elvétő nyelvvel szemben.

Mint minden jelentékeny műalkotás, a *Jobb* c. vers is sokféle kapcsolat, vonat-
ozás erőterében áll, szinkron és diakron „vonulatokban" helyezkedik el, szinte
ákényszerít, hogy koordinátáit – bármilyen vázlatosan – megvonjuk. A nyelv a
öltő-számára művészetének anyaga, közege is; a közvetlen tematikus előzményeken
ívül a vers Csorbának a költészettel kapcsolatos kijelentéseihez is kötődik, olyan
sztétika fontos érveként, amely a műalkotásnak a „használati tárgy" státusát
ívánja, s amely szerint az ének – az *Ocsúdó évek* megfogalmazásában – „Vár
s barikád / a nyers valóság ellen s vele szemben. / Védő s támadó fegyver, front
s fészek: / bújásra, harcra egyaránt való"... A magyar irodalom történetében
talán Csokonai esszéje, *A magyar nyelv feléledése* óta?) a nyelv kérdése a nemzet
zellemi, majd politikai önállóságával került korrelatív viszonyba, s ez a hagyo-
nány századunk költészetében is életerősnek, mert még mindig aktuálisnak látszik.
Szent e nyelv! S több kincsed nincs neked! Olyan csodás nyelv a magyar." – Füst
Milán esztétikai indíttatású, de történelmi megrendültséget is magában foglaló

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

JELENKOR

1976 — 1

Simon Béla

1021

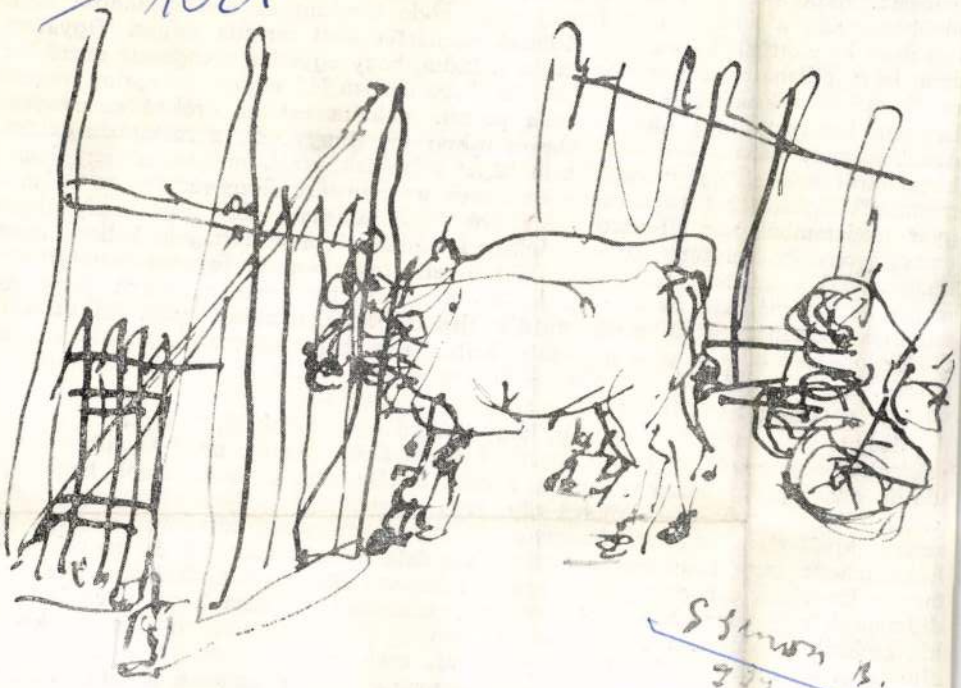

em szűnő terhe. De még inkább hite, világn
mberré. Aszkétikus életvitel, engesztelhetetl
övőben, mely a jobb világot hozza; ragaszk
ajzolják ki előttünk karakterét. Állandó elle
rra, hogy pillanatra se tántorodjék meg; tud
endkívüli következményekkel járhat. Az illeg
elyzete határozta meg élete minden percét
gondot, amely néha iszonytató terheket rakott rá. Könyvének a börtönben töltött
hónapokról szóló lapjai megdöbbentő képet rajzolnak arról, mit kellett egy kom-
munista világnézetéhez ragaszkodó embernek az eszméért elszenvednie. Az új ma-
gyar irodalomból alig idézhetünk az övé mellé állítható történetet, mely ilyen
ember-nyomorító helyzetet ábrázolt. Nagy Istvánnak örökké rettegnie kellett, mert
rengeteget kockáztatott, de szívósan tört a célja felé, kemény fegyelemben tartotta
magát és ezt másoktól is elvárta. Tudta, hogy bármikor érte mehetnek, letartóz-
tathatják, otthonát szétdúlhatják, vihetik újra börtönbe, munkatáborba. Ha utazott,
találkozóra sietett – mindig gondolnia kellett arra, hogy nyomozók járnak a nyo-
mában. Ezzel a tudattal élt, alkotott hosszú éveken át. S közben fizikai munkát
végzett, napi nyolc és fél órán át.

Nagy István nem tehette meg, hogy hallgat a börtönökről, tortúrákról, a kín-
vallatók módszereiről. Egy kort, benne a maga életét akarta minél hívebben meg-
idézni, ehhez pedig hozzátartozott a börtönélet. De nem tüntetett azzal, hogy mit
kellett kibírnia, noha erre minden oka, joga meglett volna. Józanul tekintett hely-
zetére: kívül élt a hatalom törvényein és egy új világrend törvényeire hallgatott.
Ezért tehette meg, hogy önéletrajzában mellőzte a romantika színeit, tényeket írt
meg, a tényekhez a börtön pedig éppúgy hozzátartozott, mint az *Özönvíz előtt* című
drámája körüli bonyodalom. Naturalista részletességgel számolt be a verésekről,
kínzásokról, a cellákban töltött hosszú hónapokról. De félig-meddig már a kívül-
álló tárgyilagosságával. Azzal a mozdulattal: ezek ugyan velem estek meg, szen-
vedtem tőlük, de fontosabb, hogy hozzátartoztak egy korszaknak a jellegéhez, a
magam életével a kort akartam a maga szörnyű mivoltában fölidézni. Nagy István

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 JAN - 4

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Simon Béla

1021

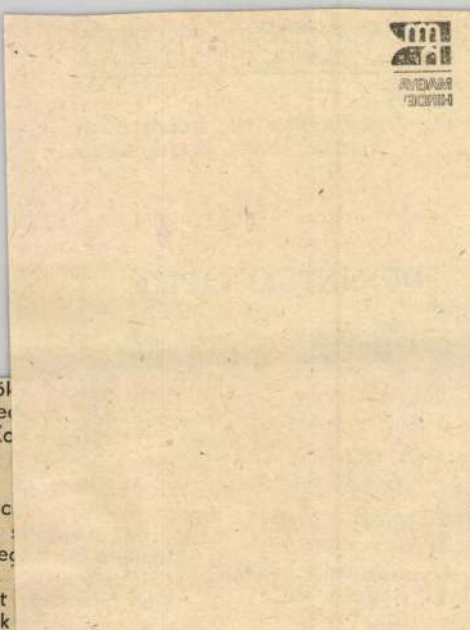

miszterelnök
gadta Ge
Francia Kc
kárát, aki
ta Párt I.
vevő franc
vezette. A
körben meg
résztvevők
mást a két
megvitatták
nemzetközi

✦ *WASHI*

Morgan demokrata képviselő vezetésével ténymegállapító körútra indult szombaton az amerikai képviselőház külügyi bizottságának hét tagja. A küldöttség először a nápolyi NATO parancsnokságot látogatja meg, majd innen utazik tovább Egyiptomba, Izraelbe, Iránba, Törökországba, Görögországba és Jugoszláviába. A küldöttség tagjai találkozni kívánnak a meglátogatott országok vezető köreinek képviselőivel, valamint ellátogatnak a Golan magaslatra és a Sinai-félszigetre.

✦ BANKOK: Edward Kennedy amerikai demokratapárti szenátor Nguyen Duy Trinhhez, a VDK miniszterelnök-helyetteséhez küldött levelében kifejezte azt a reményét, hogy az Egyesült Államok „aktívan hozzájárulhat a vietnami há-

egységek támadást intéztek egy izraeli rendőrőrs ellen és több személyt megöltek – jelentette a WAFA palesztin hírügynökség. A jelentés szerint a pénteki támadás kapcsolódik ahhoz az öt hasonló fegyveres akcióhoz, amelyet palesztin egységek az utóbbi időben izraeli, valamint izraeliek által elfoglalt arab területeken hajtottak **végre. A támadásról** izraeli **részről** nem adtak hírt.

✦ *MOSZKVA: Az Alekszej Koszigin vezette szovjet kormányküldöttség hivatalos törökországi látogatása fontos mérföldkő lett a szovjet–török kapcsolatokban –, mutatott rá szombaton az Izvesztyija. Emlékeztetett arra, hogy a két ország közötti kapcsolatok szilárd alapja a Szovjetunió és a Törökország közötti jószomszédi*

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Simon Béla

NÉPSZAVA

1972 FEB 19

1021

Simon Béla rajza

májusban megjelenik
ség folyóirata. A leend
kesztője *Rudolf Kal*
mint az előkészítő bi
ségi tagja, tevékeny r
szövetség újjászervezé

— Tisztában vagy
mondja —, hogy há
után nehéz lesz a mun
szükség van egy iroda
ra, egy olyan lapra,
mennyi, a szocializm
számára publikációs
Mindenki számára ny
különös gondot szere
a fiatal írók megjelenésére. Folyóiratunk havonta jelenik majd meg, egyelőre nyolcvan oldalon, később a terjedelem bővülni fog. Változatosságra törekszünk, bemutatjuk majd a baráti országok irodalmát is, de a hangsúlyt természetesen a mai cseh irodalom megjelenésére helyezzük. Ösztönözni akarjuk az írókat, hogy alkossanak, hiszen író számára nincs ennél szentebb, s bármiről írnak is: erősítse rendszerünket.

templomba (Hágár a pusztában és a Samáriai asszony találkozása Krisztussal). Ugyanebben az évben készítette el főművét, a városi tanács által megrendelt kútcsoportot a Neuer Markt terére.

FALI OLTÁR. Olyan oltárszerkezet (barokk), amelynek nincs előtéte. Nincs a szentélyfal előtt hullámzó oszlopcsarnoka, hanem az oltárkép kerete közvetlenül a szentélyfalra si-

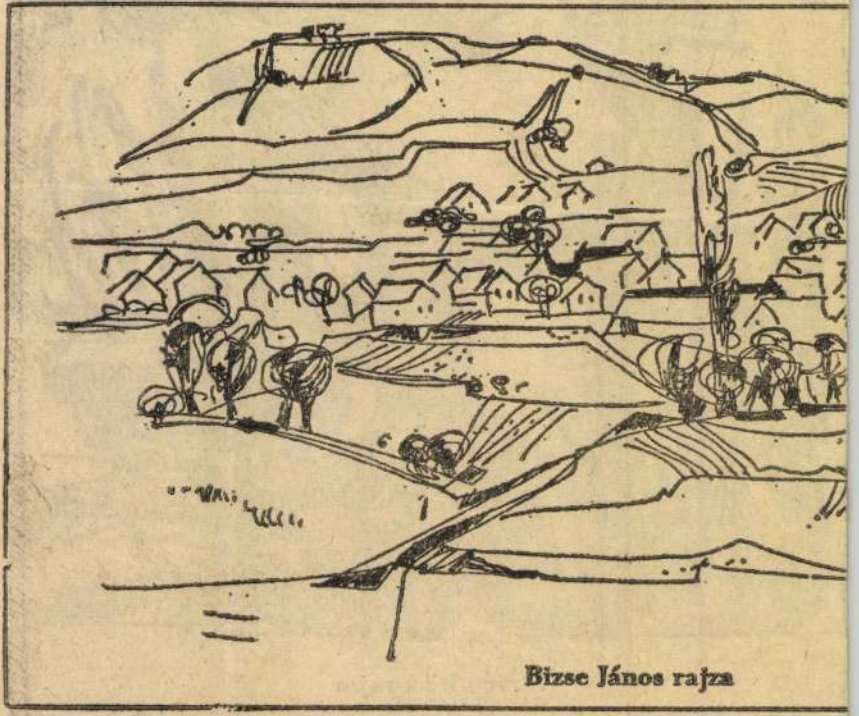

Bizse János rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-746, 340-726

1977 JAN 3 0

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Simon Béla

nár György.

A kritikai rovatban többek között *Veress Miklós* és *Zelk Zoltán* verseskötetéről, valamint *Pándi Pál* és *Sőtér István* tanulmánykötetéről olvashatjuk *Vasy Géza, Fenyő István, Nemes István* és *Kenyeres Zoltán* írását.

1021

Simon Béla: Nagyapámék háza. Fotó: Lantos Miklós

A mezőg
zetek nem
kongresszus
elvtárs hozz
között a kö
ta: „Az edd
sebben kell
az elvet, ho
gi termelős
közös és a l
séget alkoss
a termelőszövetkezetek és tagjaik között azt az együttműködést, amelynek keretében a háztáji gazdaságokban szerződéses alapon elsősorban állatot nevelnek és hizlalnak, zöldséget és gyümölcsöt termelnek, s ily módon bővítik a szövetkezet árutermelését. A termelőszövetkezetek, az állami gazdaságok igyekezzenek együttműködni azokkal is, akik, bár nem tartoznak a nagyüzemekhez, részt kívánnak venni a lakosság ellátását is szolgáló mezőgazdasági árutermelésben."

A megyei párt-végrehajtóbizottság ez év elején vizsgálta a mezőgazdasági kistermelés helyzetét és megállapította, hogy a nagyüzemek elsődleges fejlesztése mellett továbbra is — az országoshoz hasonlóan — nagy jelentőséggel bír a gazdaságok termelése. Ezt bizonyítja, hogy több mint 61 ezer kistermelő, — amelyből 36 ezer nem mezőgazdasági főfoglalkozású — rendelkezik a megművelt terület 11,6 százaléka és a megye szarvasmarha-állományának 29, a sertésállományának pedig 48,6 szá-

ben is lényeges, gyorsabb fejlesztése a feladat. Az V. ötéves tervben arra törekszünk, hogy a kistermelés mintegy 1,5—2 százalékkal növekedjék. Csak így tudjuk a mezőgazdaság előtt álló rendkívül jelentős feladatokat teljesíteni.

A korábban tapasztalt termelés- és árutermelés visszaesés megállítása érdekében hozott pártunk Politikai Bizottsága határozatot, majd ennek alapján a kormány jelentős, komplex intézkedéseket. Ezek hatására megyénkben is a különböző szervek és üzemek jól koordinált, tudatos és következetes cselekedete eredményeképpen a kisgazdaságok termelése elmozdult mélypontjáról. Az 1976. évi eredmények azonban kezdeti jellegűek. A megyei pártvezetés a további eredmények elérése érdekében a párt és állami határozatok egységes értelmezését, az ennek alapján való feladat-meghatározást és azok következetes végrehajtását tűzte ki célul. Hangsúlyozta, hogy a fő cél a mezőgazdaság korszerű nagyüzemi rendszerének fejlesztése. Felhívta a figyelmet arra is, hogy nem kampány-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 JAN 1

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Simon Béla

1021

SIMON BÉLA: Szülőföldem virágai. Vázlat.

án.

bb a pénz, n kell elkölteni

- *A Mecseki Szénbányák új aknát, bányatérségeket épít*
- *SOW-pajzs István-aknán, Impact Ripper Vasason*

és jövesztő berendezést Béta-bányán sikerrel próbálták ki. Ezekben a napokban István-aknán gyakorolnak a lengyel SOW nevű pajzsos rendszerű fejtésbiztosító berendezés négy elemével, a többi részét pedig már Lengyelországból útnak indították.

Karácsonyi ajándékként érkezik az óriási fejtőkalapács, amely 10 centiméter átmérőjű nyársával százszoros energiával szakítja a követ, mint az

187 milliót műszaki fejlesztésre és gépvásárlásra, 16 milliót a komlói szénelőkészítő korszerűsítésére fordítanak.

1977-ben tovább folytatódik a bányaépítés Zobák-bányán, az 5. szinti rakodót és zsompot, a Zobák diagonális légaknán pedig az iszapoló berendezést és csillebetolót építik meg. Kossuth-bányán a 3-as akna 6—8-ik szinti mélyítésére, 4-es akna mélyítésére kerül sor. Béta-bányán a 6. és 10. szintek

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JAN 16

NÓGRÁD

Simon Béla festőművész

A Jelenkor januári száma

1971

A Pécsett szerkesztett irodalmi és művészeti folyóirat új számának élén Csorba Győző költeményei kaptak helyet. A versekhez egy tanulmány is kapcsolódik: Csűrös Miklós elemzi az elmúlt évfolyamban megjelent „Jobb" című költeményt.

A lírai rovatban olvashatjuk még többek között Bertók László, Galambosi László, Kiss Dénes, Makay Ida és Pécsi Gabriella új verseit. — A széppróza írások sorában Lázár Ervin „Barta Ignácné Kobrák Julianna" című riportját, Kende Sándor elbeszélését és Sőtér István készülő regényének részletét közli a folyóirat. — Az első részletet találjuk továbbá Szüts Bernát Istenek csatája című, az elmúlt évadban Pécsett bemutatott drámájából.

A „Képzőművészek műhelyében" — sorozatban ezúttal Simon Béla festőművésszel beszélget Tüskés Tibor, Láncz Sándor krónikája a pécsi kerámia- és a budapesti kisplasztikai biennáléról számol be.

A kritikai rovat élén Aczél György „Szocialista kultúra — közösségi ember" című könyvét elemzi Pintér Zoltán írása.

is —, min
Nagy Sany
tett eleve
het biztos
zelni. A ri
komoly asp
li repülője

csoportban a legjobb 4 közé jutásért a következő eredmények születtek:

Monceau: Monceau (belga) — Le Mans (francia) 65:59. Badalona: Juventud Badalona (spanyol) — Rieti (olasz) 94:59. Berck: Berck (francia) — Mobil Quattro Milan (olasz) 86:75. Split: Jugoplas-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Simon Béla festő-művész

1976 JAN 15

A Jelenkor januári száma

A Pécsett szerkesztett irodalmi és művészeti folyóirat új számának élén Csorba Győző költeményei kaptak helyet. A versekhez egy tanulmány is kapcsolódik: Csűrös Miklós elemzi az elmúlt évfolyamban megjelent Jobb című költeményt.

A lírai rovatban olvashatjuk még többek között Bertók László, Galambos László, Kiss Dénes, Makay Ida és Pécsi Gabriella új verseit. — A szépprózai írások sorában Lázai Ervin, Barta Ignácné, Kobrák Juilanna című riportját, Kende Sándor elbeszélését és Sőtér István készülő regényének részletét közli a folyóirat. — Az első részletet találjuk továbbá Szűts Bernát Istenek csatája című, az elmúlt évadban Pécsett bemutatott drámájából.

A Képzőművészet műhelyében-sorozatban ezúttal Simon Béla festőművésszel beszélget Tüskés Tibor. Láncz Sándor krónikája a pécsi kerámia- és a budapesti kisplasztikai biennáléról számol be.

A kritikai rovat élén Aczél György Szocialista kultúra — közösségi ember című könyvét elemzi Pintér Zoltán írása.

— A nagy mennyiségű raktározási feltételeine teremtését segíti-e ez a tegrált együttműködés?

— Igen segíti — mond per Lajos. — Az a tsz, vállalja a tárolási gond dását, mázsánként 100 kap. Vésztőn ebből a pénzből épült egy 100 vagonos tároló. Az idén Szeghalmon 200, a dévaványai Lenin Tsz-ben pedig 100 vagonos napraforgó-tároló épül.

— Milyen megkötéssel adják ezt a viszonylag nagy összeget a tsz-eknek?

— Az érdekelt tsz — folytatja Lamper Lajos — öt évig kötelezettséget vállal saját termésének tárolására. Ebből két éven át díjmentesen köteles tárolni a mázsánként kapott 100 forint ellenében. Ez után tárolási díjat kap a növényolajipari vállalattól.

Harmadik legjelentősebb növénye a KITE-nek a cukorrépa.

nyek újabb célok elérésére ösztönöznek, ezért 400 hektár szójával, ezer hektár őszi káposztarepcével és 30 ezer 200 hektár búzával bővült a KITE Békés megyei termőterülete. A tag tsz-ek száma 55.

Beszélgetésünket végighallgatta *Palyó György*, a kondorosi Egyesült Tsz főagronómusa. Lényegretörően értékelte a KITE munkáját: „A KITE arra törekszik, hogy a termelésből a tsz-eknek mind több jövedelmük származzon. Ezt nem mindenáron szeretné elérni, hanem a gazdaságosság szem előtt tartásával."

Dupsi Károly

Simon Béla, festő

Simon Béla, Hermann Jelenkor, Pécs, 1926. január XIX/1. Mémelhelet 1.

Simon Béla: Kós Károly

Mümelléklet: 2

Jelenkor, Pécs, 1976. január

XIX/1.

Simon Béla, grafikus

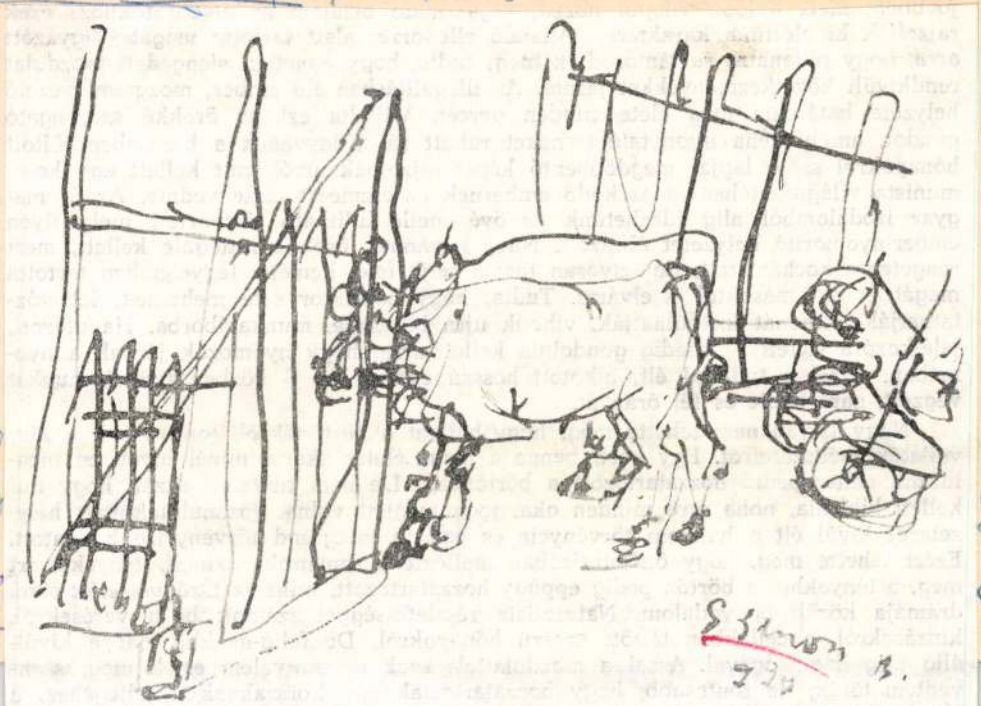

83

XIX/1.

ano tárgyilagossagával. Azzal a mozdulattal: ezek ugyan velem estek meg, szenvedtem tőlük, de fontosabb, hogy hozzátartoztak egy korszaknak a jellegéhez, a

Simon Béla grafiky

Lilább a bánat izzó gyökere.
A vér-tarajos hattyú fölmerül,
villan s nem őrzi többé senkise.

Mennyei ház forog. Az ablakát
bársony borítja, bújtató brokát.
Arany sípokból szökkent dallamok
a közelgő felé buzogjatok.
Sárba mintázta gyémántos nyomát.
Lantjára ejti nyirkos homlokát.
Az igyekvőt vendégeld, Végtelen.
Szolgált sokat. A lenti Kegyelem
magasba küldte fáradt gyermekét.
Virrasztó kerub, vesd meg fekhelyét.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Béla

VAS NÉPE
1978 SEP 24

tömege villogtatja fényke- [illegible]
pezőgépét. Mátyás híres szö- man — Czóbel Béla, Holló

Simon Béla: Janus Pannónius.

l —
angús

vezetőségének
túdiót hoztak l
onáló REMIX
KISZ-bizottsága megjavítot-
a az audiovizuális eszközö-
et. Ezentúl minden héten
ugározza műsorát a „helyi
ádió". Megszólalnak a lakók,
angszer- és énekszólóikkal,
lettörténeteikkel kerülnek
özelebb egymáshoz. A stú-
lió vendégei lesznek az köz-
ég vezetői is.

Fehér Csaba

üzenet

nak vidékek, ahol a süveget
„sőgnek" mondják. S azt kér-
dezi, hogy a kercaszomoriak
„nyelvén" nem „sőgfának"
kell-e írni?

Moldova György 1973-ban
megjelent „Az Ország pana-
sza" című riportregényében
örökítette meg a „sökfa" ki-
fejezést.

A szemnek is szép és a gyerekeknek is kényelmes, jól használható a jelenleg divatos gyermekkocsi. Ügyesen kezelhető, összecsukható, nem okoz különösebb gondot addig, amíg a kerekei épségben vannak. De aztán ha valamilyen oknál fogva valamelyik elpattan, — annál is inkább gyakori eset, mivel műanyagból gyártják — a mama esetleg le is mondhat arról, hogy gyermekét a közeljövőben tologathatja kis járművében. A magyar gyártmányúakra nincs jótállás, a külföldire hat hónapot adnak. Viszont az országban egyetlen gyár foglalkozik gyermekkocsi-javítással, az is Miskolcon van. Vannak ktsz-ek, melyek több mindennel foglalkoznak, vajon

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 MÁR - 5

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Simon Béla

1021

1978. MÁRCIUS 5.

Simon Béla tollrajza

riasságra nevelés

lemtan

...A gyereknek adott szót is illik megtartani.

...Nem illik a gyerek előtt valakiről elmarasztalóan nyilatkozni, akinek a szemébe elbűvölően szépeket mondtunk — talán éppen az előtt egy órával.

...A tanulás komoly munka, nem illik a gyereket tanulás közben zavarni azzal, hogy „szaladj ide", „fuss oda". Azzal a felkiáltással, hogy úgyis „csak" tanul.

...Nem illik egész vasárnap hálóingre felvett pongyolában járni. A férjnek sem illik pizsamában, borotválatlanul, ápolatlanul lenni egész vasárnap, hiszen „csak" a felesége látja. Az egymás iránti szeretet és tisztelet otthon is kötelez a kulturált megjelenésre.

...Illik a házastársaknak egymás ügyes-bajos dolgait türelmesen meghallgatni és egymást tanáccsal ellátni.

...Illik tudni mindenkinek a névnapját, születésnapját, emlékezetes évfordulókat és pár kedves szóval, kis ajándékkal megemlékezni róluk. Ilyen alkalmakkor kedves családi légkörben, barátságos beszélgetéssel eltölteni néhány órát.

...A szülőknek sem illik közbevágni, ha a gyerek elmondja élményeit — „majd később vagy holnap mondd el".

...A családhoz tartozó rokonokkal illik jó viszonyban lenni. Még akkor is, ha ez néha nehéz.

(FK)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1978 APR 23

Simon Béla

1921

Simon Béla: Szőlőhegy

dulását segíti elő
. Ezek után vegy
nulmányban sze
javaslatokat, amé
jektumokról besz
zők mindenekelő
1. A nagy telje
hosszabb távlati
zott kielégítésére
lamosenergia-hálózat (távvezeték, elosztóállomások stb.) kiépítését az egész régióban.

2. Gáz- és olajvezetékeket, elosztóállomásokat, feldolgozó üzemeket kell létesíteni, kapcsolódva a népgazdasági tervekben szereplő országos távvezetékekhez (Adria-kőolajvezeték, Üllés–Pécs földgázvezeték) Baranya, Somogy és Zala megyékben.

3. Az egyre fokozódó építőanyag-igény kielégítésére szükség van a viszonylag magas átlagbéreket biztosító építőanyag- és szilikátipari üzemek létesítésére, a márga- és agyagkészletek felhasználására. Elsősorban Bükkösd és környéke alkalmasságát ajánlják fi-

vezni, lehetővé kell tenni a szűkös munkaerőforrások olyan – a dolgozók szabad akaratán, elhatározásán, egyben felvilágosításán, ösztönzésén alapuló – *tervszerű elosztását*, amely legjobban megfelel a régió és az egész népgazdaság érdekeinek. Így például a megyék határszélén lakó munkaerő szomszédos megyékben történő foglalkoztatása nem káros, hanem adott esetekben hasznos megoldásnak kell minősíteni. A munkaerőgazdálkodás tervszerű és a szükségleteknek meg-

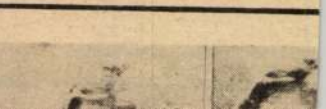

Simon Béla, grafikus

Si

70.

1/6.

temették, Móricz Zsigmond és Veres Péter mellé. Sírja mellett okkal mondta Simon István: az édesanya — akkor még élt, 94 éves volt — fiát felnevelve egy népnek

Simon Béla: Rajz 547.

Jelenkor, Pécs, 1978. jún. XXI/6

Széttekintve maga körül a látványt azonmód versben írta le, mintha a természet maga diktálta volna a sorokat. „. . . a delejes papír világít és zizegve kész rímeket ránt a tollhegyedre" — írta mintegy az alkotás önfeledt természetességéről. A környezet magával ragadó szépségét finom tollal rajzolt képekben, egyszersmind a szülőföld iránt érzett gyengéd szeretettel fejezte ki. Láttató módon festette le az enyhe dombhajlatokat, a rejtelmes erdőségeket, a régi udvarházakat, a somogyi táj természeti és történelmi kincseit.

Takáts Gyula

Költészetének egyik legfőbb értéke a festőiség. Maga is

mesterei között Egry Józsefet

Simon Béla, festő '3

tem magam. Ötleteket adtak. Problémákat hoztak. A fiatalságtól is lehet tanulni. Mint tanár, nem szigorúsággal vittem őket előre, hanem szeretettel. Itt nem lehet durvasággal célt érni. Nem lehet azt mondani: „Fiam, ezt pedig igenis megrajzolod!" Hanem rá kell vezetni: „Nézd, ha ezt így meg így csinálod, akkor ez születik belőle..." Hangulatot kell teremteni. Aki megutáltatja tanítványaival a szakmát, az nem jó tanár. Tudod, mi fogott el irányukban? Az együttérzés. Ezek is elindultak valamerre. Vajon beérkeznek-e? Ha erre gondol az ember, nem tud durva vagy kemény lenni. Mint pedagógust is elismertek. Megkaptam az oktatásügy kiváló dolgozója kitüntetést. Ma is elég gyakran találkozom régi tanítványaimmal. Kikre gondolok szívesen? Bachmann Zoli, Pincehelyi Sándor, Major Kamill, Deák Zsuzsa, aztán Farkas Laci, Palotás Jóska, Schubert Péter... Hogy csak pár nevet említsek kapásból. A százhúsz gyereket nem tudom mind név szerint fölsorolni. Kb. ennyien mentek át a kezemen tizennégy év alatt. Szerettem tanítani. Most is eljön ide egy-kettő, akivel beszélek művészetről, és tanítom erre-arra.

(Simon Béla két nap múlva levélben kér kiegészítést: „Még egypár nevet a tanítványaim felsorolásából: Proszka László, Vig István, Valkó László, Takács Béla, Bicsár Vencel, Ficzek Ferenc, Parill Arany, Tuza László, Kovács Sári, Nádaskai Nóra stb." – Talán attól tart, hogy egyetlen név kifelejtésével is megbánt valakit?)

– Említetted az akt-rajzolást. A kívülállókat ez izgatja.

– Elmondok egy sztorit. Az egyik gyerek nagymamája egyszer benézett az iskola ablakán, és látja ám, hogy az unokája aktot rajzol. Bejött az irodába, és nagy lármát csapott: „Micsoda iskola az, ahol meztelen embert rajzolnak!"... A harmadik osztályban kezdjük az akt-rajzolást, megfelelő előkészítés után. Előfordul, hogy eleinte ficánkolnak a gyerekek, de ha rájönnek, hogy le kell rajzolni nekik, amit látnak, nekem pedig nem mindegy, hogy ez hogyan sikerül, napirendre térnek a dolog fölött. Egyébként is a művészet nem szemérmes. Onnét vesz, ahonnét kap valamit. Ha korrektúrázom, eszem ágában sincs, hogy megbotránkozzam. Azt tapasztaltam, hogy ezekben a gyerekekben négy év alatt sokkal nagyobb tiszteletadás alakul ki a formák, az emberi test, a tisztaság iránt, mint amilyen kép néhány botránkozó civil fantáziájában él. Ha megnézed Csontváry tanulmányait, rajzait, fejeit, láthatod, mennyire fontos a modell utáni rajz. Amíg tanítottam, tizenegy női és három férfi modellünk volt. Számukra a megélhetés egyik módja ez. A női modellek közül huszonnyolc éves volt a legidősebb. Megfigyeltem, ezután már nem szívesen vetkőznek le a nők. Hiúk. Idősebb modellünk, akinek csak a fejét rajzolták, több volt. Mondhatom, nem könnyű mesterség. Húsz forint órabért kaptak. Nem keveset vállal, aki rászánja magát. Én képtelen lennék ott ülni öt óra hosszat mozdulatlanul.

Simon Béla kis csomagot tesz az asztalra. Szétbontja a fehér selyempapírt, a tálcán rózsaszínre sült sajtos pogácsák illatoznak.

– Vegyél. Jobban lehet rá inni – mondja. – Tudod, honnét való? Ha vendégeim vannak, mindig Pirikénél veszek pogácsát a vasúti restiben. „Pirike, vendégeim lesznek. Ne ám háromnaposat adjon" – mondom neki. És Pirike mindig frisset ad.

– Voltál már életveszélyben?

– Voltam. Többször is. Először még gyerekkoromban. Bátyámmal fürödni mentünk az Oltra. Nyáron olyan sekély, hogy át lehet rajta menni. Úsztam vidáman a bátyám után. De kifáradtam; vitt le a víz. Kiabáltam.

eső kontúrok lágy hullámzása jellemzi"?

– Nem értem. Ellentétes megállapítások vannak benne. A „széteső kontúrok" és a „lágy hullámzás" kizárják egymást. Ez, kérlek, marhaság.

– Pedig tudós munkából, a háromkötetes *Művészeti lexikon*ból idéztem. Igaz, ugratásból került oda. Bizonyos Alfred Leanque, ejtsd: Link Alfréd, „(Párizs, 1926. jún. 23. –): angol származású francia festő, az absztrakció egyik szélsőséges képviselője" neve alatt olvasható. Te észrevetted, a szerkesztők nem figyeltek föl a „link-elésre".

– A műkritika tele van ilyesmivel. Rólam is írtak már hasonlót.

– Rossz véleményed van a kritikáról?

– Az oszmán hadak katonái, a janicsárok minden szobrot megcsonkítottak, minden alakot ábrázoló faragványról az emberi arcot leverték. Ma is vannak, akik nem éles karddal, de kihegyezett tollal kiszúrnak és leütnek minden emberközpontú, különösen népünk életét ábrázoló művészeti munkát, kiállítást, bemutatott alkotást... Úgy kellene írni a művészetről, ahogy Illyés Gyula ír az *Iránytűvel* című kötetében. Most olvasom a könyvét. Föltétlen írd meg: Milyen jó, hogy él még! Ahogy sűrítve elénk tudja tenni ezt a világot! Tényleg fáklyaláng Illyés Gyula. Fáklyalángként kell hogy világítson! Ha egy nép elveszti nyelvét, dalait, gondolkodásmódját, akkor megszűnik. Tudod, mi a szerencse? Talán az, hogy a szocializmusban a nemzetiségek kultúráját, nyelvét, szokásait elő kell segíteni, nem lehet elnyomni. A legkisebb nép, a cseremiszek, a zürjének, az örmények ápolhatják a nyelvüket, iskolákat építenek nekik.

– Van valamiféle festői ars poeticád?

– Ez az én ars poeticám! Nemrég olvastam egy tanulmányt. Azt írja a szerző, hogy mivel megszűnt a régi paraszti életforma, menthetetlenül elpusztul a népművészet. Olvasom: „A probléma abban rejlik, hogy a népművészet

– Az elemi után a középiskola következett?

– Ez egy református felekezeti algimnázium volt. Már az első világháború után. Az iskolát Ignácz Rózsa édesapja alapította. Református esperes, nagy demokrata ember volt. Képviselőnek is megválasztották. Románul parasztosan beszélt. Ezért a bukaresti parlamentben hibátlan latin nyelven adta elő a beszédét. Megtapsolták. A felesége, Ignácz Nelli oktatta a gimnáziumban a magyar nyelvet és a görög pótló rajzot. Engem is ő tanított. A négy gimnáziumi osztály után a kereskedelmi következett. Ott érettségiztem.

– Jártál azóta Fogarason?

– Hogyne! Többször. Tavaly is, tavalyelőtt is. Öcsém él Fogarason, nagynéném Udvarhelyen ... Ignácz Rózsa fölöttem járt az iskolában. Volt itt nálam Pécsen, én meg nála Pesten. Az ő famíliája dési ... Tudod, milyen jó ez a beszélgetés? Törtem a fejemet, hogy mit kérdezel majd tőlem. Elővettem a noteszaimat. Eszembe jutottak ezek a régi dolgok. Különben talán elfelejtettem volna őket.

– Fogaras után mit csináltál?

– Egyik bátyám Bukarestbe, a másik Temesvárra ment, én meg 28-ban Kolozsvárra kerültem. A Rákóczi utca 22-ben laktam egy román diák barátommal. Most is így hívják az utcát: Rákóczi. Béreltünk közösen egy szobát, mert a Szent Jóska már tele volt. Így hívtuk a katolikus internátust. Kolozsváron kezdtem meg képzőművészeti főiskolás éveimet. Nagyon jó irányt kaptam. Ma is hálás vagyok ezért. A főiskola fiatal román művész-tanárai akkor kerültek haza Párizsból. Nagyon jó tanárok voltak. Ladea Romulus, Catul Bodgan, Domján, Papp Sándor ...

– A város mit adott?

– Tudod, mi volt akkor ott? Egy nagy Ady-hullám. Kolozsvár kiharcolta magának Adyt. Ady-esteket rendeztünk. Ady-imádatban éltünk. Ma is őt szeretem a költők közül a legjobban. Nézz ide! – Simon Béla egy széles, aranykeretes képre mutat a műterem falán. A kép Rippl-Rónai híres Ady-portréjáról készített ceruzamásolat. – Az eszményképem. Nem mint ember, hanem mint eszme és gondolat. Hát ez folyt ott. Lehet, hogy furcsán hangzik egy festőtől, de nincs szavam rá, mennyire bennsőm az irodalom, a költészet, a zene. Tudod, mi a legérdekesebb? Ady figyelmeztetése. „És mi nem leszünk majd szétszórva / Árvult, de mégis győzedelmes fajta: / Minket korszakok tűzdühe nem edzett / S fölolvaszt a világ kohója / S elveszünk, mert elvesztettük magunkat." Ezt írta. Milyen igaz volt! Mennyire kell vigyázni, hogy a magyar nyelv, a magyar népművészet megmaradjon! Az ő félelme a szétszóródástól ... Mondd, nem csodálatos? ... Kolozsváron nagy barátságok szövődtek. Ott volt Makkai Piroska, Szervátiusz Jenő, Gy. Szabó Béla, Kos András, Kosa Haba, Debitzky Pista. Román barátaim is voltak: Eugen Gasca, Abrudan, Medrea. Most Bukarestben élnek. Amikor egy magyar delegáció tagjaként nemrég kiküldtek Romániába, ők próbáltak segíteni, hogy Nagy Imre kiállítását Budapesten meg tudjuk rendezni ... Kolozsvár környékén is sokat jártam. Megismerkedtem Elekes Mariskával, meghívott Kaplyonba, sokat festegettem ott ... Találkoztam Gaál Gáborral. Szentmargitán egy családhoz voltam hivatalos. Ott volt ő is ... Désen közös kiállításunk volt Dési Huber Istvánnal. Vele is megismerkedtem ...

– Hogyan kerültél Magyarországra?

– Kérlek szépen az úgy történt, hogy volt egy pályázat, és a *Magvető* című festményemmel megnyertem. Így lettem a budapesti Képzőművészeti

tudó hazaspárt az egyik iskolába tanítani. Lejöttünk hát Baranyába, Alsószentmártonba. Ott éltünk 59-ig. Akkor halt meg szegény feleségem, Siklóson temettem el. Azóta újból megnősültem. Született egy kislányunk, Krisztina. Göntéren vettem egy kis présházat. Most már egy sír, egy házikó és egy gyerek kötnek ehhez a tájhoz. A második hazám lett Baranya. Hogy mondják? Otthon van Erdély, itthon van Baranya. Hogy mondta Mikes? „Úgy megszerettem Rodostót, hogy soha nem feledhetem Zágont."

– Szentmártonban cigányok között éltél...

– Csaknem tíz évig! Ezekről a dolgokról vastag könyvet lehetne írni... Először lejöttem megnézni a helyet magamnak. Igazgatói lak, kéttantermes iskola; akkor a falu egyik felét cigányok, a másikat még sokacok lakták. Senki se akart odamenni tanítónak. Minden második gyerek trachomás volt. Azzal ijesztgettek: „Festő létedre te is szembetegséget kapsz." Nem volt mit tennem. Nem volt választás. Elvállaltam az iskolát. De nemcsak ezért tettem. Megfogott a cigányok színes élete. Ez egy külön világ. Más színek, ősi formák, szokások. Feleségem egytől négyig tanított magyarul. Én pedig a román nyelvet, írást, olvasást és a rajzolást tanítottam. Ha a gyerekek nem értettek meg valamit se magyarul, se románul, akkor lerajzoltam a táblára. Olyan voltam ott, mint egy varázsló, egy sámán. Ez ment kilenc évig. Amikor meghalt a feleségem, kértem, hogy bejöhessek Pécsre. Akkor alakult meg itt a művészeti gimnázium.

– Ott tanítottál több mint tíz évig. Hogyan gondolsz vissza erre az időre, az iskolára, a tanítványaidra?

– Kérlek, én szeretem a gyerekeket, szeretem az embereket. Itt már mint művész-tanár tanítottam. Tudod, mi volt az elvem? Repetitio est mater studiorum. Ismétlés a tudás anyja. Az a lényeg, hogy négy év alatt tanuljon meg a gyerek fejet és aktot rajzolni, festeni. Amíg ezt gyúrtam velük, én is képez-

TÜSKÉS TIBOR

KÉPZŐMŰVÉSZEK MŰHELYÉBEN

BESZÉLGETÉS SIMON BÉLÁVAL

Késve érkezem, kettesével veszem a lépcsőfokokat. Első emelet, második, még egy. Fölnézek a padlás magasságába. Simon Béla a lépcsőház korlátjának dőlve vár. Mögötte a műterem ajtaja nyitva. Háromnegyed tíz. Talán már negyedórája ott könyököl. De ha fél órát késtem volna, tudom, akkor is ugyanilyen nyugodtan állna. Ráér, vár, komótosan fújja a füstöt. Nem kérdezi, miért késtem. Olyan, mint egy székely gazda magas homlokú házának tornácán. Hatvanöt éves.

Amikor fölérek, lihegve szólalok meg:

– Miért nincs lift ebben a házban?

– Barátocskám, a Parnasszusra gyalog lehet csak följutni – mondja Simon Béla. Kezét széles mozdulattal a vállamra teszi, és a műterembe tessékel.

Pécs, Kolozsvár utca 20. A harmadik hasonló műteremben járok. Bizse Jánosé és Soltra Eleméré ugyanebben az utcában van; alapterületük, beosztásuk szakasztott egyforma. Ha lehet, Simon Béláé egy fokkal az övékénél is zsúfoltabb. Az ablakból kormos háztetőkre, ferde kéményekre, mocorgó tévéantennák csápjaira látok. A szobában hegyén-hátán kép. Székely és délszláv szőttesek a faállványon. Az asztalon breázai román népi terítő. A falon sokac szőttes. A fal mellett fölfedezek két alacsony fotelt, egy merev derekú ülőalkalmatosságot és egy fonott kerti széket. A fotelt választom. Sóhajtva ereszkedem bele.

– Na, mi az? Fáj a derekad? Múltkor látom a Lantos Ferit, lehajol, hogy megkösse a cipőfűzőjét, hát alig tud fölegyenesedni. Amikor föláll, ki van vörösödve az arca, mint a paprika. Mi van veletek? Sóhajtoztok? Mit szóljak akkor én? De nem panaszkodom . . .

Fölfedezek egy alacsony asztalkát, rajta tálcák, üvegek, poharak, kupicák. Megnyugszom.

– Jó, hogy eljöttél. Már egy éve várlak. Amióta elkezdődött ez a sorozat – mondja, és pálinkát tölt. – Jó az, hogy mindig jön valaki. Egy vendég, egy barát, egy festő, most te vagy itt. Múltkor Kállai Gyula látogatott meg . . . Csak az ökör iszik magában . . . Pálinkával fogjuk kezdeni, aztán van egy kis hazai borom, de ha sört vagy kólát akarsz, azt is kaphatsz. Ebben a sorrendben lehet inni. Mindig gyöngébbet. De fordítva nem. Akkor fejtetőre áll az ember.

Tizenöt éve ismerem. Ez alatt az idő alatt alig változott az arca. De ha régi önarcképeit nézem, akkor is. Talán kissé megereszkedtek a vonásai, kissé táskásabb lett arcán a bőr, de ma is ugyanaz a kéken csillanó szem, ugyanaz a mohón szimatoló csavart orr, ugyanaz a kis bajusz a száj fölött.

Nehezen tudnám fölsorolni még ennek a tizenöt évnek a kiállításait is, hát a csaknem négy évtizedes pálya minden szereplését. Képei számos hazai és külföldi tárlaton szerepeltek. Közös kiállításon vett részt Budapesten, Pécsen, Székesfehérváron, Szekszárdon, Zalaegerszegen, Nagykanizsán, Kapos-

apám meghalt, a két testvér, apám és Katica néném között elosztották a földet. Apám eladta a maga részét, a pénzből kis vendéglőt nyitott, kuglipályánk is volt. Négyen voltunk testvérek. Óvodába nem jártam, két bátyám volt az óvoda, tőlük lestem el mindazt, amit lehetett. Egyszer anyám kiáll a tornácra, és látja ám, hogy füstöl a kukoricás. Jön a sorok közé, és ott talál bennünket: szívjuk a kukoricahajból újságpapírba sodort nagy cigarettákat. „Jézus-Mária, azt hittem már, ég a kukoricás" – csapta össze a kezét... Emlékek ezek, és hovatovább mind szebbek lesznek... Az Apafi utca 22-ben laktunk. Az utolsó erdélyi fejedelem nevét viselte az utca. Épp a várhoz vezetett. A vár... Víz vette körül. Télen korcsolyáztunk. Nagy telek voltak. Babits Mihály is írta az édesanyjának onnét, hogy nincs olyan hideg sehol, mint Fogarason. Babits néhány évig a fogarasi állami gimnáziumban tanított. Olvasgattam a leveleit. Volt ott egy Chibáné nevű cukrász. Mejjes, teli, szép asszony volt. Oda járt Babits kávézni. Ott lett szerelmes egy kis német lányba. „Bolován" – így hívták Babitsot a román diákok. Azt jelenti: nagy kő, nem lehet megmozdítani. Arra mondják, aki nem mosolyog, zord kinézésű ember... Fogarason születtem, de apámék udvarhelyiek voltak. Mint gyerekek, rendszeresen oda jártunk Jenő bátyámhoz nyaralni. Szejke vize, Csere utca, Szarkakő. Érdekes szavak ezek, kérlek, jegyezd le. Ott jöttek le a Hargitáról, ott hozták a borvizet. Meg is festettem ezt a képet. Bebarangoltuk a Küküllőmentét, a Budvárt, a Csicsert. Tekeregtünk, mászkáltunk. Talán akkor szerettem meg a természetet. Kertek, szénaboglyák, cséplés, asztagok... Ez volt a környezet. Most számháborút játszanak a gyerekek; mi apró almával dobálóztunk, kukoricaszárral verekedtünk.

– Mikor kezdtél festeni?

– Már megvolt a korcsolyám, amikor karácsonyra egy doboz festéket kértem. Tizenegy-tizenkét éves lehettem...

Simon Béla, grafikus

fogam közt mások versei.
Folyvást bizonyal. Ni

Simon Béla, grafikus

Simon Béla, grafikus

költő-számára művészetének anyaga, közege is; a közvetlen tematikus előzményeken kívül a vers Csorbának a költészettel kapcsolatos kijelentéseihez is kötődik, olyan esztétika fontos érveként, amely a műalkotásnak a „használati tárgy" státusát kívánja, s amely szerint az ének – az *Ocsúdó évek* megfogalmazásában – „Vár és barikád / a nyers valóság ellen s vele szemben. / Védő s támadó fegyver, front és fészek: / bújásra, harcra egyaránt való"... A magyar irodalom történetében (talán Csokonai esszéje, *A magyar nyelv feléledése* óta?) a nyelv kérdése a nemzet szellemi, majd politikai önállóságával került korrelatív viszonyba, s ez a hagyomány századunk költészetében is életerősnek, mert még mindig aktuálisnak látszik. „Szent e nyelv! S több kincsed nincs neked! Olyan csodás nyelv a magyar." – Füst Milán esztétikai indíttatású, de történelmi megrendültséget is magában foglaló

Simon Béla festő

A Műcsarnokban látott képek témái tájak, virágok, falusi élet, a Baranyában élő művész azonban erős egyéniség: ezeket a szerény igényű témákat érzelmeivel tölti meg, a forma- és színkezelésben kifejező derűs és mozgékony életszemléletével.

Miklós Pál: Képzőművészeti krónika.
Jelenkor, Pécs, 1974. 9. 843. old.

Simon Béla, festő

Simon Béla: művei
: Kisbojtár → Borító: [Cím oldal] 1 old.
: Tamási Áron → Borító: 2. old.

JELENKOR, Pécs. 1916. január XIX/1.

ISTENEK CSATAJA
*
BÉLADI MIKLÓS
BODNÁR GYÖRGY
SZABOLCSI MIKLÓS
SZABÓ B. ISTVÁN
MAI SZÉPPRÓZÁNKRÓL
LÁNCZ SÁNDOR:
KÉPZŐMŰVÉSZETI KRÓNIKA
TUSKÉS TIBOR:
BESZÉLGETÉS
SIMON BÉLÁVAL

Simon Béla: Kisbojtár

1

Simon Béla: Tamási Áron

Borító: 2.

Ellitsö – belsön – borító

2

Jelenkor, Pécs, 1976. január

XIX/1. n.

már mindenütt felbomló stádiumban van, elvesztette funkcióját, életben tartása reménytelen. Nincs meg a paraszti közösségeknek az a homogén világa, amely megszülte a népművészetet." Én erre csak azt mondhatom: amíg él a nyelv, amíg van dal, addig nem szűnhet meg a népművészet. Köszönet a tanulmány szerzőjének, hogy figyelmeztetett erre a problémára. De én nem hiszem, hogy elpusztul a népművészet. Itt van a zenei kultúránk! Születhetett volna egyetemes zene a magyar népdal nélkül? Nézd meg ezt a könyvcímlapot! A nagy katalán festő, Picasso rajza díszíti. Hát nála a nemzeti forma lehetett ösztönző? Picasso bikáiból születhetett egyetemes művészet? Valami akkor igazán gazdag és egyetemes, ha nem sablonos formákból épül föl, ha nem ha minden nép odateszi a magáét. A tehén után ballagó paraszt átváltozott mezőgazdasági munkássá. De az én lányom már fújja a „Kis kece lányom"-at. Én továbbra is a nép életéből fogom meríteni a képeimet. Miért kellene idegen tollakkal ékeskednem? Ha a magunkét nem becsüljük, a másét se szerethetjük. Az egyetemest akkor érjük el, ha magunkból indulunk ki... A háború borzalmait elrettentő példaként feledtetni nem kell, de a festészet legyen ünnep a szem számára. Elég volt a jajból, a sivításból, a görcsös halálhörgésből. Mi a békét készítsük elő! Azzal, hogy építünk. A képen is építünk. A művészet fonjon koszorút minden ünnepünkre. Nézd meg ezt a képet!

Simon Béla a színes sokácterítők alól egy festményt húz elő, és a padlóra állítja.

– Ez a kép is ünnep. Várják az emberek a buszt. Mi még nem merítettük ki a népművészetet. Még az eszközöket sem. Azt kell megkeresni, ami egyetemessé válhat. Ahogy Bartók csinálta. Nem idegen totemek kellenek nekünk. Mi, festők még nem jártuk végig azt az utat, amit Bartók és Kodály. Keresem a kócsögöket! Ahogy Cézanne francia almákat, francia korsókat, francia vázákat festett, nekem is meg kell keresni az elkoptatott bicskákat, az öreg tejescsuprokat. Ha nálunk egy nagy kiállításon végigmegy az ember, bábeli zűrzavar veszi körül. Külföldön meg a kommersz áruvá vált absztrakt dolgok áradata önti el. De nem tudom, jó-e, ha ezt megírod. Illyés meg merte írni...

A festő új képet fordít felém.

– Mutatok neked egy másik képet. Nézd, milyen modern vagyok! Virágok. Nem olyan, mint egy absztrakt kép? De ezek a mi begóniáink. Értő szemmel kell fölismerni és értékelni mindazt, amit az egyetemes képzőművészeti kultúra és a modern művészet eredményekben fölmutatott. Ripplről Rónait említettem. Ő felhasználta, beépítette a modern művészetet, a sajátunkat gazdagította vele. A magunk népi világát mellőzni nem lehet. Talán van ebben némi kutyahűség, de nemzeti létünk, szocialista fejlődésünk értéke ez jelenti.

Újabb festményt mutat.

– Megismered? Mákgubók. De olyan is, mint egy kalotaszegi varrottas. Csakhogy a látványt én nem másoltam szolgai módon, hanem átkomponáltam. Figyeld meg, a háttér milyen huncut dolog. Három színt adtam háttérnek, a kéket, a pirosat, az okkert, és így egészen más lett a kép. Új teret építettem... Mutatok egy másik képet. Ezek íriszek. A mi pusztáinkon terem. A szőlőmben van a pince előtt egy ilyen írisz-csokor. Ott láttam ezt a virágot.

Simon Béla visszarakja a képeket. Leteszem, majd újra fölveszem a tollat és a papírt. Pihentetem az ujjaimat.

láttak. Bementünk a bankba pénzt váltani, jött egy csomó ember, plakátokat nyomtak a kezünkbe, hogy vigyük Lisszabonba. Lisszabon, az aztán érdekes. Ott éreztem: ez az ország megúszta a háborúkat. Négyszáz éves gazdagság, világuralom, ömlött az arany. Ott hajózták ki a gyarmatokról hozott fűszereket. A legelőkelőbb helyeken laktunk. A szegény negyedekbe nemigen jutottunk el. De messziről láttam, hogy ezek most is olyanok, mint amilyen nálunk a Mária Valéria-telep volt. Skicceket, vázlatokat készítettem. Egyikből-másikból majd kép lesz.

Delet harangoznak, szedelőzködöm. Simon Béla még tartóztat:

– Körül se néztél... Szeretem a zsúfoltságot. Negyvenöt éves koromig nem volt műtermem. Mindig az ebédlőben festettem. Akkor szoktam meg a zsúfoltságot... Nézd meg a könyvtáramat! Könyveim is vannak... Nézd meg a vendégkönyvemet! Párizstól Pekingig ki mindenki szerepel benne...

Amíg a festő a műteremben matat, mappákat vesz elő és rak el, szemlélődöm. Az egyik falat bekeretezett oklevelek borítják. Az ablakpárkányon fölpúpozott, üres cigarettás zacskók, gyufaskatulyák.

– Azokat nézed? Aki itt járt nálam, annak valamit itt kellett hagynia. Zálog volt, hogy ismét visszatérjen.

Simon Béla lassú, kényelmes mozdulatokkal hol ide, hol oda lép a szobában. Keres valamit, vizsgálódik, mint egy székely paraszt a portáján. Odébbtesz, megigazít, lesimít, becsuk, fölrak, megnéz valamit. Mintha Tamási Gáspárt látnám, Farkaslakán, a Tamási-ház udvarán.

Simon Béla ceruzáját keresi, hogy egy képre ráírjon valamit.

– Te is kapsz tőlem valamit – mondja. – Gouache, nemes anyag, színtartó, különösen üveg alatt.

Észreveszi, hogy a ceruza a kezében van.

– Keresi a szász a lovát, aztán rajta ül – dünnyögi maga elé.

Simon Béla, festő-

DALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT — 1977

RTALOMBÓL:

K LÁSZLÓ
AY ÁDÁM
R ANDRÁS
MBOSI LÁSZLÓ
S MIKLÓS
I

A BULCSU:
Ú
A ISTVÁNNAL
A ISTVÁN:
Ú

S TIBOR:
ONYOK ÜZENNEK

E GYULA:
LYSÚLYÚ KEZEK

ZTURY DEZSŐ:
DY-ÉV ELÉ

YN FERENC:
ORTRÉ

CZI BÉLÁVAL
ELGET
NAR GYÖRGY

2

06

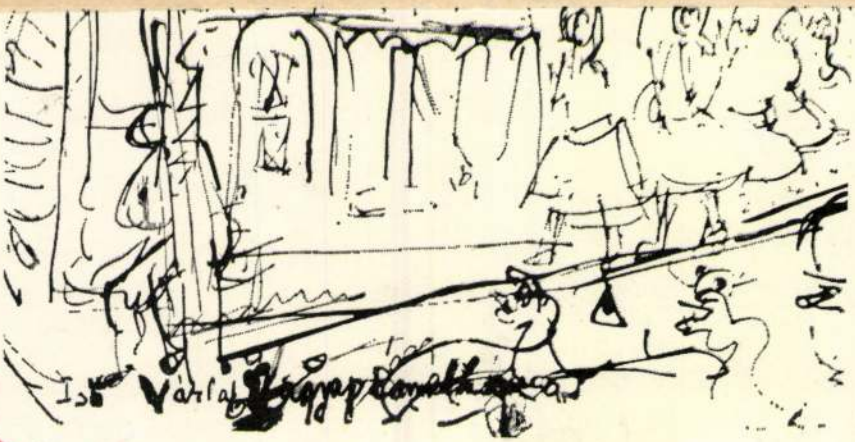

Simon Béla, festő-

3

3-4

XX

TIVADAR
OGH SZABOLCS
GÉZA
MIKLÓS

:

ANDRÁS
I FERENC
BÉLA

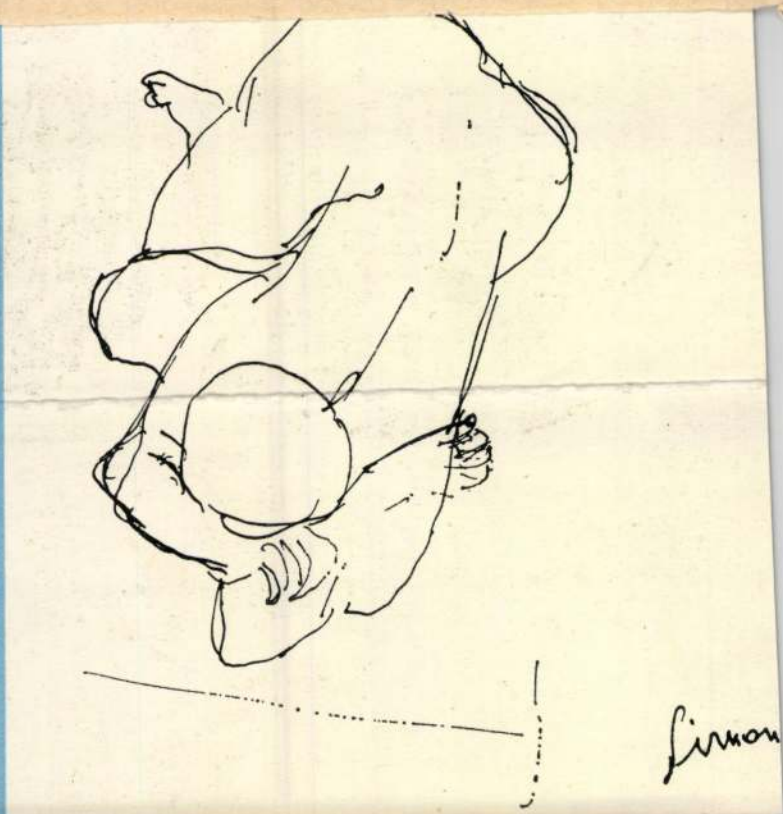

lommal és nem kimért spekulációval fest... Munkáit kezdettől fogva három alapszín — a vörös, a kék és a sárga — használata jellemzi... A művész expresszszív erővel emeli ki vagy hanyagolja el a részleteket: saját, belső látásának képére formálja a valóságot." E magvas megállapítások egyértelműen az expresszionista — vagy legalábbis az expresszionisztikus — stíluskörhöz tartozó alkotók között jelölik ki Simon Béla helyét, akit temperamentuma, ars poeticája, művészi karaktere olyan jeles magyar festő-kortársakkal rokonít, mint Holló László, Ilosvai Varga István, Frank Frigyes, Pirk János, Vén Emil vagy Baranyó Sándor.

Az *expresszionizmus*hoz közelálló Simon Béla — Hárs Éva meggyőző érvelése szerint — mégis vérbeli *realista* mester, hiszen a realista alkotói módszer nem azonos a XIX. századi stílrealizmussal: „A természet tárgyi valósága Simon Béla festői világára mindennél erősebben hat; a festményt inspiráló élménynek valóságosnak kell lennie..." E gondolatok — csakúgy, mint Martyn Ferencről írott nagyívű monográfiájának művészetszemlélete — arról tanúskodnak, hogy Hárs Éva olyan művészettörténész, aki a „realizmus" fogalmát nem szűkösen, de nem is parttalanul értelmezi.

Figyelemre méltó az is, amit a dogmatikus művészetpolitika idején készült Simon-képekről ír a szerző. A művész ezekben az években is „önmaga belső fűtöttségétől indíttatva, a legtisztább festőiséggel" alkotta műveit, s míg mások verejtékeztek, gyötrődtek, hogy munkáik megfeleljenek a hivatalos követelményeknek, addig ő — kényszer, szerepjátszás nélkül, művészi lelkiismeretével zavartalan összhangban — „szocialista tartalmú, realista megfogalmazású festészetet" hozott létre.

Hárs Éva a reprodukálandó műveket is [illegible] alkotások tűnnek szemünkbe, mint az 1943-as „Önarckép kalappal", az 1965-ös „Szőlőhegyi barátok", az izzó koloritú, vehemens ecsetvonásokkal előadott „A termelőszövetkezet udvara' (1968) vagy a vörös és kék színfoltokból komponált 1969-es „Önportré".

Az egyes művek elemeinek, szerkesztésmódjának, formajegyeinek kifejtése-megvilágítása is minden elismerést megérdemel. Különösen sikerült „Az alsószentmártoni iskola udvara" (3. számú színes képtábla) és a gouache-technikával készült „Önportré" (11. számú színes képtábla) finom elemzése. Simon munkáinak eszköztárán végigtekintve Hárs Éva joggal mondja ki, hogy a művész kiváló kolorista, „gazdag, érzékletes festőiségű" alkotó, aki „a színek ünnepévé emeli az élet minden jelenségét".

Németh Lajos — egyébként igen értékes, alapvető fontosságú — *Modern magyar művészet* című könyve (első kiadás: 1968; második, bővített kiadás: 1972) nem szól Simon Béláról. Hárs Éva kismonográfiája — amely az ismeretterjesztő kiadvány és a tudományos igényű tanulmány szerencsés arányú szintézise — ily módon korrigálja a *Modern magyar művészet* írójának mulasztását, s megadja a megbecsülést Simon Béla — nem mindig érdeme arányában nyilvántartott — életművének.

Hárs Éva — Simon magas minőségű piktúráját mérlegre helyező — könyvecskéje művészeti irodalmunk és képzőművészeti könyvkiadásunk számottevő nyeresége. A két műtárgyfotós is — a budapesti *Schiller Alfréd* és a pécsi *Nádor Katalin* — kiváló munkát végzett, s ne hagyjuk említetlenül *Bárdi László*nak Simon Béláról készült — mesterkéletlen beállítású, közvetlen hatású — fotóportréját sem.

ramisz találmányai, valójában *II. Nabukodonozor* építette ezeket méd felesége, *Amütisz* (ie. 604–562) kedvéért. *Szemiramisz* a női pantallót találta fel; kéretik korrigálni az emlékezetet.

Az albumokkal az olvasók kezébe nemcsak egyszer olvasható könyv kerül, örömmel lapozgathatja a továbbiakban is. A bőséges irodalomjegyzék (néhol magyar kiegészítésekkel) további búvárkodásra ösztönöz, a térkép- és jegyzetanyag a köteteket tudományos rangra emeli. A szépen reprodukált képanyag (a legtöbbje más albumokban nem található) okosan gazdagítja a képzőművészettörténeti ismereteket: bőséggel válogathat az is, akit csak ez érdekel. A sorozat hasznos feladatokat teljesít, újfajta érdeklődést ébreszt a szociológia és a művészetek iránt.

A kísérletnek vannak hasznos tanulságai: sok kultikus, akár bibliai, akár egyháztörténeti értelmű képnek komoly valóságértéke van, konkrét üzenete. A művészet nem szakad el a kor mindennapjaitól, amelyben alakul. A tajini totomákok leánykafeje ma is megkapó, élet áramlik az olykor primitív, olykor riasztó szobrocskák mozdulataiból. Bármelyik album képében ugyanígy. *(Corvina)*

DÉVÉNYI IVÁN

HÁRS ÉVA: SIMON BÉLA

A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata — *Mai magyar művészet* címmel — 1971-ben útnak indított egy kismonográfia-sorozatot. A kartonált kötésű, szemrevaló kis kötetek — amelyeknek mindegyike tizenhat színes (és négy-öt, a szöveg közé beiktatott fekete-fehér) reprodukciót tartalmaz — a jelenkori magyar képző- és iparművészet jelentős egyéniségeit (Gádor István, Frank Frigyes, Miháltz Pál, Konecsni György, Korniss Dezső, Szabó Vladimir, Anna Margit, Ország Lili, Engelsz József stb.) mutatják be. A Dávid Katalin által szerkesztett sorozat szerzői legjobb művészeti íróink (Körner Éva, Németh Lajos, Pereházy Károly, Szabó Júlia, Vadas József stb.) közül kerülnek ki. A Kossuth nyomdában készülő könyvecskék — tartalmi és nyomdatechnikai színvonaluk (s nem utolsósorban olcsóságuk . . .) folytán — hamar népszerűvé váltak; sok művészetbarát könyvespolcán ott sorakozik a *Mai magyar művészet* eddig megjelent valamennyi kötete.

A sorozat egyik legújabb darabja a másfél évtizede Pécsett élő *Simon Béla* Munkácsy-díjas festő munkásságát dol-

Béla gyermek- és ifjúkorának Erdély volt a színtere. 1928 és 1931 között a kolozsvári képzőművészeti akadémián tanult, majd a budapesti főiskolán folytatta tovább stúdiumait. Mesterei közé tartozott Szőnyi István is, akinek hatása a korábbi Simon-művek egyikén-másikán (így például a 2. számú színes képtáblán reprodukált „Magvető"-n) meg is mutatkozik.

A művész — aki a második világháborúban katonai szolgálatot teljesített — 1947-től több mint tíz évig egy kis délbaranyai falu: Alsószentmárton cigányiskolájának volt az igazgató-tanítója; így kézenfekvő, hogy gyakran merítette motívumait a cigányság életéből („Cigánytemetés", „Megindultak . . .") s modelljeit is többnyire a cigány lakosság köréből választotta („Cigánylányfej'). 1960 óta Simon Béla Pécsett él; az ottani Képzőművészeti Gimnázium tanára. Gyűjteményes tárlatai voltak Budapesten, Pécsett és Kaposvárott; a Magyar Nemzeti Galéria, a pécsi Janus Pannonius Múzeum, a varsói, a berlini, a bukaresti és a kolozsvári múzeum őrzi képeit; művészetéről, kiállításairól tartalmas cikkek, tárlati beszámolók láttak napvilágot (Koczogh Ákos, Perneczky Géza, Bertha Bulcsu, Romváry Ferenc, Hallama Erzsébet, Aknai Tamás, Tüskés Tibor és mások írásai).

Simon Béla grafikus

Másodízben nyílt meg dec. 2.-án a Pécsi Grafikai Műhely kiállítása, melyen szerepelnek a műnézn litográfiái.

Proszka László: A Pécsi Grafikai Műhely kiállítása.

Dunántúli Napló, 1976. dec. 3.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Simon Béla
1979 JAN 7.

1021

Simon Béla rajza

ilyen összefoglaló jellegű munka elkészítéséhez évek, s hangyaszorgalommal összegyűjtött ismeretek kellenek. Az igazsághoz tartozik azonban az is, hogy Németh Béla volt az, aki a legnagyobb segítséget nyújtotta a krónikaírónak, hiszen évek hosszú sora alatt gyűjtött kutatási eredményeit adta feltétel nélkül Fölker József kezébe, tehát nemcsak bírált, hanem gyakorlati támogatást is adott.

Rosszallotta, hogy a krónikaírónak nem biztosították az írói szabadságot, hiszen egy háromtagú bizottság ellenőrzi munkáját, s ezáltal történeti igazság nem nyerhető, legfeljebb „hivatali igazság". Javasolta, hogy az elkészült krónikákat csak 25 év elteltével hozzák nyilvánosságra, a krónikaírói megbízás csak hat évre szóljon, utódjának legyen joga őt felülbírálni, sőt ha megfelelő anyagi fedezet rendelkezésre állna, úgy két krónikaírót jelöljenek ki, akik egymástól teljesen függetlenül dolgozzanak. Értékelését így fejezte be: „... Ezen hibákon ugyan előre nem változtathat Mohács, mégis elismerés illeti, hogy a kezdeményezés útjára lépett, remélhetőleg más községek is fognak nyomai után indulni s más tévedésén okulva vagy az ajánlott módon

nikaíró megk
mi a világ ke
kinek szabad
szabadságát.
ják meg a kr
utolsó ember
akkor rabszolg
telen a törté
derítésére..."

Az objektiv
tárgyilagos, h
lemesség hat
néhány hónap elteltével nagy vitát váltott ki. Fölker József ugyanis az 1890-es évek közepéig elkészítette Mohács monográfiáját is, amit Jágics József, a mohácsi kerület országgyűlési képviselője, tőle eredt a krónikaírás bevezetésének ötlete is, Németh Lipót, Stájevics János és Margitai Péter bírálók el is fogadták, sőt kiadásra javasolták. Jágics József azonban kijelentette, hogy a monográfia kiadatását csak 1880-ig terjedően engedélyezi, mert a még élő személyekkel szemben a krónikaíró szembeötlő szubjektivitást árult el. Az országgyűlési képviselő véleménye mellé sorakozott fel Sincerus álnév alatt Mohács „fürge tollú ismert írója" és Németh Béla is. Hangjukat elsősorban a „Baranya" című mohácsi lapban hallatták, szemben az ellentáborral, a „Mohács és Vidéke" újságíróival. Fölker József viszont ezzel a csonkítással nem volt

nográfikus munkában általán, de persze legokosabb a legközelebbi időszak eseményeit, vagy nem is tárgyalni, vagy legalább minden személyszerepeltetés nélkül emlékezni azokról, lehetőleg inkább elnagyolt vonásokban... Ha majd egészen lehiggad a harczi kedv Mohácson, nagyon valószínű, hogy az igazán helyes utat fogja választani — a mohácsi krónikás."

A „harczi kedv" valóban elcsitult, miután a monográfiát az 1890-es évek közepéig terjedően adták ki.

Örülünk és büszkék vagyunk arra, hogy a krónikaírást, elődeink egyik nemes kezdeményezését, ezt a ma is nagy felelősséggel járó munkát tovább vihetjük, s az utókor számára, korunkra vonatkozóan hatalmas forrásértékű összeállításokat hagyhatunk.

ifj. Erdődi Gyula
levéltári munkatárs

Az MNG 10. csoportkiállítása. Bp. 1978. VIII-IX-X
Stolnal, Debrecen, Győr - 1979.

SIMON BÉLA

Fogarason született 1910. december 15-én. Festő és grafikus. Tanulmányait a kolozsvári és a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte, 1939-ben. Szőnyi István növendéke volt. 1951-től Pécsett, Baranyában él, a Képzőművészeti Gimnázium tanára.

Több művészeti díjat nyert, számos kiállításon vett részt. Művei a Fauves-ra emlékeztető energikus megfogalmazásban dominálo vörös színekkel ábrázolják hazánk és a baranyai falusi életet. Képei a Magyar Nemzeti Galériában „Magvető" „Gombaszedők", „Krumpliszedők", „Janus Pannonius" portré, „Hazatérés" stb. A kolozsvári magángyüjteményekben, a varsói, bukaresti, berlini múzeumokban s a pécsi Janus Pannonius Múzeumban találhatók még alkotásai. 1966-ban a Dürer Teremben grafikáiból nyílt kiállítás.

1969-ben a Magyar Nemzeti Galériában csoportkiállításon szerepelt. 1970-ben Pécsett, 1973-ban Finnországban (Lahti), 1974-ben Jugoszláviában szerepelt egyéni kiállításokkal.

1971-ben Munkács-díjjal tüntetik ki, 1972-ben Janus Pannonius-díjat nyer.
1974-ben Budapesten, a Műcsarnokban volt gyüjteményes kiállítása. 1976-ban Győrött a Xantus János múzeumban állított ki.
1968-ban a Szovjetunióban volt tanulmányúton.
1975-ben Olaszországban és Franciaországban járt.
1976-ban Lengyelországban a nemzetközi művésztelepen vett részt és ott szerepelt műveivel a kiállításokon.

PIROS SZÉP ERZSÉBET. 1959
olaj, farostlemez, 100x80 cm
Jelzés: Simon Béla
A művész tulajdona

PÁSZTOROK. II. 1960
olaj, farostlemez, 125x110 cm
Jelzés: Simon B.
A művész tulajdona

UDVARON. 1960
olaj, farostlemez, 81x100 cm
Jelzés: Simon Béla
A művész tulajdona

PENDZSÓKA. 1962
olaj, farostlemez, 80x60 cm
Jelzés: Simon Béla
A művész tulajdona

MEGINDULTAK II. 1963
olaj, farostlemez, 140x120 cm
Jelzés: Simon Béla
A művész tulajdona

LEÁNYVÁSÁR. 1964
olaj, farostlemez, 130x112 cm
Jelzés: Simon B.
A művész tulajdona

AZ ALMASZEDŐ. 1965
olaj, farostlemez, 100x80 cm
Jelzés: Simon Béla
A művész tulajdona

MECSEK CUKRÁSZDA. 1965
olaj, farostlemez, 75x120 cm
Jelzés: Simon Béla
A művész tulajdona

SZŐLŐHEGY. 1966
olaj, farostlemez, 80x100 cm
Jelzés: Simon Béla
A művész tulajdona

FABIKA. 1968
olaj, farostlemez, 100x80 cm
Jelzés: Simon Béla
A művész tulajdona

ÜNNEP KOS JEGYÉBEN II. 1968
olaj, farostlemez, 70x100 cm
Jelzés: Simon Béla
A művész tulajdona

REGÉLŐK. 1969
olaj, farostlemez, 100x130 cm
Jelzés: Simon Béla
A művész tulajdona

Simon Béla

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 JUL 28

DAILY NEWS

Béla Simon

1021

Quelle der Inspiration

Künstler zu Gast in Győr

Das Künstlersymposium in Győr, das von Kunstliebenden mit der Absicht geschaffen wurde, daß die Stadt der bildenden Kunst nicht nur eine Heimstätte bietet, sondern auch die schöpferische Arbeit inspiriert, wird jetzt seit zehn Jahren organisiert. Die Landschaften der westungarischen Kleinen Tiefebene, die Komitatshauptstadt mit ihrer historischen Vergangenheit, die Flüsse in Győr und die bezaubernde Schönheit der Ufer bedeuteten für die Künstler eine ständige und vielfältige Quelle der Inspiration.

Die Künstler, die jeden Sommer hierher kommen, können in den Räumen der Hochschule für Lehrerbildung und dem dazugehörigen Kollegium wohnen und arbeiten. Unter den 72 Künstlern, die bisher zum Symposium nach Győr gekommen sind, waren auch Amateure, die Mehrheit jedoch waren begabte junge Künstler, die Mitglieder des ungarischen Künstlerverbands sind und sich schon mehrmals an Ausstellungen beteiligt haben. Beispielsweise stellten sich der Munkácsy-Preisträger Béla Simon, Piroska Hódosi, Lajos Fülöp, Ádám Misch, Zoltán Bohus und Mária Lugossy mit ihren Werken in den Galerien von Győr vor. Sie waren bei der Gründung des Symposiums in Győr dabei, und auch seitdem kehren sie von Jahr zu Jahr in die Sommerwerkstätten zurück. Die Künstler bereichern die Skala der Ausstellungen und und tragen dazu bei, daß die Stadt Győr heute zu einem der anerkannten Ausstellungszentren Ungarns gehört.

Das diesjährige Künstlersymposium fand traditionsgemäß im Juli statt. An dem zweiwöchigen Jubiläumssymposium haben 40 ungarische Maler und Grafiker und einige Gäste aus der DDR teilgenommen. Gleichzeitig wurde in der Galerie des János-Xantus-Museums eine Ausstellung mit den schönsten Schöpfungen der vergangenen zehn Jahre eröffnet, die bis Ende August zu besichtigen sind. Die Schau umfaßt rund 100 Gemälde, Skulpturen und Grafiken von 45 Künstlern. Hier sind abstrakte Tendenzen (Ádám Misch) genauso wie der „müde' Naturalismus (Józef Martinek), vertreten. Von Gábor Kováts und Lajos Fülöp sind Aquarelle von lyrischer Sensibilität, von Béla Simon und Antal Marosfalvi Ölgemälde mit energischem Pinselstrich und von Géza Szily abstrakte Farbkompositionen zu sehen.

Die Künstlergruppe, die mit neuen industriellen Materialien experimentiert, eröffnete einen neuen Abschnitt in der Geschichte des Symposiums. Jetzt sind mehrere kleinere Skulpturen und große Raumplastiken dieser Richtung zu sehen. Besonders hervorzuheben sind die Metallkomposition von Mária Lugossy sowie die Plastiken von Zoltán Bohus und Antal Lux, die zeigen, daß auch Maschinenelemente Ästhetisches ausdrücken können. Die Künstler haben ihre Skulpturen, ihre Mobil-Plastiken und Objekte der Stadt Győr geschenkt. Die schönsten unter ihnen werden Plätze und neue Wohnviertel der Stadt schmükken.

Zsuzsa Maróti

U

der Ungarischen Presseagentur MT
BUDAPES

Schon vor der offiziellen Eröffnung der Weltfestspiele der Jugend und Studenten am Freitag war in Havanna Festivalstimmung einge-

zwischen bulgari
kubanischen Jug
war die ungarisc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1978 DEC 10

Simon Béla

1021

Simon Béla rajza

Hát persze.
Alig-alig forc
műszer távcsi
lányokon kívi
látott volna.
Jó, bizony jó

Más. – A
nyát kellett
nyan voltunk
hoztunk ki,
gyedszázado
megyek az egyik papho
detur... Főtisztelendő úr,
mondja már meg, legyen szí-
ves, milyen magas a délnyuga-
ti torony. – Hatvankét méter a
kereszt csúcsáig, fiam. – Na,
ez az egy eredmény volt a he-
lyes.

Nézik a névsort. Gulyás Mik-
lós? Az Egyesült Államokban
élt. Meghalt. Gergász György,
a Drávamenti Vízgazdálkodási
és Talajvédelmi Társulás mű-
szaki ellenőre. Hertelendi Ká-
roly: „Főaknászként kímélő be-
osztásban dolgozom, éppen 25
éves a fiam!" Kaszti László
bányamérő: „Egyszerűen élek,
jól vagyok." Kánnár Tibor: „Az
olajiparban főgeológus vagyok.
Sokat utazom." Kelemen Imre:
„Rendületlenül szállítom az ér-
cet és várom a nyugdíjat."
Keszthelyi Vilmos öt esztendeje
mondott búcsút az aknamélyí-
tő munkának, az építőiparban
helyezkedett el, Kocsis László
pedig a Szekszárdi Mezőgép-
nél művezető. Nagy Dezső:
„Egyszer nősültem, kétszer vál-
toztattam állást. A KISKUT-nál
kőzetmechanikával foglalkozom.

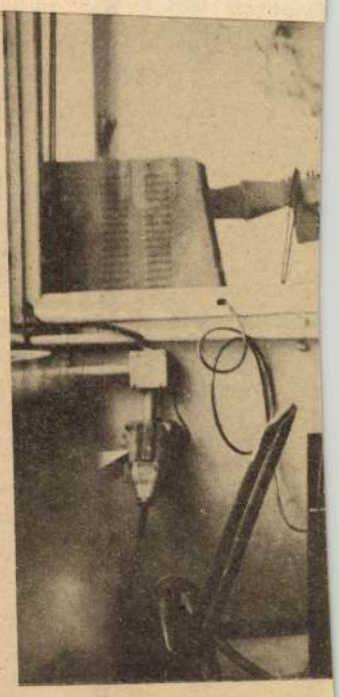

Gombos Andor jelenleg a Mec

1021

Szülőföldem virágai — 1969

Simon Béla kiállítása a Pécsi Galériában

Szinte alig hihető, hogy az örökifjú Simon Béla immár 70 éves! A Széchenyi téri galériában rendezett gyűjteményes tárlata azonban eloszlatja a kételyeket. A kiállítást ugyanis, tisztelegve az alkotó és életműve előtt, a jubileum jegyében rendezték. Köszöntjük mi is ez alkalommal Simon Bélát és még sok-sok, sikerekben gazdag, termékeny esztendőt kívánunk neki, a maga és a művészetbarátok őszinte örömére.

Húsz éve él itt Pécsett és több mint három évtizede Baranyában. A háború után telepedett meg Alsószentmártonban, ahol éppen egy románul is beszélő tanítót kerestek. Évtizedes hontalanság és bolyongás után talált haza Baranyába, ahol is művészete kiteljesedett, festészete kivirágzott. A távoli végek, Erdély szülötte ő, székely ember, aki hamiskás mosolyával, barátságos, életigenlő derűjével az udvarhelyi góbék kedvességét is útravalóul hozta magával. Fogarason született, itt töltötte fiatal éveit: „Egyik szomszédunk szász volt, a másik román, szemben pedig egy zsidó család lakott. Megtanultam a három nyelvet, a magyart, a románt, a szászt. Mindenféle dalokat énekeltünk. Beleszerettem népi szokásaikba, azért imádom a sajátomat. Ezek az élmények voltak elindítói életemnek" – vallja önmagáról. A szülőföld mély nyomot hagyott benne. A színes emlékképek elevenen élnek benne, a felszínre tolulnak és keverednek a választott szűkebb pátriában szerzett élményekkel, annak színeivel, ízeivel, zamataival gazdagodva.

Érettségi után, már a román impérium idején, Kolozsvárra került a képzőművészeti főiskolára, Szervátiusz Jenővel és Gy. Szabó Bélával kötött barátságot. Egy pályázaton nyert első díj eredményeként Budapestre került főiskolára. Korai képein még érződik tanárának, Szőnyi Istvánnak a hatása. Hamar önállósult a hatásoktól, festészete csak közvetve rokonítható Konjovics Milán, Holló László, Frank Frigyes művészetével. Háború, katonáskodás, lakásuk az ostrom idején elpusztult. Így megtértek felesége szülőföldjére. Itt a festőtársak, a pécsi művészbarátok nem hagyták magára, benne pedig élt a bizonyítás vágya. A falusi csend, a nyugalom, a tájnak a varázsa, a falu cigány és sokác lakosságának színpompás viselete, a népi szőttesek harsogóan erőteljes színvilága felgyújtotta képzeletét, inspirálta művészetét.

Festészetére általában az a jellemző, hogy két-három alapszínnel építkezik, ezek fokozataival gazdálkodik. Alsószentmártoni képein a zöld, a sárga és a vörös szín dominál. Itt festett képein a természet színei, bár a valóságosnak megfelelőek, erősen áttételesek. Zöldjei a türkíz, vörösei a narancs felé közelítenek. A színek néha nyersek, harsogóak, olykor azonban a pasztell lágyságára emlékeztetnek, erősen tompítottak. A kép egységes tónusán belül a kevert színek átmeneteivel törekszik fokozott színgazdagságra. A színeket nem a palettán keveri ki, hanem a vászon felületén.

A korszak egyik főműve a *Füzes istállóval*, melyen a fák, az épületek tompa zöldjének és vörösének színkavalkádját az előtér szinte már a gesztusfestészet automatizmusát idéző élénk mustársárgája fogja egybe. E korszak fontos műve még az *Alsószentmártoni udvar*, a *Cigánylány* és az *Alsószentmártoni iskolaudvar* (csak a vázlata látható a kiállításon).

Művészi magára találásának felfelé ívelő szakaszán került Pécsre, ahol az akkor alakult Művészeti Gimnázium tanára lett. A dolgok szerencsésen rendeződtek Simon Béla életében, ez a döntés is határozottan elősegítette további fejlődését. Kitűnő alkotói légkör volt akkor Pécsre jellemző és ebben szerepet vállalt Simon Béla is senki mást nem követő, saját útját járó piktúrájával.

A legerősebb hatások is elkerülték, következetesen munkálkodott a maga választotta, olykor már-már drámai kicsengésű, leginkább azonban békésen megoldott művészi programján. Képeinek kettős, hármas színhangzatai, bár az ellentétek feszültségét hordják, nem valódi konfliktusokat rejtenek magukban. Pécsett festett képei a korábbi zöld-sárga-vörösről zöld-vörösre, majd kék-vörösre váltott. Ismét visszacseng a szülőföld emléke, Székelyudvarhely, a Hargita, Kalotaszeg színélménye. A zöld-vörösre példa az *István-akna* és a *Barátok*. A *Szőlőhegy-Göntér* az életmű egyik legérettebb gyöngyszeme, ahol a kék már csak a felhangot adja az érett vörösek erőteljesen felhangzó, telt akkordjához.

A pécsi korszak második felében egyértelműen uralkodóvá vált művészetében a kék-vörös dinamikus kontrasztja: a *Hárman* (szigetvári magántulajdonban, hiányzik a kiállításról) és a *Szülőföldem virágai* a legjelentősebb művek. A kiegészítő színek, a hideg-meleg színek ellentéte vibráló feszültséggel árasztja el képeit. A harmincas években még jelentős szerepet kapott piktúrájában a fény–árnyék, később azonban ennek már nyoma sem lelhető fel, a színek egymás hatásában élnek. Az ellentétek sarkításával a téma is szinte már mellékessé vált számára, az expresszív festőiség átsüt a dolgokon, a lényegi, belső összefüggések válnak erőteljesen hangsúlyozottá. Eredendő kiindulópontja azonban a körötte levő világ, a táj és a tevékeny ember. Képein sajátosan összegeződik élmény és benyomás. Nem egyszerűen csak közvetít, hanem áttételes formában tárja fel a valóságot. Tájképein nem törekszik fotografikus hűségre, mint ahogy emberábrázolásai, színes cigány- és sokácfigurái sem tekinthetők néprajzi értelemben hitelesnek. A táj, az itt élő ember úgy van benne sűrítetten Simon Béla festményeiben, miként a népi szőttesek is a nép lelkivilágát fejezik ki, gondolkodásmódját tükrözik. Korai festményei nem elérhetők, nem is szerepelhettek a kiállításon. Helyettük a harmincas, negyvenes évek tanúi a rajzok és akvarellek, melyek művészi pályájának töretlen ívelését, összefüggő egészét bizonyítják.

Romváry Ferenc

István-akna — 1962

Fák alatt — 1964

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 330-726
DUNAÚJVÁROSI NAPLÓ
1980 JÚN 15

Dinnyeberki

— Ne kongassa ám meg a harangot, mert összefut a nép!

Túrós mama öklét rázva jön a bolt irányából és korholja a városi lányt, aki néhány napra vendégségbe érkezett a faluba és most mindenre rácsodálkozik és alig lehet elvonszolni a harangkötéltől, ami úgy lóg alá a toronyból, mint a köldökzsinór. A harangláb szomszédja annak a meszelt, hosszú épületnek, amelyben helyet kapott a kultúrház, és ahonnét kipakolták a berendezést, mert szombaton kétszáz fős lagzi lesz, rendbe kell tenni a falakat, ablakokat, padokat és székeket.

— *Ki esküszik?*

— Kajdonék Éva lánya!

— *A magáé mikor volt?*

— Óh istenem! De régen!

Az asszony csak legyint az elröppent időre, az ember csak él-éldegél, s nem tudni mire, „.... de azért hála a teremtőnek, az uram most jobban van, tudja a szívével volt baj, aztán hogy Egerágról ideköltöztünk Dinnyeberkibe, kicsit rendbejött, ez a tiszta levegő jót tesz neki ..." Közben elfogja a bükkösdi vébé-titkárt: „Te Gyuri most nekem dupla pénz jár ám, tudod-e?" — és magyarázza, hogy festés után nagytakarítani kell a kultúrházat és ilyesmi nem volt benne a szerződésben, amikor elvállalta a rendszeres munkát, s ezen aztán el is vitatkozgatnak vagy félórát az úttest közepén ácsorogva.

Pécs ide harminc-valahány kilométer — Helesfa pedig csak egy ugrásnyira mindössze — mégis a „berkiek" eléggé elszigetelten éltek a hetvenes évek elejéig, amikor is végre bekötőutat kaptak és jobbra fordult a soruk. Akkoriban éppen a harmadik család költözött el innét — igaz, azok is fiatalok voltak, mert az idősebb korosztályt ki nem mozdítja innét már semmi, — most azonban a létszám mintha megállapodott volna, 213 lelket számolnak, beleértve a telepről végérvényesen beköltöző 18—20 cigánycsaládot is.

— *Nem idegenkedtek tőlük vagy ők a falutól?* — kérdem Kovács Ferenc bükkösdi tanácselnöktől.

— Nem tapasztaltuk. A felnőttek már annak-előtte bejártak dolgozni a faluba, sőt a téeszbe még a mai napig is.

„A bekötőút visszaadta az életnek Dinnyeberkit" — mondogatják az öregek, akik nagyon jól emlékeznek rá, milyen nehezen épült meg, hiszen a hajdani kortesvilágban kétszer

Ez a környék valamikor mocsaras berek volt — „Dinnye" pedig a hajdani jómódú földbirtokos nevét jelzi — szóval Dinnyeberki közelében már a török időkben éltek emberek, akik éppen az örökös zaklatások elől menekültek ide az enyhén lejtő dombok közé és földbe vájt pincékben vészelték át a zavaros időket. Érdekes neveket őriznek a szőlő-erdő borította domb-vonulatok: Baranyavasfazeka, Cseke-erdő, Fekete-hegy, aztán Várhegy, ahol — állítólag — egy török nagyúr Gyöngyvér (?!) nevű lánya élt. A gyerekek nem sok mindent fűznek ezekhez a nevekhez — némelyik nem is hallott róluk — szellemi táplálékuk egy részét a tévéből szerzik, már a kora esti órákban odaragadnak a készülékek elé, az utcai hancurozásról legföljebb délután lehet szó. Busz hozza, busz viszi őket át — tizenkettejüket — Bükkösdre, a délutánt a többiekkel együtt töltik el a napköziben. Hogy élnek a falusi kisgyerekek?

Egyik pedagógusnővel az utcán találkozom:

— Nem mindegyik veszi igénybe az iskolai étkeztetést. Még most is az a szokás, hogy a családoknál este van meleg étel, az a főétkezés, sok hús, füstölthús, mert disznót mindenütt vágnak, a kolbászt, szalonnát, sonkát el kell fogyasztani. Magukkal hozzák a tízórait, szalámit, sonkát, ilyesmit.

tendeje elvittük őket Hamvas doktor rendelőjébe általános vizsgálatra és kiderült, hogy sok gyereknek nagyon magas a vérnyomása és azt hiszem ez az egyoldalú és túl nehéz étkezés következménye. Magas vérnyomás tíz-tizenkét esztendős gyerekeknél, furcsa, nem?

Dinnyeberkibe délután érkezik egy autóbusz, asszonyok jönnek Pécsről centrumos és konzumos reklámszatyrokkal, kosarakkal, a férfiak lemorzsolódnak a kocsmánál, amelynek szomszéd helyisége a fűszerbolt. A nők mazsolát keresnek a szép, fekete Éva asszonynál — ő áll a pult mögött — a férfiak is beállnak és várják az ötórát, amikor az üvegajtón átléphetnek a söntésbe.

— *Mikor van itt búcsú?*

— Októberben ...

— *Tartják úgy mint régen?*

— Valamikor még sok helyütt disznót is vágtak, akkora volt a vendégeskedés, már pénteken elkezdték a nótát, öt-hat cigányzenekar is járta a házakat.

Férfiak pusmognak a sörösládák mellett.

— Akadt, aki péntektől vasárnapig kétszer is elverte a feleségét, olyan jókedve volt ...

— Kaptok mindjárt a képetekbe akkorát ...! — háborog egyik asszony, aztán derül a bolt közönsége.

A nappal eléggé mozdulatlan falu csak a késő délutáni egymást!" — sóhajtoznak az asszonyok, utalva az ifjú párra.

— *Válások előfordulnak-e?*

— Itt?! A férfiak inkább meghalnak az erőlködéstől, nem hogy elválnak! Nem jár itt senki bíróságra ...

— Nem-e?! — kapja fel a fejét egy középkorú, nikotinosszájú férfi. — Most is van, aki börtönben ül ...

Letorkollják, rám való tekintettel.

— Mit beszélsz össze mindent? Tudod hogy kiknek van dolguk örökké a törvénnyel ...

A könyvtár forgalmáról szeretnék néhány adatot megtudni, de a könyvtáros nincs itthon, mindenesetre egy — a közügyben jártas férfi — nyilvánvalóan védve a község hírnevét — azt mondja: „Nagy a forgalom. Olvasnak az emberek, mindent kiolvasnak, ami csak jön ...!" Másik vélemény: „Ebből a kultúrházból már sok minden eltűnt, de könyv soha ..."

Panaszolja egy asszony, hogy nagyapa eltűnt, igaz, többször is elbóklászott a környéken, de azért valahogy hazakeveredett, most viszont ...

— *Mikor ment el hazulról?*

— Tavaly szeptemberben ... Elképedek:

— *Szóltak valakinek?*

— Persze. Azt is megmondtam, hogy 82 éves volt, milyen ruhát viselt utoljára, meg hogy

Képaukció – évente háromszor

Az aukció, a műtárgyak nyilvános árverésen való eladása évszázados múltra tekint vissza. 1616-ban Hollandiában tartották az első ilyen rendezvényt. Magyarországon 1910-től rendszeresített művészeti aukciókat a Magyar Gyűjtők Egyesülete, az úgynevezett „Szent-György céh".

Húsz év alatt az ötvenedik

A felszabadulás után a Bizományi Áruház Vállalat rendezett aukciókat először 1957-ben. Ezek még úgynevezett művészeti nagyaukciók voltak, amelyeken képeken kívül iparművészeti tárgyak is kalapács alá kerültek: A mostani aukciókon festmények, grafikák kerülnek árverésre — évente három alkalommal.

Az első képaukciót 1960 októberében tartották és a közelmúltban ünnepelte a Bizományi Áruház Vállalat ötvenedik képaukciójának megrendezését. „Ez idő alatt mintegy 10 ezer festmény cserélt gazdát — írja Kissné Sinkó Katalin, a BÁV ellenőrző becsüse. — Bizonyára a magyar festmény-állomány jelentős és jellemző része."

Az árverés anyagát a Bizományi Áruház felvevőhelyein gyűjtik. Az aukciót megelőzően hirdetések útján hívják fel az eladni szándékozók figyelmét e lehetőségekre, de ezenkívül is felvehetnek a becsüsök jó kvalitású, művészi értékű képeket aukción való értékesítésre.

Zsürizik, védik

A képeket a Magyar Nemzeti Galéria és a Szépművészeti Múzeum munkatársaiból álló zsüri bírálja el, amelynek feladata a mű valódiságának megállapítása, a minőségi válogatás.

Sokszor ilyen alkalommal kerül elő lappangó, egy-egy festő – életmű vagy nemzeti mű-

Művelődési Központjában rendeznek — igazi kulturális esemény. Hiszen olyan, magántulajdonban lévő művekkel ismerkedhetnek itt a látogatók, amelyek megtekintésére máskor nem nyílik alkalom.

Képek és árak

Az árverésen a piac törvényei — a kereslet és kínálat viszonya, s a divat közvetlenül alakítják, változtatják az árakat. Itt vevő és eladó egyaránt megbizonyosodhat afelől, hogy a műtárgy valóban a keresletnek megfelelő áron cserélt gazdát. A kikiáltási ár csak irányt ad, az az összeg, amelyen alul nem értékesítik a tárgyat. Már a Bizományi Áruház Vállalat által rendezett ötödik, hatodik képaukciótól kezdve általában megduplázódtak a kikiáltási árak.

Az első képaukció legdrágább képe — 18 ezer forint! — Benczur Gyulának a Budavár bevétele című festményéhez készített tanulmánya volt.

De annak idején nem vették meg Egry József Balatoni tájképét, sem Csók István Virágcsendéletét. S mindössze kikiáltási áron, 2200 forintért kelt el Koszta József Virágcsendélete.

Húsz év telt el, s Egry József Napsütéses Balaton című olajpasztelljét 110 ezer forintra „verték" fel a 65 ezer forintos kikiáltási árról. Csók István festményéért 90 ezer, Fényes Adolf Csendéletéért 65 ezer és Gulácsy Lajos Önarcképéért ugyancsak 65 ezer forintot ajánlottak.

Értékállóbb az aranynál

Képet nemcsak esztétikai indítékból, hanem értékmegőrzés céljával vásárolnak világszerte. Egy amerikai közgazdász összehasonlította az arany, az olaj

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 332-548, 340-726
1978 ÁPR. 3

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Simon Béla

1021

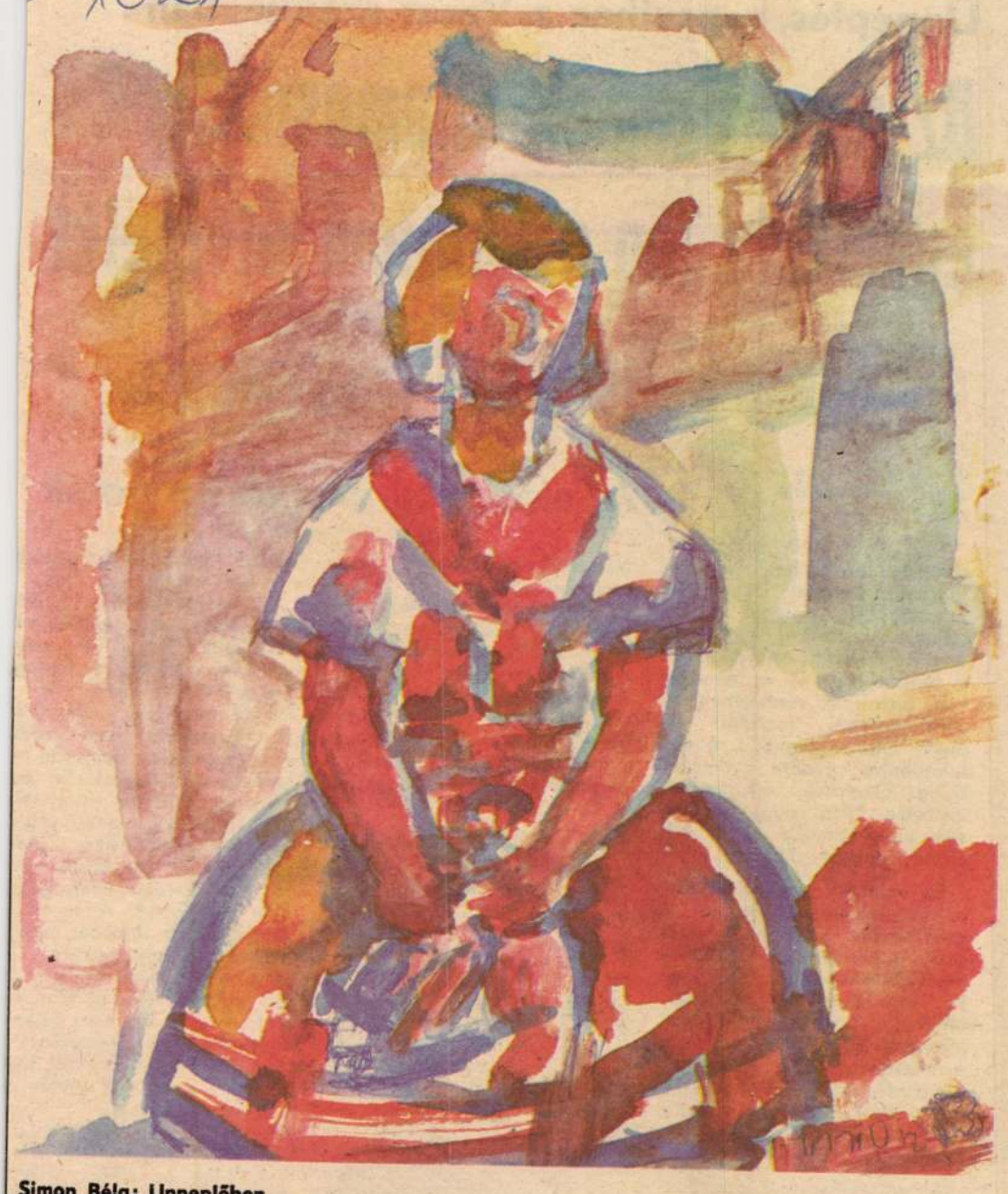

Simon Béla: Unneplőben

Ünneplés, tapsvihar a Vasas-székházban

Az ipari üzemek államosítása egyértelműen a hatalom átvételét jelentette

Az első pécsi munkásigazgatók

Szalagcím a Dunántúli Népszava 1948. március 26-i, pénteki számából:

„A hároméves terv sikeres végrehajtásának érdekében államosítják a száz alkalmazottat foglalkoztató ipari üzemeket."

MTI: A kormány tagjai csütörtökön rendes heti minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács az iparügyi miniszter előterjesztésére a hároméves terv sikeres végrehajtása, a beruházások és a termelési terv biztosítása érdekében törvényjavaslatot fogadott el olyan iparvállalatok állami tulajdonba vételére vonatkozólag, amelynek alkalmazotti létszáma 1946. augusztus elseje után bármikor a száz főt elérte vagy meghaladta.

Ez valóban szenzáció volt, annak erejével is hatott. A tanácskozást követően — ahogyan a korabeli újság tudósít — sajtótájékoztatón jelentette be Nógrádi Sándor miniszterelnökségi államtitkár az államosítást, egyben tájékoztatta a közvéleményt, hogy ez az intézkedés nem érinti a kisipart, csak mintegy ötszáz hazai vállalatról, ipari és bányaüzemről van szó.

A sajtótájékoztató után Szakasits Árpád miniszterelnökhelyettes és Gerő Ernő közle-

Népszava a következő, nagyszombati számban. És fel is sorolja, hogy az államosított üzemekbe kiket neveztek ki igazgatónak. Sopiana gépgyár: Derjanecz Imre... Kokszmű: Toller József... Hamerli Jenő... Deutsch-téglagyár: Tóth József... Zsolnay gyár: Dallos-Kovács József... ők már előző nap, nagypén-

kellett söpörnie a munk igazgatónak?

— Várjon csak... Ad még évek teltek így el. M Kőbányai Sörgyárnak voltu a leányvállalata, a Tószeg Freund volt a tőkés. De megszűntünk leányvállalat l ni. Egyszerűen nem vettü erről tudomást, pontosan ú termeltünk, dolgoztunk, mi ha a gyár állami tulajdonb lett volna. A miénk volt gyár, ahogyan akkor mon ták. Abban az időben na szó volt az élelmiszer, nekü nem volt gond. A mi dolg zóink kaptak malacot, ha ig nyeltek, kaptak hozzá t kölyt, és később három m zsa kukoricát is. Minden d gozó kapott egy liter tejet két üveg sört naponta. olyan élelemtárunk volt, ho senkinek sem volt olyan a ban az időben.

— *Ki volt az igazgató?*

— Még az elején felkere tük Boros elvtársat, a ko munista főispánt. Arra ké

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 349-726

1978 MAR 25

Simon Béla

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Grafikusművész

1021

Nem gondolok rád,
mégis
naponta feltámasztalak.

Simon Béla rajza

Tudott
szlovákia
királyság
rejött az
ENTENTE
céljából.
képzelései
dítás kato
csehszlová
először m
a leggyen
nailag, de
nézhetik tétlenül a cseh állam megtámadását, a köztük lévő egyezmény értelmében kötelesek Magyarországot megtámadni. A nagy „J" eset katonai terve erre a támadásra való válaszadásra készült. Azaz, ha tehát a jugoszláv hadsereg támadást intézne Magyarország ellen, a magyar hadsereg kivédje e támadást, ellencsapással válaszoljon, melynek eredményeként a szerbek által megszállt magyar területek is visszacsatolhatók legyenek az anyaországhoz.

Annak érdekében, hogy minél többet tudjanak meg a szerb állam belpolitikai, katonai stb. helyzetéről, erőteljes felderítést folytattak és ennek eredményéből következtetéseket vontak le.

Az 1920-as év második felében a lakosság hangulatára a nyugtalanság jellemző. Ennek oka elsősorban a konszolidálatlan politikai viszonyokban keresendő, ez egy sor katonai problémát is fel-

Fő cél: addig elérni a Duna vonalát a Dráva és a Tisza torkolata között, ameddig a Duna—Tisza között gyenge jugoszláv erők vannak, majd előnyomulni a Duna mentén Zomboron át Gombos irányában.

Mellékcélok: Szabadka város elfoglalása, Törökkanizsa és a zentai Tisza-hidak zárása a nyugati partról. Hídfők létesítése a keleti parton, a Duna—Dráva-szög megtisztítása az ellenséges erőktől.

A hadműveletek megindulásával egyidőben *döntő fontosságú* feladatként szabták meg:

„a) Elsősorban a Száva-híd Belgrádnál,

b) Dunahidak Gombosnál és Péterváradnál való lerombolását légitámadás vagy irredenták által,

c) Szabadka város mint általános csomópont, vasúti pályaudvarának, víziállomásának, posta-távíró központjának lerombolása."

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Béla
grafikusművész

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1979 JUL 8

1021 DN HÉTVÉGE 9.

Simon Béla rajza

DN H

Két

Vallomások –

Hír: „Az egészségügyi miniszter dr. Burger Tibort, a POTE II. számú Belgyógyászati Klinikájára dr. Kiss Tibort, a POTE I. számú Sebészeti Klinikájára egyetemi tanárrá kinevezte, és egyidejűleg megbízta az igazgatói teendők ellátásával".

A „prof" személye meghatározó egy egyetemi tan szék, klinika élén. Nemcsak mert ő a főnök, sőt, nem elsősorban azért. A profesz szori magatartás, életvitel tudományos tevékenység meghatározója, de legalább is módosítója egy új diákgeneráció, egy új szakmai műhely tevékenységének, mun-

Dr. Kiss Tibor

Újrahonosítani a szív- és tüdősebészetet

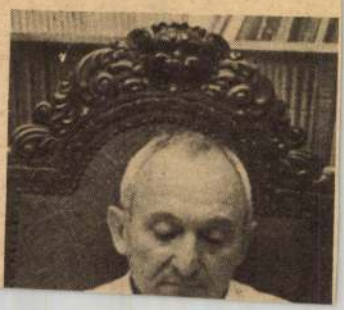

Budapesten születtem, ott is végeztem minden iskolámat, a Pázmány Péter egyetemen avattak doktorrá. Már az első medikus év után meghívtak az anatómiai intézetbe, Szentágothai mellé, aki akkor adjunktus volt. Tőle tanultam a tudomány szeretetét, az elmélyült tudás megszerzésére való törekvést, a stílust, hogy hogyan kell egy tudományos proble-

Simon Béla, festő

SIMON BÉLA

1910–1980

Október 30-án elhunyt Pécsett Simon Béla Munkácsy-díjas festőművész, folyóiratunk becsült és szeretett munkatársa.

Fogarason született, a kolozsvári, majd 1936-tól a budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult, Szőnyi István növendéke volt. A háború után a baranyai Alsószentmártonban igazgató-tanítói állást vállalt, 1960-tól nyugdíjba vonulásáig pedig a pécsi Művészeti Gimnázium tanára. Vezető tisztséget viselt a Képző- és Iparművészek Szövetsége dél-dunántúli szervezetében.

Gazdag festői életművet alkotott; tizennyolc önálló és több mint harminc csoportos kiállításon szerepeltek művei. 1964-ben Baranya megye képzőművészeti nagydíjával, 1971-ben Munkácsy-díjjal tüntették ki. 1977-ben állandó kiállítása nyílt Siklóson. A Pécsi Galériában rendezett utolsó jubileumi tárlatáról ez évi július-augusztusi számunkban közöltünk írást.

Simon Béla halála művészeti életünknek és folyóiratunknak fájdalmas vesztesége. Maradandó műveit és élő személyisége emlékezetét megőrizzük.

Boráh 3.

XXIII/12.

Simon Béla, [illegible]

Simon Béla: [illegible]

Jelenkor, Pécs, [illegible]/12

et a múló esztendők. Mint
resünk, üdvösséget remélünk. De mi marad meg belőlünk? M
a létezés öntudatlan egészéből, ember és világ titokteljes miv
gtalanítanak bennünket, hogy hát érdemes volt-e megszületn
me mindannak, ami történt vagy történhetett volna? S milyen
nk, tudomásul vettünk, amire emlékszünk, amit egy-egy pi

Simon Béla, festő

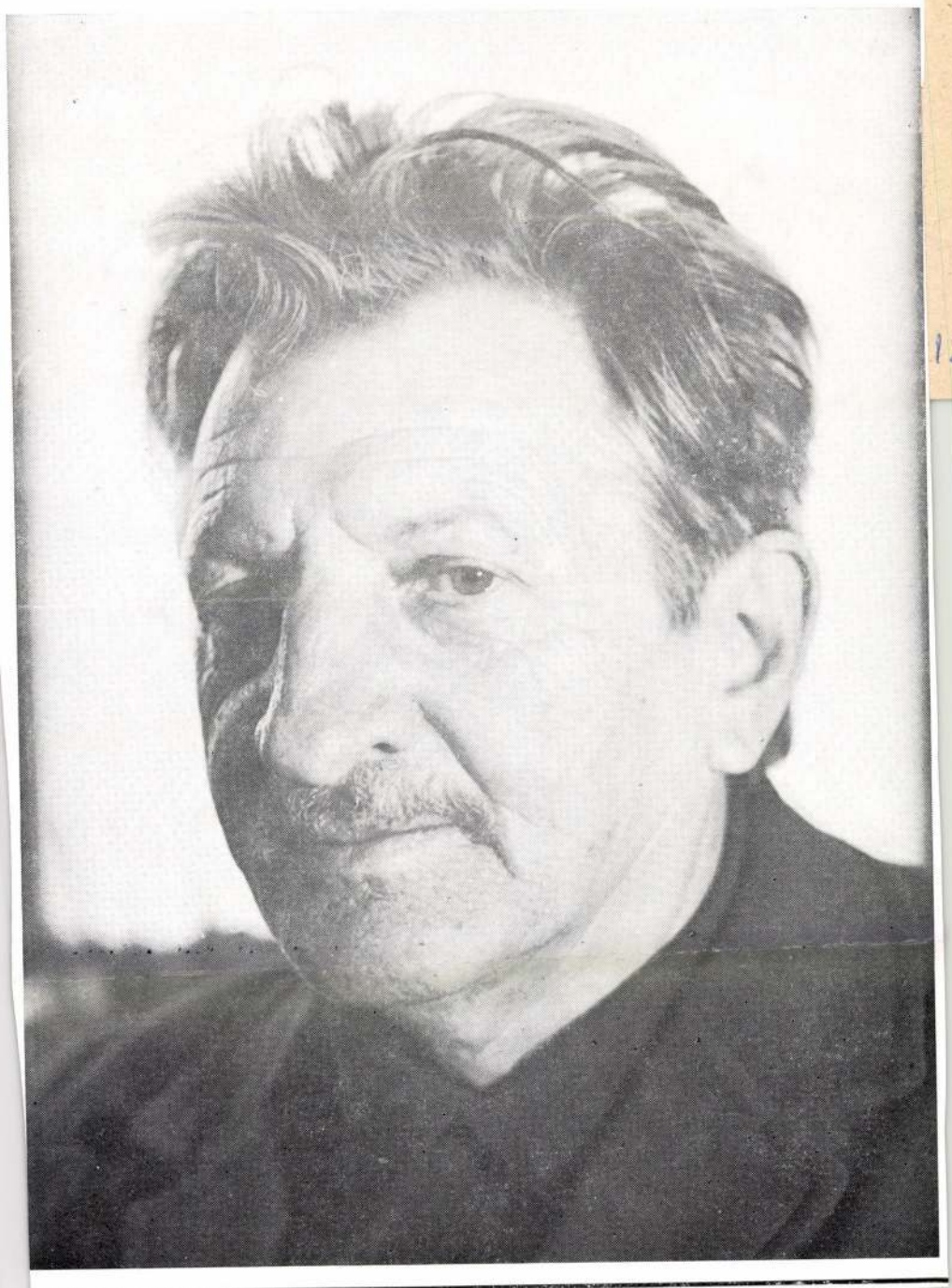

Simon Béla, kső

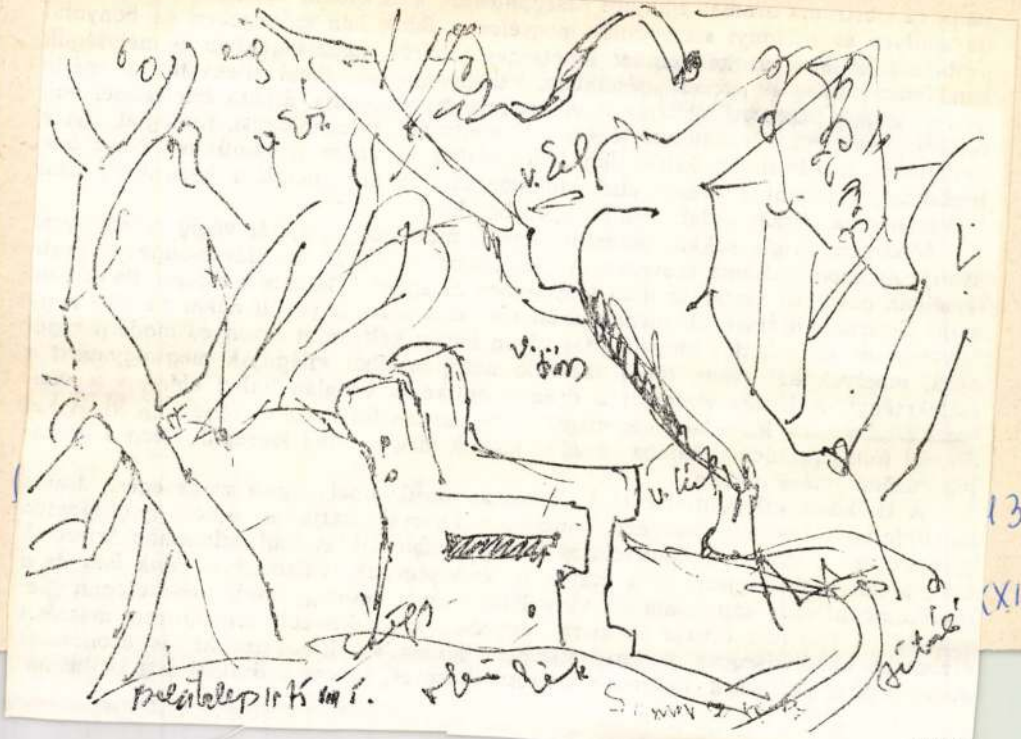

133.

CXIII/12.

elvontabb elméletiséggel. A történetiséget illetően Fülöp [illegible]
megy végbe: „nemcsak az alkotó azonosul hősével, hanem a drámai hős is »azono-

Simon Béla, festő

1128.

XXIII/12

BÉLÁDI MIKLÓS: A szoros olvasásra szerintem éppen azért van szükség, mert érzékelhetjük mindannyian, akik itt ülünk az asztalnál, hogy az irodalom egy kicsit kezd túlmenni rajtunk eszményrendszerében, alkotói világában, ízlésében, stílusában és egészen más irányba halad tovább. Tehát ahhoz, hogy elsajátítsuk azt, ami a napjaink irodalmában történik, ahhoz ezt a fajta azonosulást kell valamiképpen gyakorlattá átvinni magunkban. Lehet, hogy ez személyes rögeszme, de úgy vélem

Simon Béla, kerti

1.

XXIII/12

1101

Simon Béla, festő

1080.

XXIII/12

1080

[illegible] „vedlünk"; vedlenek, ezen is túl kell esniök
nek, mondta az ismerőse, az ő verebe már két hete kivedlett, az élő
Elfogadtuk őket, sorra, mint véletleneket; most Svunicsot „kértük",
az eset. Ette a paprikás krumplit (írta), és úgy érezte: milyen kü-
gy önállóan tudok enni. Volt tehát az elbeszélésnek számos befeje-
radoni sorra „be is fejezte" mindegyiknél, mivel azonban a befeje-
a, többet tud, akinek saját halottja (igazi saját halottja, aki egy ki-
a is halt meg) van, s itt a „megvan" jött be, holott semmi se „volt

Simon Béla, festő

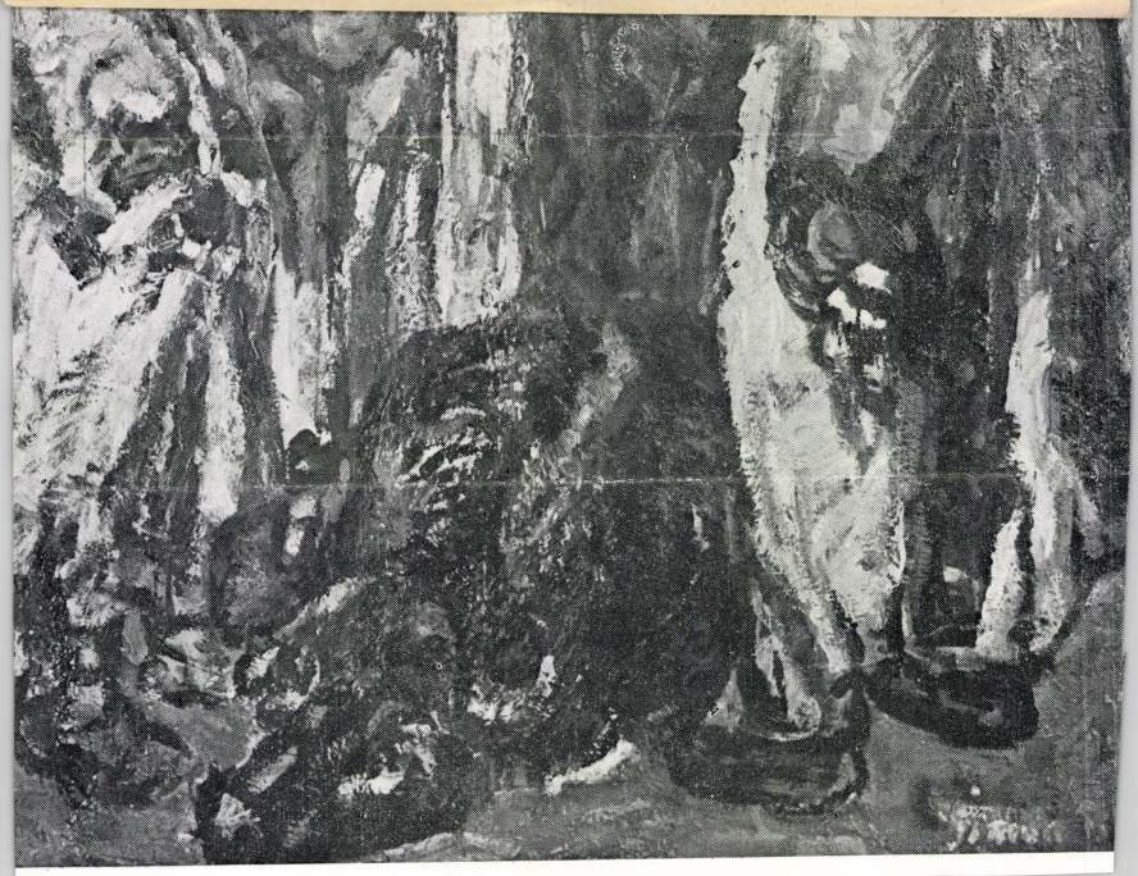

Simon Béla, festő

kontrollja folytán miképp válnak szemléltetőkből mindinkább kifejezőkké, líraiakká, a teljes illuziótlanságig, kétségbeesésig is felelős, a szavak egyetlen érvényes hitelét kereső, igazi költőkké."

Végülis erről a folyamatról számolnak be a jelen kötet emlékezései és tanulmányai: a szavak egyetlen érvényes hitelét kereső, igazi költő közösségteremtő

Simon Béla, grafikus

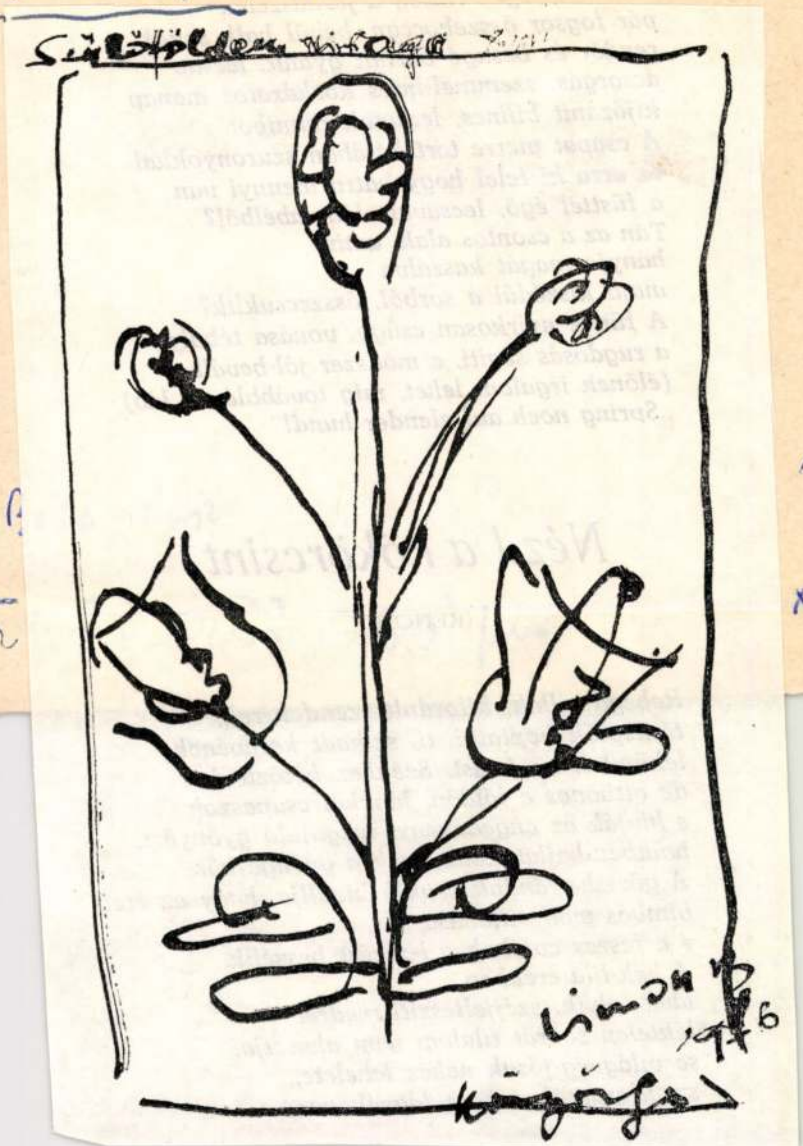

154.

XXIII/2.

Kebegő pillák, kitorault szemtenerek,
térdeplők koptatói, ti, szikadt koravének
leköpitek az óriást. Székhez kötözte kór
de otthonos e földön, lánykái csupaszok
s hivják az engedékeny, megújuló gyönyört,
ivükben-hajlatukban izzik a gyönge bőr.
A görcsbe-rándult csukló kivallja, hogy az érett
bimbós mell villanása
s a feszes combok a létezést beszélik.
A kék-lila erekben
láva folyik, széjjelfeszíti medrét
féktelen sodrát tilalom nem akasztja,
se világvég-jósok nehéz lehelete,
szemforgatók szöges lágyéköve;

Simon Béla, grafikus

159.

XXIII/2.

úgy szintelen, semmi egére festve
sziporkáztak rá, égett a teste,

érezte, hogy magában magány, vagy másképp
egész eddigi menete csak szándék,

nem út volt: idő, távolság-alakban.
És rohant, rohant. Örökre mozdulatlan.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 FEB 6

Dunántúli Napló

Simon Béla pécsi festő

5021

Negyvenezer látogató

A Csontváry Múzeum vendégkönyvéből

Köszönjük, gratulálunk, végre!

Fogjuk vallatóra a vendégkönyvet, melyben a látogatók írták meg véleményüket, fejezték ki önmagukat, ki-ki a maga vérmérséklete alapján.

A vendégkönyv tanulsága szerint a Csontváry Múzeum létesítése körül kialakult polémia az érdeklődést, ha csak lehet, még fel is fokozta. Kezdjük előbb a statisztikával. Nem egészen három hónap leforgása alatt közel 40 000-en nézték meg a kiállítást. Októberben 13 445-en, novemberben 20 289-en és még a múzeumi holtszezonnak számító decemberben is 5 444 látogatót jegyeztek fel, a többszörösét, mint az összes pécsi múzeumban együttvéve!

„Leg"-ek a vendégkönyvből:

Legelső beíró volt Németh Gyöngyi II. éves pécsi joghallgató; az első nem pécsi látogató: Bárdossy György Veszprémből; első a pécsi festők közül természetesen az örökifjú Simon Béla; az első iskolai csoport az Építőipari Szakközépiskola II/B. osztálya 35 tanulóval.

Az első írásbeli vélemény: *„Csodálatos élmény!"* Az első híres emberek Sinkovits Imre és Gombos Kati voltak: „Köszönjük, gratulálunk! Végre!!!"... Az első külföldi, Matti Koskala finn grafikus, a testvérváros Lahtiból jött. Egy távolbaszakadt hazánkfiának véleménye: „Tisztelet Magyarország művészetének, Tóth Ferenc, San Diego, California". Végül álljon itt a legszellemesebb beírás: *„Csodálattal és lényűgözve állunk a zseni művei előtt. Felejthetetlen élmény még egy olyan Gedeonnak is, aki nem Gerlóczy, csak Gedeon Pál."*

Számos rövid, a névaláírást emócionálisan kiegészítő felkiáltás, mely minden valamire való emlékkönyv sajátja, közülük is néhány: „Végre, köszönettel!... Grandiózus élmény! ... Egyedülálló!... Változatlanul csodálatos!... Végre méltó otthont kapott Csontváry!... A város büszke lehet erre a gyűjteményre!... Van Csontváry kiállításunk!... Külön örülünk állandó jellegének!... Gyönyörű, gyönyörű, gyönyörű!..."

Van a látogatók között olyan is, aki felszabadultan ír, ír, ír... Talán az élmény hatását levezetendő? „Csak most fogom fel Csontváry teremtő agyának mikrohullámait, most, hogy élőben láthatom. Most markol belém minden fájdalma, szomorúsága, ahogy kifejezi a kifejezhetetlent, minden létezésünk színes és érthetetlen és megfoghatatlan hömpölygését, mágikus kavargását. XX. századinak érzem Csontváryt: egy önmaga robogásába fulladó, zakatoló kor hullámok alatti panaszát, jajdulását, tudat-föld-magmájából fel-feltörő kérdőjelek megszólaltatóját, muzsikusát, szín-, folt és vonal szimfónikusát". Pedig a szimbolikus, mítoszteremtő cédrusképek még itt sincsenek Pécsett!

„Szinte hihetetlen e hatalmas színskála"... Mások is Csontváry színvilágát emelik ki: „Csontváryt méltán nevezhetjük a színek uralkodójának. Felülkerekedik rajtuk. Csodálatosan bánik a színekkel: helyet, időt, hangulatot, egyaránt kifejez". Vagy: „Amikor a *Nagy Tarpatak a Tátrában* és a *Baalbek* képet nézem, számomra e két képben társul az örökké mozgalmas, nyughatatlan Európa és a mesés, harmonikus Kelet. Asszociációs gondolat — de a kép olyan csodálatosan szép és művészi, hogy mindent lehet gondolni anélkül, hogy a kép igazi gondolatát csorbítanám".

„Irigylem Gerlóczy Gedeont. Ennél csodálatosabb gyűjteménnyel kevés ember rendelkezhet!"

A beírók egy része a múzeum érdemét is kiemeli: „Minden tisztelet és elismerés a Janus Pannonius Múzeum vezetőinek ezért a szép kiállításért. Végre méltó helyet teremtettek Csontváry remekeinek. A kevésbé jól-értesültek egyébként hiányosnak tartják a múzeum mai, nem teljes állapotát. „Hiába kerestem a *Magányos cédrust*..."

„Csontváry művészetének rajongója vagyok. A múzeumszerű képtár nagyon szép, de a kiállított képanyag mennyiségileg kevés. Nagyon hiányzik a múzeumból a Magányos cédrus, a *Taorminai görög színház romjai* és a *Vihar a Nagy Hortobágyon*. Véleményem szerint a felsorolt nagy képeknek is itt lenne a helye, akkor lenne igazi..."

A fentiekkel messzemenőkig egyet lehet érteni. A távlati tervek szerint a múzeum bővítése során a cédrusok mellett még számos főművel gazdagodik a területileg is kibővülő képtár.

Befejezésül álljon itt az ismeretlen krónikás bejegyzése: *Ide ismételten vissza-vissza kell térni!...*

Romváry Ferenc

Kórház' ügyeletek

Gyermekgyógyászat: Gyermekkórház.
Belgyógyászat, Sebészet, Traumatológia: Megyei Kórház.
Égési sérülések: Honvéd Kórház. — gyermekek esetében: Gyermekkórház.
Koponya és agysérülések: Idegklinika.

04-05-07

Öt méter magasból a földre zuhant tegnap délelőtt Halasi József 47 éves pécsi alkalmi munkás, az Alkotmány utcai TÜZÉP-telepen. A mentők belső zúzódásokkal, jobbkéz törással, májrepedés gyanújával az I. Sebészeti Klinikára szállították.

— Aramszünet lesz folyó hó 6-tól 19-ig naponta 7—15 óráig a Móra Ferenc utca, Szilva utca, Pannonia, Egresi, Orgona és Nyária utca területén.

Termelésszervezői és termelésirányítói

munkakörbe faipari mérnököt felveszünk.
„Fejlődő bútoripar" jeligére a Hunyadi úti hirdetőbe.

Nyicsevo — ahogy itt mondják ekkora távolságra. Mindössze negyvenperces repülőút. Moszkvából 11 ezer méter magasságban jöttünk Tyumenbe, ehhez képest a mostani repülés olyan, mintha egy zárt kocsit panoráma-busszal cserélnénk föl. Mintha megelevenedne a térkép, aprólékos részletességgel láthatjuk a folyamóriást és vidékét.

Először a főágat repüljük át, aztán nagy kiterjedésű erdős, mocsaras vidék következik. Eszembe jut: azt mondták kalauzaink, ezer folyót és 300 ezer tavat tartanak számon a tyumeni tartomány 1,5 millió négyzetkilométeres területén. Most, hogy kitárul a vidék látképe, kicsit jobban megérthetjük: mekkora víztömeget hord hátán ez a táj.

Aztán sűrűbb erdővidék következik; itt-ott újra tavakkal, folyók hurkolta szigetecskékkel. Ha az imént az járt a fejemben: a jégkorszak után lehetett ilyen a föld, most egy másik gondolat fészkel bele: milyen Csipkerózsika-álmot alhatott ez a vidék évszázadokon át.

Sehol se látni élőlényt, mozgást. Aztán feltűnik a falu, Ugut. A Nagy-Jugan partján fekszik — folyóhoz kötődik, mint itt szinte minden település.

ÉL A NYELV

Jöttünkre sokan idesereglettek. Jobbára nők, gyerekek — a férfiak nagy része foglalatosságát űzi ma is: vadászik, vagy hálót merít a Juganba.

Sétálunk befelé a faluba. Vladimir Tirlinnel, az iskolaigazgatóval beszélgetünk közben. 308 gyerek van az iskolában — mondja. Közülük 202 a chanti. Hogy milyen nyelven tanulnak? Oroszul. Mivel a családban anyanyelvüket beszélik, hatéves korukban előkészítő osztályban sajátítják el az iskoláztatáshoz szükséges nyelvtudást is. Így mindkét nyelven beszélnek a fiatalok. A továbbtanulók magasabb anyanyelvi képzést kaphatnak a felsőbb iskolákban — közülük kerülnek ki a tanítók, mint ő is —, de aki utána vadászni, halászni megy, ugyancsak anyanyelvét használja. Így a chantiul beszélők száma, Tirlin szerint, nem csökkent. Él a nyelv, amit hőseposzaikban, sorsénekeikben, imáikban annyi gazdag árnyalattal mutattak föl a rokonkereső magyar tudománynak.

És él, erősen él a nép. Három-négy gyermek egy családban. Tavaly 22 kisfiú és kislány ment előkészítő osztályba idén harminckettőt írtak össze.

A falunak 1600 lakosa van. Kitűnő vadászok, s mesterei a halfogásnak — ma már mindkét ősi foglalkozást szövetkezetbe tömörülve űzik. Csupa faház ez az utca, de némelyiknek márpalateteje van. S a villanyoszlopok, vezetékek jól mutatják a világosság terjeszkedését ezen a vidéken is.

A falu központjába kanyarodva kőépületeket is láthatunk. A szovjet épületének egyik helyiségében — tágas, szép terem, az ablak alatt radiátorok — részletesebb tájékoztatást kapunk.

Például arról, hogyan ápolják a népi kultúrát. Májusban a szurguti seregszemléről az éneklő-táncoló brigádjuk hozta el az első díjat.

Simai Mihály

(Következik:

3. Vadászok és táncosok)

Simon Béla, festő 1

ROMVÁRY FERENC

SIMON BÉLA KIÁLLÍTÁSA

Simon Béla 70 éves. Szinte hihetetlen.

De bizonyítja ezt a Pécsi Galéria meghívója, mely szeretettel invitál a Munkácsy-díjas festőművész születésének 70. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás megnyitójára. A levelezőlap formátumú és küllemű meghívón, mely a volt tanítvány, Pinczehelyi Sándor ötlete volt, a fotó pedig Nádor Kata munkája, a szőlősgazda Simon Béla látható. Kockás zakó van rajta, fején kalap, a vállára vetett ásó göcsörtös nyelébe kapaszkodik. Tekintete jó gazdaként a messzeséget kémleli, vagy netán a múltat kutatja, visszatekint az eddig megtett útra? Mert van mire emlékezni és van mivel büszkélkedni. Arcán elégedett, kissé hamiskás, amolyan székely-góbés mosoly, a szeme körül huncut szarkalábak, szája szögletében idő-barázdák sorjáznak. Tartása fiatalos, mondhatni legényes. A karakteres fotón Simon Béla természet- és emberszeretete, mely létének egyik fő mozgatója, művészetének pedig állandó éltető forrása, egyáltalán, lényének egész emberi mivolta érződik, sejtetve egyúttal gazdag belső világát, igazi énjét, bölcsen derűs életszemléletét.

A meghívót maga a művész postázta, nem bízva semmit a csalfa véletlenre. A meghívóhoz levelet mellékelt, emlékeztetőül, nem minden célzat nélkül, írásra ösztönző kedves nógatással. Nála ez természetes, mert egyénisége kitárulkozó, őszintén nyílt és barátkozó. Nála még az is természetes ahogyan rajong a képeiért. Előhúz egyet a sarokból, felteszi a festőállványra és megrendülten éli át újra a festés gyönyöreit. Leplezetlen őszinteséggel törnek fel belőle az örömteli szavak, gyönyörködik benne és őszintén kimondja azt amit érez: Gyönyörű ez a kép! A meghívóhoz mellékelt tömör megfogalmazású levél egyúttal kulcsát adja Simon Béla művészetének:

Kedves Feri Barátom! Mindannyian!

Bizonyára hivatalosan is megkapjátok meghívómat, de én azért küldök neked, mert ami biztos, biztos és beszélni valónk is van. Küldöm eme ásónyelet tartó festőt, *akár jelképem* is lehetne, csak a vándortáska hiányzik, melybe kincseimet raktam vándorlásaim közepette. Dobigált a sors különösen tanulmányi éveimben. Hol is jártam?

Fogaras, Dragus – román, székely *piros-feketéje,*
Udvarhely–Székje, Hargita *kék-vöröse,*
Kapion, Nagybánya *lilás kobaltja,*
Kolozsvár, Kalotaszög *tulipános narancsa.*
Budapest 6 évének *szintézise,* 1936–1942.
Háború.
Baranya, Szentmárton *zöld-sárga-pirosa.*

Sokacok, cigányok ordítóan disszonáns tarka színvilága – a festészet szín elsősorban a forma mellett. Azért nevezem küzdelmes életemet kincsnek, mert én tele vándortarisznyával jöttem ide 30 éve. És önkéntelenül is a népek barátságát segítem elő román, szász, sokác, csángó, sváb, cigány témákkal s mint egy mozaik ötvöződik bennem minden . . ."

Az expresszív hevületű, ars poeticának is beillő vallomás után álljanak itt a további, az életpálya felméréséhez nélkülözhetetlen, jelzésszerű adatok:

1910-ben született Fogarason. „Egyik szomszédunk szász volt, a másik román, szemben pedig egy zsidó család lakott. Megtanultam mind a három nyelvet, a magyart, a románt, a szászt. Mindenféle dalokat énekeltünk. Beleszerettem népi szo-

lakosságának színpompás viselete, szokásai [illegible]
rétek és mezők közelsége felszabadította képzeletét. Hamarosan szinte újjászületett s a festői kifejezőeszközök teljes birtokában, érett férfiként élte át a benne mindig képként rögződő élményeket. A szülőföld, a közvetlen környezet hatása döntő módon befolyásolja Simon Béla festészetét. Magáratalált új életében sem mosódott el benne, tán inkább felerősödött az elveszettnek hitt gyermekkor emléke, az elsodort szülőföld, keveredve a frissen szerzett élmények hatalmas tömegével. Biztonságot és erőt ad neki a kettős hovatartozás tudata, kötődés múlthoz és jelenhez, amit oly szépen fogalmazott meg egyízben Simon Béla: otthon van Erdély és itthon Baranya.

Húsz éve, 1960-ban, felesége halála után települt át Pécsre, az akkor megalakult Művészeti Gimnázium tanára lett, ahol friss szemléletű kollégák inspiráló közegébe került. És azóta is aktív részese, egyik tényleges alakítója Pécs hatvanas években felpezsdült művészeti életének. Azért a földtől, a vidéktől sem szakadt el teljesen. Van egy kis szőlője Siklós mellett, a Göntéren, ahol jó bor terem, tüzes, vörös nedű. Palettájának égő vöröse kissé tán innen is eredeztethető. Műveinek állandó kiállítása is Siklóson talált otthont.

Az életút egyes állomásai, kényszerű kitérői, a vándorlások és hányattatások Simon Béla belső művészi fejlődésében kitörölhetetlen mély nyomot hagytak. A harmincas évek a felkészülés, az erőgyűjtés évtizede volt, a saját út kitaposásának, az egyéniség kialakulásának az évtizede. A főiskola utáni nyugtalanító, egyre bizonytalanabb háborús évek azonban túlságosan is hosszúra nyújtották életének ezt a szakaszát. S mint oly sokaknak a kortársak közül, Simon Bélának is a háború lett a Párizsa! Kisebb feljegyzések, rajzok, akvarellek a tanúi ezeknek az éveknek. Mert a szépre való odafigyelés olthatatlan vágya tovább munkált benne. A természet, a tevékeny ember megfigyelése már ekkor is érdeklődésének homlokterében állott. Ez idő tájt fordult figyelme az önmegfigyelés, az önábrázolás, az önportré irányába. Az évtizedek során, mint évgyűrűit a fának, nyomon kísérhetjük, túlmenően a fiziognómiai változásokon, festői eszközeinek gazdagodását, kifejezőkészségének elmélyülését. A fürkésző-vizsgálódó, kamaszosan kíváncsi tekintet végigkíséri önarcképeinek sorát, ide számítva a Janus Pannonius-Simon Béla portrét is.

Rajzai – tus és diópácai – zaklatottan cikázó, gyors mozdulatokkal ejtett kéz-

Simon Béla, festő 2.

nyomai a festőiség irányába mutatnak. Olykor csak egészen kevés eszközzel él, rajzain a pozitív-negatív formák együttesen, egymást kiegészítve, egymás hatását felerősítve jelentkeznek. Későbbi tusrajzai már jóval zsúfoltabbak. A felület nagy részét fedi, takarja a tus feketéje, a papír fehérje csak helyenként villan elő. Sűrű, tömör folthatásra épülő előadásmódja már-már az absztrakció határát súrolja. Bár Simon Béla mindig a konkrét látványból indul ki, nagy általánosságban mégis megállapítható, hogy nagyfokú festői átérzés, szubjektív átlényegítés révén erőteljesen rendezi a látottakat. Olyannyira elvonatkoztat olykor, hogy már maga a téma is szinte teljesen háttérbe szorul és nemegyszer a felismerhetőség szélső határáig jut el. Egyértelműen a festőiség válik nála főszereplővé. Nem könnyed, felhígított dekorativitás felé billen, hanem a feszültségtől terhes dráma irányába mutat művészete. Az élet megpróbáltatásai megedzették Simon Bélát, és elérte az igazán kívánatost: Alsószentmártoni magányában rátalált önmagára. És akkor, ötven éves korában, telve magabiztos hittel és akarással, a lehető legjobb pillanatban került Pécsre. Itt újabb ösztönző lökéseket kapott és művészete teljes érettségében bontakozhatott ki.

Festészetére elsődlegesen az a jellemző, hogy egyes alapszínek fokozottan hangsúlyozódnak. Alsószentmártoni képein a zöld, a sárga és a vörös szín dominál. Itt festett képein a természet színei, bár általánosságban a valóságosnak megfelelőek, erősen áttételesek. Zöldjei a türkiz, vörösei a narancs felé közelednek. Néhol a színek tüzesek, nyersen harsogóak, olykor azonban a pasztell lágyságára emlékeztetnek, erősen tompítottak, szordínóval kezeltek. A kép egységes tónusán belül a kevert színek átmeneteivel törekszik fokozott színgazdagságra. A színeket nem palettán keveri ki, hanem a vászon felületén rakja fel egymás mellé. A korszak egyik fő műve a *Füzes istállóval* c. festmény, mely a Kunvári gyűjteményen keresztül, kitérővel jutott a Modern Magyar Képtárba. A fák, az épületek tompa zöldjeinek és vöröseinek színkavalkádját – az előtér szinte már a gesztusfestészet automatizmusát idézi – a narancsból a vörösbe való átmenet széles skáláját felvonultató élénk mustár-sárga fogja egybe.

Gyakori témája a körülötte lévő világ, közvetlen környezete, a táj és benne az ember. Festményei mégsem leíró jellegűek. Erősen átírja a látványt. Képein sajátosan összegeződnek élmények és benyomások. Nem egyszerűen csak közvetít, hanem áttételes formában tárja elénk az átélt valóságot. Ez a megállapítás – úgy érzem – kissé általánosnak tűnik. Hozzá kell adni mindenképpen azokat a Simon Béla-i specifikumokat, melyek művészetét egyértelműen jellemzik. Képei egyéniek, egyfajta közös vonás a jellemzőjük, és ezen ismertetőjegyek alapján más művektől nagy biztonsággal elkülöníthetők, könnyen felismerhetők. Ugyanakkor nehezen tűrik az idegen környezetet, más képek társaságát, egymással azonban jól megférnek. Erősítik egymást, mint ezt a Széchenyi téri Galériában rendezett kiállítása is bizonyítja.

Tájképein nem törekszik fotográfikus hűségre, mint ahogy emberábrázolásai, színes cigány és sokac figurái sem tekinthetők néprajzi értelemben véve hitelesnek. A táj, az itt élő ember azonban ennek ellenére is benne van sűrítetten Simon Béla festményeiben, művészetének majd minden mozzanatában. Miként a színes népi szőttesek is híven tükrözik a nép lelkivilágát, gondolkodásmódját. A népi szokásokat és hiedelmeket idézi meg a pécsváradi *Leányvásár*, a *Regős ének*, a *Baranyai lakodalmas* és a *Betlehemesek* c. festményein. A népművészet, a hímzések és a faragások motívumkincsének elvontsága vált példává a *Szülőföldem virágai* erősen absztrahált megfogalmazású képein *(Pipacsos, Peóniák, Szedres, Íriszek, Páfrányos)*. Ezeken a festményeken két keveretlen, harsogóan nyers színbe – kobaltkékbe és cinóbervörösbe – a díszharmónia feloldására tüzes-meleg „tulipános" sárgák ágyazódnak.

Amíg a harmincas években az uralkodó posztnagybányai szemléletmód hatására a fény-árnyék még jelentős szerepet játszik Simon Béla művészetében, miként azt a kiállításon bemutatott színes akvarellek is tanúsítják, a későbbiek során a fényproblémákról elsődlegesen és szinte kizárólagosan a színre irányítja figyelmét. A színek sajátos belső törvényszerűségei jutnak egyértelműen fő szerephez. A hat-

Simon Béla, festő

Simon Béla 608

Jelenhor, 1/7-8

7

k, ha tiad megjárta a soros Szibériát,
ka megkerüli a házat;
ıcs meggyfa, majd az emlékezteti, a kő,
lefolyók, néhány telelő oleander,
zét csúsztatja a liftakna mellett,
zat! Magasfeszültség! – alakul lakmusz
ént a térkép, levelek tenyérvonala,
üvegbe száradt egér csontvázlata,
rzett gézcsík pirkadat,
mindig éjszaka – ámbár lehet, hogy másutt,
esztő az átfedés, a merőben új szomszéd,
ekercselés, a nyakon szoritó hurkok nyoma,

Simon Béla festő

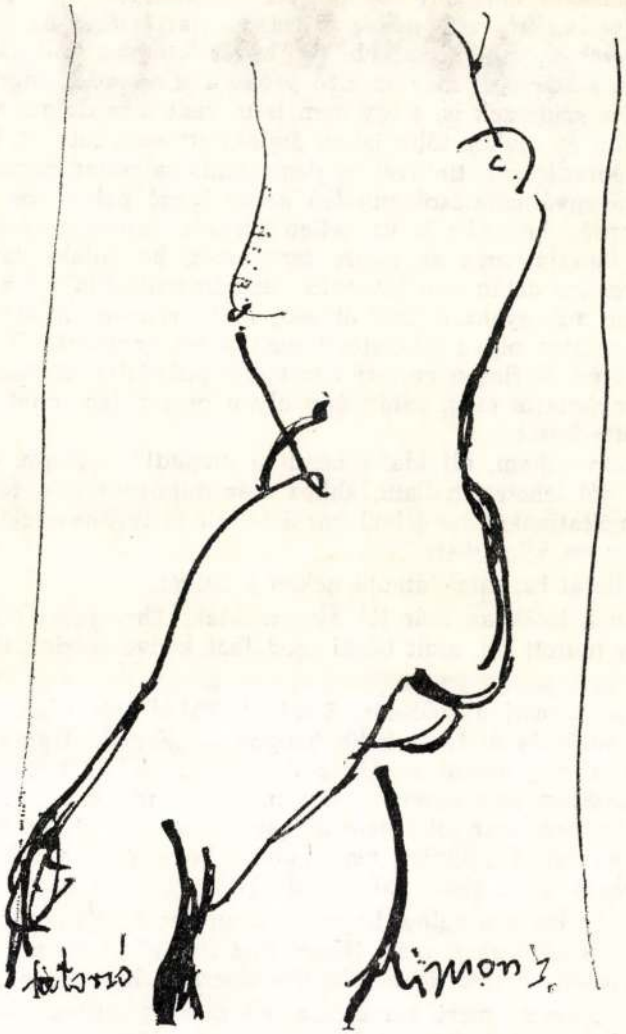

Simo

Jele

620.

XXIII/7-8.

ent.

kéne hívnod a fiúcskát. Sieglinde, hívd föl nekem." – folytatta
a suttogásnál is halkabb hangon – „Kérlek. Úgy érzem, mintha
e erőm hazamenni se. Ha csak arra gondolok, hogy az öregem is
magában piszmogott, akkor már a gondolatra is rosszul leszek
szeretném már jól érezni magam. Arra gondoltam, hogy valahová
nk együtt. Egyáltalán nem tudom, hová, csak valahová és te fel
nekem a fiúcskát. Jó? Felhívod?"

na azt játszotta volna, hogy álmában beszél, s ma tán azért túlozta
közös játékukat, mert Neubertnét rá kellett vennie e kellemetlen
ljesítésére, amivel igencsak túlfeszítette a húrt.

nem merem, mert a múltkor azt mondta nekem, hogy többé ne
Nagyon megkér, hogy többé ne hívjam. Hát nem túl udvarias fiú.

Simon Béla, festő

Simon

Jel

649

XXIII/7-8.

rácsodolkázom babaszerűvé stilizált s kissé túlméretezett, de a te
mekét még így sem feledtető szépségére, nyaka, keze, profilja fino
a tengerkék, nagyon nagy, nagyon tiszta és felségesen kifejezéstel

Simon Béla

Elhunyt Simon Béla

Életének 70. évében — súlyos betegség következtében — elhunyt *Simon Béla* Munkácsy-díjas pécsi festőművész. Simon Béla 1910-ben született Fogarason. Pályáját 1928-ban a Kolozsvári Képzőművészeti Főiskola növendékeként kezdte. 1936-ban a budapesti Képzőművészeti Főiskolára került. Szőnyi István tanítványa lett. Több mint három évtizeden át vett részt Pécs képzőművészeti életében, amelyben vezető szerepet is játszott.

Magyar Hirlap 19

Simon Béla, festő

680

állapító diagnózisa igaz volt, már amennyire a magabiztos kívül-
lehet. Mert kapkodásom csak kívülről látszódhatott felületes kapko-
belülről gyötrő kétségbeesés volt. Mint akit napközben is lehetetlen,
nok látogatnak. Tudtam a régi törvényt: az író számára egyetlen igaz-
nyes csupán: a művekben kimondott igazságé, s ha író óhajtok ma-
ömet csakis az írásra szabad tartalékolnom és összpontosítanom. De
n jól tudtam is ezt, az se volt előttem kétséges, hogy alkalmas közeg
művek nem egyebek, mint fojtott súgdolózások egy lakatlan házban.
az ország mélyre zuhant lelki és erkölcsi állapota nem lehet többé
erőforrása új műveknek. Egyszóval: a közeg nemesítését, formálását
yan életbevágó föladatnak éreztem, mint a művekét. Ezért ártottam
gamat irodalmon kívüli ügyekbe, amitől, természetesen, csak a szét-

ROMVÁRY FERENC

SIMON BÉLA KIÁLLÍTÁSA

Simon Béla 70 éves. Szinte hihetetlen.

De bizonyítja ezt a Pécsi Galéria meghívója, mely szeretettel invitál a Munkácsy-díjas festőművész születésének 70. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás megnyitójára. A levelezőlap formátumú és küllemű meghívón, mely a volt tanítvány, Pinczehelyi Sándor ötlete volt, a fotó pedig Nádor Kata munkája, a szőlősgazda Simon Béla látható. Kockás zakó van rajta, fején kalap, a vállára vetett ásó göcsörtös nyelébe kapaszkodik. Tekintete jó gazdaként a messzeséget kémleli, vagy netán a múltat kutatja, visszatekint az eddig megtett útra? Mert van mire emlékezni és van mivel büszkélkedni. Arcán elégedett, kissé hamiskás, amolyan székely-góbés mosoly, a szeme körül huncut szarkalábak, szája szögletében idő-barázdák sorjáznak. Tartása fiatalos, mondhatni legényes. A karakteres fotón Simon Béla természet- és emberszeretete, mely létének egyik fő mozgatója, művészetének pedig állandó éltető forrása, egyáltalán, lényének egész emberi mivolta érződik, sejtetve egyúttal gazdag belső világát, igazi énjét, bölcsen derűs életszemléletét.

A meghívót maga a művész postázta, nem bízva semmit a csalfa véletlenre. A meghívóhoz levelet mellékelt, emlékeztetőül, nem minden célzat nélkül, írásra ösztönző kedves nógatással. Nála ez természetes, mert egyénisége kitárulkozó, őszintén nyílt és barátkozó. Nála még az is természetes ahogyan rajong a képeiért. Előhúz egyet a sarokból, felteszi a festőállványra és megrendülten éli át újra a festés gyönyöreit. Leplezetlen őszinteséggel törnek fel belőle az örömteli szavak, gyönyörködik benne és őszintén kimondja azt amit érez: Gyönyörű ez a kép! A meghívóhoz mellékelt tömör megfogalmazású levél egyúttal kulcsát adja Simon Béla művészetének:

Kedves Feri Barátom! Mindannyian!

Bizonyára hivatalosan is megkapjátok meghívómat, de én azért küldök neked, mert ami biztos, biztos és beszélni valónk is van. Küldöm eme ásónyelet tartó festőt, *akár jelképem* is lehetne, csak a vándortáska hiányzik, melybe kincseimet raktam vándorlásaim közepette. Dobigált a sors különösen tanulmányi éveimben. Hol is jártam?

Fogaras, Dragus – román, székely *piros-feketéje,*
Udvarhely–Székje, Hargita *kék-vöröse,*
Kapion, Nagybánya *lilás kobaltja,*
Kolozsvár, Kalotaszög *tulipános narancsa.*
Budapest 6 évének *szintézise,* 1936–1942.
Háború.
Baranya, Szentmárton *zöld-sárga-pirosa.*

Sokacok, cigányok ordítóan disszonáns tarka színvilága – a festészet szín elsősorban a forma mellett. Azért nevezem küzdelmes életemet kincsnek, mert én tele vándortarisznyával jöttem ide 30 éve. És önkéntelenül is a népek barátságát segítem elő román, szász, sokác, csángó, sváb, cigány témákkal s mint egy mozaik ötvöződik bennem minden . . ."

Az expresszív hevületű, ars poeticának is beillő vallomás után álljanak itt a további, az életpálya felméréséhez nélkülözhetetlen, jelzésszerű adatok:

1910-ben született Fogarason. „Egyik szomszédunk szász volt, a másik román, szemben pedig egy zsidó család lakott. Megtanultam mind a három nyelvet, a magyart, a románt, a szászt. Mindenféle dalokat énekeltünk. Beleszerettem népi szo-

vanas években képeinek színvilága még inkább leegyszerűsödik, két alapszínre redukálódik. A kör nem szűkült ezzel, csak mélyült, a probléma tovább bonyolódott, a feladat megnőtt. Korábban zölddel és vörössel építkezett, példa erre a *Barátok* és az *István akna* c. festménye (a Modern Magyar Képtárban). A korszak második felében már egyre inkább a kék és vörös dinamikus kontrasztja válik nála uralkodóvá: *Hárman* (szigetvári magántulajdonban). A hideg-meleg színpár ellentétességéből fakadó vibráló feszültség egyfajta drámai töltést biztosít képeinek. A téma ekkor már majdhogynem másodlagossá válik, az expresszív hevület tüze átsüt a dolgok felszínén. A lényegi, belső összefüggések válnak sarkítottá a két ellentétes véglet erőteljes hangsúlyozásával.

Simon Béla oeuvre-jében Baranya és Szentmárton zöld-sárga-pirosa jól megfér Udvarhely, Hargita kék vörösével, Kolozsvár, Kalotaszeg tulipános narancsával.

S talán legérettebb, legszebb képe, az életmű kétségtelenül egyik gyöngyszeme, a siklósi *Szőlőhegy-Göntér* (a Modern Magyar Képtárban), ahol a kék már csak a felhangot adja az érett vörösek erőteljesen felhangzó telt akkordjához.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1980 AUG
JELENKOR

Simon Béla, Munkácsy-díjas festőművésző

1021

Tehát, munkás tavaszok.
Tettek, visszavonások, makacs araszolás
Aggodalmak a Gödel-tétel miatt; de ez
az arcél nem csorbul tőle.
A tervek utolérhetelenül nagyszabásúak,
a közlönyök hangja bizakodó.
Óvott melegházakban nemesített hóhér-palánták
várják a kiültetést.
Várjuk a tavaszt.
Minden évszakot várunk, mert mindegyik mást igér,
s mivel a szar is non stop, futószalagon a seprü.
Oly ésszerű a körbefutás, mint a logika.
Ámbár a szintek, az emelkedés –
a ravasz archimedesi csavar!
A megállított idő! S már egy virágzó század odavan.
Lakótelepek azték romjain erdőnyi antenna-vadsarj,
s a bennük szorult kép: bekötött szemű gladiátorok
tusája a hagyományos numídiai sertésért –
közben cézári kézmozdulat. Nihil aliud.
Az entrópia falánk Kékvirága . . .
A posta piros műanyag palackban úszik.
Sötétben morajlik a hab.

7

Mondják, ha fiad megjárta a soros Szibériát,
és éjszaka megkerüli a házat;
ahol nincs meggyfa, majd az emlékezteti, a kő,
kukák, lefolyók, néhány telelő oleander,
míg kezét csúsztatja a liftakna mellett,
„Vigyázat! Magasfeszültség! – alakul lakmusz
hártyaként a térkép, levelek tenyérvonala,
betöttesüvegbe száradt egér csontvázlata,
az átvérzett gézcsík pirkadat,
s még mindig éjszaka – ámbár lehet, hogy másutt,
megtévesztő az átfedés, a merőben új szomszéd,
új dróttekercselés, a nyakon szorító hurkok nyoma,

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Simon Béla Munkácsy-díjas festőművész
JELENKOR
1980 AUG

1021

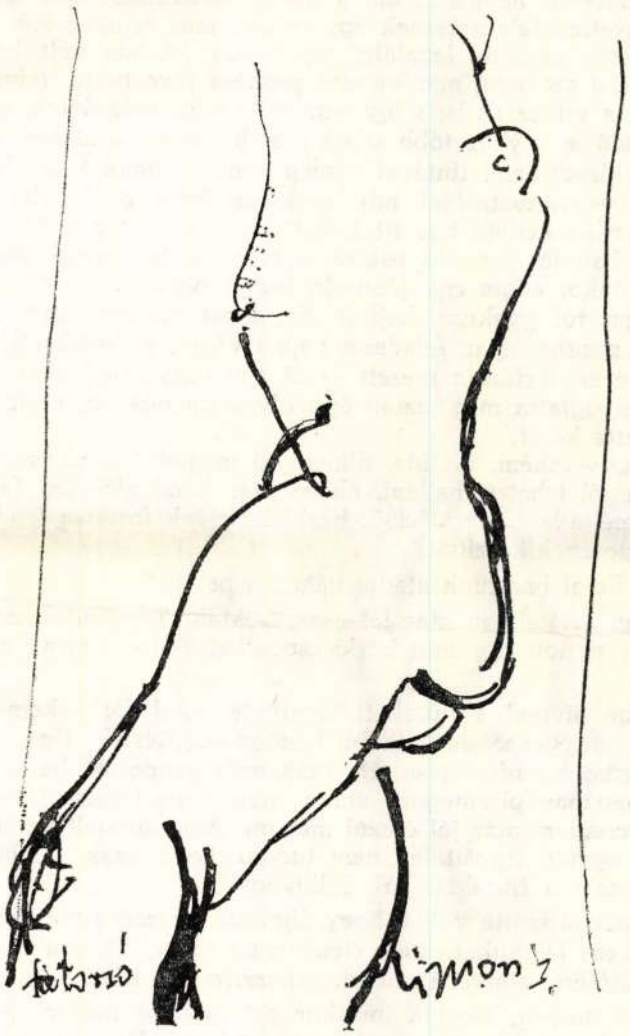

ég azt is, amit Neubertné az asztalon fekv
lyos puffanásként hangzott, ám a gyors m
k, mint ügyetlen felvezetésnek egy másik,
szövegkönyvet ugyanis legalább oly kevés
itva tartani, a szöveget már az első próbár
lről tudták a színészek is, s így nem is maradt mas dolga,
rán felmerülő és olykor több ízben átalakított változatokat bevezetni, kébb esetleg kiradírozni, tintával véglegesíteni, valamint gondoskodni arról hogy e szövegváltoztatások minden kézen forgó példányba bekerüljenek, és a biztonság kedvéért is itt kellett ülnie a vastag szövegkönyv fölött, gyelmét és hangját arra az esetre tartogatva, ha valaki váratlanul megadna, s ilyenkor aztán egy jótanuló buzgalmával adta föl a végszavakat, persze nem túl gyakran fordult elő, most viszont, mint aki tényleges unkára lel, mintha olyan feladatot kapna végre, melynek ellátásához belső sztetést is érez, férfiasan erezett kezét egy pillanatig az összecsukott szögkönyvön nyugtatta még, aztán épp olyan gyengéden, mint mohón, Thea jére csúsztatta kezét.

„Gyere szívecském, ülj ide, pihend ki magad!" – súgta, s bár a mondtot nagyon jól lehetett hallani, ahhoz már mindenki elég fáradtnak bizoult, hogy méltatlankodása jeléül bárki is felénk fordítsa fejét.

„Rettenetesen kikészített."

„Gyere, fiatal barátunk átadja neked a helyét."

Ők ebben a játékban már jól összeszoktak, Thea most mégse moccant, ca akár egy nyitott táj, amit bárki csodálhat kedve szerint, önmagába meve pihent.

„Föl kéne hívnod a fiúcskát. Sieglinde, hívd föl nekem." – folytatta anazon a suttogásnál is halkabb hangon – „Kérlek. Úgy érzem, mintha n lenne erőm hazamenni se. Ha csak arra gondolok, hogy az öregem is sz nap magában piszmogott, akkor már a gondolatra is rosszul leszek. kicsit szeretném már jól érezni magam. Arra gondoltam, hogy valahová ehetnénk együtt. Egyáltalán nem tudom, hová, csak valahová és te felatnád nekem a fiúcskát. Jó? Felhívod?"

Mintha azt játszotta volna, hogy álmában beszél, s ma tán azért túlozta ire el közös játékukat, mert Neubertnét rá kellett vennie e kellemetlen lat teljesítésére, amivel igencsak túlfeszítette a húrt.

„Én nem merem, mert a múltkor azt mondta nekem, hogy többé ne m. Nagyon megkér, hogy többé ne hívjam. Hát nem túl udvarias fiú.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1980 AUG

JELENKOR

Simon Béla, Munkácsy-díjas festőművésznek

1021

ha
ak

Mi
kar
tulipán-piros álmok lángját,
hogy a holnap röptét is lássák.

Kos jegye

A napéjegyenlőségben a Kos jegye tündököl,
mégse a tavaszi fürtök színe ez,
havazik, fehér fátyolba öltöztek a fák
és a szív didereg, fázó madarak
ülnek a havas ágakon,
óh tavasz, szép leánya az évnek,
jöjj kitárt karoddal, hozd magaddal
a madarak dalát és fényes nyilát
a kimondhatalan szerelemnek,
az öregek padjaira adj meleget,
nyájas szavakat, kik munkáról jönnek
haza, ha a Vacsoracsillag
csöngeti már a pihenés óráit,
Kos jegye, légy uralkodó nemcsak az ég
firnamentumán, szivünkön is,
ne ily didergőn,
diadalmasan, mint a tüzes Nap,
ha meleg sugárba vonja az Univerzumot.

SAJTÓFIGYELŐ
SAJTÓSZOLGÁLATI HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1980 AUG

JELENKOR

Simon Béla, Munkácsy-díjas festőművész

1021

Tulajdonképpen nem szeretem
illő viselkedés című tantárgyat. A s
mutatványt. Tartok a szövegektől,
megrázkódtatás ellen felvértező,
A magabiztos pillantásoktól, mely
s zavartan, hanyatt-homlok szokvá

Még két perc.

Aztán, miközben nyájasan tuszkolom magam előtt a lányom – felnőtt közé tévedt kilencévesek szokása szerint szégyenlősen vihog –, s miközb igyekszem a tér sarkán lassan-lassan gyülekező, ismerős és ismeretlen egy gyülteket a lehető legszívélyesebb vigyorral üdvözölni, némi erőt merí abból a gondolatból, hogy ezek a mindenféle kérgek, maszkok, bevonatok képződmények az arcunkon voltaképpen s remélhetőleg természet, szoci záció, humanitás bölcs adományai. Védelmük alatt BIZONYOSAN ott re a felnőtt ember féltve őrzött, gazdag, bonyolult, titokzatos, intenzív b élete.

Tizenvalahanyadiknak az autóbusz is begördül. Nem a régebbről isr karcsú, agressziv jármű. Nyilván nemrég vásárolta a vállalat. Vajszínű, á testével, finoman legömbölyített formáival tekintélyes, diszkrét jelenség. noha még ki sem nyílt az ajtó, ablak melletti ülésein máris foglaltat j táskák, kendők, kisebb-nagyobb skatulyák, csomagok.

Valaki megnyugtató, kellemes alt hangon azt mondja: mindegy, h az ember a buszon, ablaknál-e vagy sem. Általános helyeslés. Egy légi vézna fiatal lány szerint ablaknál ülni kifejezetten kellemetlen, ő pé sokkal jobban szeret ott ülni, ahol ül. Legalább nem éri a huzat. Mire nyan kissé ingerülten leintik. Kár erről ilyen rengeteget locsogni, az e leül a helyére, és kész.

Nagyon vegyes társaság – súgja gondterhelten Irénke a raktárból.

Indulunk; elől bekapcsolják a magnót, hogy LEGYEN EGY KIS I GULAT.

Nem messze tőlem Annamária ül; naponta látom, mégis újra meg rácsodolkázom babaszerűvé stilizált s kissé túlméretezett, de a termész mekét még így sem feledtető szépségére, nyaka, keze, profilja finom von a tengerkék, nagyon nagy, nagyon tiszta és felségesen kifejezéstelen sze

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1980 AUG
JELENKOR

Simon Béla, Munkácsy-díjas festőművész

1021

fenyő domb. Simon Béla

Legalább egyszer Köpcsény fe
nak tettem volna ki magam, ho
lékezik: 1832. december 11-é
egy magyar követ döcögö
az egyszerí pillanatból s
ta természetesen rége
de aki nyomukba l
tájat, s a pillana
követ az emlé
A mű
tanúságár
Va
Még
19

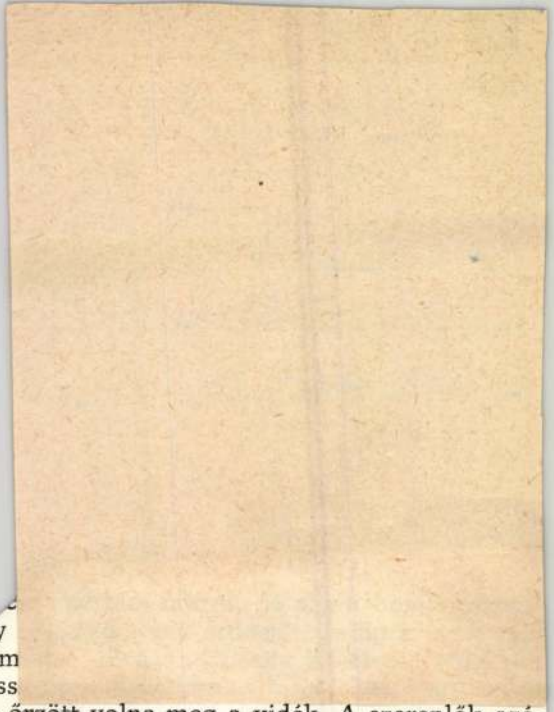

gy
n, am
t a ross
emmit ne őrzött volna meg a vidék. A szereplők azó-
n itthagytak mindent, útjuk egészen másfelé vezetett,
ép, Pozsony határába érve, helyettük és nevükben látja a
t örömében azt is tudja, hogy része a látványnak, melynek
kezet nem koptatja el.
észet mindig a valóságból merít, de vissza is mutat rá, mintha
a lenne szüksége.
n egy másik pozsonyi emlékem is, József Attilával osztozom benne:
ne utazz el, Sárikám, Pozsonyba... Sárika nyilván Szob felé utazott,
37-ben ez volt a legegyszerűbb. A táj szelíd, jellegtelen, a Dunakanyar
ajándéka után csak az emlékezés röpít már, a megérkezésből is hiányzik az
ünnepélyesség, a külváros házai elnyelnek mindent, egyébként is össze kell
szednünk csomagjainkat s a vonat folyosóján tolongunk, mert a megérkezés
előtt mindenki izgatott, mintha attól kellene tartania, hogy elmulaszt valamit.

Sárika természetesen mégis csak elutazott Pozsonyba, ahol a város forgatagában el is tűnik szemünk elől, s most már a feltételezett emléknek sincs jelentősége. A Kölcsey-sor egészen másként visszhangzik bennünk, s ebben valószínűleg a látvány is szerepet játszik. Mert innen nézve egy történelmi pillanat is társunkul szegődik, s ahogy elhagyjuk Oroszvárt, minden az időből üzen, s ha annyira ragaszkodunk a pontos helyszínhez, csak be kell hajtanunk a bekötő úton Jarovcére, ahonnan nyilván látni Köpcsény, azaz Kittsee tornyát. De most már ez sem fontos. Az utak találkoznak, az időben és a térképen, s immáron valóban Kölcsey a társunk, aki reménykedve igyekszik a diétára, ahol... de mi mindig reménykedve igyekeztünk a világ minden részébe, hogy végül visszatérjünk, mert tudjuk, hogy itt kell élnünk.

Pozsony határában azt kérem, álljunk meg néhány percre. Az élmény a tájból is megszólíthat, mint itt is; „s a homályon keresztül búsan emelkedék előttünk a királyi vár". Remény és honfibú is az emlékből kísért, mert ez valóban történelem, akkor is, ha már elfeledtük szavait. De nekem fontosabb a jelenlét, melynek nincs időbelisége, nem adatok jármába fogott história, hanem az együvétartozás öröme, mely nem újrakezdeni akar, hanem vele élni. Valami mindig megmarad, Kölcsey maga is itt van, mert porát

Simon Béla-képtár Siklóson

Siklóson talált végleges és méltó otthonra a korán elhunyt *Simon Béla* Munkácsy-díjas festő életműve. A városi tanács helyreállíttatta a vár alatti egyik szép, patinás házat, és falai között rendezték be a képtárat. Az erdélyi Fogarason született Simon Béla a kolozsvári és a budapesti képzőművészeti főiskolán tanult, többek között Szőnyi István tanítványaként.

Művészete Baranyában teljesedett ki igazán. Hosszú ideig élt és tanított baranyai falvakban, s képein is leginkább ezt a világot — a megye több nemzetiségű lakosságának életét, mediterrán hangulatú tájait — örökítette meg. Két évvel a halála előtt, 1978-ban a siklósi városi tanács megvásárolta műveinek javát. Ezt az anyagot állandó kiállításként helyezték el a Simon Béla-házban. Négy teremben a fő műveinek tekinthető festményeit, az ötödik teremben grafikáit mutatják be. Helyet kaptak a kiállításon a művész munkaeszközei, egyes személyes tárgyai is. (MTI)

Népszabadság, 1984. XI. 11

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Béla

MAGYAR NEMZET
1984 SEP 29

1021

Simon Béla rajza

(Várnai György rajza)

— **A Kozmosz—1600, a Kozmosz—1601,** és a Kozmosz—1602 mesterséges holdakat csütörtökön Föld körüli pályára állították a Szovjetunióban a világűr további kutatására.

— **A soproni szüreti napok** pénteken megkezdődtek. A szüreti napok keretében a város ad otthont a német nemzetiségi néptáncfesztiválnak is. A két és félhetes eseménysorozatban hangversenyek, kiállítások szerepelnek. Sopron együttesei közös koncerttel emlékeznek meg a Zenei Világnapról október 30-án, a Liszt Ferenc Művelődési Központban.

— **Országos vasútmodellkiállítás** nyílt pénteken Budapesten, a Keleti pályaudvar kultúrtermében. A kiállítás egyik különlegessége a Keleti pályaudvar — legóból.

— **Vibralarm** néven süketek és nagyothallók számára hozott forgalomba ébresztőórát egy angol gyár. A Vibralarm ébresztőórához kapcsolt vib-

— **Az építészet és a gyerekek** címmel kiállítás nyílt pénteken a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában Budapesten. A tárlatot a moszkvai Kísérleti Építészeti Gyermekstúdió 6—15 éves tagjainak munkáiból rendezték. Szovjet színházépítészet a címe annak a kiállításnak, amely ugyancsak pénteken nyílt meg a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában.

— **Ünnepélyes szakmérnökavató tanácsülést** tartottak pénteken a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem mezőgazdaságtudományi karán. A korábban végzett agrármérnökök közül a talajerő-gazdálkodási, illetve vállalatgazdálkodási szakon negyvennégyen szereztek diplomát, amelyet Debreczeni Bélától, az egyetem rektorától vettek át.

— **A Belvárosi Kávéház-Lido** nem nyílik meg hétfőn, műszaki okok miatt. A hételejei esőzések idején ugyanis beázott az elektromos kapcsolóház és a liftakna, s az elektromos hibák kijavítását hétfőig nem tudják befejezni. A nyitás új időpontjáról a későbbiekben tájékoztatják a közönséget.

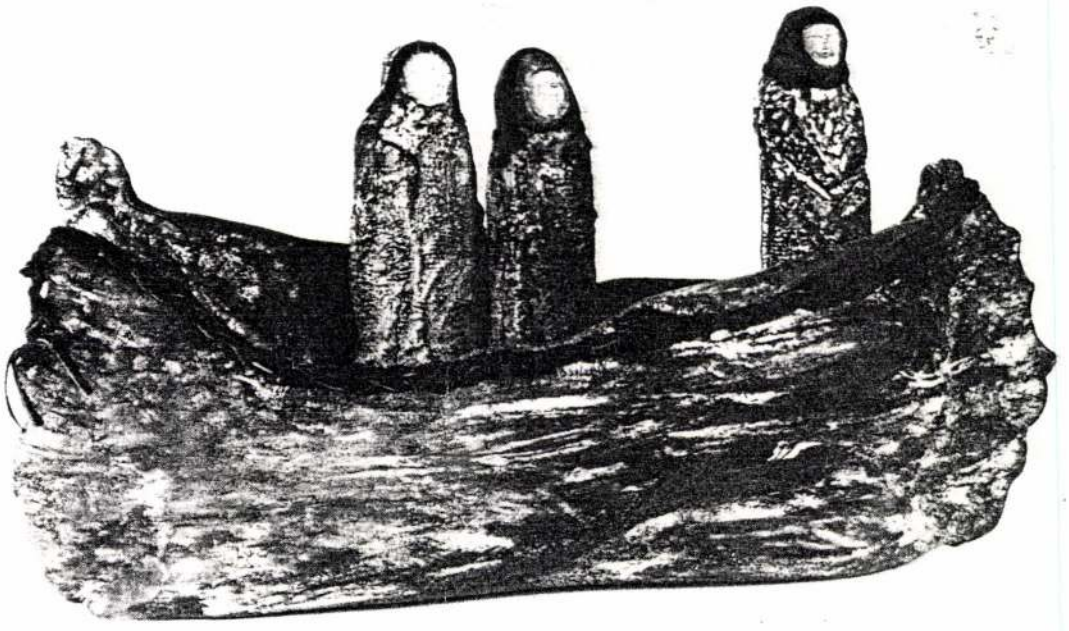

BÁRKA

Simon Edit

8315 Gyenesdiás
Diótörő u. 7.

1956. május 1-jén született Vépen. Iskolait Szombathelyen végezte. A keramikus szakmát a Balatoni Múzeum kerámia restaurátoraként sajátította el. Az autodidakták rögös útján tett szert a korongolás magas mesterségbeli fokára, melyet kisplasztikái megformálásában is használ. 1980 óta vezeti a Goldmark Károly Művelődési Központ kerámia szakköreit.
Munkabemutatókon, pályázatokon vesz részt rendszeresen. Több csoportos tárlaton kívül két önálló kiállítása volt.
1992-ben elnyerte a budapesti Népművészeti Kiállítás Arany Díját.

Am 1. Mai 1956 in Vép geboren. Schulabschluss in Szombathely. Als Restaurator im Balaton Museum eignete sie sich das Fach des Keramikers an. Auf dem schweren Weg des Autodidakten, eignet sie sich die Kunst der Töpferscheibe in hohem meisterhaften Grad an, welchen sie auch beim gestalten von Kleinplastiken benutzt. Seit 1980 leitet sie die Keramikfachzirkel im Károly Goldmark Kulturzentrum. Regelmässige Teilnahme an Wettbewerben und Ausstellungen. Ausser mehreren Kollektivausstellungen hatte sie zwei selbständige Ausstellungen.
Auf der Volkskunstausstellung 1992 in Budapest gewann sie den Goldpreis.

She was born in Vép, 1956, and was at school in Szombathely. She became a ceramic craftsman at Balaton Museum where she worked as a restorer. She had to take the thorny path of self-made artists to learn to work with potter's wheel at as high quality as she does that she can put to use in small-sculpturing as well. She has managed the ceramic art societies at Goldmark Károly Cultural and Community House. She has had two one-man shows but regularly takes part in competitions and collective exhibitions. In 1992 she was the Gold Prize winner of the Folk Art Exhibition.

Ára 8,— lej
41801

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
9
1975
IGAZ SZÓ
Simon Endre

1021 Simon Endre

IGAZ SZÓ

2
1975

ROMÁNIA SZOCIALISTA KÖZTÁRSASÁG ÍRÓSZÖVETSÉGÉNEK FOLYÓIRATA

A borítón SIMON ENDRE akvarelljei
(Az Új Élet szerkesztőségének helyiségeiben rendezett kiállítás anyagából)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 2

IGAZ SZÓ

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Endre, festő- és grafikusművész

ZALAI HÍRLAP

1983 DEC 3

1021

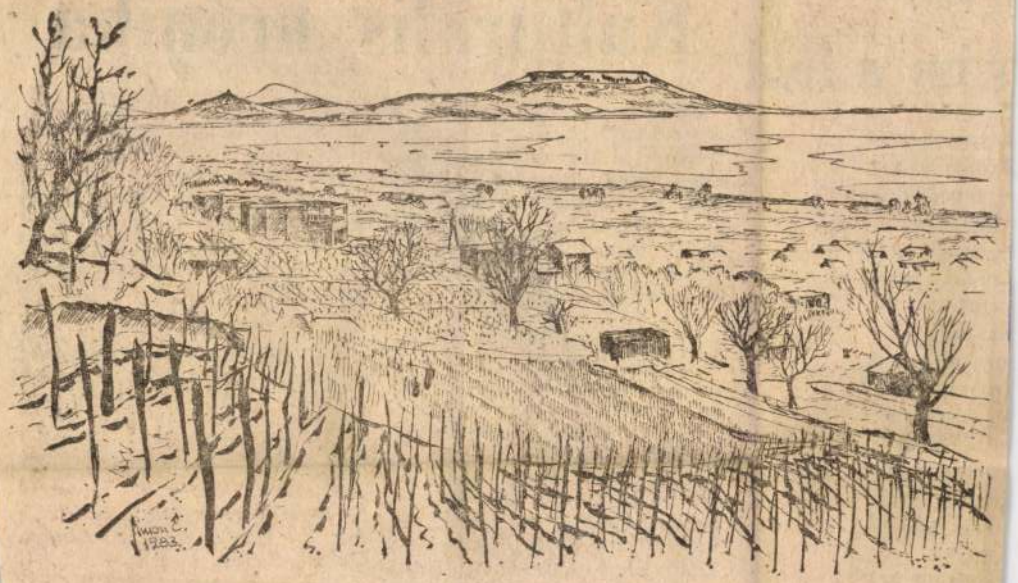

Simon Endre: GYÖRÖKI TF

ai Pál:

yám a föld

nyám a föld.
llallom szívét,
– dobog, dobog —
rtem szavát,
– susog, susog —
tudom, ha gyom
eszíti szét
sukott fogát:
ozzám beszél.
rcomba vág:
esső-szavát,
e feledjem
rdőinek
ondattanát.
zívós, konok
iveivel
– anyám a föld —
evel, nevel.
inek, fának
zült ide.

Kulturális kronika

Folynak a vetélkedések a Kosztolányi szavalóverseny keretében. A december 17-i megyei döntőt megelőzően kedden délután 15 órai kezdettel a zalaegerszegi versmondók mérik össze tudásukat. A vetélkedő színhelye a Városi Művelődési Központ.

★

Táncdalesten szórakozhatnak december 5-én este nyolc órától a könnyűzene zalaberi hívei. A műsorban Cserháti Zsuzsa és Aradszky László lép fel.

★

Szép épületek Európában. Ezzel a címmel hallhatnak úti élménybeszámolót december 8-án Nagykanizsán az Erkel Ferenc Olajipari Művelődési Otthon látogatói. A diavetítéssel kísért élménybeszámoló

Az Országos Filharmónia harmadik bérletes hangversenyére kerül sor december 8-án csütörtökön Nagykanizsán a Hevesi kultúrközpontban. A 19 órakor kezdődő műsorban fellép a Mochaut kamaraegyüttes, valamint a Tomkins énekegyüttes.

★

Ünnepi koncertet rendeznek Zalaegerszegen a Szakszervezetek Művelődési Központjában december 11-én 18 órai kezdettel. A műsorban Kovács Kolozs és Zempléni Mária operaénekeseket, valamint a pécsi Spirituálé Kvartettet hallhatják az érdeklődők. Zongorán Garam Zsuzsa kísér.

★

Kialakult a lenti Sólyom László Művelődési Központ

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP
1984 JAN 7

Simon Endre, festő- és grafikusművész

1021

Simon Endre: TÉLI BALATON (tollrajz)

la már történelem!

ala megye járásai kialakulásuktól m

Az országgyűlés határozata elmében 1984. január 1-től gszűntek a járások, az évzadokon át működő közigatási egységek. Történeti alommá vált az a közigazási egység, melyek neve on- ered, hogy általában „egyi járás" volt a távolság a igazgatási egység központ- s legtávolabbi települése ött.

ja: kialakul a *kapornaki kis járás* és a Muraközt is magába foglaló *kapornaki nagy járás*. A két járás között a Válicka a határ. Ezeknek a járásoknak még nem volt székhelye, a központjuk ott volt, *ahol a szolgabíró lakott*, aki lakhelyén, vagy helységről helységre járva intézte az elsősorban adózási és peres ügyeket.

Zala vármegye járásai 1848. előtt

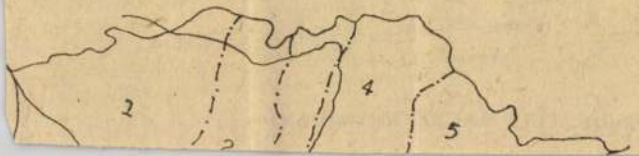

helyezték Letenyére. A Bach-korszak törekvése nyilvánvaló volt: ki akarták építeni a nagyobb településeken az alsófokú központokat, ahol egy helyen található a közigazgatás, a pénzügyigazgatás, és a jogszolgáltatás hivatalainak első lépcsőfoka, továbbá ezek a települések útvonalak találkozásánál feküdtek, és viszonylag fejlettebb kereskedelmi élettel (pl. országos vásárral) rendelkeztek. Megteremtették a helyhez kötött közigazgatást, állandósultak a hivatalok és bevezették a hivatalnokok szabályozott munkaidejét.

A Bach-rendszer bukása után 1861-ben visszacsatolták Zala megyéhez Muraközt és

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976

1 2

IGAZ SZÓ

Simon Endre

Idő

SIMON ENDRE: Búzaérés idején

— A tanár bácsi világosan megkérdezte
pedig ez idő alatt aludtál! Fiam, nem elég e
incs szemed és füled, légy bármilyen tehetsé
álni kell, ha itt ez a rend. Ha a tanár bácsi
hogyan beérkeztetek. Mert ez lett volna a
— Gyere, szólj neki, hogy én voltam a
ölyök.
— Még mit ne?... Itt is én harcoljak l
godban áll odamenni, és követelni az ingyen
— Én szégyenlem, tátá.
— Akkor ne légy sportoló. Mit mondja
n most veszekednék miattad?... Fiam, le
Közben szétoszlik a társaság, s mi is mel
z öröm, a győzelem. Még akkor sem éreztem ilyesmit, amikor én vesztettem. Amikor második vagy harmadik voltam. Amikor felkészülés hiányában gyengébbek vertek rám háromezer méteren.

Megyünk, és Zsiga csendesen sír. Száját összeszorítva könnyezik.

— Nagyon szép!... Le a kalappal. Ekkora fiú sír az utcán, méghozzá saját butaságán.

— Tátá, ne haragudj, de én azt hittem, hogy a tanár bácsi már fölírta a nevem, akkor, amikor beszaladtunk. A nagy versenyeken is így csinálják. Nem kérdezik meg, hogy ki volt az első, és ki a második. Ezt mindenki látja.

— Mindenütt más és más a rend!... Te ne bízd magad isten tudja mire... Ha valamit csinálsz, álljon oda az eszed! Ez az egész.

— De az a másik gyermek csalt és hazudott! Ez vajon szép dolog?

— A gyengébbek mindig ravaszok, erről is beszéltem neked. Kihasználják a helyzetet, és ha kell, elveszik előled a második, a harmadik helyet, amikor utolsók voltak. Mert az igazi győztes szájtáti, megelégszik a tudásával. Úgyhogy nekem ne prünnyögj! Legyen elég.

A gyermek elhallgat, nem sír, csak magábaroskadva töpreng, gondolkodik... Végül pedig ezt kérdi:

— Tátá, te megtanítsz engem úszni?

— Ez volt a szándékom. Holnap kezdjük a leckét, méghozzá kint a Maroson, a kicsi vízben.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 12

IGAZ SZÓ

Simon Endre

SIMON ENDRE: Arckép

dásait például Kányádi változataiv
téből (147—163. old.) bizony gyakra
riáns sikerültebb. Ezt Balogh Józs
mind újrafordításai sokkal igényesek
ű művészetének hasonlíthatatlanul j
való visszaadásáról tanúskodnak, s
unk, hogy a fordítás egy elképesztő
n nyelvből készült. Például vizsgálj
s néhány sorának rendelkezésünkre
mîinile la spate / Merg pe cale fer
/ Din spatele meu, cu viteză, / Vin
mine. / Acest tren — martor mi-e
odată, / Pentru că eu mereu voi ave
desc (Sorescu). *Elgondolkozva, hátr*
hető legegyenesebb / úton. / Mögöttem nagy sebességgel, / semmit
lam, / jön egy vonat. / Ez a vonat — tanúm rá az öreg Zénon —
og beérni engem, mert nekem mindig előnyöm lesz / a nem gon-
gokkal szemben (Kányádi). *A sínek közt hátra tett kézzel / Me-*
olkozom. / Ez az út a lehető legegyenesebb. / Hátam mögött sebe-
vonat; / Rólam még nem is hallott. / Ez a vonat — tanú rá az
— / Soha el nem ér engem. / Mindig lesz némi előnyöm / Nem-
tárgyak előtt (Szemlér). *Baktatok hátratett kézzel / baktatok gon-*
l / a legrövidebb úton / a sínek között / Mögöttem nagy sebesen /
at / mely nem tud rólam semmit / Ez a vonat — az agg Zenón
m — / nem ér be engem soha / mert én örökké a gondolattalan
baktatok (Balogh I.). *Hátratett kézzel / gondolataimba merülve*
a lehető legrövidebb úton / a sínek között. / Mögöttem dübörögve
onat / mely nem tud rólam semmit. / Ez a vonat — az agg Zenón
m — /nem ér be engem soha / mert én örökké / megelőzöm a
n dolgokat (Balogh II.). Már a változatok sokféleségéből látható,
köznapi szavakból álló szabadversben nem könnyű feladattal bir-
rdítók; hisz vissza kell adniok az eredeti élőbeszéd természetes-
atos feszültségét, mely ritka szellemes gondolati hátravetésekből
ejtését, mely túl a verstanilag lekottázható ritmusképleten, tragi-
tot sugalmaz. Ha többször, párhuzamosan elolvassuk az egyes
t, rögtön kitűnik, hogy miért a leggyengébb a Balogh I. változat,

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976
1 2
Simon Endre

IGAZ SZÓ

1024

SIMON ENDRE: Fenyők a Meszes vonulata előtt

not a kezükbe.

Lehet, hogy ő, de lehet, hogy már az a megborzongott, amikor rájött, micsoda lehető el anyaghoz, megfoghatóhoz kötik a gondol letővé válik!

Gorgiászt a bizonytalanság rémítgette eg natom sem azt, hogy van, sem azt, hogy nin yos volta és az élet rövidsége.

Bujtatgat a bizonytalanság? Vagy bujto annak, aki önmaga elől sem bírja elrejteni

Nem rejt — bujtogat: élni a — köteless bizonytalanságból kimenekülni egyetlen zsen sem sikerült. Csak letudta, kipipázta a kérdé volna adnia.

Bizonytalanságból is születtek nagy mű gosan, neveztetnek pedig kafkai, egzisztencialista meg másmilyeneknek.

A szorongás nem szül sem fájdalmat, sem örömet. Tagadást igen, állítást alig. *Sem-semeit* nem tudja soha behelyettesíteni *vagy-vagy*okkal.

„Az az igaz költő" — ki is? Semmiképp sem az, aki elsírja magát az úton, látván, hogy pénzért adják a virágokat; hanem aki mer állítani. Ha kell, választás elé is: *vagy-vagy*.

Miért ne mondjunk Nagy Szavakat? Úgy elhajítottuk magunktól őket, mintha nem belőlük élnénk ma is? Virág, fény, arc, pártos, simogat, ad, köszön, fény.

Tessék pártatlanul írni?! De az az árva kis homo, aki akkor didergett a fölismeréstől, megfordul kilencvenkilenczer a sírjában; ha jutott néki olyasmi. Tessék pártatlanul ÉLNI?! És ha sikerül, akkor leveszem kalapom Gorgiász sírja előtt, az arany *sem-semei* előtt. (Számára arany volt, megvál-otta véle magát.)

„Az ember arra született", — mire is? És az íróember? Tartozni valakihez, pártoskodni, pártot vállalni, állni valaminek a pártján, hite szerint.

Kezdetben vala a setétség, aztán jött az ember, s munkadalokkal világított magának, amíg szétnézett, mi mindent s hogyan kell rendberaknia maga körül. Aztán eposzi szomorúság fogta el, mikor rá kellett jönnie, hogy nem minden sikerül, másképp sikerül. Akkor kezdett szomorú verseket írni. És berakta a szerszámai közé azokat. Aztán jóval később kitalálták az emberek jókedvükben a violaillatú költőket. És csakugyan ők lehetnének a kvintesszencia: mert akkor lesz boldog az emberiség, mikor körlevélben szólítja föl a

/1021

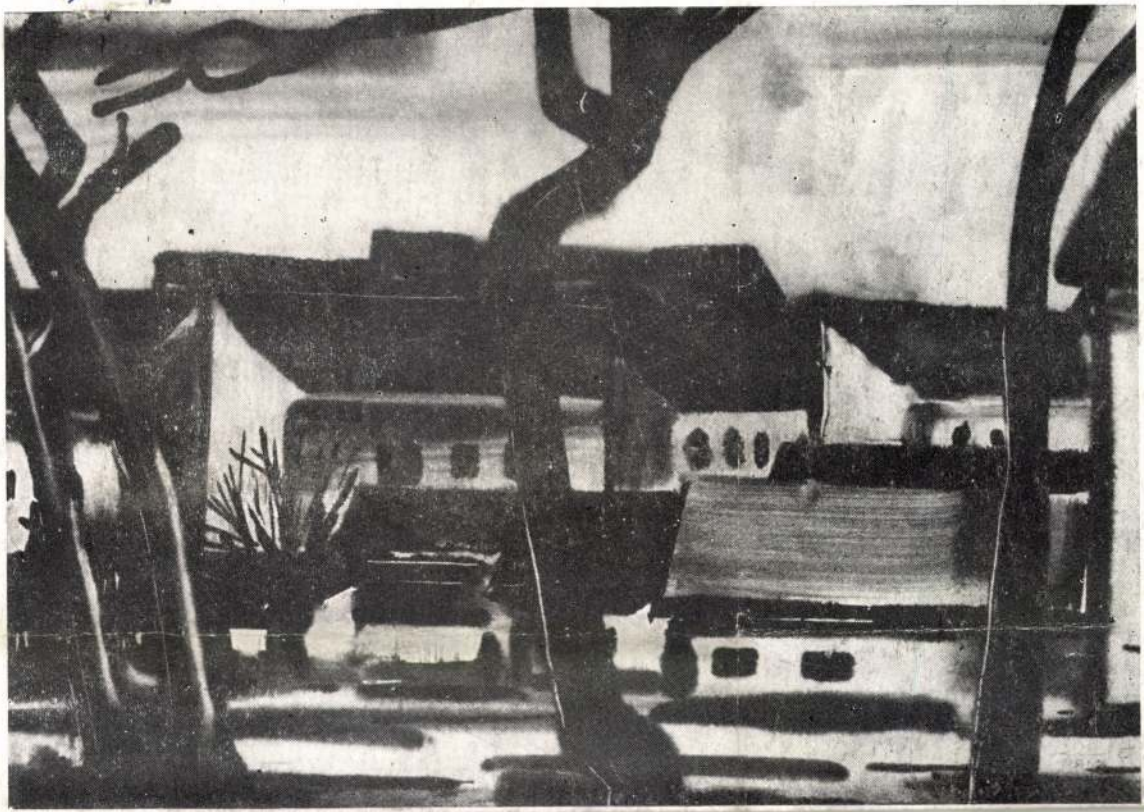

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 1 2

IGAZ SZÓ

Simon Endre

A borítón **Simon Endre** festményei

(Haragos Zoltán felvé

← Fák és falak

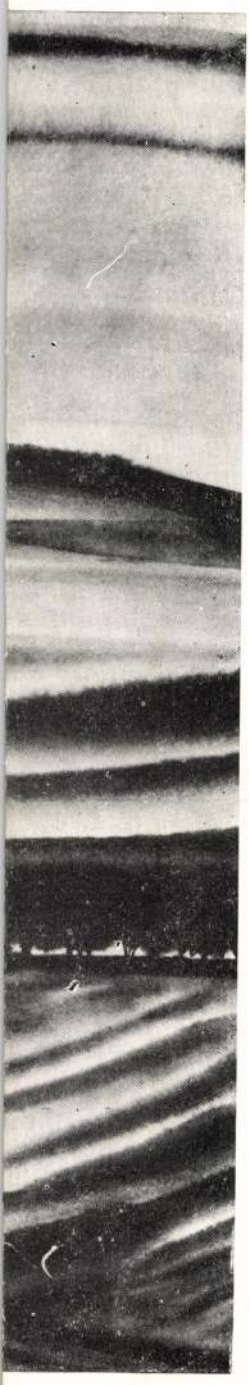

Majdnem csak ketten

telei)

/1021

Összetartozás

Csendélet az ablak előtt →

Ára: 8,— lej
41 801

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 1 2

IGAZ SZÓ

Simon Endre

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 OKT 19

ZALAI HÍRLAP

Simon Endre
festő- és grafikusművész

1021

Simon Endre: ELHAGYATVA

Modern apa...

Kernstok Károly festőművész, aki annakidején több hasonszellemű művésztársával kivált a Szinyei Társaságból és megalapította a híres „Nyolcak"-at, magánéletében arról volt nevezetes, hogy modern apa volt. Kisfiát úgy nevelte, hogy a gyereknek mindenben szabad volt, ami jól esett.

Ivan Angorszkij és Dragan Placskov ugyanabban az új házban, s ráadásul ugyanabban a lépcsőházban kapott lakást. Először eljártak egymáshoz vendégségbe, megnézték, hogyan szépülnek a lakások, megosztották egymással terveiket. Aztán egyszer csak felfedezték, hogy egyforma műbőrrel borították az ajtóikat, azontúl nem beszélgettek egymással, sőt hamarosan ellenséges hangulat alakult ki közöttük.

Az első kihívás Angorszkijé volt. Égszínkék csempét hozatott, amely állítólag bizánci volt. Placskov római mozaikkal válaszolt.

Az ellenfél nagyot

A ci
dott al
ről jött
lódását
kán át
sem h
mét, s
tött, h
a fürdő

dést
majd
teli a
lyezett

Ang
szököt
sa. M
szült,
riumr
múlva
kicsit

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Endre, festő- és grafikus

1981 FEB 8
ZALAI HÍRLAP

1024

Simon Endre: AKT-TANULMÁNY

meg milyen

Indiában
más élőlény
lenni táplál

Egy skót i
rendkívül el
étkezik. Amik
za a számlát,
gosan és ener

SZELEK

Vízszintes: 1. Hideg, száraz, bóraszerű északi szél Franciaország déli partvidékén. 8. Forró, száraz, viharos erejű sivatagi szél. 14. Szerencsétlen. 15. Község Ózd közelében. 16. Szerep a Hunyadi László című operában. 17. A búcsú után következik. 19. Nőszirom, rendszertani neve. 20. Durva posztóféle. 21. A román pénz fonetikusan. 23. Mókkal együtt van értelme. 24. NSZK-beli és portugál gépkocsik jelzése. 26. A labda alá szaladó. 29. Indulatszó. 30. Minden árunak van. 32. Helyrag. 33. Egy ilunántúli bányászközség lakója. 35. **A Földközi-tenger felől érkező meleg, párás szél.** 37. Juh. 39. Görög mitológiai hősnő, a médek ősanyja. 40. Mikortól? 41. Az Olympia című festmény alkotója. **43. Az Atlanti-óceánon és Észak-Amerikában gyakori pusztító forgószél.** 45. A három testőr egyike. 48. Súlyarány rövidítése. 49. Sapienti . . . 50. A nitrogén és a kén vegyjele. 52. Harci csapatok elhelyezkedési rendje. 55. Cégjelzés rövidítése. 56. Szerb Antal monogrammja. 58. Jó a szeme. 59. Felsoroláskor használt rövidítés. 61. Női név. 63. Tompa zúgás. 65. Táskarádióba kell. 67. Fásultan. 69. Hamarosan. **71. Hideg, száraz, keleti szél Erdélyben. 72. A legpusztítóbb forró égövi szél.**

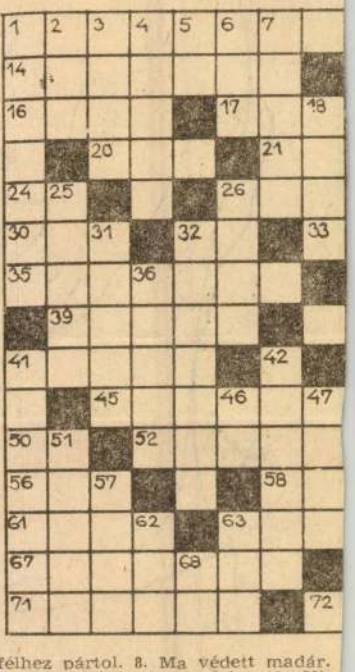

Függőleges: 1. Kért dolog visszajuttatása. 2. Becézett Ilona. 3. Corriere della . . . — olasz polgári napilap. 4. Fodros ruhadísz. 5. Személyes névmás. 6. A rádióújságon olvasható rövidítés. **7. Az ellenfélhez pártol.** 8. Ma védett madár. 9. A cirkónium vegyjele. 10. Kis Ádám. 11. Mogorva. 12. . . . Jack — a brit birodalmi jobogó népies elnevezése. 13. Farsangi álarc. **15. Kelet-ázsiai trópusi forgószél.** 18. Lenyújt. 22. Bányaváros Brazíliában. **25. Elsőrendű. 26. Énekes ze-**

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-742, 340-726

Simon Endre, festő- és grafikusművész

ZALAI HÍRLAP
1981 ÁPR 19

/ 1021

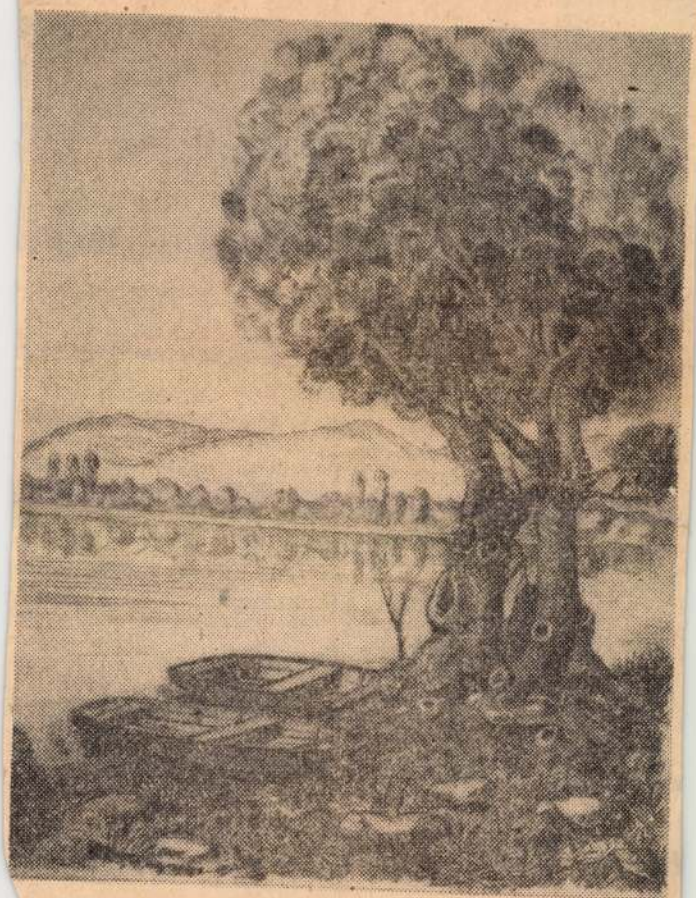

Simon Endre: VIZPART (hidegtű)

Szente Pál

Bezzeg a nadrá

Miklós bácsi az anyaghiány miatti rendszeres pihenőjét tartó Kőmíves Kelemen építőipari brigád legidősebb tagja megpödörte a bajuszát, s belekezdett legújabb, igaznak mondott, feltehetően frissiben kitalált történetébe.

— Ti még olyan szép kislányt nem láttatok, amilyen Szabó Mári volt annakidején, úgy fél évszázaddal ezelőtt. Talán még Kudlik Julinál is mutatósabb volt — tette hozzá. (S ez nagy szó ám az öregtől, mert amióta rászokott a Deltára, Kudlik Juliba alighanem beleszerelmesedett.)

A brigádot egyébként hivatalosan Táncsics Mihályról nevezték el. Ők azonban egymásközt hűségesen kitartottak eredeti javaslatuk mellett, amelyet egyébként megvétózott a véeszbé.

A Táncsics Mihály szocialista brigád név egyébként egészséges kompromisszum eredménye
vek nem emeltek
gádnak pedig kife
sze nemcsak azér
hály, ahogy ők is
származék volt,
munkáspárti lett,
módján bohém e
mert öreg-, vagyi
veszítette szemev
csei, vagyis egy e
mennyien azt va
ha az ember úgy
na, s akkor többe

A most elkezde
pedig, hogy rájuk
jos darust. Bakos
bezzegelő, kétszín
ritkán találkozn
egyrészét kénytel
tölteni. De ha tal

Bényei József

Velem árva

Kult

Kodály Székelyfonó és D

SAJTOFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Endre festő- és grafikusművész

ZALAI HÍRLAP

1981 MÁJ 24

1021

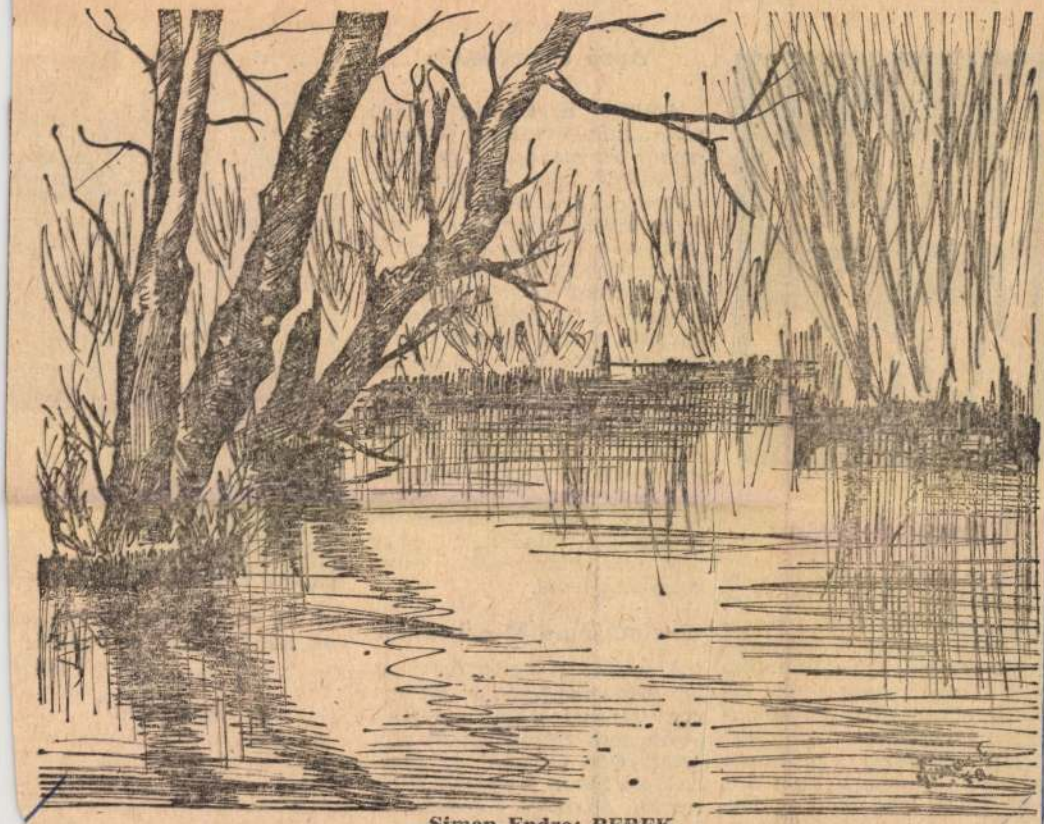

Simon Endre: BEREK

tarka barka

Kulcsra zárt város

A turistaidény tetőfokán még „behajtani tilos" tábla sem nyújt olykor védelmet a hivatlan autós vendégek behatolásával szemben. Ezért Portofino olasz kisváros lakói a régi kipróbált módszerhez folyamodnak: napkeltekor „kulcsra" zárják városuk bejáratát. Másként ugyanis a szűk utcácskákban meg lehetne fulladni az autók kipufogógázától. Éjszakára pedig újra ki-

Apró ésszerűsítés

Amikor a Chiang Mai-i piacra induló thaiföldi parasztember azt mondja, hogy zsákba disznót akar vásárolni — ezen senki sem csodálkozik. Ez a hajlékony vesszőkből font „göngyöleg" ugyanis a lehető legnagyobb kényelmet szavatolja a röfögő állat számára, és a vevőnek is igen alkalmas: hazafelé menet ugyanis még a legmakrancosabb négylábú szerzeményt is elviheti egy közönséges motorkerékpár csomagtartóján. Emellett az élő „sziréna" megbízható védelmet nyújt mindenféle közlekedési balesettel szemben, mivel jó előre, harsány hangon figyelmeztet mindenkit, hogy nem szabványméretű rakomány közeledik.

Taximúzeum Moszkvában

A moszkvai taxisofőrök saját kezdeményezésre múzeumot rendeztek be, amelyben olyan autóveteránokat és gépjárműveket állítanak ki, amelyek korábban a szovjet fővárosban taxiként futottak. A múzeum aktivistái a régi személygépkocsikat maguk javí-

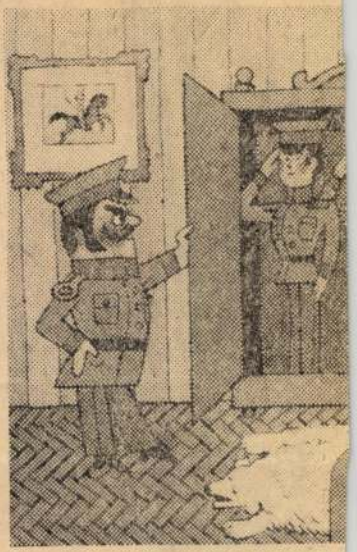

— Én igazán nem vagyok eg
de azért tudni szeretném,
a szekr

A jég az oka!

Az öreg angol őrnagy, aki valamikor évtizedeken át Indiában szolgált a gyarmati hadseregben, kihívja az orvost

— Hidropszis — állapítj
meg a diagnózist a doktor

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Endre festő- és grafikusművész

ZALAI HÍRLAP
1981 AUG 16

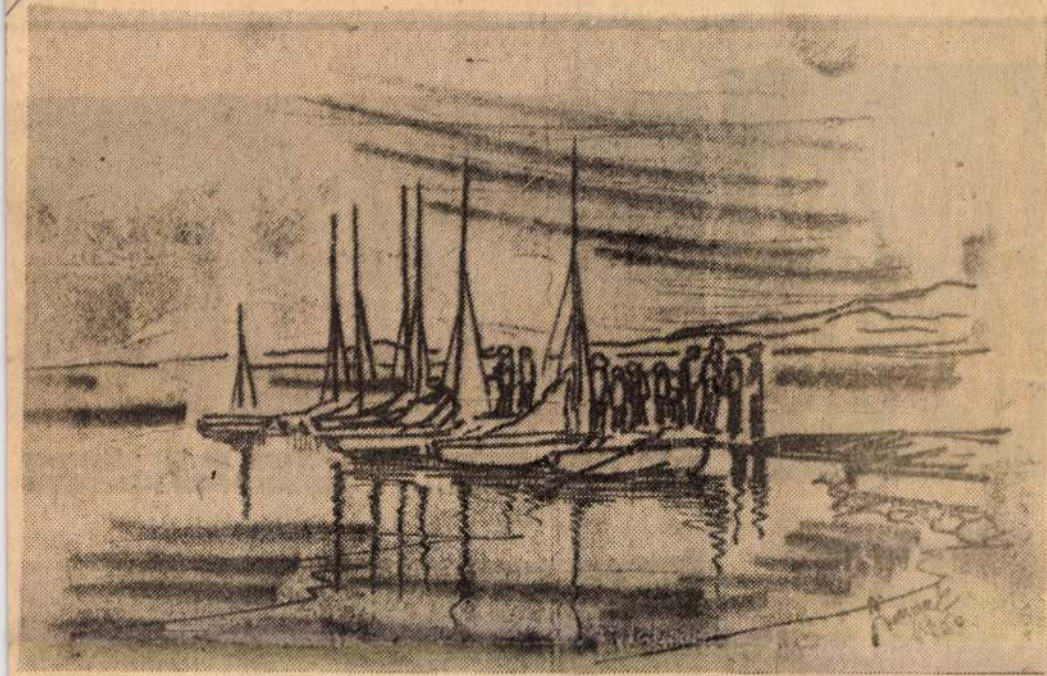

Simon Endre: A STÉGEN

tarka barka

— Én kérem, mindenekfelett a gazdámat tisztelem! ...

— Uram, én egy sokgyermekes, ám boldog atya vagyok!

Megér egy mosolyt

A tanító néni felszólítja a gyerekeket, hogy utánozzák valamelyik állat hangját. Martin üvölt, mint egy orosz-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1980 JUL 13

Simon Endre,
festő- és grafikusművész

1021

1980. július 13.

Simon Endre: KESZTHELY '72.

Hat óra, reggeli a kolesben.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Endre,
festő-és grafikusművész

ZALAI HÍRLAP
1980 MÁJ 1

1021

Simon Endre: MÁJUS, TAVASZ

t méltán ünn
olgozókat is,
üntetéseket v

akásépítés

Egerszegi baromfifeldolgozó

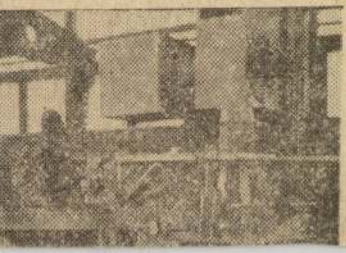

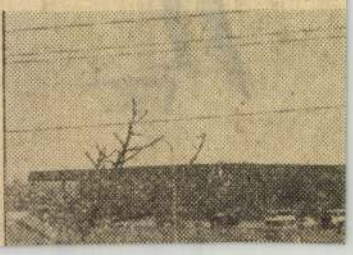

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Endre

1980 MÁJ 11

ZALAI HÍRLAP

festő- és grafikusművész

1021

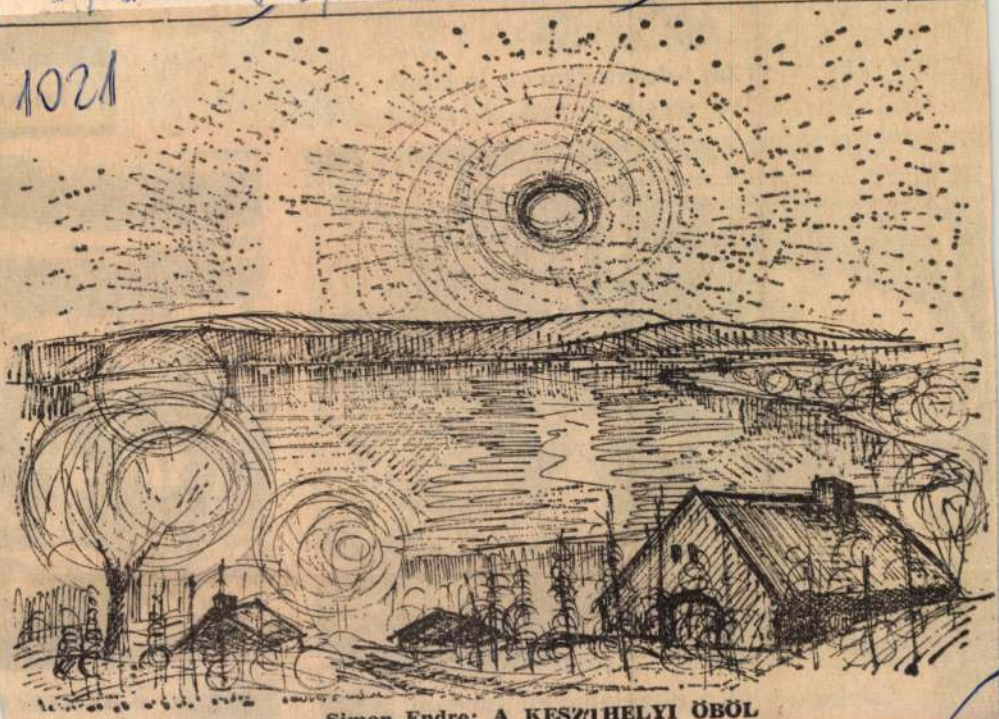

Simon Endre: A KESZTHELYI ÖBÖL

Claas-dominátc

Csirkenevelő a nagylengyeli tsz-ben

Karusszc

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Endre,

ZALAI HÍRLAP
festő- és grafikusművész
1980 FEB 17

1021

1980. február 17.

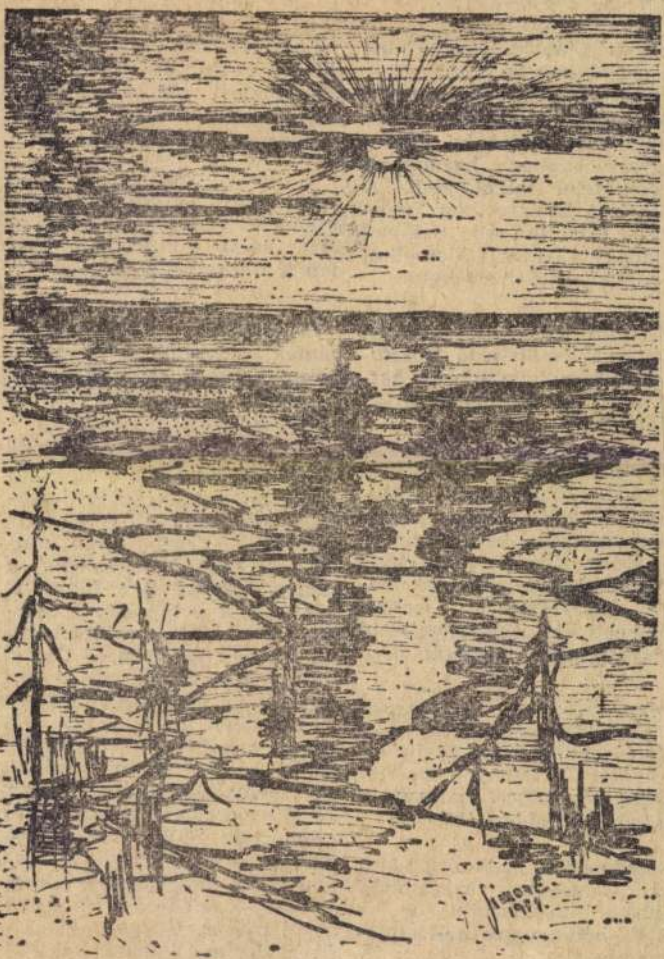

Simon Endre: TÉLI BALATON

A kultur

A román lapok elismerő hangon számolnak be a magyar—román színházi kapcsolatok fejlődéséről a Radnóti Színpad bukaresti és kolozsvári Állami Magyar Színház hazánkbeli vendégjátéka alkalmából. A kritikák a Bukarestben most először járt Radnóti Színpad mindnégy előadását kiemelkedő produkcióként értékelik.

★

Kosztka Gabriella erdélyi magyar színművésznő Kosztolányi-estjére holnap este hatkor kerül sor a kanizsai Erkel kultúrházban.

★

Holnap Tornyiszentmiklóson és Rédicsen, pénteken Iklódbördőcén, 25-én pedig Lentiszombathelyen kerül sor a Lentibe bejáró dolgozók közművelődési tanfolyamának februári programja a; ezúttal művészeti és ismeretterjesztő foglalkozásokat tartanak.

★

Megkezdődtek a kulturális bemutatók a kanizsai járás községeiben; február 24-én, este hétkor a letenyei amatőr együttesek adnak műsort a Fáklya Művelődési Házban.

★

Szerda este a kiskanizsai Móricz Zsigmond Művelődési Házban mutatkozik be a HSMK-beli zenebarátok kamarakórusa.

★

John Arden Gyöngyélet című színművét február 26—28-

Tanár úr kérem! címmel kerül sor Sebestyén Zoltán előadóművész Pódiumszínház-programjára kedden délután az egerszegi Ifjúsági Házban.

★

A Rózsa és a gyűrű című mesejátékkal vendégszerepel szerdán a pacsai kultúrház színpadán a Népszínház társulata.

★

Csütörtökön Zalakomáron, péntek este pedig a pózvai ifjúsági klubban mutatja be Út a tánchoz című műsorát az MMK Reflex-táncklubja.

★

Délután az *Égigérő fű* című hazai újdonságot, az esti előadásokon pedig a *Fedora* című, NSZK—francia filmet mutatja be holnaptól szerdáig a megyeszékhelyi Ady-filmszínház, míg a hét második felében a *Nada csoport* című francia—olasz film. Claude Chabrol alkotása következik. A kanizsai Béke-moziban a jövő hét első felében az *Asszony férj nélkül*, csütörtöktől vasárnapig pedig *Az ötös számú vágóhíd*, egy ugyancsak amerikai film kerül a nézők elé. A keszthelyi színházban 18-án és 20-án — délután — az *Orvosság a félelem ellen* című szovjet, illetve — este — az *Olcsó regény* lesz az új műsor. Ugyanitt 21—22-én a *Hogyan felejtsük el életünk legnagyobb szerelmét?* című hazai filmújdonság, míg 23—24-én — délutánonként — *a Kalózok Jamaicában* című

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Simon Endre,
ZALAI HÍRLAP
festő- és grafikusművész
1979 NOV 25

1071

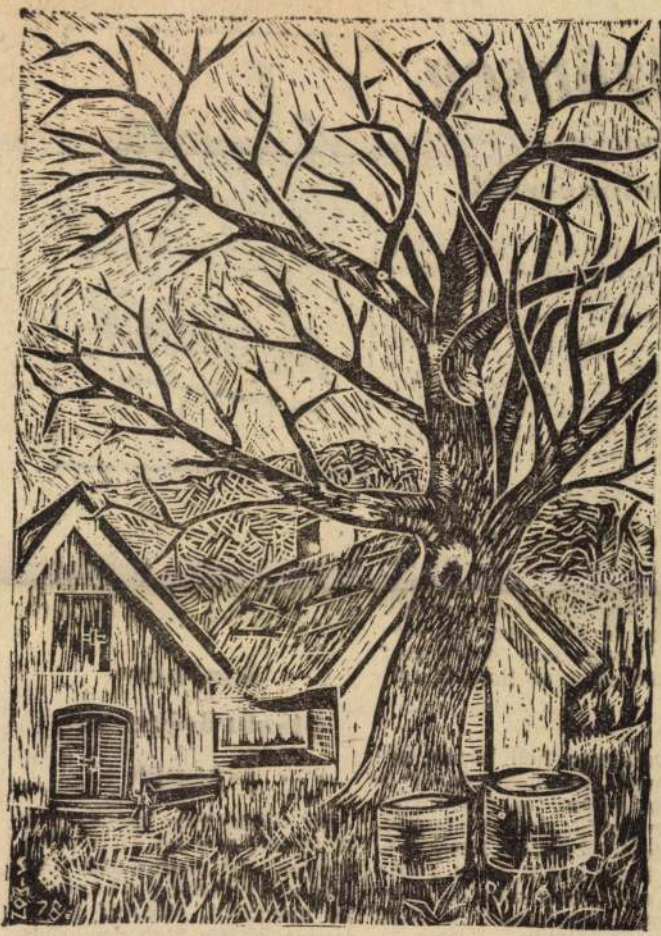

Simon Endre: ÖREG PINCÉK (lino)

közönség

fürdőhelyről

s időről-időre felmutatott
y-egy eredményt, *a tovább-*
pést segítő központi pénzek sem
aradtak el. Erre alapozva jó-
zerivel maguk a helybéliek
rvezték, építették meg a
ubkönyvtárukat példájaként
nak, hogy a közösség jeles
lgokra képes, látva munkál-
ódása értelmét.

Ez a lendület nem fulladt
i az évek során, ugyanis a
venesdiásiak az idén *kétkezi*
unkájukkal egy száz fős ka-
aratermet is kialakítottak,
nova visszatérhetett a község
ekkel ezelőtt megszűnt mo-
ja. Legújabban pedig már
y pinceklub az itteniek cél-

Hivatalosan heti három al-
lommal végez kölcsönzést a
ubkönyvtáros, s többnyire
kor tartják foglalkozásaikat
a különféle szakkörök, klu-
k. Nyilvánvaló, hogy e há-
m nap nyílik meg a klub-
nyvtár ajtaja, ennyire futja
tiszteletdíjból... Bár —
ckáztatom meg — ez talán

ZALAI Hírlap
Vasárnapi
Melléklet

forintot költött a klubkönyv-
tár berendezésére. Hagynák
hát parlagon heverni mindezt?

Amikor ötszörösére nő Gyenes

Ha valaki veszi magának a
fáradságot és áttekinti a klub-
könyvtár heti programját, rög-
vest meggyőződhet e közérde-
kű munkáról. Naponta rend-
szerint *kétféle klub vagy más*
program várja a helybelieket.

Simon Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
MAGYAR HIRLAP
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Grafikusmúvész

ZALAI HÍRLAP
1982 SEP 11

 1021

Simon Endre: NYÁRUTÓN A LIGETBEN (hidegtű)

tagság még nem minden

, főiskolai KISZ-élet Zalában

gondot — teszi hozzá dr. Kollarics Marianna, a KISZ megyei bizottságának titkára, aki a megye felsőoktatási intézményeiben folyó KISZ-munkával foglalkozik.

Csak jó előadókat!

— A egyetemi párt- és állami vezetéssel nagyon jó a kapcsolatunk — veszi át a szót a tanársegéd. — *Nem vagyunk sokan, az alig ötszáz hallgató nagy részét név szerint ismerik a vezetők, s ez sok mindenben könnyíti a dolgunkat. Az egyetemi ifjúság néha sajátosan reagál egy-egy kérdésre. Politikai események, döntések visszhangja itt néha erősebb, s e sajátosság miatt sok jó politikai fórumra lenne szükségünk. Ezt az igényt csak részben tudjuk kielégíteni, ugyanis a hallgatók csak az igazán jól képzett szakemberek, előadók érveit fogadják el. Politikai, ideológiai gondjaink*

— *Ha osztályoznom kellene, jó közepest adnék a KISZ-munkánkra, de azt is hozzá kell tenni, hogy ez a közepes egy kis erőfeszítéssel könnyen jó is lehetne. A legjobban talán az érdekvédelem, érdekképviselet megy. Erre fordítunk a legtöbb energiát is. A segélyek, a kollégiumi elhelyezés, a fegyelmik mind megvitatásra kerülnek kiszes berkekben is. A leggyengébb láneszem az aktivitás. Az érdektelenség, nemtörődömség az, ami legalább egy jegyet ront az „osztályzaton".*

— Itt, a keszthelyiekkel ellentétben, tanulókörönként verbuválódnak az alapszervezetek.

— *Igen, de a következő félévben mi is kísérletezünk az érdeklődési körök szerinti alapszervezetekkel, s bízunk benne, hogy jobb közösségek szerveződnek új.*

— A politikai képzésnek milyen formáját alkalmazzák?

— *A vitaköröket. Minden félévben vitaköri „étlapot" kapnak a csoportok, amiből aztán mindenki ízlése, érdeklődése szerint választhat témákat. Előadókat a főiskola tanárai és a hallgatók közül kérünk fel, de ha igény van rá, központi előadót is hívunk.*

— Nem rontja a viták szellemét, hangulatát, hogy nem spontán szerveződnek?

— *Teljesen a csoportoktól függ. Van olyan társaság, ahol szinte nézze meg szócsaták*

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP KIADÓ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Endre

ZALAI HÍRLAP

Gyöngyi Mühlöcz

1979 DEC 16

1021

Simon Endre: TÉLEN A ZALÁNÁL

nélkül

heti fel, hogy ő már csak illetlenségből él. De azért kivágja magát:

— Sokat kell szenvedni, s akkor kéreg nő az emberen. Ha akarod, lepattannak róla a dolgok, ha akarod, akkor meg átmennek. De rajtad áll, hogy mik mennek át.

Mocorognak a méhek a minibörtönben. Úgy tűnik, boldogan halnak meg a lábaszárán

★

ÚJABBAN nagy figyelemmel kísérik a közületek gyógyszerfelhasználását is, ennek megfelelően kilenc gyógyszertárra korlátozták a közületek kiszolgálását. Nagy hangsúlyt fektetnek az információs hálózatra, ha kell, felvilágosító előadásokat is tartanak.

★

— **HA TÍFUSZ**, hát akkor legyen tífusz — gondolta a beteg —, ők tudják. Egye meg a fene, hiszen nem akármiyen betegség ez. Egy jó kis tífuszt manapság nem lehet csak úgy leakasztani a fáról. Csak az a rohadt negyvenegy ok ne lenne. Tíz néger tíz lobot ver a kopányában, s az egyik mindig kihagy egy fél ütemet.

— Artur bá' — kérdezte a

Pék Pál:

VÁRNI ÖRÖ

Várni örökké
túladva mégis
dadogó verssel szomjamon
kövekre dőlve napot lesni
tengerbe köpve
undorom
várni örökké záporokban
villámló testek aranyát
malom-szóba
bepólyálva
túl a hársak illatát
várni hogy majd kapák va
vonul a Canebiere-n át
hogy zene vonul
s fölneszel rá gyökerek kö
holt apám

A kult

Kortárs magyar mesterek n
cimmel új sorozatot indított M
a közelmúltban a Képzőművé- s
szeti Alap Kiadóvállalata, r
amelynek első kötete Kmetty
János munkásságát elemzi,
szerzője Ury Ibolya.

★

Holnap este 19 órakor kerül sor Zalaegerszegen a Megyei Művelődési Központban a karácsonyi koncentre, amelynek közreműködői: Pitti Katalin és Németh Gábor operaénekes, Warasdy Emmi zongoramű-

Simon Endre

MSAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

festő - grafikusművész.

ZALAI HÍRLAP

1982 JUN 26

1021

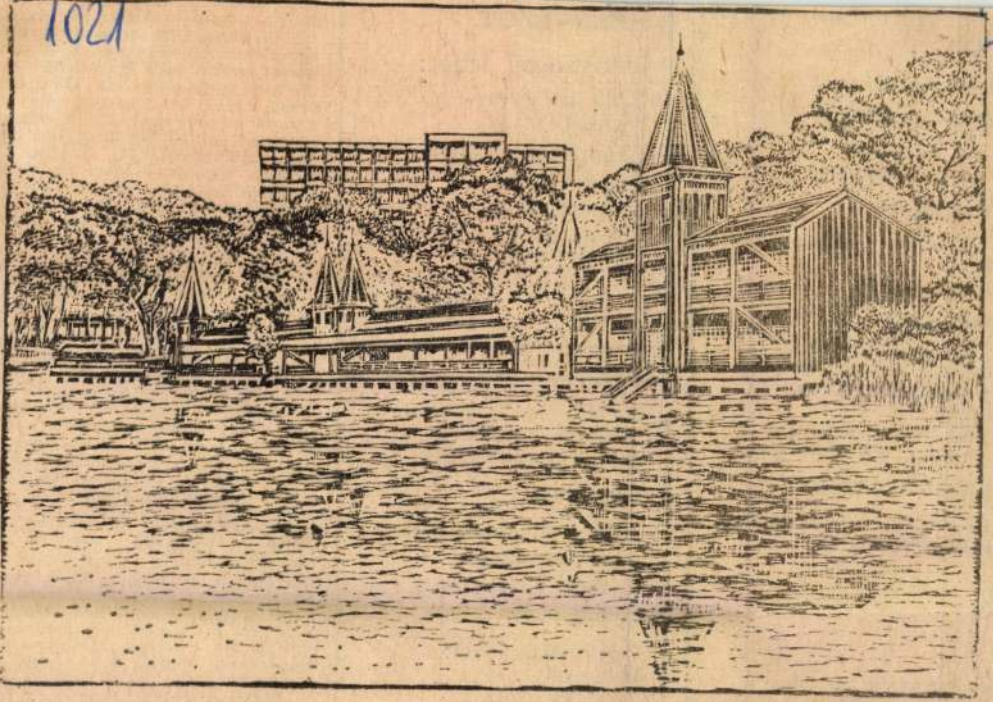

~~Simon Endre:~~ Hévíz (linometszet)

ÁRJA

al megújuló.

ZÉNBÁNYÁSZAT.

éves férfiakat
i munkahelyekre:

LÉSNEK

5900—7800,— Ft,

zak

—10 000.— Ft,

TOSNAK

— Ft havi keresettel.
jutalom, szénjárandóság.
os műszakbeosztás.
ló van.
, nős férfiak számára
alapján, 1,5 éven belül

AKÁSJUTTATÁS.

atos előző munkaviszony,
nassági vizsgálat.

SZÉNBÁNYÁK,
Komját Aladár u. 5. 7629.
24-863

310

SZERVEZ

Jelentkezn
Zala megy
Tanács V.
Számításte
Intézetébe
Zalaegersz
Virág B.
Pf: 38. 89

147 942

Somogy—Zala megyei
Téglaipari Vállalat
zalaszentgróti üzeme

FELVESZ

művezetői munkakörbe gépésztechnikust, továbbá géplakatost, esztergályost.

Jelentkezni lehet:
téglagyár,
Zalaszentgrót,
üzemvezetőnél.

147 947

Egykori rádiómárka. 44. Kihívó viselkedésű, pimasz alak. 46. Dágvány. 47. Háromszor véve, egykor divatos tánc. 49. Híres német író testvérpár (Heinrich és Thomas). 50. Hajófar. 51. Becézett Lili. 52. Biztató szó. 53. Az ezüst vegyjele. 57. A tyúkól része! 59. Sok. 60. Színvonal. 61. Román egyetemi város. 63. L'..., c'est moi! — az állam én vagyok! (XIV. Lajos francia király mondása). 64. Égtáj. 65. Gép, épület kicsinyített mása.

FÜGGŐLEGES: 1. Dunántúli „Ezerjó". 2. Vércsatornája. 3. Japán táblajáték. 4. Élő sejtekben levő fehérje. 6. Feltéve. 7. Frissebb. 8. Lajoska! 9. A múlt idő jele. 10. Az alumínium rövidítése. 11. Hiszékeny. 12. Fölösleges, nehéz munkát ír elő. 14. **A versidézet harmadik sora (zárt betűk: H. L. Á.).** 16. Népszerű színművész (Antal). 20. ..., Mala, John Knittel regénye. 21. Nyári korcsolya. 24. **A versidézet második sora (zárt betű: N.).** 27. Becézett Orsolya. 29. Becézett Ilo-

MH SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726
Simon Endre
ZALAI HÍRLAP
1980 DEC 21

Simon Endre: GYÖRÖKI HEGY TÉLEN

Múzeumsarok

Iparos emlékek I.

A céhláda

A középkor évszázadaiban, majd nálunk elsősorban a török uralom megszűnése utáni gazdasági újjáépítés időszakában az azonos, vagy rokonszakmát végző iparosok érdekvédelmi szervezeteket, szakmai társulásokat hoztak létre. A *céh*eknek nevezett közösségek a feudalizmus utolsó időszakában — nálunk általában az 1700-as évek második felétől — már nemcsak a tagjai sorába nem tartozó iparűzők, a kontárok ellen léptek fel, hanem gátjává váltak a kibontakozó manufakturális gyáriparnak, az általános iparfejlődésnek.

A több szakmát egyesítő, úgynevezett vegyescéh már megjelenésekor egy-egy terület, mezőváros vagy község iparűzőit fogta össze, de a hagyományosan kialakult szervezeti keretek egyre inkább megmeredtek. Egyre több kötöttséggel, feltétellel járt a céh tagjai sorába történő bekerülés annak ellenére, hogy az gait, kötelességeit és büntetéseit. Fő célja a céhenkívüli kontárok elleni harc, a céhtagok munkájának, a céh becsületének védelme volt.

A céh szervezeti felépítését, működését sablonossá merevedett zárt keretek, majd hatóságilag előírt szabályok rögzítették. Előljárója a mesterek közül választott *céhmester* volt, de a legtöbb esetben *alcéhmestert*, a legények felügyeletét ellátó, *atyamestert*, a mindennapi ügyeket intéző *szolgálómestert*, s a céh írásbeli munkáit ellátó *jegyzőt* — kezdetben írnitudó mestert — is választottak. A céhet érintő kérdéseket a *céhgyűlésen* tárgyalták meg, s itt hozták a minden tagra érvényes határozataikat is. A céhgyűlést mindig a *céhláda* előtt tartották, ez volt a céh legismertebb, s sok esetben máig is fennmaradt jelképe. Ebben őrizték a szabadalomlevelet, az artikulust, a céh iratait, lajstromait, pecsétjét és va-

Bába [illegible]

Minden rendben

Kényelmesen elhelyezkedtem a fotelben, amikor a feleségem a két kicsivel elviharzott a Parlament előtti „telkünkre", hogy nyugodtan nézhessem a meccset. A csapatok felsorakoztak, felhangzott a himnusz. Dúdoltam: Isten, áldd meg a...

Hosszú csengetés szakította félbe dúdolásomat. Vulán, a kutyánk, ez a vad, korcs terelő puli, félelmetes vakkantással ugrott az előszobaajtónak. Biztosan valamelyik gyerek szaladt vissza, gondoltam, mert állandóan itt felejtettek valamit, ha kirándulni mentek.

— Vulán, leülni! — kiáltottam rá, de mindhiába. Nem mozdult az ajtó elől, sőt, felfelugrott a kilincsig.

A csengetés megismétlődött. Már tudtam, hogy nem a gyerekek rohantak vissza itt felejtett játékukért. A konyha és a fürdőszoba közötti kis-halba tereltem az acsarkodó Vulánt, és siettem ajtót nyitni.

Egy langaléta fiatalember állt előttem. Mosolygott. Fehér arcán piros folt sugárzott. Kékesszürke szeme csillogott.

— Csókolom, Miska bácsi.

Szóval nem ismeretlen. De ki lehet, töprengtem.

— Szervusz, tessék — mondtam, de nem mozdultam az ajtóból. Azt hittem, a lányok udvartartásához tartozik. Nem volt kedvem most csevegni vele, amikor már megkezdődött a meccs is.

— Nem tetszik megismerni? — kérdezte kissé furcsa, kétkedő hangon.

Fürkészve néztem mosolygós arcát. Ismerős, persze hogy ismerős, gondoltam, a szeme, a homloka, a gödrös áll.

— De, de — bólintottam. — Tessék? — kérdeztem újra makacsul, s vártam, majdcsak kiböki a nevét, meg azt, hogy kihez jött és mit akar.

MH SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Endre festő-és

1982 JUL 31

ZALAI HÍRLAP

grafikusművész

kat — akar mai ip...
remekek is lehetnének! sobb ...
— Vándor László egyszer — ennek rituális oka lehetett

1021

Simon Endre: AKT, TÜKÖRREL (hidegtű)

…gy karmacsi …
…képeimet. Az …
…ztrakt virágok …
…önösen megr…
…ól esett, am…
…negszólalt: „J…
…ek bizony é…
…Vagy például …
…aszt bácsi egy …
…ínált meg.
…Adok ám be …
…Rózsámnak szó…
Hévízi kiállít…
festőnő visszautazik Becsbe, …nagyon valószínű, hogy jö…ő nyárig, míg újra Karmacs…a nem jön, várnia kell arra, …ogy Rózsámnak szólítsák.

M. H.

…még be kapuit, hiszen a Ki…szöv Táncegyüttes produkció…ját augusztus 3-án, a Zalai Táncegyüttes Lüktetés című műsorát pedig 8-án láthatják itt az érdeklődők.

Eljött a nap, s ők elutaztak …evillába.

Már előtte felkészítette barát…ját: nézzen bele a nyelvtan…önyvbe, keressen ki egyszerű, …thető spanyol szavakat, mert …evillában egy szál ember se …eszél magyarul. Az az egy …ál ember a — senki.

— Könnyebb egy hold kuko…icát bekapálni, mondta Juli, …int megtanulni spanyolul —. …aberna. Una taberna. Cafete…a. Una cafeteria. Ennyit tu…k, ez minden. Azt hiszem, …obre nincs is szükségem.

— Nincs? És ha valamit …ndelni akarsz az „una taber…ában", akkor mit mondasz?

Juli nevetett, és felhúzta a vállát.

— Valahogyan mindig volt — ezzel ütötte el a dolgot.

Most már Sevillában voltak. Juli szellemeskedett: „Se kés, se villa-városban vagyunk", és tudja, hogy taberna, una taberna, amelyet megkerestek, megtaláltak, be is léptek.

Mari Julira nézett.

— Megnéztük a várost. Vásárolni nem tudtunk, mert se sok pénzünk, se sok spanyol szavunk nincs. Most mit rendelsz?

A sevillai kocsmában lustán forgott a grill-sütő. A rudakra húsdarabokat raktak; sercegett a csöpögő zsír.

SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Endre, festő-és grafikásművész

ZALAI HÍRLAP

1984 JAN 2 8

1021 ZALAI HÍRLAP

Simon Endre: HÉVÍZI TÉL (tollrajz)

Virág Piroska, Varga Mária

koptatók

, Lentiben

vábbképzés, önművelés is pénzbe kerül —, s mindazokat a feltételeket megteremteni, amik a pedagógusmunka hát-

A műve

és a H

EMBERNEK ÉS TÁRSADALOMNAK egyaránt igénye a közösségteremtés. Éppen ezért szükséges megvizsgálni *a közösségek létrejöttének akadályait.*

Nvolc esztendeje lakótelepen lakom. Odaköltözésem után néhány héttel a százhatvan lakásos épülettömb lépcsőházában, liftjében úgy véltem, hogy találkozáskor illő köszöntéssel üdvözlöm akkor még ismeretlen lakótársaimat. Ritkán viszonozták, így azután magam is visszahúzódtam. Egyik barátom szerencsésebb történetet mesélt el. Ő egy hasonló lakótelepi toronyépületben lakik családjával. Bár a beköltözésük óta mindössze néhány hónap telt el, *lakóközösségi klubhelyiséget létesítettek*, tervezgetik a házi asztalitenisz bajnokság várható esélyeit, decemberben liften érkezett a kilencedik emeletre a télapó, ahol a ház gyermekei és szüleik várakoztak a nagy közös ajándékozásra. S afféle batyusbállal együtt búcsúztatták az óévet. Ott volt tehát személyes összefogás, együttes akarat a közösség létrehozására, nálunk mindez hiányzott. Te-

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 MÁR 10

ZALAI HÍRLAP

Simon Endre, költő- és
drámaíró

1021

Simon Endre: TAVASZI ÁRADÁS

etni

rel

a magyar film a foglalkozások témája — ismét találkozom majd. Már jelezték, hogy Angliából legalább huszonöten érkeznek.

— *Készül-e új Bacsó film az idén?*

— Ősszel szeretnék ismét forgatni. A film története 1944-ben játszódik, a német megszállás után, egy magyar kisvárosban. De többet egyelőre nem akarok elárulni erről a munkáról, mivel még csak terv, amelynek megvalósítása anyagi feltételektől függ. Itt a filmgyárban a Diafilm stúdió alkotógárdájának tevékenységét irányítom. Kevés pénzből gazdálkodunk szerényen. Szerencsére az elmúlt esztendőkben takarékosan bántunk az anyagiakkal, így fokozatosan képződött kis tartalékunk, amely átmenetileg segíthet az ilyesfajta gondjainkon.

Csík Ibolya

Rokkaolaj

Cseréptál, fakanál
melence, dagasztóteknő, görbebögre, porcelántányér, dísznöölők,
és, életlen
balta, kopotttenyerű kalapács,
szakajsztó-véka,
gyúródeszka, sodrófa, négy lábon
álló bádogtűzhely,
fával fűlt kályha,
szájával a kemence
befele néz
a konyhába,
dunyha-párna
magasra rakva,
öreg huzattal
betakarva, hímes
ezért a széle,
s a Biblia az almárium
deszkáján rojtosra olvasva.

Kulturális krő

Március 15-én újabb premi- *Andai Györgyi és Juhász Já-*

Simon Endre,
festő- és grafikusművész

MAHIR MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 MÁR 31
ZALAI HÍRLAP

1021

Simon Endre: TAVASZ

az építészet iránt érdeklődőknek. Vegyük csak sorra: a tornya, s a hajó eleje román stílusú, az apszis gyönyörű gótikus, a torony sisakja pedig barokk! Mindezt 15. századi freskótöredékek koronázzák.

— *Tulajdonképpen sosemvolt külsőt nyert most a templom* — mondja *dr. Vándor László*, az egerszegi Göcseji Múzeum igazgató-helyettese — *hiszen természetesen e stílusok sosem éltek igy egymás mellett. Az alapépület egy 13. századi téglatemplom, homlokzaton ülő toronnyal, román, félköríves záródású ablakokkal. A 15. században bővitették, megtoldották egy gótikus szentéllyel — támpillérekkel, bordaivekkel, mérműves ablakokkal —, amit egy gótikus diadalivvel csatlakoztattak az eredeti 13. századi épitményhez. Ekkor készültek a falakat díszítő freskók is. 1756-ban következett az újabb felújítás, barokk-sisakot kapott a torony, s barokk boltozatot a szentély. Az új boltozással „szerencsésen" félbe is vágták a freskókat.*

EZEK UTÁN KÖVETKEZETT egy 1961-es, szinte min-

motívumot. En
szem sejlik fel
zett falon, tétov
motívumok köd
kolatból. A sze
lon azonban csa
ra, talán a Csod
ábrázolásának
apszisban külön
red a belépőre.
dögféle vigyoro

— *Talán a D*
tippel a plébán
lami gúnyrajz, még nem tudjuk pontosan. A freskókat csak jövőre vizsgálják meg alaposabban a restaurátorok.

Az épület maga azonban már ebben az évben elkészül, teljes szépségében láthatják a műemlékek kedvelői. Múltja tulajdonosai is végigkísérhetők a fennmaradt okiratokból.

— *A Csabi-nemzetség rezneki ága épitette az eredeti*

luban? — kérdezzük Hencz Ernőtől.

— *Eleinte néhányan idegenkedéssel nézték, hogy feldúlják az ép, kész épületet. Most azonban már látják, mi lesz belőle, s megszerették. Az öreg nénik azt mondják: „Ollan jó itt lennyi..."*

Hiába, a tiszta formák beszélnek.

Magyar Hajnalka

Szépen magyarul, szépen emberül

A közbevetésekről

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTOFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Endre festő- és grafikusművész

ZALAI HÍRLAP

1021

1984. május 12. ZALA

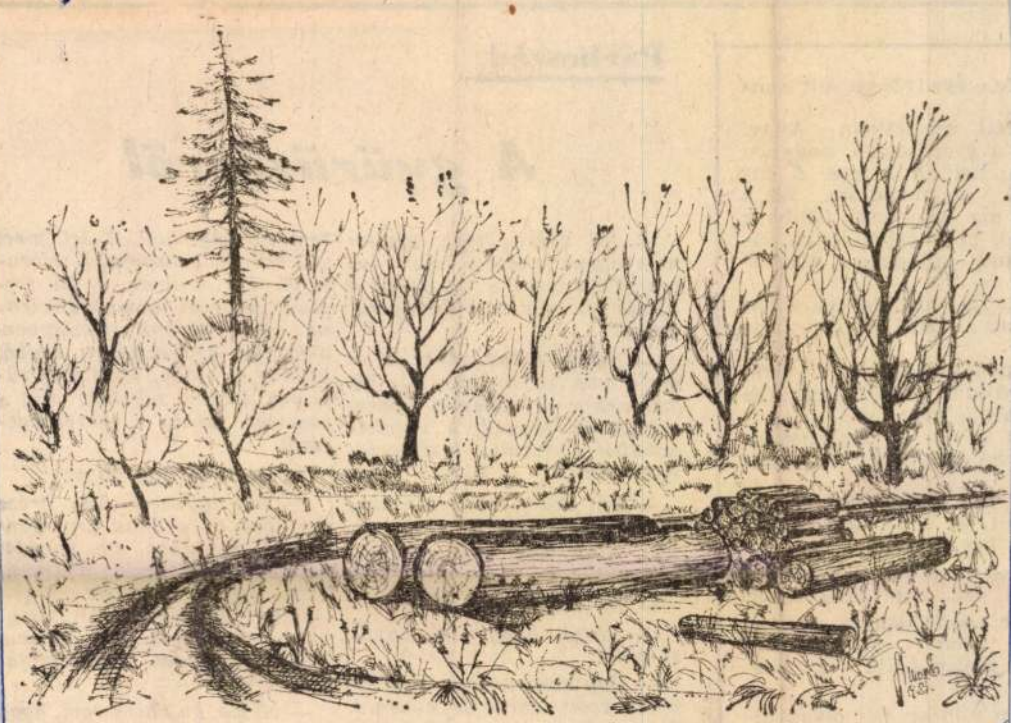

Simon Endre: IRTÁS (ceruzarajz)

feleséged? Nem sejt sem-

félj, szívecském. Annyi
a gyerekekkel, hogy azt
, hol áll a feje. A tit-
k megmondtam, ha a
ma véletlenül felhívna,
zt, hogy értekezleten va-
tod, mindenre gondol-

udja, meddig maradhat
n... Örökké nem tart-

panaszkodjunk a sors-
üljünk, hogy legalább
atjuk egymást.
t is nem találkoztunk
vel korábban? — sóhajt

ez nekem is sokszor
ut, és néha úgy tudnék
egy gyerek...
a barátom visszakíséri
t oda, ahol találkoztak.
r viszontlátásra, egy hét
mondja és búcsúzóul
megcsókolja az asz-

n minden hét olyan hi-
hosszúnak tűnik —
feleség és a szemében

Párbeszéd

A gyűrűzésről

— Na végre, hogy egyszer nem olyan fancsali képpel látom. Csak nem a magáé az a két és fél milliós totó-főnyeremény?

— Ha így lenne, akkor itt és ma aligha látna. Vagy azt hiszi, akkor is ebben a bögrecsárdában lennék, s szemelt nohából készült kisfröccsöt szopogatnék?

— Hát akkor mitől van az a derű-féle az arcán?

— Csak úgy, egyszerű emberi öröm.

— De mégis mitől?

— Attól, hogy csökkennek az árak.

— Úgy látom, maga már túl sokat ivott abból a nohából. Fehér egereket nem lát véletlenül az árcédulák mellett?

— Uram, maga téved. Mintem rá magamtól. Azért, mert mi bőrből behozatalra szorulunk. De amilyen a mi formánk, ha ezer tonna szám lenne nyers bőrünk feleslegben, akkor az árutőzsdéken egyből kitörne a krach, mert úgy zuhanna a nyers bőr ára, mint a sógorom tavaly a cseresznyefáról.

— Ön tehát így látja?

— Még igyebbül. Egy frász kerülget, ha például arra gondolok, mi lenne, ha a zalai dombok alatt, vagy a Duna-Tisza közén egyszerre valami irdatlan olajmezőkre bukkannánk. Szerintem ez okozná népgazdaságunk katasztrófáját.

— Nézze, én elismerem, hogy maga nem deliriumos, de erősen ittas.

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Simon Endre festő

ZALAI HÍRLAP

és Grafika

1984 JUL 7

1984. július 7. 1021

Simon Endre: PARKBAN (ceruzarajz)

keltő zongoraművészet

Annie születésnapi portréja

Fischer Annie a zongoránál.

tatkozás után már Zürichben is sikert aratott akkor még valóban inkább romantikus, de ihletetten nemes zongorajátékával. Sokak számára szinte nem is volt meglepő, hogy 1933-ban ő nyerte a budapesti Liszt Ferenc Zongoraverseny első díját. És a korabeli kritikát lapozgatva kitűnik, hogy a szakma s a közönség előtt egyaránt nyilvánvaló volt:

nika

SIMON Endre festő

1993. II. 26. Napló

Apa és fia közös kiállítása

Jövő szerdán, március 3-án, este 6 órakor a marosvásárhelyiek tárlatnyitón vehetnek részt a Képzőművészek Szövetségének galériájában, a Kultúrpalotában. Simon Endre és Simon Zsolt jelentkezik grafikáival. A jól ismert festőművész ezúttal pasztelljeit mutatja be, negyven kompozíciót, tájképet, olyan válogatott anyagot, amely múlt évi művésztelepi tartózkodásai idején, nyomán készült. Gyűjteményének a Kerek a világ címet adta. Simon Endre franciaországi, kárpátaljai, hortobágyi, marcali alkotótáborokban fordult meg, az ott ihletődött munkáival szembesít. Simon Zsolt 42 grafikájával ismerteti meg a tárlatlátogatókat. A fiatal művész az utóbbi öt évben készített rajzait, metszeteit, kollázsait állítja ki.

A két kiállítóról, művészi világukról, pályájukról Spielmann Mihály és Gheorghe David beszél a megnyitón. A képeket március 26-ig lehet majd megtekinteni.

lyi lakos, ezennel

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 AUG 31.
ZALAI HÍRLAP

Simon Endre
festő- és grafikusművész

1021

7

Simon Endre: SZÉLBEN

Császár [illegible]

HAZUGSÁG AZ IRODALOMBAN

Anyám, amikor alkalma van rá, tanácsokat ad a munkámmal kapcsolatban. Azt hiszem, ugyanígy tesz a négy testvéremmel is, mert ő mindenhez ért — még ahhoz is, amihez nem. A sokat tapasztalt asszonyok módján az élet általános igazságait ismeri, mint egy filozófus, ezért meg tudja mondani a húgomnak, hogyan szerezhet jobb beosztást a külkereskedelmi vállalatnál, az öcsémnek, hogy érdemes-e „marx és leninizmust" tanulni — szándékosan torzítja az idegen szavakat, és ilyenkor várja, hogy rászóljunk: tudja, hogy a melankóliával idegorvoshoz kell-e menni, vagy pedig össze kell veszni valakivel. Pedig soha nem dolgozott külkereskedelmi vállalatnál, bele sem nézett a történelmi és a dialektikus materializmusról szóló egyetlen könyvecskébe sem, életében nem ment pszichológushoz, tanácsaiban mégis van valami mulatságosan ésszerű.

Nekem is sokszor ajánl irodalmi témákat, általában a saját élményeit.

SIMON ENDRE

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP
1982 JUL 7

Simon Endre

Súlyemelő, palettával

1021

Simon Endre bemutatkozása

Súlyemelő, diszpécser, amatőr grafikus. E három dolog, meglehetősen távoli területeket ölel fel, mégis akad ember, akire mindhárom meghatározás ráillik. Ő, *Simon Endre*, akinek a napokban a hévízi klubkönyvtárban nyílt kiállítása, s akit munkahelyén a DRVV-nél, köznyelven szólva a keszthelyi vízműnél kerestük meg, egy rövid beszélgetésre.

— *Zalaegerszegen, a gépipari technikumban végeztem 15 éve, s azóta rajzolok rendíthetlenül. Talán itt, a műszaki pálya kapcsán szerettem meg a tust, s innen a vonzódásom a precizitást, művességet-kívánó grafikai technikákhoz is. A súlyemelés is ezekhez az évekhez kötődik, s e sportnak köszönhetem az önfegyelmet, kitartást is. Kipróbáltam, ha időm engedi, 24 órát is képes vagyok egy ülő helyemben végig rajzolni. Van egy kis műhelyem is Hévízen, ahol a családommal élek.*

Önképző alapon tanult rajzolni?

— *Nagyrészt igen, bár nyaranta eljárok művésztelepekbe, Tokajba, Fűzfőre, Zebegénybe. Ez utóbbi helyet kedveltem legjobban, mivel itt képzőművészeti főiskolai tanárok korrigálnak, s talán itt tanulhat az ember legtöbbet, amellett, hogy a hangulat is nagyon jó, szabad alkotói szellem uralkodik. Emellett a keszthelyi Egry-körnek is tagja vagyok.*

— Hol jelentkezett eddig munkáival?

— *Több kiállításom is volt már a környéken, Siófokon, Keszthelyen, Hévízen, a diószkáli faluházban, s a Zalai Hírlapban is több rajzom megjelent már.*

— Témában mi vonzza leginkább?

— *Azt hiszem érthető, hogy a Balaton. Pontosabban a táj és az ember kapcsolata, viszonya az, ami leginkább foglalkoztat.*

— Munkahelyén hogyan fogadták képzőművészeti hajlamát?

— *Rengeteg erkölcsi segítséget kapok a kollégáimtól, többször is bemutattam már itt a munkáimat, s most a hévízi kiállítás után egy nagy méretű grafikám pedául végleg a vízmű ebédlőjében marad. Persze a munkatársaim is más szemmel néznek ma már a kiállításokra, képekre, amióta tudják, hogy én is ezzel foglalkozom. El tudtam érni, hogy érdeklődjenek iránta. Időnként meg csak el-el csípek közülük néhányat, s együtt elmegyünk megnézni egy kiállítást.*

Simon Endre: SÜMEG (rézkarc)

— A hévízi klubkönyvtárban milyen anyaggal jelentkezik?

— *Nagyrészt grafikákkal, az ex librisektől egészen a négy méteresig, de festményeket, pasztellképeket is bemutatok. Keresztmetszetet szeretnék nyújtani munkáimból, mert nagyon sokan, akik a közelemben élnek, nem tudják, hogy tulajdonképpen mit is végzek én a kis műtermemben. Most itt az alkalom, megmutathatom: tessék, ezt csináltam.*

— Céljai?

— *Hát ezt lehet, hogy először fogalmazom meg hangosan, de valahogy az a törekvés dolgozik bennem, hogy a lehető legjobban oldjam meg a feladataimat. S ehhez rengeteg alázat kell. A munka iránt. Nem a művészet iránt, mert a művészet az úgy születik, munka közben. Célom tulajdonképpen az, hogy később ne csak munkákat, de műveket is kiadjak a kezemből.*

M. H.

„Fantasztikus mérkőzés volt...”

Vélemények a labdarúgó VB hétfői találkozóiról

A labdarúgó világbajnokság hétfőn lejátszott két mérkőzésének mindenütt óriási a visszhangja. Különösen a nagy meglepetéssel végződött *Olaszország—Brazília* találkozó foglalkoztatja a szakembereket és a közvéleményt. A két szakvezető így nyilatkozott az összecsapásról:

Enzo Bearzot olasz szövetségi kapitány:

— Az eredmény mindvégig kétséges volt, lehetett volna 3-1 a javunkra, de akár 2-2-es döntetlen is. A nagyszerű eredmény elsősorban játékosaink nagy futó teljesítményének köszönhető, kitűnő erőállapotban volt mindegyikük, külön köszönetet kell mondanom pompás kapusunknak, *Dino Zoff*-nak.

Tele Santana brazil szövetségi kapitány:

— Mindkét együttes kitűnő játékot mutatott. Az olaszok azzal nyertek, hogy védelmüket nagyon jól megszervezték. *Rossi* kiváló játékos, intelligens, szorgalmas és a kapura életveszélyes. Nem taktikai hibák, hanem egyesek kihagyásai miatt veszítettünk. Spanyolországba azért jöttünk, hogy elnyerjük a világbajnoki címet. Kiestünk és nem tudom, hogy továbbra is maradok-e szövetségi kapitány, erről még ráérek dönteni.

ESPAÑA 82

Több neves labdarúgó személyiség is elmondta a véleményét a találkozóról, s nem fukarkodtak a dicsérő jelzőkkel:

Pelé:

— Fantasztikus mérkőzés volt, kétségtelenül a VB eddigi legjobb, legizgalmasabb találkozója. Az olaszok győzelme megérdemelt, küzdőképesebbek voltak ellenfelüknél. Döntőnek bizonyult a 2-2 utáni gyors 3. olasz gól, ami teljesen elvette a brazil játékosok önbizalmát. Az olaszok szoros emberfedezése megoldhatatlan feladatot jelentett a brazil játékosok számára.

Dettmar Cramer, a FIFA nyugatnémet megfigyelője:

— A mérkőzés előtt már megmondtam, hogy Olaszországnak győzelmi esélyei vannak, mivel a brazilok kissé el vannak bűvölve maguktól. Az olaszok végigvitték azt a bravúrt, hogy háromszor szerezték meg a vezetést, döntő tényező volt, hogy a középpályán az azzúrriak jobbnak bizonyultak a dél-amerikai labdamire a braziloknak már nincs lehetőségük. Csalódtam a brazil védelemben. Rossi két gólja közbeléphettek volna...

A 0-0-ás döntetlennel végződött *Spanyolország—Anglia* mérkőzés után nagy levertség uralkodott az angolok táborában, a nyugatnémetek viszont ünnepeltek. *Ron Greenwood*, a szigetországbeliek szövetségi kapitánya szomorúan nyilatkozott:

— A csapat mindent megtett a két gól különbségű győzelemért. Fölényünk egyértelmű volt, kezdettől támadó felfogásban játszottunk, míg a büszkeségét megvédeni akaró spanyolok elsősorban kapujuk biztonságára ügyeltek. Lehetőségeink adódtak a több gólos győzelemhez, sajnos egyet sem sikerült kihasználni.

Jose Santamaria, a spanyolok szakvezetője elégedett volt csapatával:

— A kitűnő angolok elleni 0-0 jó eredmény, de mindjárt ki kell jelentenem, hogy nem játszottunk döntetlenre. Több lehetőségünk volt a gólszerzésre, szerintem mi több nagy alkalmat szalasztottunk el, mint a mezőnyfölényben levő és rohamozó angolok. Az első félidőben akadozott a középpályás játék, szünet után ebben is javultunk, s a kontrajáték jó fegyver volt, hiszen helyzeteket teremtettünk. Ez a játék már világbajnoki volt, ha ezt mutatjuk a korábbi találkozókon, biztosan ott vagyunk a legjobb négy között.

★

Ma, még pihen a XII. labdarúgó világbajnokság elődöntőjébe jutott négy csapat. Holnap este már kiderül, hogy melyik lesz az a két együttes, amely megmérkőzik a világbajnoki címért. Hogy kié lesz a trófea? — lehetetlen megjósolni, annyi azonban biztos, hogy európai válogatott kapitánya emelheti majd magasba a Világ Kupát.

Előkészületi

mérkőzést játszik ma az Olajbányász NB II-es labdarúgó csapata. Ellenfele a második vonalból kiesett Kaposvári Rákóczi lesz. A találkozó 17 órakor kezdődik az olajosok sporttelepén.

kezd a ZTE

larúgó bajnokság

Ü. Dózsa—Tatabánya, PMSC—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1981 DEC 8

Simon Endre

1021

7

Simon Endre: KÖRNYEZETVÉDELMI PLAKÁTTERV
(hidegtű)

Múzeumsarok

Későközépkori sí

A kereszténység előtti vallások többsége nem a lélek, hanem a test túlvilági továbbélését hirdette. Ennek megfelelően a halottakat hozzátartozóik a család vagyoni helyzetétől függően igyekeztek mindennel ellátni, amire a túlvilágon szükségük lehetett. Az ilyen temetők használatának idejét, az eltemetettek társadalmi tagozódását, életmódját, szokásait viszonylag könnyű megismerni.

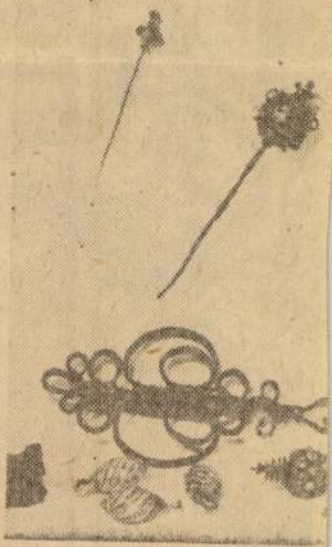

A kereszténység elterjedésével fokozatosan megváltoztak a temetkezési szokások. Elmaradoztak az eszközök, a fegyverek és a halott számára sírba tett ételeket tartalmazó agyag-, fém-, vagy üvegedények. Ezekben a sírokban igazi mellékleteket már nem találhatunk, hisz a leletek a ruházat tartozékaiként kerültek a sírba. Ha a társadalom szegény, vagy a viseleti szokások olyanok, hogy a ruházaton nem voltak fémrészek, gyakran teljesen melléklet nélküliek a sírok. Ez komoly keltezési problémákhoz vezethet.

Különbözően ítélik meg a kutatók pl. Pannónia római kori népességének továbbélé-

meg a helyzet, hogy a feudalizmus virágkorában javult a jobbágyság anyagi helyzete. Ünnepi ruházata díszesebbé vált. A viseleti szokások meg-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1981 JUN 28

ZALAI HÍRLAP

1981. Június 28.

Simon Endre
1021

Simon Endre: VIRÁG (rézkarc)

Mindenki azon igyekszik, gy maga szabja meg az alkodó széljárást — éppen ért senki sem tudja ponton megjósolni a várható időt. rönlandi meteorológusok zhelye).

Az élettapasztalat poggyásza ülönösen azért alkalmas — ért nem kell megőrzőbe ad- (Tranzitutasok bölcsessége)

Akik arra születtek, hogy ndig csak csússzanak-mászanak, szívesen versenyeznek okkal, akik szárnyalásra ületlek. És leggyakrabban ők ernek. (Leon Nef amerikai morista).

Az lehet, hogy valaki nem sználja a lelkiismeretét, de kor is szükség van rá. (Orsi egészségügyi tanács).

A legjobb tanács is mindig rcmű és tákolmány marad: i önmagának nem tud tanót adni, azon nincs segítség. akob Wilhelm Heinse)

A felelősség elve: az érdemeket magadnak tulajdonítsd, a kudarcokat a kollektívának.

A jégkorong-játékos számára a legjobb edzés az, ha mindennap a városi tömegközlekedési eszközökön utazik.

Ha egy nő nem néz rád, ez még nem jelenti azt, hogy nem lát téged.

Mióta megjelent a pénz — mindig kevés van belőle.

Mielőtt összeütköznek egymással, sokan tárt karral mennek egymás elébe.

Az éleselméjűség nagyító lencse, a vicc kicsinyítő lencse, mégis az utóbbi vezet az általánoshoz. (Georg Christoph Lichtenberg)

Ne tegyetek fel fölösleges kérdéseket: a válaszok menynyisége ugyanis korlátozott. (Rudi Mill, osztrák filozófus).

Olyan volt, akár az egyetem: az egész kollektíva az ő hibáiból tanult.

Párbeszéd

A hivatalban

ERDÉLY
MŰVÉSZETÉÉRT
ALAPÍTVÁNY

VÁRMEGYE GALÉRIA
1052 Budapest, Vármegye u. 11.

Szeretettel meghívjuk

SIMON Endre

és

SIMON Zsolt

kiállításának megnyitójára
1994. augusztus 23-án
17.00 órakor
A kiállítást megnyitja:
Murádin Jenő

Simon
ZSOLT

&

Simon
ENDRE

ERDÉLY
MŰVÉSZETÉÉRT
ALAPÍTVÁNY

VÁRMEGYE GALÉRIA
1052 Budapest, Vármegye u. 11.

Szeretettel meghívjuk

SIMON Zsolt

és

SIMON Endre

kiállításának megnyitójára
1994. augusztus 23-án
17.00 órakor

A kiállítást megnyitja:
Murádin Jenő

Simon
ENDRE

&

Simon
ZSOLT

SIMON & SIMON

AVAGY A BIZAKODÁS ESZTÉTIKÁJA

A szemlélő ítélete kívülről közelít.

Akár a megerősített várhoz az ostromra nem készült lovashad. Aztán a seregnek be kell látnia: a vár – a kép, paradigmánk eredője – nem vehető be huszáros rohammal. A hadaknak be kell ásniok magukat, körbevenni a várat, szoros ostromgyűrűt vonni köréje, állóháborút kell folytatniok. S légyen bármilyen a kihívás, a hadüzenet, lassacskán hatni kezd a várat vívókra, átszivárog beléjük megállíthatatlanul az ostromlottak lelkiállapota – szerencse, remény és tragikum, szorongás és fejét fel-felvető szabadságvágy tartja fogva a feleket –, átitatódnak egy különleges, helyhez és időhöz kötött mítosszal. Olyannyira, hogy végül is már nem választható szét bizonyosan az ostromló az ostromlottól, értelmetlenné válnak a frontvonalak, a szembenállás.

Simon Endre és Simon Zsolt a példázat várépítői (védői?). Ismertek és ismeretlenek a világ előtt. Nincs könnyű dolguk, hiszen a kész műveken – a felépített erődön – nincs már lehetőségük változtatni. Vagy ellenállnak az ostromgyűrűnek, vagy kicsapnak onnan. Vagy behódolnak, vagy hódítanak. Az utóbbi esély minden művész(et) vágya.

A fenti különleges lelkiállapot leírható Kant hűvös kategóriáival is:

„A természet vagy a művészet szép tárgyait gyakran olyan nevekkel illetjük, amelyek látszólag egy erkölcsi megítélést vesznek alapul. Épületeket vagy fákat fenségesnek és pompásnak nevezünk, tájakat mosolygónak és vidámnak; sőt színeket is nevezünk ártatlannak, szerénynek, gyengédnek, mert olyan érzelmeket keltenek, amelyek valami analogikusat tartalmaznak egy morális ítélet okozta kedélyállapot tudatával. Az ízlés az érzéki ingertől való átmenetet a szokásos morális érdekhez mintegy erőszakos ugrás nélkül teszi lehetővé, amennyiben a képzelőerőt még a maga szabadságában is az értelem számára célszerűként meghatározhatónak képzeli el, sőt arra tanít, hogy az érzékek tárgyain érzéki inger nélkül is korlátlan gyönyört találjunk."

(Kant: *Az ítélőerő kritikája*)

Ám fordítsuk meg most a menetirányt. Próbáljuk meg elfogulatlan ráérzéssel *belülről* felderíteni a két művész késztetéseit, látásmódjuk és láttató akaratuk energiahordozóit.

Az itt kiállított képek önkéntelenül is magukon viselik az erdélyiség mítoszoktól sem mentes vonzatait. Nem föltétlenül a táj – mely esetükben szimbolikus vagy akár a sejtetésig eltüntetett – energiái, hanem a témaválasztás, az életérzés, a szorongásokból kifelé tartó igyekvés közös akarata löki a felszínre ezeket a víziókat. Ugyanis az irány fölfelé tartó; az összenyomódott földrétegek (múlt, indulat, szándék) rétegeiből a levegőre törekednek, a megszokottból a különösbe, a halandóktól az angyalok szféráihoz, még akkor is, ha az angyalok elbuknak, s hullásukban is őrzik a mitikus másságot, az égi közösség anatómiáját.

Elszakadásuk a valóságtól nem végletes; kiválásuk az eredetvidékből nem megfordíthatatlanul tragikus, bár a derűnek nincs jele a tárgyiasult arcokon és a légiesített formákon; folyvást emlékeztetnek arra, hogy honnan hová tartanak, hogy a földiek tudatában fogantak meg. Csupán Simon Endre és Zsolt látta, pillantotta meg, s tette számunkra is szemlélhetővé. Övék az ábrázolás kísérlete, a megkísértés pátosza, hitelteremtése.

Ezek az alkotások ugyanis, hitünk szerint – különböző technikájuk és festői-plasztikai eszközeik ellenére – ábrázolások. Vallomás a LÁTOMÁSOKRÓL. Nem valamely régió „imágója" politikai vagy a napi aktualitás értelmében. Sokkal inkább morális-érzéki megjelenítések. Alkotóik nem fordíthatnak hátat – nem is áll szándékukban – az erdélyi magyar képzőművészet kötöttségekben hívő szabadságának, veretes hagyományainak. A tradíciók átértelmezése ugyanakkor sajátos kísérletekre sarkallja őket: az irodalmi emlékek feloldása sajátos logikájú plasztikai térben; a portré kiszakítása a hajbókló semmitmondásból; a látomásos antihősök identitás-teremtése nem szakrális eszközökkel.

A létkérdésekre adott ábrázolt válaszok és megcsapolt vágyakozások fanyarul keveredtek, erjesztő halmazuk szétfeszíti a képeket, s a nézőnek az az érzése támad, hogy Simon Endre és Simon Zsolt minduntalan ismételgeti: ezek vagyunk, ilyenek, ezzé lehetünk, ha... de a hármas állítmányú mondatnak nincs befejezése, nem zárhatják le, ugyanis a jövő-félelmek szétforgácsolják a rozsdás kereteket, a kis Golgotha-járások, a hírvivők mindennapos várása, a vándorlások rögeszmék és sejtelmek között nincsenek minden biztatás híjával.

Ők is érzik: nem érkezett el a teljes letisztulás ideje, hiszen az átmenetek végtelen számú variációt feltételeznek. A kesernyés idő, mely Közép-Kelet-Európa fölött jár, örvénylik, maga sem kristályos. A látási viszonyokat ködrongyok, alattomos árnyékok szűkítik. Az utak hepehupásak és olajfoltosak, a váratlan terelőutak túlságosan gyakran térítik el a fölfelé igyekvőket.

A művészet keresi az egyetemest, és folyton magánvalókra bukkan.

Mindennek dacára azonban tisztább jövőt ígérnek a jósok, az alkotók, a honatyák, a megszállottak. Jogosságát nem cáfolhatja meg a józan ész.

Bizakodnak, hogy „tempora mutantur"..., és a két marosvásárhelyi festőnek, apának és fiának nem árthat a változás, mert művészetük értelme maga a vegytiszta bizakodás.

Sebestyén Mihály

SIMON & SIMON,

OR THE AESTHETICS OF HOPE

The judgement of the beholder approaches from the outside.

Just like the cavalry, which is not prepared for the siege of the fortified castle. But then the soldiers have to admit that the castle – in that case the pictura, the origin of our paradigm – cannot be captured with an impetous charge. The troops have to dig in themselves, the castle must be surrounded, a tight blockade must be put around it, they must prepare for a trench warfare. And no matter what kind of challenge, what kind of declaration of war it was, the mood of the defenders inevitably starts to affect the besigers, it penetrates them slowly, little by little. Both sides are captured by luck, hope and tragedy and distress, and the desire for liberty raises its head among them. And finally they get so imbued with a special myth that has no connection with time and space that it becomes impossible to tell the besiegers and the besieged apart, and the front lines and the battle becomes senseless.

Endre and Zsolt Simon – they have built and (defend?) this castle of our parable. They are both known and unknown to the world. Their task is not easy, as they cannot change their works, already finished – the castle, already builtup. They either resist, or they sally out. They either conquer, or be conquered. A chance for the former is the desire of all arts and artists.

This special state of mind can be described in the cold terms of Kant:

„The beautiful objects of nature and art are often given names that seem to be based on moral judgements. We describe buildings as magnificent and splendid, landscapes as smiling and happy; we even describe colors as innocent, modest or tender, because they arouse feelings in us, which are analogous to the consciousness of certain moods induced by moral judgements. It is taste which makes it possible that the transition from the sensual stimulus to the ususal moral interest happens without a violent leap, in so far as it looks upon the imaginative power – considered to be free –, as something that can be defined in practical terms for reason, and what's more, taste teaches us to find unlimited pleasure in the sensual objects without a sensual stimulus."

(Kant: *Critique of Judgement*)

But let's try it from the other direction. Let's try some unprejudiced intuition to explore – from inside – the artists' inducements, their vision, the energy source of their will, which makes things visible to us.

The pictures, which are exhibited here, spontaneously carry the signs of Transylvanian existance, which is not free from myths. No, it is not the energy coming from the landscapes – which sometimes only symbolic or lost altogether in obscurity –, which thrusts these visions to the surface, but the selection of themes, the attituda to life, the common will to leave behind distress. It is undisputedly an uqward thrust; the pictures try to reach the air through the compressed strata of the earth (past, temper, intention), they endeavour from the usual to the particular, from the world of the mortals to the spheres of the angels, because the angles somehow keep their mystical difference, the anatomy of the heavenly community even when they fall.

Their disengagement from reality is not final, their separation from their origins is not irreversibly tragic, although youz cannot find joy on their objectified faces, in their etherialized forms; they keep on reminding us where they have come form and where they go and that they have been concieved in the mind of mortals. It was Endre and Zsolt Simon who have seen them, who have caught a glimpse of them and made them visible for us. Theirs is the attempt to represent them, their is the pathos and credibility of the temptation.

Because we deeply believe that these creations are representations, even though the techniques, the pictorial means and the plastical formations are different. Confession abot VISIONS. They are not a mere „imago"a of a region in the political, everyday sense. They are rather morál-emotional representations. Their creators cannot and do not want to abandon the age-old tradition of Transylvanian-Hungarian art, which believes in the freedom of constraint. But at the same time the reinterpretation of the traditions encourages them to make some peculiar attempts: to dissolute literary traditions in a plastical space following its own peculiar logic, to tear out the portrait from a servile meaningless, to use not sacral means to create visionary anti-heroes.

The answers of the picures to questions concerning the meaning of life and the broached desires mingle sourly, their fermenting mass breaks the pictures open, and the beholder gets the impression that Endre and Zsolt Simon keep on repeating: that's what we are, that's how we look like, that's what we become if... but the sentence is left unfinished – they cannot finish it, because the fear from the future dissipates the rusty frames, but even the small Golgothas, the veryday witing for the messangers, the wanderings among absessions and anticipations don't lack a certain amount of encouragement.

They also seem to know that the time for the complete purging has not come yet, as the transitory process postulates an infinite number of variations. The bitter times, whirling above Central-Eastern Europe, have not crystalized yet. Visibility is impeded by foggy patches and treacherous shadows. The roads are bumpy and full of oilstains, those, who are going upwards, are too often deflected by detours.

Art is looking for universality, and always ends up finding the absolute.

But in spite of this, the prophets, the creators, the MPs and the obsessed are promising a better future. And commmon sense cannot deny their legitimacy.

They hope that „tempora mutantur"..., and change cannot harm these painter from Marosvásárhely, son and father, because the essence of their art is pure hope itself...

Mihály, Sebestyén

Simon

ENDRE

&

Simon

ZSOLT

Endre Simon

Birth place:
19 October 1936, Székes

Studies:
1950–1954
Secondary School of Fine Arts, Marosvásárhely
1954–1960
University of Fine Arts, Kolozsvár

Self exhibitions:
1964–1985. Csíkszereda
1964. Székelyudvarhely
1966–1975, 1976, 1977, 1986, 1993 Marosvásárhely
1978. Ernye, Panit
1991. Karcag
1993. Marosvásárhely (Simon & Simon)
1994. Budapest (Simon & Simon)

Group exhibition:
1960–1970:
Régen, Csíkszereda, Székelyudvarhely, Ludas, Dicsőszentmárton, Segesvár, Nyárádszereda, Szatmár, Kolozsvár, Bukarest, Tusnád, Borszék.
1970.
Exhibition of Artists from Marosvásárhely in Bukarest (National Art Biennale, Dallas Gallery)
1977.
Transylvanian Artists Exhibition in New York
1990.
Transylvanian Hungarien Artists Exhibition in Budapest (National Gallery)
1991.
Exhibition of „Friendship Art Camp" from Gyergyószárhegy in Debrecenben
1991. Marcali
1991. Hajdúböszörmény
1991. Szárhegy
1991. New Zeeland
1991–1992. Australia (Melbourne, Cambera)
1991–1992. Kárpátalja (Ungvár)
1992. Hirson, Vervins
1992. (Twelve Transylvanian Artists) Budapest, Szarvas, Nyiregyháza
1993. Budapest, (Autome in Transylvania)
1993. 13+1 Zalaegerszeg, Keszthely, Dombovár

Monumental works:
Marosvásárhely, Archiv Building (50 m²) marblemosaic
Mezőszilvás, Cultur House (20 m²) marblemosaic

Art Camps:
1973 Árkos
1974, 1984, 1987, 1990, 1991 Szárhegy „Friendship Art Camp"
(One of the founders of Art Camp)
1976. Zilah
1991. Marcali
1991. International Art Camp from Hajdúság (Level Price)
1991. Kárpátalja (Kámjánka), „Plein Air Art Camp"
1992. Art Camp from Hortobágy
1993. Saint Michael
1993. Zalaegerszeg, Tokaj

Simon Endre

Született:
1936. október 19-én Székesen (Maros–Torda vármegye).

Tanulmányai:
1950–1954
Marosvásárhelyi Művészeti Középiskola . Tanárai: Incze István, Piskolti Gábor, Barabás István, Bordi András.
1954–1960
A kolozsvári „Ion Andreescu" képzőművészeti főiskolán végzi felsőfokú tanulmányait. Mesterei: Petre Abrudan, Teodor Harsia, Miklóssy Gábor és Petre Feler.

Egyéni kiállításai:
1964–1985. Csíkszereda
1964. Székelyudvarhely
1966–1975. Marosvásárhely (Képzőművészeti Galéria)
1975. Új Élet Galéria
1976, 1977, 1986, 1993. Marosvásárhelyen (Képzőművészek Szövetségének Galériája)
1978. Ernye és Panit
1991. Karcag
1993. Marosvásárhely (Simon & Simon)
1994. Budapest (Simon & Simon)

Csoportos kiállítások:
1960-tól
kezdve részt vesz minden Marosvásárhelyen rendezett tartományi, majd megyei kiállításon, rendezvényen. Folyamatosan állít ki a Maros megyei művészekkel együtt: Régenben, Csíkszeredában, Székelyudvarhelyt, Ludason, Dicsőszentmártonban, Segesvárt, Nyárádszeredában, Szatmáron, Kolozsvárt, Bukarestben, Tusnádon és Borszéken.
1970.
a marosvásárhelyi képzőművészek bukaresti kiállítása (Dallas-terem)
a képzőművészek országos biennáléja
1977.
az erdélyi képzőművészek New York-i csoportos kiállításán;
1990.
a romániai magyar művészek kiállítása Budapesten (Budavári palota)
1991.
a szárhegyi Barátság alkotótábor kiállítása Debrecenben
1991. Marcali
1991. Hajdúböszörmény
1991. Szárhegy
1991. Új-Zéland
1991–1992. Ausztrália (Melbourne, Cambera)
1991–1992. Kárpátalja (Ungvár)
1992. Hirson, Vervins
1992. Tízenkét Erdélyi Képzőművész Budapest, Szarvas, Nyiregyháza
1993. Budapest, (Erdélyi Őszi Tárlat)
1993. 13+1 Zalaegerszeg, Keszthely, Dombovár

Monumentális munkák:
Marosvásárhelyi Levéltár (50 m²) márványmozaik.
Mezőszilvási Kultúrotthon (20 m²) márványmozaik.

Művésztelepek:
1973 Árkosi Alkotótábor
1974, 1984, 1987, 1990, 1991 szárhegyi Barátság Tábor (egyike a tábor alapító tagjainak)
1976 Zilah
1991 Marcali
1991 Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep (Nívódíj)
1991–1992. Kárpátalja (Kámjánka), Plein Air festőtábor
1992 Hortobágyi Alkotótábor
1992. Saint-Michael
1993. Zalaegerszeg,Tokaj

Zsolt Simon

Birth Place:
19 Martie 1963, Marosvásárhely

Studies:
1983-1988
University of Fine Arts, Kolozsvár
Painter and Grafic Branch
1992-1994
University of Fine Arts, Budapest
Master Curse – Grafic Branch

Self exhibitions:
1984. Csíkszereda
1988. Kolozsvár
1991. Miskolc
1993. Marosvásárhely (Simon & Simon)
1994. Budapest (Simon & Simon)

Group exhibitions:
1981. Marosvásárhely
1985. Bukarest
1986. Ceuterich
1986. Nancy
1986. Csíkszereda
1987. Sint-Niklaas
1991. Sepsiszentgyörgy (II.nd International Contemporany Art Exhibition, „Medium 2")
1991. New York
1991. Fredrikstad (V.nd Little Grafic Triennale)
1991. Cambera
1992. Melbourne
1992. Budapest (Twelve Transylvanien Artists) Budapest, Szarvas, Nyiregyháza
1993. Győr (Grafic Biennale)
1993. Budapest,Zalaegerszeg, Keszthely, Dombovár (13+1)
1993. Stocholm

Art Camps:
1991. Gyergyószárhegy
1991. Miskolc
1992. Hortobágy
1992. Hajdúböszörmény (Level price)
1992. Saint Michael

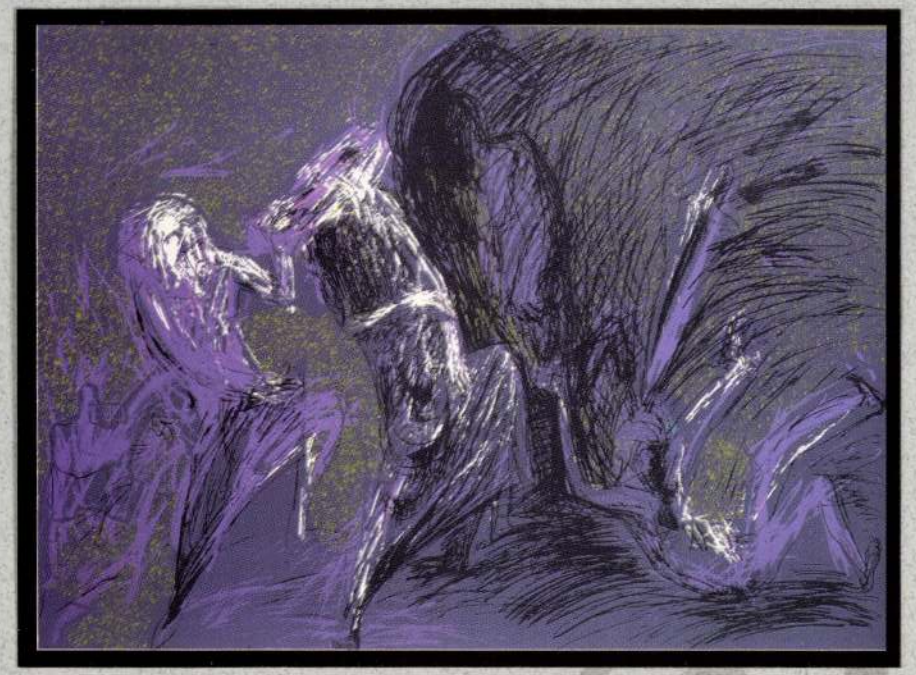

Simon Zsolt

Született:
1963. március 19-én Marosvásárhelyen

Tanulmányai:
1983-1988
Kolozsvári Képzőművészeti Főiskola, festészti és grafikai kar.
1992-1994
Budapesti Képzőművészeti Főiskola, Mesterképző kurzus – grafikai kar.

Egyéni kiállításai:
1984. Csíkszereda
1988. Kolozsvár
1991. Miskolc
1993. Marosvásárhely

Csoportos kiállítások:
1981. Marosvásárhely
1985. Bukarest
1986. Ceuterich
1986. Nancy
1986. Csíkszereda
1987. Sint-Niklaas
1991. Sepsiszentgyörgy (II. Nemzetközi Kortárs Művészeti Kiállítás „Médium 2")
1991. New York
1991. Fredrikstad (V. Kisgrafikai Triennálé)
1991. Cambera
1992. Melbourne
1992. Hirson, Vervins
1992. Tízenkét Erdélyi Képzőművész Budapest, Szarvas, Nyiregyháza
1993. Budapest, (Erdélyi Őszi Tárlat)
1993. 13+1 Zalaegerszeg, Keszthely, Dobovár
1993. Győr (Grafikai Biennálé)
1993. Stocholm

Művésztelepek:
1991. Gyergyószárhegy
1991. Miskolc
1992. Hortobágy
1992. Hajdúböszörmény (Nivó-díj)
1992. Saint Michael

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

H- 1052 Budapest, Vármegye utca 11.
Telefon:118-8148
1675 Budapest, Pf. 133.
MNB 217-98089-5421

„Minden magyar felelős minden magyarért"
Szabó Dezső

VÁRMEGYE GALÉRIA
Nyitva:
Kedd - Szerda - Csütörtök - Péntek
10 – 18 óráig

SIMON Endre festő

13+1 magyar marosvásárhely. művész c. Zicill
1993, Zalaegerneg
10. szám 71-72. p. ll

Új Mív. 1993

von Kunst zum Handwerk, also
teinmetze, Zimmerer aller Art,
nd Wirker, Glockengießer,
her, Münzer entfallen ohne
n sie nur urkundlich genannt
rt ist.

/20. Jahrhundert Tätigen:

rene Vertreter der freien
hlossene Biographie vorliegt,
nen sie bereits in nationalen
intrag auf Verweischarakter

rker erscheinen nur dann, wenn
e Bedeutung bzw. Originalität

er Berücksichtigung ihres Alters
ngere bzw.
bedürfen eines höheren
itätsnachweises als Ältere)

SIMON ENDRE
Tél a Hortobágyon (1992), olaj, 60 × 80 cm, Mgt.

Délibábok hazája, Debrecen, Déri Muzeum, 1992.
IV.kiáll.

NAGY PÁL festőművész
SIMON ENDRE festőm.

Erdélyi Lajos:
Beszélgetés Simon Endrével.
/Nagy Pál festőművészről/

Igaz Szó, XXXII.évf.6.sz. 1984 junius
558 - 559. old.Képpel.

SIMON ENDRE

festőművész

SIMON ENDRE:
Őket kell ábrázolni. /A közönségről./
Igaz Szó, XXXI.évf. 10.sz. 1983. okt.
275.old.

Simon Endre festő

- Az Ily Élet szerkesztőségében rendezek kiállításon 30 új akvarellel jelentkezek.
- Emlékre Nagy Pál, Szőcs Sándor.

Varró Ilona: Nagy Pál

Igaz Szó 1975/5 456 old

Simon Endre festő

„Fák és falak"

„Majdnem csak hetten"

„Összetartozás"

„Csendélet az ablak előtt"

festmények a borítón

Igaz Szó 1976/12

Simon Endre festő

„Napraforgó"

– festménye

Igaz Szó 1977/12 613. old

Simon Endre festő

- 6 db akvarell, a
  borítón
- 4 db rézkarc

Igaz Szó 1975/2 115, 158, 166, 169. old

Simon Endre festő

„Harmoniák"
„Nyárád-kanyar"
„Búzaérés idején"
„Fenyők a Mezes vonulata előtt"
„Bokályos csendélet"
„Arckép"
(- festmények)

Igaz Szó 1976/12

477, 484, 524, 530
538, 550 old.

Simon Endre festő

Illusztráció a [illegible]-
leten

Igaz Szó 1977/10

Simon Endre festő

- Siklódy-hoz hasonlóan munkái a Marosvásárhelyi festőiskola jegyeit tartalmazzák

Említve: Bordi András, Incze István Barabás István, Szécsi András, Nagy Imre, Nagy Pál, Balázs Imre, Albert László, Zolcsár Sándor, Robotos Júlia, Török Pál, Zsigmond Attila, Nyilka Róbert

Varró Ilona: Siklódy és Marosvásárhely

Igaz Szó 1978/5 444 old

Simon Endre festő

„Ütött"

- festmény

Igaz Szó 1977/5 398. old

Simon Endre

SIMON ENDRE festőművész gyüjteményes kiállitása megnyilt a marosvásárhelyi Müvelődési Palota kiállitási termeiben. /rövid hir/

Utunk, XXXII.évf. 3./1473./sz. 1977. jan. 21. 8.old.

J.

Simon Endre, festőművész

A Megéneklünk, Románia fesztivál országos vetélkedőn a művész képe szerepet, mely ködös városképet ábrázol. (említve).

Halász Anna: Megéneklünk, Románia, fesztivál.

a Hét, 1979. VII. 27.

Simon Endre

A hagyományos erdélyi intím műfajok, a táj, a portré és csendélet, az otthon és otthoniasság, műfajainak művelői, akik már tudatosan látnak és gondolkoznak, a közösség nevében, tipikus, példa Mikola András, Simon Endre és még mások művészete.

Banner Zoltán: Azzal fejezik ki egyéniségüket, ahogyan a romániai magyarság mindennapi életéhez kapcsolódnak művészetükkel.
Korunk, 1979. febr. 66. old.

Simon Endre illusztrációi

Igaz Szó 67/2 289, 306..

Simon Endre festmája.

Fák és tűzfal

Igor Szó 67/1 melléklet

Simon Andre Fustajza

Igor Sró 67/11 r 11. o.

Simon Endre -

„Nyárád-kanyar"
(repr.)

Igaz Szó, 1976. 12. 484. old.

SIMON Endre *23, 42, 52, 128, 129, 131,* **42**
Székes, 1936. október 19.
IA Képz. Főisk. Kvár, festő

Banner Erdély

Simon Endre Cinómetstetei

Igaz tió 69/12 928, 955, 975
996, 1007, 1042
1068

Simon Endre illusztrációja

Igaz és 66/F 682.o.

Simon Endre festmécei

Udvarrészlet
Gendélet

Igaz Szó 67 / 4 913, 914-

Simon Endre festő

Részt vett az idei maros-
vásárhelyi tárlaton

Kováts Iván kritikája,

Igaz Szó 67/1 117.o

Simon Endre

Rizst vett a marosvásár-
helyi tárlaton.

Kovács Iván kritikája.

Ipos Szó 66/2 291.0

Simon Endre

Részt vett a Marosvásárhelyi
Téli Tárlaton
Kondás Iván kritikája

Igaz Szó 65/3 432.o.

Simon Edith Jestő
Ézsaiunyarosság 1959 márc. 17.-
Goldel.

Simon Endre

Kilokoltatás, o. 200 x 180

Képzőművészeti Kiállítás
Ötven éves a Román Kommunista Párt

MDK

Simon Blanka

textil

O. Iparm. és Háziipari kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1929. 133. l.

M.D.K.

Simon Blanka iparművésznő

Szerkeszti a Szinházi Élet Kézimunka-mellékletét, s "Az otthon müvészete" c. rovatot.

Szinházi Élet. Bp. 1933. febr. 26-márc. 4.
XXIII. évf. lo. sz. Kézimunkamelléklete.

L. Simon Edit

szerintesvető

„Bunda tesvetek"

— Divatos bundák

Nők Lapja, 1971. jan. - 1 szám.

Simon Blaule

A Mentor-hefiszben (Andrássy-út 17 n) kiállítást rendez iparművészeti munkaiból. Ugyanott Háy Károly lánló mutatja be festményeit.

P. H. 929. XI. 24. M. H. 929. XII. 1.
M. 929. XI. 24.

Simon Blanka iparművész

M.930.X.4.

*** Budapesti iparművészek és iparművésznők kiállítása Szegeden.** A szegedi műbarát közönség meghivására *Simon* Blanka ismert jeles iparművésznővel együtt *Dely* Anna, *Braun* Lili, *Balázs* Panni, *Feuermanné*, *Fodor* Ferencné, O. *Pataky* Lili, *Varsányi* Emilné, *Kiss* Imréné, *Balázs* Ili, *Balogh* Erzsike iparművésznők és *Gádor* István, *Graboviczky* Leon iparművészek nagysikerü iparművészeti kiállitást rendeztek ott a Kárpáti-képszalonban. Választékos izléssel és a modern művészeti felfogás szellemében alkotott iparművészeti kézimunkákat, disztárgyakat állitottak ki. Himzés, bőripar, kerámia, ötvösmunka, fafaragás, textilmunka, gyöngymunka, lakásberendezési csecsebecse stb., mind vonzólag mutattak be a szép kiállitáson. A közönség részéről méltán megérdemelték az érdeklődést. Az érdekes, szép kiállitás még pár napig együtt marad

M.930.X.4.

M.D.K.

Simon Blanka

Szobatervezetének repr.-ját közli a lap s beszámol a Svábhegyen és a Vigadóben rendezett kiállitásairól.

A "Neu Spitze" c. közl.
Szinházi Élet. Bp. 1923. febr. 25.-márc.3. XII. évf. 9. sz. 73. lap.

SIMON BÉLA

emlékkiállitás

Tüskés Tibor: S.B.festményei.Gyönk,Művelődési Ház

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.42.sz.3.o.

Simon Béla

Rajt

Magyar Nemzet 1984. IX. 29.

Simon Béla, Munkácsy-díjas festőművész

A Pécsi Galériában rendezett Baranya megyei tárlatról nagyon hiányzik Simon Béla karakteres, vöröskék izzású piktúrája. Sajnos, ő töblé nem vehet részt a tárlatokon, életműve lezárult, pótolhatatlan űrt hagyva maga mögött.

Rozváry Ferenc: Baranya megyei tárlat.
Dunántúli Napló. 1982. júl. 31.

Simon Béla

Ridep Gábor: Egy zobrász Pannóniából
Beszélgetés Rétfalvi Sándorral

Művészet, 1983. julius

SIMON Béla *53*
Fogaras, 1910. december 15.–Pécs, 1980.
Szépm. Főisk. Kvár, és Képz. Főisk. Bpest,
festő és grafikus

Banner Erdély

Simon Béla, kstó

„fenyő domb"

Repa.

Simon Béla: Rajz 657.

Jelenkor, Pécs, 1980 - júl-aug. XXIII/7-8.

Simon Béla, festő

Kelnek:

Repr.

Simon Béla: Ex libris 639.

Jelenkor, Pécs, 1980. júl-aug. XXIII/7-8.

Simon Béla, festő

L.: m.ő.

[A Romváry-cikk után]

Simon Béla: Rajz
Jelenkor, Pécs, 1980. júl.-aug.

Fol.
XXIII/7-8.

Simon Béla, festő

SIMON BÉLA Munkácsy-díjas festőművész Siklós városának adományozta életművének javát, több mint másfél száz alkotást. A 70 éves művész hosszú ideig élt és tanított Siklós közelében, Alsószentmártonban és Egyházasharasztiban.

-: Hú

8.

Népszabadság, Bp. 1980 július 22.

Simon Béla festő

● AJÁNDÉK. Simon Béla festőművész Siklós városának adományozta életművének javát: több mint másfél száz alkotását. A tanács viszonzásul vállalta a Munkácsy- és Janus Pannonius-díjas művész munkáinak gondos megőrzését és méltó bemutatását. A tenkes-aljai település híres képzőművészeti mecénatúrájáról.

– o Ajándék

12.

Esti Hírlap, Bp. 1980 febr. 21.

Simon Béla, grafikus

Akt: Repr.

Simon Béla: Rajz. 180.

Telefotó Dési 1980. febr. XXIII/2.

Simon Béla, festő

L: Korniss D.

Láncz S: Képzőművi krónika 536-540

Jelenkor, Pécs, 1980 - jún. XXIII/6

Simon Béla, kisló

*

SIMON BÉLA festőművész kiállítása május 31-én nyílik meg Pécsett, a Széchenyi téri galériában.

–: Krónika

Bontó 3

Jelenkor, Pécs, 1980. jún.

XXIII/6.

Simon Béla
Munkácsy-díjas festőművész

Dunántúli Napló
1978. aug. 20.

A Dunántúli Napló galériája

1024

A túloldalon látható színes kép Simon Béla Munkácsy-díjas festőművész alkotása. A Dunántúli Napló galériájának ezt a soronkövetkező darabját a művész siklósi állandó kiállításán látható Ünnep című festménye vázlatául készítette.

A művész szeptember 3-án, vasárnap délután a Bányász-napi Randevú színhelyén, Újmecsekalján, a Dunántúli Napló pavilonjában dedikálja majd itt megjelent művét.

Simon Béla.

Simon Béla: Udvarban című alkotása

Dunántúli Napló,
1994. nov. 10.

Simon Béla festőművész

képei szerepelnek a mai magyar expresszionista festőknek a Nemzeti Galériában megnyitt kiállitásan

Említve: „Janus Pannonius" és „Szülőföldem virágai

(cikket lásd "Czóbel Béla festőművész" címszó alatt.)

Heitler László cikke: „Mai magyar expresszionista festők. Kiállitás a Nemzeti Galériában." címmel

Tolna Megyei Népújság, 1978. X. 1

Simon Béla, grafikus

Rajz:

Repr.

Simon Béla: Rajz 144.

Jelenkor Pécs 1980. febr. XXIII/2

Simon Béla, költő

Kép: Repa.

Simon Béla: Rajz

759.

Jelenkor, Pécs, 1980. júl.-aug.

XXIII/7-8.

Simon Béla, festő

L.: M.Sz.

[M.m.: 1.]

Simon Béla: Pásztorok 1960

Jelenkor, Pécs, 1980. jún.-aug.

Műmelléklet 2

XXIII/78

Simon Béla, Lesbó.

verset írt róla

Bódogsi Németh János: Simon Bélának 1060.

Jelenkor, Pécs, 1980. dec. XXIII/12.

Simon Béla, festő

L. Stekly Zsuzsa

Véress Éva Nézem a képeket 16.

Népszabadság Bp. 1981 febr. 8

Simon Béla, festő

L, m.s.

Simon Béla: Rajza

Jelenkor, Pécs, 1980. dec.

Műmelléklet I. 2.

XXIII/12.

Simon Béla, festő

L: Czóbel

Egri M: A Nemzeti Galéria csoportkiállításai 87-89.

Alföld, Debrecen, 1975. jún. XXX/6.

Simon Béla, festő

Elhunyt Simon Béla festőművész

Életének 70. évében, súlyos betegség következtében elhunyt Simon Béla Munkácsy-díjas pécsi festőművész.

1910-ben született Fogarason. Pályáját 1928-ban a kolozsvári képzőművészeti főiskola növendékeként kezdte. 1936-ban a budapesti képzőművészeti főiskolára került, Szőnyi István tanítványa lett. Már fiatalon több díjat, kitüntetést nyert el lendületes képeivel. Több mint három évtizeden át vett részt Pécs képzőművészeti életében, amelyben vezető szerepet is játszott.

21.

-: Hír

Nepszabadság, 8 p. 1980 nov. 2.

Simon Béla, festő

L: Pór B.

[Zvold

- Hír

8.

Népszabadság Bp. 1980 nov. 4.

Simon Béla, festőművész

a Magyar Nemzeti Galéria Debrecenben bemutatott tizedik csoportkiállításán 11 festő művei szerepelnek. – Simon Béla életútja Erdélyből vezetett Baranyába. a baranyai folklór bűvöletében s a táj, az emberek szokásainak, munkájának inspirációjában születtek a tárlaton, szereplő, főként a kék-vörös-sárga harmóniákra épülő képei.

Egri Mária: a Nemzeti Galéria csoportkiállítása Debrecenben.
Alföld, 1979. jún. 88. old.

Simon Béla

TEMETÉS

SIMON BÉLA Munkácsy-díjas festőművészt november 5-én, szerdán, fél 10 órakor temetik a pécsi központi temetőben.

Magyar Hirlap 1980/11/4/9

Simon Béla, festő

L. Sugár Gyula

– : A Jelenkor krónikája

Jelenkor, Pécs, 1979. máj.

480

XXII/5

Simon Béla festő

- 1951-ben gyűjteményes kiállítása volt a Városi Múzeumban Pécsett.

A Jan. Pan. Múz. kiállításai

Jan. Pan. Múz. Évk. 1974 XIX

Simon Béla

1955-ben gyűjteményes kiállítása volt a Jan. Pan. Múzeumban

A Jan. Pan. Múz. kiállításai

Jan. Pan. Múz. Ért. 1974 XIX

Simon Béla, festőművész

1941-ben közös kiállításon vett részt Simon Béla és barátja Balázs Péter, mint a „Barabás Miklós" céh tagjai

Bebesi Károly: Látogatóban a Pécsi Grafikai Műhelyben.
Dunántúli Napló, 1978. aug. 13.

Simon Béla: Festő

A Műcsarnokban látható a Festészet '47 c. kiállítás, melyen szerepel a pécsi művész műve.

Gellér István: Festészet '47.
Délmagyarországi Napló, 1948. márc. 5.

1021

1980.VI.6. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Simon béla, Munkácsy-díjas festőművész 70 esztendős. Ebből az alkalomból kiállítása nyílott a Pécsi Galériában. A mestert Kovács Péter kérte mikrofonhoz.

- Ez alatt a hét vétized alatt szinte bejárta az egész Kárpát-medencét.

- Fogarason születtem, udvarhelyi a család, mászkáltunk a havasokon, tele van román falvakkal. Ott a román szinvilágot találtam vörös és fekete. Udvarhelyen a székelyek kék és vörösre fogadott. .. közel a nagybányai vonal, a gyönyörü lilák, a kékek, a kobaldok. Huzigált tovább a sors, a háboru lkerültem Baranyába. Itt Baranyában a sokacok és a cigányok szines világa, az fogadott. Tulajdonképpen délszláv, magyar székely, szász, sváb, román együttesen bennem él. Szinvilágban is, formai világban is.

- Aki ilyen sok nép között élt, hogy adja ezt vissza a vásznain?

- Sokac menyecske itt van azelső kép. Hogy ha azt mondom, hogy sokat látogatok itt van a másik kép Sokacok. Ha azt mondom Dani, ez egy csángó fej. Cigánytemetés. Cigánylány feje. Ez egy román ház, román motivum.

Simon Béla
Munkácsy-díjas festőművész

SIMON BÉLA

festőművész

Banner Zoltán:

Bucsu Simon Bélától.

Utunk, XXXVI. évf. 6.sz., 1981. febr. 6. - 7.old., 2 képpel.

Simon Béla, festő

Tizedik, okt. végéig látható csoportkiállításán a hazai festészet expresszív törekvéseinek mai fő, képviselőit mutatja be a Nemzeti Galéria a Várban. — A művész 19. képe az érzéseknek és gondolatoknak a szenvedélyesig fokozott megnyilvánulásával hozott újat, valóban expresszív művészetet a távlatra. „Janus Pannóniust" ábrázoló arcképe, — „Szőlőhegy", — „Mecsek cukrászda", — „Szülőföldem virágai" c. művek (említve)

Heitler László: Az expresszió jegyében.

Napló (Veszprém), 1978. szept. 19.

Simon Béla

- művészi munkásságának közel négy évtizedét reprezentáló 12 rajzát ajánlotta fel a Képtárnak

Romváry Ferenc: A Modern Magyar Képtár története

Jan. Pan. Múz. Évk. 1974. XIX.

Simon Béla

– műveiből kiállítást rendezett a pécsi Jan. Pan. Múz. 1961-ben

A Jan. Pan. Múz. kiállításai

Jan. Pan. Múz. Évk. 1974. XIX.

Simon Béla

- festményeiből kiállítást rendezett, a pécsi Jan. Pan. Múzeum 1964-ben

4 Jan. Pan. Múz. kiállításai

Jan. Pan. Múz. Ért. 1914. XIX

Simon Béla

Simon Béla Péco hýsét őrzi magatan.

Losonai Miklós: X. csoportkiállítás.
Ug Pikor, 1978. szeptember 24 – 3. lap.

Simon Béla, grafikus

L: Martyn Ferenc

– Kinek ajánlja?

14.

Népszabadság, Bp. 1979. jan. 7.

Simon Béla

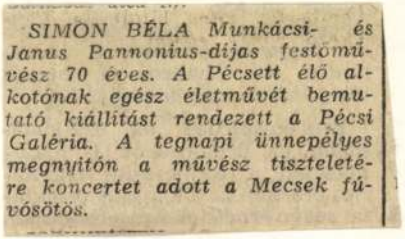

SIMON BÉLA Munkácsi- és Janus Pannonius-díjas festőművész 70 éves. A Pécsett élő alkotónak egész életművét bemutató kiállítást rendezett a Pécsi Galéria. A tegnapi ünnepélyes megnyitón a művész tiszteletére koncertet adott a Mecsek fúvósötös.

Magyar Hirlap 1980/6/1/12

Simon Béla

-Dézen telepedik le a két világháború között

Nagy Pál: Dézsről és Déri Huberr Istvánról

A Hét. 1977. okt. 28.